REISCHL GÁBOR

OKTATÓTÁRGYAINAK BEMUTATÁSA

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET 1995, 6, 20-21

VIRÁGTERMESZTŐ TANYÁK DÍJÓL

NO. 23

HIRDETÉS

EXTRA BEVEZETÉS

FÉLKÖVÉR BEVEZETÉS

OSZLOP/CM

1/2 HASÁB

1/1 HASÁB

1/4 OLDAL

1/2 OLDAL

1/1 OLDAL

SZÍNES OLDAL

KLASSZIFIKÁCIÓ UTÁNI SZÍNES OLDAL

CÉGMUTATÓ ELŐTTI SZÍNES OLDAL

REISCHL GÁBOR

YZLA DIJAT NYERT

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET 1995, 5, 7

Szvényi Iván

Dr. Fogács Péter és
dr. Görgényi Frigyes gyűjtemény-
nek kiállítása

Műgyűjtő, 1975: 1 sz. 43-44. l.

Reichl Gábor

Rajz (repr.)

A Jövő Mérnöke, Budapest, 1972. máj. 6.

Reischl Gábor

Rajz (repr.)

A Jövő Mérnöke, Budapest, 1972. máj. 6.

Reischl Gábor
R. Braxator's Andrea

Tervül IV. díjban részesült a
Borsod-Abaúj-Zemplén megyei családi ház
tervpályázaton (1974)

Magyar Építőművészet 1974/4 3.old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Reisch Gábor, grafikus

MEZŐGAZDASÁGI MÉRNÖK

Gödöllő

1987 SEP 2 87

1021

Reisch Gábor grafikája: Őrség, Pityerszer

ek" nevű, szélsőséges
orszervezet több elle
kciót hajtott végre kül
ntézmények ellen. A b
ág fenntartása érdekéb
ta mindenütt fegyveres
rigyáznak a rendre. A
gyarázatot természetesen
negértettük, de eléggé nyug-
alanító érzés volt látni a sok
iatal katonát, akik kibiztosí-
ott fegyverrel jöttek-mentek,
sőt, sokszor hadonásztak, mu-
togattak.

A baleset

Azonban mindent meg lehet szokni. Úgy hét-tíz nap után már nyugodtan sétáltunk el mellettük, hamarosan pedig meg is barátkoztunk az alepp-ói egyetem kapuőreivel, akik teázni vagy beszélgetni mindig készek voltak. Számtalan fénykép is készült róluk, mert tudni kell, hogy a szír katona, mint minden más szír ember, nagy örömmel áll a kamerák elé. A tragédia, melyről már oly sokszor, oly sokat meséltünk, talán mindezen tényezők eredője lett. A dologhoz még az is hozzátartozik, hogy kísérőink száma kevés volt (ismét csak szervezési hiba) és az esetleges veszélyekre nem hívták föl figyelmünket, így a hazautazásunk előtti napokban már teljesen önállóan, kísérő nélküli kisebb csoportokban, abszolút biztonságérzéssel közlekedtünk a városban.

A baleset 1981. július 30-án, 9 óra 15 perckor történt Da-

az évfolyamunk kiállítást fog rendezni képeiből. Nemcsak azért, hogy pótoljuk a Mezőgazdasági Mérnök előző számában megjelent „Búcsúzunk" című cikk szűkszavú ismertetését, hanem azért is, mert úgy érezzük, hogy képei és vonzódása a fotózáshoz hűen visszatükrözik egyéniségét.

Szeretnénk végleg szétoszlatni a kétkedéseket és megszüntetni az alaptalan híreket. Tudjuk, hogy sokakban felvetődött a kérdés, vajon úgy történt-e a baleset, ahogy elmondtuk. Az a tény, hogy Miklós értelmetlenül halt meg, érthetővé teszi a kétkedést. Többen szegezték nekünk a kérdést, miért nem mondjuk az igazat, mert úgy hallották, „ez, meg az" történt. Nem áll érdekünkben senkinek, se senki másnak, hogy megmásítsuk a történteket. Rosszul esett, hogy néhányan még saját évfolyamtársaink közül is megkérdőjelezték az általunk elmondottakat. Ott voltunk, amikor Miki meghalt, és semmiféle hatalom nem tud arra rávenni, hogy elhallgassunk, vagy módosítsunk valamit is.

Marton Mónika Mg. V.,
Kara Béla Mg. V.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-038, 337-748, 340-776

Reischl Gábor
grafikus

MEZŐGAZDASÁGI MÉRNÖK
Gödöllő

1981 NOV 9

Reischl Gábor grafikája

Az egysz

ott vidéken, nagy-
ek közt haladt a fi-
eg a diák, amikor,
tet az éjszaka. Tud-
napvilágnál már nem
élhoz, az üveghegy-
éjjellátó készülék
tározták, hogy szál-
nek, éjszakára meg-
valahol. Amint így
rdultak, kutakod-
messze egy barlang-
pillantottak meg. Hi-
mpás reflektorok

szerek egységét és különböző
ségét, de alig elmélkedhetett
mert az óriás robot fölkelt, el
gördítette a kőlapot, barátsá
gosan behívta, s hellyel kínál
ta őket, azután elzárta a kijá
ratot. Alacsony feszültség
konnektorokat tett elébük,
maga pedig jót lakmározott
háromfázisú ipari áramból.

Mikor már eléggé belaktak
a bányarobot röntgensugárnya
lábot lövellt ki szeméből, ta
pogatni kezdte vendégei bel

Fotó: Ács József

Soltra E. Tamás: Ostyák V. / E. Tamás Soltra: Hosts, V
[2005] *bronz / bronze* [ø 11,9 cm]

Fotó: Ács József

B. Laborcz Flóra: Érintés VIII. / Flóra B. Laborcz: Touch, VIII
[2005] *kő, ében, citromfa, alpakka, sárga- és vörösréz / stone, ebony, citronwood, nickel silver, brass, copper* [11,5x8,2x2,0 cm]

ború felszínére firkált gyermekien naiv madárformát vörös pecsétviasszal, mintha hímes tojást festő íróasszony volna. *Rónay Attila* mélyített tombak téglalap aljára véste a *Rőzsehordó nő* közismert sziluettjét *Munkácsy Mihály* emlékére, másik, szintén patinázott-vert sorozata pedig variáció-kvartett a Magyar Tudományos Akadémia homlokzatának témájára, *Széchenyi István*, *Andrássy Gyula* és *Károlyi György* grófi profiljával. *Sipos Marica* két rendhagyó, geometrikus-absztrakt relief-sorozata közül a *Parcellák I-III.* afféle rücskös és rozsdás „csempe" öntöttvasból, a felületéből kiálló szögekre tekert piros pamutszállal, a *Melegség* triptichonja viszont szürke betonelemek és vörösréz csövek frappáns kontrasztja, hasonlóan elvont stílusban. Végül *Zicherman Sándor Róbert* patinázott bronzérmein *Kassák H.* és *Kassák E.* jelzéssel egyrészt a festő kalapos-cigarettás fotóportréját reprodukálta, másrészt szigorúan szerkesztett konstruktivista domborművet alkotott, az európai hírű és rangú magyar avantgárd mester piktúrájából ihletődve.

WAGNER ISTVÁN
művészettörténész

(XV. Országos Érembiennále Sopron. Lábasház, Sopron, 2005. június 19–szeptember 11.)

Utak

Dan Reisinger életmű-kiállítása

Dan Reisinger Izraelben élő, magyar származású tervezőgrafikus-designer, képgrafikus, festő- és szobrászművész életművéből rendezett kiállítást az Iparművészeti Múzeum.

Eddig több kiadvány, katalógus, valamint szaklapokban és napilapokban megjelent írás méltatta művészi munkásságát. Budapesti tárlatának katalógusa csak ízelítőt nyújthat kiemelkedő szakmai tevékenységéről, az ebben közölt tanulmány, *Gideon Ofrat* írása azonban fogódzót ad kezünkbe. A kiállítási tárgyak bősége a műfajok sokaságával fogta át művészetének fő periódusait.

Dan Reisinger művészetének eredetisége nem kérdőjelezhető meg. A kiállításon szereplő munkák a formai és tartalmi korszerűségük mellett a maradandóság jegyeit hordozzák magukban. Van bennük valami, ami az elévülhetetlent, a mindig újra érvényeset szuggerálják.

Az életrajzban felsorolt szakmai tevékenységek, kiállítások, díjak, kitüntetések, nemzetközi tagságok a bizonyítékai grandiózus életművének.

De ki is ő tulajdonképpen?

Művészeti tevékenységét emberi mivoltának furcsa kettőssége határozza meg. Benne két ellentétes: a gazdag érzelemvilág és a kimért, racionális temperamentum vívja csatáit. Rendkívüli fegyelem párosul benne a legnagyobb szabadsággal. Korlátlan szabadság a legnagyobb kötöttséggel. Dan Reisinger dacos elszántsággal él és alkot a józan mérlegelés és az impulzív érzelemkitörés között. Munkái a minimalista, redukcionista „aligjelhagyástól" a kinetikus művészeten át az elemi dühöt őrző faktúrákig és az egyetlen vonallal körülhatárolt formáig ívelnek.

Az oeuvre-ön belül mindez mégis természetes fejleménynek tűnik. Az egymással homlokegyenest ellentétes alkotómódszerek nemhogy hitelteleníténék, hanem inkább megtámogatják, felerősítik egymást.

Eddigi pályájának korszakai mintha ugyanazon kérdésre próbálnának más-más hangfestésben válaszolni. Azt firtatja, milyen művészi stratégiákkal lehet a múló időt torpanásra bírni, keresi a pillanat rögzíthetőségét, a múlás folyamatában az időtlenséget.

Művésszé válását először édesapjának a festészet iránti érdeklődése, a jeruzsálemi Bezálel Főiskolán folytatott tanulmányai, majd a brüsszeli tartózkodás és a londoni stúdiumok indították el.

Mindkét városban teljes tüdővel szívta magába az újdonságnak és korszerűségnek leheletét – tanult, látott, tapasztalt, ismeretségeket kötött. Már korai képeiben absztrahált, átalakította a látottakat. Mérhetetlen megismerésvágyához azonban a szigorú elemző-kritikai szellem párosult.

Az 1958-as *brüsszeli világkiállítás* díjnyertes pla-

Dan Reisinger: Makkabi játékok sportérmei / Dan Reisinger: Medals for the Maccabiah Games
[1977] *sárgaréz ötvözet / brass-alloy*
[ø 7 cm]

Fotó: Kolozs Ágnes

Fotó: Kolozs Ágnes

Dan Reisinger: Könyvtári olvasóterem, Bar Ilan Egyetem, Ramat Gan / Dan Reisinger: Library reading hall, Bar Ilan University, Ramat Gan, Israel [1994]

kátja hozta meg máig tartó sikersorozatát, karrierjét, nemzetközi elismertségét.

Izraelbe visszatérve – a szűkre szabott kulturális, képzőművészeti keret, a szürkeség, színtelenség ellensúlyozására művészi munkáiban kereste a kibontakozás lehetőségét. A tőle telő maximális emberi-művészi igényességgel törekedett a lakhatóbb környezet, s egy eszmei – talán utópisztikus – jövőkép felvázolására. Szinte egymaga volt pályatársai közül, aki sajátosan monumentális látással, tágas történelmi-társadalmi lélegzetvételből akart és tudott hitelesen megszólalni. Munkabírása, tárgyalókészsége, ötletei és a szerencsés megrendelői találkozások már fiatalon jól foglalkoztatott mesterré teszik.

Számos belsőépítészi megrendelést kap, áruházakba „viszi be" az ipari művészetet, arculatterveket, látványterveket konstruál, irodákat, fogadótermeket kelt életre, ipari létesítményeket festet be, „kiszínezi" a tengerparti sétányt…

Kinetikus munkái alakításában fontos szempont nála az alkotás terének érzékeltetése, hogy a nézők a művek résztvevőivé váljanak, s hogy létrejöjjön a mű tere és a néző tere közötti interreláció. Újszerű naptársorozatokat tervez, melyekkel nemzetközi díjakat nyer, jelentős nemzetközi szervezetek választják tagjaik sorába. Több mint kétszáz logót, cégjelzéseket, emblémákat, naptárakat, postabélyeget, könyvillusztrációt tervez.

A legnevesebb izraeli építészekkel környezeti és építészeti projektumokat készít.

Talán egyik legkedvesebb műfaja a plakáttervezés, ebben meghatározó jelentőségű, nemzetközi viszonylatban is elismert értékeket produkál.

E munkái pazar szakmai felkészültségről, ötletgazdagságról és kommunikatív képességről árulkodnak. A plakátművészet minden ágában – a politikai, kulturális, kereskedelmi plakátok területén maradandót alkot. Rajzkészsége, a dekorativitás iránti fogékonysága nyomán nemzetközi hírnévre tesz szert.

Korai plakátjait az egyértelmű vonalvezetés, az expresszív sűrítés, összefogott kompozíció jellemzi. Később a narratív, illusztrációs stílussal szemben az önálló vizuális nyelvre építő graphis design térnyerése érdekében tevékenykedik. Célja az asszociációkeltés, az áttételekben beszélő szimbólumrendszer, az epigrammatikus tömörség.

Arra a kérdésre, hogy mi a design?, ekképp válaszol: *„A mi és a hogyan egyensúlya, ami új realitást teremt."*

Fáradhatatlan kísérletező alaposságával Dan Reisinger elsősorban a tartalom kimeríthetetlen forrásaiban látja a kezességet a formáló képzelet új meg új lendületéhez. Példa erre a zsidó történelem és a zsidó nép mártíromságának megrázó összefoglalója, *Abba Kovner Tűztekercsek* című irodalmi munkájának illusztrációi.

A fegyelem után a szabadságra vágyik, mert az éles határok beszorítják. A távol-keleti filozófiákból, a kultúrák hagyományából, a képi toposzok megidézéséből születnek festményei, melyekben az érzéki elragadtatás eksztatikus pillanatait rögzíti. Ezeket a képeket ő hatalmas lendülettel, kompozíciós fontolgatás nélkül veti papírra. A kompozíciók az egymást átfedő, egymásba áramló, egymást roncsoló vonal- és forma-együttesek.

Munkái az ösztön és az értelem fogalmi ellentétpárjainak vizuális megfogalmazásai, kettősségük és ambivalenciájuk összeegyeztetései. A területek közötti szabad átjárás alapján dolgozik és nomád módjára szabadon vándorol. Művészetének izgalmas változékonysága, munkáinak formai, nyelvi változatossága az aktuális kérdések és érzések megfogalmazásának igényéből fakadnak. Tervezőgrafikusként a közönséggel folytat párbeszédet, festőként „csak" önmagával.

Ways

Dan Reisinger's oeuvre-exhibition

From 9 May to 5 June, 2005, about 200 works of Hungarian-born Israeli painter, sculptor and graphic artist Dan Reisinger, one of the top graphic designers of our time, were on show at the Museum of Applied Arts. Reisinger's oeuvre spans from the monumental to the intimate: from environment, cityscape and building exterior and interior designs, sculptures, paintings and reliefs to graphic works, posters—classical masterpieces of the genre—social, political and cultural images, branding systems and logos for organizations and companies, now familiar symbols in Israel, innovative calendars, among them his perpetual calendar for the Museum of Modern Art, in New York, book illustrations or stamp designs, all his works bearing the dichotomy of rational planning and deep emotional sensitivity. While challengingly actual in form and content, they radiate an unmistakeable, striking confidence of timelessness.

To the question what design is, Reisinger answered: 'It is the harmony of *what* and *how*, creating a new kind of reality.'

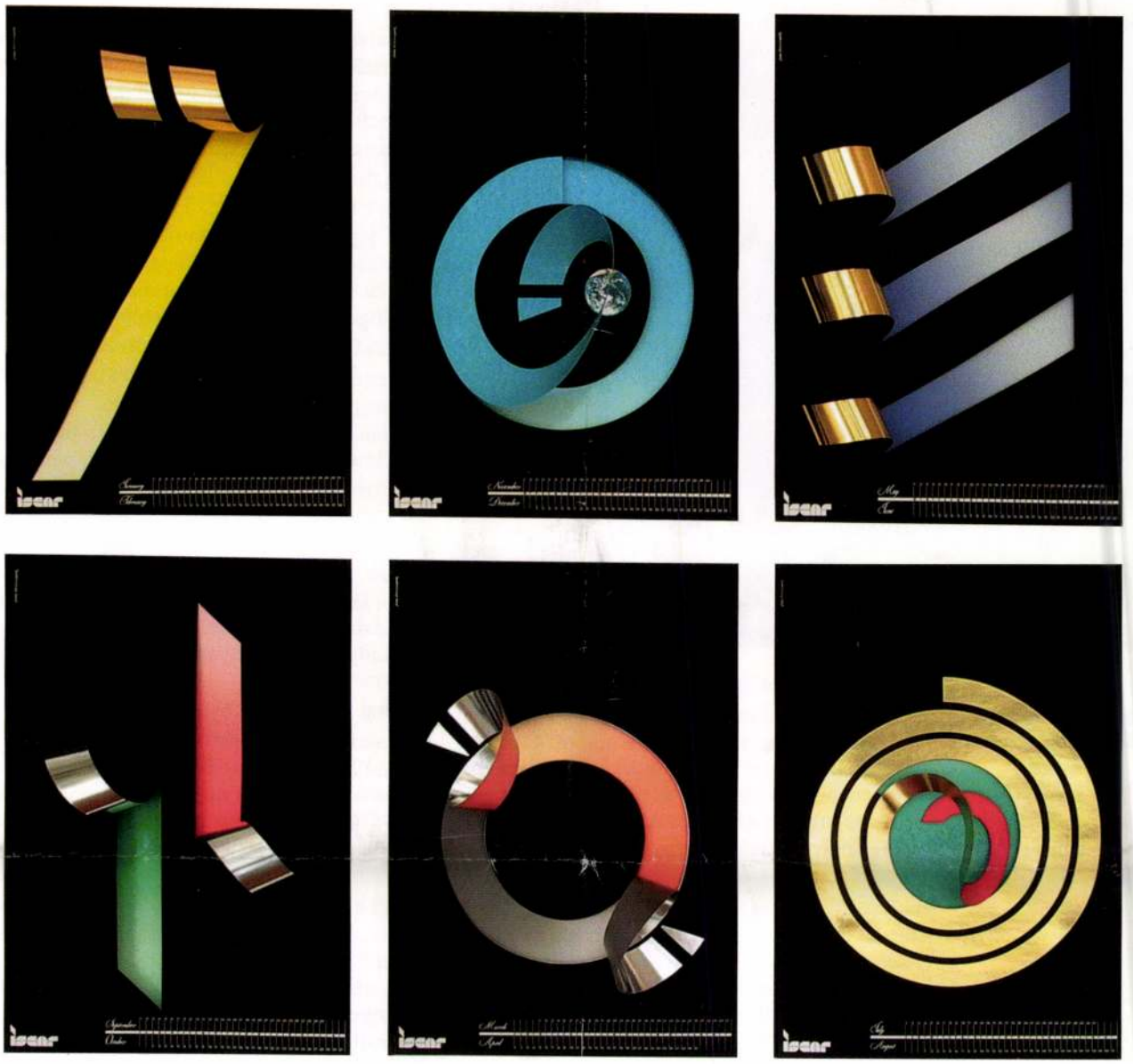

Reisinger, Dan

Fotó: Kolozs Ágnes

Dan Reisinger: Iscar spirálnaptár / Dan Reisinger: 'Iscar' spirale calendar
[1989] *papír, fémlemez, 70x50 cm egyenként / paper, metal plate, 70x50 cm each*

„Hangos hangok, hogy a világ hallja, / Csendes szavak, néhány barátnak, / Suttogás, csak neked, magamnak."

A magyar–izraeli kulturális kapcsolatok az elmúlt években felerősödtek. Önálló és kollektív kiállítások, zenei rendezvények, színházi produkciók, könyvbemutatók, filmfesztiválok sora ad lehetőséget egymás megismerésére. 2003-ban fiatal művészek mutatkoztak be a Haifai Modern Múzeumban, a közeljövőben talán összművészeti fesztiválok megrendezésére is sor kerül. Hogy miért esett választásunk Dan Reisinger bemutatására Magyarországon? Azért, mert ő vitathatatlanul a kortárs egyetemes tervezőművészet legnagyobb újítói közé sorolható. Sokat tett annak érdekében, hogy a design kultúráját művészi színvonalra emelje és rávilágítson a design minőségformáló funkciójára.

Izrael egyik vezető művésze, alkotásait neves közgyűjtemények, múzeumok, galériák őrzik.

Kiemelkedő tervezőgrafikusi és festészeti munkái nagy érdeklődésre számíthatnak nemcsak az idősebb generáció, hanem a fiatalok körében is.

2003-ban három hetet töltött a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelepen. Sok barátra, kollégára talált nálunk. 2004-ben a budapesti Holokauszt Emlékközpont nemzetközi tanácsadó bizottságának tagjává választották.

A magyar–izraeli kapcsolatok erősítése érdekében kifejtett tevékenységéért a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjével tüntették ki.

Megtiszteltetés számunkra, hogy Budapesten üdvözölhettük alkotásait.

SZEPES LÁSZLÓNÉ
a kiállítás kurátora

(Dan Reisinger Utak című életmű-kiállítása. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2005. május 9–június 5.)

Megjelent a kiállítás katalógusában.

Reischl Gáspár

ács

bő elektr. lásd

Müller Béla

A budavizinassi

Ht Florián Kápolnak

Pbp 1936

81.l

Baumann Tivadar

Festő

Bajza u. 23.

Budapest

1924. tav.

Reischl Gáspár

pestiácsmester

1763.

l.

Tanulmányok Bp.

Multjából. VII.

11. l.

tervek és pályázati kiírások 24
A pályatervek elbírálásának alapja 25
A bírálóbizottság feladata 26
A bírálatnál használatos kifejezések és megállapítások 27
Szabad-e felhasználni a meg nem vett és kiselejtezett pályatervek eszméit és megoldásait 28

A Tabán és Budapest fürdőváros.

Milyen lehetőségek vannak a Tabánban 29
Fürdővárostartozékok és intézmények 30
Szabályozási és kiépítési lehetőségek a Tabánban a tényleges helyzetnek megfelelően 33
Megkötöttségek és adottságok a Tabánban a szabályozás szempontjából 36
A Tabán létező és nem létező tulajdonságai és látási (vue) viszonyai és ezek feltételei 39
Mit kell csinálni a Tabánból és Budapestből 43

Tabán rendezésére kiírt nyilvános pályázatra beérkezett tervek rövid ismertetése.

Bevezetés 48
A díjat kapott és megvett pályázatok ismertetése 49

Reischl Gáspár

budai ácsmester.

A budai tanács némi javítást tartott szükségesnek a királyi palotából az angolkisasszonyoknak átengedett épület szárnyon s a terv és költségvetés elkészítésével 1770-ben fentit bízta meg. A magyar kis. udvari kamara azonban mellőzte R. tervét és egy olcsóbb ajánlatot tevő pesti mestert bízták meg a munkával.

Richterangolkis

28.1.

Közalapítványi kir. ügyigazgató.

tonyi község határában levő te
lott 890 □ ölnyi területtel eg
zottság elhatározná és a müeml
zatai iránt a vallás és közokt
sának fönntartásával az ajándé
tatik,erről megfelelő kétoldal
melybe a szóbanálló terület le
ra való tekintettel megfelelő
dő.

Miután azonban
kiderül,hogy a felajánlott ing
és Kovasy Ferenczné szül.Széky
csáry Imréné szül.Okolicsányi
te illetve képezi,mely utóbbi

MDK

Reischl Gáspár, ácsmester

az óbudai Szt.Péter és Szt.Pál templom harangszéket állitja össze.

Müller Flóriám Kápolna. c/el. 1936. 4o.sz.dolg. 4-84 l.
Müvtört. és Kerrég.Int.

mDK

Reischl Gáspár, ácsmester

Nöpauerrel együtt köti meg a szerződést a katonai tápszerraktárban felépitendö lisztkamrára.

Müller FlóriánKápolna. c/el. 1936. 4o.sz.dolg.4-84.l.
Müvtört.és Kerrég.Int.

Reischl Gáspár ácsmester MDK

1759 jan.2.-án lett budai polgár. 1766-ban a Meinhard-féle ház javitásánál mülödik közre. 1769 -ben elhuny felesége/Mödlhammer budai polgár [illegible] özvegye/. - Az ujjáepitett budai hid es örszoba ácsmunkáit végezte. - 1772-ben Hamon János Mihállyal együtt a Waa ghaus épitkezésénél dolgozik.

Müller FlóriánKápolna. c/el. 1936. 40.sz.dolg. 4-84.l. Müvtört.es Kerreg.Int.

MDK

Reischl Gáspár, budai ácsmester

1772-ben még a budai városházán is dolgozik. 1787 -ben folyamodik a városi ácsmesteri állásra de elutasitják. Ezzel az állással járó munkát már kiadták Niedermayer Xaver Ferenc budai ácsmesternek. -1787-ben a budai városmajori Lustgebäude átalakitását végzi Krantz kömüvesmesterrel.

Müller FlóriánKápolna. c/el. 1936. 40.sz.dolg. 4-04.l.
Müvtört.és Kerrég.Int.

MDK

Reischl Gáspár, ácsmester

a Lustgebaude átalakitásánál /1787./ az uj tetőszerkezet elkészitésével jul.25.-en a városi tanács öt bizta meg. 1792-ben II.József császár koronázasi ünnepségeire a Kapucinus/ma Corvin/ téren emelt diada liv favázát keszitette el.

MüllerFlóriánKápolna. c/el-1936. 40.sz.dolg.4-84.l.
Küvtört és Kerreg.Int.

MDK

Reischl Gáspár, budai ácsmester

1788-ban a Várban epitett két uj kapu ácsmunkájáért383.07 forintot kapott. Ez evben a Városmajorban is vegzett munkát. -1789 Hornung 5-en a városi tanácshoz folyamodik, h. a Tabáni Bruckbaad mellett saját költségére egy malmot épithessen.

MüllerFlóriánKápolna. c/el-1936. 40.sz.dolg.4-84.l.
Küvtört és Kerrég.Int.

MDK

Meischl Gáspár, ács.mester

a felsöpfalzi Weithausból, származikés 1759-ben megkezdte Nöpauer Máté mellett a Szt.Flórián kápolna átalakitásánál a munkát.
1760jan.-ban a templom gondnokai tárgyalásokat folytatnak vele a tornyosisak elkészitése ügyében.

Müller FlóriánKápolna, c/el. 1936. 4o.sz.dolg.4-84.l.
Müvtört. és Kerrég. Int.

M. D. C.

REISCHL Gáspár ácsmester

Szt. Rókus-kápolna (Alvinczi út Bimbó út sarok) renoválása Nepauer hátyás építőmesterrel (1763.)

(~~elpusztult~~) áthelyezve

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 275. l.

Budapest műemlékei II. 2.

MDK

Reischl Gáspár

1774-ben dolgozott a budai Szent Anna templomnak

Schoen Arnold: A b.sz.Anna templom. 210.l.

REISCHL János Gáspár budai ácsmester. 1777-ben elkésziti az egri rác templom tervét és költségvetését —+ Mayerhoffer Jánossal együtt.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Reischl Fámos Gáspár, budai ács-mester

1777-ben elkészíti az egri rác templom tervét a költségvetését Mayerhofer Józseffel együtt. 1777-ben az egri rác templomon végzett ácsmunkáért 2408 forintot kapott.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 390. old.

Reischl János Gáspár

budai ácsmester 1778 VIII.15-én elvállalja az egri Széchenyi u. 55. sz. a. róctemplom ujjáépitését.

Veit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyar műemléki topográfia VIII. köt.

Budapest, 1972.

5671

MDK

Caspar Reischl,
épületasztalos

1774. nyugta a végzett munkákért járó összegről.

Schoen Arnold: A budai szent Anna-templom. 209.-210.l.
?

Reischl Gusztáv, festőm. MDK

A lentjelzett folyóiratban megjelent reprodukció

A Notre Dame de Sion rendháza. 116.1.

Képzőművészet. 1930. május. 30. sz. Iv. évf.

Reischl Gusztáv

MDK

önfeláldozó munkája - az építkezést ellenőrizte-
köszönhető a tervező Korb és Giergl építészek
mellet, h. a szemklinika 1907 -től 1908.aug.hó
közötti aránylag kevés idő alatt elkészülhetett
határidőre.

A budapesti Tudományegyetem I.sz. szemklinikájá
Építő ipar.21.sz. 1909.máj.23. 169-190.l.

MDK

Reischl Gusztáv

"Notre Dame de Sion" épülete, amelynek fényképét közli a lap, modern stilusban készült tervezet.

Becz Jenő műépitész cikke.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 101.lap

MDK

Reischl Gusztáv

Pályatervet küldött be az Erzsébet Királyné emlékmű tervpályázatára.

Magyar Építőművészet, 1910. 10.sz. 28.l.

pon. — Válaszbélyeg.

F T

apesten, VIII., Nap-utca 22.
yárt: személy-, teher-, ételfel-
teket minden kivitelben.

Schläffer Nándor

ácsiparos

Budapest, VII., Columbus-u. 12.

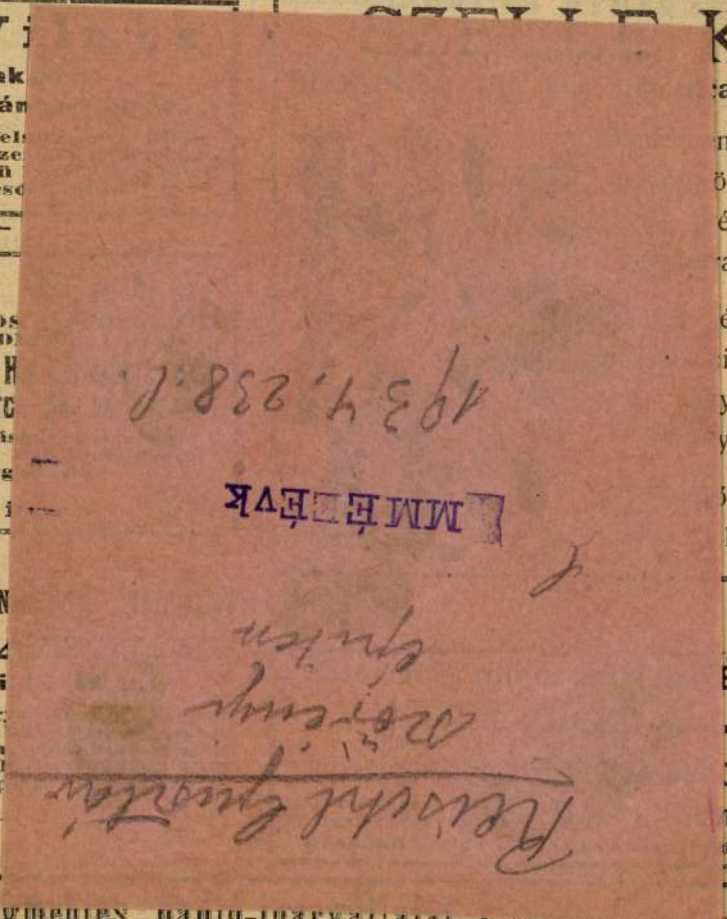

V i

űlak
y Ján

ék fel
felsze
nemü
golesc

és

OGOS
RENDE
st, H
h-utc
avitás
zak
elfog

ék i

ETON

KA

loti

mag
ból.
ássa
a.
zsilip
n.

K.

a 22

mü
öntött
éselt
asztó

és vil
ikkek
yban
yben.

mo
lámp

ÉGL

repet

Ign
nogy
ós-ut

Reischl Gusztáv
szőrény
épiten

MMÉ ÉVK

1934. 238. l.

zagmentes pádló-iparvállalat

Maroment a jelenko
legszebb és egyuttal

SZÁNTÓ MÓR
Budapest, VII., Akácfa-utca 59.
TELEFON 20—96. (Lambrecht)

ŐSZÉNBÁNYA ÉS TÉGLAGYÁR-
TÁRSULAT PESTEN.
udapest, VI., Teréz-körut 22. sz.
Évi termelőképesség 90 millió drb.
Gyártmányok:
Fali-, konyha- és padlásburkoló- közfal-, vas-
:: tartány (travers) tüzálló chamotte-téglák ::
— FALBURKOLÓ- ÉS DISZTÉGLÁK —
bármilyen komplikált alakban.
— KERAMIT-KÖVEK ÉS LEJTŐK. —
utak, udvarok, járdák, folyosók stb. kövezéséhez.
Árjegyzékkel és keramitkövezésekről szóló
költségvetésekkel készséggel szolgálunk.

ső Magyar Hegesztő és Forrasztási Vállalat
MEDGYESSY FERENC és Társai
lapest, VII. ker., Hungária-körut 69. szám.
laljuk mindennemü repedt kazánok, öntött vas, kovácsolt
acél, hegesztését és forrasztását. Bármily méretü kazán,
étkező repedéseket rövid időn belül hegesztünk, illetve
rasztunk. Elkopott gépészeket a régi méretre kihegesztjük és
különböző méretü tárgyat összeforrasztunk. Minden egyes he-
ésért és forrasztásért teljes szavatosságot vállalunk a
sságra. Bárminemü forrasztások a vidéken is eszközöltetnek
efon: 68—64. Telefon 68—64

lonokéra tehető ajánl
tok és ajánlati ürlap
kezésére fognak bocs
latok vétetnek figyel
tatott eredeti ajánlat
egy kor. bélyeggel e
5-én déli 12 óráig
m. kir. ministerium se
tandók be. Vállalko
összegnek 5%-át bá
m. kir. állampénztárl
eredeti elismervény
munkálatokra vonat
feltételek és tervek
tészek Külső irodájá
megtekinthetők és
kivonatok és ajánlat
lalkozóknak kiadatni
kir. vall. és közokt.
osztályában (V., Bát
6 án d. e. 11 órako

Budapest. (R a l
s e l l y e és T a r d
k o n.) A máv. bu
sége versenytárgya
Tardoskedd állomás
állitására A tervek
tervezet és egyéb
vezetőség épitési os
osztálymérnökségnél
tokat a balparti üz
tályában (VI., Teréz
c i u s 9-én déli 12
csak az összes mu
8-án déli 12 óráig
le a balparti üzlet

Barabás Géza OKL.
MŰSZA
BUDAPEST, VI., BAJ
GOMBK

MDK

Reischl Gusztáv

Képzőművészet 1932. VI. évf. 48. sz. 54.l.

Reisenl Gusztav,ep. MDK

Az Orsz. Lakásépitö Tanács hat áll. bérházra hat csoportban jelölte ki az épitészeket.
Fenti a III. csop.-ba tartozik.

,: Az áll. lakásépitö akció.
MÉM 1925. XXV.évf. 1-3.sz. 3o.l.

Reischl Gusztáv MDK

A "Notre Dame" sashegyi rendháza. repr.

Magyar Épitőmüvészet 1931. 2735.o.

Reischl Gusztáv MDK

Kertész utcai iskola földszinti és emeleti alaprajz. repr.

Magyar Épitőművészet 1911. 2.sz. 9.lo.o.

MDK

Reismann Károly, festő

Szombaton szakképzett vezető kalauzolásával meg lehet tekinteni Reismann Károly festőművész hagyatékát.

— : Ezt ajánljuk 6

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. okt. 27.

Reismann Károly, Jestő

MDK

Hagyatékának megtekintésére
TIT-látogatást szerveznek.

–: A hét végi kulturális programból 11.

Népszabadság Bp., 1967. okt. 28.

Reissmann Károly Miksa

művészetének méltó folytatójaként tekintik Szalóky Sándort.

Pogány Ö. Gábor: Szalóky Sándor pécsi kiállítása. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. febr. 2. p. 39.

Reismann Károly Miksa, festő

Emléktábláját júl. 14-én avatják
fel a XI. Bartók Béla út 78. n.
ház előtt.

– : Reismann – emléktábla 2.

ESTI HIRLAP, Bn. 1971. júl. 14.

Reissmann Károly Miksa, festő

Hagyatékának megtekintése
művészeti séta keretében. (szept. 29-én.)

—: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 29.

Reissmann Károly

Keleti táj, vízf., 39×51, 2500 Ft
(Jeruzsálem-falai)

30. Művészeti Kiállítás, 1973.

Reismann Károly

Keletitáj (Jeruzsálem falai) vörf.
39×51

30. Művészeti Képaukció
1973.

Reismann Károly
1856-1917

Hegyi patak
olaj, vászon 65×45

Kikiáltási ár 3000 Ft

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

Reichmann Károly

„Hegyoros Hebronnál"
Tempera 31 x 12

Kikiáltási ár: 2500 Ft

33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

Reissmann Károly (1856-1917)

Mohatton hegység Kairónál

Tempera 33 x 47 Jelesve lent jobbra:

Reissmann K. M.

Kiáltási ár: 2500 ft

BÁV 36. Müvészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Reissmann Károly (1856-1917)

„Abszolon sírja a Kidron völgyében"

Vízfestmény 21 x 29 Jelezve lent jobbra:

Reissmann 1890

Vételi ár: 1500 ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Reissmann Károly festő

□ MÓRA GÁBOR művészettörténész rövid, átfogó bevezetővel bocsátotta képek közötti útjára tegnap délelőtt azt a TIT-látogatócsoportot, amely a Bartók Béla út 78. számú ház III. emeleti lakásában gyűlt össze Reissmann Károly festőművész hagyatékának megtekintésére. Évi egy-két alkalommal — mint most is — szívélyes vendéglátók a Barabás nővérek — a művész lányai.

— :□ Móra Gábor ..... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. nov. 17.

Reissmann Károly (1856-1917)

„Olasz tengerpart" Vízfestmény

19 x 29. Selesse lent jobbra: M. Reissmann 1878.

Utiáltási ár: 1500 ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Reissmann Károly
(1856-1917)

„Falusi tyl" Vízfestmény
18x22 J.l.j. K. Reissmann
Utáltási ár: 2000 ft.

BÁV 39.Képaukció katalógus 1976 május

Reissmann Károly (1856-1917)

„Stájerországi táj" Vízf. 18x24

S. l. b. Reissmann 1880

Ez. ár: 2500 ft.

BÁV 4o.Képaukció katalógus 1976.szeptember

UDK
420 - 100

Reissmann K. Mózsa (1856-1917)

„Ramala látképe" Tempera 36x60

J. l. /. Reissmann K. M.

Ár: 6000 Ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976. december

Reiszmann Károly (1856-1917)

165. Roda vígetén (Nilus-part)
1880 k. p. tempera 360 x 486 mm
Ltv.: FK. 4375

166. Athén az Akropolisszal 1888.
akv. 230 x 295 mm Ltv. 1955-5682

XIX. sz. városlapok és utirajzok MNG 1976.

Reismann Károly (1856-1917)

„Keleti táj" Tempera 32 x 45,5

J. l. j.: Reismann ~~Károly~~ K. M.

Kiállítási ár: 6000 Ft

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. május

Reissmann Károly

„Keleti táj" Gouache 29x42

s.l.j.: Reisswann K. M.

Ü. Ziáltási ár: 4000 ft.

BÁV 43. Képaukció Budapest 1977. szeptember

Reissmann Károly (1856-1917)

„Taormina" Vízfestmény 23 x 29 cm

J. l. G.: Reissmann 1890.

Ziáltási ár: 2500 ft

BÁV 43. Képankéró Budapest 1977. szeptanta

Reissmann Károly Mór
(1856-1917)

„Sallerai piramisok" Tempera
16 x 36 cm J. l. p.: Reissmann
Becsült ár: 4000 Ft.

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Miksa Károly Reissmann.

Ausstellungen:

Nationalgalerie: Gemälde von Miksa Károly Reissmann.

Daily News, 1978. Május. 23.

Reissmann Károly Melsa (1856-1917)

„Templomom" Vízfestmény 23x29cm

s.l.b.: Reissmann K.M.

Kiállítási ár: 4000 ft.

BÁV 45.Képaukció Buadpest,1978.május

Reissmann Károly Miksa

„Tájkép" Vízfestmény 26x18 cm

J. l. b.: Reissmann

Kiáltási ár: 3500 ft.

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Reissmann Károly Mihály

„Visegrádi részlet" Tempera 13x22

J. l. p.: Reissmann K. M.

Vételár: 3000 Ft.

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Károly Miksa Reissmann

Nationalgalerie: Gedenkausstellung mit Werken von Károly Miksa Reissmann.

Ausstellungen.

Daily News, 1978. jul. 27.

Reissmann Károly Miksa, festő

A NEMZETI GALÉRIÁBAN Reissmann Károly Miksa festőművész emlékkiállítását a nagy érdeklődésre való tekintettel szeptember végéig meghosszabbították.

8.

-:Kl

Népszabadság, Bp. 1978. aug. 18.

Károly Miksa Reismann

Nationalgalerie: Gemälde von Károly Miksa Reismann

Ausstellungen

Daily News, 1978. aug. 11

Károly Miksa Reismann

ausstellungen:

Nationalgalerie: Gemälde von Károly Miksa Reismann.

Daily News, 1948. szept. 15.

Reissmann Károly Mihály
(1856-1917)

„Tájkép" Vízfestmény 24×29 cm
J. l. l.: K. Reissmann
kikiáltási ár: 1800 Ft.

BÁV 46. Képaukció katalógus. Bp. 1978. szeptember

Reissmann Károly Miksa, festőművész

Egy budai bérház harmadik emeletén lakik Barabás Gizella festőművész, aki Reissmann lány. A lakás falai tele vannak képekkel. Ahol csupaszok a falak, onnét Reissmann Károly Miksa munkáiból vittek a Magyar Nemzeti Galéria emlékkiállítására.

(r. i.): Barabás Gizella ajándéka. Napló (Veszprém), 1978. szept. 24.

Reissmann Károly Miksa (1856-1917)

„Názárat látképe" Vörfestmény

45x58 cm. J. l. j.: Reissmann K. M.

Utiáltási ár: 4000 ft.

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Reissmann Károly Mihály (1856-1917)

„Romok" Tempera 33x43 cm
J. l. p.: Reissmann K. M.
Kikiáltási ár: 5000 Ft.

„Bischofsmütze" Vízfestmény 38x32 cm
J. l. p.: Reissmann 1884.
Kikiáltási ár: 4500 Ft.

BÁV 48.Képaukció Bp.1979.május

Reissmann Károly Mihály (1856-1917)

Marsaba kolostor Jeruzsálem és a Holt tenger között. Tempera 40x60 cm J. l. j.
Reissmann K.

Kikiáltási ár: 5000 Ft

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Reissmann Károly Mihály (1856-1917)

„Görög temetőpart" temperа 19x32 cm

J. l. p.: Reissmann 94.

Kikiáltási ár: 4500 Ft.

BÁV 50. Képaukció katalógus, Budapest, 1979. december

Reissmann Károly Mihály (1856-1917)

„Menekülés Egyiptomba" Tempera 22x31cm

J. l. j.: Reissmann K. M.

Kikiáltási ár: 6000 ft

BÁV 50. Képaukció katalógus, Budapest, 1979. december

Reissmann K. Miksa (1856-1917)

„Stilleb" Tempera 36x46 cm
J.l.j.: Reissmann K. M. Kikiáltási ár: 6000 ft

—

„Tájkép várral" 18x24 cm
J.l.b. Reissmann Kikiáltási ár: 6000 ft

BÁV 51.Képaukció katalógus Bp.1980.május

Reissmann K. Mihály (1856-1917)

„Tájkép" Vízfestmény 47×63 cm

J. l. j.: Reissmann K. M.

Kikiáltási ár: 6500 Ft.

BÁV 52. Képaukció katalógus Bp. 1980. szeptember

Reissmann K. Miksa (1856-1917)

„Pilishegy" Tempera 30x40 cm
s. l. j. Reissmann K. M. kikiáltási ár: 6000 ft

—

„Jeruzsálemi romok" Vízfestmény 41x57 cm
s. l. j. Reissmann K. M. kikiáltási ár: 7000 ft

BÁV 53.Képaukció Bp.1980.december

Reismann Miksa Károly, Jestő

L.: Csontvány

Németh Lajos: Csontvány: Baalbek 354–358

Jelenkor, Pécs, 1981. április XXIV/4.

Reissmann K. Miksa (1856-1917)

„Pozzuoli" Vízfestmény 21,5 x 29 cm

S. l. j.: Reissmann K. 1889.

Kiliáltási ár: 3500 ft

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Reissmann K. Mária (1856-1917)

„Menekülés Egyiptomba" Tempera 22x31 cm
J. l. j.: Reissmann K. M.
Kikiáltási ár: 6000 Ft

„A Jordán völgye Jerikónál" Tempera 11x30 cm
J. l. j. M. Reissmann
Kikiáltási ár: 6000 Ft

BÁV 54. Képaukció Bp. 1981. május

Reissmann Károly Miksa
(Neustadt, 1856 - Bp. 1917)

„Viker" Tempera 11,5 x 17 cm
J. l. b. K. Reissmann Kiziáltási ár: 5000 ft

„Camaldolából kilátás Ischiára"
Vörfestmény 22 x 29 cm J. l. j.: Reissmann 1889
Védett. Kiziáltási ár: 4000 ft.

BÁV 55.Képaukció Budapest,1981.szeptember

Reissmann Károly Miksa

„Taormina, háttérben az Etna" Vízfestmény

22 x 29 cm t. l. 6.: Reissmann

kiáltási ár: 4000 ft.

Repr. Bodnár Éva: Reissmann Károly Emlékkiállítás katalógusában 1966 Veszprém. Kat. s. 110.

BÁV 55.Képaukció Budapest,1981.szeptember

Reissmann K. Mórsa
(Neustadt, 1856 - Bp. 1917)

„Esdredon Jezreel síkság" Tempera 16x42 cm
J. l. f.: Reissmann K. M. Kikiáltási ár: 4500 ft.

„Görög tengerpart" tempera 32x19 cm
J. l. f.: M. K. Reissmann 94.
Kikiáltási ár: 7000 ft.

MÁV 56. Képaukció Bp. 1981. december

Reissmann Károly
(Neustadt, 1856 - Bp. 1917)

„Herligenharennel" Tempera 15 x 24 cm
J. l. p.: K. Reissmann Eredeti ár: 4000 p.

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május

Reissmann Károly Miksa
(Neustadt, 1856 - Bp. 1917)

„Holstein ház" (1911)
Tempera, 38x50 cm J.l.j. M. Reissmann
Védett. Zilváltási ár: 5000 ft.

BÁV 58.Képaukció Bp.1982.szeptember

Reissmann Károly Mihály (Neustadt, 1856-Bp. 1917)

„Csobánka környéke" tempera 19x13 cm

J. l. b.: K. Reissmann Védett.

Kikiáltási ár: 3000 Ft.

BÁV 59.Képaukció Budapest,1982.december

Reissmann Károly Miksa (Neustadt, 1856 - Bp. 1917)

„Galata" Tempera 11x15 cm

J. l. j. M. Reissmann . 1887.

Kiállítási ár: 1800 Ft.

BÁV 60.Képaukció Bp.1983.május

Reissmann Károly Miksa, festő

emlékkiállítása nyílt meg

a Nemzeti Galériában.

8.

—:Hír.

Népszabadság Bp. 1978. márc. 31.

M.D.V.

Reismann Károly Miksa
festő

Mélt atás

Baghiny Éva: Barabás Gizella 75 születésnapján
Művészet, 1969. március - 9 lap.

Reissmann Károly Miksa

A Nemzeti Galériában a "Magyar festők Itáliában" c. tárlaton bemutatásra kerültek müvei

Vigilia 1967. VI. 417.l.

Reisznauer

R. 2. *Károly Miksa*, festő, * Neustadt (Thüringia) 1856 júl. 14. † Budapest 1917 máj. 11. Lipcsében, Münchenben, Berlinben és Bécsben tanult. 1888—89. Egyiptomban, Palesztinában és Görögországban járt s az itt szerzett tanulmányaiból élete végéig számos képet festett. Hazatérve, Budapesten telepedett le. Az általa készített tervek és kartonok alapján festették a Szépművészeti Múzeum román csarnokát, a parlament termeinek egy részét, a budai Szent Anna, a kőbányai, a józsefvárosi, a kassai Mihály-kápolna, a pozsonyi Szentháromság templom, stb. dekorativ falképeit. Egyébként főleg táblaképfestő volt.

L. Gy. II. 353 l

Budapest, a postabélyeg kelte.

gy helyben

ıt 25.szám alatt

inkre szolgálna ha a t. Céggel üzleti

erzett sokévi gyakorlatunk és megfelelő

ogy üzleti feladatainknak mindenkor a

Reissmann Károly †

Tájkép, mely a Műcsarnok reprezentatív tárlatán volt kiállítva, repr.

Képzőművészet
1932. 92. l.

Reiszmann Károly ~~Max~~ Miksa

festő, szül. in Neustadt (Thüringen) A lipesei, münchemi és bécsi képzőművészeti akadémián és a berlini iparművészeti iskolában tanult. Utóbb Budapesten telepedett le, hosszan tanulmanyutakat tett Olaszországba, Egyptomba, Palesztinába és Görögországba – R. ist auch als Kirchenmaler und dekorativer Maler tätig. Arbeiten solcher Art führte er aus im Kunstgewerbl. Museum in Budapest, im romanischen Saale des Museums für schöne Künste, im neuen Parlamentsgebäude, in der Budaer Annen-, Pozsonyer Dreifaltigkeits-Kirche und in der Kassaer Michael Kapelle. ~~[illegible]~~ Ezenkívül egy csomó olaszfestménye is felsorolva

Krück II. 420. l.

1918.

[illegible] K: Napvány Kerifalikép – 83/[illegible] 7933 [illegible]

— ~~Fülöpszállási V. 176.~~

Reiszmann Miksa
Károly

+ 1917 festo
l. - élet -

Művészet

1917. 78. l.

Semayer Vilibáld VI. Ji.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 APR 14

DAILY NEWS

Miksa Károly Reismann

1021

Ausstellungen:

Nationalmuseum: Die Geschichte der Völker Ungarns von der Urzeit bis zur Landnahme.
Literaturmuseum Petőfi: 10 Jahrhunderte tschechische Buchkunst.
Nationalgalerie: Der Maler Miksa Károly Reismann – Gedenkausstellung.
Kunstgewerbemuseum: Design – industrielle Formen in der Wohnung.
Ethnographisches Museum: Ungarische Hirtenkunst.
Historisches Museum: „Wien grüßt Budapest".
Matthiaskirche: Sammlung sakraler Kunst.
Adolf-Fényes-Saal: Fotografien von Vince Lussa.
Naturhistorisches Museum: Die Tierwelt Afrikas.
Kunsthalle: Gemälde von György Román.
Galerie Miskolc: Slowakisch-ungarische Zeichnungen. 1977 entstand der Gedanke, eine gemeinsame Ausstellung zu veranstalten, die in drei slowakischen Großstädten gezeigt wurde. Fortsetzung derselben ist die in Miskolc stattfindende Ausstellung, die anschließend auch in Eger und Salgótarján gezeigt wird. – In Miskolc sind 110 Zeichnungen ausgestellt, 60 von ihnen sind Schöpfungen slowakischer Künstler. Die Ausstellung gewährt einen Einblick in die Werkstätten der Künstler beider Länder.

Montonero" haben ar
och die Verantwortung
ord an Staatssekretär
adilla vom argentinisch
haftsministerium über
ntsprechende anonyme
hielten argentinische
en.

Padilla war am Dien
ffener Straße von zwe
annten niedergeschosse
en. In den Anrufen
Märtyrer des republik
ommandos der Monto
ee" hätten Padilla erschossen.
adilla war im Wirtschaftsmi-
isterium für die Ausarbeitung
er Politik der begrenzten Lohn-
höhungen verantwortlich.

Der argentinische Präsident
nd Oberkommandierende des
Heeres, Generalleutnant Jorge
afael Videla, will „bis März

in den Ruhestand als Offizier
sodaß seiner erneuten Bestal
lung als Staatspräsident im Sin
ne der neuen „Machtstruktur
formell nichts im Wege stehe
würde.

Die Lebenshaltungskosten i
Argentinien sind im März un
9,5 Prozent gestiegen. Das teilt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1972 OKT 21

Reischl Gábor

1024

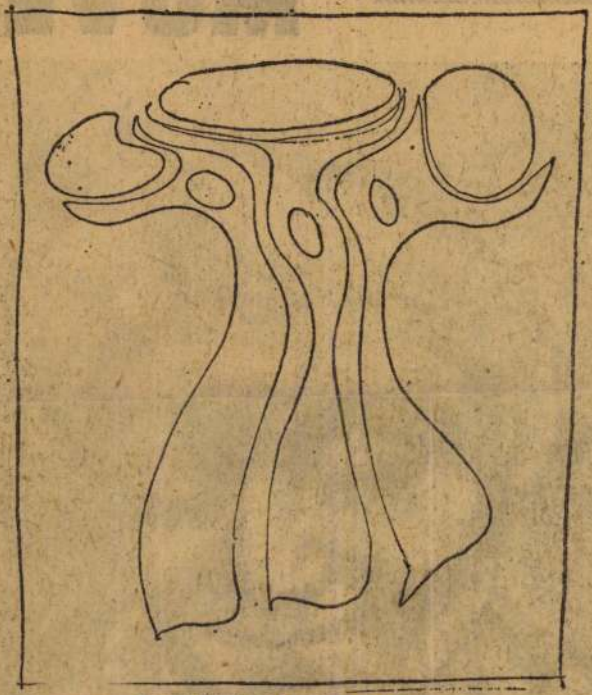

REISCHL GÁBOR RAJZA

MUVE

Reischl Gáspár (18.sz.): budai ácsmester. 1783-ban ő építette a budai Duna-parton a mai Várkert-kioszk helyén a német szintársulat számára azt a faszinházat, melyben az 1787-ig, a Várszinház megnyitásáig játszott. Ebben tartotta 179o. nov. 24-én első előadását az uttörő m. szintársulat s ebben folytatta előadásait 1792-ben. — Irod. Bayer József: A nemzeti játékszin története (Bp., 1887); Pukánszkyné Kádár Jolán: A budai és pesti német szinészet története (Bp., 1944).

Reischl Gáspár budai ácsmester

Magyar Életrajzi Lexikon

Reischl Gábor

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Grafikusok

ÉLET ÉS IRODALOM

1980 JAN 5

1021

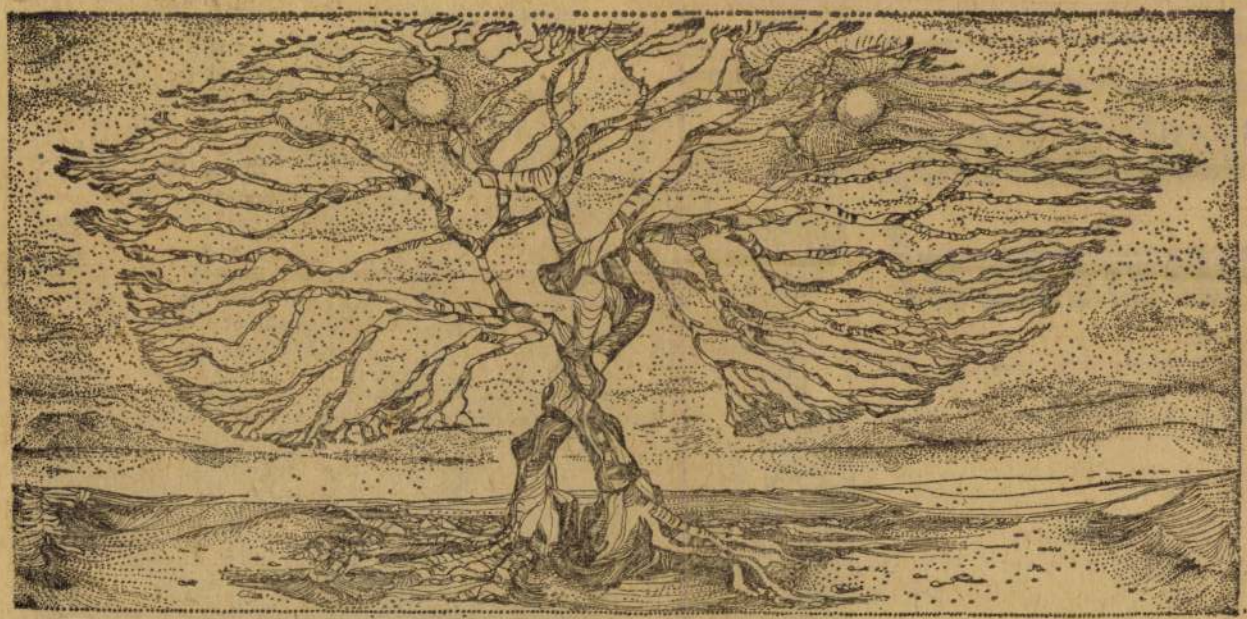

Reischl Gábor: Nem magányos cédrus

cializmus, garázzsal

közvéleménye s a munkatársaik nem ítélik el őket, sőt, felháborodtak a felelősségrevonás miatt.

★

Vonatkoztassunk el a konkrét ügytől, hisz az ilyen jelenségeket

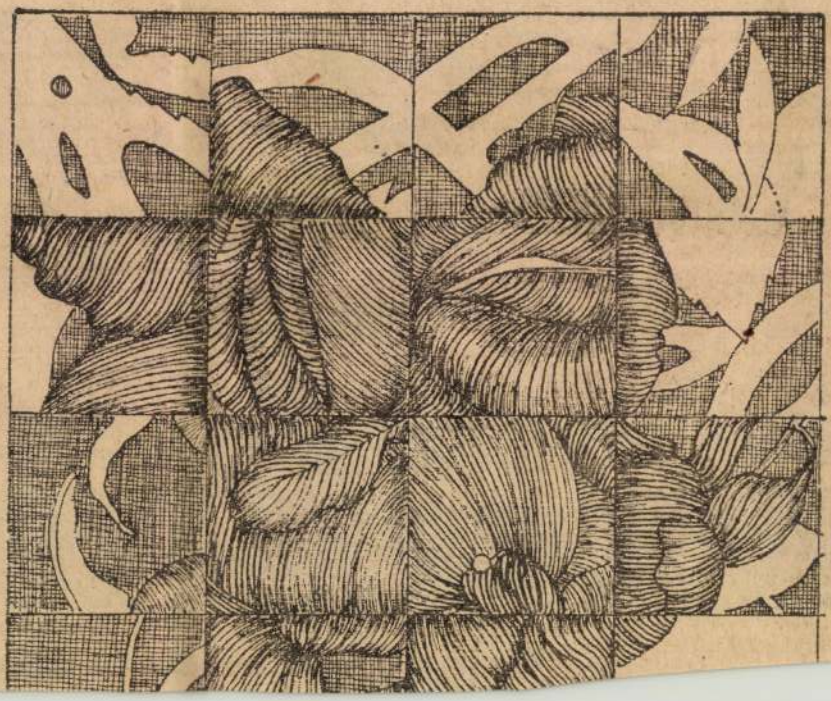

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1972 JUN 17

Reischl Gábor

1021

REISCHL GÁBOR: ELVARÁZSOLT KASTÉLY

KLET 19.

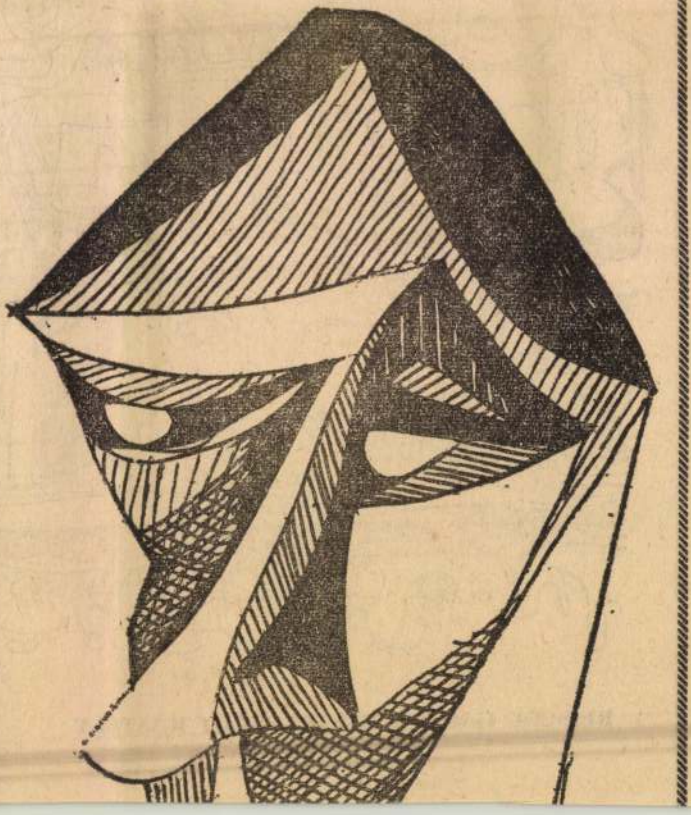

Reischl Gábor.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726

grafikusművész
1980 NOV 8

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

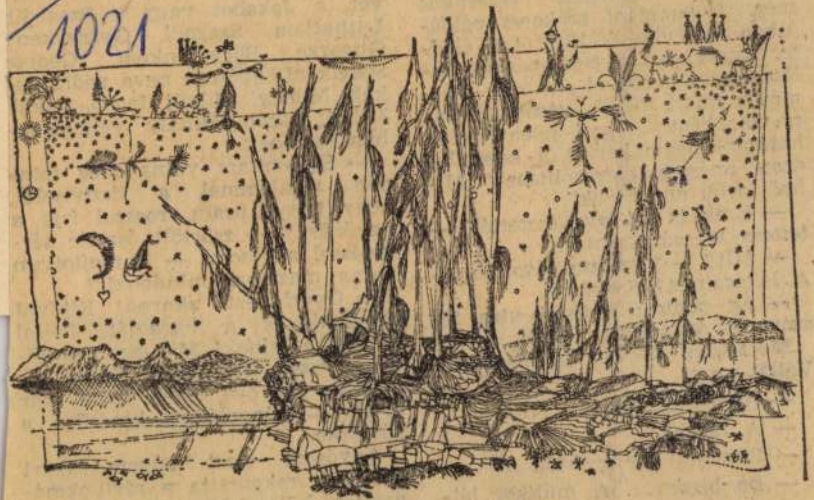

Reischl Gábor rajza

ez a hur benne — só
ellenséges érzéseket
meg. A baragáni szel
jában régi vitáink tüz
ni. Egyik első összecs
lán éppen a család n
módja miatt indult, vá
ri viharként. Valami j
hatósági papír került
ezen apósom megszól
hai Iacob elvtársnak".
— Ezek is jól eltév
tettem le szórakozottan
— Mit? — kérdezte
A lakáscímet? Szokásu
— Az pontos: Batista utca 23.
szám. A családi név téves.
Mutattam. Kétszer is megnézte.
Vállat vont:
— Az is jól van.
— A Iacob?
— Románul így szokták írni.
— De hiszen... A múltkor lát-

mindenkinek a haragját. Fejjel menne a falnak! Míg be nem törik egyszer. Nem az én fejem törik be. Az övé. Nem lenne kár érte? — gúnyolódott keserűen a sógorom.

Anyósom most engem akart csitítani: rakosgatta a régi okmányokat, külön-külön csomót gyűj-

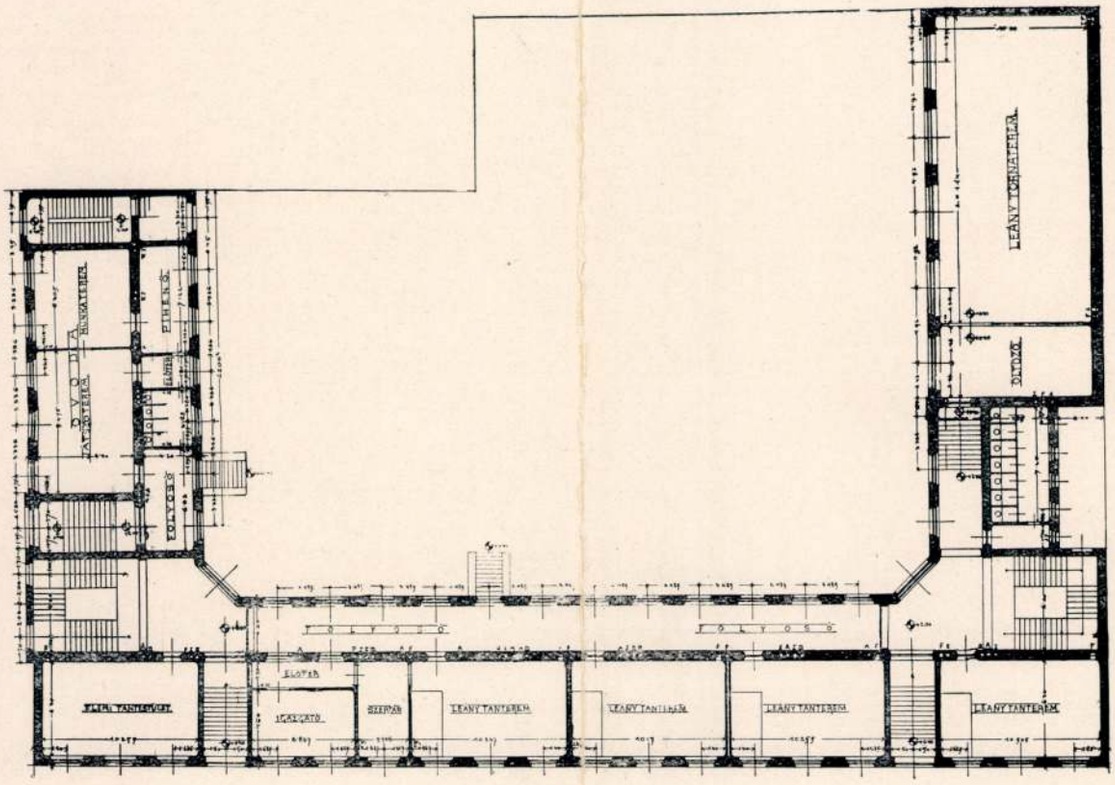

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

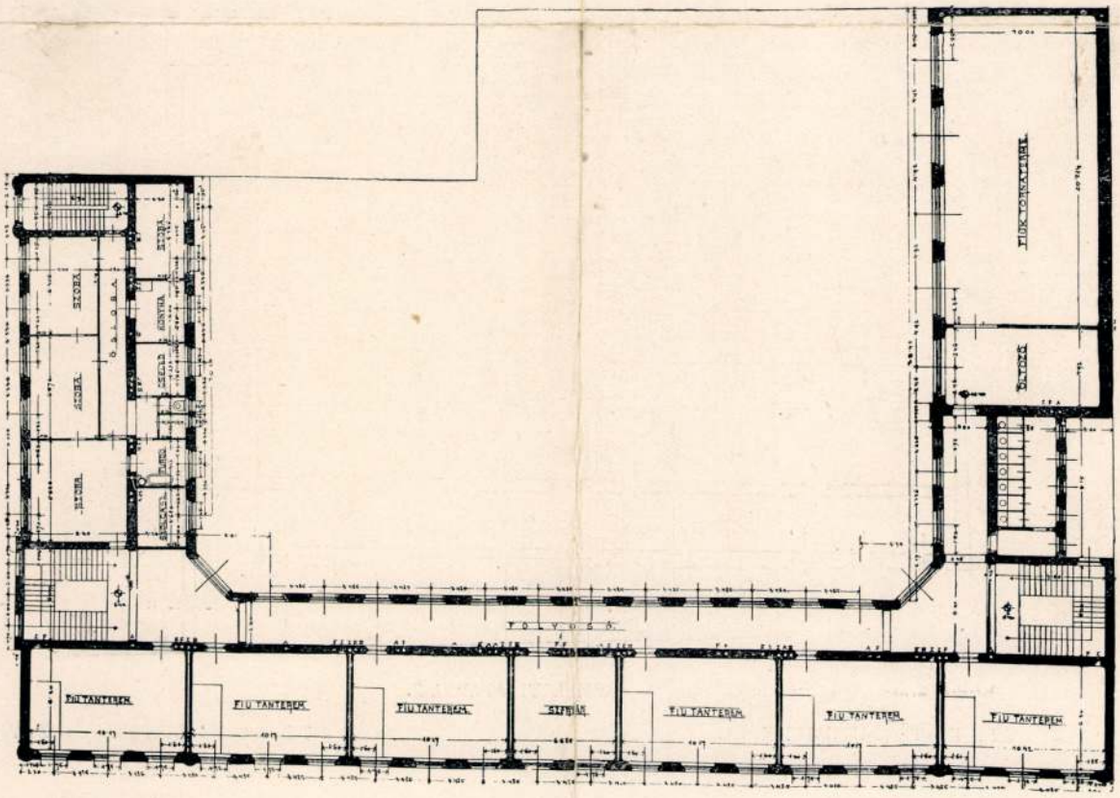

VII., SZÁZADOS-UTCAI ISKOLA. EMELETI ALAPRAJZ. TERVEZTE: GYALUS LÁSZLÓ.

Magyar Építőművészet
1911. 2. sz. 20. l. alapr.

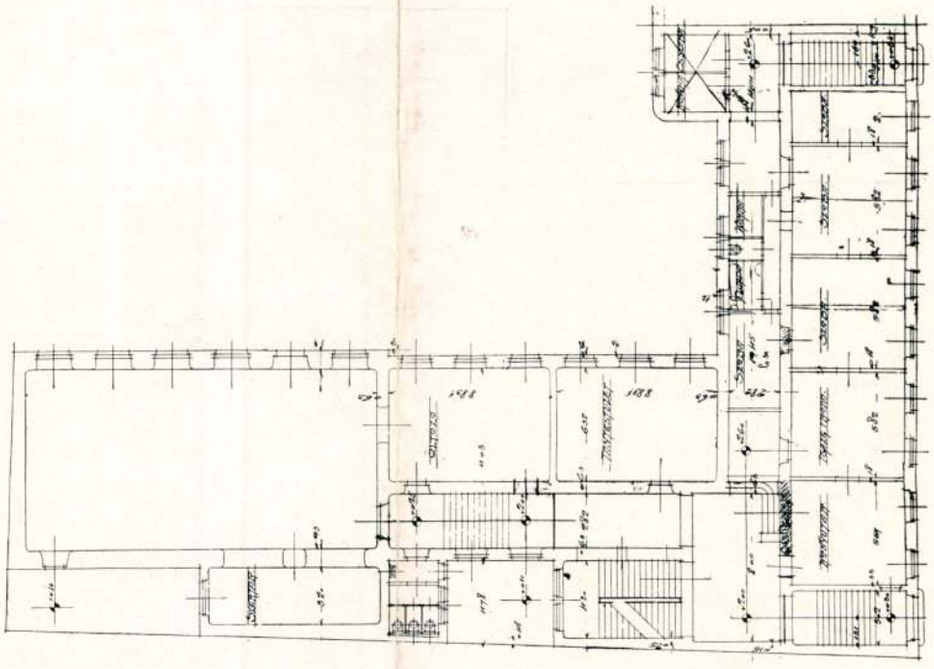

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

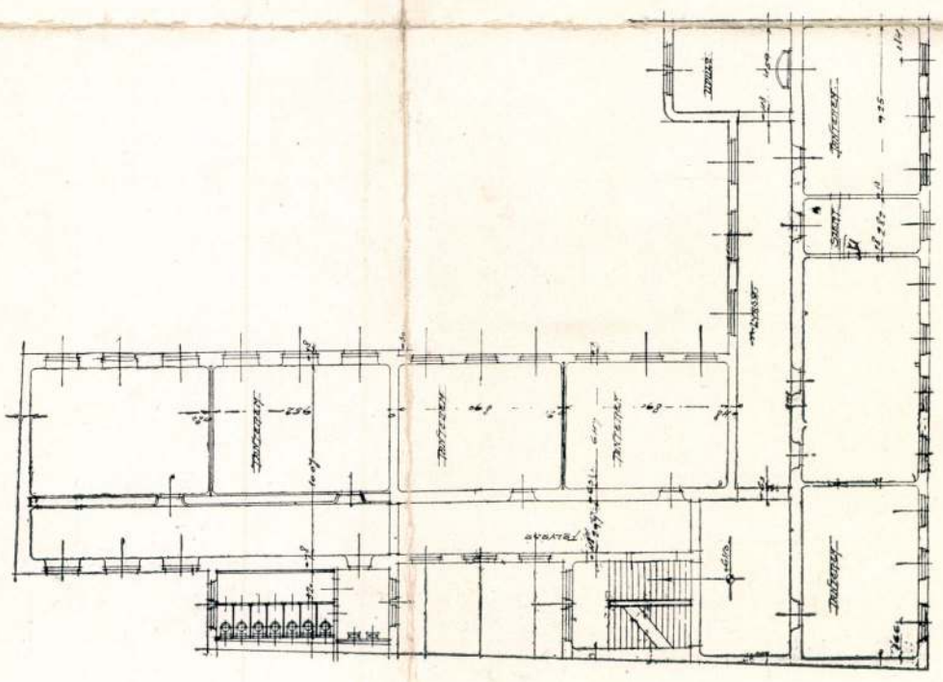

EMELETI ALAPRAJZ.

VII., KERTÉSZ-UTCAI ISKOLA.

TERVEZTE: REISCHL GUSZTÁV.

REISCHL Gábor építész

Ybl Miklós-díj 1995

akanca pályafutásával foglalkoznánk,
szükséges röviden ismertetni Tápió-
ménest, ahonnan a csodakanca elindult,
útjára.
sz- és Versenylap 1876 téli számában
nytitkár tollából. Igaz ugyan, hogy
orabeli leírás papírra vetésekor már
futás és 10 győzelem volt, - mégis a
s elfogulatlannak kell tekinteni. Ezért
l.
ő államvaspálya Albertirsai indóházától
Szentmártonig, hol a ménes áll.
melkedő fennsík, melynek legmagasabb
ett hasonló magasságban, mint a budai

Reischl Gábor

Rajz (repr.)

a Jövő Mérnöke, Budapest, 1972. máj. 20.

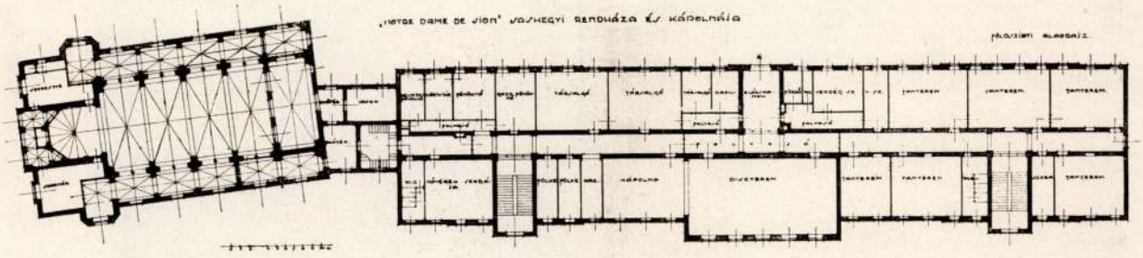

REISCHL GUSZTÁV: A »NOTRE DAME« SASHEGYI RENDHÁZA

KIVITELEZTE: HÁVEL LIPÓT ÉPÍTŐMESTER

Magyar Építőművészet
1931. 7–9. sz.

BÖHM ÉS HEGEDŰS: A SZT.-DOMONKOSUTCAI IZR. FIÚ- ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM

HOMLOKZAT: BUDAPEST-SZENTLŐRINCI »KERESZTMETSZETŰ« TÉGLÁKBÓL

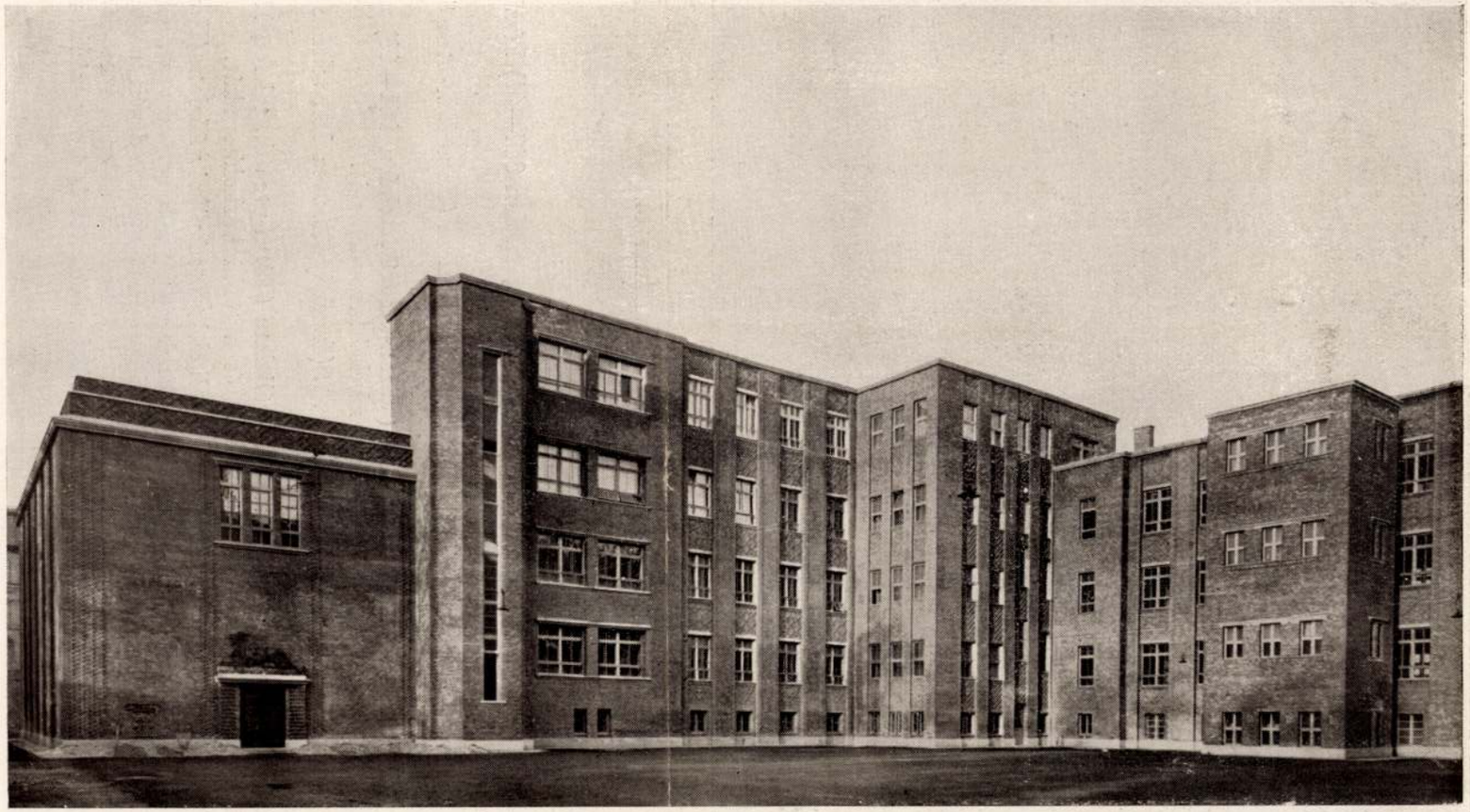

BÖHM ÉS HEGEDŰS: UDVARI HOMLOKZAT A SZT.-DOMONKOSUTCAI FIÚ- ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM

BÖHM ÉS HEGEDŰS: A SZT.-DOMONKOSUTCAI GIMNÁZIUM. A LEÁNYGIMNÁZIUM BEJÁRATA
A SZOBRÁSZATI RÉSZ RÁKOS M. MŰTERMÉBŐL

A NOTRE-DAME RENDHÁZ ÉPÍTKEZÉSÉNÉL:

Kollerich Pál és fia r.-t. (Ferenc József-rakpart 21., telefon 847—46) készítették az épületlakatos- és díszműlakatosmunkát.

Hantos testvérek r.-t. festő, mázoló és tapétázó iparüzem (Horn Ede-utca 5., telefon 185—23) a rendház és kápolna összes mázolómunkáit.

Domoky József asztalosmunkák gyára (Várna-utca 7., telefon 961—08) az épület-asztalosmunkát, a rendház és kápolna összes belső berendezéseit.

Pestszentlőrinci parkettgyár és gőzfűrész r.-t. (Személynök-utca 16., telefon 212—44) a parkettmunkát.

Ifj. Cristofoli Vince padló- és faburkoló-vállalata (Tátra-utca 6., telefon 189—36) a márvány-, mozaik- és fayencelapburkolatokat és a többi burkolómunkát.

Szalai és Deutsch fővárosunk egyik legrégibb elektrotechnikai vállalata (Hernád-utca 39., telefon 310—45) végezte a villamosvilágítási és erőátviteli berendezést, a legmodernebb készülékek és anyagok felhasználásával. A villamoscsengő-berendezést, a villamosórák berendezését, amelynél a villamosóra időnkénti felhúzása is felesleges, mert azt a főóra automatice végzi. Továbbá a villámhárítót, a rádióberendezést és a cég szállította a világítótesteket.

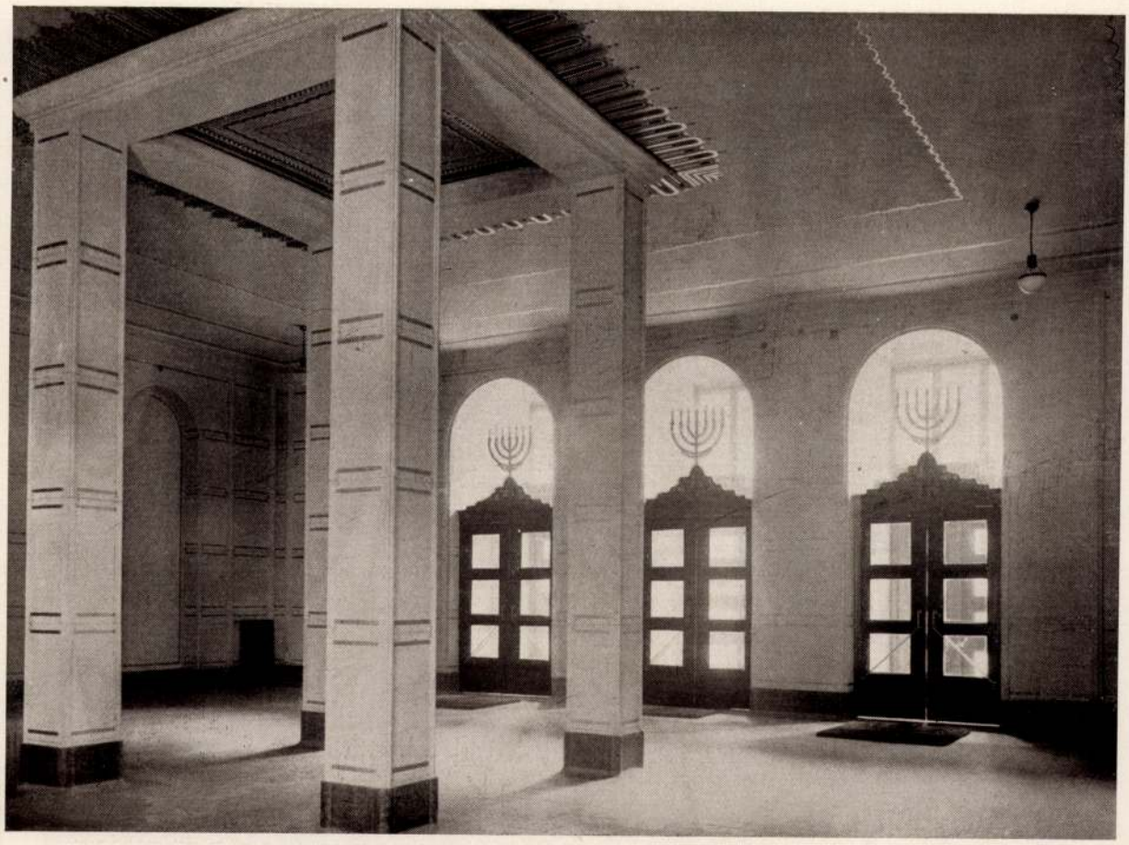

BÖHM ÉS HEGEDŰS: A SZT.-DOMONKOSUTCAI FIÚ- ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM AZ AJTÓKAT KERTÉSZ DEZSŐ KÉSZÍTETTE — ELŐCSARNOK

A KÜLSŐFERENCVÁROSI TEMPLOMNÁL:

Vitéz Kapuváry Gusztáv építőmester végezte a föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbeton-, tetőszerkezeti és kőfaragómunkát.

Ecclesia egyházművészeti és árúforgalmi r.-t. ipari üzeme (Csángó-utca 22., telefon 908—48) készítette a templom egyházművészeti belső berendezését.

Incze Gáspár műbútorasztalosmester (Bertalan-utca 22., telefon 587—39) az asztalosmunka belső berendezéseket.

Kajtár Lajos épület-, műlakatos- és vasszerkezeti gyára (Liliom-utca 26., telefon 435—21) a lakatosmunkát.

Bielek Károly táblaüvegnagykereskedő és épületüvegező vállalat (Tavaszmező-utca 18., telefon 325—94) az üvegezést.

Krausz Lajos szobrászművész (Lehel-u. 14., tel. 934—53) készítette a szobrászmunkát.

Krisch Fekete János (Karolin-út 16., telefon 695—59) a tetődefési munkát.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalat (Koszorú-utca 14., telefon 401—76) a villanyberendezést.

Ifj. Walla József cementárúgyár r.-t. (Asztalos Sándor-utca 12., telefon 310—93) végezte a mult számunkban közölt violautcai óvoda összes burkolati és műkőmunkáit.

BÖHM ÉS HEGEDŰS: A SZT.-DOMONKOSUTCAI FIÚ- ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM UDVARRÉSZLET

A SZONDYUTCAI RÓM. KATH. TEMPLOMNÁL:

Vitéz Kapuváry Gusztáv építőmester (Kisstáció-utca 3.) végezte a föld-, kőműves-, elhelyező-, kőfaragómunkát.

Hufnagel Imre bútor- és épületmunkák gyára (Kartács-utca 27., telefon 916—64) az épületi asztalosmunkákat.

Ecclesia egyházművészeti és árúforgalmi r.-t. iparüzeme (Csángó-utca 22., telefon 908—48) az egyházművészeti belső berendezésmunkát.

Tollár Lajos bádogos és szerelő (Attila-utca 67., telefon 572—40) a bádogosmunkát.

Bielek Károly táblaüvegnagykereskedő és épületüvegező vállalata (Tavaszmező-utca 18., telefon 325—94) az üvegezést.

Krausz Lajos szobrászművész (Lehel-utca 14., telefon 934—53) a homlokzaton és főoltáron levő Szent-család szoborművet és a mérműves ablakok műkőmunkáit.

RIEMER MIKSA CÉGTÁRS: RIEMER JÓZSEF DIPL.-INGENIEUR
KÖZPONTI FŰTÉS-, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK, VÍZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS BÁDOGOSMUNKÁK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-U. 18. Tervez és épít szennyvízderítőtelepeket TELEFON: AUT. 517—06

TANÍTÓI LAK

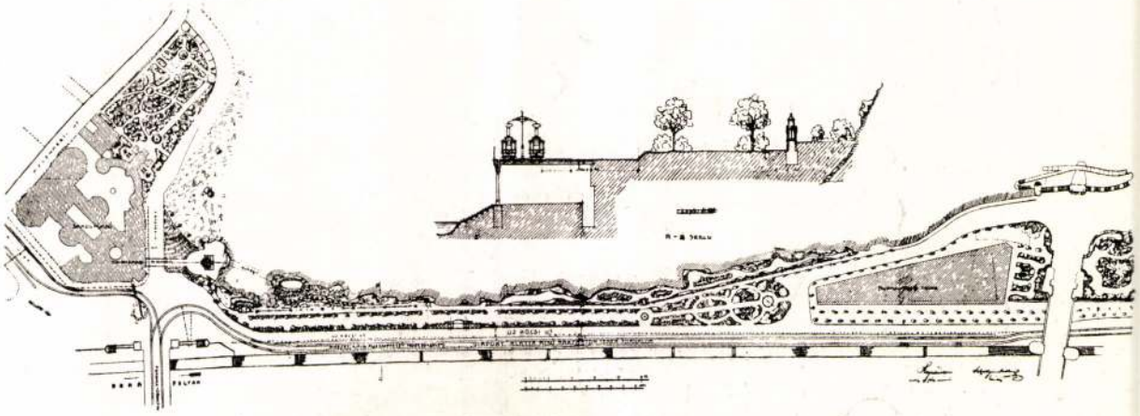

BÖHM ÉS HEGEDŰS 26 ÉV ELŐTTI TERVE A GELLÉRTRAKPART RENDEZÉSÉRE

A SZENT GELLÉRT- ÉS RUDAS-FÜRDŐ KÖZÖTTI DUNAPART KIKÉPZÉSE

Néhány hét óta komoly tárgyalások folynak a Városházán a Főváros tulajdonát képező budai gyógyfürdők bérbeadásáról és nagyszabású fejlesztéséről. A fejlesztési programm kimagasló részét a két nagy fürdő között létesítendő gyógypark képezi.

Ebből az alkalomból említjük fel a »*Magyar Építőművészet*«-ben 26 évvel ezelőtt megjelent cikkünket, amelyben közöltük a Szent Gellért-fürdő első tervpályázati tervei mellett Hegedűs Ármin és Sebestyén Artúr építészeknek a Szent Gellért- és Rudas-fürdő közötti terület rendezésére vonatkozó javaslatát és tervét.

Ez volt a legelső megmozdulás abban az irányban, hogy a két fürdő között a villamosközlekedés áthelyezésével, ívócsarnokokkal, kolonáddal, zenepavillonnal stb. ellátott *gyógyparkot* kell létesíteni. Hegedűs Ármin építész 1910. évben a *Magyar Építőművészek Egyesületében* tartott előadásában fejtette ki *Budapest fürdőváros fejlesztési programmját* és ez alkalommal mutatta be annak tervezetét, amely mindmáig alapját képezte az erre vonatkozó további tervezgetéseknek, tárgyalásoknak és a mult évben lezajlott értékes eredményű tervpályázatnak is, amelynek több díjnyertes tervét már múlt számunkban bemutattuk.

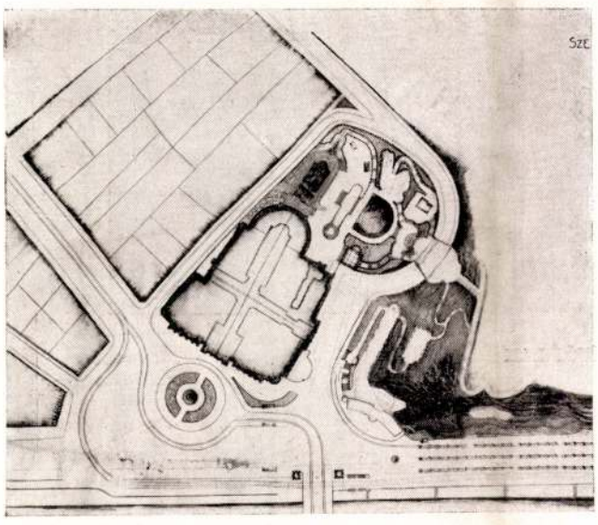

BÖHM ÉS HEGEDŰS:
A GELLÉRTRAKPART KIKÉPZÉSÉNEK PÁLYATERVE

Mai számunkban újra leközöljük a 26 év előtti *első elgondolást*, valamint Hegedűs és Böhm építészek díjazott tervpályázati tervének egyes részleteit.

Ezek között különösen érdekes a Kelenhegyi-út új kedvező szabályozása, amely által a Szent Gellért-fürdő kertjének területe lényegtelen anyagi áldozattal még egyszer akkorára növelhető,

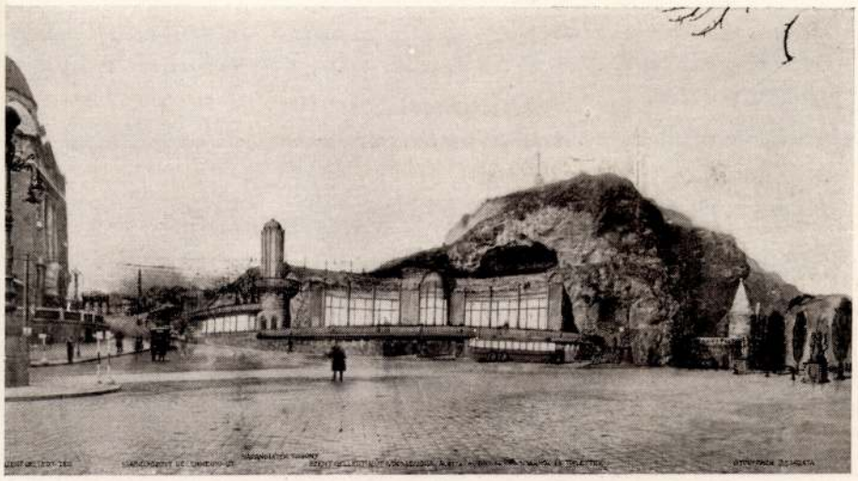

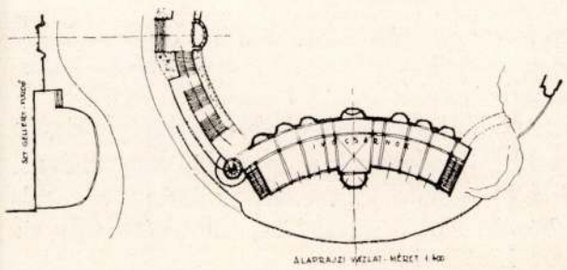

BÖHM ÉS HEGEDŰS:
A GELLÉRTRAKPART RENDEZÉSÉNEK PÁLYATERVE

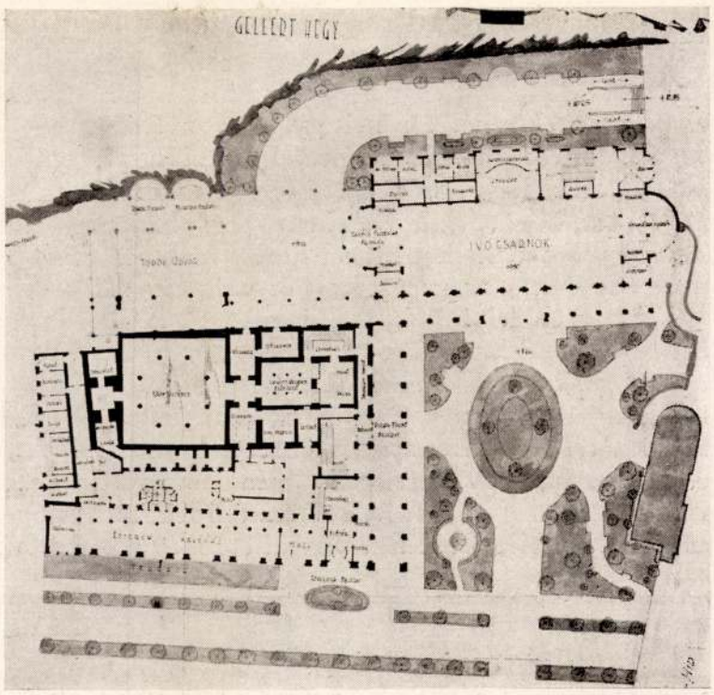

FELÜL A GELLÉRT IVÓCSARNOK
TÁVLATI KÉPE ÉS ALAPRAJZA
ALUL A RUDASFÜRDŐ TERVE
ÉS AZ IVÓCSARNOK

továbbá a Szent Gellért-téri ivócsarnok kiképzése, a Rudas-fürdő és szálloda átalakítása és a Hungária- és Rákóczi-gyógyforrások *közös ivócsarnoka*, kapcsolatban a gyógypark-bejárattal és a »Török-udvarral«.

POSTAHÁZAK

A postaházak gyüjtőfogalma alá kell soroznunk a következőket :

1. Hivatali épületek igazgatósági hivatalok részére. 2. Kincstári posta forgalmi hivatalok. 3. Postamesteri házak. 4. Távbeszélő központok. 5. Egyéb üzemi épületek (rádió, áramerősítő, accumulator- és benzintöltő-épületek, garageok, autó- és készülékjavítóműhelyek, raktárak, kazán- és gépházak), melyek a posta különleges üzeme folytán egyéb hasonló épületektől eltérnek.

Ehelyütt és ez alkalommal a legutóbb épült automatikus távbeszélő alközpontjaink közül a lágymányosi, pesterzsébeti, zuglói és kőbányai épületeket mutatjuk be, melyek a postahivatalokat is magukban foglalják.

Ezek az épületek a távbeszélő alközpontok csoportjába sorozhatók, dacára, hogy kincstári posta forgalmi hivatalokat is foglalnak magukban, mert az épülettípus kialakulására a távbeszélő központ szükségletei vannak inkább döntő hatással.

Általában a földszinten a posta forgalmi hivatalainak helyiségei helyeztettek el. Egyik emeleten vagy egy emeletsoron, de a lépcsőházzal kettéválasztva, vagy külön lépcsőházzal a táviró, távbeszélő helyiségek, nagyobb méretű gépkapcsoló-terem, másrészt hivatalvezető-, üzemvezető-mérnök- és műszerészlakások. Házmesterlakás, munkástanya és nagyobb raktárak lehetőség szerint a földszintre kerülnek.

Meg kell említenünk még a kábelfej-aknát és transzformátor-helyiséget, melyek természetük szerint a pincében kapnak helyet.

Különösen postakezelési szempontból a helyiségek egymáshoz való közvetlen csatlakozása, különféle méretei, a nagyobb épületeknél kívánatos áttekinthető rendszerek egyikét sem engedik meg, hanem ezeknek kombinációja adja a legjobb megoldást, ami az alaprajz áttekinthetőségének gyakran rovására megy, de a szolgálati követelmények elengedhetetlenné teszik. A postakezelési helyiségekben tehát sem kéttraktusos folyosó nélküli, sem oldal, sem középső folyosós elrendezést, mint domináló rendszert alkalmazni nem lehet, hanem ezek váltakozva fordulnak elő, sokszor előfordul azonban, hogy egyik rendszer sem alakulhat ki, sőt kettős szobasor egyszeres szobasorral váltakozik, gyakran különféle emeletmagasságokkal és nem egy nívón fekvő padlófelületekkel.

Az egyéb helyiségek, irodai szobák, lakások stb. már könnyebben juttatnak érvényre egy-egy elrendezési rendszert.

A gépkapcsoló-termek méretei a szokásos vízszintes és magassági méreteket meghaladják, amelyhez hasonló méretek alkalmasok jobb térhatású posta felvételi termek kialakítására is, ezért ezek legtöbbször egymás fölé kerülnek. Gyakran nehézséget okoz az a körülmény, hogy a szélesebb termek centrális fekvést kívánván, a közlekedésnek útját állják és az, hogy a felvételi terem téli felfűtött temperaturája csak úgy biztosítható, ha ez fűtött előtéren keresztül közelíthető meg a szabadból, illetőleg az utcai frontról; a szél-

KÚN SÁNDOR BUDAPEST, IV., FERENC JÓZSEF=RAKPART 18.
TELEFON: 84=5=11 ÉS 86=7=73 ⤻ TELEFON: 84=5=11 ÉS 86=7=73
KÉSZÍTETTE A REZSŐ=TÉRI TEMPLOM ÖSSZES SZIGETELŐ MUNKÁLATAIT

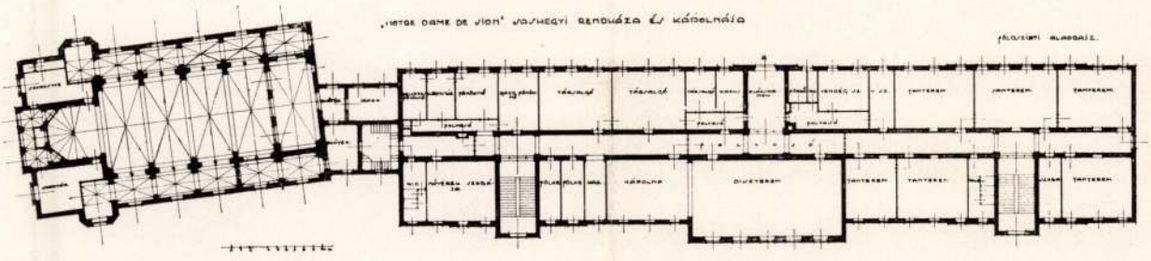

REISCHL GUSZTÁV: A »NOTRE DAME« SASHEGYI RENDHÁZA

KIVITELEZTE: HÁVEL LIPÓT ÉPÍTŐMESTER

Magyar Építőművészet
1931. 7-9. sz. 27. l.

Reischl Gusztáv

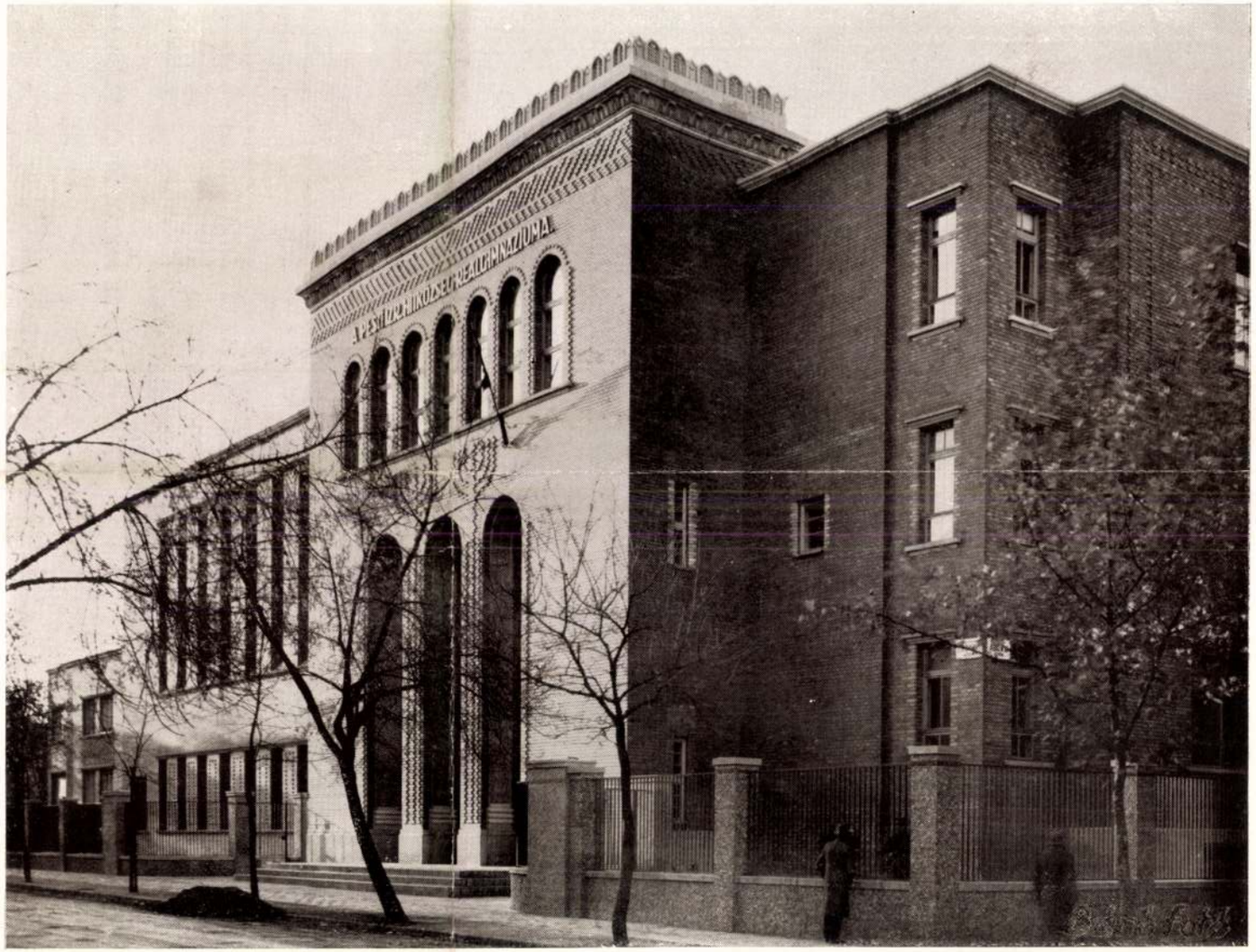

BÖHM ÉS HEGEDŰS: A SZT.-DOMONKOSUTCAI IZR. FIÚ- ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM

HOMLOKZAT: BUDAPEST-SZENTLŐRINCI »KERESZTMETSZETŰ« TÉGLÁKBÓL

Reischl Gusztáv

Szerepelt a Múcsamos Tavasi tárlatán.

PH. 1930. III. 19.

Reischl Gusztáv

épitén. A Tanácsköztársaság idején
vett részt a fővárosi műemlékek
felmérésében.

Barcza Géza: Műemlékvédelem a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l.
/Kny. Építés és Közlekedéstudományi Közl./

452.l.

Reischl Gustáv

építén a Tanácsköztársaság alatt vett van a fővárosi műemlékek felvételében.

Dr. Barcza Géza: Műemlékvédelem a magyar Tanácsköztársaság idején, Bp. 1964.

452.o.

Reischl Gusztáv építész

Hegyvidéki séták

Eljött a tavasz, időszerű, hogy ismét történelmi sétára hívjuk a kerület lakóit. Találkozó *április 17-én, szombaton 10 órakor* a Libegő alsó végállomásánál Zugligetben (megközelíthető a Moszkva térről a 158-as busszal). Innen libegővel emelkedünk fel a János-hegy végállomásig. Aki netán tart a mozgó székektől, biztosítjuk, hogy mind a beszállásnál, mind pedig a kiszállásnál segíteni fogjuk. Érdemes kipróbálni! A séta résztvevői rendkívüli kedvezményben részesülnek: gyermekek ingyen (150 Ft helyett), a felnőttek pedig gyermekjegy áráért: 150 Ft-ért (250 Ft helyett) utazhatnak e kivételes alkalommal. A jövőre 30 esztendős libegő műszaki érdekességeit házigazdánk, *Kasos István* igazgató mutatja be.

Bár a libegő még csak 29 esztendős, a János-hegyre vezető kötélpálya építésének ötlete már 66 esztendeje felvetődött. Egy *Hantos István* nevű mérnök már 1933-ban elhatározta, hogy kábelvasúttal köti össze Zugligetet a János-heggyel. Később előmunkálati engedélyt is kapott, de végül a megépítés elmaradt. 1967-ben váratlanul a XII. kerületi Tanács VB hozott egy határozatot, hogy kábelvasutat épít, lényegileg az 1933-as nyomvonalon. Nagy merészségre vallott a vasútépítésben teljesen járatlan tanácstól az az elhatározás, hogy megépíti az ország első kábelvasútját. De szakmai segítséggel a közel másfél esztendős építés és a próbaüzem után 1970. augusztus 20-án megindult Magyarország első – és máig is egyetlen személyszállító kötélpályája. Az elnevezésére pályázatot írtak ki, amelyre több tízezer, köztük sok megmosolyogtató javallat is érkezett. Ezekből született végül a máig is kedvelt név, a *Libegő*. A XII. kerületi Tanács költségvetési üzemeként működő libegő első 10 esztendeje a siker évtizede volt. A hat napon át közlekedő kábelvasút 4,5 millió utast szállított télen–nyáron. S az üzemeltetők büszkén vallhatták; a baleset elkerülte a libegőt. Később a tanács belátta, hogy nem tartozik a profiljába vasúti üzem vitele és átadta a BKV-nak. Ma a BKV egyik önálló gazdálkodású kft.-je üzemelteti.

Felülve a libegőre a Csiga út mellett hamarosan elérjük a Remete utat, alattunk a névadó egykori kis kocsma földszintes épületével és a Remete út régi védett villáival. Még 10 perc sem telik bele s máris a felső végállomáson szállhatunk ki. Itt állt egykoron a János-hegy vendéglő favázas épülete, amely az 1885. évi országos kiállítás épülete volt. A kiállítás bezárása után *Trefort Ágoston* akkori vallás- és közoktatási miniszter vásárolta meg és a fővárosnak ajándékozta azzal a feltétellel, hogy azt vendéglőként a János-hegy kúpja alatt felállítja. Ide indult később a főváros első menetrendszerinti autóbusza 1910-ben a Svábhegy fogaskerekű megállótól. Akkor még pompás kilátás fogadta a kirándulókat, a megnőtt fák miatt erre ma már csak a hegy csúcsán lévő kilátóban számíthatunk.

A libegő végállomásától tüdőt próbáló kapaszkodóval sétálunk fel a jánoshegyi Erzsébet kilátóba (akik nem vállalják ezt a sétát, az erdei padokon vagy a büfé teraszán várhatják meg a többieket). Ide csak gyalogosan lehet feljutni, de megéri. A *Schulek Frigyes* tervezte kilátót egy rozoga fa messzelátó helyére építették s 1910 szeptember 8-án adták át a nagyközönségnek. Nevét *Erzsébet királynőről* (Sisziről) kapta, aki nagy örömmel látogatott ide a hegy tetejére. A három tagozású román stílusban épült torony a gondoskodás hiánya miatt mára nagyon lepusztult. Az épület megsüllyedt, a teraszok, a belső lépcsők a gazdátlanság érzetét keltik. Az ugyancsak román stílusban épült őrházat a csövesek teljesen tönkretették. Talán a kilátó gazdája: a Fővárosi Önkormányzat idén már hozzálát a mintegy 100 millió forintot igénylő halaszthatatlan felújításhoz. Ennek ellenére a körpanorámás kilátás egyedülálló, ezért érdemes ide felkapaszkodni.

Sétánkat a Jánoshegyi út mellett folytatjuk. Ez az út volt a régi főváros határa – az akkori határkövekből még ma is látható jó néhány –, míg 1891-ben a főváros meg nem vásárolta Budakeszi községtől az ún. Budakeszi erdőt – a kocsiút nyugati oldalán. A sétaút mellett egy öreg fán szentképet találunk, alatta a csendes áhítatot segítő fazsámollyal. E fa mögött állt egykor a gyakran idelátogató Erzsébet királyné mellszobra, padokkal övezve. Az út másik oldalán a Népstadion Vállalat korábbi edzőtábora, ma panzió. A panzió mellett az északi hegyoldalon állt a harmincas évektől a nagy és a kis síugrósánc. Sajnos már csak a helyét tudjuk megmutatni.

A sétaúton hamarosan elérjük a Szent Anna rétet, ahol a budakesziek Szent Anna kápolnája állt közel egy évszázadon keresztül, míg a második világháború után vandál kezek el nem pusztították. A Budapest–Zugligeti Egyesület 100. születésnapjára a Salamin család a zugligetiekkel és lelkes kirándulókkal együtt, *Salamin Miklós* tervei alapján 1992-ben visszaállította a kis kegyhelyet. A vörösfenyő keresztet *Fésűs András* tanár irányításával az Iparművészeti Főiskola diákjai készítették. A kápolna mellett egy emlékkő emlékeztet a Világ Királynője Engesztelő templomának felszentelt helyére. Az engesztelő templom alapkőletételére 1944. december 8-án került sor, még a háború megkezdése előtt minden engedély birtokában az építőanyagot a hegyre szállították, hogy a templom mielőbb felépüljön. A háború az építést megakadályozta, a háború utáni politikai viszonyok pedig már nem kedveztek a templomépítésnek. A lelkes hívek azonban nem tettek le a templom megépítéséről, a környék rendezési tervének elfogadására várnak.

A közös sétánk itt véget is ér. Innen 10 perces sétával el lehet majd érni a 21-es autóbusz Normafa végállomását, vagy a séta vezetőjével a 28-as autóbusz zugligeti végállomását. Szűkszavú meghívónk talán elég kedvcsinálónak, a sétán majd többet megtudhatunk az útvonal történelmi érdekességeiről. Akik mindent tudni akarnak e környék múltjáról, azoknak ajánljuk a közeljövőben megjelenő *Hegyvidékünk Gyöngyszemei* helytörténeti sorozatunk *Buda hegyvidéki vasutak* című könyvét.

A sétára minden érdeklődőt szeretettel várunk.

S. A.

Két nyelven – egy lélekkel

Raksányi Gellért Gyurkovics Tibor versét szavalja. A szerző a háttérben

Igazi kultúraszerető közösség kezd kialakulni a Költő utcai Német Kisebbségi Házban. Legutóbb egy színvonalas irodalmi esten találkozhattak egymással a művészetek kedvelői.

A műsorban jeles íróink, költőink alkotásait kiváló színészek tolmácsolásában hallhattuk. Tóth Sándor például egy elrontott felvételi vizsga hangulatát idézte föl tréfás formában. Raksányi Gellért előadásában betekinthettünk egy hajdani hegyvidéki sváb kocsma életébe, ahol az egyik asztalnál éppen Tamási Áron iszogat. Pilinszky János költeményét Győrffy László német nyelven szavalta el. Az eseményen két friss Kossuth-díjasunk is részt vett. Előbb Hernádi Gyulát köszöntötte nagy taps. RNS. című írását Császár Angéla olvasta fel. Ezután Gyurkovics Tibor lépett a színpadra, aki saját versét mondta el, majd az est csúcspontjaként Raksányi Gellért nagy átéléssel szavalta el az Ország című költeményt. A műsort a Kecskés együttes népzenéje füzte össze teljes egésszé.

Az irodalmi estet a XII. kerületi Német Kisebbségi Önkormányzat rendezte a Független Magyar Írók Szövetségének és a Magyar Írók Egyesületének részvételével.

Kép és szöveg: *Janzsó Tamás*

„Napóra" a Jókaiban

Idén is megrendezték – ezúttal második alkalommal – a kerületi diákfórumot, amelyen az általános- és középiskolák mellett főszerkesztőnk révén a Hegyvidék újság is képviseltette magát. Amint arról akkor beszámoltunk, lehetőség lenne kedd délutánonként a fiataloknak a szerkesztőség munkáján keresztül ismerkedni az újságírás és a lapkészítés rejtelmeivel. Azért a feltételes mód, mert – finoman fogalmazva – eddig nem tolongtak a diákok a megadott időpontban.

A diákfórum után fogalmazódott meg a gondolat, hogy a Hegyvidék röviden bemutassa a kerületi iskolák diáklapjait. Természetesen ezt csak úgy tudjuk megtenni, ha azokat az érintettek el is küldik címünkre – erről egyébként szintén szó esett a fórumon.

Így jutott el hozzánk a Jókai Mór Általános Iskola tanulói által készített „Napóra". Az A/4-es formátumú, kéthavonta megjelenő, ízlésesen kivitelezett, fekete–fehér, fénymásolt újság kellemes meglepetést okozott gazdag tartamával, színes írásaival. Elbeszélések, könyv- és filmajánlók, számítástechnikai érdekességek, különböző fejtörők, sporthírek, viccek, receptek, képregény – minden megtalálható – talán még egy kicsit több is –, ami érdekelhet egy mai fiatalt. Külön pozitívum a helyi – tehát az iskolával kapcsolatos – hírek bőséges tálalása, melyből egy kívülálló is képet alkothat az intézményben folyó munkáról, az eredményekről. Ötletes, egyéni – és igényességről árulkodó – része a lapnak a „NyelvÉsz" rovat, amelyben egyebek közt háromnyelvű – angol, francia, német – rejtvény is található!

Talán az egyetlen kritika – vagy inkább csak észrevétel – a fényképeket érinti, melyek ebben az formában, fénymásolva nem túl jó minőségűek, s így némileg veszítenek értékükből. De ez valószínűleg pusztán anyagi kérdés.

A lapot készítő diákok – és az őket segítő tanárok – valóban értékes, színvonalas kiadvánnyal lepik meg társaikat, és ezért minden elismerést megérdemelnek.

S. Cs.

Fotográfiák

Thury Zsuzsát 1959-ben ismertem meg, ám huszonkét év telt el úgy, hogy komolyabb beszélgetésre nem került sor köztünk. Ez az én hibám volt, engem a hatvanas években csakis Sándor Kálmán, Thury Zsuzsa férje érdekelt mint író, később is az ő munkáit olvastam végig. Thury Zsuzsát, mintha mellékszereplő lett volna, alig méltattam figyelemre, ami annál furcsább, hiszen ő még idős korában is különös szépség volt, nem is szólva arról, hogy a hatvanas években egyáltalán nem látszott hatvan évesnek. Az *Új Magyar Irodalmi Lexikon* kurtán-furcsán intézi el őt, legsikerültebb regényeként az egyébként pompás ifjúsági regényét, *A francia kislányt* emlegeti csak, munkáinak felsorolása is igencsak hiányos és hibás. *A bécsi országút* például, amelyről ebben az írásban is szó esik majd, *vécsi országút*ként szerepel, jelentős, realista regényeiről a méltatásban szó sem esik, mintha ő maga nem is lett volna kiváló író, csupán Thury Zoltán leánya, azé a Thury Zoltáné, akinek *Katonák* című színdarabját Ady Endre az évtized legjelentősebb színművének nevezte, s akiről a lexikon előző címszava ugyan érdemlegesen emlékezik meg, csak az a kár, hogy a bevezető mondatban Lajos fiát, az 1953 után haláláig az Egyesült Államokban élő írót tévedésből Zoltánnak nevezi, mintha Thury Zoltán saját magának lett volna az édesapja.

De hagyjuk a lexikont. 1982-ben Illés Endrével megállapodtam, hogy sajtó alá rendezem Sándor Kálmán elbeszéléseit, s a kötethez hosszabb tanulmányt írok. Az így elkészített kötet *A sírásó és a bába* címmel jelent meg 1983-ban a Szépirodalmi Könyvkiadónál. Hónapokon át feljártam Thury Zsuzsához, leemeltem az egyik ládát, „az a Kálmán" – mondta, egy másik láda az apja, Thury Zoltán írásait, levelezését, a munkáiról szóló kritikákat, újságkivágásokat tartalmazta, „a harmadik láda meg én vagyok – tette hozzá fanyarul – elvégre én is elmenőben vagyok." Emlékezetem szerint a mondatot így folytatta: „Fölösleges dolog a halállal annyit foglalkozni, itt voltunk, éltünk, elmegyünk, pá, pá, ennyi az egész." Stílusosan leterítette a konyhaasztalra azt a pokrócot, amelyet Sándor Kálmán a Dachaut követő gautingi UNRRA szanatóriumban kapott, ahol a koncentrációs tábor foglyait ápolták. Idehaza *A legsoványabb tehén esztendeje* posztumusz kiadására készültek, Illyés Gyula előszavával, ám Thury Zsuzsa meglátta a nevét egy listán a túlélők között, levelet írt neki, Sándor Kálmán pedig válaszlevelében feleségül kérte.

1946. október 14-én érkezett haza, a kórházi ápolás eredményeként kórosan felpuffadva, két papírbőrönddel. Thury Zsuzsa *Ferenc* című elbeszélésében ez a pillanat így jelenik meg: „– Jó estét – mondta a belépő. – Kézcsókom. Valaki adjon pénzt a fiúnak, én nem hoztam magammal a tárcámat.

A gyerek kapott egy forintot, az előszobában letett két papírbőröndöt. Enikő sírt, egy pillanatra átölelték egymást, de Ferenc nem szerette a jeleneteket, s lágyan eltolta magától. Kezet fogott Bélussal, egymás hátát veregették. Lassan elült az izgalom. Az ebédlőasztal körül ültek. Ferenc két tenyerét egymáshoz illesztette, a bal lábát keresztbe vetve kérdezte:

– Hogy vagy, Enikő? Mi újság?

Az ember dadog, mit feleljen? Ferenc megváltozott. A jól ismert karcsú, fiatal férfi most kövér, puffadt arcában zsírpárnák közé ágyazott szempár, lassan körülhordozott tekintete közönyös, de fürkésző is, ahogy a még egyre síró Enikőre vetül. Köhécsel, a csöndben hallatszik lélegzetvétele."

Az elbeszélés Sándor Kálmán bécsi országútjáról szól, amelynek végén Dachauba került. De nemcsak arról. Felidézi azt a pillanatot, amikor az ötvenes években az elbeszélésben Bélusnak nevezett költő egy baráti társaságban kijelentette, amikor a negyvennégyes esztendő íróáldozatairól esett szó, s valaki szóba hozta, hogy Ferenc-Sándor Kálmán is Dachauból hozta végzetes betegségét: „Ugyan kérlek, tizenhét bőrönddel és gömbölyűre hízva érkezett haza!"

Thury Zsuzsa egyszer elmesélte nekem ezt a történetet, s megmutatta a két levelet, a barátét és az ő válaszlevelét, amelyben ez állt: „…hiszen jelen voltál! Két papírbőrönddel érkezett a Joint-tól kapott konzervekkel – az amerikaiak ajándékait visszautasította. Lehetetlen, hogy elfelejtetted és képes vagy hátba támadni a barátodat."

Akkor beszéltem rá, hogy írjon elbeszélést ebből a történetből. *Ferenc* címmel elbeszélését akkor fejezte be, amikor én is végeztem a láda anyagának átböngészésével. Az elbeszélés utolsó mondata ez: „Ezek engem nem alázhatnak meg."

Őrzöm egy levelét 1980-ból. Válogatott kötetem, a *Derűs századvég* végigolvasása után küldte. Befejező mondatait idézem: „Gondolkoztam azon, könyve után, hogy milyen kevéssé ismerem magát, igaz szeretetem ellenére, és úgy érzem, maga is ragaszkodik hozzám. Szeretnék tudni az életéről, fiatalságáról, családjáról – és főleg magáról." Hetvenkilenc éves volt akkor, ám mondataiból mintha az a fiatal lány szólt volna, aki fél évszázadon át mindenkit elbűvölt szépségével, kivételes egyéniségével. Temetésekor én beszéltem, pontosabban felolvastam a leírt szöveget, amely azóta elveszett. Arra emlékszem, hogy utolsó írásait emlegettem, *Az öreg hölgy történeteit*, mondván, hogy új könyvsorozatunk, a *Z-füzetek* első kötete ezeket az elbeszéléseket gyűjti majd egybe. Ezzel a címmel jelent meg 1990-ben, ma már könyvritkaság. Tudomásom szerint Thury Zsuzsától azóta más könyv nem jelent meg.

Simor András

Volt egyszer egy iskola IV.

Alkony úti séták

Előbb a parkot fedeztem fel. De vigyáznom kellett, nehogy egyedül sétáljak a szépen nyírt bokrok közti kavicsos utakon. A tanárok – ők tudják miért – üldözték az egyedül sétálókat. Aztán ezt is megbeszéltük egy szemináriumon, amikor *a szocialista ember magatartását* boncolgatta vezető tanárunk, bizony a magány, a visszahúzódás a mi világunkban elítélendő. A magánynál is volt elítélendőbb, ha ugyancsak egyedül sétáló nővel beszédbe elegyedtünk. Férfiak a férfiakkal, nők a nőkkel sétálhattak.

Így hát hamar váltottam.

A villa kapuján túl jobbra, egy árnyas út indult a közeli erdőbe. Még az első héten láttam, hogy a kapu előtt tétovázott Cseres Tibor.

– Vársz valakit? – kérdeztem.

– Töprengek, hogy merre induljak. Jössz te is?

Mentem. Mentünk. Boldog, esti séták. Így kezdődött barátságunk. Ismertük egymást az Írószövetségből, tudta, hogy én is verseket írok –, túlzás lett volna azt mondani, hogy költő vagyok, ugyan a nyáron megjelent második verseskötetemre büszke voltam. Verseimmel nem dicsekedtem. Cseres se emlegette akkor már a verseit, legfeljebb úgy, mint mikor az ember elhagyott álmairól beszél. Az előadásokat beszéltük meg, a tanáraink kerültek bonckés alá, meg a nagy-nagy bezártságunk, én ezt ugyan jól viseltem, ő se nagyon panaszkodott. Szívesen emlegette kislányát, aki otthon Tibor apának nevezi.

– Mondhatom így én is? – merészkedtem.

– Ha kedved tartja.

Ettől kezdve tréfásan-kötődve, persze csak néha, így szólítottam.

Sokat tanultam tőle. Elsősorban írói szemléletet.

– Nézd csak – magyarázta –, úgy szemléld a világot, amilyen. Úgy fogadd el, ahogy van. Mindig a jelen valóságát kell megírni…

Több mondatát nem írom ide, mert hátha … tiltakozni fog. (Mikor ezt a visszaemlékezést írtam, még élt. Noha akkor nem a megjelenés kedvéért vetettem papírra feljegyzéseimet.) Még szememre veti, hogy visszaemlékszem szavaira. Belémivódtak szavai. A tanítását soha nem felejtem. A mondatok mögött a lényeget. Sütött belőle az élettapasztalat, hogy azt ne írjam: bölcsesség. Arra figyelmeztetett: nézzem a világot és lássam. A körülöttem élő embereket. Megtanultam mellette még valami lényegeset. A hallgatás csöndjét. Évekkel később – a Hideg napok sikere után – elmesélt valamit.

– Tudod – kezdte –, ha találkozom egy régi osztálytárssal és megkérdi: mit csinálsz, akkor a szeméből, a kérdéséből látom, hogy fogalma sincs íróságomról. Persze, családi nevemen ismernek, nekik Pálos Tibor voltam és vagyok. Honnan tudnák, hogy időközben Cseres Tibor lettem? De válaszolni kell. Kínos azt mondani, hogy tudod, én író lettem, mert akkor magyarázkodnom kell. Ilyenkor azt mondom: főkönyvelő vagyok…

Csodálatosak voltak az esti séták ősszel, télen és tavasszal. Legalább húsz perc séta után már szemtől-szemben láttuk otthonunkat, a tornyos villát.

Az irodalom akkori helyzetéről, írókról, napi politikáról nem beszéltünk. De arról igen, hogy egyre nehezebb írónak lenni. Olyannak, aki küzd magával, az irodalom beláthatatlan szélmalmaival, kiadókkal, szerkesztőkkel. Abban megegyeztünk, ezt a kort is ki kell fejezni. De hogyan? Hiszen ha tudtuk volna. Én akkor jelentem meg a Fórum novemberi számában egy verssel. Elbüszkélkedtem. De nem mondott rá semmit. Ez bántott. Elismerést vártam. Cseres csak hümmögött. Nagyon tudott hümmögni…

– Egyszer megkérdeztem tőle: Hogyan írsz?

Elmesélte. Ő volt az első, aki a próza mikéntjére tanítgatott. A munkamódszerét, az anyaggyűjtés fontosságát tárta elém. Móriczot emlegette nagy tisztelettel. S azt is tőle tanultam meg: a próza nem ihlet kérdése. Regényt, vagy egy hosszabb elbeszélést, folyamatosan kell írni. Nekem ezek akkor lényegbevágó értesülések voltak. Lelkesítők. Közölni kell a világgal egy ránkbízott üzenetet. A lényeg az írás, a munka. Ez az élet.

Még valamit megjegyeztem.

Félbehagyni semmit sem szabad. És egyszer, az élet végefelé, már magasodik is az életmű. Hogy kinek mennyi ideje lesz erre? Ezt akkor nem tudtuk.

… Az iskola elvégzése után az Irodalmi Újsághoz került, versrovatvezető lett. Nem kerestem, mert éreztem: rossz verseket csihol belőlem a kor. Minek szégyenkeztem volna előtte? De 1954 őszén, mikor eltávolítottak a rádióból és élni kellett, jelentkeztem nála új verseimmel. Örömmel fogadott. Előbb a múltat emlegettük, majd a versekből válogatott. Most nem hümmögött. A kiválasztott verseim csakhamar megjelentek.

– Ezek jók – mondta tömören.

– Tibor apa – mondtam neki: – Köszönöm.

És ebben minden benne volt: az esti séták, a nagy hallgatások, az együtt töltött idő.

Most volt a születésnapja: 1999. április 1-jén. Még csak 84 éves lenne …

Takács Tibor

(Folytatjuk)

A Notre Dame de Sion-tól az Arany János Gimnáziumig

Amint reggelenként a 8-as autóbusz a hosszú Hegyalja-úti kanyar után nagyot szusszanva megáll a Sion lépcső megállónál, vidám diákseregek árad felfelé a hegyre. A Németvölgyből a Sashegy felé tekintve távolról is szembe tűnik a nagyméretű épületlomb, mely uralkodik a hegyoldal villaméretű lakóházai között. A környék ifjú és középkorú lakói számára igen jól ismert ez az épület, mint a kerület egyik jelentős oktatási épülete, az Arany János iskola, hiszen sokan koptatták padjait az első elemitől az érettségiig. Dehát még csak hetven éve, hogy az épületet elkezdték építeni a szőlőkkel borított hegyoldalon – a Notre Dame de Sion líceumot. Építése előtt a Sashegy még kopár beépítetlen tájképet mutatott a korabeli fényképeken. Száz évvel korábban Mayerffy Ferenc mintaszerű szőlőgazdasága volt ezen a helyen. A környék anekdota történetéhez tartozik, hogy itt esett meg a nevezetes esemény, amikor Sándor Móric a különc gróf lovával átugratott egy sor szőlőskád fölött. A területet következő tulajdonosa egy Weber nevű osztrák katonatiszt volt, aki kastélyszerű neogót stílusú házat építtetett. A birtokot a házzal együtt a Saxlehner család vette meg, akik később 6500 négyszögöles területet a Notre Dame de Sion apácarendnek adtak át leányneveló intézet építkezése részére. A Meredek úton, az akkori Miasszonyunk útján lévő telekre Reischl Gusztáv építészmérnök 1929-re elkészítette a nevelőintézet terveit, majd 1929–30 között fejeződött be a kivitelezés amerikai tőke felhasználásával. A Közmunkák Tanácsa készséggel járult hozzá a szabályozási tervhez, hiszen így a kopár Sashegy az eddig védett magán szőlőbirtokokból közönség által is használt közparkká válhatott. No és természetesen addigra a filoxéra is kipusztította a szőlőkultúrát, így elkerülhetetlen a kisebb családi házak építése is a környéken. A területen álló neogótikus Saxlehner kastélyt kápolnává alakítva beépítették az új együttesbe, ami akkor a leányneveló intézet végleges nem hitt kápolnája lett. A szimmetrikus nagyméretű főépület egyik részén a Notre Dame de Sion bentlakásos leányneveló kollégiuma és az apácarend helyiségei, a másik oldalon a tantermek helyezkedtek el.

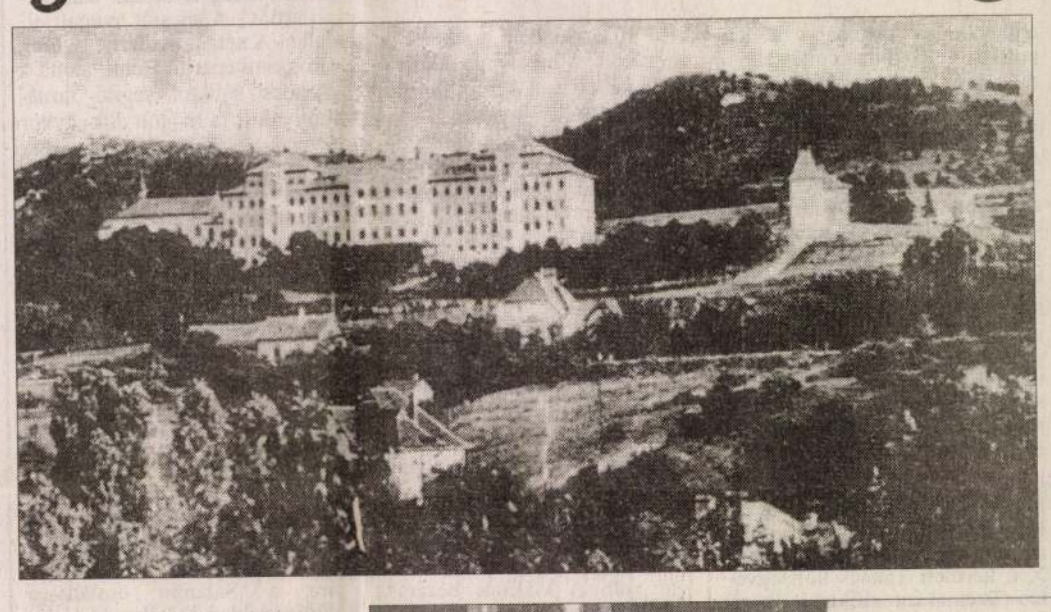

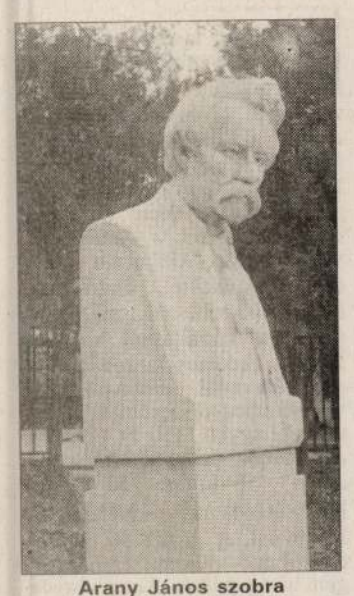

Arany János szobra a Gimnázium kertjében

A Sashegy a Notre-Dame de Sion Intézette!

A Notre-Dame de Sion építkezésénél a gótikus Weber-Saxlehner-villát kápolnává alakítják át

A Sion Intézet 1945-ben elpusztult kápolnájának belseje

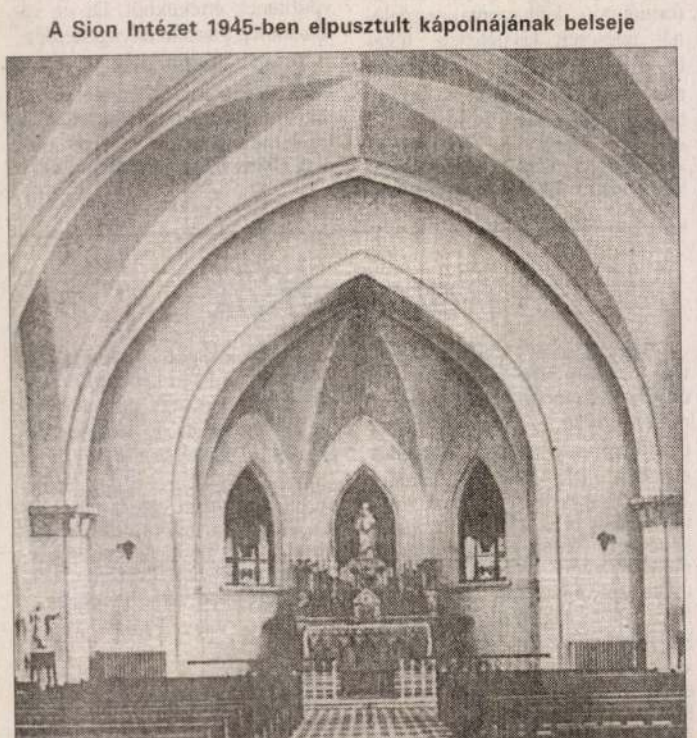

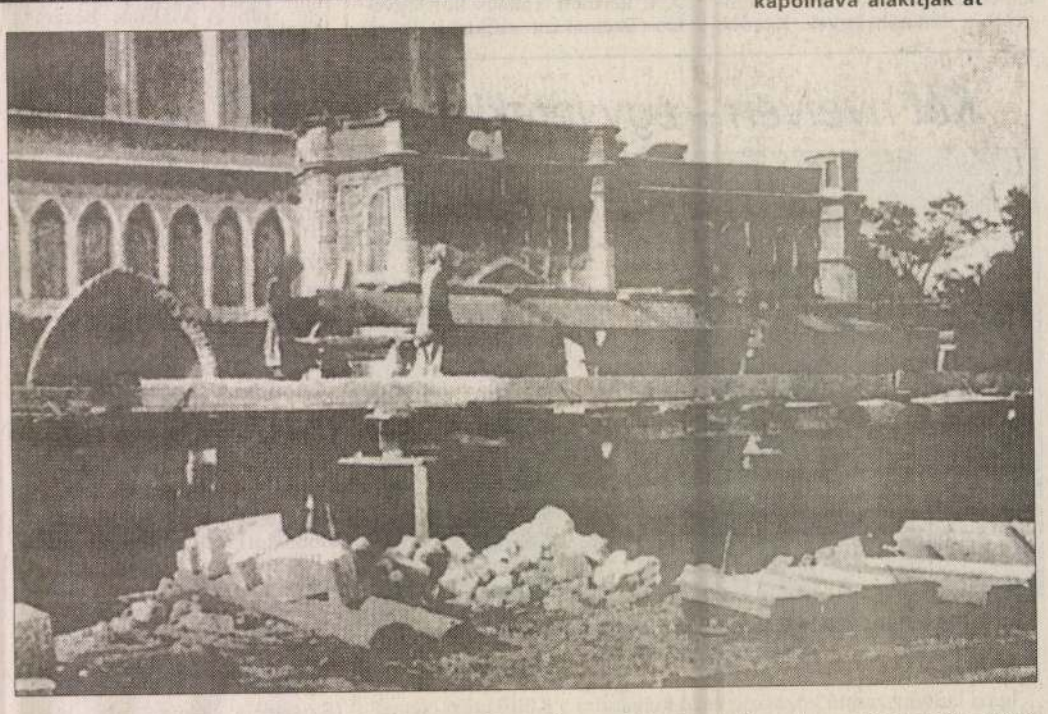

De mielőtt részletesebben belemerülnénk az iskola ismertetésébe, annak előzményeivel is érdemes megismerkedni. A francia származású Notre Dame de Sion apácák röviddel magyarországi megtelepedésük után 1904. május 14-én kezdték meg a tanítást az egykori Albrecht úti (ma Hunyadi János úti) Lónyai villában, öt bentlakó növendékkel. Talán kevesen ismerik az apácarend eredetét. A múlt században Franciaországban találjuk meg a rend alapítóit. Strassbourgban egy sokgyermekes zsidó bankárcsaládban született a két Ratisbonne testvér Theodore (1802–84) és Alfonz (1914–84). Theodore hosszú évek kételkedései és útkeresése után jutott a meggyőződésre, hogy a kereszténység a zsidó vallás legitim kiteljesítője. Ifjú korában megkeresztelkedett és 1830-ban pappá szentelték. R. Theodore XVI. Gergely pápa támogatásával 1842-ben alapította meg a Notre Dame de Sion kongregációt, melynek célja a keresztény – zsidó párbeszéd, hitújoncok oktatása és szegény árva gyermekek nevelése volt. Öccsét, Alfonzot megtérése után 1848-ban szentelték pappá. Életútja második felében szociális és nevelőintézeteket hozott létre.

Resch Gábor

(folytatjuk)

Öt fénykép – egy sugallat

avagy képek és gondolatok a történelmi megbékélés szükségszerűségéről

Újsághír: 1999. március 12-én Magyarországra látogatott Massimo D'Alema, az Olasz Köztársaság miniszterelnöke

Alessandro és Francesco Palombival, kedves és nagyon készséges képszerkesztőimmel együtt választottuk ki azt a 225 fényképet, amelyek az 1997-ben a római Palombi kiadónál megjelent kétnyelvű magyar-olasz képes krónikámat illusztrálják.

E képek között vannak olyanok, amelyek aktualitása – ilyen vagy olyan okból – időnként felfénylik.

Most öt olyan képet szeretnék bemutatni, amelyek egy gondolatsor kapcsán váltak-válnak időszerűvé.

1998 őszének egyik világszenzációja volt az, hogy Massimo D'Alemát a volt kommunista, ma szociáldemokrata vezetők választották, meg az Olasz Köztársaság miniszterelnökévé. Mégpedig annak a Franceso Cossiga volt államfőnek és pártjának támogatásával, aki csaknem ötven éven keresztül a „kommunistákkal sohasem" elv híve és egyik fő megvalósítója volt Itáliában.

Nos, a két kiváló olasz államférfi – hála az MTI gazdag képarchívumának – egy-egy érdekes és aktuális mondanivalót hordozó képpel szerepel könyvemben. D'Alema képe azt a pillanatot ábrázolja, amikor az olasz ifjúkommunisták szervezetének (FGCI) vezetőjeként 1976-ban látogatást tett az akkori – ma eufemisztikusan kommunistának minősített, valójában „alszocialista" – Magyarországon, és egy kedves kisiány átszellemült arccal a nyakába kötötte az úttörő nyakkendőt. (80. o.) Elgondolkoztató, hogy 22 év alatt milyen hatalmas utat kellett megtennie neki – és magának Itáliának is – ahhoz, hogy az ifjúkommunista vezető a kapitalista Olaszország miniszterelnökévé váljon!

Az ehhez kapcsolódó másik „aktuális" kép a kereszténydemokrata Francesco Cossigához fűződik, aki 1991-ben köztársasági elnökként látogatott Magyarországra. Az egyik első gesztusa volt, hogy tiszteletét tegye az 1956-os forradalom, tőle politikailag látszólag oly távol álló magyar mártíriminisztereinek, Nagy Imrének a sírjánál. (76. o.)

Azért írom, hogy „látszólag", mert az egymástól a politikai életút tekintetében oly távol álló két politikust – és D'Alemát is – összekötött az, hogy mindannyian hazájuk üdvét kívánták és kívánják szolgálni, de rájöttek arra, hogy ezt nemcsak egyféleképpen lehet és kell csinálni. Mindhárman eljutottak a politikai kizárólagosság eszméjétől a politikai együttműködés gondolatáig.

Ha másképpen is, de ugyanezt a gondolatot sugalmazzák az első világháború és az azt követő eseményeket illusztráló fényképek. Az egyik Magyar Tanácsköztársaságról szóló olasz nyelvű könyvet, a másik kettő Habsburg Ottót szülei koronázásakor és 70 évvel később mutatja be. (Megjegyzendő, ez utóbbi két kép azért került be a könyvbe, mert Ottó trónörökös édesanyja, Zita királynő párnai grófnő volt.) A kommunisztikus eszméket szélsőséges módon hirdető Tanácsköztársaságról és az utolsó osztrák trónörökösről szóló képek békésen megférnek egymás mellett könyvem egymást követő oldalain. (64-65. o.) És itt – ugyancsak a történelmi megbékélés jegyében – tisztelegnem kell Habsburg Ottó emberei és politikai nagysága előtt, aki 70 évig be se tehette lábát Magyarországra, mégis megtanulta oly nehéz nyelvünket és hű maradt a hozzá oly hűtlen hazájához. Nagy „jóvátétel" és együttal a történelem „pozitív iróniája" is volt számára az, hogy az első szabad köztársaság-elnöki választásokon sokan őt, az utolsó trónörököst szerették volna a Magyar Köztársaság elnökének látni! Népszerűsége – választott hazájának tett újabb és újabb szolgálataival arányosan – azóta is nőttön nő.

Az öt kép és rajtuk szereplő négy hősünk: a „demokratikus kommunista" Nagy Imre és Massimo D'Alema, valamint a „konzervatív demokrata" Francesco Cossiga és Habsburg Ottó képei számomra ugyanazt a gondolatot sugallják, (és jó lenne, ha a politikai szélsőségek kedvelői számára is azt sugallnák), hogy a múltat nem lehet és nem is kell „végképp elsöpölni", hanem – levonva annak tanulságait – kell munkálkodnunk szükebb hazánk, legyen az Magyarország vagy Itália, és tágabb hazánk, a Nagyvilág üdvére és boldogulására.

„A harcot, amelyet őseink vívtak,
békévé oldja az emlékezés,
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk: és nem is kevés."

A történelmi együttműködésnek és megbékélésnek ezt a gondolatát talán senki sem fejezte ki szebben, mint a mi József Attilánk.

Réti György

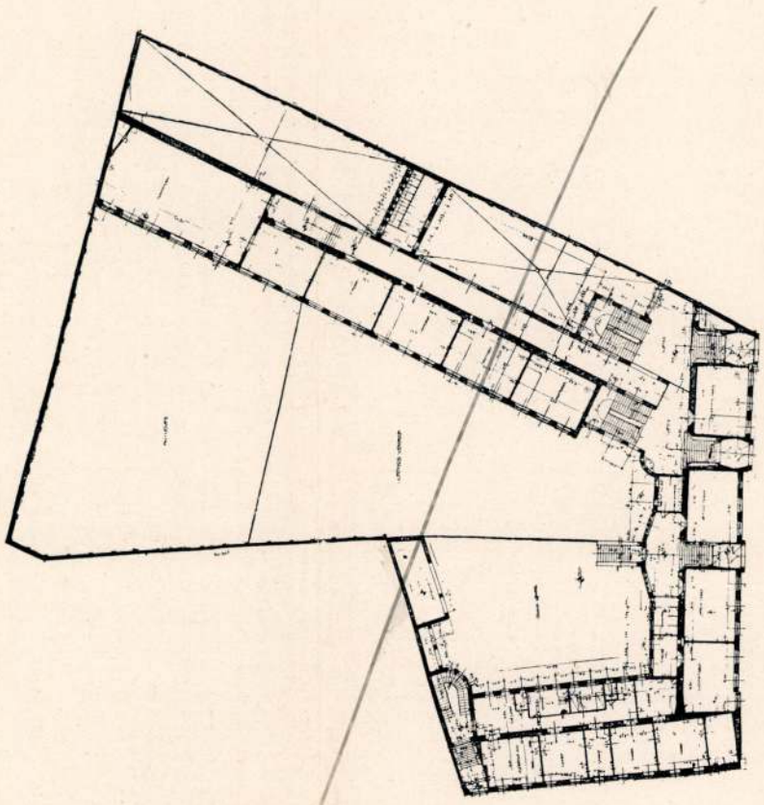

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

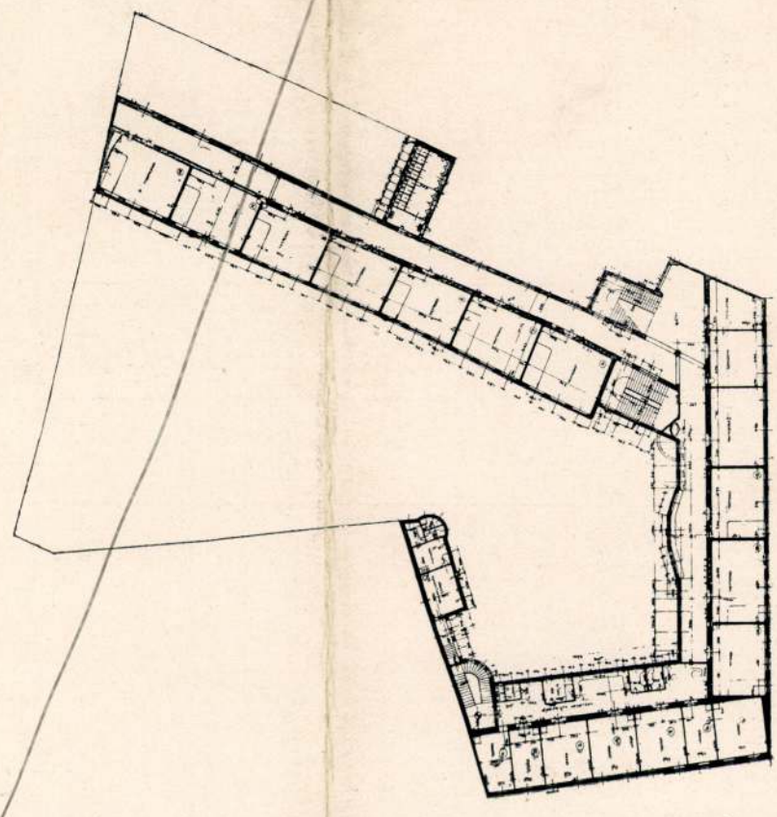

VIII., MÁRIA-TERÉZIA-TÉRI ISKOLA. I. EMELETI ALAPRAJZ. TERVEZTE: ALMÁSI BALOG LÓRÁNT.

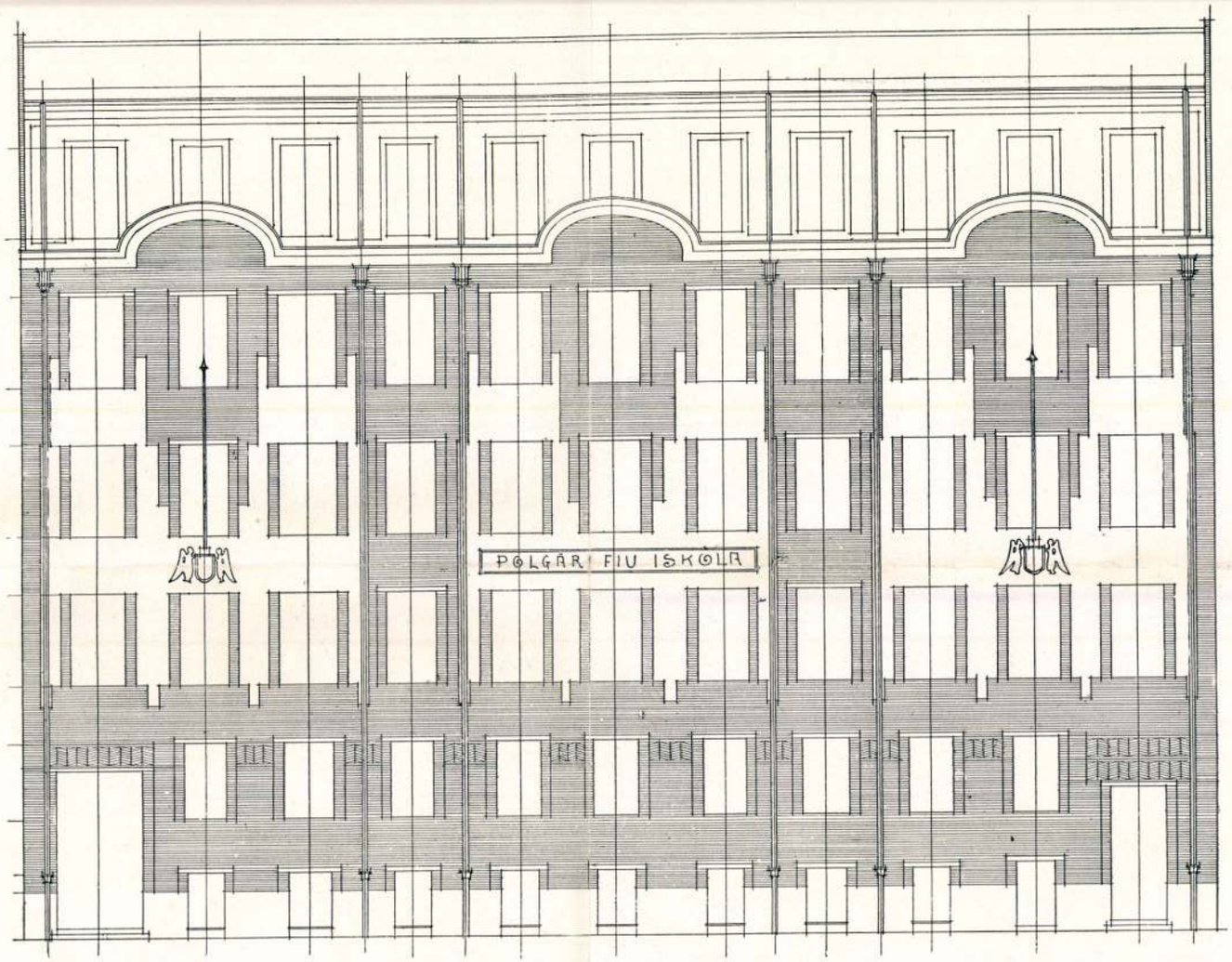

VII., KERTÉSZ-UTCAI ISKOLA. FŐHOMLOKZAT. TERVEZTE: REISCHL GUSZTÁV.

REISCHL Gusztáv építész

- Vác, postaépület (Schulek Jánossal, 1922)
- Miskolc, 1. postahivatal (1928) [Komlóssal és Wälder Gy.]

Postaép 55. é. ill.

K Reischl Gustáv

mnicz bpesti épitész

Céd Wälder Gyula

laid

Bierbposta

44.1.-

ól részben fedve van a város, melynek
lom válik ki. A háttérben a Wechsel-
érben a fákon innen egy földnúvés
tőle nem messze s egy hölgy és egy úr
rasztfiú beszélget. Az égbolt felhős. Fel-
osan két-két sorban:

afeő
el heg"

feld
Wechsel"
. Reiffenstein & Rösch in Wien."

al, méretei a vonalkeretet véve 13.5 : 19.4 cm.

31/93 No 239.

M.D.K.

dr. ifj Reiserl Gusztáv, építész

terve 800 p-ös megvételben részesült az OTI albertfalvai emeletes hiszbárásos bérházainak pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

aug. 13. sz. 5. old.

MDK

Reischl Gusztáv épitész

Tanulmányok Bp.multjából.VII. 37.1.

MDK

Reischl Gusztáv

A "Notre Dame" sashegyi rendhaza.Terv.: Reischl Gusztáv.Kivitelezte: Hável Lipót épitőmester.Kép 27.oldalon.

Magyar Epitőművészet,1931. 7-9.sz. 27.l.

MDK

Reischl Gusztáv

Kertész-utcai iskola.Főhomlokzat.Tervezte : Reischl Gusztáv. Repr.

Magyar Epitőművészet, 1911. 2.sz. 10,11.l.

MDK

Reischl Gusztáv bpesti épitész

1.

Bierbposta 44.l.

Reischl Gusztáv

építész

l.

Siklóssy FKT tőrt

478. l.

könyv- és papírkereskedés
Nagyberezna

Reischl Gusztáv

építész

l.

Siklósy FKT. tőr.

478 l.

Reischl Gusztáv

építész

Kabdebo Bp.

4. l. 72. l.

Budapest, 1933. november 18.-án.

ZOTTSÁGA TEKINTETES

ÉGÉNEK,

B U D A P E S T .

Bizottsága szives támogatásával az
felmértük a Balaton környék közép-
E felmérések felrakása most van fo

tott, hogy néhai Tandor Ottó müegy.
ék felvételét elkészitette és azok-
t is készitett, arra kérném a tekin-
ételi rajzokat és fényképeket rövid
mi felvételeinket ellenőrizhessük
lességét még fokozhassuk.- A " Ma -

Reischl Gyula

épitész

l. Schoen 1948

41. l.

Párizi Sorbonne Könyvtárának magyar
Könyvtárhel vali kiegészítése
VI. 228.

Pécs

244. e V
245 elh

a min. Lex ku

Reichl Ignaz

Thieme Becker

XXVIII. 139. l.

Lyka

Reischl Gusztáv rfj

az 'OTI Albertfalván
épitendő emeletes
kislakáros házak
terv. megvétel

MMÉFKözlT
1942. 128. l.

Reischl Gyula építészmérnök
tervezte az alábbi
épületcsoportot -
1929-ben
Képe repr
A Notre-Dame de
Sion apácarend Sashegyen épülő rendházának
pályázati képe
ÉIÉM. 1930. 15-16.
sz. melléklete

Kiváló tisztelettel

elnök.

papirnemügyár r.-t. Budapest.

Reischl Gusztáv

Opesti épitész

1910-ben ferverte a petrozsenyi kincstári posta épület bővítését

Bierbposta

48. l.

ik Pozsony városát és várát a még le
melynek mind a négy sarkán torony
és fa közelében az átkelés karfás ~~hidja~~ dobogója van
meg. Az átkelésnel ~~közelében~~ ösen tartvikodnak,
ímos megy batyuval a hátán, a parton ~~egy~~
s ~~egy~~ czilinderes férfi nézi az átkelőket s
hallgatja az öt kisérő földmivest, ki mellett
a kép alatt két sorban:

von Presburg."

vonalkeretnek 25.7:36.3 cm.

446.

Reischl Gusztáv épitéa

Tábor n. 3. Münzarnok

1930. tav. Erdl. XIII. t. 3.

bel: Hagar in der Wüste, wo ihr der Engel tröstend erscheint. — 1844: V. 18. *N. Colombel:* Hagar in der Wüste, wo sie der Engel tröstet. — 1865, 1866, 1867, 1869: I. 20. *N. Colombel:* Hágár a pusztában, midőn az angyal vigasztalja.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: I. 20. *N. Colombel:* Hágár a pusztában, midőn az angyal vigasztalja. — 1873: I. 20. *N. Colombel:* Hágár in der Wüste, wo sie der Engel tröstet. — 1876, 1878, 1879: XIII. 470. *N. Colombel:* Hágár a

1881: 527.
1888: XX. 700.

Hiány pótl.
a 6909 leltári szám
-ra

Reischl Gusztáv

Terverte a bpesti VII-Kertész-utcai polgári fiuiskola épületét. Epitési és ber. Költség 570.000 K. 1 m³ 21 K.

Kabdebó Gyula:

A fővárosi uj iskolaépületei. Gúthi J. Fővalmanach 1913-15. 133. l.

Reischl Gustáv

épitész

lásd

Ea G. II. 353 l

(A rövid hirdet

Az elszakitott Magyarország műemléko
sága által fenti cimen rendezett elő
vetitett képekkel kisért előadása ..
.....órakor az "Uránia" szinházban
előadása : .....

(A rövid hirdet

Az elszakitott Magyarország Műemléko
sága által fenti cimen rendezet előa
vetitett képekkel kisért előadása...
.....órakor az "Uránia" szinházban
előadása : .....

Reischl Gusztav

cp. Bpest

Cród

Magyar Épitőművészet

1911. 2 sz. 10-11. l.

(Budapest, VII. Kertész utcai iskola)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

id. Reischl Gusztáv

elhunyt magyar építész neveltetési

c. Lelkényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

7 f

Reischl (Jänos) Gáspár

Budai Ácsmester

l

Historia 1932. V.

11. l –

16. l.

1282 – 1284. L. J. I

Sz. Cormeillesben 1789 november
mellett, 1851 jú

1282. *Kossuth Lászlóné,*

Derékig látható, balrafor
pütt elválasztott és simára lefé
Öltözete : fodros főkötő csoko
ruha csipkegallérral meg hajt
vetett kendő.

Daguerreotypia (tojásdad r
méretei 8·1 : 6·9 cm. — Lelt. sz
július 4-iki ajánlat szerint gróf K
910). — Kifizettetett 191[illegible] július
az 1910 július 22-iki 79586 sz. n
Elszámoltatott 1910 augusztus 5
molást jóváhagyta az 1911 már
határozat (513–911).

Reischl Gáspár
budai ácsmester
minhára
erőd
Les Pbreg
91. l.

IRODALOM

JEGYZET

Reischl Gáspár

ács

1775-től hatvanas polgár, 1789-től választott polgár Budán

Schmall

II-275.

	10	"
	25	" Bekefy Jenő
nov.	7	lefizetés
"	8	3 Hasai bk. c 2750 fm
"	-	100 Lloyd bk 14250 – 20 Spodium 141
"	14	lefizetés
"	15.	75 Hasai bk. c 234 fm.
"	17.	10 Gschwindt szen c 315 fm
"	22	50 Karton c 60 fm
"	24	Dl 15000 fm utan 1 3/4 % kölcsön d
"	30	átv. kimet és költs. mentes szlav
decz	13	lefizetés

átvitel

Reischl J. Gáspár

budai ácsm.

l.

Pataki József:

A magyar minéset
tört. Bp. 1922.

16 l.

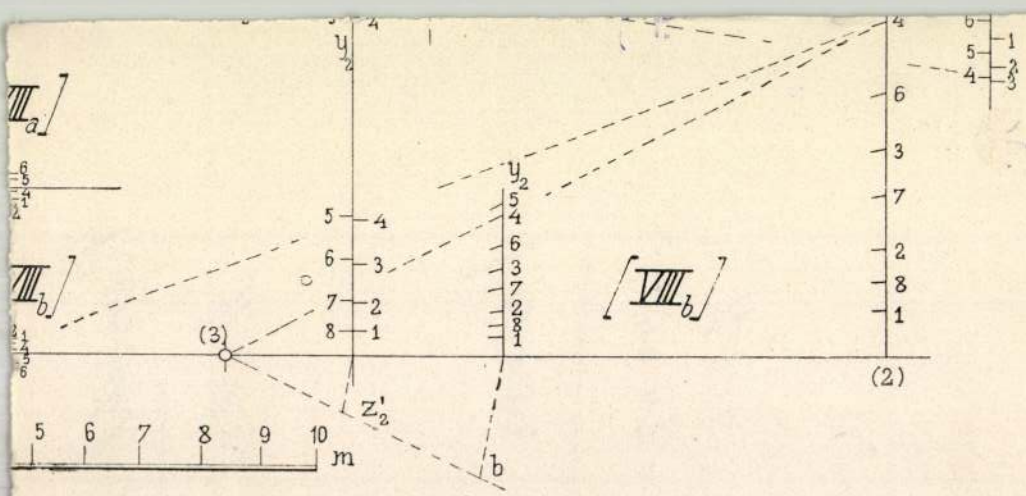

VIII a
VIII b
VIII b
y2
y2
(3)
(2)
z'2
b
5 6 7 8 9 10 m

R e i s c h l G á s p á r
építész

Lechner Jenő dr.: Amig Pest-Budából Budapest lett. Az Ujság.1925. febr.15.

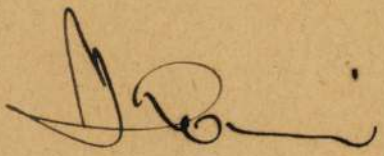

A pesti Hetz. Schoen Arnold ciklus

ban e tér faraktározásra lévén szükséges, a két kiküldött az invalidusok palotája mellett levő szögletteret, ahol vásárok idején a parasztok szekerei vesztegelnek, ajánlja az állathecc-épület felállítására. A tanács e vélemény alapján engedélyt adott az épitkezésre, melyet Lehner Tóbiás szinházi vállalkozó saját pénzen kezdett s rövidesen be is fejezett úgy, hogy májusban már előadások folytak benne; Lehner Schmallögger özvegyével mint társbérlővel résztvett a jól jövedelmező üzletben.

Ez első heccépületnek a helyét a fennmaradt alaprajz (16. ábra) D. pontjának magyarázata alapján — „Dass Invalidenhauss Thor, so in dass Holtzdepositorium gehet" — a rokkantak palotája, mai központi városháza északnyugati sarka mellett kell keresnünk, körülbelül a mai evangelikus templom és plébánia épülettömbjének a telkén, mert a rokkantak palotájába helyezett gránátosok faraktárai a Károly-kaszárnya északi sarkán állottak. Tehát azok a feltevések, amelyek a Hetztheater helyéül a mai Gizella-teret vagy Erzsébet-teret, majd a Blaskovich-vendéglő, sőt a Blasko Ferenc kereszttelkét jelölik meg, alaptalanok.[2]

Az első pesti heccépület fából készült húszszögű körbe zárt alkotás volt, amely nagyjában hasonlitott a mai cirkuszbódékhoz. S ha a bécsi amphitheatrumot vette mindenben mintául, úgy a porond közepén magas árbóc állott létrás szerkezettel, mely a majomnak volt állandó tréfahelye; a porondot körbe két méter magas zárt deszkapalánk övezte, hogy a vadállatok a közönségre ne szabadulhassanak; a palánk magasságában futott körül a nézőtér padlója, melyen az ülések lépcsőzetesen emelkedtek kifelé. Mivel csak alkalmi, rögtönzött, szinte hevenyészett „aus Lädenwerk bestehende Gebäude" alkotás volt ez, bizonyos, hogy semmiféle művészi jelleggel nem birt s az alaprajzon kívül nincs róla sem képünk, sem irodalmi vonatkozásunk.

Ez az épület a csődbe jutott, tengődő pestbudai Thaliának köszönte létét. Az élelmes szinigazgató nem tudván zöldágra vergődni a nemes

Schoen Arnold: Pest-budai művészeti almanach az 1919. esztendőre. Bp.

szinházi szórakoztatással, mert a városi nép nem igen látogatta előadásait, mint anyagi segélyforráshoz, az állatviadalokhoz folyamodott. Az ötlet sikerült és kitünő üzletnek bizonyult. Az előadások vasár- és ünnepnap délután folytak úgyszólván az egész éven, még télen által is; az esti előadások megtartását azért nem engedte meg a tanács, mert a fáklyavilágitás a fából és ponyvából készült amphitheatrumot tűzveszéllyel fenyegette. E sűrű előadások következtében a szinházlátogató közönség megfogyatkozott és a szinházak uj bérlője valóságos harcot folytatott a heccteátrum bérletének a megkaparitásáért.

1785-ben ugyanis lejárván a pesti szinház bérlete, júniusban versenyárverésen Tuschl Sebestyén, mint a legtöbbet, 800 forint évi bérösszeget igérő, nyerte el a szinház bérletét. De alig ízlelt bele a szinházak igazgatásába, már is reáeszmélt az amphitheatrumra, amely elvonja a közönséget a szinháztól s válság elé állitja jó üzletnek igérkezett vállalatát. Tuschl uram erős üzleti érzékű ember volt, aki bérletben tartotta a pesti Kemnitzer-kávéházat a Dunaparton, aztán telkei voltak Cinkota felé s ugyancsak 1785-ben bérbe vette a Reischl Gáspár által a budai Dunaparton épitett szinházat, tehát a pesti szinház bérletét is csak üzletként fogta fel; ő maga csak a szinházak üzleti ügyeit vezette, azok szellemi irányitását megfelelő szini erőkre háritotta. Addig boldogult is anyagilag a szinházi vállalat, — irja Kádár[3] — míg ő állott az élén.

Az anyagiak megteremtése végcélként lebegett Tuschl előtt s azért a bérletszerződés aláírása után nyomban irt a tanácsnak, hogy Schmallögger Johannáról ruházza át reá az amphitheatrum bérletét s az állatokat ő pártatlan becslés alapján készpénzért megveszi; különben kénytelen a szinházbérletről lemondani, ha csak azt nem kivánja tőle a tanács, hogy tönkremenjen. Schmallöggerné azzal felel, hogy az amphitheatrum valóban szép jövedelmet hoz, de hát a szinházi bérleten vesztett pénzét fedezi ebből, különben is ezidőszerint az amphitheatrum az ő tulajdona, amiből senkifia ki nem túrhatja; ha azon-

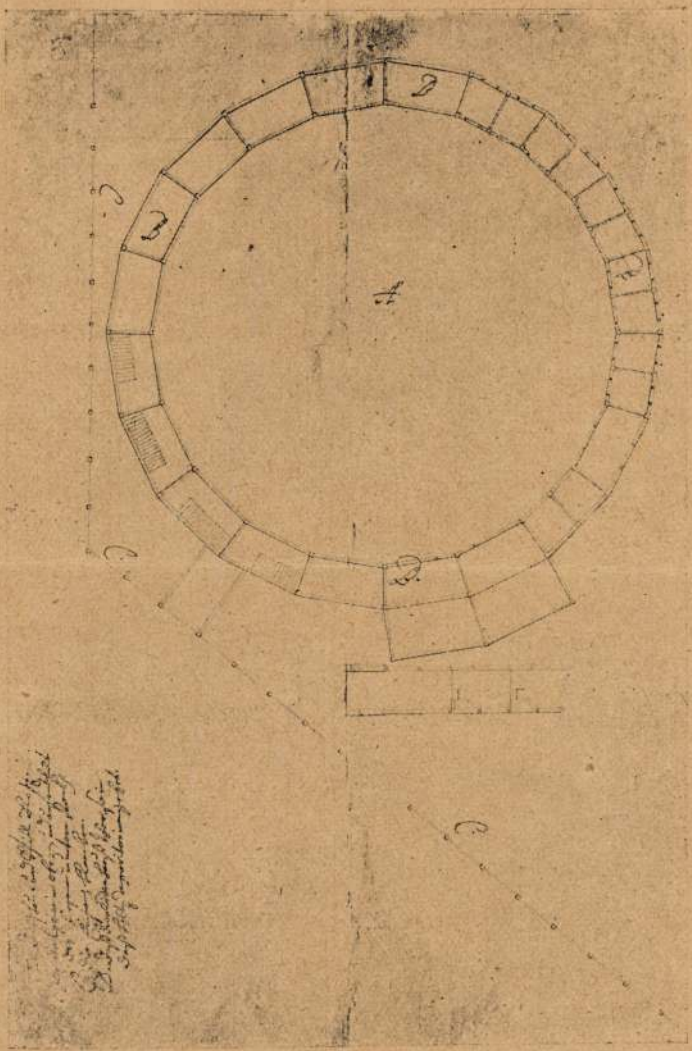

16. A pesti első amphitheatrum alaprajza.
Fővárosi Levéltár.

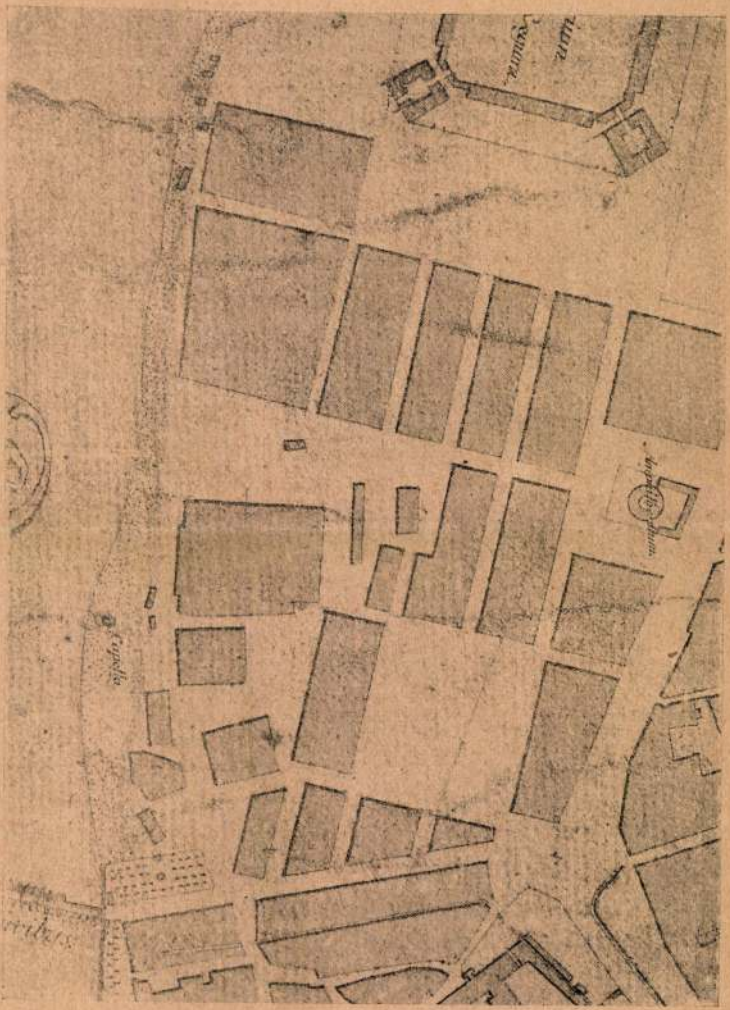

17. A pesti második amphitheatrum helyrajza.
Részlet Balla tereprajzából.
Budapest Székesfővárosi Muzeum.

ban mindenképen részesitenie kell az amphitheatrum által károsodó Tuschlt a bérletben, hát inkább fizet neki minden előadás után 6—12 forintot, vagy végső esetben eladja neki a bérletet az állatállománnyal együtt 2700 forinton. Az özvegynek ez udvarias gyengesége volt az a rúd, amellyel Tuschl uram őt a bérletből kiemelte.

Tuschl uj beadványban ajánlatot tesz a tanácsnak, hogy ő az összeg feléből két hónap alatt uj amphitheatrumot épittet s ezentúl a vállalat s a bérlet a várost illesse. A tanács erre azt határozta, hogy özvegy Schmallöggerné vagy adja el Tuschlnak a Hetzet pártatlan becslési áron, vagy pedig november 9-ére hordassa el amphitheatrumát, hogy annak helyén Tuschl ujat épithessen. Tuschl tehát mindenféle mesterkedéssel felülkerekedett s a pártfogó nélkül maradt özvegy kénytelen volt egyezkedni, amely egyezséget, mivel a pörpatvar hullámai már a helytartótanács elnökéhez, gróf Niczky Kristófhoz is felcsapódtak, báró Orczy Lászlónak sikerült dülőre vinnie. Az egyezség értelmében az amphitheatrum 1786 szent Mihály napjáig (IX. 29.) Schmallöggerné birtokában marad, de köteles minden előadást követő napon nyolc forintot fizetni Tuschlnak s végül hat héttel a szerződés lejárata előtt két pártatlan szakértővel az amphitheatrumot az állatokkal együtt megbecsültetni s az így megállapitott áron Tuschlnak eladni. A szerződés jogerős lévén, hiába fordult a bérletből kiforgatott szinházi directrix a királyhoz támogatásért.

A szerződés lejártával Tuschl megvásárolta az amphitheatrumot s Orczynak 1786 október 19-én adott leirata alapján azt 1785 július elsejétől kezdődőleg tiz évre bérbe vette a tanácstól, amely megváltoztatta az uj amphitheatrum telkére hozott határozatát. A tanács a Blasko-féle kereszt mellett levő homokbuckán való épitkezésről lemondott, mivel az a közönségre nézve igen messzefekvő és kényelmetlen hely s mert Alvinczy generális is tiltakozott ellene a közelében épülni kezdő Neugebäude miatt. Igy Tuschl kivánságát teljesitette s hozzájárult az

amphitheatrumnak azon a helyen való felépitéséhez, melyen ma a lipótvárosi István király-templom emelkedik. Egyébként e hely már nemcsak okiratok alapján állapitható meg, hanem egykorú tereprajzokon is szerepel, igy (17. ábra) Balla Antal térképén „Amphitheatrum" nevezet alatt és Pollencig József metszett vázlatán *a* betűvel jelezve, mint „Hetz-amphitheater des Herrn Sebastian Tuschel" (18. 19. ábra).

Tuschl az uj Hetzet még 1786-ban emelte fel és pedig tartós anyagból; tervrajz és kép hiján épitészeti elemeire nem igen következtethetünk, de azt biztosan tudjuk, hogy művészi kiképzést ez a Hetz-épület sem nyert egyrészt, mert Tuschl takarékosan bánt a pénzzel s Reischl Gáspár ácsmester sem volt művészlélek, másrészt amaz ismert irók közül, akik e Hetzről szólnak, csak egyetlenegy emlékezik meg, az is futólag, az épület berendezéséről, de művészi csínról ő sem mond semmit. Ha már művészi jelleget nélkülözött is, annál több látnivalót nyujtott e Hetz. Míg az első, Schmallöger-féle amphitheatrumban csak medvék, farkasok, szarvasok, kutyák, bikák, tehát hazai állatok szerepeltek, addig a második, Tuschl-féle Hetztheaterben már exotikus fenevadakkal is találkozunk.

Tuschl uj Hetztheatrumában járt gróf Gvadányi József, aki friss benyomásait papirra vetette a peleskei nótáriusról irott elbeszélésében, melyet 1788-ban ujesztendő-ajándékul ajánlott a magyar gavalléroknak és dámáknak. Halljuk az ő érdes, tréfás hangját:[4]

„Dél utánn majd mindég ki mentem sétálni,
Kuriósus vóltam mindeneket látni,
Dámák is sétálnak, ha nap szokott szállni,
Akkor majd lesz módom azokat vexálni

Pestre által mentem, hogy ottan láthassam
Vadak viadalát, 's magam mulathassam,
Hetznek hijják: miből áll ez, megtudhassam,
Otthon a' Bíráknak, mit láttam, mondhassam.

Láttam, hogy tizenkét pantzéros kutyával
Vívott egy Oroszlány; de hármat farkával
Agyon sújtott, egygyet az első lábával
Meg nyomott, hogy béle ki jött párájával.

Meg is ölte vólna tán mind a' kutyákat,
De hogy hányták reá sűrűn Raketákat,
El nem szenvedhetvén a' sok tűz szikrákat,
El szaladt, rá vonták a' vasas táblákat.

Ez utánn jöve ki egy nagy izmos Medve;
Vén volt ez, játszani nem is vólt nagy kedve;
De még is fel vólt ez haragra gerjedve,
Mert sokszor kutyáktól vólt már megijedve.

Hetz Mester négy ebet reája botsátott,
Egygyet ezek közzül pofon ez úgy vágott,
Hogy tíz lépésnyire tőle karikázott,
Egygyet meg ölelvén, büdöst abból rázott.

Más két szelindekek füleit ragadták,
Szegény fáradt medvét a' földre le vonyták;
De a' *Hetz* Legények meg szabadíttották,
Szokott barlangjába bé is botsátották.

Botsátották osztán egy nagy szilaj bikát,
Négy közzül hol egygyet, hol a' másik kutyát,
Úgy fel hajigálta, mint felhányják labdát,
Egy meg döglött; ezen által döfte szarvát.

Ujjra friss két kutyát reá eresztették,
Ezek füleire hogy rá tsemezkedték,
Meg tarták, mind bika, mind kutya reszkedtek,
És azért is vele már nem veszekedtek.

Vizet az ebeknek öntöttek fejére,
Szaladva mindenik a' maga helyére,
Igy lett a' bika ment; de folyt füle vére,
Ez is hol tartatik, oda vissza tére.

Játszottak azutánn több apróbb vadakkal;
De kevés mulatság vala már azokkal,
Ideje gondoltam van, hogy Asszonyokkal
Kezdjem el *Hetzemet* különös módokkal.

Hetz helyből ki menvén meg álltam az utczán,
Jöttek a' sok Dámák onnant egymásutánn."

1793-ban járt nálunk az angol Robert Townson, aki szintén betért a pesti Hetzbe s Magyarországról irott könyvében leírja az állatviadalokat, mint küzdött magyar bika ökörrel, éhes medve jóllakott medvével, miként főzte le a grönlandi medvét egy kacsa a nézők nagy hahotájára, miképen szorította palánkhoz az egyik őrt a nekivadult ökör s mint menekült meg az társai segítségével a halálos veszedelemből; majd

oda tervezte a szerviták templomát a rendházzal együtt, amikor a nádor komolyan gondolkozott arról, hogy a rokkantak palotájának a térhatása érdekében az előtte levő épületeket elbonttatja. 1817-ben Zitterbarth János építész e telken építette fel a Lipót-egyházat, mely 1849 májusában földig leégett Hentzi ágyúinak tüzében (lásd a külső címlapot). Végül pedig 1851 október 4-én e telken történt meg a mai szent István király-templom alapkőletétele, amelynek építése Hild-Ybl-Kauser tervei szerint 1905-ig tartott.

Források: Budapest Székesfővárosi Levéltár és Országos Levéltár. — [1] Karl Fajkmajer: Skizzen aus Alt-Wien. 69—71. old. — [2] Peisner Ignácz: Budapest a XVIII. században. 1900. 173. old. — [3] Kádár Jolán: A budai és pesti német színészet története 1812-ig. 1914 24. old. — [4] Egy falusi nótáriusnak budai utazása. 1790. 87—89. old. Tizedik rész 25—70. sora. — [5] Robert Townson: Travels in Hungary . . . in the year 1793. London 1797. 80—82. old. — [6] Gróf Hofmannsegg utazása Magyarországon 1793—1794-ben. Ford.: Berkeszi István. 1887. 64—66. old.

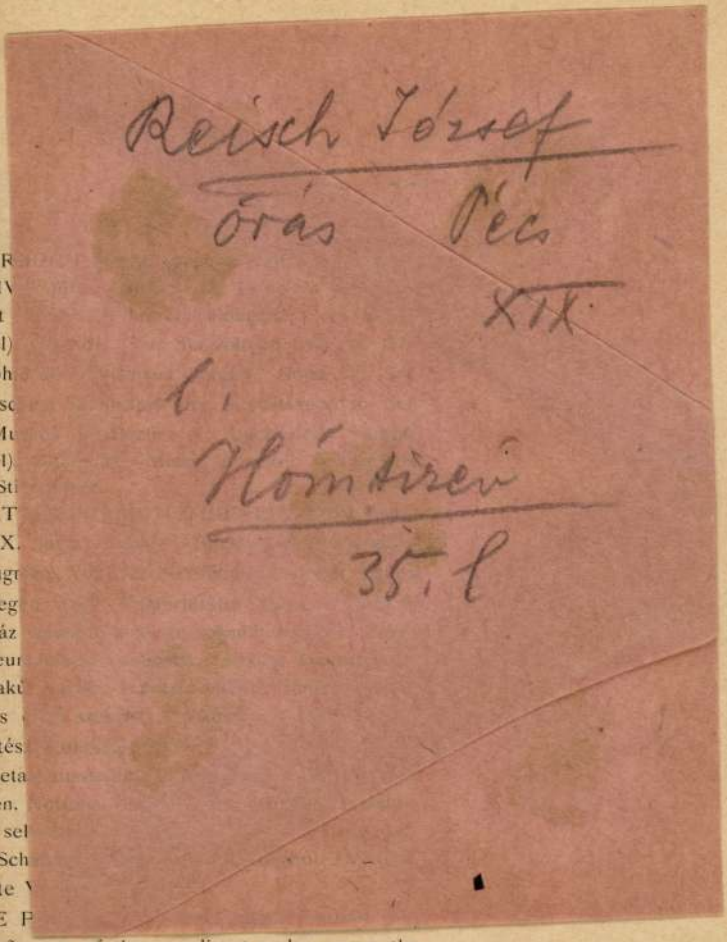

influence of the mendicant orders upon the
of art. III. The Rise of the Dominican
ppel. Church A. H., Old English fruit
twright J., St. Augustines Abbey

KÜL

Az iparművészeti társulat
lasztmánya f. é. november hó 5-ikén, d
5 órakor az iparművészeti muzeumban *Tr*
Ágoston társulati elnök elnöklete alatt ü
tartott. Jelen voltak az elnökön kívül : Lip
Béla báró, alelnök, Szemere Attila, vé
titkár, s a következő választmányi tag
Fischer Ignácz, Forster Gyula, Gerl
Károly, Hampel József, Kramer Samu, L
ner Lajos, Marton Alajos, Pulszky F
Pulszky Károly, Radisics Jenő, R
Rauscher Lajos, Szalay Imre

Reischl József

festő

festette a bpesti külső
váci-uti rk. pléb. templom
szent Mihály ábrázoló
főoltárképét 1930.

Horvtemplép

33. l.

BUDAPEST
1933 JUL. 30 12
LFh

Reichl Kálmán

Ivod

Magyar Építőművészet

1911. 10-11. sz. 7-10 l.

(Budapest, IV. Papnövelde utcai iskola)

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
rása.

- Endrényi Imre, Szeged.

MDK

Reischl Kálmán, festőm.

Napraforgók. Olf. 52x42. J.l.b.

Átv.Közl. 1930.4.m.sz.65.szám. 32.l.

Reischl Kálmán

építén a Tanácskörtársaság alatt rént ven a fővárom műemlékek felvételében.

Dr. Barcza Géza: Műemlékvédelem a Magyar Tanácskörtársaság idején; Bp. 1964.

452.a

Reischl Kálmán

épitész. A Tanácsköztársaság idején részt vett a fővárosi műemlékek felmérésében.

Dercsa Géza: Műemlékvédelem a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l. /Klny. Építés és Közlekedéstudományi közl./

452. l.

Reischl Kálmán MDK

épitész, megvették

Döntés a bpesti krematorium tervpályázata ügyében
Pesti Hirlap 1916. márc. 23.

Reischl Károly
Hajógyári Dunaág, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 13 1.

MDK

szörényi Reischl Károly

Árpádházi Boldog Margit

KMTárs 1938. őszi kiáll. 25 l.

M.D.K.

Reischl Károly
építész

A szegedi Fogadalmi templom Magyarok Nagyasszonyának terve.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959.

134 l.

Magyar
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HIREK

1963 FEB 4

MŰVÉSZINASOK VETÉLKEDŐJE volt vasárnap az angyalföldi József Attila Művelődési Központban. A vetélkedőn az üttörő képzőművész-szakkörök legjobbjai vettek részt. A vetélkedést több száz angyalföldi üttörő figyelte, miközben szórakozva tanultak a képzőművészet köréből vett kérdésekből, vászokból. A háromtagú bíráló bizottság — Kisfaludi Strobl Zsigmond, Reisch Károly és Breznai József — döntése alapján a nyertesek értékes könyvjutalmakat kaptak.

MDK

y,festön. ?

eg a fia.

Olf.-k,vizf.-k,szobrművek és plakettek.

Képzőm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 22.1.

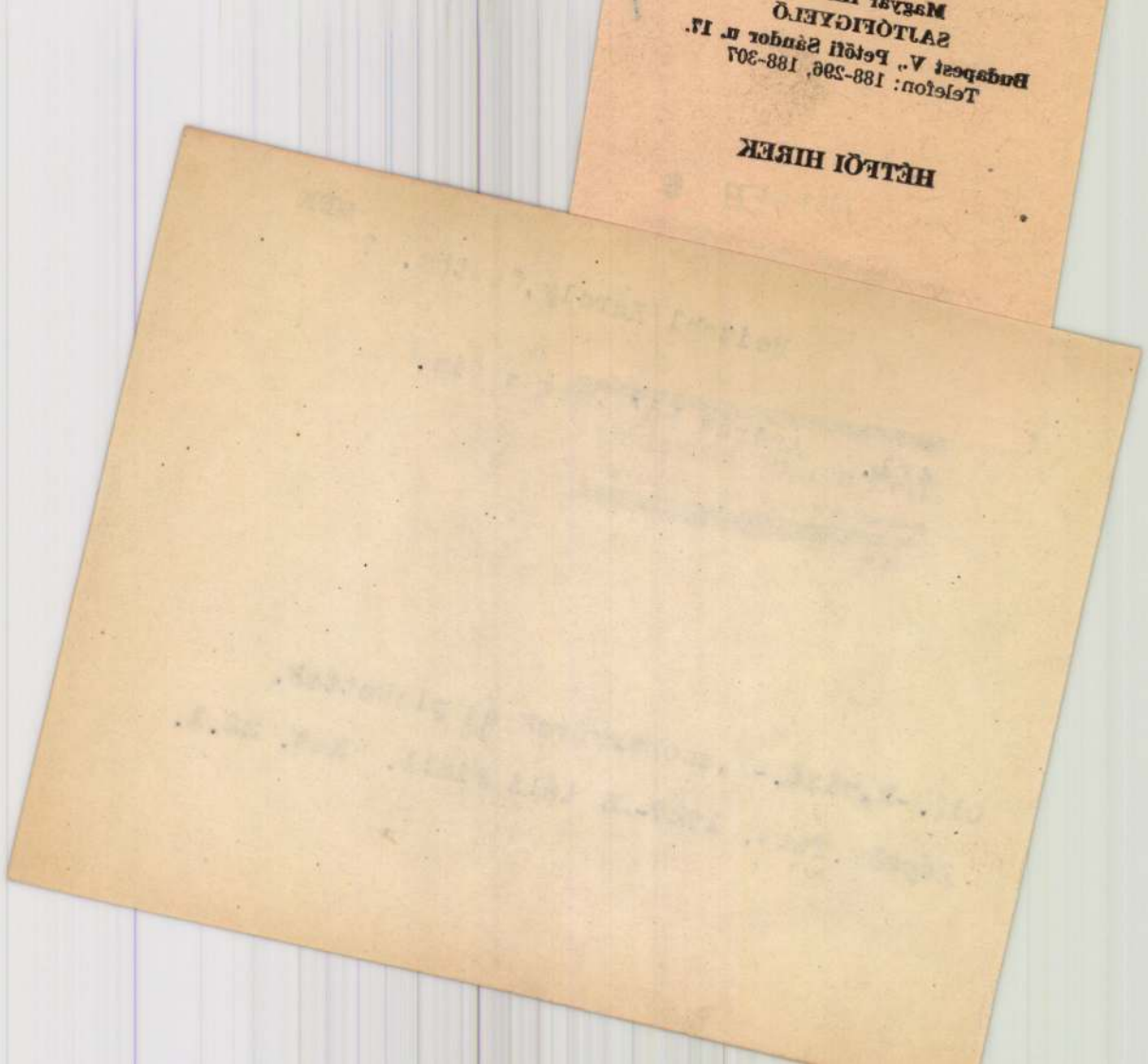
HÉTFŐI HIREK
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MDK

Reischl Károly szörényi

Művével résztvett a kiállitason.

KmTárs.1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 28.lap

MDK

Reischl Károly

Tájkép olajf.
Egy magyar rapszódia olajf.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának katalógusa. 1920. Május. 24. l.

Reischl Károly

MDK

Gyilkos tó

Műcsarnok 1943 Téli tárlat

Reischl Károly

Madonna-freskót rémített a negedi fogadalmi templomba

M. 1930. XI. 1.

Reischl Károly . MIK

Hajógyári Dunaág, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Reischl Károly, festöm.

Szilfák. Of.

Óbudai Dunapart. "

Nemz. Szal. - 1919. okt.kiáll. Kat. 12.1.

MDK

Reischl Károly

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

M.D.K.

Reischl Károly, nyug. mű. tanácsos

tervezte Ráczkeve új emeletes városházát, 200.000 korona költség-előirányzattal.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI. évf.
nov. 28. sz. 5. old.

MDK

Reischl Károly, festöm.

fenti müvész egy jó képpel szerepel.

Chroniqueur:
Mücsarnok.- Téli tárlat.
Képzömüvészet. IV.évf. 26.sz. 28.1.

MDK

Reischl Károly

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz. 12.l.

MDK

szörényi Reischl Károly

Királyi palota, vf.

KMTárs 1943. tav.kiáll. 22.o.

Reischl Károly MDK

Gyilkos-tó

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Reischl Károly MDK

Kis Cohárd

Mücsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Reischl Károly

MDK

Hajógyári Dunaág, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Reischl Károly MDK

Szilas havas, olf.
Békáspatak völgye

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Reischl Károly

Ülő nő, paszt.

A Gyüjtő. Szt.György Czéh 41. müv. sukc. 1920. jan.

lo l.

MDK

Reischl Károly

Tájkép, pasztl

A Gyüjtő. Szt.György Czéh 41. müv. aukc. 1920. jan. 10.1.

MDK

Reischl Károly, festö

Téli tájkép. Pasztell.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat.1932.dec. kat.

MDK

szörényi Reischl Károly

Mátyás templom, vf.

KMTárs 1943. tav. kiáll. 22.l.

MDK

Reischl Károly

Canal Grande, vf.

Murónoi harangtorony, vf.

M.Szel. Kiáll. 1927. jun. 21-22 l.

MDK

Reischl Károly

Országház, vf.

Gondolák, vf.

M.Szal. kiáll. 1927. jun. 21. 1.

MDK

Reischl Károly

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.1.

Reischl Károly MDK

Taligáslovak, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Reischl Károly MDK

Őszi reggel

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Reischl Károly MDK

Reggeli munka, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Reischl Károly MDK

Parádi táj, vizf.

Faluvége, vizf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Reischl Károly MDK

András bá' meg a fia, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

Reischl Károly

Római, of.

Hiszek egy hazában, of.

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 15.1.

Reischl Károly

Alkotásával szerepel az állami iparoktatási intézetek tanárainak kiállitásán.

M.934.VI.3.

Reischl Károly festőművész-tanár

Az állami iparoktatási intézetek tanárainak kiállitását rendezte.

M.934.VI.3.

Reischl Károly

Művével nerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. H. 929. XII. 24.

Sz. Reischl Károly MDK

Árok a Sashegyen, pasztell

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

szörényi Reischl Károly

MDK

Kis Gohárd

Mücsarnok 1943 Téli tárlat

Reischl Károly

Műcsarnok téli tárlatán "Tali-gásolvak" c. képe szerepelt.

PH. 929. XII. 24.

Reischl B Károly

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1930. III. 19.

Reischl Károly

MDK

A vizivárosi Erzsébet apácák templomából, olf.
I-II.

Egyház és művészet
Nemzeti Szalon 1919.

Reischl Károly

szörényi

rajztanár Bjerz

Felvételét Ezete

a Rajztanárok

Egyesületebe.

Rajzoktatás

1941. II. cfj.

3. sz. 24. l.

Felvették

u. o. 4. sz. 37. l.

19. §. Minden per, mely a társaság és a biztositott, szerződő, kedvezmevitás esetén.
nyezett vagy más jogositott között a biztositási szerződés teljesitésére nézve keletkeznek, 1000 koronán felül a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék elé és a rendes kereskedelmi eljárás alá, 1000 koronáig pedig a budapesti V. ker. kir. járásbiróság elé és a sommás szóbeli eljárás alá tartozik.

20. §. A biztositásból eredő minden igény elévül, ha a biztositási esemény bekövetkezésétől számitott öt éven belül nem érvényesittetik. A társaság által elutasitott igények azonban az elutasitás napjától számitott egy év alatt évülnek el.

itásokra vonatkozó határozmányok.

Ha a biztositás egyszeri dijfizetés mellett, vagy pedig olyformán köttetett, hogy a dij nem a kötvényben kitett korév eléréseig, hanem rövidebb idő alatt fizettetik be: akkor a nyereményrész nem a tényleg befizetett egyszeri, hanem azon évi dij arányában számittatik, mely dijszabályilag a kötvény lejártáig, illetőleg a biztositott haláláig lett volna fizetendő.

A nyereményben való részesülés csak addig tart, mig a dijak fizettetnek.

Az emlitett mérlegek alapján az egyes szerződőkre eső nyereményrészek a társaság által mindannyiszor az elmult üzletévet követő év julius elsejétől kezdve lesznek kifizetve. Az ily módon megállapitott minden egyes kötvényre esendő nyeremény vagy

a) készpénzben vehető fel, vagy

b) a biztositott tőke emelésére fordittatható.

A szerződők a két kijelölt mód közül bármelyiket választhatják, ha ez iránt az illető év október 1-éig nem nyilatkoznának, a b) alatt kijelölt mód lesz alkalmazva.

M. D. K

REISCHL K. építész

Bp. V. Cukor u. iskola

Gerő László: Építészeti stílusok

Bp. 1957. 136. l.

MDK

dr. Reischl Károly festőm.

dr.F.G: Szakiroldalom. Épitő Ipar - Épi ő Müvészet, 19
1927. jnan. 1. 5.l.

MDK

Reischl Károly

Sőnyi Ottó dr: A szegedi fogadalmi templom. MI.

1932. 31 l. Képekkel.

szörényi Reischl Károly MDK

Szilas-havas, olf.

Békáspatak völgye, vizf.

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

REISCHL *Károly*, festő és iparművész, Budapest 1890 febr. 19. A budapesti képzőművészeti főiskolán Révész Imrénél tanult. A m. kir. áll. felső építőiparískola tanára. Számos vidéki templom üvegfestészeti és mozaikkartonjait festette meg, melyek közül figyelemre méltók a hüvösvölgyi katonai főreáliskola templomának Patroná-ja Hungariae, a svéd követség üvegablakai, a szegedi fogadalmi templom apsisának mozaik Patroná-ja Hungariae, stb. R. tervezte Budapesten a Ferenciek-terén levő Spolarich-étterem, a Drexler-étterem és a margitszigeti Spolarich-ház ornamentális belső festését, a tatabányai újtelepi templom belső dekoratív és figurális festését valamit az összes belső templomi felszerelést

Sz-Gy. II 353 l

Reichl Károly

Thieme Becker

XXVIII. 139. l.

Lyka

Reischl Károly

1908/9 - 1912/13 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

126. l.

Reischl Károly

Kartonja után készült a szegedi fogadalmi templom szentélyében a Boldogságos Szűz a gyermek Jézussal fal képe

Szőnyi Ottó dr.

A szegedi fogadalmi templom. Magyar Iparművészet 1932.

31. l.

Reischl Károly

festő. Műcsarnok

1932/33. téli kiáll. 615

Reischl Károly

festő

a szegedi fogadalmi templom apszis boltozatán lévő, a Szentháromságot ábrázoló mozaikjának Mári alakjának kartonját fenti készítette.

Horvtemplép

58. l.

Reischl Károly
raptanár

1.

Bp Építőm VI.

15 Tl.

28 PENGŐ

BOLTI ÁR HELYETT

16 PENGŐÉRT

kaphatja meg a kiállitáson dr. Kogutowicz Károly egyetemi tanár DUNÁNTUL ÉS KISALFÖLD IRÁSBAN ÉS KÉPBEN cimü pompás müvét.

A felnőtt ebből ismerheti meg a Dunántul gyönyörü tájait, a serdült ifjuságnak hasznos hazafias olvasmány. A fenti kedvezményt megkapja akkor is, ha a könyvet közvetlenül a Földrajzi Intézettől (Szeged) rendeli meg. A rendeléssel jogot szerez arra is, hogy a közeljövőben megjelenő II. kötetet is hasonló áron kaphassa meg.

Kérjen részletfizetési kedvezményt.

Egyetemi Földrajzi Intézet
Szeged, Zerge ucca 19. sz.

ABLAKA GYÖRGY, SZEGED, KÁLVÁRIA-U.

Reischl Károly

festő

Vig Albert arcképe

repr.

ÉIÉM. 1927. 5-6.

Dt. 19. l.

a fejekből, mely egyforma távol áll a
ökéletes harmoniájától és lirai- udvari
német alkotások örvényes kifejezési
dás és lemondó élettapasztalat szólal
variált apácafejekből, melyek a római
emlékeztetnek. Az arcok kiképzése meg-
eket is, melyek nemcsak müvészettörté-
z egykoru német müvészet magas fejal-
olás tökéletes oválja, sem a francia
ményképe nem jöhetnek itt számba köz-
n szól leletcsoportunk amazoktól eltérő
formája, amit annál is inkább a köz-
befolyásának lehet tulajdonitani, mi-
obb módositásokkal többször ismétlő-
ága és az egész tömbben és a részletfor-

Reischl Károly
festő

l.:

Szent György Céh
42. aukc. (1920)
70, 71. sz.

tekkel szemben a fennállo s
s illetve tőlük az állami k
lyen javaslatba hozni.

Budapest, 1907. februá

min

Reiskl Kárly fest
Danijanich u. 44. Mercsarnok.
1930. tav. lüll. 31.

Sági János IX. 9

Reischl Károly, Nőrénye

festő

Műcs. kiáll, 1918 tól

Pipics 119. l.

KŐRÖSMEZŐ

Fatemplom

P. Szathmáry Károly: A Tisza bölcsője: IV
1864, 174–175.

Reischl Károly

1920. jan. febr.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Karácsonyi mese, olaff.
2500.–

Reggeli tájkép, olaff.
1500.–

Egy dunai hajós legény,
olaff. 3000.–

1921. szept. u. o.

Római, olaff. 4400.–

Hiszek egy harában,
olaff. 18000.–

Vándorkönyvtárak (olasz) V-19

Reischl Károly

1919. okt. kiáll. N. szalon
Szilfák, olaj 1400.–
Óbudai Dunapart, olaj 1200.–
1919. egyházmův. kiáll. u. o.
A vízivárosi Erzsébet apáczák
templomából, 2 db
olaj á 1500.–

Életnek Kútfeje cz. XVI. sz. - beli debreceni
nyomtatvány V. 296.

Reischl Károly

Műcsarnok festő Bjork
1924. Ötti Kiáll. 335
1927/28. Téli Kiáll. - 401
1928. Tav. Kiáll. 268, 269
Thököly út 74

Ezék h. n. VI. 205.

Reischl Károly

Akvarelekkel nezegel a Nemzeti Szalon tavasi tárlatán (emlitve)

Pesti Hirlap 1927 VI.16.

szörényi Reischl Károly MDK

Árpádházi Boldog Margit

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

MTK

MDK

Reischl Károly

Mátyás-templom

Királyi palota

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállítás

MDK

Péter épitész

8.sz. terv repr.

Bonta János:Négytanteremes alsótagozatu általános iskola tervpályázata Magyar Épitőmüvészet 1955. IV.évf.7-8.sz.224.l.

Reischl Péter építész MDK

48.sz. terv repr.

Halász Imre:Nyolctantermes általános iskola tervpályázata Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.7-8.sz. 240.l.

Reischl Péter épitész MDK

Nyolctantermes ált. iskola repr.

Egri-Zempléni-Zólyomi:Az általános iskolák készülő típusterveiről Magyar Építőművészet 1955.IV.évf. 7-8.sz. 242.l.

MDK

Reischl Péter épitész

terve repr.

Hidasi Lajos:XIII.kerületi rendelőintézet tervpályázata Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.11-12.sz.363.l. 369.l.

M.D.M.

REISCHL Péter építész

1 tantermes általános iskola MNOT 119-56
2 " " " " 120-56
4 " " " " 121-56
4 " " " " 122-56

MNOT katalógusa 1958. 102., 103., 104., 105. l.

MDK

Reischl Péter

családiház - terve repr.

Mégegyszer a családiházról.

Érdekes Ujság, Bp. 1958. március 22. 6. l.

Reisc hl Péter épitész M.D.K.

Pályatervét megvásárolták

Társtervező Hegedüs Béla

Építészetileg igényes, korszerü és gazdaságos tervek érkeztek az óvoda-bölcsőde pályázatra

Magyar Nemz t 1965. dec. 9. 9.1.

Relac hJ Ïéter épitéas M.b.K.

Társtervező Hegedüs Béla

MDK

Reischl Péter

III.e.ép. hallg. 1938-39. Kotsis-tanszék.

Bérházépületcsoportok az V. kerületben. Technika 1940. 170-172 l. alaprajzzal.

Reischl Péter M.D.K.

Az autóbusz és kiszállóhely típus tervek pályázatán díj

/ 7 000 Ft-ért megvéve /

Társtervező: dr Gyöngyösi István

Modern megállóhelyek és állomások építése a városi autóbuszvonalakon

Magyar Épület 1964. október 29. 5.l.

Reischl Péter épitész M.D.K.

Tijat nyert a pályázaton / 24 000 Ft/

Társte vező: Hegedüs Béla-Szabó Dénes

Pályázat füreőkre

Magyar Nemzet 1964. szeptember 20. 14.1.

Reisch] Péter épitéss M.D.K.

\ 24 000 Ft/

Térete vesz: Hegedüs Béla-szabó Dénes

M.D.K.

Reischl Péter épitész

Tervét megvásárolták 12ooo Ft

Társtervező: Callmayer Ferenc, Berency Béla

Sikeresen zárult a korszerü felvonulási épület tervpályázat

Magyar Nemzet 1966. julius 3. 5.l.

Reisch Péter építész

12000 Ft

Társtervező: Gallmayer Ferenc, Lorenz Béla

Reischl Péte r épitész M.D.K.

IV. Fóti uti 16 tantermes iskola

Társtervező: Fernczy Béla, Keresztesi Sándor

repr

Magyar Épitőművészet 1962 /6. 57.1.

Reischl Péter épitész M.D.K.

/TTI/

B p. József Attila lakótelep, 12 tantermes , blokkos tipusiskola.

Társtervező:Mirgay László

repr.

Magyar Épitőművészet 1963/1. 47.1.

Reischl Péter, építész M Dk

Az I/3 jelű, kísérleti lakóház egyik tervezője.

–: Új kísérleti lakóház készült el a csepeli Csillagtelepen 6. l.

Bp. 1962. dec. 1.

NÉPSZABADSÁG

MDK

Reischl Péter épitészmérnök

Népszava, 1959. nov. 25. Bővithető iskolák.
1 lap.

Reischl Péter épitész M.D.K.

/TTI/

Szentes, 8 tantermes, felsőtagozatu tipusiskola.

repr.

Magyar Épitőművészet 1963/1. 47.1

REISCHL Péter építész

HORVÁTH Éva - GALLMAYER Ferenc - JENEY Lajos: Reischl Péter, 1918-1983. - Magyar Építőművészet, 1984.1.sz. 60.p. ill.

Reischl Péter épitész M.D.K.

/TTI/

Egercsehi, 4 tantermes, felsőtagozatu tipusiskola

repr.

Magyar Epitőmüvészet 1963/1. 47.1.

Reischl Péter, építész D. Ok

A fóti nyolctantermes tipusiskola tervezője.

Dr. Gyöngyösi István
Selők Ferenc } : Tipizálás – tömeges építés 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. jún. 6.

Reischl Péter épitész M.É.K.
és munkatársai

Résztvett a pályázaton / 14000 t /

A müvelődési ház pályázat egy ik dijnyertes terve

Magy ar N emzet 1965. április 15. 3.l.

M. D. K

REISCHL Péter epítési
(Típusterveső Intézet)

Nyolctantermes típusiskola Fotón
Rev.

Magyar Építőművészet 1961. 2. sz. 29. l.

M. D. K.

REISCHL Péter építész
(Ell. típustervező V.)

Pop. Lillói. út, 12 tantermes blokkos
típus ait. iskola

Társtervező: Ferenczy Béla
Mirgai László

Tervezés
Kivitelezés: (1961-1962.)
Repr. Alapraszok nézet

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 35-e

M. D. K.

REISCHL Péter építész

(Ell. Középülettervező völl.)

Fót, gyermekváros 16 tantermes

ált. iskola

Tervezés: (1959)

Kivitelezés: (1959-1960)

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 22-23. l.

M. D. U.

REISCHL Péter építész

(Típus tervező Intézet)

Tiszavasvári, 4 tantermes felső-tagozatú típus ábt. iskola.

Tervezés: (1959)

Kivitelezés: (1960)

Resz.

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 25. l.

M. D. K

REISCHL Péter építész

(Típus tervező Intézet)

Fót, 8 tantermes típus ált.

iskola

Tervezős : (1959)

Kivitelezés : (1955-60)

Rekr.

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 26. e.

Reischl Péter, építész 1918-1983.

Magyar Építőművészet, 1983. 1. 60-old.

Reischl Péter

1918—1983

1

1. Reischl Péter: Fóti gyermekváros óvodája

Casa Ed

uchai Kondorai Gyula II. fok
Major Máté I. fok
Reischl Péter I. fok K

Ybl-díjat kaptak 1960-ban

Reischl Péter, építész (1918-1983).

Iskolaépítési kutatás.

Az első komplex iskolaépítési kutatás Magyarországon, ÉVM kutatás 1968-1970. A kutatást vezette: Jeney Lajos. A kutatócsoport tagjai: Reischl Péter, Szvogh György és dr. Szücs István — és még többen.

Magyar Építőművészet, 1986, 2., 27-old.

Reischl Péter, építész MDK.

A fóti gyermekváros bölcsőde és óvoda-csoportjait tervezte: harmonikus alkotást sikerült létrehoznia.

Vincze Ignác: Korszerű stílusú lakóépületeket

Népszabadság BP. 1960. jan. 20. 9.1

M. D. K.

REISCHL Péter építész

Ybl Miklós-dý I. fok. a tóti ~~[illegible]~~

Gyermekváros tervezésiért

(1960)

Magyar Munzet 1960 (XVI.) 80. sz. (ápr. 3.)

4.0-.

Reischl Péter
építész

Fót. Gyermekvárós. Óvodásotthon.

1957.
Repr.

Radós: Magyar építészettört. 374.
Műszaki K. 1971.

Reischl Péter, építész MDK.

Munkatársaival együtt 13 iskolatípus tervét kénítette el: egytermes falusi iskolától kezdve 12 tantermes városi iskoláig. A tervek a tanácsok rendelkezésére állanak.

A négytanteremes emeletes bilaterális iskolatípus Repr.

t. i.: Tizenhárom új iskolatípus

Népszabadság Bp. 1960 jan. 6 8.1.

M. D. K

REISCHL Péter építész

Bölcsőde. terv

Pintér Béla: Bölcsődék tervezésének áttekintése az első ötéves terv időszakából

Magyar Építőművészet 1956 (V.) 6. sz. 176. l.

M. D. A.

REISCHL Péter építész

12 tantermesre bővíthető 8 tantermes

ait. gimn. (megvétel)

Tarstervező: Ferenczy Béla

Terpályázati eredmények

Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 62 l.

M. D. U

REISCHL Péter építész

Középmagas terpályázat

II. Épületkategória (csökkentett megvétel.)

Terpályázati eredmények

Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 62. l.

M.D.K

REISCHL Péter építész

(Ém. Lakóépülettervező Vall.)

1960. évi Ybl-díj I. fok a Fóti gyermekváros tervezéséért és a 8 tantermes ait. iskola típusterviért

Magyar Építőművészet 1960. 3. sz. 61. l

Reischl Péter

A Lakóépületek gyermeknevelési épületegyüttesének tervpályázatán /1967/ kiemelt megvételben részesültek a következő tervek:

Szabó Z. Máté terve;
Ferenczi Béla /munkatárs Bognár István/ terve;
Reischl Péter terve.

/A tervek részletes ismertetése/

Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 2-9. l.

REISCHL PÉTER

ÉPITÉSZ. FELKÉRTÉK AZ ALÁBBI PÁLYÁZATON VALÓ RÉSZVÉTELRE.

SCHÉRY GÁBOR, NYARALÓÉPÜLETEK TERVPÁLYÁZATA, 1968.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/4. 2. LAP.

M. D. L.

REISCHL Péter építész

Fóti gyermekváros, ált. iskola (1958.)

Reischl-Zempléni: A fóti gyermekváros

Magyar Építőművészet 1960. (XXIII) 1. sz. 7. l

Reischl Péter, építész MDK

A Fóti Gyermekváros tervezéséért az Ybb 7. díj 1. fokozatát kapta.

–: Kiosztották az idei művészeti díjakat

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 3. 7. l

M. D. K.

REISCHL Péter építész

Negytantermes alsótagozatu ~~iskola~~ típusiskola (Repr.)

Bellányi Rudolf előterve alapján

Szrogh György: Típus-gondolatok

Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 5/6.

138-141. l.

M. D. K.

REISCHL Péter építész

Kéttantermes tipusiskola

Kürthy László előterve alapján

Pest.

Brogh György: Tipus-gondolatok

Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 5/6.

138-139.

M. D. K.

REISCHL Péter építész

16 tantermes iskola - pályázat

(I. díj)

Társtervező: Ferencsy Béla

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

Reischl Péter

Callmeyer Ferenc - Reischl Péter: A Tipustervező Intézet javaslata a páskomligeti városrész közintézményeinek felépitésére. - Müszaki Tervezés, 1968.1.sz.15 -2o.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört. Ért. 1971.2.sz.149-182.l.
156. l.

Reischl Péter, építész

L.: Kiss István é.

Sallai István: A jövő iskola építése...

127-131.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1970. márc. XX/3.

Reischl Péter

Reischl Péter terve /statikus Fésüs János/ az alábbi pályázaton 40.000 ~~forintos díjakban~~ kiemelt megvételben részesült /ismertetés képekkel/:

Molnár Péter: A MTESZ Székház tervpályázata 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 2-7. l.

M.D.K.

Reischl Péter építész

Résztvett a pályázaton

10ooo Ft-os m gvétel

Társtervező: Bot Attila

Sikeres volt a turistaszálló tervpályázat

Magyar Nemzet 1965. nov. 7. 3.l.

M. D. K.

REISCHL Péter építész

Négytantermes felsőtagozatu típus-iskola (Rest.)
Kárpáti Egon előterve alapján

Brogh György: Típus-gondolatok
Magyar Építőművészet 1957. (VI.) 5/6.
138 – 141. l.

Reischl Péter

[redacted] pályázati tervének bírálata és értékelése

Kismarty Lechner Kamill: Gyermeknevelési központ terv-pályázatának opponensi véleménye. Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 10. 1.

MDK

Reischl Péter

I. fokozat

Ybl-dijat kapott 1960-ban.

Reischl Péter
terve

kiemelt megvételben (16.000 Ft.) részesül.

Lakókörzetek gyermeknevelési épületegyütteseinek tervpályázata 1967.

Magyar Építőművészet 1968. 5.sz. 2.l.

Reischl Péter

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium 1968-ban iskolaépitési kutatási munkát kezdeményezett. Ezt az ÉVM részéről Kiss István épitész irányitotta, a kutatócsoport vezetője Jeney Lajos, tagjai Kis~~xxxxx~~ marty Lechner Kamill, Reischl Péter, Szrogh György és a Mivelődésügyi Min. négy szakértője voltak.

Jeney Lajos: A jövő iskolaépitése. - Magyar Épitőmüvészet, 1969.3.sz. 61. l.

Reischl Péter

Hegedüs Béla - Reischl Péter: Közös épületben elhelyezett különböző nagyságrendü óvodák és bölcsődék ... tervezése. - Müszaki Tervezés, 1967. 1.sz. 16-18. l.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Írt. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

74. l.

Reischl Péter

C.F.: Egy ~~új~~ magyar épitőrendszer. Tervezők: Callmeyer Ferenc és Reischl Péter. /homlokzattervezési előképként közlik a Virág Csaba által tervezett Rákpspalotai Belkereskedelmi Raktár képét /statikus Komlóssy István/.

Magyar Épitőművészet, 1971.5.sz.13-16.l.

Reischl Péter

okl. építészmérnök

szül. Pest. 1918.

Oklevelet nyert 1941.

József nádor 1940/41.

178. l.

XI.

Az 1940/41. tanévben kitűnő szigorlatot vagy kitűnő alapvizsgálatot tett hallgatók.

A mérnöki és építészmérnöki karon

a) *a mérnöki osztályon:*

I. szigorlat: Bauer Antal, Rosivall Ferenc;
III. szigorlat: Sarkadi Szabó István;

b) *az építészmérnöki osztályon:*

II. szigorlat: Jankovich István.

A gépész- és vegyészmérnöki karon

REISCHL SZILVIA

Új művészet

1999/szept.

28.0.

nak ref. lelkész Zengővárkony U.p. Pécs-

Baranya vm.

z.

Reischl Péter

M.N. 1983. V. 3.

— **HALÁLOZÁS:** A Tervezésfe
lesztési és Típustervező Intéz
megrendülten tudatja, hogy vol
dolgozója, **Reischl Péter** Ybl-díjas
okl. építészmérnök — aki az iskola-
építészet fejlesztésében kimagasló
érdemeket szerzett — 1983. április
26-án, 65 éves korában váratlanul
elhunyt. Az intézet saját halottjának
tekinti. Temetése 1983. V. 9-én. (hétfőn)
15 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

— Mély fájdalommal tudatjuk a
rokonok és összes ismerősök nevében
mindenkinek, akik szerették,

Magyar Nemzet 1983. V. 3.

Reischl Péterné

ft. Thaly Kálmán
n. 19

MKSz 1947

МКМ 1951

Reischl Robert épit ész M.D.K.

Részt vett a pályázaton. II. díj /25 000 Ft/

Társtervező: Callmeyer Ferenc, Czuppon Éva, Vadász György, Vély Robert

Repr.

A Budapesti Nemzetközi Vásár Főpavillon tervpályázatáról

Magyar Építőművészet 1963/5. 3,4,5.1.

Reiseinger Mária

M.D.K.

Falképek restaurálása , Nagybörzsöny, középkori templomrom,

Épitész: Erdei Ferenc, Sedlmayrné Beck Zsuzsa

Magyar Epitőmüvészet 1968/2. 42-43.l.

Reisenbüchler Sándor
film-rajzoló

rajzai „A Nap és a Hold elrablása" c. filmjéből. Repr.

Juhász Ferenc költeménye inspirálta.

Ú; Írás, Bp. 1969. V. Bovitó 1, 3, 4; melléklet 96-97. 1. old.

M.D.K.

Reisenbüchler Sándor

Juhász Ferenc: "A nap és hold elrablása" c. költeményéből készitett rajzfilmjéről ir Csukás István: "Elmélkedés a rajzfilmről" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. márc. 1.
XIII. évf. 9. sz. 9. lap

Reiserübichler Sándor
grafikus

Munkáiban Munkácsy Mihály-díjat nyert 1970-ben „A nap és a hold elrablása" című alkotásáért, 1969-ben a Miskolci Nagydíjat nyerte el.

Művészet, 1970. október - 48. lap

Reisenbüchler Sándor

"A Nap és a Hold elrablása" c. rajzfilmjében "a népi stilizáció pazar mámora robban, bőkezüen osztva az olyan ötleteket, amelyekből egy tucat falikárpitszövő évekig megélhetne"-irja Szabó György a Pannonia Filmstudió rajzfilmkészitő müvészéről "Kirándulás" c. kritikájában.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 17.
XV. évf. 16. sz. 12. lap

Reisenbüchler Sándor

"A Nap és a Hold elrablása" c. filmje a Nemzetközi Rajzfilm Fesztivalon a romániai Fesztival nagydiját, az Arany Pelikánt nyerte el. A lap bemutatja a film egy részletét. Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. juli. 18. XIV. évf. 29. sz. 24. lap

Reisenbücher Sándor

Grafikus

A magyar-orosz szakos tanárt
diplomás rajzoló a filmmüvészeti
főiskola rendező tanszakainak el-
végzése után a Studióba hezült.

Müvészet, 1970. október - 48. lap

Reisenblücher Sándor

Julián Ferenc „A nap és a hold elrablását"
dolgozza fel a Pannónia Studióban.

Min dolgoznak a rajz- és bábfilmesek? (Ábel Péter)
(Kultúra – Művészet)

Magyar Hírlap, 1968 július 6. 9. l.

M.D.K.

Reisenbüchler Sándor rajzfilm-müvész

Gáll István : "A képzőművészeti adások" cimmel ir a TV képzőművészeti előadásairól és ezzel kapcsolatban emliti meg a müvész nevét.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. febr. 15.
13. évf. 27. lap
7.sz.

DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Reisenbüchler Sándor rajzfilm-müvész és rendező

"Dijak, kitüntetések - 1975" cimmel közli a lap, hogy a müvészt a Balázs Béla-dij I. fokozatával tüntették ki.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápr. 5.
XIX. évf. 14. sz. 2. lap.

Reisenbüchler Sándor

„Az 1812-es év" (repr.)

„Kép az 1812-es évről" (repr.)

Művészet, Budapest, 1944. 3.

Reisenbüchler Sándor: „Képek az 1 ó 12 es év-ből"

Ilustrét, Budapest, 1973. 3.

gény reprodukcióját, hanem a tolsztoji és csajkovszkiji mondanivaló aktualitását mutatja meg. Az 1812-es hadjárat az agresszor szemszögéből nézve katonailag sikertelen volt, öncélú, önpusztító háborúvá vált (lásd Vietnam), amely már világosan tükrözte Napóleon dekadenciáját. Egy technikailag jól felszerelt hadsereg pusztulását ábrázolja Reisenbüchler megrázó erővel és érzékletes kompozíciós készséggel.

Az egyetemes kultúra szempontjából sem közömbös, hogy egy olyan mostohán kezelt műfaj, mint amilyen a rajzfilm (animációs film), mennyire képes sajátos színeivel továbbgazdagítani azt a képet, amit a képző- és filmművészet létrehozott. Ez a kép sohasem lehet teljesen befejezett, mert mindig jelentkezik valaki, akinek szellemi prizmáján másként törik meg a fény. Ahogyan hagyományok nélkül nincsen művészet, ezek tagadása nélkül sincs meg a továbblépés lehetősége. A Disney-korszak le-

63

Reisenbüchler Sándor: „a Nap és a Hold elrablása".

64

1971

Művészet, Budapest, 1974. 3.

ndult, rapszodikus lelkiállapot a ma-
annak, hogy miért is „hagyta félbe"
kítását. Miért nem fedte be teljesen
ben második kép szempontjából fe-
z utóbb kialakított képszerkezetbe
usan illeszkedő tájmotívumokat,
a „hegybe zárt", „párával borított"
épet. Felindult lelkiállapotban a
evesebbel beéri, mint egyébkor.
ellkép esetében a *gyökeres* (minden
kéletes átfedése vagy átillesztése)
észleges átfogalmazással, s csupán az
szándék jelzésével.
égül is akár szándékos, akár nem, az
„félbeszakítása", ritka erénye, kü-
ke a „Békási párás tájnak", hogy az
mlélőt beviszi Nagy István „mű-
minden más művénél közvetleneb-
be munkamódszerébe.

Reisenbüchler Sándor: Képek „Az 1912-es év"-ből

1021

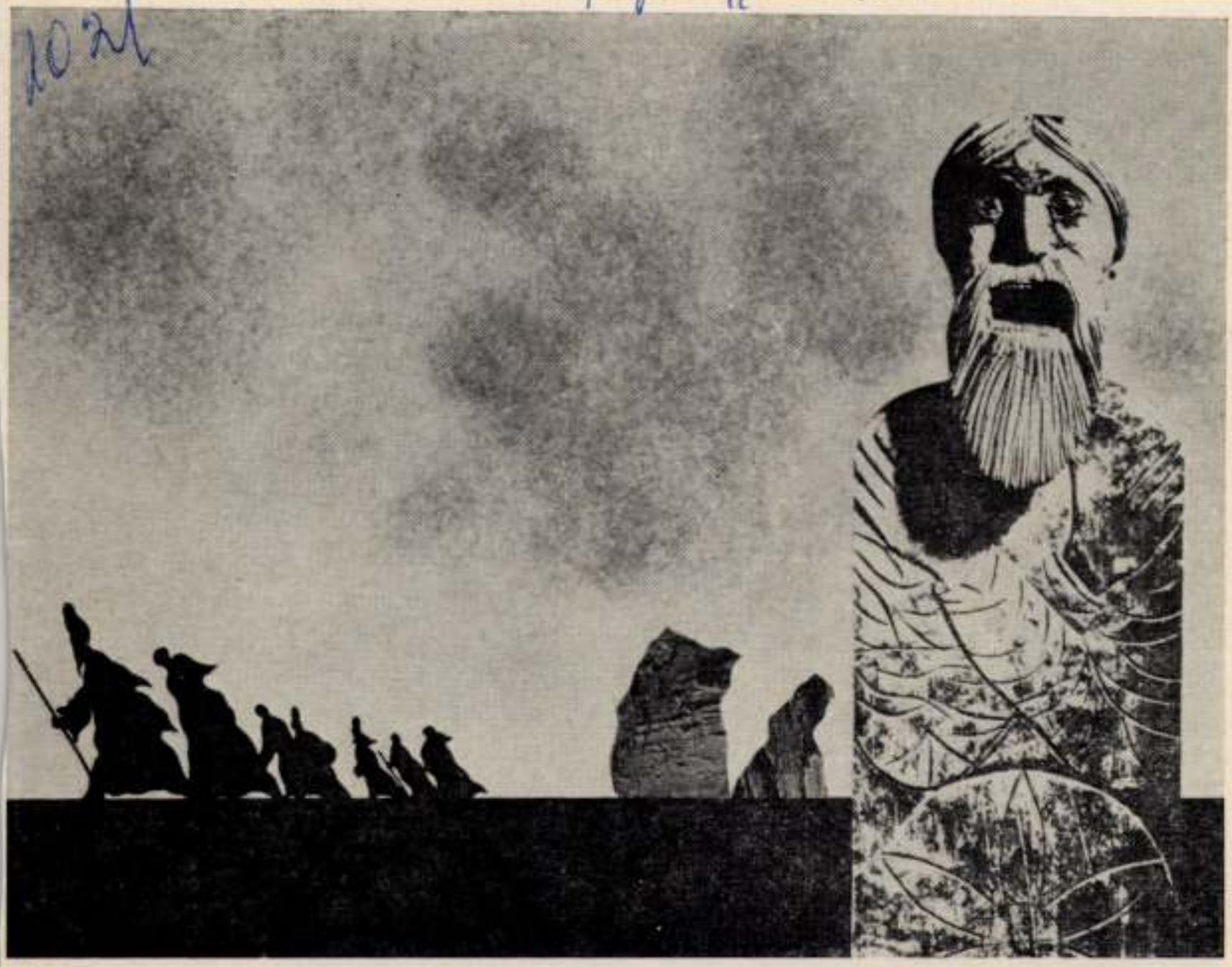

Mitvérot, Budapest, 1974.3.

Reisenbücher Gudor: „Barbarok ideje"!

Müvéralt, Budapest, 1974. 3.

munkáit, tevékenységétől függően százszámra összezsúfolva mappában vagy anélkül.

Elfogadható magyarázat tehát, hogy összekenődött, elmaszatolódott képébe belejavított. De ennél többet feltételezünk. A kép első variánsa a húszas évek vége felé készülhetett. Feltehetőleg nem sokkal utóbb kerülhetett sor az átdolgozásra. Ekkortájt már előfordul, később Baján gyakori, hogy emlékezet után, vagy korábbi képe nyomán alkotja meg egy-egy képét Nagy István. Nem idegen tehát tőle, hogy fantáziájára és emlékezetére bízva magát, újra éljen és értelmezzen dolgokat. Ez a kép sajátos „befejezetlen" átdolgozásával egy ilyen újra átélés tanúbizonysága. Több tehát, mint egyszerű korrigálás.

Hangsúlyozni kívánom, hogy az átdolgozás érzelmesebb, indulatosabb töltésű, mint az eredeti kép. Megérezzük ezt, ha összevetjük a

Ez a fel
gyarázata
a kép átal
a sorrend
lesleges, a
anorganik
tűrte meg
belső táj
fantázia
Így e pasz
részlet tö
helyett a
átalakítási

Persze
átdolgozá
lönös érté
alapos sz
helyébe",
bül avatja

Reisenbüchler Sandor

1975 - Balázs Béla díjjal hitüntetett (I. fokozat) animációs filmet Reisenbüchler Sandor alkotta.

Menyhárt László: Az ötlet még nem művészet.
Művészet, 1975. november - 25. oldal.

Reisenbüchler Sándor

A festmény önállósodik Reisenbüchler „Holdmese" c. filmjében. A sci-fi történetet fantasztikus képek illusztrálják. Bizarr montázsok ezek, mintha a Mars-lakók érkeznének a földre. (cultive és repr.)

Vadas József: A mozgáfilmek álláképeiről. Filmvilág, Budapest, 1977. márc. 1.

Reisenbüchler Sándor,

Reisenbüchler Sándor:
Fáziskép A Nap és a Hold elrablásából,
1968 (fotó Somfai)

Művészet, 1982. febr.

Reisenbüchler Sándor, [grafikus]

2. rajz: reps

Reisenbüchler Sándor: Minkái 1.

Élet és Irodalom Bp. 1984. okt. 12. XXVIII/41

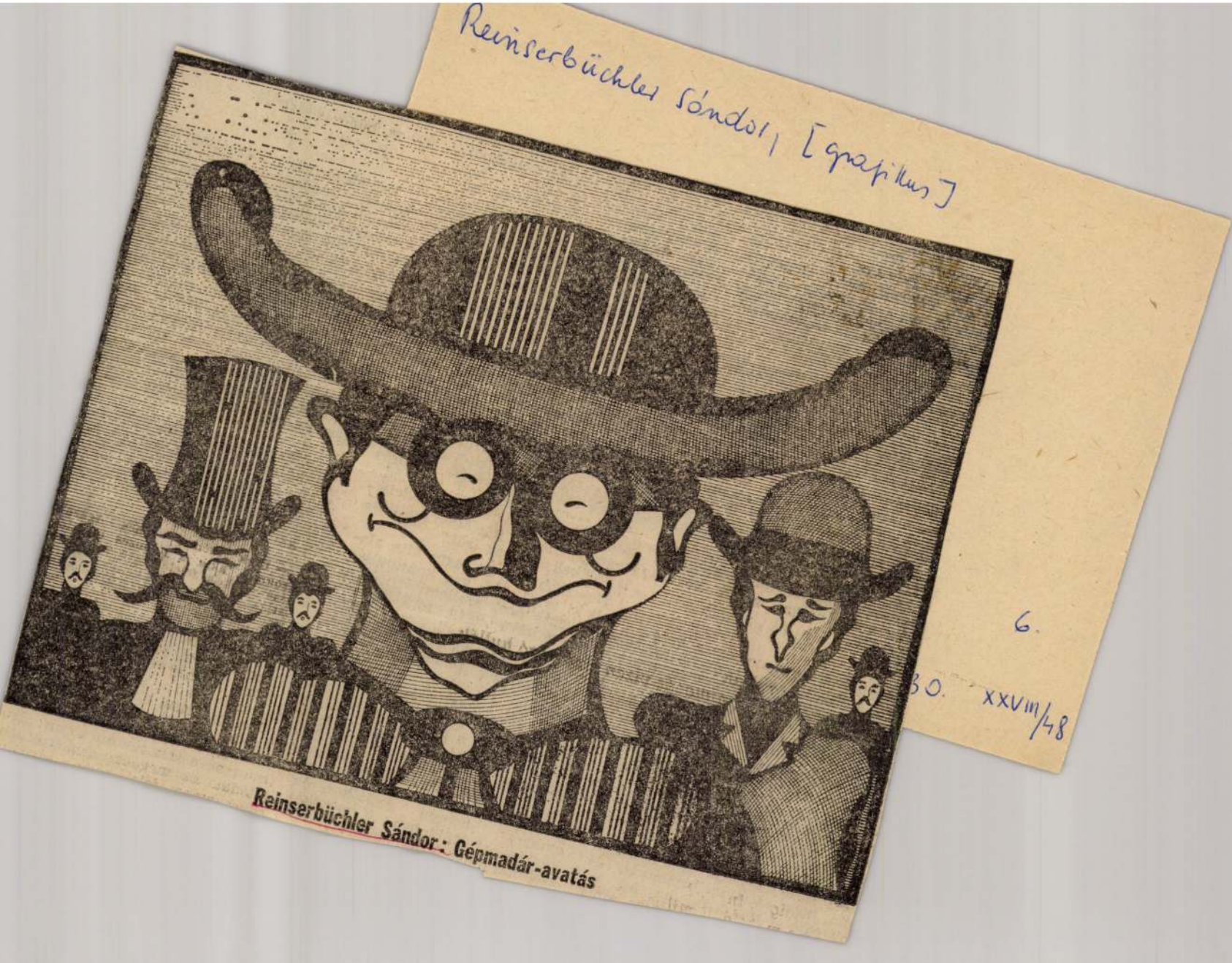

Reinserbüchler Sándor [grafikus]

6.

XXVIII/48

Kézikönyvek szelleme

Meglepetéssel olvastam *Ungvár-Tamás Az eltűnt pecsét* (Élet és Irodalom, 1984. november 23.) cí- mű cikkének következő sorait: „Iro- dalmi életünk egészségének felleb-

Reisenbüchler Sándor, [grafikus]
rajzfilmes

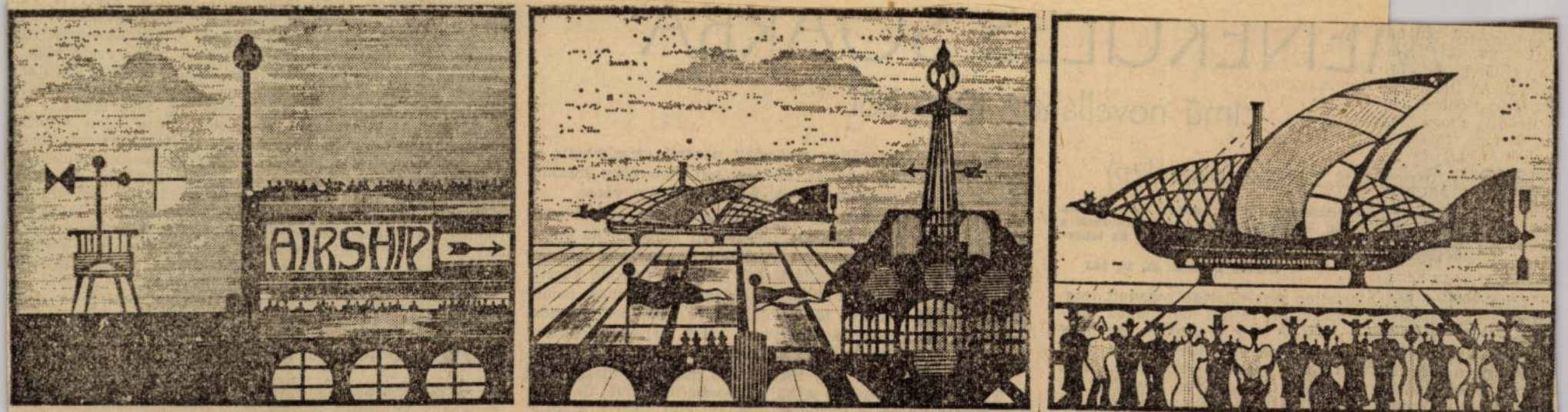

Reisenbüchler Sándor: Gépmadáravatás

XXIX/9

IV

. 1962: Menek

„A nap im
juta... Lót
hegyen, és
be esének

Legelőször a kép
érdemes nagyítóval vé
telége tárul fel az em
kiterjedésű metropolis
megvilágítással láthat
adótorony áll, mellette
gyártmányú autó suha
degák és sátrak csopo
tedett emberi koponyá
az a.) részletek feltű

szem kellemetlen, szúró fáradtságát okozza. Ezért is vall
hogy a Terem Emberei túlnyomórészt szembajosak.

A Terem Emberei mondják, hogy a képnek — amelynek oldalai egy-, illetve négyméteresek — nincs vastagsága, a „vászon" tehát csak kétdimenziós. Ennek paradox következménye, állítják a Terem Emberei, hogy a képen végtelen távolra el lehet látni. Akadtak olyanok, akik látták a Vá rostól sokszáz kilométerre a tengert, rajta ódon vitorlás hajókat; úgy beszélik, hogy ezek a férfiak hatalmas teleszkópokat szögeztek a képnek. Elméletük szerint, minél *mélyebbre* nézünk a képen, az idő annál korábbi állomásait vizsgálhatjuk meg, tehát a múltba tekintünk. Egy végtelen nagyításra képes távcsővel végig lehetne szemlélni a Teremtést. Más idealisták szerint a kép bizonyos mélységében egy falut lehet látni, egy házat, ablakot, íróasztalt a függönyök mögött, az íróasztalon pedig tükröt, amiben sajátmagunk képén túl a *jövő* képe verődik vissza — szélsőséges híresztelések szerint egy hasonló tulajdonságú festményről

(Hector Pasquier)

II. Az idő rétegei (jegyzet)

A fentebb olvasható kézirat különös sorsa indokolja ezt a néhány tényszerű megjegyzést. Kétségbeesésemben jelentem ki: nem érdekelnek az okok vagy okozatok, általánosságban elégedjen meg ennyivel az olvasó.

Reisenbüchler Sándor, [grafikus]
rajz filmes

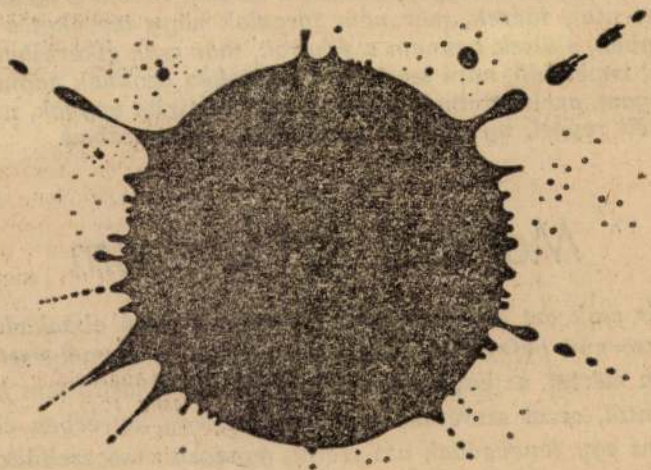

Reisenbüchler Sándor: Küzdelem

Reisenbü

Élet és

4.

XXIX/8

REISENBÜCHLER Sándor

M. Nemzet 1992. ápr. 7

Reisenbüchler Sándor munkája

PETROVÁ-PLESKOTOVÁ, ANNA:
BRATISLAVSKÍ VÝTVARNÍ UMELCI
A UMELECKÍ REMESELNÍCI 18.
STOROCIA
ABS 4.1970, 1-2. DR

REISENBÜCHLER SÁNDOR

Magyar Hírlap 37. évf. 52. sz. 2004. szept. 20. 14. l.

1 mondatban

Reisenbüchler Sándor Kossuth-díjas animációs filmrendezőtől csütörtökön 11 órakor vesznek végső búcsút Budapesten a Farkasréti temető Hóvirág utcai ravatalozójában. *(mti)*

hogy ezzel megnyissa a piacokat a
nem lehet segiteni, de azzal sem,
agyon, akik ezt a bérpolitikát neg
ték és követelték. - Nem akarok eb
Ön mennyire foglalkozott azelőtt a
retném, ha ezt a füzetet hamarosan
cikkel együtt visszajuttatni, a me
amelyre nem kell bélyeget ragasztar

Most engedje meg, hogy rátérjek a l
hatja: akinek ilyenfajta panaszt me
között érezte, akiktől nem is várt
mert ugyis tudta, hogy miként érezn

REISENBÜCHLER SÁNDOR

Dizseri : Kockáról kockára, a magyar animáció krónikája 1948 – 1998.

108.0.

LEISENBÜCHLER Sainder

†

temeti 2004. apr. 22.

Farkasét

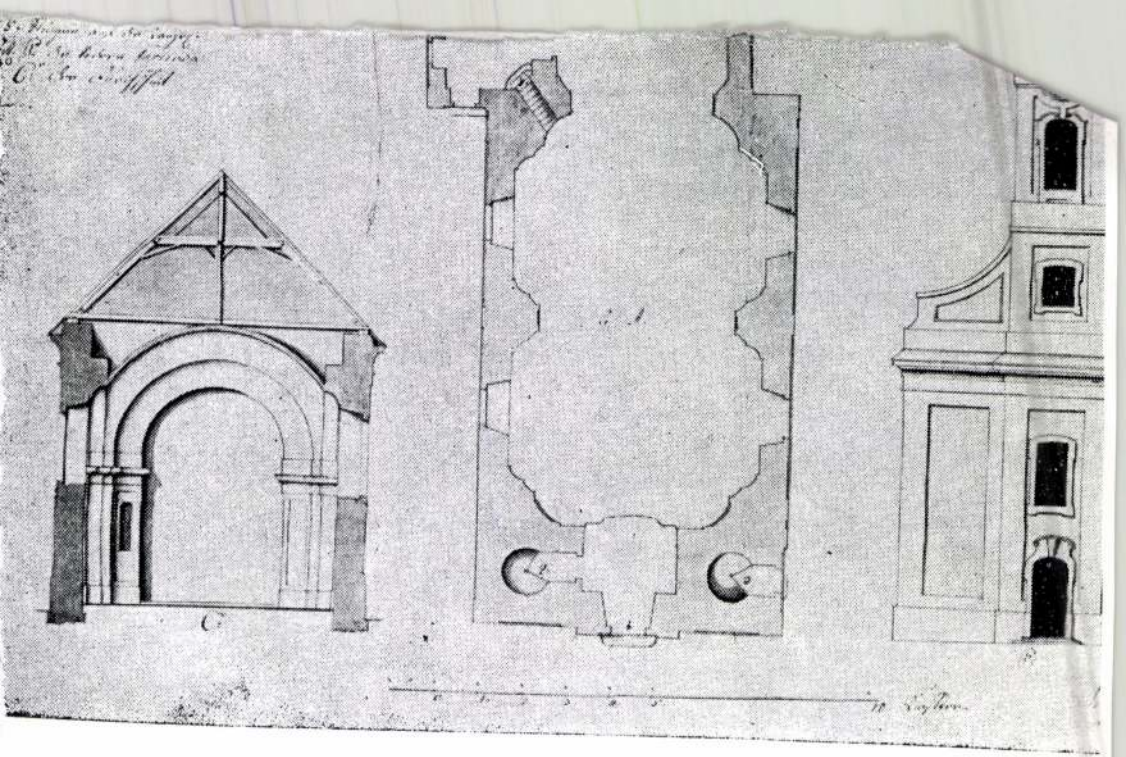

Fellenthali Fellner Jakab tervrajza Esztergár plébániatemplo

Reisenbüchler Sándor

A XXI. században is lesz anyanyelv

A magyar nyelv jelenéről és jövőjéről tanácskoztak a Magyar Tudományos Akadémián

Szemernyi újdonság sincs abban a megállapításban, hogy a nyelv az emberiség egyik legnagyobb közös találmánya, egyre értékesebb kincse. De mert egyszersmind közkincs is, egyszerűen van, mint ahogyan van víz és van levegő, talán nem mindig becsüljük eléggé. A szükségesnél kevésbé óvjuk a kopástól. Nem mindig törődünk eléggé arcának új vonásaival. Pedig minderre, hosszú távú létérdekeink érvényesítésére adódnak lehetőségek. Ez – vagy ez is – az olvasata az MTA e hét elején rendezett A magyar nyelv jelene és jövője című tanácskozásának.

Az első nyelvész felszólaló – mert szót kapott a tanácskozáson történész és fizikus, eredeti hivatását tekintve irodalomtörténész politikus és internetes szakember vagy éppen a műszaki tudományokban jártas akadémikus –, Benkő Loránd előadásából egyebeken kívül az a tanulság vonható le, hogy bizonyos szélsőséges vélekedésekkel szemben nem minden idegenből átvett elem rontja a magyar nyelvet, és hogy nyelvhasználatunk hibáinak egy része éppen hazai földben gyökerezik. A nyelvhasználat itthon született torz mozzanataira a nem okvetlenül külföldi filmekből, tévéjátékokból eredeztethető trágárkodás és a nyelvtanilag sokszor nem hibáztatható, de tartalmat nemigen hordozó divatszavak és -kifejezések elburjánzása a legfeltűnőbb példa.

Amíg egy új fogalomra nincs tartalmilag azonos értékű és nem is túlságosan körülményes szavunk, kifejezésünk, jobb híján az idegent kell használnunk – szögezte le újólag Nyírő András, az egyik legfrissebb nyelvi kihívás, a számítógép világából vett példapárral. A *help* jó magyarításának tartja a *súgó*-t, de egészen addig a *home page*-re voksol, amíg annak nem születik meg a *honlap*-nál, *ottlap*-nál és más javaslatoknál jobb egyenértékese. (Nem mondta, de idekívánkozik: maga a *számítógép* is jó megfelelője a *computer*-nek – *komputer*-nek, *kompjúter*-nek –, bár például Teller Ede tartalmi megfontolásból szívesebben használja magyarul így: *számlálógép*.)

Érdekes nemzetközi adatsort említett Grétsy László: egy hamburgi kutató megvizsgálta a számítógéppel kapcsolatos 60 leggyakoribb szót, és úgy találta, hogy a franciák, a svédek és a spanyolok e fogalmak 80 százalékára megtalálták már a nemzeti nyelvű kifejezést, míg a hollandoknál, a dánoknál és az olaszoknál ez az arány 60, a németeknél csupán 50 százaléknyi (magyar adatot nem ismerünk).

Az angol nemcsak szavaival van jelen a világban és nálunk, hanem teljes nyelvként is terjeszkedik. Ez utóbbi fejleménynek nagyon sok haszna van például a tudományos életben és a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban, ahol a pontos megértés a tárgyalások, viták közbeni egyenrangúság egyik záloga – fejtegette Michelberger Pál. Az akadémikus mindjárt hozzátette: a gazdaság „alsó" szintjein az idegen nyelv nálunk inkább akadály, a szakmunkások, technikusok körében aligha boldogulhatunk nemzeti nyelvű információk nélkül. Sőt a tudomány, kiváltképpen pedig az oktatás sem szakadhat el művelői anyanyelvétől – különben az hamarosan csupán a konyhanyelvben és esetleg az istentiszteletek nyelvében él majd tovább.

A fizikus Marx György az anyanyelv és a szülőhaza kultúrájának fontosságát a maga tapasztalataival igazolta: nemcsak köznapi tárgyakban, hanem a fizikában is sokkal jobban megérteti magát a magyar egyetemistákkal magyarul, mint az angol nyelvűekkel angolul. Annak ellenére, hogy a fizika angolja néha sokkal egyszerűbb a fizika magyarjánál – például egy tanteremben kavargó molekulák állapotát bármelyik angolul beszélő kutató a tudomány legszentebb csarnokaiban tartott előadásában is az egyszerű *rendetlenség* szóval érzékelteti, míg a magyar tanulmányokban, előadásokban ugyanez a jelenség általában úgy szerepel: *molekuláris elrendezetlenség*.

Akadnak félreértések is: a DNS *kettős spirálja* valójában *kettős csavar* – szerencsére ebből a nyelvi ügyetlenségből ma még nem következnek tartalmi zavarok. De legalábbis mulatságos, adott esetben pedig valóságos félreértésekhez is vezethet az a nyelvi pontatlanság, amelyet a kolozsvári Péntek János említett: klónozásról magyarul szólva sok egyetemista a *petesejt* helyett a *tojás*-t használja, lévén hogy az eredeti, nem magyar szövegben a két fogalmat ugyanaz az egy szó jelöli.

A tanácskozáson részt vevő hazai és határainkon kívül élő kutatóknak is az volt az egyik legnagyobb aggodalma, hogy elsekélyesedik a Magyarországon kívüli magyarok „helyi" nyelve és még inkább a hétköznapi nyelvhasználatuk – miközben ők sok esetben mélyebben őriznek bizonyos nyelvi hagyományokat, mint a „központi" anyanyelvet beszélők.

Péntek János is és a pozsonyi Jakab István is felhívta a figyelmet a kisebbségi sorsban élők szaknyelvi gondjaira. Jó néhány fogalom nem is az eredeti nyelvből, hanem az adott államnyelvből – tehát kétszeres fordítással – kerül át a magyarba. Segítséget ebben a kérdésben főképpen a magyarországi magyar szaknyelvtől várhatnak és várnak. Jakab azt is hangoztatta, hogy a „közmagyar" ismeretének hiánya túlságosan nagy teret enged a szlovacizmusoknak (azoknak nyilvánvalóan a szlovák nyelvben van a szerves, természetes helyük), és ez a folyamat a hagyományt az átlagosnál szigorúbban őrző nyelvjárásokat beszélők mindennapi gyakorlatában is érezhető. A magyar köznyelv határokon kívüli megismertetésének szükségességét áttételesen éppen a magyarországi szlovákok egyik képviselőjének fájdalma igazolja, aki a pozsonyi kutatónak panaszolta: a magyarországi szlovákok nyelve azért van elveszőben, mert ők maguk nem figyeltek eléggé a Szlovákiában beszélt köznyelv korszerűsödésére, hétköznapi változásaira.

Az Írószövetség és az Anyanyelvi Konferencia nevében Pomogáts Béla arról szólt, hogy határainkon kívül egyre több az olyan magyar közösség, amelyik, ha ősei nyelvét már nem is használja, a magyarságtudatát nem veszítette el. Meghökkentő, hogy ilyen csoportok már Erdélyben is akadnak – csak az istentiszteletet hallgatják magyarul és így imádkoznak, noha már nem értik, amit hallgatnak és amit mondanak. Semmiképpen sem örvendetes hír, hogy az Egyesült Államokban 1,7 millió magyarból már csak 400 ezer beszéli anyanyelvét – annál jobb azt érzékelni, hogy ott is, máshol is növekedni látszik a magyar nyelv tanulása iránti igény.

A tanácskozás több résztvevője is rámutatott arra, hogy mivel seregnyi kérdésben a kívánatosnál kevesebbet vagy éppenséggel semmit sem tudunk, a felmérések, vizsgálatok egész garmadájára van szükség: hogyan hat a mindennapok nyelvére a tömegtájékoztatás, a szépirodalom, miképpen változik szókészletünk (egy évszázada vajúdik az akadémiai nagyszótár dolga), milyen újabb sajátosságai vannak a beszélt nyelvnek, hogyan kell írni a határainkon kívüli helységneveket, intézményneveket (a kétnyelvű feliratok esetében ez korántsem elhanyagolható gond), hogyan változik a világban a magyarul beszélők száma, valóban rosszabbul használjuk-e köznyelvünket, szaknyelveinket határainkon innen és túl. A mindezekre a kérdésekre megszülető válasz – tették hozzá a felszólalók – cseppet sem nyelvtudományi öncél, hanem egy, a világ és egymás jobb megértését szolgáló cselekvéssor egy-egy megalapozó eleme.

KARIKÁZZA BE AZ (1)-ET VAGY A (2)-T ASZERINT, HOGY MELYIK ILLIK BELE JOBBAN A MONDATBA!

Fáj a fejem, mert a szomszéd egész délután ... (1) □ hegedűn játszott (2) ■ hegedült

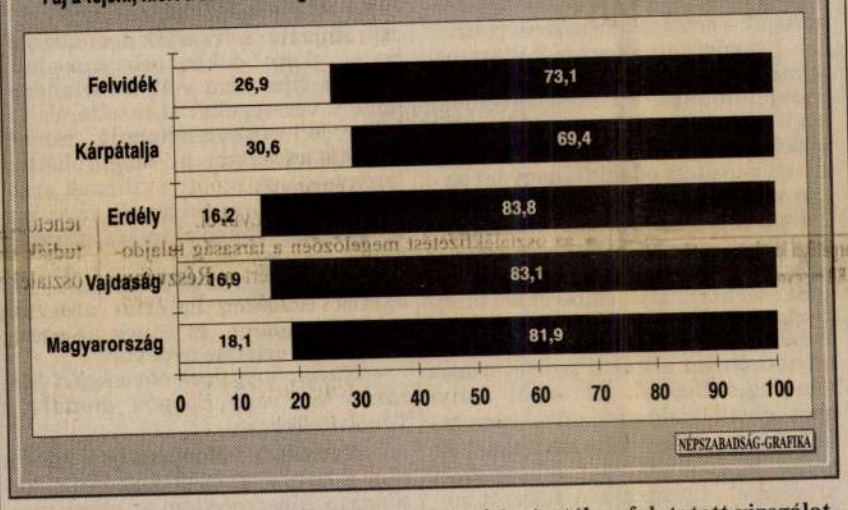

Kontra Miklós egy, az MTA Nyelvtudományi Intézetében folytatott vizsgálatról számolt be: a tájnyelvi különbségeken kívül immár az itthon és a szomszédos országokban élők köznyelvhasználatában is kimutathatók eltérések.

TÉZISEK

1. A JÖVŐ EURÓPÁJÁRÓL

Mi olyan Európában, olyan XXI. században akarunk élni, amelyben mind a nagy, mind a kis nemzeti-nyelvi kultúrák megtalálják helyüket. Szerintünk Európa jövője a nyelvi, szokásrendi sokszínűség és az erre épülő polgári türelmesség.

2. AZ ANYANYELV KETTŐS FUNKCIÓJÁRÓL

Az anyanyelv a társadalmi érintkezés legáltalánosabb eszköze. A társadalmi, technikai-kulturális fejlődés tükre, és mint ilyen folytonos korszerűsítésre, karbantartásra szorul. Ugyanakkor az anyanyelv a nemzeti-szokásrendi hagyományok őrzője, a nemzeti azonosságtudat letéteményese. Mint ilyen, folytonos ápolásra szorul. Az anyanyelvi érintkezés a jövendő Európájában is általánosan elfogadott lesz. Ez képezi az oktatás, a törvények, a szépirodalom nyelvét és a helyi emberi-társasági érintkezés általános eszközét.

3. AZ INFORMATIKA KORÁNAK KIHÍVÁSAIRÓL

Korunkban felértékelődik az ismeret, a szakértelem. Az ismeretek szabad áramlásának – megszerzésének és továbbadásának – feltétele a közlés és az értés pontossága. Korunk új igényeket támaszt az érintkezési kultúrában.

4. A POLGÁR VERSENYKÉPESSÉGE

Az anyanyelv korszerűsítése és a nyelvi képzettség erősítése a polgár versenyképességének feltétele a jövő világgazdaságában és egyetemes kultúrájában. A kis nyelvi kultúrák tagjai könnyen hátrányba kerülhetnek a nagy nyelvi kultúrákba született egyénekkel és közösségekkel szemben. Ezért mindent el kell követni, hogy a kis nyelvi kultúra tagjai minden szakmában, a köznapi élet minden területén korszerű anyanyelvi érintkezési eszköz birtokában legyenek. Az anyanyelvi hagyományok őrzésének, korszerűsítésének kérdése ezért társadalmi és gazdasági kérdés is.

5. AZ ÁLLAM FELADATAIRÓL

A nagy nyelvi kultúrák többsége felismerte a korszerűsítés kényszerét. Hatalmas magántőkék mozdulnak a nyelvet hordozó technikák világszínvonalra emelése érdekében. A kis nyelvek korszerűsítési programja sohasem történhet üzleti alapon: nem kifizetődő befektetés. Ezért itt az adófizető polgárok forintjaira kell támaszkodni. Az állam feladata, hogy a költségvetés eszközeivel polgárainak nyelvi kultúráját őrizze, színvonalát emelje mind az állam többségi, mind kisebbségi nyelvi kultúráihoz tartozó közösségei esetében.

6. PROGRAM AZ ANYANYELV KORSZERŰSÍTÉSÉRŐL

Készüljön átfogó program a magyar anyanyelvi kultúra ápolására, korszerűsítésére. Terjedjen ez ki a technikai-műszaki élet, az igazgatás, a szépirodalom, a tudomány, azaz a beszélt nyelv egészére. E program szenteljen különös figyelmet az anyanyelvi oktatásnak, az általános és szakirányú ismeretközlés fórumainak, a rádiónak, a televíziónak, a napisajtónak. E program kidolgozására vállalkozzék a Magyar Tudományos Akadémia.

7. PROGRAM A NYELVÁPOLÁSRA

A kormány, illetve az Országgyűlés hívjon létre olyan közalapítványt, amely kiemelten támogatja a nemzeti-nyelvi kultúra hagyományait összefogó és azokat életben tartó vagy korszerűsödni segítő kézikönyvek megalkotását mind a nyomtatott, mind az elektromos médiában, támogassa a hagyományőrző civil kezdeményezéseket.

8. A TUDOMÁNYOS KUTATÁSRÓL

A közpénzeken fenntartott tudományos műhelyek – intézetek, tanszékek – kiemelten foglalkozzanak a magyar nyelv és a magyar állam élő kisebbségi nemzetek nyelvének, hagyományainak tanulmányozásával, korszerűsítésével.

9. AZ IDEGEN NYELV TANULÁSA

Nagyobb figyelmet az idegen nyelv tanítására, tanulására! A kis nyelvi kultúrák elemi érdeke, hogy bekapcsolódjanak a világ szellemi, anyagi, kulturális életébe. A jövő században a nagy közvetítő nyelvek (angol, spanyol, orosz, német, francia stb.) ismerete az egyéni képzésboldogulás, a termelés fejlődésének feltétele lesz. Ezért is az államnak megnövelt költségvetési eszközöket kell fordítania mind az iskolai, mind az iskolán kívüli idegen nyelvi képzésre.

10. A TÖBBSÉGI ÉS KISEBBSÉGI NYELVI KULTÚRÁKRÓL

Térségünkben az államhatárok és a nemzeti szállásterület határai soha nem estek egybe. A jövőben sem fognak. Ezért az itt élő államoknak be kell látniuk, hogy a területükön élő minden nyelvi kultúra művelése az állampolgárok összességének és a térség egészének érdeke. A színvonalasan képzett polgár versenyképes munkavégző és egyben kulturált, ember- és környezetbarát közösséget képez. Az államok nemzetközi szerződésekben garantálják a nemzeti kisebbségek anyanyelvi művelésének teljességét. Az államok közösen vegyenek részt az anyanyelvi kultúrák fejlesztésében. A térség értelmiségijei indítsanak mozgalmakat, hogy államaikban minden anyanyelvi kultúra ápolása és korszerűsítése a kirekesztés mellőzésével erősödjék.

Glatz Ferenc: Nem törvényre, hanem cselekvési programokra van szükség

A tanácskozás megnyitójában az MTA elnöke a nyelv dolgában is hangsúlyozta a politika és a tudomány együttműködésének fontosságát, és ismertette a nyelvvel kapcsolatos teendőkre vonatkozó tízpontos téziscsomagját. A tanácskozás után Glatz Ferenccel az anyanyelvnek a jövő században várható szerepéről beszélgettünk.

– Új reformkorban élünk. A régire, a XIX. századira az volt jellemző, hogy az ipari-technikai forradalom kisugárzott a térségünkre, szabad munkaerőt, polgárias politikai intézményrendszert kívánt, megkívánta a minél többek számára elérhető, tehát anyanyelvű – nemcsak az írásra-olvasásra-számolásra, hanem valamelyes földrajzra, történelemre, irodalomra is kiterjedő – oktatást. Mindehhez magyar szakkönyv, magyar szaknyelv szükségeltetett. A mai reformkorban hasonlóképpen gazdasági felzárkózásról van szó. Az informatika forradalmáról. Ami nem egyszerűen a számítógépet, az ismeretközvetítő technikák robbanását jelenti, hanem a tudás gyors terjedésének lehetőségét, a tudás felértékelődését. Erre fel kell készíteni az állampolgárt. A XXI. századnak pontosan, szabatosan gondolkodó emberekre van szüksége. Az ilyen gondolkodáshoz kiművelt, korszerű nyelv szükséges. Hogy ezen a legújabb, legárnyaltabb gondolatokat is kifejezni képes nyelven – anyanyelvén – az alsó fokú iskolától az egyetemekig minden diák hozzájusson a legkorszerűbb tudáshoz. Nem hiszek az abszolút többnyelvűségben. Akármelyik „nagy nyelv" elsősorban a közvetítés nyelve lesz a jövő században – bár tagadhatatlanul ezeken a nyelveken születik majd meg számos „kis nyelvű" országban fogant tudományos eredmény is.

Bizonyos vagyok abban, hogy az anyanyelv korszerűségében, használhatóságában nem az a legfontosabb, hogy hány idegen szó kerül bele, hogy hány „külföldi" fogalmat vagyunk képesek lefordítani, megmagyarítani. Ennél sokkal fontosabb a gondolkodás – természetesen a nyelvben megformálódó gondolkodás – kiművelése.

– *Bármelyik nyelven vagy csakis az anyanyelven?*

– Ha nem leszünk képesek a mai világot pontosan tükröző eszközzé fejleszteni a magyart, akkor a gyerekeink, unokáink más nyelven sem tudják majd szabatosan, egyértelműen kifejezni magukat, „kultúrájuk" szubkultúrává sekélyesedik. Az oktatás zöme, a hivatali ügyintézés, a törvénykezés a kis országokban a jövő században is az illető ország hivatalos nyelvén, a többség anyanyelvén zajlik majd, és azt sem hiszem, hogy a baráti, érzelmi kapcsolatok többségéből kiveszhet az anyanyelv.

– *Kis országok esetében csupán az anyanyelvnek a tudása az említetteket figyelembe véve sem lehet elég a világban való boldoguláshoz. Mindez szükségessé teszi valamelyik nagy nyelv, „közlekedő" nyelv ismeretét. Hogyan lehet lefaragni abból a hátrányból, hogy míg egy világnyelvet anyanyelvének valló gyerek teljes tanulmányi idejében szaktárgyakat tanulhat, a kis nyelvű országok diákjainak kétezerháromezer órát kell fordítaniuk már az első világnyelv elsajátítására?*

– Ez nem okvetlenül hátrány! Hiszen aki megtanul egy másik nyelvet, az nemcsak szavakat meg igeragozást tanul, hanem megismer egy másik gondolkodásmódot, kultúrát is. Ráadásképpen ezután ő az anyanyelvén is szabatosabban, árnyaltabban fog majd fogalmazni, szélesebb látóhatárú lesz a világa. Az államnak, az adófizetőknek ehhez minden lehetséges intézményi és anyagi segítséget meg kell adni. Ezek a kiadások nem kicsik, de jól kamatoznak. Egyébiránt ez az anyanyelv művelésére, megtanítására is érvényes. E tekintetben azonban jókora különbségek vannak a nagy nyelvű és a kis nyelvű társadalmak, nemzetek között. Egy nagy lélekszámú országban, amelyikben sok tízmillió, talán százmillió ember is ugyanazt a nyelvet beszéli, mondjuk egy, a nyelvi pontossághoz múlhatatlanul szükséges értelmező szótár kiadása kifizetődő vállalkozás. Ahol azonban csak néhány milliós piacról van szó, az államnak is segítenie kell.

– *Enyhíthet az anyagi gondokon, ha valamely ország határain kívül is élnek az ő államnyelvét beszélők.*

– Ez igaz, és kiváltképpen igaz a Kárpát-medence országaira. Csakhogy az anyanyelv tudásának, használatának fontosságát még nem mindenütt ismerték fel. Említettem, hogy a tudást mindenki az anyanyelvén szerezheti meg a legkönnyebben és a legalaposabban. Tehát például nekünk érdekünk, hogy egy, a német vagy szlovák anyanyelvét jól ismerő gyerek Magyarországon is németül vagy szlovákul jusson minél több ismerethez. Így felkészülve értékesebb felnőtt lesz belőle, ha úgy tetszik, tehetősebb adófizető. Ez természetesen a határainkon kívül élő magyar anyanyelvűekre is vonatkozik.

– *Akad olyan hely, ahol nyelvtörvénnyel, nyelvrendeletekkel éppen hogy akadályozzák az anyanyelv természetes életét. Mostanában nálunk is fel-felvetődik valamiféle nyelvtörvény – igaz, nem a szomszédos országok államnyelve ellen irányuló nyelvtörvény – igénye.*

– Nem hiszem, hogy nekünk szükségünk lenne nyelvtörvényre. Inkább azt gondolom szükségesnek, hogy bizonyos más törvényekben jelenjen meg az anyanyelv fejlesztésének, korszerűsítésének igénye. Hogy ne lehessen a magyar állam polgáraival, az állam területén található javakkal kapcsolatos nemzetközi szerződéseket csak idegen nyelven aláírni. Hogy a reklámról szóló törvény foglalkozzon a reklámok nyelvével. Hogy az oktatással foglalkozó törvényben jelenjen meg: több időt, energiát kell fordítani az anyanyelv magas szintű beszélt és írásbeli elsajátítására. És megint nemcsak alanyról és állítmányról vagy tárgyas ragozásról van szó. Hanem arról, hogy a gyerekek okvetlenül sajátítsák el a különböző helyzetekben, különböző emberekkel való írásos vagy szóbeli gondolatcserére legjobb módját. Nyelvtörvény helyett jól végiggondolt cselekvési programokat tartok szükségesnek. Az anyanyelvű kézikönyv-irodalom, szótárirodalom fejlesztésére, a nyelv spontán gazdagodásának-szegényedésének figyelésére, az új szakmák szókincsanyagának fejlesztésére gondolok, és így tovább. Olyan programokra, amelyekben nem ideológiai szempontok tükröződnek, és nem politikai érdekek érvényesülnek, hanem amelyek anyanyelvünket felkészítik a XXI. század megkívánta igények kielégítésére.

Daniss Győző

Egy csendes anarchista

Beszélgetés Reisenbüchler Sándor rajzfilmrendezővel

A Kossuth-díjas animációs filmkészítő tavaly Kecskeméten óriási sikerű grafikai kiállítást mellékelt a nemzetközi fesztiválhoz, amelynek a nagydíját – mellesleg – ő nyerte el. Csupán három napig tartó tárlatával főleg a tizen- és huszonévesek körében aratott hatalmas sikert. Hatvanegy éves volt tavaly... „Életmű-kiállításnak" nevezte el gigászi grafikai tréfáit – persze, életműve fontosabb része a mozivásznon és a képernyőn zajlott és zajlik. Életútjára tekintettünk vissza e beszélgetésben.

– *Az animáció a laikus számára, nem logikátlanul, két dolog összetétele: képzőművészet és film.*

– Én sosem tanultam rajzolni, nincs akadémikus képzettségem, de ennek megfelelően akadémikus sugallataim sincsenek, mindmáig a kisgyerek örömtudatával nyúlok a filctollhoz vagy a tushoz. Úgy lettem elismert rajzfilmes, hogy nem tudok jól rajzolni. És azt vallom, hogy a rajzfilmben, ha igazán jót akarunk csinálni, nem is szabad akadémikus stílusban rajzolni, mert akkor olyan unalmas teljesítményekhez érkezünk, mint az agyonrajzolt Walt Disney-filmek. Gyerekes naivitással fölvett képzőművészeti alapállásomhoz a Színház- és Filmművészeti Főiskolán szerzett filmrendezői tudásom párosult. Bár hát mi is ez a „tudás"? A film olyasmi, amit élete végéig tanul az ember... Én Herskó János kísérleti dokumentumfilmes osztályába jártam, engem Herskó, ez a kreatív pedagógus talált ki rajzfilmesnek. A felvételin megtetszettek neki az akkori, iszonyatos külsejű, expresszionista rajzaim, s úgy gondolta: ezen a főiskolán soha még rajzfilmest nem képeztek, hát legyen Reisenbüchler az első ilyen. Én tehát nem a képzőművészet felől kerültem az animációs filmhez, hanem fordítva: mint filmes, alkalmaztam a naiv rajztudásomat.

Eisenstein szerelmese

– *Honnan jöttél?*

– Nagyon szegény családból verekedtem föl magam, édesanyám hat elemit végzett angyalföldi proletár asszony volt, apám kisiparos, roppant egyszerű ember, az egész családomnak semmi köze nem volt a művészetekhez. Anyámnak köszönhettük, hogy együtt maradt a család, érdekes asszony volt, afféle mártír-munkásasszony típus, rengeteget dolgozott, de vonzódott az olvasáshoz, nekem sok könyvet vásárolt a nyomorúságos keresetéből. Innen jöttem, innen hoztam magammal valamilyen proletártartást – nem divatos ez a szó, de én büszke vagyok rá.

– *A szokatlan indulást nem kevésbé szokatlan folytatás követte: a Reisenbüchler-filmek sora nemzetközi kulturális kapcsolódásai okán is egyedülálló a magyar filmművészetben.*

– Magyar vagyok, ez az ország a szülőhazám, ez „csinált meg engem", de ugyanakkor, eredendően, genetikailag internacionális vagyok: apám osztrák, anyám szlovák. Amikor az ember alkotói pályára lép, természetes, hogy példaképeket választ. Én olyan embereket kerestem magamnak a magyar kultúrában, akik egyben európaiak vagy világfiak voltak, s ezek: Bartók Béla, Kőrösi Csoma Sándor és gróf Széchenyi István. Ez a triumvirátus adott nekem példájával stílust fiatalkoromtól fogva.

Amikor hozzáláttam a filmkészítéshez, első komolyabb munkámat – *A Nap és a Hold elrablása*, Juhász Ferenc verses meséjéből – megpróbáltam vizuálisan bartóki filmmé tenni. Benne van, azt hiszem, az egész régió folklórja, a lengyel paraszti papírkivágásos technikától különböző erdélyi motívumokig, arról nem is szólva, hogy maga az alaptörténet – úgy tudom – román eredetű; s persze a multinacionális folklór alá internacionális zenét tettem: nyugatról Vivaldi, keletről Prokofjev, Penderecki került bele. Talán nem vagyok szerénytelen: világsiker lett ez a film, pontosan azért, mert tudatosan fölvállalta az egész térség emberi, etnikai, kulturális képviseletét, s nem akarta utánozni a nyugati módit, és ezt mindenütt megérezték. Bartóki, Kőrösi Csomás, széchenyis lelkülettel készítettem.

És ehhez társult az én nagy vonzalmam Eisenstein művészete iránt. Tizennégy éves gyerekként, Miskolcon – rokonaimnál ott nyaraltam – találkoztam először az *Alekszandr Nyevszkij*, itthoni bemutatásán a *Jégmezők lovagja* című filmjével. Lehet, hogy én nem láttam negyvenkétszer, mint Fábri Zoltán az *Aranypolgárt*, de az biztos, hogy az én Aranypolgárom az Alekszandr Nyevszkij volt. Egyszerűen napokig nem hagyott nyugton. Gyerekfejjel, ösztönösen megéreztem akkor, hogy hol húzódik a kommersz és a művészet közti határvonal. Megéreztem, hogy ez itt az én világom, ez az az ember, akitől én mérhetetlenül sokat fogok tanulni. És főiskolás koromban azután meg is szereztem az összes akkor beszerezhető Eisenstein-kötetet, bújtam a montázselméleteit, kockára kinagyítva, fölskiccelve magam elé tettem bizonyos kompozíciót... Mániákusan beleszerettem. Csodálkoztak is rajtam: mi a fenének tanulom én Eisensteint? A hatvanas években enyhén szólva nem volt divatos, furcsa anakronizmusnak tetszett a francia új hullám korában. Én próbáltam magyarázni, hogy az animációs film igazából Eisensteintől tanulhat a legtöbbet – nem Walt Disneytől –, mert olyan képzőművészeti értékek vannak a filmjeiben, amiktől egy jó rajzfilmesnek fantasztikusan meglendül a fantáziája.

– *Már említetted, hogy a filmet holtig tanulni valónak érzed. Kitől? Pályakezdésed után is megmaradt az „Eisenstein-mániád"?*

– Van egy megrögzött szokásom, ahhoz igyekszem tartani magam: mindig a legnagyobbaktól kell tanulni. Inkább kevesebb filmrendező filmjét nézem meg, kevesebb író könyvét olvasom el, de azokat sokszor, és mindig más szemszögből. Egyszerűen ellenállok minden kommerciális kísértésnek. Nehéz életem volt, az igaz, talán én voltam itt minden idők egyik legrosszabbul fizetett rajzfilmrendezője, de úgy érzem, megérte, és csak köszönettel tartozom mindazoknak, akiktől érdemes volt tanulnom. Eisenstein-mániám változatlan: egész emberi alapállásomból következett, hogy eljussak hozzá, s ő nemcsak filmrendezői tudásával imponált nekem, hanem azzal is, hogy egy egész univerzumot akart bekebelezni. „A mindenséggel mérd magad!" – ahogy József Attila írta. Irigyeltem Eisensteint a tízezer kötetes könyvtáráért, enciklopedikus műveltségéért, azért, hogy még külföldre is meghívták tanítani... Ha nincs is tíz-, de ötezres könyvtáram már van; és talán Eisensteinnek is nagymértékben köszönhetően 1973-tól a kilencvenes évekig én is tanítani jártam ki Nyugat-Európába, szemináriumokat vezettem, figyeltek rám, a németek például minden filmemet megvették, és tényleg középiskolai tananyag lettem az NSZK-ban...

Háború és béke

– *Az orosz kultúrához – filmjeid tanúsítják – nemcsak Eisenstein vonzott.*

– Lenyűgözött az orosz kultúra hatalmas kincsestára. Többször jártam a Szovjetunióban filmdelegációval, nagy élményem volt az orosz emberekkel való találkozás. Eleinte mániákusan kerestem odakint, hogy mi az a „szovjet ember". És rájöttem, hogy ilyesmi nincs. Lehet, hogy van szovjet bürokrata, szovjet párttitkár, egy sajátosan kitenyésztett réteg, de Moszkvában én azokkal az emberekkel találkoztam, akiket megírt Turgenyev, Tolsztoj, Gogol, Csehov, Bulgakov és folytathatnám a sort a szovjet irodalom legjobbjaival. És sehol annyi okos, gondolkodó asszonnyal nem találkoztam, mint Moszkvában. És annyi humánum iránt elkötelezett művésszel. Borzasztóan tetszett nekem az orosz emberekben meglevő kettősség. Hogy keletiesen misztikusak és ugyanakkor európeérek. Sokat szenvednek ettől, de szerintem – és ezt mondtam is nekik – inkább örülniük kellene ennek a kettősségnek, mert főleg ez a forrása a lelki mélységüknek. Megcsapott engem ez az orosz mélység, és el is határoztam, hogy megpróbálom animációs filmben kifejezni. Az első ötletet viszont véletlenül az amerikaiak adták hozzá.

Járt a Pannónia Filmstúdióban egy üzleti küldöttség, amerikai középiskolák számára akartak rendelni képzőművészeti fantáziafilmeket zenére. Hoztak egy listát, Bachtól Prokofjevig. De nevetségesen alacsony összeget ígértek, fölborult az üzlet. Én azonban az ő listájukon találtam Csajkovszkij *1812* című nyitányát. Megvettem lemezen a szépemlékű pesti csehszlovák Supraphon-boltban, és úgy fogtam föl, hogy ez tulajdonképpen a sűrítménye Tolsztoj *Háború és békéjének* is, ha akarom, hiszen a napóleoni hadjáratról szól. Tolsztojőrült is vagyok: az egész világát szeretem, a filozófiáját is. Kétszer elolvastam hozzá a Háború és békét. Először csak beszívtam magamba a spirituális hátterét, ismerkedtem a mélységeivel. Másodszorra már mint Eisenstein-tanítvány: őrült módra nekiálltam skiccelni. Ahogy Eisensteintől megtanultam, hogyan lehet szinte kozmikus méretű szituációkat kifejezni arcok erejével, tájakkal, sok minden egyébbel, hát megpróbáltam mindezt egy rajzfilmben összehozni. *Az 1812-es év* végül több lett, mint egy tisztelgés az orosz kultúra előtt: két kultúra csap össze benne. Az oroszt az ikontechnikával oldottam meg – mondanom sem kell, iszonyú stúdiumok folytak előtte részemről, összevásároltam a Szovjet Kultúra boltjában vagy hatvan-hetven albumot, fölszeleteltem kollázzsá – fájt a szívem értük, némelyiket azóta sem lehet megszerezni, de hát megmaradt belőlük ez a film –, a másik fél, a napóleoni hadsereg ábrázolásához viszont arcokat fényképeztettem ki az olasz reneszánsz, a trecento, quattrocento, cinquecento festészetéből, és azokhoz terveztem egyenruhákat.

Napóleon-emlékév volt, amikor a filmet Cannes-ban bemutatták, és a zsűri díjazta. A franciák nem szeretik, ha a „gloire"-jukba belecsipkednek, de ez a film nem volt franciallenes, noha a vereségüket ábrázolta, és nagyon jó sajtóvisszhangja támadt Franciaországban is. Megpróbáltam tisztességesen szólni a filmmel arról, hogy szörnyű tragédia volt az az esztendő mindkét nép számára, a franciáknak odaveszett egy hadseregük, az orosz nép még a saját fővárosát is fölégette, rengeteg halottat áldoztak mindkét oldalon, és ennek az egésznek semmi értelme nem volt.

– *Hírlik, hogy évek óta a keleti filozófiák híve vagy. Hogyan jutottál el a Távol-Kelethez?*

– Nyugatról. Borzasztóan hatott rám a hatvanas évek kulturális forrongása. Megszerettem az oberhauseni fesztivált, amelyik a nyugati anarchisták, baloldaliak, szélsőségesek fesztiválja is volt egy kicsit; iszonyút bukott ott A Nap és a Hold elrablása, kifütyülték, hiszen nem politikai film. Keserű vereségem ellenére is nagyon megszerettem azt a fesztivált. Ott történt bennem a nagy változás. A külsőmön is meglátszott: nyakkendősen mentem ki, és farmerben jöttem haza, 1969 óta mindmáig farmerben járok. Lelkileg egy hullámhosszra kerültem azokkal az amerikai diákokkal, akik ellenkultúrát csináltak, a hippikkel, a *Hair* nemzedékével. A farmeres puritanizmuson kívül erős vonzódás élt bennük a keleti filozófia iránt, részeként annak, ahogy radikálisan szembefordultak az egész nyugati civilizációval.

Fordulat állt be az életemben, azt mondtam magamban: soha többé nem hiszek én már ilyen-olyan, szűkkeblű, naprakész politikai irányzatokban. Ha az ember tisztességesen akar élni, rálátással kell néznie az életet. Ezt adta nekem a buddhista filozófia. De hangsúlyozom: tájára sem megyek a szektáknak. Rengeteg könyvet olvasok, összegyűjtöm a legérdekesebb guruk tanításait, van bennük olyasmi, ami fölött elnézek, nem tudom beépíteni a lelkivilágomba, ám az egészből végül is megtanultam nagyobb dimenziókban gondolkodni. Én afféle csendes anarchista vagyok. Egyetértek Jirí Menzellel, akivel egyszer egy héten át együtt ültünk egy zsűriben, nagyon jól összebarátkoztunk, ő mondta: kérlek szépen, én nem arra születtem, hogy macskakövekkel dobáljam az utcán a rendőröket, én a filmjeimmel próbálok protestálni. Hát én sem vagyok macskakő-hajigáló; inkább a filmjeimmel próbálom a magam pici kis tégláit beépíteni az európai civilizációba.

– *Gondolom, ide tartozik az ökológiai szemlélet kérdésköre is, ami az utóbbi filmjeidben központi helyet foglal el.*

– Talán a keletiek felelősségtudata vezérelt engem is erre. Velük együtt megütközve és keserűséggel nézem, hogy az a mesterséges struktúra, amit elsősorban az amerikai típusú technokrácia kényszerít a világra, mennyire fölborítja a természetes emberi relációkat a környezettel, a kozmosszal. Megpróbáltam nem politikai programfilm módján, hanem költőien pengetni ezt az ökológiai problémát, már a nyolcvanas évek derekától. Nem véletlen, hogy megint egy orosz szerző regénye adta az első ösztönzést: Valentyin Raszputyin *Isten veled, Matyora!* című könyve. Amikor az *Isten veled, kis sziget!* című filmemet csináltam, nem tudtam, hogy Larisza Sepityko is játékfilmet kezdett forgatni belőle. Nagyon hálás vagyok Raszputyinnak ezért a regényéért, de ki kell jelentenem: én a mai Raszputyinnal, aki átment reakciós nacionalistába, semmiféle szellemi rokonságot nem tartok. De volt aztán egy másik, szintén egyfajta ökológiai szemléletet tükröző – és úgy látszik: az anyai ágon kapott szláv emóció nem hagy nyugodni –, megint csak egy szláv szerző könyvéből vett ötlettel készített filmem, a *Pánik*. Ezt Karel Capek műve ihlette, a *Harc a szalamandrákkal*. A Pánikot ugyan sokan sci-fi animációnak tartják, első díjat is kapott egy ilyen fesztiválon, de én inkább genetikai-ökológiai filmnek gondolom. Tehát most ez az én harcterem. Az *Ecotopia* is ilyen, amelyik tavaly a kecskeméti szemle nagydíját kapta, bár – hogy őszinte legyek – az én oeuvre-ömben ez kisebb jelentőségű film, mert hogyha az Isten veled, kis sziget! egy szimfónia, akkor ez legföljebb egy váratlan kis fordulatra épülő felkiáltójel. Most térek át új irányba. Érdekel az, hogy ha netán civilizációnk összerogy van-e esély rá, hogy ebből megszülessen valamilyen új emberi magatartás, újfajta viszony a természethez. Ezen töprengek.

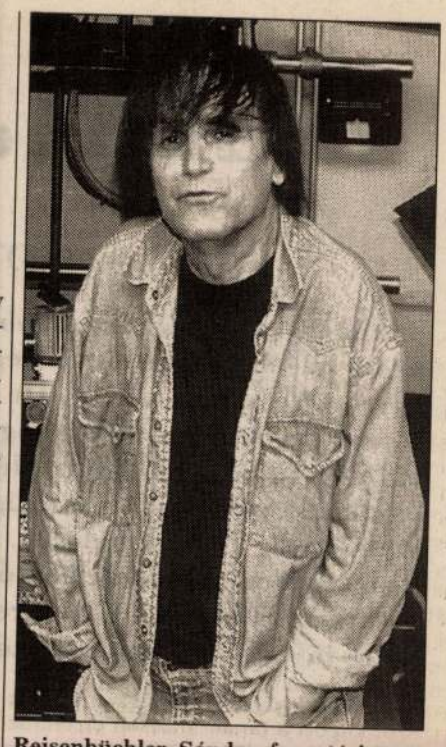

Reisenbüchler Sándor forgatási szünetben BACSÓ ZOLTÁN FELVÉTELE

Boldog világvége

– *Gondolom, mint új filmed témáján töprengsz rajta.*

– Két filmen is dolgozom pillanatnyilag. A *Boldog világvége* címűt fiftififti alapon csinálom együtt Rofusz Kingával. Ő egyébként unokahúga az Oscar-díjas Ferinek, az Iparművészeti Főiskola rajzfilm szakán fedeztem föl. Úgy gondolom, most már vége annak, amit korábban csináltam, hogy eltűntem a világ szeme elől, mindent egyedül végeztem el, s két év után előálltam a kész filmmel. Talán mondhatom azt, hogy van egy kis „Reisenbüchler-Bauhaus": tehetséges fiatalok egyéniségére kitalálok valamit, ismertetem velük a film koncepcióját, megmondom, melyik rész az övék, és azután szabad kezet adok hozzá. Az Ecotopiában Bujáki Zsuzsa csinálta, teljesen önállóan, a film szürrealisztikus-paraszti befejezését, voltaképpen újra megfestette a jugoszláv naiv parasztfestők világát. Rofusz Kingával is így dolgozom: fölvettünk mindketten egy naiv gyerekrajzvilágot – neki nem kis megerőltetésébe került, hogy visszagyömöszölje magát a gyerekkorába, a gyerekrajzstílusba, hiszen zseniálisan rajzol egyébként. A film a világ ökológiai összeomlásáról szól, de humorral, egy kicsit Monty Pythonos, egy kicsit Alfred Jarry-s, egy kicsit Karel Capek-es humorral, abszurddal, groteszkkel.

– *Említetted, hogy két filmen dolgozol. Mi a másik?*

– Még csak a vázlata létezik, *A fény pillanata* a címe. Egészen más lesz, mint a Boldog világvége: rengeteg fotómontázs, kísérleti stílusban, különleges science-fiction. Egy új Genezis. A Föld újjáélesztése a lepusztulás után, egy új ember – a Homo Noeticus (a bibliai Noéra utal) – létrejötte. Amikor az egész világ a folytonos növekedésről beszél, vagyunk egy páran, akik úgy gondoljuk: az embernek végre már befelé kellene növekednie. S az animáció jó műfaj: ki lehet vele fejezni ilyesfajta gondolatokat.

Csala Károly

Vázlat a Boldog világvégéhez

REISENBÜCHLER Sándor

G.A.: Reisenbüchler Sándor.= Magyar Hirlap, 1993. január 9. I. ill.

ler im 3. Bezirk in der Reisner
ruppe von Schülern um sich, von
1821-1842) mit seinen humorvollen,
usragt.

m 28. August 1842 in Wien im Hause
asse 32) an einer Herzkrankheit.

Dr. Isabella Ackerl

essedienst unter
:

gemälde
Ölgemälde
von 1830", Ölgemälde
Aquarell
scher Botschafter (1820), Zeichnung

Bundeskanzleramt, Bundespressedienst.
287. Alle A-1014 Wien, Ballhausplatz 2.

Reisenbüchler Sándorné

M.D.K.

Rajzfilm-terv

Zay László: A oknevü névtelen
Ünnepélyes rajzfilm-bemutató lesz februárban
Magyar Nemzet 1967. jan. 8. 10.l.

Reisenleitner Antal

wül. Budapesten 1884
máj. 15. rk.
1909/10. I. első osztály-
beli rendkívüli mu-
vésznövendék a képz. fő isk.
Kőzepisk. erettségi.
Tanára Ferenczy K.

Reisenleitner Antal

1909/10 I.

Ferképzőmúzeum
126. l.

Reisenbüchler Sándor, grafikusművész

Orosz István nemrégiben Haris Lászlóval és Antal Istvánnal együtt megalapította a Verne-díjat. A díj, amint a név is jelzi, a „Kalandos" műveknek, teljesítményeknek ítélhető oda. Az első alkalommal Reisenbüchler Sándor kapta meg „Békéltető expedíció a Mars bolygóra 2895-ben, ahogyan az öreg Verne elképzelte" című animációs filmjéért. – A díj egy illúziónintikus hatású munkaj: a vízszintesen elhelyezett grafikai lapon egy tájképet látunk a lapra helyezett tükröző henger felületéről azonban Verne Gyula arcképe tekint vissza ránk (repr.)

P. Szabó Ernő: Képes Képtelenségek.
Magyar Ifjúság, 1984. máj. 25. 32-34-old.

„ „ 21	941—1030	—	—	—	1631—1720	2151—
„ „ 22	1031—1064	—	1065-1199	—	1721—1753	2201—2251
„ „ 23	—	—	—	—	—	—

RUCZ

régiség- és műkereskedő.
A Czuczor-utca sarkán. —

VASS BÉLA
CIMTÁBLA
ÉS CIMERFESTŐ
IX. VÁMHÁZ-KÖRUT 11.
ALAPITVA: 1886
TELEFON: 853-49

Reisenleitner Lajos

Halálozás. Reisenleitner Lajos építész, tart. huszárkapitány, életének negyvenhatodik évében f. hó 19-én elhúnyt.

Építő Ipar – Építő Élet
vészet. 1928. ápr. 7.

Reisenleitner Sajos

Életr. arck.

Váljubal

348. l.

KÜLDEMÉ
UTCA

BUDAPEST
937 FEB. -2-8

Reisenleitner Lajos.

Halálozás. Reisenleitner Lajos építész, tart. huszárkapitány, életének negyvenhatodik évében f. hó 19-én elhúnyt.

Építő Ipar – Építő Művészet
1928. 52. l.

Versenytárgyalási hirdetmény.

1. A M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisz rium ezennel nyilvános és egységáras versenyt gyalást hirdet a Tihany fürdőtelepen építendő M. K Biológiai Intézet Igazgatósági lakóépületének föld-, k műves-, elhelyező-, szigetelő-, vas-, vasbeton-, ác tetőfedő-, rabitz- és burkolómunkálataira.

2. A versenytárgyaláson csak oly magyar hon állampolgárok vehetnek részt, akik a törvény által e írt képesítéssel és iparigazolvánnyal rendelkeznek.

3. Az ajánlati ürlapok és részletes vállalati fe telek f. évi június 15-től (tizenötödikétől) kezdve Kotsis Iván műegyetemi tanár tervező építésztől (Bu pest, I., József Műegyetem I. em. 46. sz.). Hétköznap kon déli 12—1 óra között 16 (tizenhat) pengő befizet ellenében átvehetők. Ugyanitt megtekinthetők a ré letes tervezetek is, melyekből kívánatra vállalko költségükre sokszorosított példányt készíttethetnek.

4. Az ajánlatok aláírva és szabályszerűen felbél gezve „Ajánlat a Tihanyi M. Kir. Biológiai Intézet Ig gatósági lakóépületének föld-, kőműves- stb. munka taira" felírású és pecséttel lezárt borítékban **f. évi nius 30-án (harmincadikán) déli 12 óráig** a M. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Segédhiva Főigazgatójánál nyujtandók be. Csak azok az ajánla vétetnek figyelembe, amelyek eme időpontig, fent vezett ügyosztályba ténylegesen beérkeztek, még esetben is, ha azok postai úton érkeznek. Elkésve kezett, vagy szabálytalanúl kitöltött ajánlatok, ép pótajánlatok nem vétetnek figyelembe.

M.D.K.

Reisinger és Fodor,

aradi építészek

Első díjat nyertek a Kiskunfélegházán emelendő Körgazdasági Takarékpénztár székházának pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

nov. 6. sz. 12 old.

M.D.K.

Reisinger és Fodor, aradi mérnökök

terve alapján emeletes felsőbb leányiskola épül Aradon 40.000 korona költséggel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

máj. 20. sz. 7. old.

M.D.K.

Reisinger és Fodor

(aradi) építészet

nyertek megbízást a

nász városi áll. felsőbb

leányiskola felépítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.

szept. 8. sz. 2. old.

Reisinger József

nagy váradi 44 éves mérnök

és építési vállalkozó

a román harctéren

1916. ~~[illegible]~~. Okt. 18-án

hősi halált halt.

MMÉE Közl 1916.

292 l.

Reisinger József
aradi mérnök

Goszleth Lajos Máv
főmérnök terve szerint
1912-13-ban épitette
az aradi 2. sz. pályaudvari posta épületet
amely Magyarország
egyik legmodernebb
pályaudvari postáháza
volt.

Bierbposta
58. l.

M.D.K.

Reisinger

(aradi) építész

Fodor építésszel hörösen építette fel az aradi polgári tararérpénztár hétemeletes szállodáját.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1895. XVI.évf.

szept. 24. sz. 3. old.

Vállalkozók Közlönye

1905. aug. 16.

Reisinger József építész

Iskolák építése Kolozsvárott. A monostori városrészben létesitendő állami elemi iskola építési munkálatait a városi közgyülés Reisinger József kolozsvári építésznek és Hevesi József kolozsvári müasztalosnak itélte oda. E határozatot a kultuszminister is jóváhagyván, az uj iskola építéséhez a napokban már hozzá kezdenek. Az átalakitott Petőfi-utcai és az ujonnan épitendő monostori iskola berendezési munkálatainak kiadása iránt a tanács már szintén véglegesen intézkedett, a mennyiben a szükséges iskola padokat és óvoda székeket a budapesti Feiwel Lipót utódai cégtől rendelte meg, egyéb berendezési munkálatok készitésével pedig Hevesi József műasztalost bizta meg.

nevezték ki. — Meghaltak: Dr. *Hamy*, párisi Trocadéroban elhelyezett Népra Múzeum őre. — Edmond *Lebel*, az amier múzeum egykori tiszteletbeli őre. *G*

A német birodalom központi ko mányzata által fönntartott és támogatott t dományos intézmények 1908. évi működésér

A német birodalmi alkanczellár a folyó elején emlékiratot terjesztett a birodal gyűlés elé ama tudományos és művészeti tézményekről, a melyeket az 1907. évi októl hó 1-étől 1908. évi október hó 1-éig t jedő költségvetési év folyamán a nén birodalom kül- és belügyi hivatalai támogatt

Ez emlékiratból érdekes összefoglaló tekintést nyerhetünk a felől, hogy egyré a hatalmas Németország milyen arányl vesz részt a nemzetközi tudományos válla tokban, másrészt, hogy milyen szerve állított az állam határain túl a tudom szolgálatába s végül, hogy melyek azol tudományos intézmények, a melyeknek m az egész német nemzet büszkeségeinek is polása nem a birodalmat alkotó egyes né államok kormányzatára van bízva, úgy mik

MDK

Reisinger, Tabakovits és Fodor

Elemi iskolák épitése Aradon. Aradi Közlöny 1908. 40. sz.

Reisinger MNG

I.dij

A kiskunfélegyházi takarékpénztár terv-pályázata.
Magyar Épitőművészet 1907. 11.sz. 18.o.

Reisinger építész.

Művészet.1907.413.l.

MDK

Reisinger

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmesterek.
M.I. 1922. 10.l.

MDK

Reisinger József, mérnök-épitész

a a burkolati munkára kapott megbizatást.

Épitő munká latok a vidéken. a nagyváradi postapalota
Vállalkozók Közlönye. 19o9.okt.6. 8.1.

Reisinger

Universet 1907. 413
– 1908. 64

Forg
P f

égi „Kossuth Lajos“ Felsőkereskedelmi Iskola

ε 30 - án.

alom P	f	Egyenleg P	f	P
Követel.		Tartozik		Követel
58.400	-			58400 -
24486	94	309108		
49757	-	38360	-	
40590	-			
40590		760632		
		5400	-	
		2640	-	
		18220		
22707	-			
586	40	6360		
		7650		

MDK

Reisinger és Fodor, Arad

Az aradi Westinghouse-gyár épitése

Vállalkozók Közl. 1909, márc. 27. 4 l.

Kocsola /Tolna/

R.k.templom, homlokzati tornyát
szakaszos hajó, keskenyebb szer

/Stippek József, 1945/

Reiser

Alkotásával szerepelt a Szentendrei Festők Társasága kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

8 O.U.930.III.2.

Reiser

Tájképpel szerepelt a szentendrei festők kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

M.H.930.III.2.

Reiser O. József

Alkotásával szerepelt a szentendrei festők első kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

Ujság, 930. III. 2.

Reiser Ottó

Szerepelt a dűcsornok Tavasi tárlatán.

P. N. 1931. IV. 26.

Reiner Ottó

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tarlatán.

Pólé. 1931. IV. 26.

M.D.K.

Reiser Ottó festőművész

"Közös portré" cimmel rövid beszámoló arról, hogy művész festi meg Dayka Margit szinmüvész nő és édesanyja képét.
Fényképfelvétel mutatja be a festmény egy részét. /Nem lehet pontosan megállapitani mit ábrázol a felv., mert a lapot félig kivágták./

Szinházi Élet. Bp. 1935. ápr. 28.-május 4.
XXV. évf. 58. lap /?/

MDK

Reiser Ottó József

Izbégi patak, graf.

Patak, graf.

Szentendrei festők 1. kiáll. N.Szal. 1930.
márc. 13 l.

MDK

Reiser Ottó József

Patakpart, of.

Patakpart, of.

Szentendrei festők 1. kiáll. N.Szsl. 1930. márc. 13 l.

Reisenleitner és Lukovitzky

cég épületek

Kath. főiskolai internátus, Ráday utca 5 emeletes ház.

Építés ideje 1912.

229. l. (alagainépítési engedélyek.)

MDK

Reisenleitner épitész

Reisenleitner és Lukovitzky épitészek terv.
a Ráday-utcai kath.foiskolai internatust.
5 emeletes ház.

Cikk: Magánépitési engedélyek.

Epitő Ipar 1912. 229.l.

MDK

Reisenleitner

Lukovitzky és Reisenleitner: Kath.főiskolai internátus, Ráday utca. 5 emeletes épület.

Cikk: Magánépitési engedélyek.

Épitő Ipar, 1912. 229.l.

M.D.K.

Reiserl Antal, építész

terve megvételben
részesült az újpesti le-
vente otthon pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.
máj. 13. sz. 5. old.

Reisich Gábor

és Szroj György, Gádoros Lajos, Perényi Imre

Mémosz pékház, 1947-49. terve

A felszabadult Budapest művészete, Kiállítás-katalógus, Budapest, 1960

15 l.

MDK

Reisich Gábor építész

Felszabadult Bp. művészete . N.Szal. 1960.

Relation Gédor

Reissmann Károly Miksa

emlékkiállítás. Tihany, Múzeum, 1966. –
Isk.: Magyar Nemzet, 1967. jan. 21.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7. l./
93. l.

Reisenmayer jelzéssel:

„Tajkép alakokkal" o.v. 62×85

J.l.j.: F. Reisenmayer

Vételár: 8000 Ft.

BAV 43. Képaukció Budapest 1977. szeptember

Reisinger Mária

Komárik Dénes: A "Csendilla" helyreállítása, Budapest, II. Budakeszi út. - Építész: Lipták Irén, statikusok: Lisztes István, Andor Béláné. Falkép-restaurátor: Reisinger Mária. Képes ismertetés, fotók: Szilágyi Edit.

Magyar Építőművészet, 1970. 6. sz. 49. 1.

Reisinger Mária

A Bp.II.Budakeszi út 73. sz. müemléképület /"Csendilla" mesteréül mind Hild József, mind Pollack Mihály neve szóba jöhet - a kérdés eddig nincs tisztázva.
Az épület helyreállitása 1969-ben befejeződött; ennek tervét Lipták Irén készitette, a falfestés feltárását és rögzitését Reisinger Mária végezte.

Komárik Dénes: Rövid hirek budapesti müemléképületekről. - Müemlékvédelem, 197o.1.sz.55.1.

Reisinger Mária

a nagyrákosi ref. templom falfestményeinek restaurálását végezte.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Péter, Mezey Ferenc: Magyar műemlékvédelem, V. (1967-68) Budapest, 1970.

222 l.

Reisinger Mária

Illés János és csoportja: Szentesi Róza és Reisinger Mária végezte 1963-ban a siklósi várkápolnában két gótikus falkép helyreállitását. A pácini kastély sgraffitto-diszét /a tornyokon/ szintén ők restaurálták.
A fertőrákosi kastély 18. századi falképeinek restaurálását is ők végezték a diszteremben.

Entz Géza: Az Országos Müemléki Felügyelőség falkép-helyreállitási és faszobrászati munkái /1963-1966/. Magyar Müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 253-254. l.
253-254. l.

REISINGER MÁRIA

FRESKÓRESTAURÁTOR. A NÓGRÁDSÁPI GÓTIKUS BÉBÁNIA TEMPLOM HELYREÁLLÍTÁSÁNÁL MŰKÖDIK.

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET. 1969/4. 42.l.

REISINGER MÁRIA

A BUDAI VÁRNEGYEDBEN LÉVŐ HODOLTSÁG KORI ZSINAGÓGA HELYREÁLLITÁSÁNÁL A FALFESTÉSEK RESTAURÁLÁSÁT KÉSZITI EL.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/6. 50. LAP

Reisinger Mária

Sz. Czeglédy Ilona - Entz Géza - Reisinger Mária - Mendele Ferenc: Az egregyi Árpád-kori templom. - Veszprém megyei Múzeumok Közleményei, 6. Veszprém, 1967. 197-216. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

77. l.

Reisinger Mária

A Bp.V.Reáltanoda u. 17.sz. müemlékjellegü ház II. emeletén feltárt freskók Sárdy Lóránt szakvéleménye szerint a Lotz-magániskola valamelyik növendékének müvei lehetnek /esetleg Lotz-vázlatok felhasználásával/ A freskók restaurálását 1969 őszén Reisinger Mária végezte el.

Pereházy Károly: Müemlék lakóépületek restaurálása a pesti Belváros rekonstrukciójában. - Müvtört.Ért. 1969. 4.szz 291. és 294. l., 25. sz. jegyzet.

Reisinger Mária

restaurálta (Rády Ferenc és Moroz Lajlóval közösen) a nógrádsápi rk. templom középkori falképeit

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz. p. 225.

Reisinger Mária

restaurátor. A siklósi várkápolna falképeinek áthelyezésénél dolgozott.

Illés János: A siklósi várkápolna falfestményeinek helyreállitása. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 69-89 l., német resumé.

88-l.

M.D.K.

Reisinger Mária

A muraszemenyei rk. templom restaurátori munkái.

Müemlékvédelem 1967/1. 58.1.

M.D.K.

Reisinger Mária restaurátor

Közremüködött az Árpádkori templom helyreállitásánál, Héviz-Egregy - falfestmények restaurálása

Magyar Épitőmüvészet 1967/1. 49-51.l.

M.D.K.

Reisinger Mária

Csengersima, ref , t4mplom festett famennyezetének restaurálása, 1965.

Rövid hírek 196[illegible]/2. 126.l.

M.D.K.

Reiseinger Mária

Pácin, várkastély sgraffittoinek restaurálása.

Miemlékvédelem, 1965/3. 138. l.

Reisinger Mária M.P.K.

Silós, várképolna falképeinek restaurálása
Vezető: Illés János

Tájékoztató, rövid hírek
Műemlékvédelem, 1965.1. sz. 48. l.

M.D.K.

Reizinger Mária

A pácini egykori Alaghy-Mágócsy várkstély sgraffitóinak restaurálásánál Illés János festömüvész munkatársa

Kissné , Nagypál Judit: A pácini Alaghy-Mágócsy várkastély helyreállitásáról

Müemlékvédelem, 1964/4 232.1

Reisinger Mária

Illés János szakvéleménye alapján Reisinger Mária res
restaurálta a szendrői "Festőház" homlokzati diszi-
tését.

Mendele Ferenc: A népi müemlékek védelméről, helyre-
állitásáról.

50-57.l.

Magyar Épitőművészet, 1972.2.sz.

Reisinger Mária

falképeket állított helyre Botond Dávoly-
lyal a Héviz-Egregy-i román templomban.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della
Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta
Historiae Artium. Budapest, 1972. 1-2 k.

411

Reisinger Mária

Illés János és Bentesi Róza állitottak helyre a pácini kastély freskóit.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium. Budapest, 1972 1-2 n.

551

Reisinger Mária

Hprler Miklós: Középkori templomok helyreállitása, Nagybörzsöny /Erdei Ferenc, Sedlmayrné Beck Zsuzsa épitészek, Örsi Károly kerttervező, Szakál Ernő, Reisinger Mária restaurátorok/. - Magyar Épitőművészet, 1968.2.sz.42-49.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

157.l.

Reisinger Mária

restaurálta a piklási várkápolna freskóit

1963.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar

műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969

881

Reisinger Mária

restaurátor 1964-66-ig végzett falképhelyre-állítást.

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2531

Reisinger Mária

és Szentesi Róza állitták helyre a siklósi
várkápolna két gótikus falfestményét 1963.

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar mű-
emlékvédelem 1963-66. Budapest 1969

2531

Reisinger Maria

restaurálta 1973-ban a Bp. I. Tárnok u. 14.
homlokzati festését.

Műemlékvédelem, 1974. 1. sz.

52.1.

Művészi díj: Közgazd. tak pénztár intézeti
székháza pályaterve
Kiskunfélegyháza
Reisinger N.

Művészet VII. évf. 1908. 64. l.

Művészi díj: Közgazdasági tanárékpénztár
székbára tanpályázata
Kiskünfélegyháza
Reisinger N.

Művészet VI. évf. 1907. 413-l

Reisinger Rezső

1879/80 I - esti tanfolyam.
5-ik reálba jár -
mil. St. Pöltenben
1863 máj 13. Rk.
~~1 reál~~.

Gyulovics Közkönyvtár tudományos
társaság II. 113.

1903 XI. 11.

~~Sepsiszentgyörgy~~

sepsiszentgyörgyi

A szekely nemzeti muzeum igazgató választmányának ~~A rendkivüli államsegély nagyságának a muzeum építkezéseire vonatkozó megállapitása végett, az előterjesztéjek kérésnek~~ (530/903)

egyuttal elintézve 442/903

T Felsőlítás a muzeumi építkezés szerelésére és rőtszégvezésének beterjesztésére.

REISMANN, Heinrich, pozsonyi könyvkötő-
rezéd

H. R., Buchbindergeselle, 1 éves leánya meghalt (1782, 57. szám, 81)

Preßburger Zeitung
(Gothan)

Reisinger Sándor

építész

A Kossuth szobor ügye.
Aradi Közlöny. 1907. 81. sz.

Reisinger Sándor

építész

Új finánzpalota Aradon.
Aradi Közlöny. 1907. 73. sz.

Reisinger Sándor

építész.

A Kulturpalota ügye. Aradi Közlöny. 1907. 80. szám.

REISIGER József

- Jobvai ev. templom rokokó oltárát
  készítette + gönöri munkái
- Nagyrőce, ev. templom - oltár és szószék
- Vizesét, ev. templom - rokokó oltár
  Erdélyi Géza: Gönör klasszicista építészete.
  = Uj Mindenes Gyáytemény 2. (1983) 69. p., 78. p.
  82. p., 91. p.

85
91
95
97
Hanyec
101
araknás
104
110

A Szent István lá
vonatkozó forráso

Szent István királlyá avatásának a ha
tagadott hitelű forrása volt az 1035. k
nikája. Ennek a krónikának a *C* vált
„megengedte nagylelkűen, hogy királ
hogy mindenhol szent lándzsát hordoz
kása, és az Úr szegeiből és Szent Móri
lyéket engedett át neki."[1] Ennek az ell
volt szokás elvetni: részben arra, hog
„eredeti", ún. *A* változata nem közli,
dik feléből származó, interpolált *C* ké
vege egy 12. század első felében műl
lusnak a műve alapján készült. Min
1944-ben a leghatározottabban. Ő akk
Ottó uralkodói lándzsajelvényének lé

REISINGER FERENC, asztalosmester

Pesti asztalosmester volt 1828-ban.-Terézvárosi lakos.-Helyrajzi szám: 827/d.-Segédek száma: 1.-Összeirási szám: 2287.- 45.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
39.old.

Az Iparmüv.Múz.Kopp Ferenc Múz.Evkönyve. XIII. 1970.
Bp. 1971.

Frantz Reisinger,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénxkönyvéből,1681-től:"Frantz Reisinger Von Haifnig au3 den Landt ab /!/ der entz dischler gesel". 104.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Reisinger F./Frantz/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Haifnig,
Ausztria:Reisinger F." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
xxz században -Adatok Győr város asztalosmüvességé-
nek történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz. Évkönyve

Reisinger,Frantz,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-
nyek jegyzéke:Reisinger,Frantz,Haifnig,Ausztria,1687."
118.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr Város aszatlosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967.
A Győri Múz.Évkönyve

R. D. K.

REISSINGER János asztalosmester

Z. S. Vajel 196.

Reisinger Keresztély

Reisinger Keresztély, Pozsonyból, 1778 máj. 4-én iratkozott be.

Fleischer Béc

78.1.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

A meglehetős gyér források s hát főb
a mellett tanuskodnak hogy a magyar
nép a török ozemvenet korában szabad
nép volt, és a vezéreivel egyetértett

REISINGER, Anton, pozsonyi városi tanácsnok

A. Reisinger, bürgerl. Hafnermeister, hadiadót fizet.
(1796, 1077 fl)

—

A. Reisinger, bürgerl. Hafnermeister, †64 éves korában,
Pozsony, 1799 január 9. (1799, 77 fl)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....II. 232. l.

Név: Reisinger Johann

Foglalkozás: Kardműves (Schwertfeger)

Szárm.hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal.állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1752 VIII. 1.

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

M. D. K.

REISSINGER József asztalosmester

Pest. polg. jog. 1788

Vogel nála reszéli mesterremekének rajzát 1802.

ZS.-

~~S.~~ D. Vogel 154. 192, 199

REISINGER JUDIT,szobrász-növendék

A Diósgyőri Vasgyár Kultúregyesületének Plasztikai csoportjának hallgatója volt.A Diósgyőri Munkas IV.évi 44.száma irta,hogy művei finom izlésről tettek tanuságot. 375.old.

R.NYIRY LILI: Munkásszobrászat indulása Diósgyőrvasgyárban a felszabadulás után 367.old

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKÖNYVE,X.1971.Miskolc

Reisinger

farcias

l.

Haberlandt

27, 66 l.

307

1906.

entes:
árcz. 30-án. + Bordeaux-ban 1828 ápr. 15-én.

fordultan ül, de szembe néz. Jobb ke-
baljában pedig iratokat tart, a melye-
s or Marques de Caballero Ministro de
Mellét a Szent Jakab-és ~~kékszegélyü re~~
Károly-rend jelvénye disziti. I ~~Öltözete~~
egyült, szemöldöke és szeme barna, ba-
Öltözete: ~~sötétzöld~~ fekete kabát, ~~és a~~ piros nadrág-
dag arany III himzéssel. Az aranyozott szék
e az iratok egyikén: „Par Goya 1807“.
0 cm.
8-án Balló Edétől 16000 pesetán.

I Ez utóbbinak szalagját is hordja.

Reisniger

1809

laid

Budapesti antalo-

mesterek.

– stabadrőmüve

Reisinger Ferenc

pesti asztalosmi.
varrőasztalkája az
Iparmuvészeti (?)
Muzeumba Ernst
Voit Pál - A
Pest - budai Lutor-
muvesség. Budapest
1946 342. l.

Reisinger Mária

falképrestaurátor a pécsi
Székesegyházban

Gerevich D.: Tájékoztató
Műemlékvédelem 1963 4 sz. 254. l.

Reisinger Mária

restaurátor végezte 1964-től 1966-hó-
zepéig az OMF keretén belül egyedül
a falképrestaurálásokat Kócs István
betanított segédmunkással.

Entz Géza: Az Országos Műemléki Felügyelőség falkép-
helyreállítási és fassobrászati munkái /1963-1966/.
Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai
k., 289 l., 369 kép, 253-254. l.

253. l.

Reissmann Maximilian

Pest.

A budapesti Műcsarnok kiállításain a következő művével vett részt:

1888. őszi kiáll. II. csop.: Részlet a Juli havasokból, vízf., 150 ft.

Reismann Maximilián

festő

magyar?

1903. graf.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Ördöghegye Palesztinában, vízf., 350 Ew.

Reissmann Miksa
Brest.

Miksarnik
1893/94 Áeli kiáll -

~~Alapi~~ Gyula dr.: A Környei római sírlelet VII. 36 – 40. –

Reissmann Miksa MDK

A Dachstein "Bischofsmütze" nevü szklája, vizf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Reiszmann Miksa

1905 graf -

kiáll. Nemzeti Szalonban

Deveny, dagf.

Hajóhad, római V. 257.

Reissmann Mihály

1905. őszi

kiáll. Nemzeti Szalonban

Juno Lacinia templo-
ma Girgentiben, olaj.

Hangácsi gard. KV. V. 301

MDK

Reismann Maximilian, festö

Dachstein:Bischofsmütze.	Vizf.
Genezareth tava.	Guache
Thüringi táj.	Tempera.

A"Visszautasitottak Szalonja" 1906 körül. at. hátsó 1.

Reiszmann K. M

festo

Münsarnik

1908. egyházmű. Kiall-

104. l.

Sigray Károly báró.

Derékig, hétnyolczad ba
barna, szeme szürke, s arcza s ba
tövel lebontott asztalra támasztv
prémes bekecse s dolmánya zöld
ön szorítja. Balra a háttérben
levél s pecsétviasz fekszik. A l

Magnifico Domino Libero D
Felső Surány, Sacratissima
Mattis Consiliario. Tabulae
non Comitatus Sümeghien
rito Exsiccationis Stagnoru
missario Regio Amico Ch
Per Ginzium
Ivancz

Olajfestés, vászonra, méretei 8
Bene Károly ajándéka 1869. jú
M. Képt. 195.

136. **REISSMANN KÁROLY MIKSA**
(Neustadt, 1856 – Budapest, 1917)
Tájkép kápolnával
Tempera 28x42. Jelezve lent jobbra:
Reissmann K. M. 25.000,-

85. Müvészeti Képaukció. Bp., 1991. aug.
BÁV

REISMANN Károly Milsa

NEMES Márta: Lechner Ödön Iparmüvészeti Muzeuma. =
Tanulmányok Budapest Multjából XXIV. Bp., 1991 69-70.p.

A Belső festői terverője, 47 vázlatkönyve
maradt fenn

művészettörténészek és történészek
előkerült anyagot tettek közzé lexikon-
esterekről, akik a 16-19. században
. Mivel publikációik különböző időben
khoz célszerünek látszott anyagukat
kézirat gyanánt néhány példányban sok-
ények listája a lexikonrész előtt ta-
térő, az azonosítást lehetővé tevő
a lexikonrész után közöljük, s ugyan-
ariánsokkal. (G.G.)

ci
-
n
o-

Kudliak Ivan, tesársky majster v Dolnej Lipnici na Orave, doložený roku 1751 v daňovom súpise Oravskej župy, kde je kvalifikovaný ako „architectus", a od profesie platil ročnú daň 2 zlaté.

Strosser (Strasser) Leonard, stolársky majster v Levoči, doložený prvý raz roku 1702, keď mu stolár Jakub Schneider zveril rezbárske práce. Zistiteľný ešte aj roku 1731, keď spolu s levočským rezbárom Jánom Grossom robil nový oltár pre farský kostol v Tokaji (Maďarsko).

MDK

Reismann Maximilián, festö

Salamon tornya. Vizf.

Mutarye falu a sivatag szélén. Olf.

A "Visszautasítottak Szalonja" 1906 körül. Kat. 18.1.

MBK

Reiszmann K.M., festőm.

Judeai sivatag. Vizf.

Műcs.-OMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat. kiáll.
és
Akv.- és Pasztt. festők Egyes. és Graf. Egyes. -nek kol
ekcióiból rendezett kiáll. 1912. már. Kat. 63. old.

Reiszmann K. M

Bysk

Muesarnik

1912, marc. Erath 327

Fabla VI. 156.

Reiszmann K. festőm. MDK

327. Judeai sivatag. Vizf.

KMTárs. 1912, MKNK márc. kiáll. Kat. 63.1.

Reiszmann K.M. MDK

Judeai sivatag, vizf.

Műcsarnok 1912. Hegedüs L. Tull Ö. Akvarell
és pasztellfestők és grafikusok egyesülete
kiállításai

MDK

Reiszmann K.M.

Djebel Mokattam és Atadella Cairo, of.

N.Szal. 1913. tav. kiáll. 21. l.

Reiszmann K. M.

Munkanapló
1913–14. téli évad – 188.

Szentgotthárdi Kolostor III. 207

Reiszmann K.M. MDK

Ut a Holt-tengerhez, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Reiszmann K.M.

MDK

Juno Lacinia temploma, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Rejszmann K. M.

A Nemzeti Szalon tav. tárlata. A Lakás 1914. 5.sz. 99.l.

MDK

Reiszmann K. M.

Táborhegy

A tavaszi tárlat eredménye. Művészet 1914. 282.l.

Reiszmann K.M. MDK

Tábor hegy.Jesrael sikság felől, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Reiszmann K. M

Mücsarnok
1914. tav. Eiall. 478, 516

Szentgyörgyvölgyi újkori ezüst éremlelet VI. 157.

Reiszmann K. M.

Ciprusok Konstantinápolynál, olaj -

Nemzeti Szalon

1915. szept.

Őri kiáll -

MDK

Reiszmann K.M.

Részlet Jeruzsálem falából, of.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 19. l.

Reiszman K.M. MNK

Capri-i részlet, tempera

Magyar Aquarellfestők és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalon 1916. nov.

Reiszmann K.M.
Capri-i részlet, temp.

MAPE V.kiáll. N.Szal. 1916. nov. 22 l.

MDK

Reiszmann K.M.M.

Capri-i részlet, temp.

MAFE 5. kiáll. N.Szal. 1918. nov.

22. 1.

Reissmann Károly
Miksa
festő
+ 1917
l. okr.
U. 2125

~~Assisi S. Francesco II. 22.~~
Semplom

1904. VI. 17.

Győr.

Kettős példányok (339/1904.)

Reissmann Károly Miksa

festő Budapesten 61 éves
korában meghalt. Németor-
szágból származott. Fiatalabb
éveiben hosszabb utazást tett a
Keleten és sok várlatot Elszi-
tett exotikus tájakról, amese-
ket artán itthon sorra kidolgo-
zott. Tehetsége nem talált
kellő méltánylásra. Reissmann
Gizella festőnő édesatyját gyászol-
ja a boldogultban.

Pesti Hirlap 1917. máj. 20.
Halálozás.

U. 2125.

...ar. 15-1
62

Reissmann Károly Miks.
festő

† Budapesten
1917. máj. 11-én 61 éves
korában

Gyászjelentés.

III

216. 179. 214.

Reiszmann Miksa Kárly

Művészet 1917. 78. l

+ 1917. V. 11. Budapesten
Szül. 1856. Neustadtban
Thüringiában. Berlinben
tanult az iparmuv. iskolán
Max Kochnák, azután a
bécsi akadémiát látogatta
végül Münchenben Anton
Braithnál és Langenál tanult.
Művészetére elhatároló befolyást
sal volt egy keleti utja, az szerzett
motivumokat aztán élte végig
dolgozta fel. A klasszicizáló
tájkép festőkre emlékeztető
gyengédséggel rapolta fes-
tette képeit.

Castellum, szamosujvári VIII. 208.

Reissmann Károly Miksa festő

Az Ujság

Kedd, 1917. május 15.

KÉPZŐMÜVÉSZET.

** Egy érdemes festőmüvész halála. Észrevétlenül, mint a hogy élt és dolgozott, tünt el ebből a világból *Reissmann* Károly Miksa, öregebb festőink egyik legszimpátikusabbja. Évek óta majd minden kiállitásunkon részt vett egy-két, téma és megfestés tekintetében is jellemző, s mások müveivel össztéveszthetetlen képével. Reissmann Károly, ki Németországból származott el hozzank, fiatal korában megjárta a távol napkeletet, sok exotikus tájat látott és örökitett meg a maga számára. Ott gyüjtött téma- és motivumkincsét dolgozgatta fel itthon késő öreg koráig, szelid sárgás- és rózsaszinlevegős, aprólékosan gondos rajzu tájképein. Vonzó és érdekes egyéniség volt. Hogy a hivatalos körök, müvésztársai és a közönség annyira elhanyagolták, hogy alig tudtak róla és soha semmit nem tettek sorsának megjavitására, kegyetlen igazságtalanság volt. Reissmann Károly e hó 11-én halt meg 61 éves korában, mint a gyászjelentés mondja, „végtelen türelmes hosszu szenvedés után". E hó 13-án volt a temetése.

Reiszmann Miksa Károly

Nekr.

Művészet

1917. 78. l

Folmeini cs. és kir. galopgyred

X. 217

l az okmány:

k Országos Főfelügyelősége.

erczeg Sándor utcza 13./

Jelen leletet fölvette:

Budapest, 191 évi.....hó....

Reiszmann K. M.

Árverési Csarnok aukció kat.

36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927 márc.

1839 január 17-én. † München 1907
ár 25-én.

meglett korú férfiak, kik a korcsma
vő asztalnál, a mely alól ~~egy~~ kutya
ábrázolva, hogy a balról látható pi-
re, ki oldalán rövid kardot visel, tor-
, melyen kancsó is látható, szétszórt
knek egy réfe leesett. A háttérben tűz-
~~egy~~ székre tett ruhanemű kösi le fi-
lra: Wilhelm v. Diez, 1904.

cm.-- Lelt.sz.4538.--Értéke
es hagyománya 1913 márczius 9-én
. Muzeum örökletéte (1381-913).
~~33-án (3046-913).~~ Bejelente-
345-914).

931

Reismann Károly

Budapest

vestaurátta a pozsonyi

szt Háromság-templom

kupolafreskóját 1903-ban.

Wey Dreifkirch. 71. l.

Reiszmann K. Miksa 46, 134

Schoen Anna templ.

A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudor

2 szám.

1934/35

A

Műemlékek Országos Bi

Reissmann K.M.

KMTäss. 1931. õõi tärk-
x. 62, 67, 68

MDK

Reiszmann K.M., festöm.

Tájkép karavánnal. Vizf. J.l.j.

Árv. Közl. 1931. 3.rk.sz. 65.l.

MDK

n. Reismann K.-M., festő.

a XIX-n. vizfestője.

(gy.) Magyar Akvarell- és Pastellfestők Egyesülete.
Képzőművészet, 1931 43-44 n. 185-l.

1931. tárlat.

Reisman K. M.

is szerepel a MAFE kiállításán.

(b.m.): Őszi párlat. – Pállya Celentin 50 éves jubi-a.
Q. Tk. 931. X. 18.

Reismann K.M.

festőművész

Nemzeti Kultur Egyesület kiállitása - Pátria Club helyiségeiben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.VI.12.

MDK

Reissmann Károly Miksa /1856-1917/

Keleti táj.Vizfestmény.23x40./Jelz./

Árverési Közlöny 1939. 4 rk.sz. 28.1.

MDK

Reissmann Károly Miksa, 1856-1917.

Keleti táj, vizf.

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91.sz.

28 l.

Reissmann Károly
templomfestő
Meghalt Budapesten
1917. máj 9.

Leányának Barabás
(Reissman) Gizellának
közlése.

1949. ápr. 21.

Fenti kisebb méretű
quás tájképeket is festett.
Utolsó munkája az erdélyi
nyvári rk. templom menyezetének figurális képe volt,
melyet halála után leánya fejezett be.
E templom a második
a második világháborúban erősen megsérült,
a menyezetkép elpusztult.

Leányának Közlése
1949. ápr. 21.

f. Lippich

niszteri tanácsos.

ak.

Reissmann Károly Miksa MDK

1876-1917

Dekorativ falfestményei már az eklekticizmusból a szecesszióba vezettek.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.39.l.

REISSMANN Károly Miksa festő M.N.K..

A Magyar N emzeti Galéria védetté nyilvánitotta hagyatékának jelentős részét.
Javarészt keleti tanulmányutak / Egyiptom, Palesztina Görögország, Itália/ emlékét örökiti meg.
Hazai tájképek: Tihány

Reissmann Károly Miksa emlékkiállitása
Magyar N emzet 1962. október 19. 4.l.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917)

1856 jul. 14-én született Neustadtban, Coburg mellett, Németországban. A R. család már 1650 táján ismert volt Thüringiiban, lagjai között ügyes és lehetséges művéni hajlamu kézművesek, kelengyeláda és bútorfestő voltak. Apjában szobrászi tehetség nyilvánult meg. Apja a neustadti jótérgyár formáró-tervező je volt.

Jott.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917) emlékkiáll. Kat. összeáll. Bodnár Éva, Veszprém 1966.

S. l.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917.

1. foft.

Három testvérével együtt román árva-
ságra jutott. Apjuk egy türvén alzel-
mával - önfeláldozóan segítve máso-
ron - életét vesztette - R.K.M. Gyermekorát
Thüringiában töltötte. Rajzrénsége román
gelenkezett. Gyámja szobafestő-inasnak adta
azonban ő tovább tanult, előnő Coburgba,
A. Wangnél, majd Lipcsében C. Kühn dis-
mafestőnél vállalt állást - 1 foft.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917)
Emlékkiállítás. Kat. összeáll. Bodnár Eva. 1966. S. l

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917)

2. fogt.

Nehéz napi munka után estén lévt képeri magát tovabb, nyelvekben, mův. irod.-ban.

A festőat. esti tanfolyamot véges.

Naplófeljegy réseit 1874-92-ig részletesen vezeti. ~~Első ideálja Raffael,~~ Lipcséből Münchenbe, majd Bécsbe megy, ahol az Akad. Tihinő eredmenyel tanul. Kiáll. rendes Neustadtban 1883-ban 170 képéből. Körben, h. fenntartva magát dezoraliv festőrent dolg. 1 fogt.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917)
emlékkiáll. kat. összeáll. Bodnár Éva. 1966. 6. l.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917)

3. fogl.

Hamburgban előadást tartott a Ham. ép. stílusokról és falfestési technikáról. 30 éves korában beiratkozik Berlin-ben az iperm. főisk.-re. Kéthosszabb tanulmányutja nagy szerepet jálnik mův. fejlődésében: 1888-ban és 1890-ben Rast alapítványi öntondíjat zap szülő-városáról és a déli és keleti országokba utazott. — fogl.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917) emlékkiáll. katalógszerűen Bodnár Éva: Veszprém 1966. 6. l.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917)

4. fott.

1888-ban és 1890-ben tanulmányutat tett Olan-, Görög-, Török-, Oriágba, bejárja Egyptomot, Palentinát, Sziriát. Vázlat-rögvizben törnéslet roja tanuszodi utazásairól. 47 vázlatkönyve maradt fenn. ~~[illegible]~~ Helyszini vázlatait, kinfeljegyzéseit és vízfestményeit később - ivek multán nagyobb méretű tempera és olajképekben dolgozta fel. fott.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917) emlékkiáll. katalógusszerűen, Bodnár Éva, Veszprém 1966. 6. l.

Reissmann Károly (1856-1917)
5. Jott

1892-ben telepedett le végleg Bp-en, magyar lányt vett feleségül s 1909-ben magyar állampolgár lett. Tulajdonképen Mag. orn.-za Scholz Róbert asész. és kir. udv. fstö hívására jött, azi számos megbízatással láta el. R. tervei szerint festékét az Ország-ház kupolatermének és lépcsőházának ornamentikáját, a budavári palota zoroczásai szerint. Jott.

Reissmann Károly fiúsa (1856-1917) Emlékzi áll. t. összeáll.: Bodnár Éva 1966.

6. l.

Reissmann Károly Miksa (1856-1917)

6. fotó.

az ornághás kupolatermének és lépcsőházának ornamentikája, és az budavári palota koronázási termén Zivál, még ő festette a Kúria (ma MNG. - tanácstermének menyezetdíszét, az 3perm. Mus. ékítményeit, a Szépm. Mus. román-csarnokát tel festését. A vidéki munkát sőt legjelentősebb a tihanyi a pécsség templ.-nek díszítése. (fotó.

Reissmann Károly Miksa (1856-1917) Emlékkiállítás kat. összeáll. Modnár Éva. 1966. t.l.

Reissmann Kázoj Mirsa (1856–1917)

7. jott

Egészsége zorán megromlott, megnehezö-
idézöi-fiatalzoránat néhülözései,
az állandó megfenyitett munka,
a Komoly jiri zai m-ra (állva) o Kon
való festés). – Szemidegszorvadása, majd
zérsöbb idegbénulása jottán 1910-ben
teljesen visszavonult.

— Művénetése főleg berlini arad-
tanára, Carl Blecher halott, 1913-
ott. ziáll. Bp.-en Ligeti Antal művé-
netével ezzit rozonant jott.

Reissmann Kázoj Mirsa (1856–1917.) 1966.
emlétziáll. Kat. ösmeáll. Bodnár Éva

7.

Reissmann Kaj of Mirsa (1856-1917)

Müveit 92 éves ~~feleségi~~ 8. (oft.) Özvegye és Két lánya őszi a Barlás Béla út 78-ban, utolsó lakhelyén.

— · —

Reismann Kaj of Mirsa (1856-1917) emlékriall., kat. ömeall. Bodnár Éva 1966. ~~Venprém~~. Venprémi. Barosi Múz. és 8.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917)

1. Aqua Marcia, 1900. O.v., 80×12 cm. J.j.l.: Reissmann K.M.
2. Alkeni fellegvár. 1901. O.v., 100×160 cm. J.b.l.: MK. Reissmann
3. Holt tenger, elöl Bethánia falu. 1901. O.v., 73×163 cm. J.l.,l.: M. Reissmann
4. Jerusalemi táj, 1901. O.o., 64,5×161 cm. J.n. M.N.G. Ltn.: 59.17 T
5. Meron tava, 1904. O.v., 90×107 cm. J.b.l. Reissmann K.M.

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917) cm. lír - Kiáll. Kat. összeáll. Bodnár Éva, Veszprém 1966.

13.l.

Reissmann Károly Mirsa

18. Nain falu. 1912. O.v., 65×100 cm.).
19. A sivalag rezdete c. rej. kiszónál.
1913. O.v., 100×160 cm.). j.l.: Reissmann K.M.
20. Dschebel Mokattam. 1913. (
O.v., 80×105 cm.). j.l.: Reissmann K.M.
21. Jerusalem sátrépe keletről. 1915.
O.v., 80×120 cm. J.n.
22. Dávid sírja. 1915. O.v. 80×120 cm.
J.j.l.: Reissmann K.M.

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) Cumlei
ziálleilá. A Kat. Tösszeáll. Bodnár Éva.
Veuprém 1966.

B.l.

Reissmann Károly Mihsa

14. Jerusalem, elöl szihlasirot, 1911: o.v., 100×160. j.j.l.: Reissmann K.M.
15. Falu a Jezrael sivságban. 1911. o.v., 40×75 (cm.) j.j.l.: Reissmann K.
16. Ja ormina. 1912. o.v. 100×160 cm. j.j.l.: Reiszmann K.M.
17. Mar Saba Zolosta nem bél. 1912. o.v., 80×120 cm.).

Reissmann Károly Mihsa (1856–1917) Munkáriáleitá. Akat Tösszeáll: Bodnár Éva. Venprém 1966.

13. l

Reissmann Karl Friedrich

6. Hinterdux. 1908. o. v., 74×105 cm.
   j. j. l.: Reissmann K. M.
7. Alpesitó, 1908. j. j. l.: Reissmann K. M.
   o. v., 80×107 cm.
8. Sanum. 1908. o. v., 50×70 cm.
   j. j. l.: Reissmann K. M.
9. Kidrou völgy, Silos fala, 1911.
   o. v., 80×120 cm. j. j. l.: Reissmann K. M.

Reissmann Károly festőművész (1856–1917) emlékkiállítása. Kiáll. kat., összeáll. Bodnár Éva, Veszprém 1966. 13. l.

Reissmann Károly Mirsa

10. Wadi el Heramie. 1911. o. v., 80 x 120 cm. J. j. l.: Reissmann 1911.
11. Dachscuri piramisi. 1911. o. v. 40 x 8 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.
12. Római campagne. 1911. o. v. 40 x 60 c. j. j. l.: Reissmann K. M.
13. Juno Lucina Girgenti semplomának romjai, 1911. o. v. 46 x 58,5 cm. (T. j. b. l.: Reissmann K. M. M. N. G. Ltr.: 59.58

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) Cmlé-riállítás. Kat. összeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966.

13. l

Reissmann Károly Mirsa

28. Legelő. 1900. Temp. k. 12×12 cm. j. j. l.: Reissmann.

29. Csobánka. 1900. temp. k. 12×18 cm. j. b. l.: Reissmann.

30. Pilisi hegy vihar után. 1901. Temp. k. 29×39 cm. j. j. l.: Reissmann H. M.

31. Holsteni parantház. 1901. temp. k. 38×50 cm. j. j. l.: M Reissmann.

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) mulér – tiáll. Kat. összeáll. Bodnár Éva. vonprém 1966.

13. l

Reissmann Károly Mirsa

23. Őszi tój, Kövesút. 1915. o. v. 80×120 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.

24. A befalazott aranykapu. 1916. o. v. 45×57. J. j. l.: Reissmann K.

25. Régi város toronnyal. 1884. temp. k. 23×36 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.

26. A három hasonló vár. 1899. temp. k. 12×31 cm. j. b. l.: Reissmann.

27. Visegrád mögött Lebenc volt 1900. Temp. k. 20×25 cm. J. j. l.: Reissmann.

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) amlér – ziáll. kat. összeáll. Bodnár Éva. van prém 1966.

13. l.

Reissmann Károly Mirsa

37. Régi Jerichóban, 1909. Temp. K. 26 x 36 cm. J. b. l.: Reissmann K. M.
38. Jordán felső folyásánál. 1910. Temp. K. 35 x 58 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.
39. Roda nigetén vízmező. 1910. Temp. K. 45 x 67 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.
40. Mar Saba Kolostor oldalról. 1910. Temp. K. 43 x 60 cm. J. b. l.: Reissmann K. M.

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) emlékriáll. Kat. összeáll. Budnár Éva.
venprém 1966.

14. l.

Reissmann Károly Miksa

32. Kalifa sirok kairóinál. 1901. Temp. k. 36 x 50 cm. j.j.l.: M Reissmann.

33. Hinterdusci volgy. 1906. Temp. k. 43 x 56 cm. j.j.l.: Reissmann K. M.

34. Görög szigetcsoport. 1907 Temp. k. 31 x 65 cm. j.j.l.: Reissmann K. M.

35. Fellach falu Egyiptomban. 1909. Temp. k. 36 x 50 cm. j.j.l.: Reissmann K. M.

36. Betresda tó. 1909. Temp. k. 35 x 50 cm. j.j.l.: Reissmann K. M.

Reissmann Károly Miksa (1856–1917) emlékkiállítás. Kat. összeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966. 14. l

Reissmann Károly Mitsa

41. Hinnon völgy, szikla sírok. 1910. Temp. K. 35 x 45 cm. J. b. l.: Reissmann

42. Roda szigetén, 1910. Temp. K. M. K. 49,2 x 36,2 cm. J. j. l.: Reissmann K. M. MNG. Ltn.: F. K. 9486 T.

43. Olajfát hegéről a Holt tengerre. 1910. Temp. K., 23 x 33 cm. j. j. l.: Reissmann K. M.

Reissmann Károly Mitsa (1856–1917) emlékriáll. Kat. összeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966.

14. l.

Reissmann Károly Mihsa

44. Hegyszoros. 1910. temp. k., 13×31 cm.
j.j.l.: Reissmann.

45. Paestum (Neptun és Ceres temp. romja)
1911. Temp. k. 45×65 cm. j.j.l.: Reissmann
(k. N

46. Girgenti, Juno Lacinia templom rom.
1911. Temp. k. 50×68 cm. j.j.l.: Reiss-
(mann k. N.

47. Mar Saba kolostor szem-
ből. 1911. Temp. k. 45×58 cm. j.j.l.:
Reissmann k. N.

Reissmann Károly Mihsa (1856–1917) emlékriáll. Kat. összeáll. Rodnár Éva.
Veszprém 1966.

14. l.

Reissmann Károly festő

48. Holsteini táj. 1911. Temp. k. 30×42 cm. j.j.l.: Reissmann K. M.

49. Hosszú hegy. Pilis hegyben. 1911. Temp. k., 30×40 cm.) j.l.: Reissmann K. M.

50. Lépcsős piramis, 1912. Temp. k., 42×55 cm. j.j.l.: Reissmann K. M.

51. Ramala h. 1915. Temp. k., 42×60 cm. j.j.l. Reissmann K. M.

Reissmann Károly festő (1856–1917) gyűjteménye. Kat. összeáll. Bodnár Éva. Budapest 1966.

14. l

Reissmann Károly Miksa

52. Jeremiás barlang, 1915. Temp. k. 35 × 58 cm. J.j.l.: Reissmann K. M.

53. Holt tenger énéki pertja. 1915. Temp. k., 35 × 50 cm. J.j.l.: Reissmann.

54. Mozattam hegyel. 1915. Temp. k. 36 × 46 cm. J.j.l.: Reissmann K. M.

55. Juno lacinic templomorom. 1915. Temp. k. 40 × 50 cm. J.j.l.: Reissmann K. M.

56. Baalbeck, Kátterben a Li banon; 1915. Temp. k. 40 × 50 cm. J.j.l.: Reissmann K. M.

Reissmann Károly Miksa (1856–1917) amlétriallilá, kat. összeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966. 14. l.

Reissmann Károly Mihsa

57. Hochalp csics; Garmischbél, 1915. Temp. k. 40×50 cm.) j.l.: Reissmann K.M.

58. Hegi legelő. 1915. Temp. k. 35×50 cm. j.j.l.: Reissmann K.M.

59. Kilátás az abusiri piramisok felé. 1915. Temp. k; 35×50 cm. j.j.l.: Reissmann

60. Várrom, 1915. Temp. k. 29×39 cm. (K.M. j.j.l.: Reissmann.

61. Utolsó napsugár a Dolomitokban. 1915. Temp. k., 29×39 cm. j.b.l.: Reissmann K.M.

Reissmann Károly Mihsa (1856–1917) Emlékriáll. a Kat. összeáll. Bodnár Éva, veszprém 1966.

14. l.

Reissmann Károly Mirsa

62. Sakkara falu, 1915. Temp. k. 30 + 40 cm.
J.j.l.: Reissmann K. M.

64. Dolomitokban. 1915. Temp. k. 40×50 cm.
J.j.l.: Reismann K. M.

65. Heiligkreuz. 1915. Temp. k. 36×50 cm. J.j.l.:
Reissmann K. M.

66. Heiligenhaven-nél (Keleti Lengyel) 1915.
Temp. k., 1515×24 cm. J.j.l.: Reismann.

63. Thüringiai táj (Vörös fenyő) 1915.
Temp. k. 28×38 cm. J.j.l.: Reissmann

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) Emlékriáll. a Kat. összeáll. Bodnár Éva.
veszprém 1966.

14. l.

Reissmann Károly Miksa

67. Három pálma a sivatagban, 1916. Temp. K. 43×60 cm. J.j.l.: Reissmann K.M.

68. Matarije. 1916. Temp. K. 45×65 cm. J.j.l.: Reissmann K.M.

69. Hegyvidéri láj, 1916. Temp. K. 40×60 cm. J.j.l.: Reissmann K.M.

70. Kairo külvárosa, út a piramisok felé. 1916. Temp. K. 42×62 cm. J.j.l.: Reissmann K.M.

71. Memphis. 1916. Temp. K. 50×70 cm. J.j.l.: Reissmann K.M.

Reissmann Károly Miksa (1856–1917) Emlékriáll. a Kat. Összeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966.

14. l.

Reissmann Károly Mirsa

72. Mecset Dscheninben. 1916. Temp. k. 32 x 41 cm.
J. j. l.: Reissmann K. K.

73. Stillup volg 1916. Temp. k., 35 x 50 cm.
J. j. l.: Reissmann K. M.

74. Reichenstein (Linzmél) 1916. Temp. k., 35 x 50 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.

75. Ortotony. 1916. Temp. k. 35 x 45 cm.
J. j. l.: Reissmann K. M.

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) Emlékriáll. A Kat. összeáll. Bodnár Éva, Veszprém 1966.

15. l.

Reissmann Károly Mirsa

76. Nain falu. 1916. Temp. k. 29 x 44 cm.
J.j.l.: Reissmann K. M.

77. Dévény vár romjai 1916. Temp. k.
35 x 50 cm. J.j.l.: Reissmann K. M.

78. Kilátás Capriból Cap Campanella felé.
1916. Temp. k. 35 x 50 cm. J.j.l.:
Reissmann K. M.

79. Judeai sivatagból a Holt tenger felé.
1916. Temp. k. 39 x 59 cm. J.j.l.: Reissmann K. M.

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) Emlékriáll. A Kat. Ösreáll. Bodnár Éva, Veuprém 1966.

15.1.

Reissmann Károly Mi Ise

80. Füssennél (Insbruck) 1875. Aqu. p., 16 x 21,5 cm. J. b. l.: „1875 Volarberg" bei Füssen M. Reissmann

81. A Gotthard út. 1876. Aqu. p. 11 x 14,5 cm. J. j. l.: „M. R."

82. Oster Tó Herzogenstand jelé. 1877. Aqu. p., 72 x 21,5 cm. Jn.

83. Facroport. 1877. Aqu. p. 7,5 x 19 cm. J. j. l.: Wadewitz Herbst 1877 M. R.

Reissmann Károly Mi Isa (1856–1917) Emlék. riáll. A Kat. ösreáll. Bodnár Éva, Veuprém 1966.

15. l.

Reissmann Károly hiltsa

84. Oberlangi legelő (Wendelstein) 1879. Aqu. p. 12 x 19 cm.) n.

85. Ausztriai falu. (Gaslein) 1880. Aqu. p. 24 x 30 cm.) j. l.: Reissmann 1880.

86. Kaltenbrunner alm. 1883. Aqu. p. 18 x 20 cm.) j. l.: Reissmann.

87. Kaltbrunner Alm, 1883. Aqu. p. 19 x 27 cm.) j. l.: „MR".

Reissmann Károly hiltsa (1856 – 1917) Emlékkiáll. A Kat. összeáll. Bodnár Éva. Venprém 1966.

15. l.

Reissmann Károly hirsa

88. Juli alpok vízlete. 1885 Agn. p., 25×35 cm. J. j. l.: M Reissmann

89. Wertenstein, 1887, Agn. p. 19×27 cm. Jn.

90. Landshutnál, 1887. Agn. p., 16,5×27 cm. Jn.

91. Róma, Monte Pincióról, 1887. Agn. p., 18×18,5 cm. J. b. l.: „Monte Pincio 27/II. 87. M. R.

Reissmann Károly hirsa (1856–1917) Emlékiáll. A Kat. Ösmeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966.

15. l.

Reissmann Károly Milse

92. Róma, Agua Felicio, 1887. Agu. p. 12×16 cm. J. j. l.: „M. Reissmann Róma 1887.

93. Firenze Boboli kert. 1887. Agu. p. 18×19. J. n.

94. Átrelési hely a Dunán Greinnél. 1888. Agu. p., 19×27 cm. J. 6. l.: Reissmann.

95. Athenae Akropolissal. 1888. Agu. p. 23×29,5 cm. J. n. Felirat: „Denkmal d Philippapos" „Olimpieion" Akropolis, 1866-1917. Ennek: 1955-5682.

Reissmann Károly Milse. A Kat. összeáll. Bodnár Éva. Kiáll. Venprém 1966.

15.1

Reissmann Károly Milsa

96. Tihany. 1889. aqu. p. 12 x 16,5 cm. J. n.
97. Tihanyi szilat, 1889. " " 23 x 30 cm.
98. Nápoly " " " 23 x 30 + j. b. l.: MR.
99. Tihanyrev " " " 12,5 x 16,5 cm j. j. l.
100. Tihany mögött " " " 15 x 30 cm. (MR.
(j. j. l.: M. Reissmann
101. Tihany. 1889. aqu. (1/1889
p. 19,5 x 29 cm.
j. j. l.: Reissmann 1889.
Dr. Váczy Péter lul. Bp.

Reissmann Károly Milsa (1856–1917) emlékkat. összeáll. Bodnár Éva.
Kiállítás. Veszprém 1966. 15. l.

Reissmann Károly Mitsa

102. Tihanyi apálság, 1889, aqu. p. 20,5 × 29 cm. J. j. l.: Reissmann 1889! Dr. Váczy Péter tul. Bgr.

103. Girgentinel a szépség istennő templ. romja. 1890. aqu. p. 23 × 30 cm. J. b. l.: M. Reissmann

104. Kilátás Pireus felé, 1890. aqu. p. 11 × 30 cm. J. b. l.: M. Reissmann 1890

105. Memphis. 1890. aqu. p. 13 × 23 cm. J. b. l.: M. Reissmann.

Reissmann Károly Mitsa (1856–1917) emlékkat. összeáll. Bodnár Éva. Ziállítás. Veszprém 1966. 15. l.

Reissmann Károly Milsa

106. Heliopolis 1890 aqu. p. 13×23 cm.
j. b. l.: Reissmann 1890

107. Kalifasirot. 1890. aqu. p. 23×30
cm. j. j. l.: M. Reissmann 1890.

108. Mokattam Legység kaizónál (Kőbánya)
1890. aqu. p. 23×30 cm. j. b. l.: M. Reiss-
mann 1890

109. Taormina hállerében az Etna 1890.
aqu. p. 23×30 cm. j. b. l.: M. Reissmann.

Reissmann Károly Milsa (1856–1917) emlét-
ziállítás. kat. összeáll. Bodnár Éva.
venprém 1966. 15. l

Reissmann Károly Mírsa

110. Jasmine előterében szinhai rompai, 1890. Aqu. p., 23×30 cm. J. b. l.: M. Reissmann

111. Kilátás az olajfák hegyéről a Holt tenger felé. 1890. Aqu. p. 11.5×30 cm. J. b. l.: MR.

112. Mar Saba Kolostor 1890. Aqu. p. 23×30 cm. J. j. l.: Neustadt.

113. Jeruzsálemi részlet, 1890. Aqu. p., 12×16 cm. J. j. l.: Reissmann.

Reissmann Károly Mírsa (1856-1917) emlékriáll. ~~Ös~~ Kat. összeáll. Bodnár Éva. Vennem 1966 16. l.

Reissmann Károly Mirsa

114. Rom a romai sírsajon 1890. Aqu. p. 22x40 cm. J.j.l.: M Reissmann 1890.

115. Berlinből látogatás kor Neustadtban. 1891. Aqu. p. 14x22,5 cm. J.j.l.: Neustadt M Reissmann 1891.

116. Berlinből látogatás kor Neustadtban 1891. Aqu. p. 14x22 cm. J.n.

117. Száva Zágrábnál, 1892. Aqu. p. 11x28 cm. J.b.l.: Save (April 92. M. Reissmann)

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917) emlet-riáll. ~~Ös~~ Kat. összeáll. Bodnár Éva. Venprém 1966 16. l

Reissmann Károly Mirsa

118. Maria Remete. 1892. Agu. p. 23×20 cm.
J. j. l.: M. R.

119. Visegrád hálulról 1894. Agu. p. 22,5×
28 cm. J. b. l.: 8. juli 1894. M. Reissmann

120. Visegrád. 1894. Agu. p. 17,3×28,3 cm.
J. j. l.: „1894, 22/7 Visegrád"
MNG. ltn.: 1955-5680.

121. Tövös ugrató Budaörsön. 1898.
Agu. p. 12×16 cm. J. b. l.: M Reissmann
1898

Reissmann Károly Mirsa (1856-1917) emlér-
riáll. ~~Ö~~ Katrösszeáll. Bodnár Éva.
Vengrán 1966 16. l

Reissmann Károly Mihály

122. Dschebel karantel, 1899. aqu. p. 39×52 cm.) j. l.: M. Reissmann 1899.

123. Jeruzsálem, délről az Olaj-hegyével, 1899. aqu. p. 24×55 cm.) j. l. M. Reissmann 1899.

124. Gainsarn. 1899. aqu. p. 22,5×28 cm. j. l.: M. Reissmann

Reissmann Károly Mihály emlékkiállítás. Kat. összeáll.: Bodnár Éva. Veszprém 1966.

16. l.

Reissmann Károly Mitsa

125. Schneeberg, 1899, aqu. p. 17 x 25, 5 cm.
j. n. M.N.G. (tn. 1955 - 5681.
126. Garmisch - Zugspitz. 1900. aqu. p.
23 x 28 cm.) j. l.: M. Reissmann
127. Normafa. 1900. aqu. p. 12,5 x 17,5 cm.
j. b. l.: Reissmann 1900.
128. Út Helyszínfelé. 1901. aqu. p. 39 x
54 cm.) j. l.: M. Reissmann

Reissmann Károly Mitsa emlékiáll.
kat. összeáll. Bodnár Éva.
Veszprém 1966.

16. l.

Reissmann Károly hagyatéka

129. Pilis hegy. 1901. aqu. p. 12×16,5 cm. j. b. l.: M. R.

130. Budaörsi hegyek. 1903. aqu. p. 12×16,5 cm.

131. Kilátás Visegrádról. 1903. aqu. p. 12×16,5 cm. j. b. l.: M. Reissmann

132. Leányvár, 1903. aqu. p. 12,5×17,5 cm. j. n.

Reissmann Károly hagyatéka gyűjteménye.
Kat. összeáll. Bodnár Éva.
Veszprém 1966.

16. t.

Reissmann Károly Mihsa

145. Jerusalem az Olaszfelt hegy felől.
1910. Aqu. p., 35 × 52 cm.) j.l.:
Reissmann K. M.

146. Generaret tó – Tiberias tó.
1912. Aqu. p. 55 × 70 cm.) j.l.:
Reissmann K. M. 1912.

Reissmann Károly Mihsa (1856–1917)
emlékriáll. Kat. összeáll. Bodnár
Éva vesprém 1966. 16. l

Reissmann Károly Mitsa

147. Leányvár romjai, 1912. Aqu. p. 44x 68 cm. J.j.l.: Reissmann K. M.

148. Kecskelegelő. 1912. Aqu. p. 42x 58 cm. J.j.l.: Reissmann K. M.

149. Nagy távlat az Ilöalpokba. 1912. Aqu. p., 44x64 cm. J.j.l.: Reissmann

150. Fuj a szél, 1913, Aqu. p. 44x (K. M. 64 cm.) J.j.l.: Reissmann K. M.

=VÉGE – Regro-2 vöv.

Reissmann Károly Mitsa (1856–1917)
emlékriáll. Kat. összeáll. Bodnár
Éva verpráin 1966. 16. l.

Reissmann Károly hitsa

137. Zsámbéri temp. romje. 1906. Aqu. p., 18 x 24 cm. J. j. l.: Reissmann.

138. Jerusalem falrészlete, hátterben az Olajfát hegye. 1908. Aqu. p., 42 x 58 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.

139. Kanaan. 1908. 42 x 58 cm. Aqu. p. J. j. l.: Reissmann K. M.

140. Nazareth. 1908. Aqu. p. 42 x 58 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.

Reissmann Károly hitsa (1856–1917) emlékkiáll. kat. összeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966. 16. l.

Reissmann Károly Mirsa

141. Raramalah és Nablus zsit. 1908. Aqu. p. 42 x 58 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.

142. Keresztelő hely a Jordán partyán. 1908. Aqu. p. 39 x 59 cm. J. j. l.: Reissmann K. M.

143. Dévény vár romja hátulról. 1909. Aqu. p. 28 x 38 cm. J. b. l.: Reissmann K. M.

144. Tihany. 1909. Aqu. p. 28 x 38 cm. J. j. l.: 1909. Reissmann K. M. M. N. G. Ltn.

F 63.218.

Reissmann Károly Mirsa (1856 – 1917) emlékkiáll. Kat. összeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966.

16

Reissmann Károly Mirsa

133. Dévény várrom felső rén. 1903.
Agn. p. 12,5 × 17,5 cm. j. b. l.: M. Reissmann (1903

134. Hidegrúti Kirándulás, 1906.
Agn. p. 12,5 × 17,5. j. b. l.: M. Reissmann.

135. Bitsrád. 1906. Agn. p. 12,5 × 17,5 cm
j. b. l.: Reissmann K. M. 1906.

136. Bitsrád. 1906. Agn. p., 12 × 18,5 cm. Jn.

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) emlékriállokat. összeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966. 16. l.

Reissmann Károly Mirsa

Reprod.

Boboli test Firenzében, 1887 19o.

Jasmina a gőzög sinkés rongyával, 1890 (20. l

Nápoly, 1889, 21. l.

kilátás Capriból, 1916 – 22. l.

Girgenti a szépség istennő templomá-
nak rongyai 1890 – 23 l.

Jeruzsálemi alrénlet, 1908 – 24. l

19. l.
21. "
22. "
23. "
24. "

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917)
emlékiáll. Kat. összeáll. Bodnár
Éva vesprém 1966.

Reissmann Károly Mirsa.

Reprod.

Bethesda tó Jerusalemben, 1909 (25. l.

Mar Saba kolostor oldalról, 1910, – 26. l.

Aqua Marcia 1900 – 27. l.

Ramalah Templ. 1919, – 28. l.

Roda nigetén, 1910 – 29. l.

---

25 l.
26 .
27 .
28 .
29 .

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) emlékkiállítása, Kat. összeáll. Bodnár Éva. Veszprém 1966.

Reissmann Károlyi Mirsa

Reprod.

~~Ramalah templom 1915 – 28 l.~~

Dévény romjai, 1909 – 30. l

Visegrád, 1894, 31. l

Thüringiai táj vörös fejövel, 1915, 32. l.

VÉGE.

~~28. l.~~

30. l.

Reissmann Károly Mirsa (1856–1917) 31. l

zmlézziállítása, Kat. összeáll. Bodnár 33. l

Éva. Veszprém 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

olajf.:

Vadi el Haramie

Daschcuri piramisok

Reissmann K.M. emlékkiáll.. Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MBK

Roissmann Károly Miksa festő

olajf.:

Római campagne

Juno Lucina Girgenti

Jeruzsálem

Roissmann K.M. emlékkiáll.. Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reichmann Károly Miksa festő

olajf.:

Falu a Jezrael síkságban

Taormina

Mar Saba kolostor szemből

Reichmann K.M. emlékkiáll.. Veszprémi Bakonyi Múz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

olajf.:

Jeruzsálem látképe keletről

Dávid sirja

Reissmann K.M. emlékkiáll. A veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

olajf.:

Nain falu

A sivatag kezdete a régi Kairónál

Dschebel Mokattam

Reissmann K.M. emlékkiáll. A veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

olajf.:

Őszi táj

A befalazott aranykapu

Reissmann K.M. emlékkiáll. A veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reisemann Károly Miksa festő

temp.:

Régi város toronnyal

A három hasonló vár

Visegrád mögött Lebenc völgy

Reisemann K.M. emlékkiáll. A veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Legelő

Csobánka

Pilisi hegy vihar után

Reissmann K.M. emlékkiáll. A veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Holsteini paraszthház

Kalifa sirok Kairónál

Hinterdusci völgy

Reissmann K.M. emlékkiáll. A veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Görög szigetcsoport

Fellah falu Egyiptomban

Bethesda tó

Reissmann K.M. emlékkiáll. Veszprémi Bakonyi Muz.
1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Régi Jerichóban

Jordán felső folyásánál

Roda szigetén vízmérő

Reissmann K.M. emlékkiáll. Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Mar Saba kolostor oldalról

Hinnon völgy, szikla sirok

Roda szigetán

Reissmann K.M. emlékkiáll. Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Olajfák hegyéről a Holt tenger

Hegyszoros

Paestum

Reissmann K.M. emlékkiáll. Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Girgenti, Juno Lacinia templomrom

Mar Saba kolostor szemből

Holsteini táj

Reissmann K.M. emlékkiáll. Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Hosszu-hegy - Pilis-hegyekben

Lépcsős piramis

Ramalah

Reissmann K.M. emlékkiáll. Veszprémi Bakonyi Muz.
1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Jeremiás barlang
Holt tenger északi partja

Mokattan hegység

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Junó Lacinia templomrom

Baalbeck, háttérben a Libanon

Hochalp csucs, Garmischból

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Hegyi legelő

Kilátás az abusiri piramisok felé

Várrom

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Utolsó napsugár a Dolomitokban

Sakkara falu

Thüringiai táj

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Dolomitokban

Heiligenkrenz

Heiligenhaven-nél /Keleti-tenger/

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Három pálma a sivatagban

Matarije

Hegsvidéki táj

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Kairó külvárosa, ut a piramisok felé

Memphis

Mecset Dscheninben

Reissmann K.M. emlékkiáll. a vezsprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Stillup völgy

Reichenstein

Őrtorony

Nain falu

Reissmann K.M. emlékkiáll. a vezsprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

temp.:

Dévény vár romja

Kilátás Capriból Cap Campanella felé

Judeai sivatagból a Holt tenger felé

Reissmann K.M. emlékkiáll. a vezsprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Füssennél /Innsbruck/

A Gotthard ut

Oster tó Herzogenstand felé

Reissmann K.M. emlékkiáll. a vezsprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Facsoport

Oberlangi legelő /Wendelstein/

Ausztriai falu /Gastein/

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Múz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Mikus festő

akv.:

Kaltenbrunner alm.

Kalbrunner Alm.

Juli alpok részlete

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Múz. 1966.

Reissmann Károly Miksa festő

MDK

akv.:

Wertenstein

Landshutnál

Róma, Monte Pincióról

Reissmann K.M. emlékkiáll. a Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

Reissmann Károly Miksa festő MDK

akv.:

Róma, Aqua Felicia

Firenze Boboli kert

Átkelési hely a Dunán Greinnél

Reissmann K.M. emlékkiáll. a Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

Reissmann Károly Miksa festő MDK

akv.:

Athen az Akropolissal

Tihany

Tihanyi sziklák

Reissmann K.M. emlékkiáll. a Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Nápoly

Tihanyrév

Tihany mögött

Reissmann K.M. emlékkiáll. a Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

Reissmann Károly Miksa festő MDK

akv.:

Tihany

Tihanyi apátság

Girgentinél a szépség istennő templom romja

Reissmann K.M. emlékkiáll. a Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

Reissmann Károly Miksa festő

MDK

akv.:

Kilátás Pireus felé

Memphis

Heliopolis

Reissmann K.M. emlékkiáll. a Veszprémi Bakonyi Mus. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Kalifa sirok

Mokattan hegység Kairónál

Taormina háttérben az Etna

Reissmann K.M. emlékkiáll. a Veszprémi Bakonyi

Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Taormina előterében a szinház romjai

Kilátás az Olajfák hegyéről a Holt tenger felé

Mar Saba kolostor

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Jeruzsálemi részlet

Rom a római síkságon

Berlinből látogatáskor Neustadtban

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Berlinből látogatáskor Neustadtban

Száva Zágrábnál

Maria Remete

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Visegrád hátulról

Visegrád

Török ugrató Budaőrsön

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Dschebel Karantel

Jeruzsálem, délről az Olajfák hegyével

Gainfarn

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Schneeberg

Garmisch-Zugspitz

Normafa

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Múz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Ut Helron felé

Pilis hegy

Budaőrsi hegyek

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Kilátás Visegrádról

Leányvár

Dévény várrom felső részé

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Hidegkuti kirándulás

Bikszád

Bikszád

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

akv.:

Zsámbéki templom romja

Jeruzsálem falrésze, háttérben az Olajfák hegye

Kanaan

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Mikea festő

akv.:

Nazareth

Raramalah és Nablus közt

Keresztelő hely a Jordán partján

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reisszmann Károly Miksa festő

akv.:

Dévény vár romja hátulról

Tihany

Jeruzsálem az Olajfák hegye felől

Reisszmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

repr.:

Boboli kert Firenzében

Taormina a görög szinház romjaival

Nápoly

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

repr.:

Kilátás Capriból

Girgenti a szépség-istennő templomának romjai

Jeruzsálemi falrészlet

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

repr.:

Bethesda tó Jeruzsálemben

Mar Saba kolostor oldalról

Aqua Marcia

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

repr.:

Ramalah templom

Roda szigetén

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

repr.:

Dévény romjai

Visegrád

Thüringiai táj, Vörös fenyő

Reissmann K.M. emlékkiáll. a veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

olajf.:

Jeruzsálemi táj

Meron tava

Hinterdux

Reissmann K.M. emlékkiáll.. Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MDK

Reissmann Károly Miksa festő

olajf.:

Álpesi táj

Samum

Kidron völgy, Siloa falu

Reissmann K.M. emlékkiáll.. Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

MEK

Reissmann Károly Miksa festő

olajf.:

Aqua Marcia

Athéni fellegvár

Holt tenger, elől Bethánia falu

Reissmann K.M. emlékkiáll.. Veszprémi Bakonyi Muz. 1966.

Reismann Károly Miksa

festőművész (emlék) kiállítása. Veszprém, Bakonyi Múzeum, 1966. (Rend. a Magy. Nemz. Galéria, Veszprém, Bakonyi Múzeum, Bodnár Éva, Molnár Eulália (Katalógus) összeáll. Bodnár Éva. Veszprém, 1966. – Ism.: (cseh.) Napló (Veszprém) 1966. okt. 15. – Panaszal, Napló (Veszprém) 1966. dec. 18.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

268. l.

M.N.K.

Reissmann Károly festő

Születésének 110., halálának 50. évfordulójáról kiállitással emlékezik meg a Nemzeti Galéria

N apló

Magyar Nemzet 1966. julius 12. 4.l.

Reismann Károly festő

Emlékkiállítása nyílik
születésének 100., halálának
50. év fordulóján ősszel

Nagyvarsa 1966 aug. 26 2 old.

Reismann Károly Miksa, festő

Emlékkiállítása nyílik meg
Veszprémben okt. 9-én.

–: Kulturális hírek 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. okt. 7.

MDK.

Reismann Károly Miksa

Ki[illegible] hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

MDK

Reissmann Károly Miksa

Boboli kert Firenzében, akv.

Nápoly, akv.

Taormina a görög zinház romjaival, akv.

Magyar festők Itáliában. N.Gal. kat. 1967.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Reissmann K.M.

MAGYAR NEMZET

1990 JUL 14.

1024

— **HALÁLOZÁS.** Dr. Boczán Elemér ny. ügyvéd, az éves korában július 6-án a kaposvári kórházban elhunyt.

— **Reissmann K. M.** festőművész özvegyét, szeretett jó édesanyánkat kívánságára elhamvasztattuk. Az urna elhelyezése a Farkasréti temetőben lesz. Minden külön értesítés helyett. Lányai: Barabás Gizella és Ilonka.

— A gyászoló család fájdalommal tudatja, hogy **Schmidt Jenő-**

művelet nevet kapta, már a
múlt hét szombatján megkez-
dődött, de azt biztonsági okok-

MDK

Reismann K. M., festő [?]

„Reismann K. M. festőművén
üvegét elhamvasztották."

– : Halálozás 11.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 14.

Reisner József (1859-1929)

A kőszénbányai Pénzverde látogatásának emlékére. Bronz, 35 mm.

Szerepelt a kiállításon.

Munkásélet. Kiállítás. Legujabbkori Történeti Museum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

19. l.

MDK

Reisner József

1892 óta vésnöki minőségben dolgozott akörmöcbányai verdében.

231.o.

HUSZÁR LAJOS: Mayer Elek éremvésző művei.
Művt. Ért. 1960. Ix. évf. 3. sz. 231-236.o.

Reisner József MDK

éremvésző

Procopius Béla Mayernek tulajdonitja a körmöci pénzverde csegelyét /HP 3558/ és az aradi kerületi tornaverseny érmét /HP 3560/, hol ttt ezek a körmöci pénzverde kimutatása szerint Reisner József müvei.

/HP = Huszár -Procopius: Die Medaillen- und Plakettenkunst in Ungarn. Bp. 1932/

HUSZÁR LAJOS: Mayer Elek éremvésző müvei.
Müv. Ért. 1960. IX. évf. 3. sz. 231. 236.o.
235.o.

REISNER JÓZSEF,vésnök,1859-1929

Huszár Lajos a Numizmatikai Közlönyben emliti,mint körmöcbányai vésnököt.Nyolc sportérme ismeretes, melyekből kettőt Gerl Károllyal közösen készitett. 74.old. 13.jegyz

GARAN JENŐ: Sportérmeink a XIX.század második felében 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXII-LXIII.évf.1963-64. Akad. kiadó, Bpest.1964

Reisner József

éremvésnök

A kolozsvári Tudományegyetem érme, melyet MDK Procopius Béla Mayernek tulajdonit /Huszár-Procopius: Die Medaillen- undPlakettenkunst in Ungarn Bp. 1932. HP XIII 3559.sz/ a körmöcbányai kimutatás szerint Josef Tautenhaym és Reisner József közös müve.

235.o.

HUSZÁR LAJOS: Mayer Elek éremvésző művei.
Müv. Ért. 1960. IX. évf. 3. sz. 231. 236.o.

MDK

Reisner József

Érmek és plakettek. Szobormű. Mgt.

Képzőm.Társ. 1910.tav.kiall.kat. 37.lap

Reisner József MDK

Érmek és plakettek

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

MDK

Reisner József, bécsi ötvös

1892 körül kezdte meg müködését Körmöcbányán.

Dr. Procopius Béla: A Magyar Emlékérem- és Plakettművészet. MI.1934. 125-127.l.

REISNER JÓZSEF, vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /.858-1907/körmöci éremvésnökök készitették. 1896. Emlékérem. MAGY KIR FÉMKOHÓ SELMECBÁNYÁN, keresztbefektetett 2 bányászkalapács. H/. NAGYAGI/ TELLUR/1896. 3 sor irás babér-és tölgykoszorúban. 42. 5 mm-5 mm vastag, szines grafitszerü, anyaga lágy öntvény. 390. old. Fekete repr. 392. old. 14.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, ~~XXIIIx~~Közlemények az éremgyüjtés köréből. XXIII
------- XXIII. évf. 1967. 39~~4~~0. szám. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök ~~/1858-1907/~~ /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly 1858-1907/késztitették.
XIII.Brakteáta.FR.JOS.REX,a magy.cimer csúcsos pajzson jobbra:XIII.H/.Az előlap homorú képe.II.Béla brakteájának mintájára.15 mm.0.27 gr.388.old.Fekete repr.3
389.old.3.

Szigeti ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/készitették.
XIV. Garas.+ F JÓZSEF I K A CS M ORSZ AP KIR, trónon szer ben, jogar és országalma.1896.-H/.BIZALMAM AZ ŐSI ERÉNY BEN"ő félkörivvel határolt mezőben, csücsös pajzsban magy cimer, jobbra:XIV.Róbert Károly szaéles garasa mintájára. 27.5 mm. 3.80 gr. 388.old.Fekete repr,389.old.5.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/ készitették.

XVI. Tallér. FERENC JÓZSEF I K A CS, koronával j. H/. M. H. S. I D. O. AP. KIR. 1896. Koronás Madonna b. Jézussal. magy. cimer. XV XVI. I. Ferdinánd 1553 tallérja mintájára. 42 mm. 28.90 gr. Arany leveret is van dukát súlyban. -1966-ban próbaveret 36 gr. peremén: BIZALMAM AZ ŐSI ERÉNYBEN. Ez csegelyben 72 gr. 390. old. Kép, 391. old. 8.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVIII. 1967. 38-40. sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/ készitették.

XVI. Tallér. FERENC JÓZSEF I K A CS, koronával j.H/.M.H. S.D .O.AP.KIR.1896. Koronás Madonna Jézussal, magy. cimer XVI. I. Ferdinand 1553 tallérja mintájára. ⌀ 42 mm. 28.90 gr. Arany leveret is van gukát súlyban. -1966-ban próbaveret 36 gr. peremén: XIXI BIZALMAM AZ ŐSI ERÉNYBEN. Ez cs csegelyben 72 gr. 390.old. Fekete repr. 391.old. 8.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVII. köt. 1967. 38-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A milleneumi kiállitáson a Körmöcbányai Áll. Pénzverő az ott felállitott pénzverőgépen a régi magy. ezüst és arany pénzek mintájára emlékpénzeket veretett, ezek megvásárolhatók voltak. A verőtöveket Gerl Károly /1858-1907/ és Reisner körmöci éremvésők készitették. 388. old.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/ készitették.
XIII. Brakteáta. FR JOS REX, a magy. cimer csúcsos pajzsban jobbra: XIII. H/. Az előlap homorú képe. III. Béla brakteátájának mintájaára 15 mm. 0.27 gr. 388. old. kép, 389. old. 3.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

REISNER JÓZSEF,vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly 1858-1907/készitették.
XIII.Dénár.FR JOSEPHUS REX,a kir.koronás feje balra. gyöngykörben.H/.Fenn:Hungarie,Lenn:1.8.9.6.jobbra:XIII. II.András dénár mintájára 16 mm. 1.23 gr. 388.old. Fekete repr. 389.old. 4.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF,vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly 1858-1907/készitették.
XIII.Dénár.FR JOSEPHUS REX.a kir.koronás feje balra. gyöngykörben.H/.Fenn:HUNGARIE,lenn:1.8.9.6.jobbra XIII II.András dénár mintájára.16 mm.~~xixxM~~ 1.27 gr. 388.old kép.389.old.4.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly készitették.
XI. Dénár. FR. JOSEPHUS REX. Kereszt által 4 részre osztott körben: 1/8/9/6. H/. PANNONIA. XI. kereszt által 4 részre osztott körben: 1/0/0/0. A Szt. István denár mintájára 18 mm. 0.80 gr. 388. old. Kép. 389. old.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Geri Károly /1858-1907/ készitették.
XI.-Denár. FR. JOSEPHUS REX, kereszt által 4 részre osztott körben: 1/8/9/6.-H/.-PANNONIA, XI. kereszt által 4 részre osztott körben: 1/0/0/0. A Szt. István benár mintájára. 18 mm. 080 gr. - 388. old. Fekete repr, 389. old. 1.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39640. sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/körmöci éremverők készitették.
1896.-Élékérem.EMLÉK A KÖRMÖCBÁNYAI/ M KIR/PÉNZVERŐ/KI ÁLLITÁSÁRA/1896.6 sor irás barokk kartusban,fenn_magy koronaH/.Lebegő angyal bőségszaruból érmeket önt.KB.Aluminium.24 mm.390.old.Fekete repr.392.old.13[illegible].

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.Sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858 1907/körmöci éremvvésnökök készitették.
1896.-Emlékérem.EMLÉK A KÖRMÖCBÁNYAI/M KIR/PÉNZVERŐ/KI ÁLLITÁSÁRA/1896.6 sor irás barokk kartusban,fenn magy korona-H/.Lebegő angyal bőségszaruból érmeket önt.KB.
Aluminium. 24 mm. 390.old.Kép,392.old.13

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1987. 39-40.Sz. Bp.

REISNER JÓZSEF,vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/készitették.
XII.Obulus."FJ"monogram 2-2 körives disz között.XII.H/. MA OR AP KIR,kereszt által 4 részre osztott kis körben 1/0/0/0.Imre király obulusának mintájára.12 mm.0.38 gr. 388.old.Fekete repr.389.old. 2.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39640.sz. Bp.

REISSNER / REISINGER

REISNER JÓZSEF, vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly 1858-1907/készitették.
XIV. Garas+ F JÓZSEF I K A CS M ORSZ AP KIR. trónon szemben, jogar, országalma. 1896.-H/. "BIZ LMAM AZ ŐSI ERÉNYBEN" 6 félkörivvel határolt mezőben, csúcsos pajzsban magy címer, jobbra: XIV. Róbert Károly széles garasa mintájára. 27.5 mm. 3.80 gr. 388.old. Kép. 389.ol .5.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉRME, Kozlemények az éremgyujtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF,vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/készitették.
XII.Obulus."FJ"monogram 2-2 körives disz között.XII. H/.MA OR AP KIR,kereszt által 4 részre osztott kis kör ben:1/0/0/0.Imre király obulusának mintájára.12 mm. 0.38 gr. 388.old.Fekete repr,389.old. 2.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.Sz. Bp.

REISNER JÓZSEF,vésnök/~~182~~ 1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly 1858-1907/ készitették.
XIV.Aranyforint.+F JÓZS-EF I K A CS,heraldikus liliom, kétoldalt:18-96,jobbra:XIV.H/.+Magy ORSZ AP KIR,18 karélyos körben csúcsos pajzsban magy cimer.Róbert Károly aranyforintja mintájára. 21 mm. 3.565 gr. 388.old. Kép.389.1ld. 6.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök/1859-1929/

A mileniumi emlékpénzek verőtöveit ő ée Gerl Károly /1858-1907/ készitették.
XIV. Aranyforint.+F JOS-EF I.K.A CS, heraldikus liliom, kétoldalt:18-96, jobbra:XIV.H/.MAGY ORSZ AP KIR,18, karélyu körben.csúgyos pajzsban magy cimer.Róbert Károly aranyforintja mintájára.21 mm.3.565 gr. 388.old.Fekete repr. ~~389.~~old. 6. 39 (sel

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF,vésnök/1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/ készitették.
XV.Dénár+FR JOSEPHUS AP REX HUNGARIE,nagy magy.cimer.H/ PATRONA UNGARIE,szemben Mária,jobbjában a gyermek Jézus sal.Kétoldalt:K-B.Jobbra Körmöcbánya cimere,Alatta:XV. Hunyadi Mátyás dénárja mintájára.17 mm.0.87 gr. 390.old. Kép,389.old. 7.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-19075 körmöcbányai éremvésnökök készitették. XVII. Tallér. S GEORGIUS EQUITUM PATRONUS, Szt. György lovag lóháton j. lándzsáját sárkányba döfi. 1896. H/. IN TEM PESTATE SECURITAS, vitorláson alvó Krisztus, 2 apostol. - Christian Herman Roth körmöci főéremvésnök /1645-1690/ CHR jegyü Szt. György tallérja mintájára. 45/46 mm. 27.25 gr. 390. old. Fekete repr. 391. old. 9.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/ körmöci vésnökök készitették.
AP KIR, a kir. huszárezredesi egyenruhában ~~JSKI.H-S-D-O~~
1896. Jutalomérem. FERENC JÓZSEF I K A CS ÉS M H S D O AP KIR, a kir. huszárezredesi egyenruhában j. KB. H/. Angyalok cimerrel, AZ EZERÉVES ORSZ KIÁLLITÁS/KÖRÜL SZERZETT KIVÁLÓ/ÉRDEMEK JUTALMÁUK/ 896-1896. 39 mm. 35.90 gr. 390. old. Fekete repr. 391. old. 12

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/ készitették.
XV. Dénár+Fr JOSEPHUS AP REX HUNGARIE, nagy magy. cimer. H/ PATRONA UNGARIE, szemben Mária, jobbjában a gyaemk Jézus sal. Két oldalt: K-B. Jobbra Körmöcbánya cimere. Alatta: XV. Hunyadi Mátyás dénárja mintájára. 17 mm. 0.87 gr. 390.old Fekete repr. 389.old. 7.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A Milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/ készitették.
XVII. Tallér. S GEORGIUS EQUITUM PATRONUS, Szt. György lovag lóháton j. lándzsáját sárkányba döfi. 1896. H/. IN TEM PESTATE SECURITAS, vitorláson alvó Krisztus, 2 apostol..
Christian Herman Roth körmöci főéremvésnök /1645-1691/ CHR jegyü Szt. György tallérja mintájára. 45/46 mm. 27.25 gr. 390. old. Kép, 391. old. 9.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök, /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/ körmöci éremvésnökök készitették.
1896.-Jutalomérem. FERENC JÓZSEF I K A CS ÉS M H S D O AP KIR, a kir huszárezredesi egyenruhában j.KB.H/. Angyalok cimerrel. AZ EZERÉVES ORSZ KIÁLLITÁS/KÖRÜL SZERZETT KIVÁLÓ/ÉRDEMEK JUTALMÁUL/xx896Lxxxxxxxxxxxxxxxx/ax 896-1896.
39 mm. 35á90 gr. 390.old. Kép, 392.old. 12.

SZIGETI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

REISNER JÓZSEF, vésnök /1859-1929/

A milleniumi emlékpénzek verőtöveit ő és Gerl Károly /1858-1907/ körmöci éremvésnökök készitették.
k896. Emlékérem. MAGY KIR ÉRMKOHÓ SELMECBÁNYA, 1896. keresztbe fektetett 2 bányászkalapács. H/. NAGYÁGI/ TELLUR/ 1896.-3 sor irás babér-és tölgykoszorúban. 42.5 mm.-5 m vastag, szines grafitszerü, anyaga lágy öntvény. 390 old Kép. 392. old. 14.

SZLOSZI ISTVÁN: Milleniumi emlékérmek 388. old.

AZ ÉREM, XXIII. Közlemények az éremgyüjtés köréből. XXII
------- XXIII. évf. 1967. 39/40. szám. Bp.

Reisner
mesterek

A magyar éremművészet
kibontakozását Reisner mű-
ködése jelzi.

G.Héri Vera: Budapest és az éremművészet.
MŰVÉSZET, 1973. október - 41.oldal

REISNER JÓZSEF, vésnök

A bécsi Vésnök Akadémián képezte magát a nyitrai Schwartz István, Reisner József és Gerl Károly. Ezek a művészek készitették akkor Középeurópa legszebb érmeit. 22.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magy. Numizmatikai Társulat Évkönyve. 1972. Bp. 1973

REISNER JÓZSEF, vésnök és MARGÓ EDE szobrász

Körmöcbányán készült Plakett. Reismer ott dolgozott. 1912.-A ruttkai szabadkőművespáholy. Tervezte Margó Ede. Véste Reisner József. Plakett. 64+41 mm. 67.old.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, L-LI. évf. 1951-1952. Egyetemi Nyomda, Bpest. 1952. és/N.K. XLVIII-XLIX. évf. 1949-1950./

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, vésnökök

Körmöcbányán dolgoztak. Ott készült érmük:
61.-1899.-A körmöci 12.585 m. hosszu Nándor altáró áttörésének emlékére. V. Ferdinánd-I. Ferenc József, 1841-1899. Véste Gerl Károly /Rev./ és Reisner József /Av./. Plakett 59+40 mm. 66. old.-/60+40 mm. ezüst és bronz. 51. old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, L-LI. évf. 1951-1952. Egyetemi Nyomda, Bpest. 1952. és/N.K. XLVIII-XLIX. évf. 1949-1950./

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY,vésnökök

Körmöcbányán dolgoztak.Ott készült érmük:
45.-1897.-Dr.Lukács László pénzügyminiszter,a bányászati egyesület diszelnöke.A rimaszombati közgyülés emlékére.Véste Gerl Károly/Av./és Reisner József/Rev./ K.B.42 mm.-66.old.-/42 mm.ezüst,bronz és aluminium. 51.old.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,Bpest.1952.és/N.K.XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF,vésnök

Bécsben született,ott a képzőmüv.akdémián id.Radnitzky Károly vésnök-tanár tanitványa volt.Londonban Wyon Allan udvari vésnök segéde.Ott önálló müvésszé fejlődött.1892-ben ment Körmöcbányára.1892-1907 között Gerl Károly haláláig együtt dolgoznak Az előlapot Reisner vési,a hátlap verőtövét Gerl véste. Az uj magyar éremmüvészet megalapitói. 64.old

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

Numizmatikai Közlöny,L-LI.évf.1951-1952. Egyetemi Nyomda 1952.és/XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF,vésnök

Körmöcbányán dolgozott.Ott készült érme:
66.-1901.-Lukács László pénzügyminiszter látogatása a körmöcbányai pénzverdében./Amorett bőségszaruval/. Véste Reisner József.K.B.24 mm. 66.old.-/24 mm.ezüst. 51.old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,Bpest.1952.és/N.K.XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, vésnökök

Körmöcbányán dolgoztak. Ott készült érmük:
78.-1904.-Dr. Rimely Károly beszeterbányai püspök halálára. Véste Gerl Károly és Reisner József 45.mm. 67.old.-/45 mm. ezüst és bronz. 52.old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, L-LI. évf. 1951-1952. Egyetemi Nyomda, Bpest. 1952. és/XLVIII-XLIX. évf. 1949-1950./

REISNER JÓZSEF,vésnök

Körmöcbányán dolgozott.Ott készült érme:
74.-É.n./1903/,-Graezenstein Béla.Véste Reisner József
Plakett 47+35 mm. 66.old.-/47+35 mm.ezüst és bronz.
52,old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek
adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,Bpest.1952.és/XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF,vésnök
-- ----

Körmöcbányán dolgozott.Ott készült érme:
87.-1907.-Reitzner Miksa a körmöcbányai pénzverő igazgatója 1867-1907.Véste Reisner József.Plakett 56+51 mm. 67.old-/56+50 mm.ezüst és bronz. 52.old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,1952.és/N.K.XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF,vésnök

Körmöcbányán dolgozott.Ott készült érme:
90.-É.n./1908/-Körmöcbányai pénzverde látogatásának emlékére.Véste Reisner József.36 mm.-/22 arany,36mm. ezüst és bronz. 52.old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,1952.és N.K.XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNÉR JÓZSEF, vésnök

Körmöcbányán dolgozott. Ott készült érme:
102.-1909.-Farbaky István a bányászati egyesület alelnöke. Aykörmöcbányai közgyülés emlékére. Véste Reisner József. 45 mm.-67.old.-/45 mm. ezüst és bronz. 52.old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, L-LI. évf. 1951-1952. Egyetemi Nyomda, 1952. és N.K. XLVIII-XLIX. évf. 1949-1950./

REISNER JÓZSEF,vésnök

Körmöcbányán dolgozott.Ott készült érme:
115.-1912.-Kissármási Mály Sándor 65.születésnapjának emlékére.Véste Reisner József.Plakett.61+52 mm.
67.old.-/60+52 mm.ezüst és bronz.52.old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,1952.és N.K.XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF,vésnök és TELCS EDE,szobrász

Körmöcbányán készült érem.Reisner ott dolgozott. 100.-1907.-Magyar Numizmatikai Társulat körmöcbányai kirándulásának emlékére.Mintázta Telcs Ede.Véste Reisner József 1909-ben. 36 mm.67.old.-/36 mm.ezüst és bronz. 52.old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,Bpest,1952 és/N.K.XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY,vésnökök

Körmöcbányán dolgoztak.Ott készült érmük:
48.-1898.-Teleky Géza,a bányászati egyesület elnöke.
A pécsi közgyülés emlékére.Véste Reisner József/Av,/
és Gerl Károly/Rev./.K.B.42 mm.-66.old.-/42 mm.ezüst
és bronz. 51.old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek
adatai 64.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyom
da,Bpest.és/N.K.XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF,vésnök

Körmöcbányán dolgozott.Ott készült érme:
42.-1896.-Emlék a körmöcbányai pénzverő kiállitására a Milleniumi kiállitáson./Amorett bőségszaruval/Véste Reisner József.K.B.24 mm.-66.old./24 mm.aluminium.51. old./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,Bpest.és/N.K.XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY,vésnökök

Körmöcbányán dolgoztak.Ott készült érmük:
40.-1896.-I.Ferenc József.Az ezredéves országos kiállitás körül szerzett kiváló érdemek jutalmául.Véste Gerl Károly/Av./és Reisner József/REV./39 mm. 66.old. /Milleniumi állami dij 39 mm.arany és ezüst./.

SZIGETI ISTVÁN: Körmöcbányán vert magyar emlékérmek adatai 64.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,L-LI.évf.1951-1952.Egyetemi Nyomda,Bpest.és/N.K.XLVIII-XLIX.évf.1949-1950./

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
A;/ ÁLLAMI ÉRMEK
VI. Régi pénzutánveretek az ezredéves kiállitás alkalmából:
10. 1896. Ezüstérem/Demár IV.Béla idejéből/ 13. századból.
16 mm.ezüst 1.00 gr.
Vésték Gerl Károly és Reisner József körmöci m.kir. vésnökök. 60.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m,kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
A/ ÁLLAMI ÉRMEK
8. 1896. A kolozsvári Ferenc-József tud.egyetem d/Jog és államtud. 39 mm. 28 gr. karának 1896"
A képoldalt Tautenhayn József tanár és cs.kir.kamarai medailleur Bécsből,a hátlapot Reisner m.kir.körmöci pénzverdei vésnök véste. 59.old.

IV.Ő cs. és apostoli Kir Felségének adományából

HUSZÁR LAJOS: Körmocbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 68.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
A/ ÁLLAMI ÉRMEK
8. 1896. ~~xxxx~~ A kolozsvári Ferenc-József tud.egyetem f/"Orvosi karának 39 mm. 28 gr .
1896".
A képoldalt Tautenhayn tanár és ds.kir.kamarai medailleur Bécsből,a hátlapot Reisner m.kir.körmöci pénzverdei vésnök véste. 59.old.,
IV;/Ő cs.és apostoli kir.Felségének adományából

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
A/ ÁLLAMI ÉRMEK
IV./Ő cs.és apostoli kir.Felségének adományából:
8. 1896. A kolozsvári Ferenc József tud.egyetem
a/Bölcsészeti,nyelv 39 mm.arany 28 gr.
és tört.tud.karának
1896."
A képoldalt Tautenhayn József tanár és cs.kir.kamarai medailleur Bécsből,a hátlapot Reisner m.kir.körmöci pénzverdei vésnök véste. 59.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
A/ ÁLLAMI ÉRMEK.
8. 1896. A kolozsvári Ferenc-József tud.egyetem b/"Rectorának 1896" 39 mm.arany 28 gr.
A képoldalt Tautenhayn József tanár és cs.kir.kamarai medailleur Bécsből,a hátlapot Reisner m.kir.körmöci pénzverdei vésnök véste. 59.old..
IV/ Ő cs. és apostoli kir.Felségének adományából

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,Bpest.LVI-LVII.évf. 1957-1958 Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.

B./ MAGÁN ÉRMEK

13.-1884-től -magy.óvári torna egyleti érem hatszöges alakban.

folytatólag 42 mm.ezüst 22 gr.
42 mm.réz 20 gr.

Véste Reisner József, mint Radnitzky Károly cs.k.tanár /Bécsben/ tanítványa. 61.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Budapest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.

B./ MAGÁN ÉRMEK

27.-1894.- A kassai tanuló tornaverseny érme
Füllel

21 mm.arany	6.02	gr.
29 mm.ezüst	12	gr.
29 mm.réz	14	gr.

Vésték Reisner József és Gerl Károly körmöci m.kir. pénzverdei vésnökök. 61.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányan 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958.

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.

A;/ ÁLLAMI ÉRMEK

V. ~~Xx~~ Milleniumi állami díjérem."Kiváló érdemek jutalmául".1896

39 mm.arany 28 gr.
39 mm.ezüst 36 gr.

A képlapot Gerl Károly,a hátlapot Reisner Körmöci magy.kir.vésnőkök vésték. 59.old.

[illegible]: Körmöcbányán 1892-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

[illegible] KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958 akad.kiadó,Bpest. 1959.

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
A./ ÁLLAMI ÉRMEK.
VI. Régi pénzutánveretek az ezredéves kiállitás alkalmából:
13. 1896. Ezüstérem/Denár/a 15-ik századból.
17 mm.ezüst 0.61 gr.
Véste Reisner József körmöci m.kir.vésnök. 60.old.

NUSZAR LAJOS: Körmöcbanyan 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KOZLONY,XVI-XVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
A./ ÁLLÁAMI ÉRMEK
VI. Régi pénzutánveretek az ezredéves kiállitás alkalmából.
16. 1896. Pénzverőhivatali kiállitási érem.
24 mm. aluminium 2 gr.
Véste Reisner József körmöci m.kir.vésnök. 60.lld.

HUSZÁR JÁLOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei. 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
A;/ ÁLLAMI ÉRMEK
VI. Régi pénzutánveretek az ezredéves kiállitás alkalmából:
12. 1896. Ezüstérem/Garas I.Nagy Lajos idejéből/ a 14.századból.
27 mm.ezüst 3.41 gr.
Vésték Reisner József és Gerl Károly körmöci m.kir. vésnökök. 60.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 89.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.

A./ ÁLLAMI ÉRMEK

VI. Régi pénzutánveretek az ezredéves kiállitás alkalmából:

14. 1896. Ezüstérem/Tallér I.Ferdinánd idejéből/ a 16.ik századból.
42 mm.ezüst 28.99 gr.
42 mm.arany 30.08 gr.

Vésték Gerel Károly és Reisner József körmöci m.kir. vésnökök. 60.old.

HUSZAR LAJOS: Körmöcbanyan 1872-1899. években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KOZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Pest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatása körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.

A/ ÁLLAMI ÉRMEK

IV.Ő cs.és apostoli kir.Felségének adományából:

8. 1896. A Kolozsvári Ferenc József Tud.Egyetem c/"Mathematikai és termé- 39 mm.arany 28.gr.
szettud.karának 1896"

A képoldalt Tautenhayn József cs.kir.kamarai medailleur és tanár Bécsből, a hátoldalt Reisner m.kir, körmöci pénzverdei vésnök véste. 59.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óza kivert emlékérmekről.

A. ÁLLAMI ÉRMEK

VI. Régi pénzutánveretek az ezeréves kiállitás alkalmából:

15. 1896. Ezüstérem/Szt.György-Tallér/ a 17-ik századból.

45 mm.ezüst 45 gr.

Vésték Gerl Károly és Reisner József ~~xxkix~~ körmöci m.kir. vésnökök

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

Reisner József,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
B./ MAGÁN ÉRMEK
36.- 1898.- Magy.tanulók aradi tornaversenyének érme.

29 mm.arany	7.03 gr.
29 mm.ezüst	12.05 gr.
29 mm.réz	14 gr.

Véste Reisner József körmöci m.kir.pénzverdei vésnök.
62.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.

B./ MAGÁN ÉRMEK

34.- 1897.- A tanulók dévai torna versenyének érme.

29 mm.arany	9 gr.
29 mm.ezüst	12 gr.
29 mm.réz	13 gr.

Vésték Gerl Károly és Reisner József körmöci m.kir. pénzverdei vésnökök. 62.old.

HUSZAR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 125x 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Bécsben született 1859.máj.27-én. A főreáliskolát 1865 ben, a képzőműv. akadémiát 1879-ben végezte. Radnitzky ta tanár szolgálatába állott, majd Londonba ment, ott Mr. Allan Wyon udvari vésnök és medailleur szolgálatába állott. 1892-ben felszólitásra a körmöci pénzverőbe ment. kitünő vésnök, medailleur, művészimtehetség. 1896-ban a kiállitási éremversenynél a 2-ik dijat nyerte. Az aranyérdemkereszt tulajdonosa és magy állampolgár 58.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad. Kiadó, Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
B./ MAGÁN ÉRMEK
25.- 189?.- Pénzverdei zászló fölszentelésének emlékérme.
29 mm.aluminium 3.05 gr.
Vésték Reisner József és Gerl Károly körmöci m.kir. pénzverdei vésnökök. 61.old

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1857-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF,vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.

B./ MAGÁN ÉRMEK

31.-1897.- A rimaszombati bányászati közgyülés Lukács érme.

42 mm.ezüst	40 gr.
42 mm.réz	32 gr.
42 mm.aluminium	10 gr.

Vésték Gerl Károly és Reisner Ferenc körmöci m.kir. pénzverdei vésnökök. 62.old.

HUBZÁR KÁROLY: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY/LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
B./ MAGÁN ÉRMEK
26.- 1894.- A nagybányai bányászati közgyülés Wekerle érme.
36 mm.ezüst 25 gr.
36 mm. réz 34 gr.
Vésték Gerl Károly és Reisner József körmöci m.kir. pénzverdei vésnökök. 61.old.

HUSZÁR KÁROLY: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.
B./ MAGÁN ÉRMEK
40.- 1899.- A miskolci ev.ref.főgymnasium érme /Füllel/.

34mm.ezüst 21 gr.
34 mm.bronz 20 gr.

Vésték Reisner József és Gerl Károly körmöci m.kir. pénzverdei vésnökök. 62.old.

HUSZÁR KÁROLY: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. AKAD.Kiadó, Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmek.
B./ MAGÁN ÉRMEK
32.-1898.- A pécsi bányászati közgyülés Gróf Teleky érme.

42 mm.ezüst 40 gr.
42 mm.réz 30 gr.

Vésték Reisner József és Gerl Károly körmöci m.kir. pénzverdei vésnökök. 62.old.

HUSZÁR KÁROLY: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. AKAD.Kiadó, Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmek ről.

B./ MAGÁN ÉRMEK

37.-1898.- Magy.tanulók szathmári tornaversenyének érme.

32 mm.arany	12 gr.
32 mm.ezüst	21 gr.
32 mm.réz	18 gr.

Véste Reisner József körmöci m.kir.pénzverdei vésnök.
62.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó, Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben ~~kix~~ 1872 óta kivert emlékérmekről.

B./ MAGÁN ÉRMEK

35.- 1895.- A szathmárnémeti torna és vivó egylet érme.

29 mm. arany	7.03	gr.
29 mm. ezüst	12	gr.
29 mm. réz	13	gr.

Véste Reisner József körmöci m.kir.pénzverdei vésnök.
62.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmek ről.
B./ MAGÁN ÉRMEK
20. 1895.- A vajda-hunyadi bányászati közgyülés melltüje.
25 mm.nikel.

Véste Reisner József körmöci m.kir.pénzverdei vésnök. 62.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

REISNER JÓZSEF, vésnök

Kimutatás a körmöci pénzverőben 1872 óta ~~ki~~ kivert emlékérmekről.

B./ MAGÁN ÉRMEK

29. 1895-től folyt. Magyar-Óvári athletikai club érme.
72 mm. ezüst 11. gr
32 mm. réz 12 gr.

Véste Reisner József körmöci m.kir. pénzverdei vésnök.
62. old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 58. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII. évf. 1957-1958. Akad. Kiadó, Bpest. 1958

REISNER KÁROLY, vésnök

Kimutatás a körmöci m.kir.pénzverőben 1872 óta kivert emlékérmekről.

B./ MAGÁN ÉRMEK

[illegible]9.- 1899.- A magyarovári marhatenyészési egylet érme /Füllel/.

29 mm.	13 gr.	ezüst
29 mm.	15 gr.	nikel
29 mm.	15 gr.	réz
29 mm.	15 gr.	bronz

Vésték Gerl Károly és Reisner József körmöci m.kir. pénzverdei vésnökök. 62.old.

HUSZÁR LAJOS: Körmöcbányán 1872-1899 években vert emlékérmek mesterei 1[illegible]x 58.old.

[illegible]UMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. [illegible]kad.Kiadó, Bpest. 19[illegible]

REISNER JÓZSEF, éremművész

A koronaértékü fémpénzeink tervezői: Beck Ö.Fülöp, Ferenczy Béni, Gerl Károly és Reisner József voltak. 17.old

RADÓCZY GYULA: Adatok a legújabbkori magyar pénztörténethez 14.old

AZ ÉREM, 1971. 2.szám. XXVII.évf. Bp

KEISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

A bronz és nikkelpénzek előlapjain a pénzrendszer nevének megfelelően és a Monarchiaan belüli magyar Kiralyság függetlenségének jelképeként következetesen és kivétel nélkül a magyar kiralyi korona látható.
A bronz 1 FILLÉR-eseken a korona körül a "MAGYAR KIRÁLY VALTÓPÉNZ"körirat és verési év.Hátul:címletet jelző szá és az ország mezőgazdasági jellegét kifejező búzakoszor 23.old.-Kép:24.old. fent első.-rekete repr.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1972.
Bp. 1973

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

A bronz és nikkelpénzek előlapjain a pénzrendszer nevének megfelelően és a Monarchian belüli MAGYAR KIRÁLYSÁG függetlenségének jelképeként következetesen és kivétel nélkül a magyar korona látható.
A bronz 1 FILLÉR-eseken a korona körül a "MAGYAR KIRÁLYI VÁLTÓPÉNZ" körirat és verési év. Hátul: címletet jelző szám és az ország mezőgazdasági jellegét kifejező búzakoszorú
23.old. Kép. 24.old. fent az első

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972.
Bp. 1973

REISNER KÁROLY és G

REISNER JÓZSEF és GERL KAROLY, éremművészek

A bronz és nikkelpénzek előlapjain a pénzrendszer nevének megfelelően és a Monarchian belüli Magyar kiralysag függetlenségének jelképeként következetesen és kivétel nélkül a magyar kiralyi korona látható.
A nikkel 10 FILLÉReseken a korona körül a MAGYAR KIRÁLY VALTÓPÉNZ"körirat és verési év.Hatul:cimletet jelző szam és az orszag mezőgazdasagi jellegét kifejező buzakoszoru.23.old..kép.24.old.fent harmadik.Fekete repr.

VADASZ GYORGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1972.
Bp. 1973.

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

--- ---

A bronz és nikkelpénzek előlapjain a pénzrendszer nevének megfelelően és a Monarchian belüli Magyar Királyság függetlenségének jelképeként következetesen és kivétel nélkül a magyar királyi korona látható.
A bronz 2 FILLÉR-eseken a korona körül "MAGYAR KIRÁLYI VÁLTÓPÉNZ" körirat és verési év. Hátul: címletet jelző számok és az ország mezőgazdasági jellegét kifejező búzakoszorú.-23.old.Kép.24.old.fent masodik.Fekete repr.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

--- ---

A bronz és nikkelpénzek előlapjain a pénzrendszer nevének megfelelően és a Monarchián belüli Magyar Királyság függetlenségének jelképeként következetesen és kivétel nélkül a magyar királyi korona látható.
A bronz 2 FILLÉR-eseken a korona körül "MAGYAR KIRÁLYI VÁLTÓPÉNZ" körirat és verési év.Mutul:címletet jelző szám és az ország mezőgazdasági jellegét kifejező búzakoszorú.-23.old. Kép. 24.old. fent második.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972.
Bp. 1973

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

A bronz és nikkelpénzek előlapjain a pénzrendszer nevének megfelelően és a monarchián belüli Magyar Királyság függetlenségének jelképeként a magyar királyi korona látható következetesen és kivétel nélkül.
A nikkel 10 FILLÉR-eseken a körona körül "MAGYAR KIRÁLYI VALTÓPÉNZ" körirat és verési év, mint: címletet jelző szám és az ország mezőgazdasági jellegét kifejező búza koszorú.-23.old. Kép.24.old. fent harmadik.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972.
Bp. 1973

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

20 KORONÁS arany, 1892-1916.- A Korona pénzrendszerben a pénzek azonos rajzuak voltak és maradtak, a sorozat egységes volt. A betütipusok azonossagara is sulyt fektettek. méreteik, szineik, a rece, ill. a peremiratok megfeleltek a pénzhasznalat követelményeinek. 24.old.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973.

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

---

100 KORONA, arany, 1907-1908.-A Korona pénzrendszerben a pénzek azonos rajzuak voltak és maradtak, a sorozat egységes volt. A betütipusok azonossagara is sulyt fektettek. méreteik, szineik, a rece, ill. peremiratok megfeleltek a pénzhasznalat követelményeinek. 24.old.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1972. Bp. 1973.

REISNER JÓZSEF, éremművész

A bécsi Vésnök Akadémián képezte magyát Schwartz István, Reisner József és Gerl Károly is.-Ezek a művészek készitették akkor Középeurópa legszebb érmeit. De a legjobb érmészek egyszersmind a bécsi és a körmöci verdék vésnökei voltak. A magas kvalifikáció, a maguk véste érmek által szerzett technikai ismeretek eredményei a mértéktartó éremképek. 22.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről. 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1972. Bp. 1973.

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

Az ezüst 5 KORONA-sok előlapján Ferenc József portréja jobbra és a király nevét, titulusait tartalmazó körirat. Hátul: kalász-koszorú felett címlet, két angyal által tartott kir. korona, verési év. 1900-1909.-A bronz, nikkel, ezüst pénzek azonos rajzuak voltak, maradtak, a sorozat egységes volt. A betűtípusok azonosságára is súlyt fektettek. 24-25. old. kép: 24. old. lent harmadik.-xxxxxxx

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19. old.

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1972. Bp. 197[illegible].

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

Az ezüst 5 KORONÁ-sok előlapján Ferenc József portréja jobbra és a király nevét, titulusait tartalmazó körirat. Hátul: kalász-koszorú felett a címlet, két angyal által tartott kir. korona, verési év. 1900-1909.-A bronz, nikkel ezüstpénzek azonos rajzuak voltak, maradtak, a sorozat egységes volt. A betütipusok azonosságára is súlyt fektettek 24-25.old. kép: 24.old.lent harmadik.-fekete repr.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1972. Bp. 197[illegible].

REISNER JÓZSEF és GERL KAROLY, éremművészek

Az ezüst 2 KORONA-sok elölapjan Ferenc József portréja jobbra és a király nevét, titulusait tartalmazó körirat Hátul: kalasz-koszoru felett a címlet és két angyal által tartott kir. korona, verési év.-1892-1916.-A bronz, nikkel, ezüstpénzek azonos rajzuak voltak és maradtak, a sorozat egységes volt. A betütipusok azonossagara is sulyt fektettek.-2 4-25.old. Kép: 24.old.lent masodik.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1972.
Bp. 1973.

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

Az ezüst 2 KORONA-sok előlapján Ferenc József portréja jobbra és a király nevét, titulusait tartalmazó körirat. Hátul: kalasz-koszorúban felett a címlet és két angyal által tartott kir. korona, verési év.-1892-1916.--A bronz, nikkel, ezüstpénzek azonos rajzuak voltak és maradtak, a sorozat egységes volt. A betütipusok azonosságara is súly fektettek.-24-25.old. Kép. 24.old. lent masodik. fekete rep

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 197[illegible].

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

Az ezüst 1 KORONA-sokon Ferenc József portréja jobbra és a király nevét, titulusait tartalmazó körirat. Hátul: a címlet felett kir. korona babérkoszorúban. -1892-1916. A bronz, nikkel, ezüstpénzek azonos rajzuak voltak és maradtak, a sorozat egységes volt. A betütipusok azonosságára is nagy súlyt fektettek. méreteik, színeik, recé, ill. peremfeliratok megfeleltek a pénzforgalmi követelményeknek 24-25. old. Kép. 24. old. lent első.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19. old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve. 1972. Bp. 1973.

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

A bronz és nikkelpémzek elólapjain a pénzrendszer nevének megfeleloen és a monarchian belüli Magyar Kiralyság függetlenségének jelképeként következetesen és kivétel nélkül a magyar kiralyi korona látható.
A nikkle 20 FILLÉR-esekena korona körül "MAGYAR KIRALYI VALTÓPÉNZ" körirat és verési év. Hatul: cimletet jelző szam és az orszag mezőgazdasagi jellegét kifejező buza koszoru. 23.old. kép. 24.old. fent negyedik. rekete repr.

VARGA GYÖRGY: Numizmatikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat évkönyve, 1972. Bp. 197 .

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

A bronz és nikkelpénzek előlapjain a pénzrendszer nevének megfelelően és a Monarchián belüli Magyar Királyság függetlenségének jelképeként következetesen és kivétel nélkül a magyar királyi korona látható.
A nikkel 20 FILLÉR-eseken a korona körül "MAGYAR KIRÁLYI VÁLTÓPÉNZ" körirat és verési év. Hátul: a címletet jelző szám és az ország mezőgazdasági jellegét kifejező búza koszorú. 23.old. kép. 24.old. fent a negyedik.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1972. Bp. 197[illegible].

REISNER JÓZSEF és GERL?KÁROLY, éremművészek

Az ezüst 1 KORONA-sokon Ferenc József portréja jobbra és a király nevét,titulusait tartalmazó körirat.Hátul: a cimlet felett kir.korona babérkoszorúban.-1892-1916. A bronz,nikkel,ezüst pénzek azonos rajzuak voltak és ma radtak,a sorozat egységes volt.A betütipusok azonosságar ra is súlyt fektettek.Méreteik,szineik,rece,ill.peremfel iratok megfeleltek a pénzhasznalat követelményeinek. 24-25.old.Kép.24.old. lent első. fekete repr.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 197?.

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

Ezüst 5 KORONAS 1907-ben.-Középen koronázási jelenet. Körirat:"MEGKORONAZTATÁSÁNAK NEGYVENEDIK ÉVFORDULÓJÁRA" 1867-1907.-Lent:5 KORONA.-25.old.Kép:23.old. jobb első.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973.

REISNER JÓZSEF és GERL Károly, éremművészek

10 KORONÁS arany, 1892-1915.-A Korona pénzrendszerben a pénzek azonos rajzuak voltak és maradtak, a sorozat egységes volt. A betütipusok azonosságara is sulyt fektettek. Méreteik, szineik, a rege, ill. peremiratok megfeleltek a pénzhasznalat követelményeinek. 24.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973.

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

---

100 KORONA, arany, 1907.- A Korona pénzrendszerben a pénzek azonos rajzuak voltak, a sorozat egységes volt. A betütipusok azonosságara is sulyt fektettek, méreteik, szineik, a rece, ill. peremiratkok megfeletek a pénzhasznalat követelményeinek. 24.old.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973.

REISNER JÓZSEF és GERL KÁROLY, éremművészek

Ezüst 5 KORONÁS 1907-ben.-Középen koronázási jelenet. Körirat: "MEGKORONÁZTATÁSÁNAK NEGYVENEDIK ÉVFORDULÓJÁRA" 1867-1907.-Lent: 5 KORONA.-25.old.-kép:23.old.jobb alsó rekete repr.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973.

REISNER, éremvésnök

1911-ben kir.diszérem alapitasa."DISZÉREM A TUZOLTAS ~~TERÉN~~ ÉS MENTES TERÉN 25 ÉVEN AT TELJESITETT ÉRDEMES TEVÉKENYSÉG ÉRT".Bronz, 32 mm.-Elöl a kir.mellképe,babérkoszoruval.vésnök neve.-Hatul:keresztbe fektetett babérág,a magy.korona,alatta"XXV" évszam. 3.ábra. rekete repr. 42.old

PATAKI FERENC: Tüzoltó szolgálati érmekről 38.old

AZ ÉREM, XXIX.évf. 1973.1.szám. Bp.

REISNER, éremvésnök

1911-ben kir.díszérem alapitása."DISZÉREM A TUZOLTAS ÉS MENTÉS TERÉN 25 ÉVEN ÁT TELJESITETT ÉRDEMES TEVÉKENY SÉGÉRT".Bronz,32 mm.Elöl a kir.mellképe,babérkoszoruval vésnök neve.-Hátul:keresztbe feketetett babárag,a magy korona,alatta "XXV" évszam .3.ábra. 42.old

PATAKI FERENC: Tü-oltó szolgálati érmekről 38.old

AZ ÉREM. XXIX.évf. 1973.1.szám. Bp.

REISNER JÓZSEF, éremművész

Gerl Károlyra nagy hatást gyakorolt az 1892-ben Körmöcbányára került Reisner, aki Londonban is dolgozott. Erről tanuskodnak együtt készült érmeik és plakettjeik Mint pl.:"A KÖRMÖCI NÁNDOR ALTÁRÓ" emlékérme. 23.old

GOSZTONYI JÓZSEF: Külföldi éremművészek magyarországi munkássága 22.old

AZ ÉREM, XXXI.1974. 2.szám, Bp.

REISNER JÓZSEF, éremművész

Gerl Károly körmöci másodvésnökre nagy hatást gyakorolt Reisner József, aki 1892-ben került Körmöcbányára. Reisner előzőleg Londonban is dolgozott és ott kitünő érmeket készitett. Erről tanuskodnak együtt készitett érmeik és plakettjeik is. 23.old

GOSZTONYI JÓZSEF: Külföldi ér művészek magyarországi munkássága 22.old

AZ ÉREM. XXXI.évf. 1974. 2.szám, 8p.

REISNER JÓZSEF, éremművész

Gerl Károlyra nagy hatást gyakorolt az 1892-ben Körmöcre került Reisner, aki elozőleg Londonban is dolgozott és ott kitünő érmeket készitett.-Erről tanuskodik együtt készitett érmeik és plakettjeik, mint pl.:
A körmöcbányai pénzverde látogatásának érme is. 23.old 2/a és 2/b.képek. Fekete repr. 23.old

GOSZTONYI JÓZSEF: Külföldi éremművészek magyarországi munkássága 22.old

AZ ÉREM, XXXI.évf. 1974. 2.szám, Bp.

REISNER JÓZSEF

REISNER JÓZSEF, éremművész

Gerl Károlyra nagy hatást gyakorolt az 1892-ben Körmöcbányára került Reisner József, aki előzőleg Londonban is dolgozott és ott kitűnő érmeket készített. Erről tanuskodnak együtt készített érmeik és plakettjeik, mint pl. a körmöcbányai pénzverde látogatásának érme is.
23.old

GOSZTONYI JÓZSEF: Külföldi éremművészek magyarországi munkásságu 22.old

AZ ÉRME, XXXI.évf. 1974. 2.szám, Bp.

Reisner, Kasper

bécsi akadémiai festő festette a XVIII. sz. derekán a tatatóvárosi kapucinus templom egyik főoltárképet.

Révhelyi Elemér dr.

Tata a művészetben

A tatai piarista vendház és múzeuma

Budapest, 1938. 16. l.

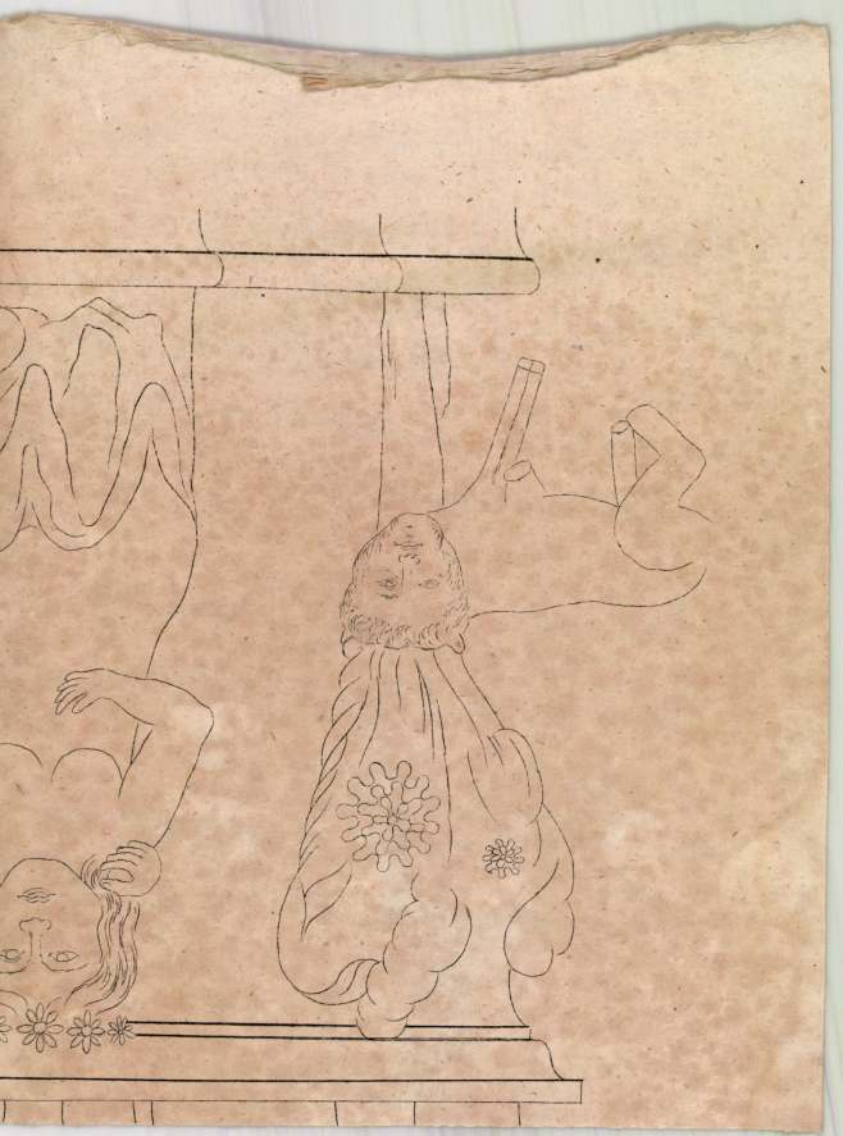

Reisner, Michael

1820
Febr. 8.

Kolozsvári asztalosok

3. C.

ellenkező

Reisner Péter

farekas

Sopron

1681. aug. 30.

polgáresků

Háží

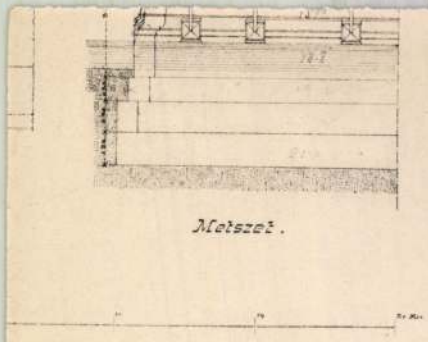

k a nézethez

szet.

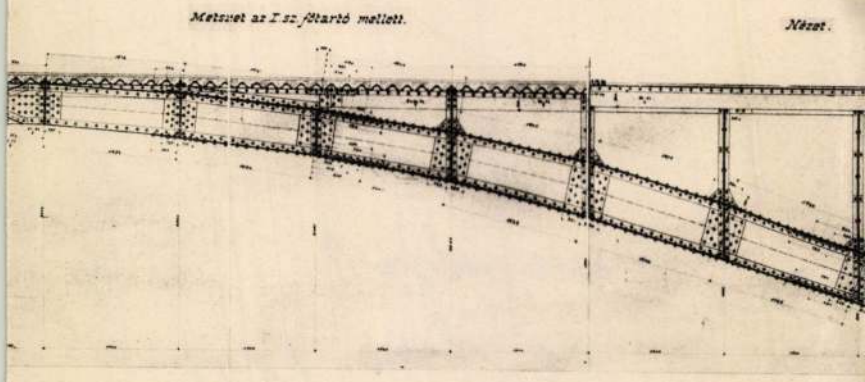

rszigetre vezető híd pályaterve.

Neuschloss Ödön és Marcell vállalkozók.

Reiss tüzérkaplár

rajzoló

l.

Horváth Árvíz

380. l.
382. l.
383. l.

Reiss Ármin

Reiss Ármin, festő, szül. 1865 aug. 6-án Érsekújvárott, 1882—84 az ált. fest. szakosztályon Griepenkerl tanítványa volt.

Fleischer Béla

78. l.

Reiss C.

Orsova.

Az előtérben a török
közeledő asszony és a jobbr
élénkiti; kissé odább házak
magas hegyek emelkednek. Fe

DIE RESIDENZ DES
zu Orsov

alól balra: C. Reiss del.
legalól balra: Aus. d. Kuns
jobbra: Eigenthum d. Ve
fölül jobbra: CCCCXXXVI.

Am., mér. a vk. 10.2:

T. 6094.

pasa lakása körül az utat balról
l álló lovas körül három férfi
látszanak, a háttérben pedig
irata:

ÜRKISCHEN PASCHA´S

.

anst. d. Bibliogr. Inst. in Hildbh.
leger.

14.9 cm.

140-95

REISS, Caspar, narancsi kőművesmester

C.R., Maurergesell, 6 hónapos lánya meghalt.
(1770, 26. szám, 41)

Preßburger Zeitung
(Gentner)

JOH. GEORG REISS, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Einer Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Segwartzfärbern in der Königlichen Stadt Pressburg.
Név: 51.-Herr Joh. Georg Reiss
Felvétel ideje: 1774. 29. May.
Hová vették fel: Pesth. 155.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

MOK.

Reiss József Tivadar
nyomdái

1879-ben Glogauból származott nyomdái, velle még a lőcsei nyomdái.

Firtinger Károly: Lőcse városa könyv-nyomtatói
Grafikai Szemle 1903-ik 3 sz. 41 l.

Rein Károly

[illegible]

4 elemi, 2 ipariskola

5 hónapot töltök az

iskolában jó eredmény-

nyel

Tanára Vasadi Ferenc

Iparrajziskola 1893

XXXII

MDK

Reiss Mária

Cigányasszony, vf.

Képzőm. Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.
12. l.

MDK

Reiss Mária

Edények, vf.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

13. 1.

Reiss Mária
Cigányasszony, vizf.

O.M.Kir.Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 12 l.

Reiss Mária
Edények, vizf.

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 13 l.

Reiss Mária

1921/22 – 1926/27.

Ferképzomfoiskèvk

126.1.

sügyi Minisztertől.

tárcza (főkönyv 27 köt. 22 lap 14 tételen
(számlakönyv ___ köt. ___ lapján.

k,

le-

-

ntéz-

l

A m. kir. vall. és közokt. m
kelt s a IX. ker. m. kir. ál
másolata:

1921/22. évi költségvetés, -

A dévényi várról i
a "Pester Lloyd" 1921. évi c
irói tiszteletdija fejében
utasitom az állampénztárt, h
Országos Bizottsága elnokéne
nyugtájára elszámolás kotele

REISNER József L. Kovásznai Viktória: Fejezetek a magyar építészet történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Nemzeti Galéria

Madarassy Walter 94, 97, 107–110, 112, *120–122*
Mayer Elek 15, 17, 21, *32*, *35*
Merényi Gina 98
Mester Jenő 98
Moiret Ödön 62, 65–67, 75, *78*
Murányi Gyula 42, 47, 50, 61, 63–64, *82–83*

Nagy István János 135, 138

Palotás József 135, 138, 144, *158*
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10, 14–15, 17, 19–22, *31*
Reisner József 19, 21–22, 26, *37*
Reményi József 46, 50, 62, 64–65, 67–68, 71–73, 76, *84–85*, 94, 97–99, 107–108, 110
Renner Kálmán 98, 110–112, *123*
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–17, 20, 22–23, *33–34*, 92–93
Schwartz István 15–17, 19, 23, *37–38*, 43
Seidan Wenzel 9–10, 14, 17, *31*
Soltra E. Tamás 144–145, *161*
Solymári Valkó László 98
Stiasny Aladár 96
Stuckhart Ferenc 11, *27*

Szabó Iván 140, 145
Szamosi Soós Vilmos 48, 51, 66
Szárnovszky Ferenc 24–26, *35–36*
Székely Károly 42, 50, 93, *119*
Szentessy Hiesz Géza 98
Szirmai Antal 40–41, 43, 45, 49, *55–57*, 93
Szlávics László, ifj. 98, 144–145
Szödy Szilárd 62, 75, 98
Szöllössy Enikő 132, 137, 140, 143, *152*

Telcs Ede 39, 46–47, 51, 60, 63–65, 69, 73, *79–80*, 97–101
Tornay Endre András 142, 145, *161*
Tóth Gyula 65–66, 68–69, 76, *91*
Tóth Sándor 98

Várnagy Ildikó 144–145
Vastagh György, ifj. 42, 50
Vigh Tamás 133, 136–137, 139–140, 142, 144–145, *151*
Vincze Pál 94, 98

Wirth János, ifj. 12
Wurschbauer Károly 11, 16, *27–28*
Zutt Richard 69, 76, *90*

REISNER József, nobrán

~ i Az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület

Kőrmöcbányai közgyűlésünk emlékplakettje, 1909.

ill.: Bányászati és Kohászati Lapk. Bányászat. 122. 1989/9

p. 626.

XIX–XX. / Mesterek

Czigler Győző (1850-1905) sorakoz

---

időszakokban megvizsgálja". Ez a leiratb
fölöslegesnek is nyilvánította (vö. 312. jegyz

277 B[áró] Forster Gyula: *Schulek Frigye*
M[agyar] T[udományos] Akadémiának 192
1925. 20-21. Aigner Sándor 1884 és 1889 l
építésvezetője (vö. 292. jegyzet).

278 A parázs viták kísérte nagy restaurá
kizárólag a középkori épületmaradványok h
templom átépítését: CSEMEGI 1955. 18-53. A
(kevés figyelemmel a résztvevők szándékaira
ld. Csemeginé, Tompos Erzsébet: „A pécsi sz

REISNER, vésnök

739.-1905.Tiszteletérem 25 évi tüzoltó v.mentőszolgálatért.E/.Alapi[illegible] mellékpaj.Babérkoszorúban.Vésnök: "REISNER".H/.Babérág.A magy.szent korona,"XXV".Bronz. 32 mm.Szalag:narancssárga. 306.old.Kép,2.tábla,307.old.

BANKI VAJK EMIL: Rendjelek,kitüntetések a magyar történelemben XVII.folyt. 301.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXII. 1966. 35-36.sz. Bp.

REISNER, vésnök Körmöcön

A millenium alaklmával is Roth Keresztély Herman Szt. György tallérját megtévesztő hüséggel utánozta Gerl és Reisner körmöci pénzverőnk közös vésete. A kiállitáson is verték. Ezeken a C.H.R. mesterjegy helyén a 896-os szám van aprólékos vésetben. 18./108./.old.

SZENTGÁLI K.: A körmöcbányai Szent György-érmek
15./.05./.old

AZ ÉREM, V. évf. BP. 1927. jan-jun

REISNER, vésnök

739.-1905.-Tiszteletérem 25 évi tüzoltó v.mentőszolgálatért.E/.Alapi tó fél arcképe j.babérkoszorúban.Vésnö:"REISNER".H/.Babérág.A magy.szent korona,"XXV".Bronz 32 mm.Szalag:narancssárga.306.old.Fekete repr.2.tábla 307.old.

BÁNKI VAJK EMIL: Rendjelek,kitüntetések a magyar történelemben XVII.folyt. 301.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.XXII.évf. -------- 1966.-35-36.szám. Bp.

MDK

Reisner,Caspar festő XVIII.sz.

A tatai kapucinus templom főoltárképe

Gilyén Nándor:A tatai kapucinus templom
Müvért 1957.VI.évf.4.sz.302.l.

MDK

Caspar Reisner, festő
Carl Auerbach mesterrel együtt a tatai kapucinus templom főoltárképe

Gilyén Nándor: A tatai kapucinus templom
Müv.Ért.1957,VI.évf.4.sz.3o2 l.

Reisner János

nobrán

l.

Árv. Csarnok 110. ankc

Eat

BESZTERCE

Gráv gimnázium: Őskori tárgyak

Téglás Gábor: A történelemelőtti Dáciáról. AÉ XII–
1892, 407.l

Reisner

Telcs Ede művei: 1. Kornfeld és Alpár vert plakettje, hátlapján az új tőzsde-palota képével. — 2. Görgey Arthúr kerek öntött plakettje. — 3. Szoldatics arcképes plakettje (öntött). — 4. Popper Dávid arcképes plakettje (1906; öntött). — 5. Teltsch Ármin arcképes plakettje (öntött). — 6. Politzer Ádám (bécsi egyetemi tanár) arcképes plakettje öntött). — 7. Ugyanaz, de kisebb méretű (vert).

Juhász Gyula: 1. Szilágyi Dezső arcképes plakettje (öntött). — 2. A húsiparkiállítás plakettje.

Berán Lajos művei: 1. Thaly Kálmán arcképes plakettje, hátlapján a Rákóczi hamvait hazaszállító „Kelet" hajó képével. (A keleti tengerhajózási társulat részére.) — 2. Czigler Győző arcképes plakettje. (A mérnök- és építész-egylet számára.) — 3. Fadrusz János arcképes plakettje.

Szirmai Tony művei: 1. A magyar automobil-klub érme. — 2. Törley József jubiláris érme (mellképe j., szőlőkoszorúban. A mezőben körül a név, az arckép előtt pedig a családi címer). — 3. Apponyi Albert gróf, vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter arcképes érme.

Franges az éremkedvelők egyesülete számára elkészítette csinos Európa-plakettjét. A rózsafüzérekkel díszített hatalmas bika mellett az ifjú Európa áll és mosolyogva incselkedik vele. 42 mm. magas és 70 mm. széles négyszögletes egylapú plakett. — Az alapszabályok értelmében csak a tagok számának megfelelő mennyiségű számozott példányok verettek, a pártoló tagok számára ezüstből, a rendes tagok számára pedig bronzból. — A Beck által készített és fönt említett Mikes-éremmel egyidejűleg legközelebb megkapják a tagok példányaikat.

— — *n*

Irodalom.

A **Corpus Numorum Hungariae** első füzetének pótlékja és a második füzete megjelentek. Örömmel üdvözöljük mindkettőt!

I. Pótlék a Corpus Numorum Hungariae magyar egyetemes éremtár I. füzetéhez. Árpádházi királyok pénzei. Írta **dr. Zimmermann Lajos.** Budapest, Hornyánszky, 1907. — 4° XI lap és 3 képtábla.

Numizmatika Közlöny

1907.

Ad 21. Av. POLTURA · ❁ · A° 1706, mint fent.
Rev. mint fent, a kormánypálca végében 3 pont.
Ad 21. Av. POLTURA ❁ A° 1707, mint fent.
Rev. mint fent.
Ad 21. Av. POLTURA · ❁ · A° 1707, mint fent.
Rev. PATRONA · ❁ · HUNGARIÆ, mint fent.

C. *Körmöczbányai hibás veretek.*

Az 1076 évszámú hibás veret a 18. számú érem leírásánál közöltetett, ezen kívül gyüjteményemben még egy hibás veret van:
Av. POLTURA · ❁ ? A 1706 ·, mint a 18. szám.
Rev. PATRONA ❁ HVNGARIÆ, mint a 18. szám.

Ellenjegyek.

Az említett közlemény kétféle ellenjegyet ismer, egyik változaton a gyermek Jézus Szűz Mária jobbján, a másik változaton balján ül — Ezen kívül pedig még két változata van az ellenjegyeknek, az egyiken az ellenjegy alakja *ovális,* a másikon pedig *8 körívből* összeállított ovális alak. — Ez utóbbiból egy példányom van, egy 1704. évben vert körmöci X polturásba ütve, benne Mária jobbján ülő Jézussal; az előbbiből 1704. és 1705. évi példányok.

Királydaróczi Daróczy Zoltán.

Ujdonságok.

Reitzner Miksa arcképes plakettje. Férfi mellkép b. A mezőben baloldalt fönn két kalapácsból és mécsből álló bányászjelvény alatt: 1867— 1907 lenn pedig: REISNER A szelvényben: REITZNER MIKSA

Hátlap, fönn: Szolgálatának | negyvenedik évfordulójára | a körmöczbányai pénzverő | tisztviselői | szeretett igazgatójuknak | Ez alatt lekerekített sarkú, kissé mélyített négyszögletes mezőben a következők: a mező felső részének közepén [] alakú vonalkeretben a koronás magyar országcímer egy tölgy- és egy babérpalánta fölött. Ettől balra, a mezőben: Mayer E. | Greisiger R. | Ürmössy K. | Schubert E. | Starna G. | Gerl K. | jobbra pedig, a mezőben: Reisner J. | Emődi G. | Laczfalvi F. | Kőrös R. | Novák B. | Kelemen F. | a föntiek alatt, tehát a mezőnek alsó részében, középen: Plank S. | Schoeller L. | Kreutler J. | Hurtay L. | Haurik K. | ettől balra, a mezőben: 1907 és jobbra, a mezőben: OKT. 11

Lekerekített sarkú, homályosított felületű négyszögletes plakett.

Bronz. $56^1/_2$ mm. magas és 51 mm. széles. — NM.

Részint megjelentek, részint készülőfélben vannak a következő érmek és plakettek:

Beck Ödön Fülöp művei. 1906-ban készültek: 1. Gyulai Pál emlékplakettje (vert; bronz). — 2. Balassa-érem (vert; ezüst és bronz). — 3. Az 1906. évi orsz. vas- és fémipar-kiállítás érme (vert; ezüst). — 4. Fellner Henrik és Weisz Fülöp, a kereskedelmi bank igazgatóinak arcképes plakettje (öntött; ezüst). — 5. Koessler János zenetanár arcképes plakettje (öntött). — 6. Ugyanaz, kisebb méretű (vert). — 1907-ben készülőfélben vannak: 1. Mikes Kelemen érme, az éremkedvelők egyesülete számára (vert; ezüst és bronz). — 2. Ráth György vert plakettje, az iparművészeti társulat részére. — 3. Zsolnai Miklós és a pécsi 1907. évi kiállítás vert plakettje. — 4. Jónás J. és neje arcképes plakettje (öntött).

Reisner

Árverési Csanak aukció kat.

37. sz. 1927. máj.

1025 tétel -

Gróf Teleki Géza Emlék-
ezme, ezüst, 1898.

Reisner

wod

Hu Pomagyćem

XVIII. tabla

indulok uj alkotmányos küzdelembe, e
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger
királyság megváltó eszméjének. És f
nyugalmat, békét, becsületes demokrác

Ezért fordulok barátaimhoz, hiv
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkb
igaz ügyet, harcoltam a főváros autono
sok ezer embertársamon, joggal kérh
harcolni az elnyomatás veszedelme elle

És kérek mindenkit, akit közös es
nek semmit, amig igazolt emberei
Griger Miklós és az én nevem

Budapest, 1935 március havában

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726.

Reisner József (1859–1929).

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

1978 AUG 25

Éremgyűjtés

1021

Bányásztörténelem érmeken III.

Tatabányán 1896 karácsonyán hozták ki az első csille szenet az I-es lejtősaknából. Két évre rá 1898-ban kezdett hozzá a III-as akna mélyítéséhez a Magyar Általános Kőszénbánya Részvény Társaság (MÁK RT.)

80 évvel ezelőtt 1898-ban 60 000 darab 100 Ft névértékű részvény volt kibocsátva, vagyis 6 millió forint alaptőkével rendelkezett a MÁK RT.

Az 1898. május 14-i közgyűlésen a MÁK RT. elnöke, gróf Teleky Géza volt, aki egyben a Bányászati Egyesület elnöke tisztségét is viselte, és róla nevezték el a tatabányai III-as aknát.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 1898. szeptember 9-én Pécsett tartotta közgyűlését. A közgyűlésre emlékérmet adott

ki az egyesület, gróf Teleky Géza mellképével az előlapon. Félköriratban: A BÁNYÁSZATI EGYESÜLET ELNÖKE GRÓF TELEKY GÉZA. Bányász kalapács, alatta K. B. Körmöczbányai verdejeggyel. A hátlapon köriratban: AZ ORSZ. MAGY. BÁNY. ÉS KOH. EGYESÜLET 189[illegible] SZEPT. 9. PÉCSETT TART[illegible] KÖZGYŰLÉSÉNEK EMLÉ[illegible]

KÉÜL. A köriraton belül földalatti bányajelenet, szenet fejtő bányászokkal, függőaknával és aknaházzal. A bányajelenet felett csillét toló bányász a függőpálya alatt két füstölgő magas kémény. Valószínű az 1898-ban, Tatabányán elkészült 12 darab gőzkazánnal működő, összesen 1800 négyzetméter fűtőfelülettel üzemelő erőmű kéményeit fémjelzik az éremábrázolások. Az érem 42 mm átmérőjű, bronzból és ezüstből kivert kivitelben készült. A bronz példányt a közgyűlésen résztvevők kapták, míg az ezüstérmet az egyesület akkori tisztségviselői. Az érem alkotó művésze Reisner József (1859—1929), aki bécsi származású, de teljesen elmagyarosodott és a Körmöczbányai pénzverde főnöke volt. 1929-ben, Körmöczbányán temették el.

Mivel gróf Teleky Géza nevét viselte a Tatabánya III-as aknája, úgy vélem, hasznos bemutatni ezt a nagyon szép bányászattörténeti-éremtani emléket.

Roznai István

. Az idén decemberig
eréljük a régebbi típus
majdnem valamennyi
etrendszerinti járaton

IKARUS 200-as panorámabuszok szállítják majd az utasokat.

— *A korszerűsítéssel profiltisztítást hajt végre a Volán. Hogyan támogatja ezt a törekvésüket a magyar járműipar, milyen a kapcsolatuk az Ikarus Jármű- és Karosszéria Gyárral?*

— Csak a legjobbakat mondhatom, különösen az utóbbi öt évben. Az új típusok konstrukció kialakításánál figyelembe vették műszaki, forgalmi észrevételeinket. Ezek a szállítóeszközök már rendelkeznek mindazokkal a tulajdonságokkal, melyek szükségesek a helyi, helyközi és különjárati igények kielégítéséhez. Egyszóval: a kulturált utazáshoz. Az idén 820 autóbuszt rendeltünk, nagy részük már az első félévben megérkezett.

— *A növekvő tömegközlekedési igények kielégítése új forgalom-átszervezési intézkedésekkel jár, mindehhez kiépült már a műszaki-forgalmi háttér?*

— 1968-tól huszonhét autóbusz-pályaudvarral gazdagodott a hálózat, s negyven mű-

ben is érezhető a
megnézzük a tavalyi csúcsforgalomról készült statisztikát, a városok összehasonlításával azt tapasztalhatjuk, hogy Pécsett, Székesfehérváron, Kaposváron, Egerben a délutáni járatok 20—26 százaléka zsúfoltan közlekedik, míg Nyíregyházán, Nagykanizsán inkább a délelőtti csúcsforgalom idején túltelítettek a járatok. Kiemelkedően jó Győr tömegközlekedése, ahol a délelőtti járatoknak csak 7,7 százalékán, délután pedig mindössze 3,4 százalékán jelentkezik zsúfoltság. Kedvező a helyzet Szombathelyen, Veszprémben, Sopronban, Baján, a járatok zsúfoltságát mutató adatok jóval 10 százalék alatt maradnak. Pécsett az idén már érezhető a lépcsőzetes munkakezdés hatása: a 15—20 perces munkakezdési időkülönbségekkel járatonként egy-egy autóbusz-fordulót nyertek, így tízezer utas elszállítására szabadult fel kapacitás. Ha ezt a rendszert mindenütt bevezetnék, országos szinten 18—22 százalékkal enyhítené a tömegközlekedés zsúfoltságát. Tehát az iparvállalatokon van a sor.

— *Gondolom, a munkaerőproblémák alól a Volán sem mentes. A személyszállításban is van létszámhiány?*

— Lehet, hogy meglepően hangzik, de ebben a tekintetben a tömegközlekedés okoz legkevesebb gondot. Az autóbusz-vezetők kollektívája stabil gárda. Mindössze 8 százalékos a fluktuáció. Budapest elővárosi forgalmát és Debrecent kivéve nincsenek

Altenbach Anna

Kovács Margit

tovább Reiss Márta

1926. tanítóképző
intézeti rajztanár-
nói okl. kaptak

Képzőm. fősk. cik.

1925-27
16. l.

Heti szidr. Ki-széczéh	כי תצא	13	נ	Szombat	5	Juszt. Lőrincz
		14	יד	Vasárnap	6	**D. 14. Őrangyal.**
		15	טו	Hétfő	7	Regina sz.
		16	טז	Kedd	8	**Kisasszony nap**
		17	יז	Szerda	9	Klaver Péter
		18	יח	Csütörtök	10	Tolent. Miklós hv.
		19	יט	Péntek	11	Jáczint vt.
Heti szidr. Ki-Szówau	כי תבא	20	כ	Szombat	12	Guido hv.
Sz'lichausz 1.	משכימין לסליחות	21	כא	Vasárnap	13	**D. 15. Mária neve**
		22	כב	Hétfő	14	Ker. felmag.
		23	כג	Kedd	15	Nikoméd vt.
		24	כד	Szerda	16	Eufémia kán.
		25	כה	Csütörtök	17	Lambert pk.
		26	כו	Péntek	18	Kup. József
Heti szidr. Niczóvim	נצבים	27	כז	Szombat	19	Január vt.
		28	כח	Vasárnap	20	**D. 16. Eusztach vt.**
Ros-hasónóh előest.	ערב ר״ה זכור ברית	29	כט	Hétfő	21	Máté apst.

Merkur-bank Budapest, IV., Váczi-utcza 37. szám.
Vesz és elad értékpapirokat a napi árfolyam szerint.

REISS MÁRTA

1926.tanitóképző intézeti rajztanárnői oklevelet kapott.

Képzőm.főisk.évk. 1925-27.16.oldal.

R e i s m a n n Miksa festő
1856 - 1917.

Ut a Holt tengerhez
/Vásárlás a téli kiállitáson,
1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Festészet, 1900-1919 - Önálló táblakép - Tájkép -

R e i s m a n n M i k s a :
Ut a Holt tengerhez
/Megvásárolva a téli kiállitáson, 1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

MDK

Reiss Zoltán

Mikó-u. 1616. hrsz. négyemeletes ház ép.m. fenti

A magánépitésu bizottság jul.7-én tartott ülése. Épitő Ipar 1908. jul. 12. 286.l.

Megjegyzés:

Budapest, 1965. _____

MDK

Reiss Zoltán

A magyarkanizsai városháza főhomlokzata.Rajz

Műcsarnok 1908/9. téli kiáll. kat. 63.l.

Reiss Zoltán

MDK

Hősök emléke a kaposvári temetőben

Hősök emléke a Budapest-rákosi temetőben

Műcsarnok 1930. Szent Imre emlékkiállítás

Reiss Zoltán, épitész

Müvészet, II., 1903. 206.

Kitüntetések.

M.D.K.

Reiss Zoltán, építész

tervét, mely az Andrássy-út torkolatának méltó befejezését a Városháza tervbevett építésétől függetlenül óhajtja megoldani, ismerteti:

Medgyaszay István: Bp. szab. kir. tőv. építendő városházának elhelyezése.

A Magyar Mérnök- és Építészegylet Közlönye, Bp. 1912. 46. köt. 354. old.

MDK

Reiss Zoltán, 1931

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Épitő Művészet 1931. jun. 1. 89.l.

MDK

Reiss Zoltán

A Corvin-áruház főlépcsőjének részlete.
Kép a 17.oldalon.
A Corvin-áruház félemeletének erkélye és udvari korlátja. Képek a 20.oldalon.

Magyar Iparművészet, 1926. 1-2.sz. 17, 20.l

MDK

Reiss Zoltán

Ráday-utcai bérház. Alaprajz. 16.old.

Magyar Építőművészet, 1925. 1-3.sz. 16.l.

MDK

Reiss Zoltán

Épitő Ipar 17.sz. 1910. ápr. 24. 184 l.

Reiss Zoltán épitén

Tér és Forma, 1931

IV. évf. 175-179.o.
az Országos Társadalomlíttesti-
tó Intézet nélkbára.

MDK

Reisz Zoltán épitész

A Corvin-áruhaz tervezője.Képek a 9, 10, 15, 16.oldalakon.

Ybl Ervin: A Corvin-áruház.

Magyar Iparművészet, 1926. 1-2.sz. 3-8.l.

M.D.K.

Reiss Zoltán épitész

A X.Maláta-u. 8423.hrsz.a. egy em. ház épit.eng.

Cikk: Magánépitési engedélyek Budapesten.

Vállalkozók Közlönye Bp.1906 jun.27.5.1.

M.D.K.

Reiss Zoltán épitész

33115.Házépitő és telepitő bank r.-t.,Tölgy-u
3497.hrsz. háromemeletes ház; terv.Reiss Z.

Cikk: A magánép.biz.ülése.

Épitő Ipar, 18 sz. 1910.máj.1. 193.l.

MDK

Reisz Zoltán építész

Magánép. eng. Bp. Épitő Ipar 1910. jun. 26.
267 l.

M.D.K.

Reisz Zoltán épitész

A VI. Röppentyű-utca 1636.hrsz. a. 3 em.ház
ép.engedélyt kapott.

Cikk:Magánépitési engedélyek Budapesten.

Vállalkozók Közlönye, Bp,1908.máj.6.-án. 7.o.

M.D.K.

Reisz Zoltán, építész

harmadik díjat nyert a zentai városháza terv-pályázatánál.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.
Szept. 13. sz. 11. old.

M.D.K.

Reisz Zoltán, építész.

tervei 300 K-ért
megvételét a Temesvári
Bank és Kereskedelmi Rt.
székházának pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.
ápr. 16. sz. 13. old.

M.D.K.

Reisz Zoltán, budapesti építész Faludy Ferenccel közösen harmadik díjat nyert a magyarországi román irodalmi társulat házának pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf. ápr. 22. sz. 8. old.

MDK

Reisz Zoltán

Pók-áruház a Bécsi utcában. Kivitelezte:Haas és Somogyi Rt. Fényképfelv.
Pók-áruház a Rákóczi úton (1933) Kivitelezte: Haas és Somogyi Rt. Fényképfelv.

Tér és Forma, 1933. 4-5.sz. 143.lap

BDK

Reisz Zoltán építész

Építő ipar, 1909. jul. 11. 294 l.

M.D.K.

Reisz Zoltán, építész

700 K-ás első díjat nyert a magyarkanizsai városháza tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.
ápr. 15. sz. 12. old.

mü MDK

Reisz Zoltán, ép.
Budapest.

a 7oo koronás első dij nyertese.

Városház tervezés Magyarkanizsán. - Váll. Közl. 19o8. jul.29. 4.1.

Reisz Zoltán

Pók üzlet, Bp.

Tér és Forma, 1933 VI. 367

Reisz Zoltán épitész.

Müvészet.1907.268.l.

MDK

Reisz Zoltán épitész

A magyarkanizsai városháza tervpályázatán tervével az I. 700 koronas dijat nyerte.

Magyar Epitőművészet, 1908. 5.sz. 32.l.

Építészet - világi

Corvin-áruház, Bp. - Reisz Zoltán

Tér és Forma, 1930. III. sz.

487 - 488. l.

- ill.: Horizontális vagy vertikális?

MDK

Reisz Zoltán

VIII. bécsi épitészeri kongresszuson vett részt.

Vállalkozók Közl. 23.sz. 1908. jun. 3. 4 l.

Magy. Épitőművészek Szöv. közgyülése.

MDK

Reisz Zoltán

Magy. Épitőművészek Szöv. közgyülése.

Vállalkozók Közl. 1908. jun. 3. 4 l.

MDK

Reisz Zoltán

Pók-áruház a Lipótköruton. Kivitelezte: Jungfer Gyula lakatosárugyár (1933). Fénykép.
Pók-áruház Lipót-köruti bejárata. "
Pók-áruház az Erzsébet-köruton (1933) Kivitelezte: Haas és Somogyi Rt. Fénykép.

Tér és Forma, 1933. 4-5.sz. 144.lap

MDK

Reisz Zoltán

I. dij, 7oo korona

A nagykanizsai városháza tervp. - Magyar Épitőművészet 19o8. 5. sz. 32.l.

MDK

Reisz Zoltán, Kiss József és Lukácsy Lajos, Bp.

Pályázatok tervkészítésre. Kossuth-szob. pályázata. Vállalkozók Közl. 1908. márc. 4. 6.l.

MDK

Reisz Zoltán

Dr.B.V.: A Liége-i nemzetk. épitészeti terv-
kiáll. Tér és Forma 1930. 7.sz 302.l.

MDK

Reisz Zoltán

A magyarkanizsai városház tervpályázatán I. dijat nyert. /800 K./

Tervpályázatok eredménye. Épitő Ipar. 1908. aug. 2. 307.l.

Reisz Zoltán

l.

Szefeltlex .351. l.

Elektr. arch.

u. o. 949. l

/Felsorolásuk a Pest-Budát ábráz

Vogelperspektiv-Ansicht
Pest-Ofen.Kőre rajzolta ő maga.-

Reiss Zoltán

tervezte a Bp. V. Párizsi u. 4. sz. lakóházat

1911-ben

Gerle János: Elszámolás a századforduló épületeiről

Budapest 1981/11 17-21.o.

MDK

Reiss Zoltán

Reiss Zoltán: A Corvin-áruház udvarának sarka. Kép a 14.oldalon.

Magyar Iparművészet 1926. 1-2.sz. 14.l.

MDK

Reiss Zoltán

Reiss Zoltán: A Corvin-áruház Flór-utcai sarka. Kép a 11.oldalon.

Magyar Iparművészet 1926. 1-2.sz. 11.l.

Reiss Zoltán MDK

A magyarkanizsai városház főhomlokzata, rajz

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Reiss Zoltán

Az Adriai Biztositó Társaság palotájának
Deák téri látképe, szénrajz

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Reiss Zoltán MDK

A magyarkanizsai városháza főhomlokzata I.dij, rajz

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Reiss Zoltán

M.D.K.

Epesti építez

terve eghangúlag nyerte el a Magyarhonizsai Tazarár-pénztár nézhézára kiírt pályázat 400 K-ás jutalom-díját.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

jul. 31 sz. 14 old.

Heiss Zoltán MDK

Az uj vallás- és közoktatásügyi minisztérium főhomlokzata, pályamü, vizf.

Mücsarnok 1905/6. téli kiáll.

MDK

Reiss Zoltán, müép.

479. Az uj vallás- és kozoktatásügyi minisztérium főhomlokzata. /Pályamü/. Vizt. Mgt.

Képzöm. Társ. 1905/6 téli kiáll. Kat. 51.l.

Reiss Zoltán, budapesti M.D.K.
épitész.

Tervei szerint uj városháza épül Magyarkanizsán kb. 250.000 K. költséggel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
márc. 9. sz. 10. old.

MDK

Reiss Zoltán építész

MN és EE, 1929. jun. 23. 158. l.

MDK

Reiss Zoltán

A magyarkanizsai városház főhomlokzata, rajz

KMT. 1913. tav. kiáll. kat. 85.l.

MDK

Reiss Zoltán és Matouschek Ferenc

Az Adriai Bizt. Társ. palotájának Deák-téri látképe, szénrajz

KMT. 1913. tav. kiáll. kat. 85.1.

MDK

Reiss Zoltán müépitész

Zsidó épitőművészet. Mult és Jövő. 1928. dec. 419.l.

Reisz Zoltán

Leninvárosban megnyílt hétfőn Pataki János festőművész kiállítása; ugyanabban a teremben állították ki tanítványainak munkáit: Reisz Zoltán rézdomborításai szerepelnek.

(benedek): Pataki, meg a tanítványai.
Észak-Magyarország, 1975. dec. 10.

Reisz Zoltán müépitész

A Délibáb szerkesztősége az itt felsorolt müvészeket kérte fel-az uj Nemzeti Szinház felépitésére vonatkozó-vélemény nyilvánitásra:
Ifj. Gyenes Lajos müépitész, Ligeti Miklós és Csorba Géza szobrászmüvészek, Zádor István festőmüvész és Reisz Zoltán müépitész ad választ a problémával kapcsolatos kérdésre.
Elsőként ifj. Gyenes Lajos tervrajzát mutatja be a lap: "Madártávlati kép a város központjáról, az uj Nemzeti Szinházzal" cimmel.
Délibáb, Bp. 1937. dec. 25. XI. évf. 52. sz. 22-24. lap.

Reisz Zoltán müépitész

Ifj. Gyenes Lajos müépitész másik rajzának cime: "Az uj Nemzeti Szinház a Tisza István utca tengelyvonalában.
Ligeti Miklós "Tüzéremlék" c. szobrát bemutatja a lap a szinház felépitésre vonatkozó véleménye mellett.
Csorba Géza ugyancsak foglalkozik a szinház felépitésének tervével, s a lap hozza Beethovenről készült mellszobrát.
Zádor István "Női arckép" c. festménye szerepel még a cikk keretében és Reisz Zoltán véleménye a tervezett szinházépitésről.

Délibáb, Bp. 1937. dec. 25. XI. évf.
52. sz. 22-24. lap.

Reisz Zoltán

Blaha Lujza tér. 1930-ban nyílt meg a Reisz Zoltán tervezte Corvin Áruház. (emlétve)

Barkoczi Péter: Séta a Rákóczi út páratlan oldalán.

Budapest, 1975. 7. 37. old.

Reiss Zoltán

Jametszö

1891–1895

Éimisk 1930. 87. l.

REISS *Zoltán*, építész. * Budapest 1877 máj. 24. Fametszőnek készült s Morelli Gusztávnál az iparművészeti iskolában tanult. Ezután a József-műegyetemen építészi oklevelet szerzett s közben Schickedanz Albert, majd Czigler Győző műtermeiben dolgozott. R. tervei szerint épült a magyarkanizsai városháza, a Magyarkanizsai Első Takarékpénztár Rt. székháza, Budapesten a háború alatt a Haditermény Rt. Szalay-utcai székháza (ma pénzügyigazgatósági palota), az érett architektúrájú Corvin-áruház, számos bérpalota és lakóház.

E-G. II. 353. l

a legjobb minöségü borokkal szereltük fe
lékelt árjegyzékünkben találhatja meg.
veskedjék megrendeléseivel bennünket meg-
ontos teljesitésére mindenkor a legnagyob

Teljes tisztelettel

Reiss Zoltán

A Nagykanizsai Takarékpénztár r.-t. székházának tervpályázatán a 450 kor. első díjat Reiss Zoltán építőművésznek ítélték oda.

Művészet 1907. 268. l.

Reiss Zoltán

A Pók Árúház frontja és bejárata. Repr

Képzőművészet

1933. 210 l.

(S)

Reisz Zoltán

ép. Bpest.

cred

Magyar Építőművészet

1908. 7 sz. (A magyarkanizsai Városháza pályatervei)

I. Díj

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Reiss Zoltán

irod

Magyar Tágyratok

1907. 3 Ft. (Hainos Robert úr márvány-utcai berpalotája. Bpest)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enge

.....

a mühelyfőn

8. sorsz. Mühelyi min

Reiss Zoltán

Irod

Magyar Építőművészet

1908. 1. szám. 29 l.
30. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engec

.....

a mühelyfőnö

8. sorsz. Mühelyi min

Reiss Zoltán

Műcsarnok
1908_9. téli kiáll. 657.
1913. tav. kiáll. 694, 697

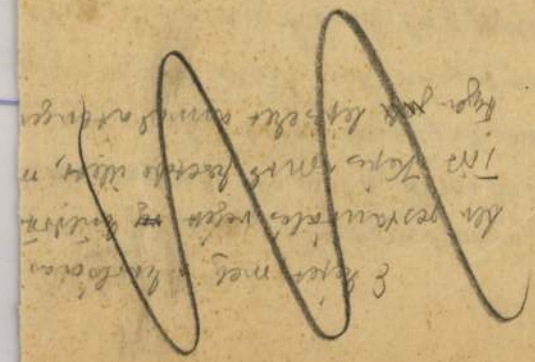

(fordul és)
jobbra áll. Háromszögű kalapja
döke, szeme és bajusza sötétbarna; arcza
arancsnoki pálczát tart. Nyakkendője fehete;
mentéjé és szűk nadrágját paszomán
itt. Oldalán kard lóg, derekát zsinór-
mer alatt, négy sorban:

s
s Ladislai Fehérváry
omiensis Csaikistarum
ae Annorum
ravit G. Posa 1884."

rétei 169: 83 c/m.

dika 1885. ápál 27/15-én. (78/85.)
Keretet javitotta (321/98)
éra kiállitásra engedtetett át (39/96)
29. érkezett vissza (416/96.)

Reiss Zoltán

Munkavnk épülés Bpest

1905-6. sélé Kiáll. 479

W. Leibl.

23-án. † Würzburgban 1900
ıber 5-én.

és állva van ábrázolva. Kissé
arettát tart és baljával vállra
ját fogja. Fején a Courbet tisz-
er van; rövid haja, szemöldöke,
barna; ingének gallérja lehaj-
nyakkendője csíkos; mellénye

102 cm. — Lelt. sz. 1774. —
jus 2-án (235–900).
ó adatok a Szépművészeti Múzeum-
5. — 1908: X. 5. — 1910: X. 5.
e Courbet új irányzatának hatása
se Pál festőművészt ábrázolja.

III

201 (1774).
625 (289).

2000. Ka

: 201

Aj.

Reiss Zoltán

cp. Bjert

Irod.

Magyar Epitömüvészet

1908. 9. sz. (Káldor M. úr. villája)

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

. évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

~~Faludy Ferenc~~

Reiss Zoltán

epitesik Bert

Sed

Magyar Pályaratok

1903. 1. 27 25-

Ul

34. l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
láírása.

ı. — Endrényi Imre, Szeged.

~~Falvdy~~ F. és Reiss
Volta

---

cred

M. Pálgárató

1904/5. 12 n. 18–19

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Reiss Zoltán

épitész.

Szül. Budapest 1877.

Okleveletnyert 1901.

Neijegyzmüegyetem 16. l.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Reiss Zoltán

epiteiz

1906. Budapest. VI. Terez-

körút 6.

Reiss Zoltán

Haditermény-irodahár
irod fenti tervezése. Repr.
Gerő Ödön: Az irodaházról.
Kő és Mükő
1926. 3. sz. 2. l. 4. l.

Reiss Zoltán

Műcsarnok
1930. Kl. Imre kiáll. 159, 160

2072-909-1

Pincze.

86. Kályhák.

1 darab kályha, vasbádoglemezből, öntött vasbetéttel, két mintázott vasajtóval, melyek közül az alsón HEIM H. BUDAPEST Dr. MEIDINGER SZABADALMA olvasható, rácsalakú vasfedéllel, továbbá négy könyök- és öt egyenes csővel.

Magassága 117 és átmérője 49 cm.

Becsértéke..... 110 K.

Vétetett 1894 február 20-án Heim H-tól.-- Kifizettetett 1894 február 21-én a 42 sz. nyugtára.-- Elszámoltatott 1895 január 5-én 1 sz.a.

Reiss Zoltán

Thieme Becker

XXVIII. 141. l.

Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Reiss Zoltán

Lásd

2. Építő Ipar

1913. 328, 329. l.

(A budai zsidó templom terézpályázata, tervrajzokkal.)

Reiss Zoltán

Baross u. 5 emeletes
hár

Épitő Ipar

1913. 324. l.
(Magánépítési
engedélyek.)

Reisz Zoltán

iród

Magyar Vilmos -

A budai zsidó templom
második terepáljárata.
Épitő Ipar
1913. 339. l.

NÉMET FESTŐ, XV. század vége
Ecce homo
Dürer hamis monogrammájával.

Reisz Zoltán

építész

a Pók divatáru

üzlet postáléja és

belső berendezése

tervezte fenti

Tér és Forma

1933. 367

Képekkel.

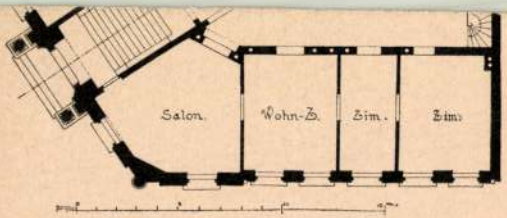
Salon.
Wohn-Z.
Zim.
Zim.

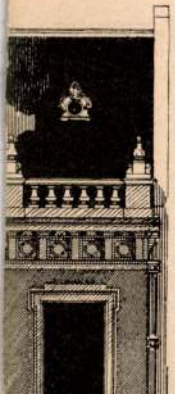

Reiss Zoltán †
műépítész

Reiss Zoltán műépítész 68 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 29.-én, pénteken déli félegy órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

A Mai Nap
1945. jún. 29.

KISS ANTAL

Reiss Zoltán

épitész

A Pesti Izraelita Hitközség Elöljárósága őszinte gyásszal jelenti, hogy

Reiss Zoltán

műépítész, a Pesti Izraelita Hitközség volt elöljárója és képviselőtestületi tagja

a szépnek, nemesnek és felekezete szolgálatának szentelt élete 68-ik évében elhúnyt.

Munkásságával maradandó emléket alkotott, díszt és megbecsülést szerezve felekezetének is, melynek ügyeit hűségesen szolgálta és puritán egyéniségét méltán övezte közbecsülés széles körökben.

Temetése június 29-én, pénteken déli ½1 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Lebegjen áldás és béke emléke felett!

Magyar Nemzet

1945 jun. 29.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Reiss Zoltán

építész

A.

Liber Bpmzobrai

434-l.

Reiss Zoltán

erőd

Ybl utolsó 19. l.

Poprád VI. 171

Reisz Zoltán
épitéz Bpest
l.
MÉ 1912. 4. n.
9. l. 10. 11. l.

Egyéb feljegyzések.

Magyar állami nyomda. Budapest, 1919. — 1491

Van-e a szolgálatban megszakitása _____ év _____ hó _____ nap

Képzettség: _____

Felvételi adatok.

Mikortól vétetett fel: _____ év _____ évnegyed;

A köteles tagsági ideje mikor telik le: _____ év _____ évnegyed;

Kilépését mikor jelentette be: _____ év _____ hó _____ nap;

Mikor záratott ki a tagok sorából: _____ év _____ évnegyed;

Miért záratott ki a tagok sorából: _____

A vonatkozó ügy számok és adatok: _____

Évi fiz. és személyi pótlék:	Évi tagdij:
1.	1.
2.	2.
3.	3.

A törzslap kiállitásának kelte: _____ év _____ hó _____ nap.

_____ pénztáros.

_____ szakköri elnök.

Reisz Zoltán

Szód

Tér és Forma.

1930. 488. l.

(– il: Horizontális vagy vertikális? A Corvin áruház képével.)

A magyarság évezredes sorsútjának — a honfoglalástól Trianonig — legigazibb és legtárgyilagosabb képe. — Ennek a műnek ott a helye minden hazája sorsát szívén viselő magyar ember könyvtárában. **Szerzői: Hóman Bálint és Szekfű Gyula** a budapesti egyetem tudós professzorai, a történettudományok legavatottabb szaktekintélyei, az írásművészet mesterei.

Eddig megjelent az I., IV. és V. kötet.

A 7 kötetes mű ára merített papiroson maroquin-félbőr kötésben nagyszámú kép- és térképmelléklettel kötetenkint 20.-- pengő. Megszerezhető havi 5 pengős részletfizetésre is. Tájékoztatót készséggel küldünk.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 18. Levélcím: Budapest 4., 242. sz. postafiók.

Reiss Zoltán

Mandler Heinrik villája
Sziget utca 4 emeletes
ház

Építő Ipar. 1912. 31. l.
(Magánépítési enge-
délyek.)

Reiss Zoltán
épitez

Balassa Zsigmond
réstére Hollán utca
négyemeletes ház.

Épitő Ipar 1912.
144. l. (Magánépi-
tési engedélyek.)

Reiss Zoltán

Mandler Henrik részére
Váci út
5 emeletes ház

Épitő Ipar 1912. 373. l.
(Magánépitési engedélyek.)

Reiss Zoltán
építész

l. Medvey 73. l.

Reiss Zoltán

Leipnik Ármó. A Temesvári Bank új palotája. Temesvári Hirlap 1913. máj. 10.

U.594.

Terv megvétel

1928 ÉV
NOVEMBER

IKAI

XXV. ÉVFOLY.
3. (286.) SZ.

MLE

EGYES SZÁM
ÁRA 1·70 P.

TANYOMDA ÉS
R MŰVELOINEK
ZERE SZT. Ö. KIADÓ
VILMOS

Reiss Zoltán

épitéz

cond

z

Yblut. 19. l.

Ezüstlemezzel borított Köpüjű
Vaslándzsa TV. 229

Reisz Zoltán építész

Tér és Forma, 1930. III. évf.

487 - 488. o.

- ill: Horizontális vagy vertikális?

Reisz Zoltán épitész

l. Bpest, áruház

Tér és Forma, 1933 VI. 137

Reiss Zoltán, épitész

CORVIN NAGYÁRUHÁZ:
1926-ban Reiss Zoltán tervei szerint építették. 1966-ban korszerűsítették.

-: Házsorok, soroklon

4.

Esti Hirlap, Bp. 1977 okt. 7.

Reiss Zoltán

tervei szerint épitették 1926-ban a VIII. ker. Blaha L. téri Corvin nagyáruházat.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

214 l

Reiss Zoltán

építész.

Elek

Gellillad

434. l.

l die unter deren Einfluss stehenden
ltürigen Kleiderschränke des XVIII.
ebtheit.

nd goldverzierten Möbelstücke gehö-
Ir. 297 besitzt durch die Tapezierung
n Kunstwert ist der in Holland her-
Konsolkasten aus dem XVIII. Jahr-

f italienischen Ursprungs (Nr. 343),
und 342) und zwei wappentragenden
teren hat man bis in die letzte Zeit
i Simone Bianco gehalten, in neuerer
unter norditalienischen Einfluss ste-

Meister, wurden von Dr. Ludwig

l anderen kunstgewerblichen Gegen-
m für Kunstgewerbe in Budapest.

Reiss Zoltán

Reiss Zoltán okl. épitész, V. Erzsébet-tér 4. 381-184

Bptávb 1940 szept.

REISS Zoltán építész (Bp., 1877.V.24.-1945.VI.26.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 **165.p. és ill.**

Reiss Zoltán

Reiss Zoltán: Interieur a Pók Áruházból

Képzőmiv. Szt. 1933. 206 l.
65. sz. okt.

z Péterfy Lajos: Kilátás
vészek kiállításáról a Műcsarnokban

mponálás-
n fejlesz-
r stilizált
ennek a
rászművé-
i. Boldog-
mintázott
akott feje
t be. *Ta-*
igyes két
plakettjei,
iser Lajos
h Árpád
pozíciója,
pozíciója,
ménye, de
bronzpla-
Lajos sa-
és *Szé-*

ziciót mutat be, *Radnay* Miklós egy frappánsan artisztikus virág csendéletet, *Szánthó* Mária az ő sajátos, gyöngyházfényben ragyogó aktját és *Neógrády* László, aki egy festői finomságokban bővelkedő aktképet állított ki. Ifj. *Czene* Béla Alföld c. vászna levegős, tágas perspektívájával és tavaszos színskálájával, *Hatvani Perlusz* Gyula ügyesen komponált pasztelljeivel, *Péter* Mária hangulatos, világos színeivel kelt hangulatot. *Szilády* Margit tanulmányfeje különösen merész színfelrakásában érdekes. *Jordán* Miklós kis tájképe művészi munka, *Kelemen* Margit Profilja jól rajzolt. *Molnár* Géza tanulmányfejei egyénien látottak, *Szendy* Arisztid erős színkontrasztokban felvetett figurálisa megrázó erejü. *Molnár* Zoltán fantasztikus képe nincs érték híján. *Sz. Lám* Ilona két figurálist állított ki. Mindkettő elmélyedésre mutató, tehetséges munka. *Kristófy* Árpád ön

Reiss Zoltán

Architectura

91.l.

Reiss Zoltán

épitesz

vrád

Est. 1928

33, 34, 1.

TORNA

kastély

V:64 tornai kastély. VV 1864, 121 l.

Reisz Zoltán

Irod
2

Kende Ferenc

A kereskedelem és
ipar építészetéről. II.

Tér és Forma

1933. 143. l. 144. l.

Reiss Zoltán

1907 jul. 8

Melléklet a „Vállalkozók Közlönye“ 28. számához.

Magánépitési engedélyek B

A fővárosi magánépitési albizottság 1908. julius hó 7-én Wellisch Alfréd biz. tag elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását:

a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre:**

151107. Reiss Bernát (VII., Dohány-utca 42.) az I., Mikó-utca 1616. hrsz. a. 4 em. ház, ép. Reiss Zoltán.

149652. Cs. kir. szab. déli vaspálya társaság (I., Mészáros-utca 19.) az I., Avar-utca 1376. hrsz. a. két emeletes épület.

47407. Dr. Jarinay Sándor (VII., Izsó-utca 6.)

150242. Ille
12.) ugyanotti
jóváhagyattak

c) j

148528. Gr
2461 hrsz.
151787. Ba
157064. Ha
hrsz. a.
149476. Sa
2611. hrsz. a

Reiss Zoltán

írod

Sas Aladár:

A Wesselényi utcai pályázatról.

Tér és Forma

1930. 36, 37. l.

Trois Lettres

Vie

Les Adieux :

Le Messager entre
Polydeuteros.

Les Jeux

1930 36, 37 f.

REISS ZOLTÁN

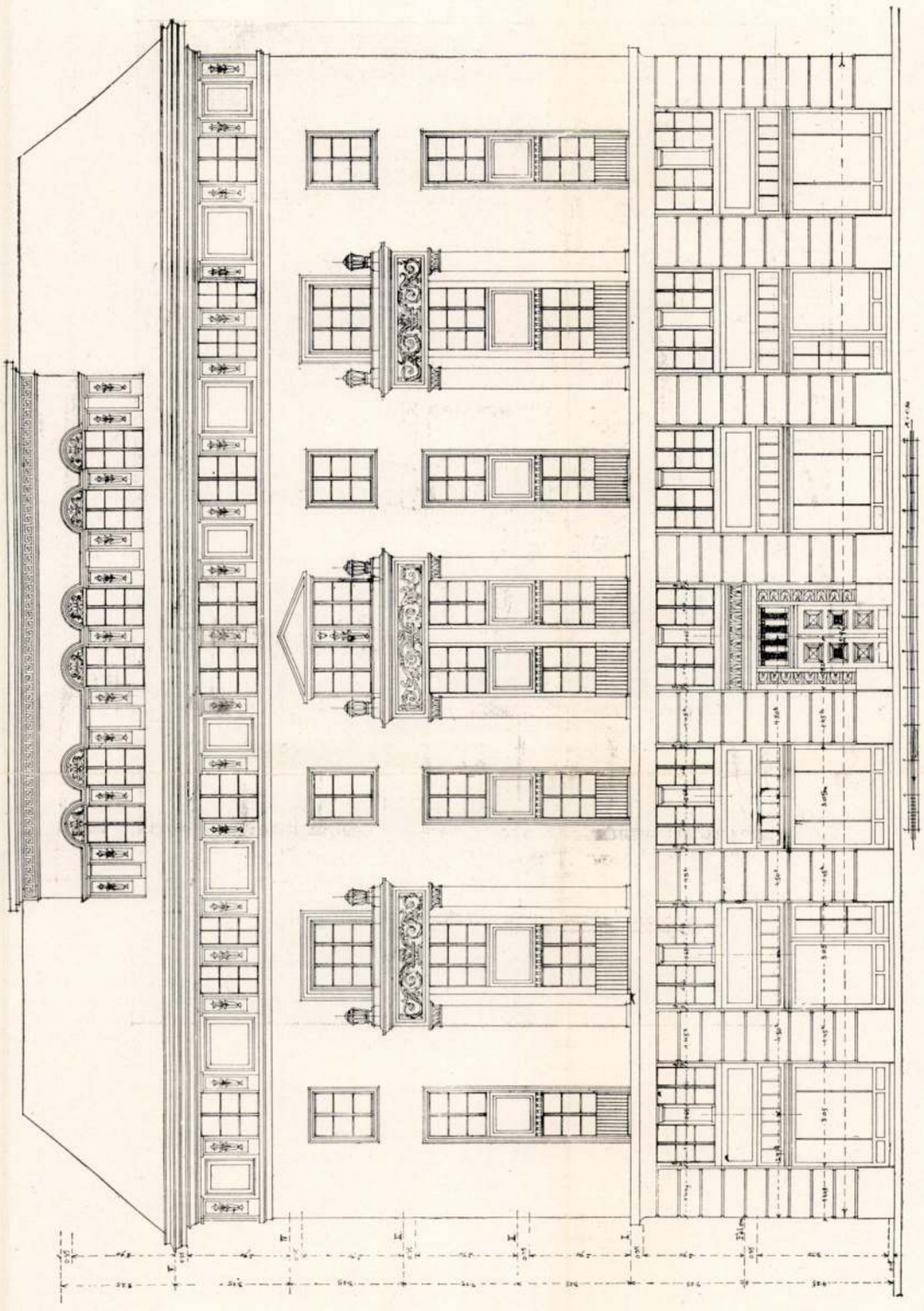

RÁDAY-UTCAI BÉRHÁZ

ÉPÍTETTE: NÉMETH LÁSZLÓ

HUNYADI-UTCAI LAKÓHÁZ

HOMLOKZAT

REISS ZOLTÁN

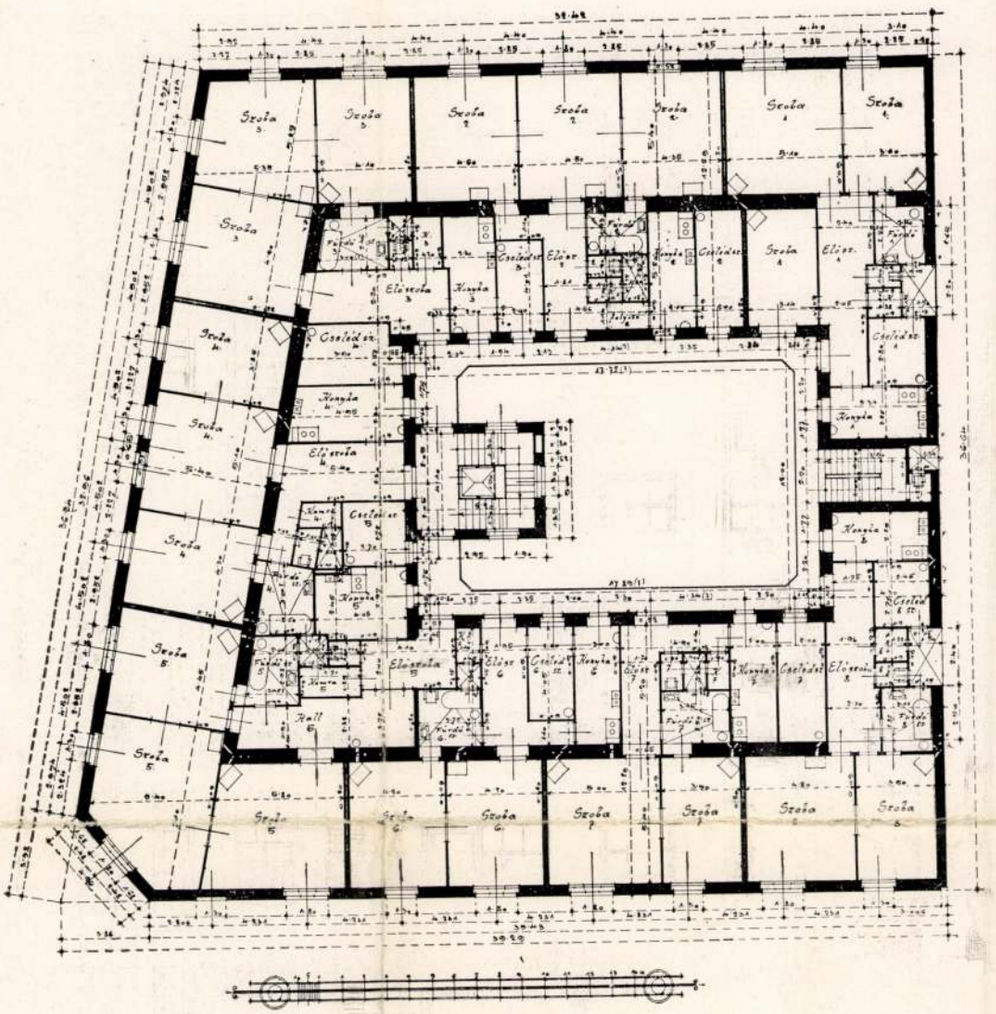

RÁDAY-UTCAI BÉRHÁZ ALAPRAJZ

Reiss Zoltán

FLEISCHL RÓBERT

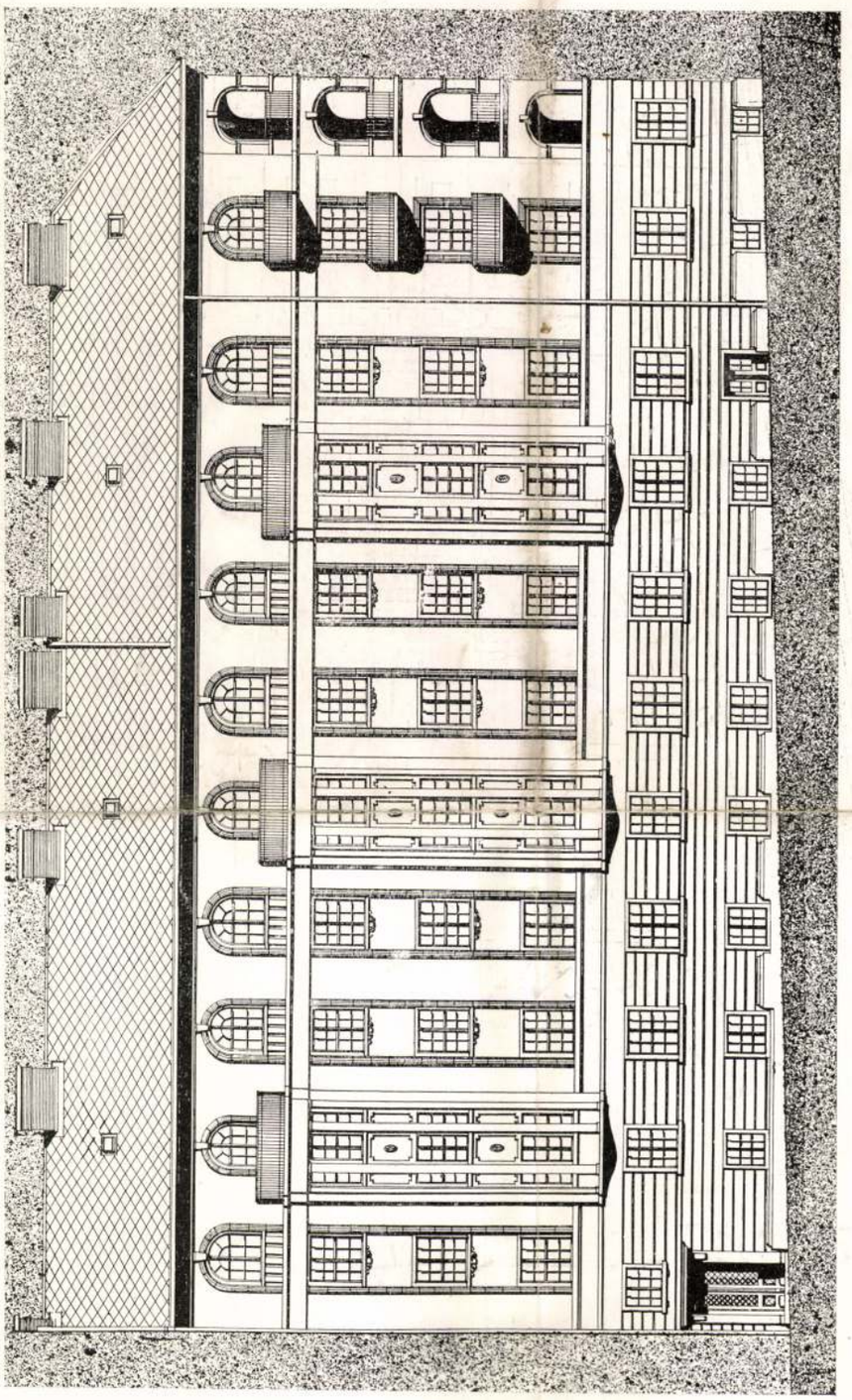

MÁRVÁNY-UTCAI LAKÓHÁZ HOMLOKFAL

Reiss Zoltán

Magyar Építőművészet

1907. 9. sz. 23. l.

A magyarkanizsai Takarékpénztár székházának tervpályázatán az első díjat tizenhárom pályázó közül *Reiss Zoltán* budapesti építész nyerte el.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Reisz Zoltán

A magyarkanizsai városháza tervpályázata ügyében április hó 10-én döntött a biráló-bizottság. Az első 700 koronás díjat ***Reisz*** Zoltán budapesti építész nyerte, a második, 400 koronás díjat ***Schulek*** János építész. A „Világos", „Haladás" és „Délibáb" jeligéjű terveket megvételre ajánlották. A biráló-bizottság tagjai voltak: ***Leitersdorfer*** Béla építész a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet megbizásából, továbbá ***Stankovits*** György főmérnök, ***Pfeifer*** István igazgató mérnök. (Közöljük.)

Magyar Építőművészet

1908. 5. sz. 32. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

árúk érkezését és elszállítását lebonyolító helyiségeket, hátsóudvarokat tervezni, addig ez Németországban és nálunk szigorú követelmény.* Vagyis a francia árúházak az egész telket szinte egyetlen egy nagy csarnok számára vehetik igénybe, melyeknek részei nem tagolódnak úgy szét, mint a kevésbé áttekinthető, de célszerűbb és a nagy tűzkatasztrófáktól kevésbé fenyegetett német árúházakban. A Corvin-Árúház is ilyen szabályok szerint épült, itt is vannak szállításra, tárolásra szánt hátsóhelyiségek, udvarok, sőt a nagy középső csarnok méreteit is a gyakorlati szempontok határozták meg. Ez az épület magját és belső díszét alkotó nagy központi csarnok a Corvin-Árúházban nem négy, hanem csak egyemeletes. Az árúházak szakértői azt tapasztalták, hogy az összes emeletsorokon keresztül hatoló csarnokok inkább csak érdekes látványok, de nem felelnek meg az árúház és a vásárlóközönség érdekeinek. Ezért a Corvin-Árúházban alacsonyabb a nagy csarnok, ami azonban előnyére vált az üvegtetővel fedett, az első emelet benyíló balkonjaival tagolt, ünnepi hangulatú helyiségnek. A főlépcső a csarnok mélyén, monumentális szélességben csak az első emeletre vezet fel, a felsőbb emeletekre való közlekedést kisebb melléklépcsők és felvonók bonyolítják le. Mindezt a tervező

* *Alfred Wiener*: Das französiche Warenhaus im Gegensatz zum Deutschen. *Berliner Architekturenwelt* 1903 XV. 11. Heft, 4310.

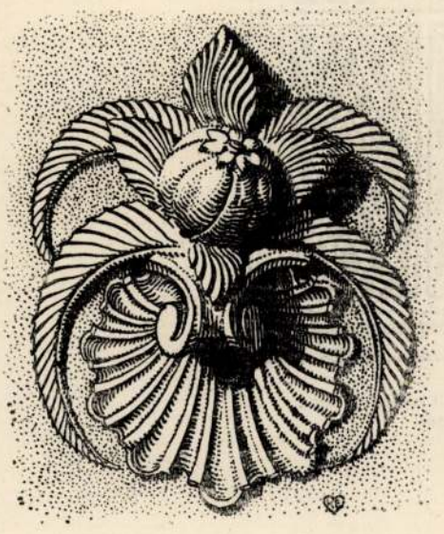

Az udvar pilléreinek plasztikus díszítése.
Kovács Erzsébet rajza.

Az udvar pilléreinek plasztikus díszítése.
Kovács Erzsébet rajza.

úgy oldotta meg, ahogyan a gyakorlati követelmények előírják. A második emeleten előkelő hatású buffet-terem is található, mely a központi csarnokkal az épület legművészibb, kellemesen berendezett helyisége. Az árúház irodái a felső emeletekre kerültek, ahová a vásárlóközönség nem igen szokott felmenni, a lapos tetőket pedig tágas terraszok foglalják el.

A központi csarnoknak és az abból nyíló főlépcsőnek nemcsak térképzése sikerült jól, hanem díszítése is kellemesen tartózkodó. Márványburkolásról költségkímélés miatt le kellett mondani és így a pillérek és vízszintes gerendák csak finom profiljaikkal és a rárakott ornamentális, valamint figurális díszeikkel hatnak. A fehér pillérek és gerendák nyugalmas harmóniájába élénken szólnak bele a félemelet baluszteres és plasztikai díszekkel ékes fabalkonjai és a fából faragott világítótestek. Különösen a virágfürtökre emlékeztető, vagy nagy kerékalakú, szinezett világítótestek, melyek anyagukat nem tagadják meg, sikerültek igen jól. De igen művészieken oldották meg a különböző formájú kisebb falikarok, a főlépcső karfájának kitünően komponált betétjei, a fűtőtestek betonrácsai és a pillérekre rakott, többtípusú plasztikus díszítő motívumok is. Az épület külső és belső figurális díszeit *Beck Ö. Fülöp* és *Pongrácz Szigfrid* mintázták. Beck Ö. Fülöp inkább a plasz-

tikai stílus hangsúlyozására, romantikusan magyar kifejezésre, Pongrácz pedig a tetszetősségre törekedett. Mindkettőtől nem egy komoly értékű, jól komponált domborművet vagy alakot láthatunk a homlokzatokon és a belső csarnokokban. Különösen Becknek muzsikáló és táncoló magyarjai érdemelnek behatóbb figyelmet, Pongrácz viszont jól találta el az épület attikáján álló Pandora-figuráknak az architekturához illő stílusát.

A 2 millió aranykoronából épült Corvin-Árúház kétségtelenül művészi jelentőségű alkotás, egyben egyik legsikerültebb megnyilatkozása a mai magyar építészeknek. Köszönetet kell mondanunk az építtető társaságnak és Reiss Zoltánnak, a tervező építésznek, hogy ilyen nemesen elgondolt alkotással gazdagították fővárosunknak annyi ízléstelenséggel megrakott zavaros arculatát.

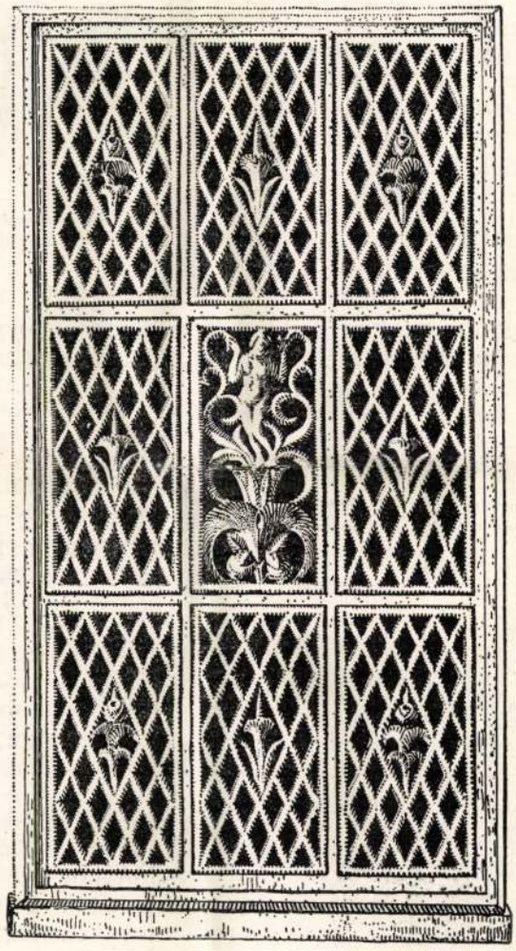

A Corvin-árúház vasbetonból készült szellőztető rácsa.
Kovács Erzsébet rajza.

Reiss Zoltán: A Corvin-árúház főhomlokzatának részlete. ◆ Teil der Hauptfaçade des Corvin-Kaufhauses. ◆ Magasin Corvin à Budapest. 9

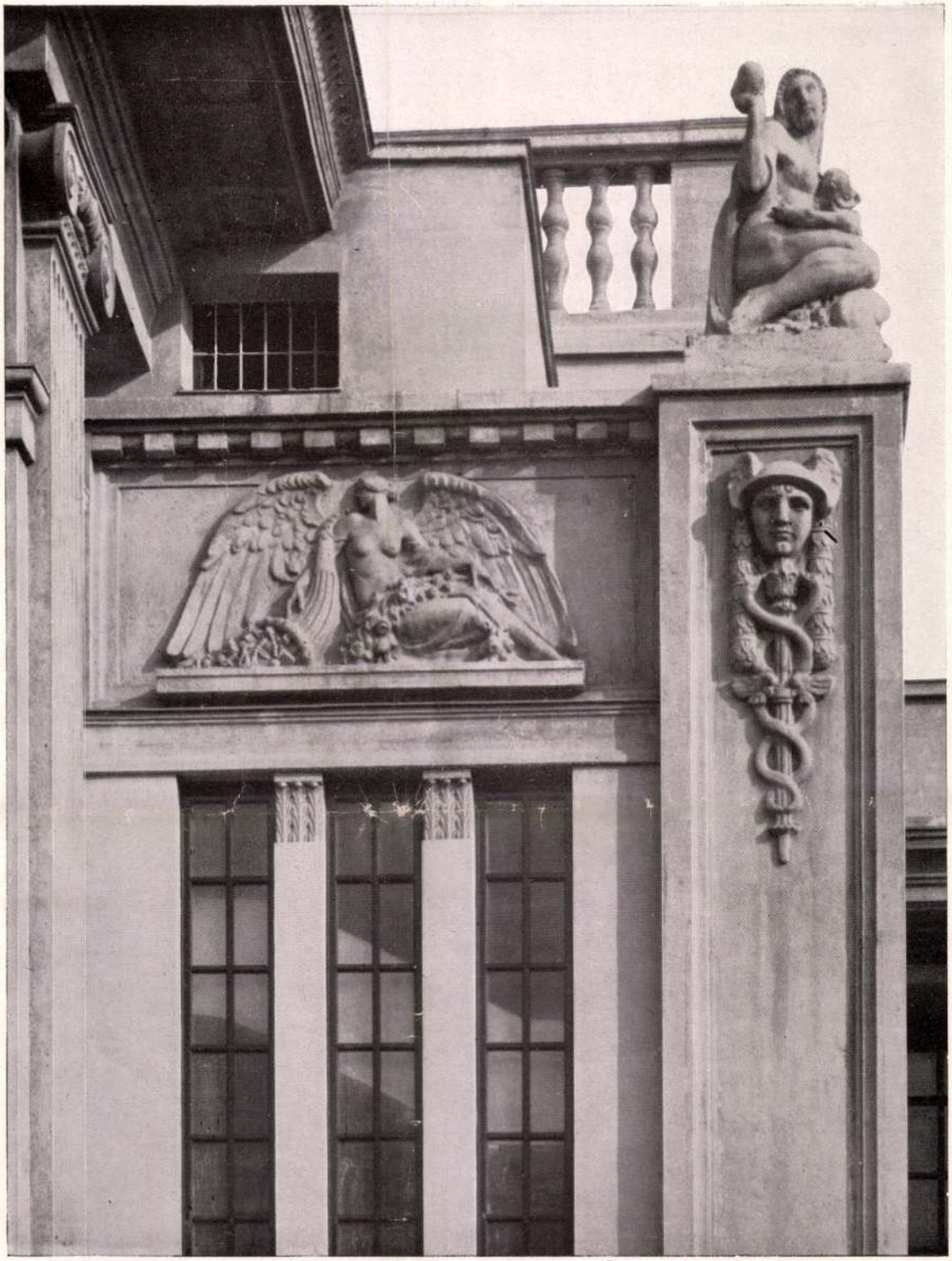

Reiss Zoltán:

10 A Corvin-áruház Flór-utcai homlokzatának részlete. ◆ Teil der Seitenfaçade des Corvin-Kaufhauses. ◆ Le Magasin Corvin à Budapest.

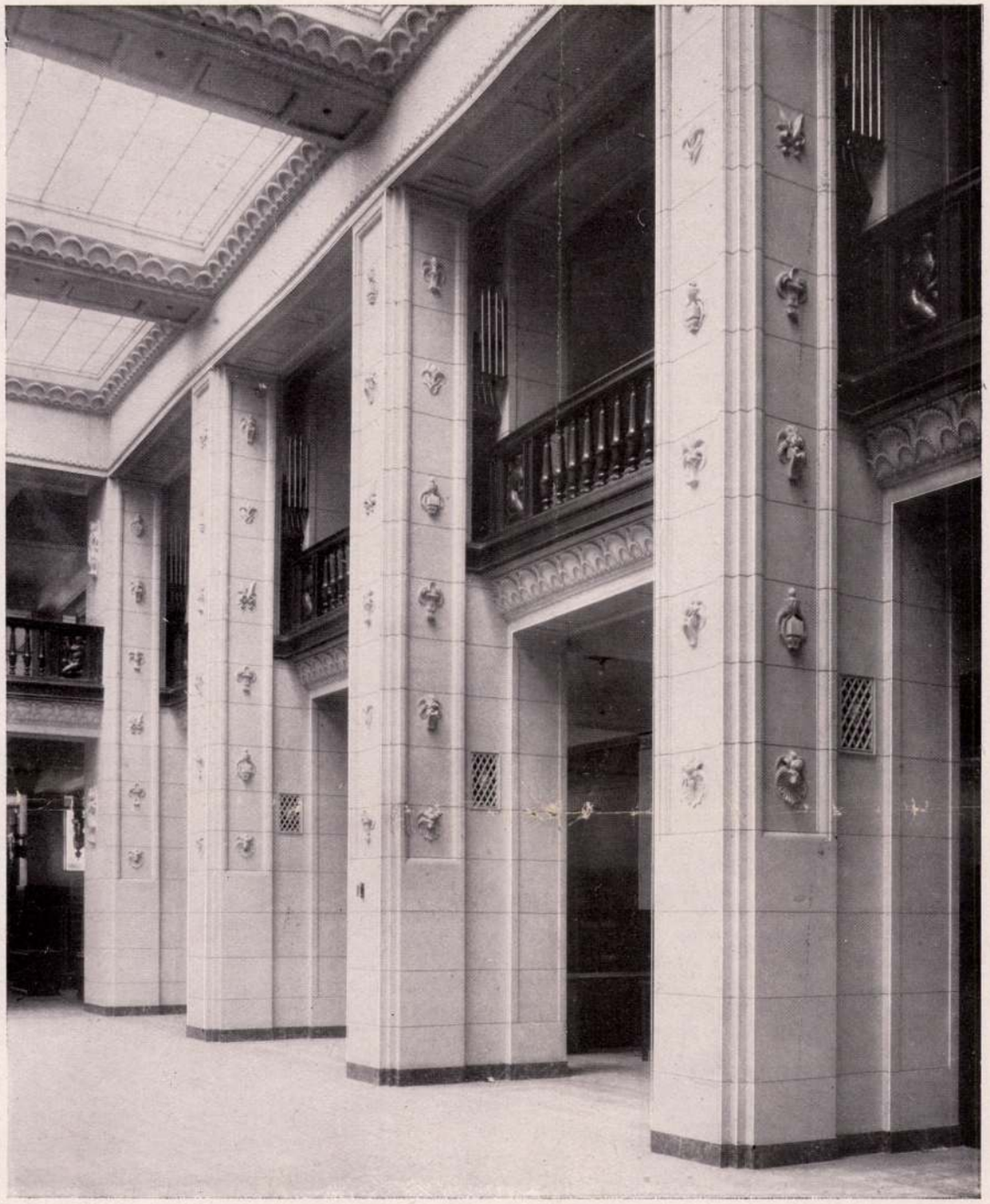

Reiss Zoltán:
A Corvin-árúház udvarának pillérsora. ✦ Pfeiler-Reihe im Hof des Corvin-Kaufhauses. ✦ Piliers de la grande cour.

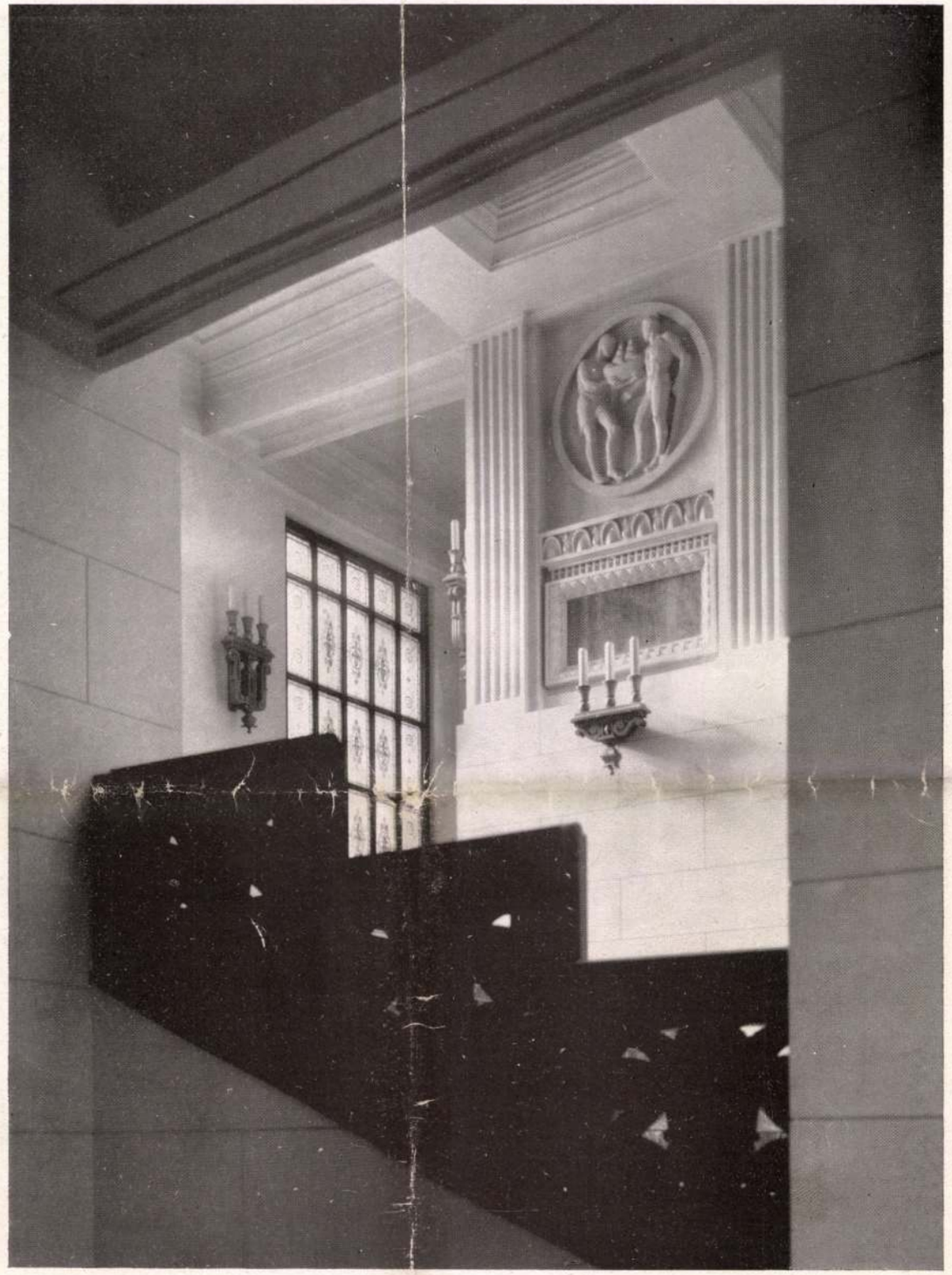

16 *Reiss Zoltán:*
A Corvin-árúház fölépcsőjének részlete. ✦ Teil der Haupttreppe des Corvin-Kaufhauses. ✦ Le grand escalier du Magasin Corvin.

Reisser F.

Térkép. T. 2553.

E lapnak, a melyhez alól jobbra Eintheilung von Hungarn és Erklärung der Zeichen van adva felirata fölül balra:

KÖNIGREICH
HUNGARN
Samt den vereinigten Ländern
IN WIEN
bey T. Mollo und Comp.

ez után: F. Reisser sc.

Rm., mér. a rl. 54.5: 78.2 cm.

Reissenberger Adolf

nyomdász

l.

Kertész nyomtatott

275 l.

139. kép. *Deger, Ernst: Madonna.*

Simor prímás rendelte a művésznél.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 45. szám. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 116—117. l. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — Rényi 21—22. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 768—769. l. — Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 238. l. — Maszlaghy II., 207. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in

Reissenberger

l.

Evang. templ.

118, 130 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

VIII., Rökk Szilárd-utca 39. sz. Telefon 50—97.

POPPER ZSIGMOND

Reiss Zoltán
épitész
l.
MMÉÉvk
1934. 238. l

ba
r k
kás
a
fel
ány
het
z r
A
énz
és
ki r
azga
k c
e g
i v
ysz
g y
ózsé
ségo
es
az
orto
vek, költségvetés és szerződéstervezet a
házán megtekinthetők, a költségvetés
ta 25 k.-ért megszerezhető. Az ajánlato-
vezett község előljáróságához március
. e. 9 óráig kell beadni. Bánatpénzül a
i összeg 5%-a teendő le a községi
nál és a nyugta az ajánlathoz csato-
A teljes szövegű hivatalos
st lapunk mai számának hir-
részében tettük közzé.
ecen. (Csapatkórház épités.)
en sz. kir. város az épitendő cs. és kir.

ek. (U
inda—p
km. s
vállalat u
l előirá
munka a
kőanya
sikba ra
kő, legk
ékü fag
avics, le
kü fag
tiszta
k.
kőany
sa, a ra
uvaroz
zeraká
Az utp
relési
utfelj
nkák.
emelé
1080 m² feljáró kőbu
nyos tölgyfa kerékvető
IV. csoport. Fedőa
séges, de tiszta homo
kiszállitva és 1 köbm
A munkáknak biztos
9 én d. e. 11 órakor
államépitészeti hivata
tartatni. Az ajánlatoka
10 óráig kell beadn
Torontál vármegyei
bánatpénzről szóló n
jegyeztetik, hogy csoj

nkor
bb és
bb padlója!
es, melegtartó, tűz és viz
gombamentes, rendkivül
esithető és beereszthető mint a
adló.
ljesen baktériummentes és azért

zak, klinikák,
padlójának burkolására különösen
padlózatok hézagai a leghathatósabb
lönféle fertőző betegségeknek, n
vörhenynek, tuberkulósisnak stb.
Régi kikopott fapadlók asbestburk
teljesen uj és elegáns és hygienikus padlók
Ugyszintén az asbestpadló a legalkalmasab
burkolat üzletekben, gyárakban és minden más
vános helyiségekben.
Olcsóság és kiváló tulajdonságai miatt máris
elterjedtségnek örvend.
Prospektusokkal, mintákkal, kész
munkák jegyzékével és árjegyzékke
vánatra szolgálunk.

port.
a 73. sz.
2102·98 k.
a 73. sz.
2223·05 „
a 76. sz.
882·24 „
Összesen 5208·27 k.
ius 18-án d. e. 11
zeg 5%-ának megfelelő
intézeti pénztárnál esz-
elismervénynyel felsze-
n. kir. áll. ménesbirtok
k be. Pályázni lehet
munkákra külön-külön,
. A tervek, költségvetés
es vállalati feltételek és
ülön határozmányok a
ménesbirtok épitészeti
letők
lyreállitás.) A heli-
reállitása 3091 k. 21 f.
zolgáltatandó 739 koro-
8 kézi és 50 igás nap-
élyeztetvén, e munká-
a lőcsei m. kir. állam-
rcius 10-én d. e. 11
tartanak. Bánatpénzül
ajánlati összeg 5%-át
müvelet és a feltételek
hivatalban megtekint-

kat Tiszalök község elöljáróságánál
napon d. e. fél 10 óráig nyujtsák be. F
lehet ugy az összes munkálatokra, r
egyes munkanemekre külön-külön is. Az
hoz az ajánlati összeg 5%-ának m
bánatpénznek a községi pénztárba tört
tételét igazoló letéti nyugtatvány csat
A tervek, szerződési minta, általános fe
és részletes határozatok a községházán
tekinthetők

Rimaszombat. (Kő- és kavicsszál
Gömörvármegye th. közutainak az 1909
évekbeni fentartásához szükséges kő- és
anyag szállitására árlejtés hirdettetik
tandó:

I. a rimaszombati utbizt. 1505 két m
20.454 kor., II. a rimaszécsi utbizt. 1
m³ rakás 17.195 kor., III. a tornaljai
1750 két m³ rakás 22.158 kor. 30 fil
rozsnyói utbizt. 1575 két m³ rakás 17.7
V. a nagyrőcei utbizt. 1317 két m³ raká
kor. 10 fill., VI. a garamvölgyi utbizt.
m³ rakás 7876 kor. 75 fill. összesen 7
m³ rakás 102.102 kor. 15 fill. Az árlej
alábbi határnapokon és helyeken fognak
és pedig:

I. Az összes utvonalakon szükséges
szállitására csakis irásbeli ajánlatok el
mellett az alispáni hivatalnál Rimaszo
március 24-én d. e. 10 órakor.

II. Az egyes járásokra, vagy csak e
vonalakra irásbeli és szóbeli ajánlatok

Reissig Adolf

Thieme Becker

XXVIII. 142. l.

Lyka

T.

„Hangya" Fogyasztási Szövetkezete.

Europa könyv,lapterjesztő r.t.

Budapest V.

Visegrádi utca 36.

Reisig Adolf

rajztanár
1895–1920-ig működött az alábbi gimnáziumban.
† 1935 ápr. 18

Trombitás Gyula dr.

A budapesti állami
Verbőczy István
gimnázium 50 éve
(1892–1942). 45. l.

Bp. 1942

~~Court X. 121.~~

Reissig Adolf id.

Kül. 1856 jun. 4. Bpest.

lásd okv.

Baum Verbőczy 34. l.

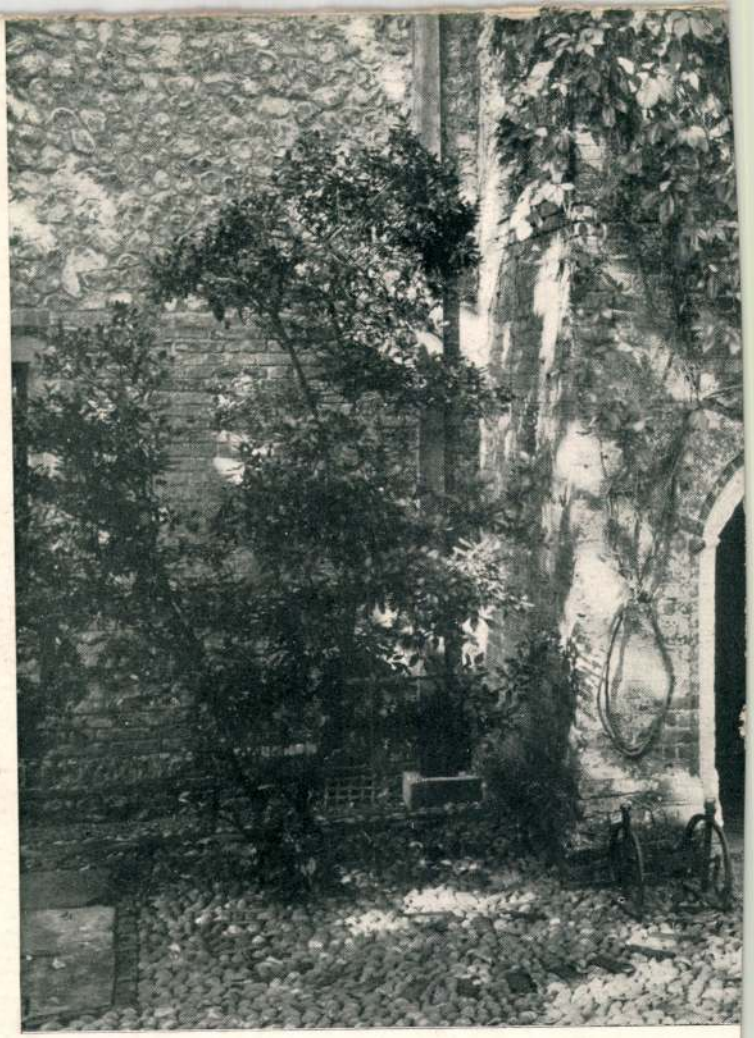

ANGOL HÁZ

REISSIG *Adolf*, festő. * Budapest 1856 jún. 4. A bpesti mintarajziskolában szerzett rajztanári oklevelet, azután Szombathelyen, majd Budapesten volt rajztanár. R. festette a csémi (Vas vm.) templom oltárképét, a szombathelyi püspöki kápolna falképét stb. Több arcképet és tájképeket is festett.

Sz-gy. II. 353.

NA

Csoportosítás		Alapkönyvi jel- és szám	Dátum 19.....	Szöveg	Bizonylat száma	Lejárat			Terhe
0		1	2	3	4	5	6	7	8

Reisser Ottó

festő Műcsarnok

1931. tav. tárl. 442, 444

Reisser Ottó
festő

Műcs. kiáll. 1931 tól
Pipics 119. l.

KURITYÁN

Kartély

Képe VV 1861, 233 l.

Reisser Ignác, építész

M.D.K.

megvásárolt terve, a József fiú árvaház telkének beépítésére hirt pályázaton. Hrsz.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1918.évf. 17. sz.

132. old.

M.D.K.

Reiser J. építész

a budapesti krematóriumra kiírt pályázaton második díjat nyert.

Építőipar - Építőművészet, Bp. 1916 évf. 15. sz.
87-88. old. 7-9. a.

Reiser J.

epitex

U. 1979

~~Avar Kenggel VI. 137.~~

Reiser J.

épitész

Budapesten épitendő krematorium terop.

II. dij.

Épitő Ipar — Épitő Müvészet. 1916. márc. 26-n. ápr. 9. (A budapesti krematorium-pályázat, képpel és műszaki vajzokkal.)

Pálffy János hagyom.
Pozsony 107.

Lierben 1594 ~~-ben.~~ előtt

ői képmás.

szembenéző ábrázolja, aki,

látható és balrafordult leánya ~~[illegible]~~
~~[illegible] és szembenéz~~ Kontya kö-
keblén pedig sötét alapú fehér
ngygyel visel. Oldalt fürtözött
rna. Kivágott fekete ~~ruhája alatt~~
lzése jobbról félmagasságban: H

A háttér szürke.

65.5 cm.-- Becserteke 3500 K.
yom ~~1907. november 14-én (1429-908)~~
ánya
orisceltárban 66 és annak kivo.

és csipkével díszített ruhája

~~erint~~

109

pag 50

3.5

Reiser V. Ignácz bécsi építész

M.D.K.

(magyar állampolgár)

1500 K-ás második díjat nyert a Kerepesi-úti temetőben felépítendő krematórium tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1916. XXXVII. évf.

márc. 29. sz. 7. old. +

ápr. 5. " 3. ".

Reissig

festő

MDK

Repr:

Krisztusfej, falkép-töredék vízfestmény másolata /1878/

Csemegi:Budavári. 1955.

141. kép.

Reissig

MDK

festő

Repr:-

Falfestménymaradványok vízfestmény-másolata a főszentély feltárt déli és északi alsó ablakának bélletéből. /Reissig és Uhl Sándor. 1878/

145-146 kép.

Csemegi: A budavári főtemplom. 1955.

Reissig Adolf

1877/8. I. II. nakosztály
mül. 1857 jun. 4. Budapesten
Föreált negyett. Önkön díjas rajz-
tanár, előtt.
1877/8. II. II. nakosztály.
1878/9. I. III. nakosztály
1878/9. II. " "
1879/80. I. vendéglátogató

Majorsi lelet VI. 125.

Reissig Adolf f

Rajztanár az I. ker. állami főgimnáziumban Budapesten.
Életrajzára vonatkozólag adatok találhatók az intézet értesítőjében 1895-től.

Neveredesebb képei:

I. Ferenc József. Olajfestmény
Vaszary Kolozs. Olaj.
nehány illusztráció az Ujabb Magyar írók c. folyóiratban.

Reissig Adolf

a budavári Jöegyház
XIII–XIV. sz. falfestmény rész-
leteiről készített másolatai
a Műemlékek Orsz. Bizottsá-
ga rajztárában –

ivad
Z
Monkk: 47. l.

Mignon Ábrahám: Virágok, hal
és madarak 354(636), 3539(493).

Reissig Adolf

szül. 1857 jun. 4.

1876/7. I. öszt. ön. dijas rajz-
tanár jelölt.

1876/7. II. dtto.

MDK

Reisz

Gypárisi kiáll. 221.l.

Reissig Adolf
rajztanár

l.

Lyka körön

130. l.

1399

I.
411

1399. Kartz.

Sz. Drezdában † 1810-ben.

Tivoli Róma közelében.

A középtérben emelkedő hegyen látható épületcsoport felett madarak röpködnek és az előtérben, a vízesésen innen, birkák legelnek. Középütt három tagból álló társaság van. A fiatal pásztor clarinetozik, játékát a szamáron ülő férfi mandolinon kiséri, a földön ülő nő pedig bal karjára támaszkodik, visszafordul és felemelt jobb kezében koszorút tart magasra. Mellettök kutya szaglász. Jobbról kecskék és birkák járkálnak. Az égbolt felhős.

Vászon, méretei 129 : 179 cm. — Mündler: III. 24. — Át. Képt. 352. — Új lelt. sz. a Nemz. Múz.-ban 218. — 1905. átv. jegyzék 430.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: II. 21. *Kartz:* Eine Landschaft mit Wasserfällen und Viehheerden, die da ruhen. — 1815: III. 44. *Kartz:* Eine Gegend Italiens mit Wasserfällen

Reissig Adolf

a Magyar Rajztanárok Orsz. Egyesületének

fővárosi alelnöke volt 1898, 99-ben.

A Magyar Rajztanárok Orsz. Egyesületének Értesítője. 1899. 153. l. (Egyesülti élet.)

Az 1900-ei közgyűlésen az alelnökségből kibukott, de bekerült a F

u. o. 1900. 9. sz. 267. l.

F választmányba.

teni a keze alá kerülő ujságanyagot. A gondolatai mindig tiszták voltak, mint a mondatai. És ezekben soha sincs más, csak az, ami organitikusan beléjük tartozik. Ha a téma követeli: csodálatos muzsikává lágyul a nyelvezete; ha kell: harsonázik. Ha akarja: poémák lüktetnek a vezércikkében; ha akarja: egzakt mondatok, könyörtelenül tárgyilagosak, törvényszerüek. Irhat száz mondatot, kétszázat is, egy se szemvesztésre számitó ornamens, de mindegyik lényeg. A stilusa mégis elragadóan szép, friss és fiatalos, bárha még a lendületét is megméri vaskemény fegyelmezettségében.

Már nem egészen fiatal, de még nem számit az öregek közé. Öregnek látszani, az csak az ő ifjuságának volt a privilégiuma. Még gyerekember volt, mikor megkezdte az ujságirást, de már akkor se vették fiatalszámba. Valami patinás ősiségben gyökerezett a tehetsége, amelynek geneologiája terebélyes ágakon a Kemény Zsigmondok őserejéig lombozta fel magát.

Mindig ujat ad és mindig a magáéból. Inkább kritikus, rend-

Reissig Adolf
festő

l. Katalógusok
45. l. 47. l. 52. l.

Reissig Adolf rajztanár M.D.K.

Aba-Novák tanára, ötletéből keletkezett az Aba előnév,

B. Supka Magdolna: Aba-Novák Vilmos, Bp. 1966.

16. 1.

Reissig Ferenc

Reissig Ferenc, rajzoló, Pozsonyból, 23 éves korában, 1840-ben iratkozott be.

Fleischer Bécs

78.

Gorzó Dénes iparigató tanuló

VI. 315.

REISSINGER, Joseph, pozsonyi kard-
czivár

J. R. bürgerl. Säbelmacher, 9 hónapos lánya
meghalt. (1771, 66. szám, 4 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Reissinger János

pesti antalos

l.

Tanulmányok Bpest II.

155. l. – 157. l.

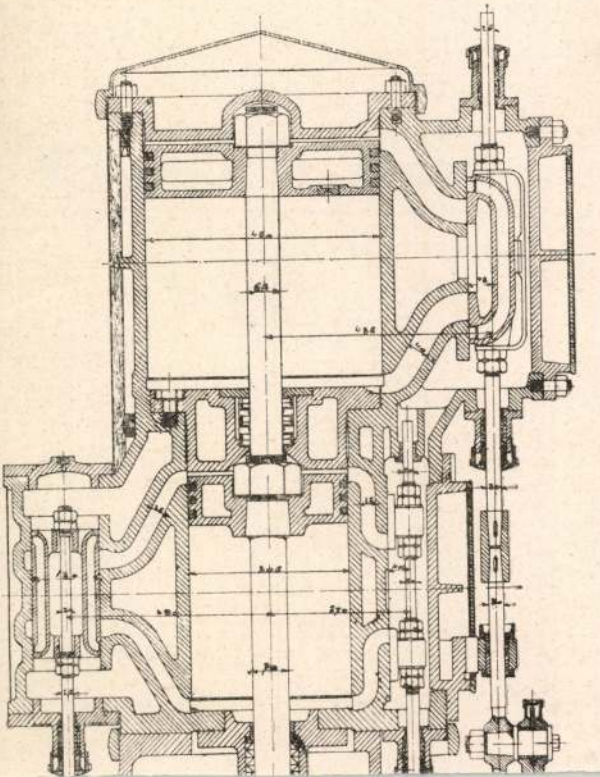

Reisz.

" Blindeninstituts
im Monate März 1838: Jelz: "Del.

Mehádia.Ansicht der Herkules Bäder
Banat./Ugyanez franciául is./Szinez
Lantos X.Aukt.440.

Mehádia.Ansicht d.von d.Türken aufg
leitung bey Topletz./Ugyanez franci
Fremde d.Litographie.Szines kőnyoma
Lantos X.Aukt.441.

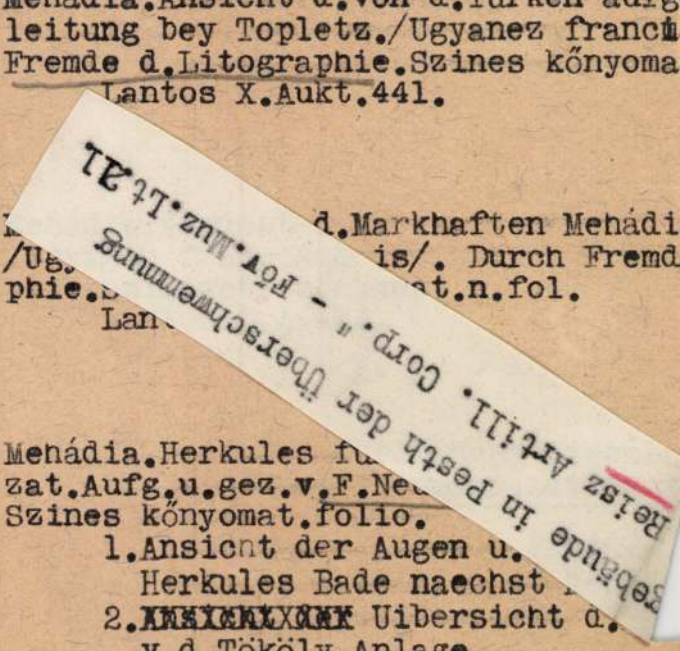

d.Markhaften Mehádi
/Ug is/. Durch Fremd
phie. at.n.fol.
Lan

Mehádia.Herkules fu
zat.Aufg.u.gez.v.F.Ne
Szines kőnyomat.folio.
1.Ansicht der Augen u.
Herkules Bade naechst
2.XXXXXXXXXX Uibersicht d.
v.d.Tököly Anlage.
3.Ansicht d.Platzes.
4.Ansicht d.eigentlichen Herku
d.Fusbaeder.
Lantos X.Auk.443.

Ansicht der Festung Neu Orsowa./Ugy
Szinezett kőnyomat.folio.
Lantos X.Auk.467.

Reisz

Blindeninstitutsgebäude in Pesth der Ü
Jelz: "Del.Reisz Artill.Corp." - Főv.Muz

ORCZY LŐRINC báró,mellk.kőny.18
20-28 cm,széles papirkeretben.
Kun S.32.-509.

Pázmány Péter biboros,Magyarors
mása,mellk.ovális keretben,kőny
ből.- 10-12 ,18-27 cm.
Kun S.32.525.

PER[illegible]v.1867-ből.15-10
[illegible]9.

PERCZEL MÓR,mellk.ko.
13.5-14 ,23-32 cm.
KUN S.32.-530.

PERCZEL MÓR,mellk.19.sz.kőny.
28.5-38 cm.
Kun S.32.-531.

Blindeninstitutsgebäude in Pesth
der Ueberschwemmung im Monate
März 1838. – „Del. Reisz Artill. Corp." –
Föv. Mér. Ltsz. iii. –

Reisz

Reisz

„*Blindeninstitutsgebäude in Pesth* der Überschwemmung der Monate März *1838*. Jelz.: „Del. *Reisz Artill. Corp.*“ — Főv. Múz. Lt. 211.

Nagyzlito 71. l.

burg. — Főv. Kvt. B. 769/71.

Pest-Buda dunai képe a lánchíddal. Tükörkép. „Ofen und Pest" felirással. — Főv. Muz. Lt. 3859.

MDK

Reisz

Gaul K: Butorip. díszitőip. az ezr.éves kiáll.on.
MMÉEKözl 1897, 6.füz. 263-276 l. képek

Falmly és Reisz

épitész Bpest

irod

Magyar Pályázatok

1905 - 6 · 8 sz - 10 - 11

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Építészet

Világi

Bp. üzletházak , Reisz-Ernyei

Tér és Forma, 1933 VI. 367

Reisz és Porjész

Gyparisi kiadó

221. l.

40—1526)

DAPEST

EUM R. TÁRSULAT

IADÁSA

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI R.

NEGYEDIK KÖTET

BUDAPEST

ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSULAT

1896

Ára diszkötésben 8 frt. = 16 korona

K

Reiszés Porjész

műanyatosok

Békescsaba

1.

Ezredéveskiáll

XII. csop. 33. l.

tok elhelyezését feltüntető
Wicznicza látképét szemléljük.

msste Steden aan den Donw
de Rivier Saw, in het
Turken na een kort beleg
an den Wakkere Pr. Eugenius
: 1717.

ua, sita ad Danubia ad
ita Principi Eugenio
o permissis

nk Exc: Amst: Cum pr:

6 cm.

M.D.K.

Reisz és Porjesz asztalosok

a Faragó Ödön által tervezett szalon szekrény készitője

repr.

Györgyi Kálmán: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson
A világ iparmüvészete Párisban 1900. Szerk.. Fittler Kamill és Györgyi Kálmán
Klny. a Magyar Iparmüvészet 1900. évi folyamából 53.1.

M.D.K

Reiszp és Porjesz

Butorai a párisi világkiállitáson

/ Kivitelezés/

Györgyi Kálmán: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson
A világ iprmüvészete Párisban. 190 . Sze k. Fittler
amill és Györgyi Kálmán
Kiny. a agyar Iparmüvészet 190 . évi folyamából 15.1.

MDK

Reisz

müasztalos

Fitt[illegible]er- Györgyi: A világ iparmüvészete Párisban. Bp. 1960. 15. l.

MDK

Reisz és Porjesz műasztalosok

1900-iki párisi kiállitáson ezüstérmet nyertek

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 153.1.

MDK

Reisz műasztalos

hálószoba /Louis XVI.stil./

1. Aigner S.cikke.

RáthGyörgyi 1896. 172.l.

Reisz Adolf

lásd

Muz. és Konjt. ért

1913. 239 l

Reisz Alajos MDK

Szerepelt a Vas-Zala Megyei Képzőművészek Munkacsoportja 1958 őszi kiállitásán.

"Oladi Falurészlet"

Horváth Ferenc: Uj szinek, uj foltok.
Vas Népe. 1958. dec. 25. 8.1.

MDK

Reisz Ferenc paksi ácsm.

1779. felszab. Pécsett

Csorkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló, 1913. nov. 30. 3-4. l.

Reisz Henrik

Árverési Csarnok aukció kat.

40. sz. 1927 dec.

Nap.	Szöveg	
		1. áthozat
		2. áthozat
	Áru	
	Áru a meta	
	Kamat	
	1928. évi eredmény	
	6 számlának	
31.	A részveszteségekért záró-	
	kimutatás szerint	

REISZ HERMANN

A legelőn. Vászon. 26x40.

Ernst Muzeum akuciói XXXIV. 35.oldal

M.D.K

Reisz József
~~[illegible]~~ iparművész

Az Iparművészeti Museumban mutatta be bőrből készült fáhképeit, faldíszeit, disztárgyait.

Fóthy János: Kiállítási krónika.
Művészet, 1968. július - 39 lap.

Reisz Imre

grafikus

1915-18.

Éimisk 1930. 87. l.

Reisz József

Bőrmunkából kiállítása nyílik a szombathelyi Savaria Múzeumban

N. N.: Kiállítások, tudományos ülés, bemutatók, találmányok

Vas Népe 1969 X 2.

Reiszmann János

Kassai ácsm.

1841

l.

Mihalik Miklós Kort

35. l.

Reisz József, ipartmicsen

L: Paizs László

Torday A. Faburkolat, mályvarsín vehír 2

Esti Hirlap, Bp. 1980 aug. 23.

MDK

Reisz

György K.: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson. Magyar Iparmüvészet 1900. 221.l.

MDK

Reisz és Porjesz, Békés-Csaba

Ezüstérem kitüntetése a párisi világkiállitáson.
/Olcsó és diszbutorok./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 356.l.

MDK

Reisz műasztalos Békéscsaba

1.

Ezredéves kiáll. XII.csop. 33.1.

(Állítólag magyar származású.)

Reisz Hermann, festő Bécsben. Magyarországon is dolgozott. Auf der Puszta cz. művé 1907-ben Bécsben a Lachnit-aukción került eladásra. (Árva vára.) Do-legelő cz. művét 1907-ben Bécsből vételre ajánlották az O. Magyar Képművészeti Múzeumnak.

Kunst-Auktion in Wien E. Hirschler & Comp. (Nr. XXXV.) Kollektion Zdenko von Lachnit Brünn. Wien, 1907. 24. l.

Képművészeti Múzeum irattára 1635/1907. sz. (1616. és)

heit seines Gefangenen sich hätte überzeugen müssen. Eben so gut war dem Flüchtling seine List an dem Außenthor des Gefängnisses gelungen, wo inzwischen der Commandant des Gebäudes aus übergroßer Vorsicht bei einbrechender Nacht jedes Mal dem Pförtner noch einen Schließer hatte beigeben lassen. Die Nacht verging, ohne daß jemand im Gebäude, außer der Frau Generalin, etwas um die Flucht wußte. Am andern Morgen früh zeigte sich Mad. Vandersmissen dem Gefangenwärter, um hinausgelassen zu werden; auf seine Frage: „Es scheint, Sie haben hier geschlafen?" antwortete sie: „Ja, ich hatte vom Director die Erlaubniß erhalten, weil mein Mann krank ist." Und der Gefangenwärter öffnete ihr. Nach ihrem Fortgang hörte man nichts mehr in der Zelle. Man wunderte sich, daß der General nichts begehrte, ging deßhalb um 3 Uhr Nachmittags in seine Zelle, und stutzte, wie sich denken läßt, nicht wenig, als man dieselbe leer fand. Sogleich wurden der Commandant des Gefängnisses, der Generalprocurator und die Polizei von der Flucht Vandersmissens in Kenntniß gesetzt und an demselben Abend und während der Nacht Nachsuchungen gehalten.

— In Lyon haben sich bei Eröffnung des neuen großen Theaters bedeutende Bedenken gegen die Tragkraft der etwas lüftig gebauten Logen- und Gallerie-Reihen erhoben; um nun ihre Stärke zu erproben, kam man auf den ziemlich sonderbaren Gedanken, sie in einer eigens arrangirten Probevorstellung, statt mit Steinen und Erdsäcken, mit 2000 Soldaten der Garnison zu belasten. — Glücklicherweise gelang der Versuch, und ein Lyoner Blatt macht den Tapferen, die sich mit so vieler Todesverachtung der Gefahr, zerschmettert zu werden, aussetzten, große Complimente; wenn aber nun ein Unfall vorgekommen wäre, auf wen wäre die ungeheuere Verantwortlichkeit gekommen? —

— Seit dem Jahre 1837 sind in Deutschland für folgende berühmte Männer Denkmale gesetzt worden: Gutenberg in Mainz; Schill bei Braunschweig; König Wilhelm IV. in Göttingen; Gustav Adolph bei Lützen; Fürst Schwarzenberg bei Leipzig; Schiller in Stuttgart; König Maximilian I. in München; Göthe in der Stadtbibliothek zu Frankfurt; Gneisenau bei Magdeburg; Friedrich Wilhelm III. in Teplitz; Kaiser Franz in Grätz; Jean Paul in Bayreuth; Markgraf Dietzmann in Leipzig.

— Lord Castlereagh ist von seiner umfassenden Tour in Egypten und der Türkei über Frankreich nach London zurückgekehrt, und hat einen jungen Egyptier mitgebracht. Der M. Herald scherzt, vermuthlich mit Bezug auf den Ruf der Galanterie, welchen der Viscount genießt: „Der edle Lord wird doch nicht Lord Byrons Lara spielen wollen? — Der egyptische Jüngling sieht verdächtig aus."

— Vor einigen Tagen wurde am Thore zu Lyon ein Mann angefallen, welcher den Zollbeamten verdächtig schien. Man ersuchte ihn höflich, sich in die Amtsstube zu verfügen, und da er sich dessen auf eine peremtorische Weise weigerte, ward er mit Gewalt dahin gebracht. Als er vor dem Obereinnehmer geführt ward, zog er plötzlich eine Blase mit Weingeist hervor und warf sie in den stark geheitzten Ofen, ehe man ihn daran hindern konnte. In demselben Momente schlug die Flamme über den Tisch und entzündete Papiere und Protokolle, die man nur mit großer Mühe retten konnte. Er war eben im Begriffe, dieses Experiment mit einer zweiten Blase zu wiederholen, als die Beamten sich seiner bemächtigten.

Kleine Stadtpost.

Pesth. Der hiesige Großhändler, Herr Emanuel Boskowitz, hat unter dem 19. November l. J., folgendes Schreiben an mich gerichtet: „Nachdem es mir stets zur angenehmsten Pflicht gereicht, wohlthätigen Anstalten meine möglichste Unterstützung zuzuwenden, so erlaube ich mir hiemit, zum Behufe der, unter Ihrer Leitung stehenden „Kinder-Heilanstalt" beifolgendes Loos als ewiges Geschenk zu übergeben, und füge meinen innigsten Wunsch hiezu, daß diese so wohlthätige Anstalt durch einen, auf dieses Loos entfallendem Gewinn sich durch meine Veranlassung eines noch besseren Fortganges erfreuen möge." — — Die Einlage war ein Eszterházy'sches Loos, Nro 151,034 — folglich ein Werth von mindestens 50 fl. C. M. — Ich beeile mich die That ganz einfach zur Kenntnißnahme der Oeffentlichkeit zu übergeben, mich aller Lobsprüche sorgfältig enthaltend, deren die an sich so schöne That und das immer beseligende Bewußtsein des wohlthätigen Menschenfreundes ohnehin nicht bedarf! — Den Dank aber? — Den nehme er, und jeder Wohlthäter dieser Heilanstalt von den Lippen der darin geretteten, geheilten, ihren armen Eltern, der menschlichen Gesellschaft, dem Leben wiedergegebenen Kinder! —

Joseph v. Havas.

Wiener Börsen-Course.

17. November 1842.

		Con. Mze.
Metaliques	à 5%	109
dto.	à 4%	100¼
dto.	à 3%	77
Anleihen vom Jahre 1839		276½
dto dto. dto. 1834		708
Bank-Actien das Stück		1615
Eszterházy-Loos		50
Kaiserliche Ducaten		102%

Lotto-Ziehung.

Ofen am 12. November

71 42. 90. 14. 61.

Wien am 5. November.

22 72. 67. 88. 26.

Markt-Preise

der Körnerfrüchte in Pesth am 18. Nov.

Pesther Metzen, Groschen W. W.

Waizen	150	bis	170
Halbfrucht	116	—	128
Roggen	110	—	114
Gerste	75		85
Hafer	64	—	66
Kukurutz	94	—	100

Früchten-Preise.

Der Preßburger Metzen, Groschen W. W.

	Wieselburg den 10. Novemb. best.	mit.	ger	Baja den 5. Nov. best.	mit	ger
Weizen	133	126	115	84	80	70
Halbfrucht	94	90	88	64	62	59
Korn	90	88	86	57	—	—
Gerste	72	70	66	44	43	—
Hafer	55	53	52	33	32	—
Kukurutz	108	100	95	44	—	—
Hirse	—	—	—	—	—	—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater.

Hochmuth und Kindesliebe.

Wasserstand der Donau

in der Brunnmaschine zu Ofen am 21. Nov.

Früh 8 Uhr 7′ 4″ 0‴ ober 0

Meteorologische Beobachtungen an der Ofner kön. Sternwarte am 18. Nov.	Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt Pariser Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur	Wind	Witterung
	9 Uhr Vormittags	27, Zoll 504	28Zoll 32 2p	— 0, 64	R Mittel.	Trüb
	3 Uhr Nachmittags	, „ 591	4 3	— 0. 30	NW. Heftig	Wolken
	9 Uhr Abends	. .. 652	5 1	— 2 42	NW. Stark	Wolken

Nachrichten.

Concurse.

35623. Gegen den Bandhändler Anton Antalovics wird vom Pesther Stadtmagistrate der Concurs auf den 24. November festgesetzt, und zum Litis-Curator Michael Széher ernannt. — Den 31. October 1842.

39895. Gemäß der Anzeige des Gömörer Comitats wird in der Masse des Rudolph v. Szent-Miklósy statt des freiwillig resignirenden Wilhelm Dapsy Andreas Jánosdeák zum Litis-Curator ernannt. — Den 31. October 1842.

39898. Gegen den Keménder Israeliten Jakob Münster wird vom Baranyaer Comitate der Concurs auf den 12., 13. und 14. Dezember l. J. angeordnet, und zu Masse-Curator Joseph Gócs, zum Litis-Curator hingegen Franz Radenits, Advocat, ernannt. Den 31. October 1842.

40112. Gegen den Alt-Szivátzer Einwohner Simon König wird vom Bacser Comitate der Concurs auf den 18. Jänner 1843 angeordnet, und zum Masse-Curator Johann Paulovics, Notär in Alt-Szivátz, ernannt. — den 31. October 1842.

40113. Gegen den Alt-Szivátzer Handelsmann Carl Sverteczky wird von Bacser Comitate der Concurs auf den 18. Jänner 1843 angeordnet, und zum Masse-Curator Johann Paulovics, Notär in Alt-Szivátz, ernannt. — Den 31. October 1842.

40114. Gegen Mayer Bachrach, Handelsmann aus Bacsmetske, wird vom Baranyaer Comitate der Concurs auf den 12., 13 und 14. Dezember l. J. angeordnet, und zum Masse-Curator Joseph Gócs, zum Litis-Curator hingegen Franz Radenits, Advocat ernannt. Den 31. October 1842.

40360. Gegen Anton Batta, beeid. Advocaten wird vom Pesther Comitate der Concurs auf den 16. Jänner 1843 angeordnet, und zum Masse-Curator Paul v. Bod, zum Litis-Curator Samuel Gegus, beeid. Advocat, ernannt. — Den 31. October 1842.

40133. Gegen die Johanna Czvaneziger, früher Szentkeresty aus Badvány, wird vom Sohler Comitate der Concurs auf den 26. Jänner 1843 angeordnet, und zum Masse-Curator Paul Hudoba, Stuhlrichter, zum Litis-Curator Johann Hudoba, Oberfiscal, ernannt. — Den 31. October 1842.

40135. Gegen die Handelscompagnons Antonia Hecht und David Pollak wird vom Preßburger Stadtmagistrate der Concurs auf den 9. Jänner 1843 angeordnet, und zum Litis-Curator Andreas Schätzl, Vice-Fiscal, ernannt. — Den 31. October 1842.

40359. Gegen den Nagy-Laker Einwohner Stephan Pintér wird vom Csanader Comitate der Concurs auf den 2. Dezember l. J angeordnet, und zum Masse-Curator Johann Tarnay, Geschworner, zum Litis-Curator hingegen Theodor Kövér, Hon. Vicefiscal, ernannt. Den 31. October 1842

40115. Gegen Josezh Pintér, Apotheker in Mártonvásár, wird vom Weissenburger Comitate der Concurs auf den 2. Jänner 1843 angeordnet, und zum Litis-Curator Alexander Nagy, Vice-Fiscal, zum Masse-Curator hingegen Carl Hollósy, Oberstuhlrichter, ernannt. Den 31. October 1842.

Wechselgerichtliche Vorladung. (3)

8439. Da auf die durch Nikolaus Winkelmann gegen den in Siebenbürgen zu Kronstadt wohnenden geklagten Anton Lukács, ddo. 29. September l. J. Nr 7132 zugesandte Vorladung bis zum 10. l. M. als hiezu bestimmten Termin, kein Bericht über die Einhändigung der Klage zugekommen ist; so wird hiermit der Geklagte im Sinne des §. 213 II. Th. des W. G B. benachrichtiget, daß die Tagsatzung für erwähnte Klage auf den 23 l. M. 9 Uhr Vormittags ausgeschrieben worden ist. Gegeben zu Pesth am 14 November 1842 aus der bei dem k Wechselgerichte erster Instanz abgehaltenen Rathssitzung.

Ankunft Abfahrt

der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends
Abfahrt nach **Wien** Früh 7 Uhr } **Täglich.**
Ankunft von **Orsova** Vormittag den 21., 27. Nov.
Abfahrt nach **Orsova** bei Anbruch des Tages den 22., 26. Nov.
Der Remorqueur Erös fährt jede zweite Woche nach Semlin und Prenkova.

Die k. k. ausschl. privil. Fabrik des Herrn J. N. Reithoffer

aus Wien hat ihre Niederlage in Pesth von

Damen und Herren Galochen

bei Paul Frankendorffer, Huthändler „zum Leibhusaren."

Ein hiesiger incorporirter Kaufmann

wünscht den Verschleiß irgend einer Fabriks-Niederlage zu übernehmen oder in einer Handlung als Geschäftsführer placirt zu werden. Nähere Auskunft ertheilt Dr. Carl v. Schiller, Göttergasse Nr. 187 in Pesth.

Pesther Tageblatt 1842

Pannonia-Kerzen-Niederlage,

das Pfund einzeln zu 40 kr., 25 Pfund auf einmal genommen das Pfund zu 38 kr. C. M. Abfälle werden angenommen in der Spiegel-Niederlage des A. L. Klauß, im städt. Theatergebäude in Pesth.

Apollo-Kerzen-Fabriks-Niederlage,

das Pfund einzeln per 42 kr, 25 Pfund auf einmal genommen das Pfund 40 kr. C. M. Abfälle werden angenommen in der Spiegel-Niederlage des A. L. Klauß, im städt. Theatergebäude in Pesth.

Unsere k. k. ausschl. priv.

chemisch-elastischen Streichriemen

sind in folgenden Handlungshäusern echt und zu den festgesetzten Preisen zu haben:
in Pesth: bei J. Zograf, Waiznergasse, zu den drei Pesther Mädchen,
in Semlin: bei Peter Subotics,
in Pancsova: bei Johann Subotics,
in Neusatz: bei Johann Sterio,
in Esseg: bei Joseph Czordarich,
in Sexard: bei J. G. Albanich,
Die Preise sind: mit Holzschrauben 1 fl. 40 kr., 2 fl. 30 kr. und 3 fl., mit Eisenschrauben 3 und 4 fl., mit Messingschrauben 3 fl. 30 kr. und 5 fl., für Federmesser 1 fl. und 1 fl. 40 kr. Conv.-Münze.

Goldschmidt et Comp.
in Berlin, Straßburg und Wien.

Das Feinste von

Pecco-Thee und Pecco-Blüthen-Thee

ist frisch angekommen bei **B. Weisz & Comp.** in Pesth.

Strachino-, Chester-, Ementhaler-, Limburger-, Grojer-, Liptauer-, Kremser-, Tokayermost-, Französischer, Versetzer- } Käse

Senf

Bricken, Tonia in Oel. Tonia marinirt, Sardines de Nantes, Aalfische, Holländer Häringe, Maroni, Oedenburger Obst, Oliven, Caviar, geschälte Erbsen,

sind frisch angekommen in Pesth bei **B. Weisz & Comp.**

Schreibunterricht, Sonntagsschule für Handwerker.

Unterzeichneter hat die Ehre anzuzeigen, daß er obigen Unterricht bei Hause ertheilt, nämlich: für Studirende an Recreationstagen von 11 bis 12 Uhr Vor-, und von 3 bis 5 Uhr Nachmittag, für Handlungsbeflissene in kaufmännischen Schriften nebst Orthographie mehrmal wöchentlich von 6 bis 8 Uhr Abends, und für angehende Handwerker, besonders aber deren Lehrlinge an Sonn- und Feiertagen durch mehrere Stunden. Derselbe empfiehlt sich auch pl. t. Kunstfreunden in Privat-Lectionen und eleganten kalligraphischen Arbeiten.

Joseph Fischer,
Lehrer der Calligraphie, wohnt auf der Landstraße Nr 568, im Kolb'schen Hause, dem Baron v. Orczy'schen zunächst.

So ebest in neu erschienen:

Wiegenlied (Bölcsödal) aus der Oper: „Der Kerker von Edinburg" von Ricci, mit ungarisch und deutschem Text 20 kr. C. M.

Fótidal, Gedicht von Vörösmarty, in Musik gesetzt für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte von Thern K. 15 kr. C. M.

bei *Joseph Wagner,*
Kunsthändler in Pesth.

Bei Gustav Heckenast in Pesth, Waiznergasse Nr. 15, ist erschienen und zu haben:

Iris.

Taschenbuch für das Jahr 1843.

Herausgegeben von
Johann Grafen Majlath.

Vierter Jahrgang.

Mit sechs prachtvollen Stahlstichen. Gebunden in rother **Gros de Naples-Seide** 5 fl. Conv. Mze.

Inhalt: Bekenntnisse. Humoreske von Betti Paoli. — Am Nil. Gedicht von Ritter v. Levitschnigg. — Isabella Zapolya. Histor. Erzählung von Johann Grafen Mailáth. Mit 1 Stahlstich. — Das Zauberschwert. Gedicht von H. Landesmann. — Der Dudelsackpfeifer. Gedicht von J. G. Seidl, mit 1 Stahlstich. — Amor in Tricot. Novelette von W. Tesche. — Gedichte von J. G. Seidl, mit 1 Stahlstich. — Gnomen von M. Enk. — Dichters Freundin. Gedicht von Phil. v. Körber. — Gedichte von C. E. Langer. — Einst und Jetzt. Am letzten Dezember 1841, von Caroline D. — Zwei Duelle. Aus den Papieren eines verabschiedeten Lanzenknechtes. — Der Sohn der Haide. Mit 1 Stahlst. — Der Blumenstrauß. Gedicht von Köffinger. — Welke Rosen. Gedicht von Josephine v. Remekházy. — Die Narrenburg. Novelle von A. Stifter. — Die Todesbotschaft. Gedicht von C. E. Langer. Mit 1 Stahlstich. — Lambas von Auria Gedicht von Ad. Bube. — Gedichte von J. N. Vogl. — Gedichte von L. G. Neumann. — Rakasch und ihr Sohn Amru Von Hammer-Purgstall. — Des Schiffers Liebchen. Gedicht von Camillo Hell. — Die beiden Sänger. Gedicht von J. N. Preyer.

Anstatt 10 Gulden 20 Gulden C. M. Belohnung.

Eine englische kleine Hündin, weiß mit schwarzen Flecken um die Augen gelb, langhaarig hat sich den 10. November in der Festung Ofen verlaufen. Der Finder erhält bei der Abgabe in der Festung Ofen, Herrengasse Haus Nr. 40, 1. Stock, obige Recompence.

Lizitation.

Donnerstag, den 24. November werden in Ofen, Festung, Herrengasse Nr. 76, neben dem Rathhause, verschiedene Meubeln, Spiegel, Bettgewand, Porzellan, Gläser, Generals-Uniformen u. s. w. in den gewöhnlichen Lizitationsstunden den Meistbietenden gegen gleich baare Bezahlung hintangegeben werden.

Lizitation.

Am 23. November l. J. Vormittag um 10 Uhr wird im Grundbuchsamte der k. freien Hauptstadt Ofen die Michael und Catharina Fleischbauer'sche Donauschiffmühle in der zweiten Mühlenreihe die zweite, an den folgenden Tagen aber werden im Hause derselben, in der Wasserstadt, Spitalgasse Nr. 272 verschiedene Zimmermeubeln, Betten, Zinn- und Kupfergeschirr, zwei Wagenpferde, verschiedene Wagen, Mühlbauholz und 650 Eimer Weine letzter Fechsung auf gerichtliche Anordnung gegen alsogleich baare Bezahlung lizitando verkauft. — Kauflustige werden hiemit zur Lizitation eingeladen. — Ofen den 19 November 1842.

Michael Mayer,
Magistratsrath als Exequent.

Die Porzellan- und Steingut-Fabriks-Niederlage des Daniel Wanko in Pesth,

M. Dorotheagasse Nr. 13,
empfiehlt sich mit neuen, sehr schönen und billigen Tafel-, Thee- und Caffee-Servicen, nebst allen Luxusartikeln und englischen Wegdwood nicht minder eine große Auswahl von dem rühmlichst bekannten Wiener, Dalvitzer, Kremnitzer und Igloer Steingutgeschirr, wovon im Großen und Einzelnen Alles zu haben ist, ferner so eben frisch angekommen in sechs Sorten franz. Senf, und die dritte Sendung des beliebten echten Liptauer Herbstkäse.

Im v. Gyertyánffy'schen Hause

am Eck der Königsgasse, im ersten Stock die Thüre rechts, ist eine große Auswahl von

Männer-Schlafröcken im Preise zu 4 fl., 4 fl. 30 kr. und 5 fl. C. M. zu haben.

Zuckerbäcker-Local-Veränderungs-Anzeige.

Unterfertigter mache hiemit die ergebenste Anzeige, daß ich meine Zuckerbäckerei von der Ecke der Unger- und Ketskemetergasse seit Michaeli l. J. auf den Seminariumplatz in das v. Tahy'sche Haus verlegt habe,

Für das schmeichelhafte Vertrauen, welches mir seit dem Beginn meines Geschäftes von einem hochzuverehrenden Publicum namentlich auch von hohen Herrschaften aus den entlegendsten Stadttheilen zu Theil wurde, innigst dankend, wage ich noch die Versicherung beizusetzen, daß mein rastloses Streben nur dahin gerichtet sein wird, meine Gönner stets mit neuen und geschmackvollen Artikeln meines Faches zu bedienen, um mich deren werthen Vertrauens immehr mehr würdig zu machen. — Pesth, im November 1842.

Georg R. Klenovits.

Die Haupt-Niederlage von J. N. Reithoffers Gummi-Elastique-Galochen und Hosenträger

befindet sich bei **J. Zograf**, Waiznergasse zu den drei Pesther Mädchen in Pesth

Unterricht in der französischen und ungarischen Sprache.

Indem ich den Freunden dieser Sprachen meinen Unterricht empfehle, verspreche ich dieselben den Lernenden in kurzer Zeit gründlich beizubringen. Meine Wohnung ist in der Hatvanergasse Nr. 581, im 2 Stock, Thür Nr. 13

Ein junger Mann wird gesucht,

der die Schulen gehörig geendigt und auch die Advocatial-Censur abgelegt hat, vollkommen ungarisch, lateinisch, und deutsch spricht, und in ein solides Haus als Erzieher aufgenommen zu werden wünscht. Nähere Auskunft ertheilt Herr Fiscal Johann v. Csapó Stadthausplatz Nr. 117.

Bei **Gustav Heckenast** in Pesth ist zu haben:

Fremdwörterbuch,

nebst Erklärung der in unserer Sprache vorkommenden fremden Ausdrücke.
Vierte stark vermehrte Auflage. 647 Seiten, steif geb. nur 45 kr. Conv. Münze.

Das Hühneraugenpflaster von den Gebrüder Leutner aus Schwatz in Tirol,

dessen vortreffliche Wirkung vielseitige Anerkennung fand, ist in Commission einzig und allein zu haben in Pesth in

J. Ch. Hassenstab's
Materialwaarenhandlung zum schwarzen Hund am Servitenplatz.

Eine Gewölb-Stellage

sammt Pudel und Schreibpult nebst zwei Hänglampen sind um billigen Preis zu haben bei A. W. Heigel, in der Dreißigstgasse, im v. Ullmann'schen Hause.

Fremden-Anzeige.

Weiß. Schiff. HH. Bende u. Eskenasy. Kaufleute. — Reisz, Architect. — Czigleuyi u. Petroczi, Beamte. — Korda, Assessor.

Palatin. HH. Weitenfeld, Kolerita u. Kalakofszky, Kaufleute. — Zuber, Grundherr.

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

REISZ LAJOS, festő

Szombathelyen 1970-ben 40 alkotó 92 művel a tarlaton. 1971-ben 41 alkotó 108 művel. A képek szama azonos, de több a szobor, kisplasztika és keramia. Erdekes, hogy az 1970-es tarlat résztvevoi közül 7 hianyzott, igy Reisz Lajos is, de 8 uj névvel talalkozunk 1971-ben. 528.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

Rédei Lajos

Részt vett az 1940. évi vasi tavaszi táblaton.

Bertalan Lajos: Tavaszi táblat '41

Vasi Szemle, 1941. 4. 528. old.

REISZ LAJOS, festő

1960. nov. 26. A Képzőmüv. Szöv. Vasmegyei Csoportja kiállitása. -Helyi hangulatokat, dunántuli városképeket örökitenek meg Reisz Lajos müvei. 111. old

SZENTLÉLEKY TIHAMÉR: A Magyar Képzőművészek Szövetsége Vasmegyei Munkacsoportjának 1960. évi kiállitása 107. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Evkönyv, 1961. 1. köt. Szombathely, 1961

Reisz Lajos

festő Bpest

lásd

Szt Márton Cóh

1943. tav. kiáll.

Mat

Minden jog fenntartva.

A Maroson álla

Dr. Némedy Gyula

Hallgató (:Rubato:)

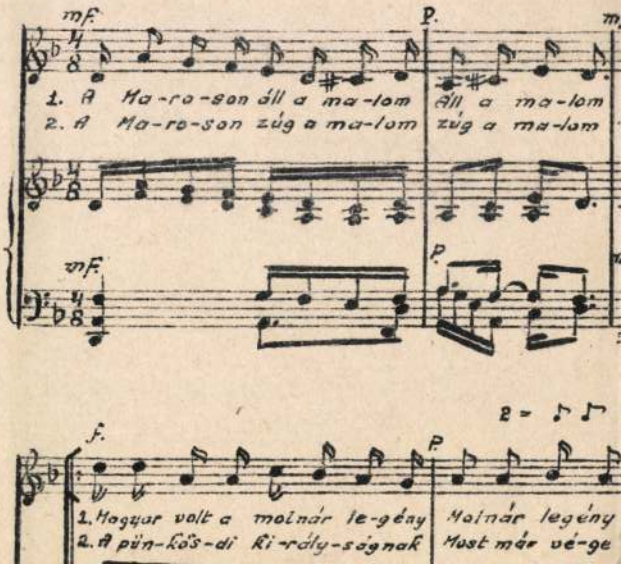

Reisz Károly

Reisz Károly, építész, Iglóról, 22 éves korában, 1861-ben iratkozott be és 1863 dec.-ig az építészeti szakosztályon van der Nüll és Siccardsburg hallgatója volt.

Fleischer Bécs 78 l

Reisz Lajos.

A Vasmegyei képzőművészek Sárvárott rendezett kiállításán „Csépelés" c. képe szerepelt. (említve.)

Vasmegye, Szombathely, 1952. Jan. 27.

Reisz Lajos

Alkotása szerepelt a vasi képzőművészek tav. tárlatán.

P.H.932.III.25.

Kelso László

Alföldra szeretnék a vasúthoz közelebb tanítványokat.
Szíves értesítést.

V.M. 932.III.25.

Reisz Lajos

pesti

1927-29.

Éimisk 1930. 87. l.

Méltóságos Főigazgató Úr!

Mély ~~Megrendítő~~ gyászában egész szivvel osztozik s ~~legmélyebb~~ őszinte részvétét fejezi ki

Reisz Lajos

iparművész, Bpest
festi

l. Szent Márton Céh
Szombathelyi tav. Eiáll
Kat. 1943.

Könyvtár amban.

Hegyi uton,
Bucsuvár) oláp.

Reisz Lipót

1879/80. I. - esti tanfolyam
reálszkolai tanuló
szül. Budapesten 1863
szept. 8.

Szaplonics László II. 114

1903. november 17.

Wosinszky Mór orsz. felügyelőhöz a hatvani leletek nagyobb terjedelemben való publikálásáról tett javaslatával a főfelügyelőjén a M. Tud. Akadémia régészeti bizottságához leendő beterjesztése kéretik. (224/1902)

Reisz Lipót kőfaragó M.D.K.

Régi hires kőfargó dinasztia legöregebb leszármazója .

Őse az 1700-as években Lichtenstein hercegségből települt át Budára.

Valamennyi Reisz leszármazott kőargó.

Meghalt, 1965, január

Napi krónika

Magyar Nemzet 1965. január 24. 4.l.

Reisz Ottó

1895/96

Ferkèpzomfoiskèvk

126. C.

Reisz Péter festőn

→ Turi Éva

MŰVÉSZET 1985/11-12/98

REISZ Péter

91 4.48

Új Művészet

Mw6629

MDK

Reisz Samuel

Az osgyáni /Hont majd Gömör megye/ templomépités költségjegyzékét /1769/ többek közt jegyezte mint

"Tischler Meister in Osgyán"

Bónisné, Wallon Emma: Conrath János György építőmester.
Művészettörténeti Tanulmányok. Bp. 1961. 65-85.l.
72.l.

Reisz Samu

aranyműves

Bp. VII. Sip u. 16.

Nemfeók 1941

1941.

3867. Ja

Sz. Haagában 1837 augus
1899 augu

A dordrechti templom

Az előtért szelő csator
csolnak és egyárboczú bárk
XIV. századbeli »*Onze li*
»*Groote kerk*«-et, melynek h
lombjától részben eltakart to
tának oromzata magas; jol
épületeket egy nagy kupola
a melynek vitorláját félig er
hátrafordult asszony dolgozi
alól balra: »*J. Maris*«.

Vászon, méretei 103·5 : 1
tett az 1909 január 12-iki 54
20-iki 10069 (162–909) sz.
Wisselingh & Cº czégtől 1000
szeptember 21-iki 82280 (150
149884–909 (502–910), az
(9–911) és az 1912 jan. 1-jei 1
alapján. — Elszámoltatott 1909
február 27-én (341–910), 1910
február 8-án (769–911) és 19
— Az elszámolást jóváhagyta
910 (912–911) és az 1911 márc
szvsz. határozat.

Kifüggesztésére vonatkozó
ban. 1910: XI. 1. *Jacob Mar*

III : 9

Vét. 1909

Roisz Viktor, grafikus MDK

Tavaszi Szalon kiáll.
Pesti Napló 1935. máj. 9.

Reisz Vilmos

festőművész

Harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

U j s á g
1930.III.23.

Reisz Vilmos MDK

Lemezhengerlés, kréta

Mücsarnok 1950.I.Magy. Képzőm.Kiáll.

Vincenz J. Reim

szinezett rézkarca „A rendi országgyűlés Pozsonyban", 38. p. reprodukció.

Rózsa György és Spira György: Nagyvennyolc a kortársak szemével, Budapest, 1973. 575. l.

Rein Wunibaldus

egri órasmester 1770 körül készítette az egri
székesegyház lábas-órájót.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

4281

Reisz tüzérkaplár

rajzoló

A Vakok intézete az 1838-as árvíz után.

Fenti rajza.

Repr.

Horváth Árvíz

12. kép -

REISZIG gyüjtemény

Muzeumi kincsek : Válogatás a Savaria Muzeum
és a Nádasdy Ferenc Muzeum gyüjteményéből.
Szombathely, 1990 60,- 79 - 80.p. és ill.

of the symbols in the Zapf Dingbats font.

ols

n PowerPoint, you can easily locate specific Zapf Dingbat
g the Macintosh Keycaps desk accessory.

click on the Apple icon and choose Keycaps. Next, from the
choose the typeface you want displayed—in this case, Zapf
yboard on the screen of your computer shows the location of
cessed by pressing

rd character by itself

ard character in conjunction with either the Shift or

ter key in conjunction with both the Shift and Option

Point also helps you locate any Zapf Dingbats symbol.

elp menu, and choose Keyboard. (See Figure 5-10.)

k on Zapf Dingbat Keyboard (1 of 6).

-column table that associates keyboard characters with what
slide when the Zapf Dingbats font is chosen.

Reisig Adolf

1876/77 – 1878/79

Ferk. pzomfoisk. vk

126. 1.

Reiszig Adolf

Végh Gyula gyermekkori archeje.
Olajf.

Végh Gyula:
Bozsoki leltár.
Bozsok, 1921.–
1946. 3. l.

10000.– K

Nem mul

t Cím tudomásár

kálatokról benyujt

ból még

1435·23 K n

liquidálását kérve

1907 XI/1.	129.90	K
2.	1082.–	"
3.	8275.–	"
19.	1000.–	"
21.	244.–	"
29.	400.16	"
XII. 30.	304.17	"
	11435.23	K

Ajánlott!

Reiszig Adolf

MDK

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyülésén vett részt.

Műcsarnok, 1899. 215. l.

REISZIG EDE, rajztanar

Szombathelyen,az iparostanonc iskolaban helyet adtak az iparos segédeknek is. Vasarnap délelott van tanitas 65 segéd jelentkezett. Az oktatast Reiszig Ede rajzta mar végezte. 442.old

SIMON ENDRE: A szombathelyi szakmunkásképzés és ipariskola története 1848-ig II. 442.old

VASI Szemle, XXIV.évf. 1970. 3.szám, Szombathely

MDK

Reiszl Ferenc, Pápa

Óra, ökörszemes keretben

A Gyüjtő. 43. auk. 1921. márc. 18 l.

MDK.

Reiszsiger Teréz asztalos

Lyka Anantár, üzlethirahatsor

Lipóto. Dorottya és Harminced n. sarkon 2. m.

1861. - Homlokzat

MDK-A-II-1/325.

REISZMANN Károly Miksa

Erdei 1991 87.p.

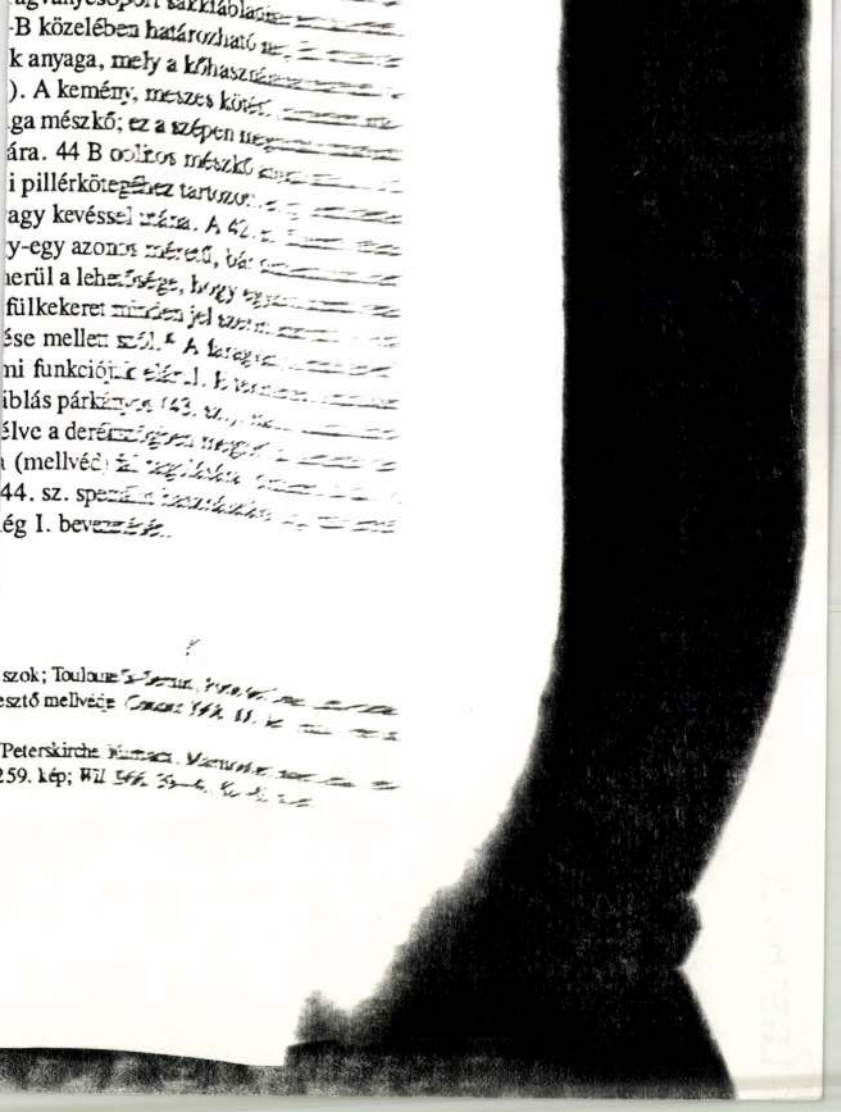

Reiszmann M.R.

Boeum Ritta, Bosznay István, Éder Gyula, Erdőssy Béla, Ferenczy József, Góth Móricz, Gulácsy Lajos, Heller Ödön, Heyer Artur, Joachim Ferenc, Jobbágy Miklós, Kemény Nándor, Kiss Rezső, Komáromi Kacz Endre, Neumann Sigfried, Pentelei Molnár János, Reiszmann R.M., Szontágh Tibor, Tolnay Ákos, Zemplányi Tivadar szerepelnek a Nemzeti Szalon kétszázadik kiállitásán. A "Képek" c. rovatban Orbán Dezső ismerteti a tárlatot és az ott résztvevő művészek munkáját.

Reiszmann M.R.: "Palesztinai falu" c. képe figyelemre méltó. „A távoli idegen világ mindenben különbözik mindattól, amit mifelénk láthatunk. A messzi házakból két-három füstoszlop szál az ég felé. "Biblikus csend uralkodik a tájon."

ÉLET, Bp. 1911. dec. 17. III.évf. 51.sz. 1561-1562. lapokon.

M.D.K.

Reismeyer, Dionys, szobrász

lechnitzi egyházi kamalduli templom főoltárát (1745-1748) körli:

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn
Übers. Barbara Faragó
Bp. 1959. 29 l. 185 t.

267. á.

M. D. K.

REISMEYER, Dionys szobrász

1745-1748. Lehnic-börösklastrom, kamalduliaknak bővoltárra Remete Szt. Antal-Mária-László-Benedek- és Romuald-szobrok; sekrestyeoltár, új sekrestye lavatoria és a toronyra hő Immaculata

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1955.
I. 128. 260. II. 158.

Reisz Lajos

festő

Szabad Művészet

1952. 2. sz. 96. l.

Reisz Lajos

festő

1927-31.

Iparm. Isk Évk.

1930-34. 46.l.

ben törtindás rozettás dísz. Kékalapú rozettás és levélindás szegéllyel.
Mérete 190×135 cm.
Perzsia, XIX. század.

FERAHÁN SZŐNYEG

Pirosalapú tükrében szimmetrikus elrendezésű, kis palmettákkal kapcsolt nagy sarlóleveles és virágpalmettás dísz. Fekete keretében kettős hullámos indadísz között virágrozetták.
Mérete 200×120 cm.
Perzsia, XIX. század második fele.

VIRÁGMUSTRÁS SZŐNYEG

Sötétkékalapú tükrében virágok és palmetták között négy madár. Pirosalapú keretében palmetták, oroszlánok és antilopok.
Mérete 102×144 cm.
India, XVII. század második fele.

Régi perzsaszőnyegek kiállítása. (Katalógus.) Bp. 1936., 24. l. 41. szám.

RÁKÓCZI ERZSÉBET SZŐNYEGE (218. kép)

Türkiszkék alapon drapp, zöld, kék és halványpiros indás nagy virágszálak között kerek medaillonban kardot tartó sas; kétoldalt 16—97-es évszámmal, alatta C(omitissa) E(lisabetha) R(ákóczi) D(e) F(első) V(adász) monogrammal.
Mérete 170×108 cm. (Egy nagyobb szőnyeg töredéke.) A címer II. Rákóczi Ferenc nővéréé, Erzsébeté. A kistapolcsányi kastélyból.
Francia (Savonnaire), XVII. század vége.

Az 1935-ben rendezett Rákóczi kiállítás katalógusa szerint (24. l. 82. sz.) magyar

1021

Réich Lajos festőrestaurátor

1983.XII.2. Kossuth 12,oo/Rézbányaynó

Déli krónika

Egy bírósági hír.

Kivégeztók a szombathelyi gyilkost. Kondics József tavaly novemberben, nem sokkal az után, hogy kiszabadult a börtönből, baltával agyonverte Reisz Lajos 76 éves festő restaurátort. Az áldozattól elrabolta 32oo forintját és két fényképezőgépét. Az I. fokú Bíróság nyereségvágyból és különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt halálra ítélte Kondics Józsefet. A döntést a Legfelsőbb Bíróság idén szeptemberben jóváhagyta, az Elnöki Tanács pedig elutasította a vádlott kegyelmi kérvényét.

Reiszner J.

körmöcbányai vés-
nők

Steiner Ármin és Ferenc
bpesti ércárú gyárosok
millennáris emlékére
pályázatának nyertese.

I díj - 1894. be

Wágner Sándor

Reisner József †

(1.)

Geboren am 29. Mai 1859 zu Wien, gestorben in Körmöcbánya am 5. November 1929. Reisner lernte während sechs Jahren an der Akademie der Bildenden Künste die Medaillenkunst in den Jahren 1875-1881, bei Radnitzky in Wien, und ging im Jahre 1882 als Schüler und Gehilfe des englischen Hofmedailleurs Wyon aller nach London. Hier verfertigte er selbständig mehrere Medaillen, die jedoch den Namen Wyon's tragen. Am 29. März 1892 trat Reisner als dritter Stempelschneider der k. ung. staatlichen Münze in Körmöcbánya, in den ungarischen Staats Staatsdienst. Am 13 Februar 1894 wurde er zum Stempelschneider zweiter Klasse befördert, um am 14. Oktober 1912 erster Stempelschneider der Körmöcbányaer Münze zu werden, in welcher

Hadsereg.

Vadász.

Az erdőbeli őrségen lé
fegyverét készenlétben tartv
ben puskáját tölti. Öltöze
rág, fehér harisnya, magas s
lóg. Felirata
a kép fölött: Die k.k. o
és az alatt: Jäger.

Szines kny., mér. a

Szn. 176-904-
634-904-77

2

Reisner József +

Eigenschaft er bis zu seiner im Monat April des Jahres 1924 erfolgten Versetzung in den dauernden Ruhestand verblieb. Unter den Stempel-~~schnei~~ schneidern und Medailleuren der Münze in Körmöcbánya ist R. höher zu werten als Gerl und zeigt sich als fortschrittlich veranlagter Künstler, der ebenso wie Exner und Gerl als Stempelschneider, unter die Begründer der neueren ungarischen Medailleurkunst zu zählen ist.

Sok minve fels.

Hu Prmagyérem 321 l.

327. l.

8583

ó vadász balra fordulva és
figyel, mig társa a háttér-
e: kék kabát, dolmány és nad-
árú csizma. Oldalán rövid kard

sterr. Armee 1763.

vk. 16.2:10.4 cm.

14

Reisner József

1882-7. Beisben volt tanárjával dolgozott. Onnan ment Wigh Hofgravenrhez dolgozni, hol dolgozott 5 évig. Ott megbetegedett a levegő és viz Longondan nem jót tett. 1892-ben Körmöczre jött. Hogy milyen tehetséges volt mutatja, hogy az udv. graveur foglalkoztatta ott is és Körmöczön is, hol fénykép után dolgozott.

Prokopius Béla
gyűjtése

Reisner J.

sok nuove felsordva

Cs-ém 80-81. l.

Leyden Lucas van után; Sala
bálvány imádása 98(978), 4823(

Reisner József, érem-
~~[illegible]~~ nobrász, mit. ~~[illegible]~~ 1859. Bécs-
ben, hol Radnitzkynál tanult.
1892 óta a körmöcbanyai
pénzverő ben dolgozott.
~~[illegible]~~
~~[illegible]: Több [illegible] felsorolva.~~

Révai lexikon 16 k/137 l.

Művei: Ferenc József király
emlékérme (Gerl Károlyal közö-
sen), VII. Edvárd angol király,
Ferdinand bolgár király
~~[illegible]~~. Teleki Géza gróf
érme stb.

TK. 184

I
388

184. Ismeretlen festő.

A XIX. századból.

Kohárу István.

Mellig, kissé jobbra fordul. Fekete prémkucsmája mellé, a melynek bélése violaszínű, tollat tűzött; haja, szemöldöke, bajusza és szakálla fekete; szeme sötétbarna.

Kék dolmányán és violaszínű mentéjén a gombok nagyok. A háttérben zöld függöny lóg.

Vászon, méretei 61 : 45 cm. — Magy. Képt. 149. — Lelt. sz. 184. — Szilágyi István ajándéka 1863. augusztus 22-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1876: VIII. 89. — 1878: VIII. 51. — 1880: VIII. 51. — 1881: VIII. 51. — 1883: VIII. 378.

A Tört. Képcsarnokban. 1894: III. 102.

Reisner J.

Ehemaliger Rat

1924. 80

Bronz Karpereczek VII. 246.

Reisner J.

Egészkiáll. Lat
1924. 80-81 l

~~Brassó III. 54.~~

Reisner Tonef

ércunvező

lánd

Ráth, I 219

Reisner

Ireneusz Kormoczbaja

źród

Numizmat. Kösl.

1908. 178

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megb

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

Reisner

Éremvéső

lásd

Numizmat. Közl.

1909. 147. l.

..... *műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

.

i ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Reisner

éremvesö

lásd

Numizmat. Közl.

1910, 13. l.

_____ *műhely.*

őnökség!

_____ hó ____ n történő kifize-

____ indokából személyesen meg nem

____ számu _____

_____ hó _____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Reisner József

éremvéro

lásd

Skso 50. l. 54. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedélye

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírása.

8. sorsz. Műhelyi minta. — E

Reisner

Geschenk

Carl

Numismat. Köln.

1911. 971.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Reisner

erein vers

lärd

Numizmat. Köfl.

1910. 124.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Reisner József

érenvéső

Lásd

Numizmatikai

Közlöny

1907. 137-1.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühel

Miután keresményemnek 191.....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

Reisner József

m. kir. pénzverdei
vésnök
Körmöcbányán.

Életrajzi adatait
beküldi.

..... *mühely.*

...főnökség!

...hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

...m.

...évi ..... hó.....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Reisner

Genevès

[illegible]

A Egypte 1912

3-4 [illegible]. 1991.

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó____ n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

n.

vi _____ hó_____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Reisner

L.

Rätt I. 302.

Reisner

ejemp.

laid

Numizmat. kośl. 1905. 17 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

ıgy helyettesének
ása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Reiszner J.

~~[illegible]~~ ejemvén

Lát

Nemzeti Salon Almanach

127

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételé

nevü munkástársamat szóbelileg meg

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Reisner

laid

Numismat. Köfl

1912. 138 l.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lélyezem:

k vagy helyettesének
láírása.

a. — Endrényi Imre, Szeged.

Reisner

[illegible]

Lásd

v

Gohl Bujabb 90 l

..... *mühely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Reisner József

érem véső

Láss nehány adott Gerl

Károly csomagjában.

Reisner József

Műcsarnok Hobrány Körmöczbánya
1910. Tav. Ciák - 191 -

Aranyrekeszes fibula, népvándorláskori

VII. 164.

Reidner Josef

Thieme Becker

XXVIII. 141. l.

Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Reisner József

éremvéső

l.

Közlezrkiáll

808. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Reisner József

l.

Perálltörtképes

327,518.l.

„Hitelügyl

az 1946. év jánuár l

Nem rendszeres 150.0

elmér, gond. elhelyez, szerveze

Beszerzés 150.000

Elhelyezés 400.000

Kiküldetési: 150.000

Munkatérvezetés: 2.000000 (Eze

fut a szfelevesi, [illegible]

REISNER *József*, éremvésző. * Bécs 1859 máj. 29. † Körmöcbánya 1929 nov. 5. Radnitzkynál tanult Bécsben. 1892 óta a körmöcbányai pénzverdében dolgozott. Művei: Ferenc József király emlékérme (Gerl Károllyal közösen), VII. Edvárd angol király, Ferdinánd bolgár király, Teleki Géza gróf érme, stb.

Lo-f. II. 353 c

V I R Á G és R O N

Mult hó 30-án kelt l
nek bennünket, hogy 30.000P. elhel
ni és feltételeinket kérik.

Szives kérésükre bát
leinket:

Önök elhelyeznek 30

Winold Reiss

Nemzeti Szalon 1936. sept. csop. kiáll.

1	Gyerek fej, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	800.—
2	Kígyó leány, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	800.—
3	Pipás asszony, „Blackfeet" (feketeláb indián törzs), pastell	1.100.—
4	„Kiskutya", (Percy Creigthon), „Blood", (vérindián törzs)	1.000.—
5	„Feketecsontotrágó", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	3.900.—
6	„Tolvajasszony", „Blackfeet" (feketeláb indián törzs), pastell	1.000.—
7	„Menyétfej", „Blackfeet" (feketeláb indián törzs), pastell	1.250.—
8	„Két-Toll", „Krotenai", (feketeláb indián törzs), pastell	1.200.—
9	Harrisson, a halász, (feketeláb indián törzs), pastell	1.200.—
10	„Vér Jim", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	1.300.—
11	Jelbeszélők, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	3.700.—
12	„Szent Toll", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	3.050.—
13	Törzsfő ifjúval, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	3.700.—
14	Sárga nyest, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	2.200.—
15	„Rövid arc, Teknősbéka, Nehéz Mell" Törzsfők), fek.-láb ind. törzs, past.	3.300.—

Nyolc művész képeivel, szobraival nyitja meg a kiállítások évadját a Nemzeti Szalon. Reméljük, hogy ez az évad termékeny lesz, hiszen művészeink a legjavát adják abból, amivel őket a jó sors megáldotta: tehetségükből. Erről ez a mostani kiállítás is tanuskodik; de reméljük azt is, hogy a közönség megadja nekik azt az éltető légkört, amely nélkül még a legnagyobb tehetségek is elsorvadnak: a meleg, rokonszenves és tettrekész érdeklődést. Egymástól nagyon különböző felfogással és előadási móddal találkozik itt az érdeklődő, mindenki megtalálhatja a maga ízlésének valót.

A kiállítás magyar résztvevői annak a művésznemzedéknek tagjai, amely átélte a világháború, a forradalmak keserves idejét. Hogy e szörnyíi viszonyok közt mégis kitartottak a művészet mellett s életük minden óráját szívvel-lélekkel szentelték a művészetnek, az arra vall, hogy valóban hivatást éreztek a napi élet prózája fölé való emelkedésre. Nem szerénytelenség, ha a Nemzeti Szalon azzal az ígénnyel tárja fel újra kapuit, hogy szeretetet és érdeklődést kér művészetünk munkásai számára.

Lyka Károly.

16 Törzsfőnök, „Blood", (vérindián törzs), pastell 2.350.—

17 Első hivás, „Blood", (vérindián törzs), pastell 2.550.—

18 „Gyorslábú Daru", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell 2.550.—

19 Teknősbéka, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell 3.150.—

20 „Gyöngymunkás", „Blackfeet" (feketeláb indián törzs), pastell 2.250.—

21 Törzsfő varázslókkal, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell 3.300.—

22 „Betört fej", „Blood", (vérindián törzs), pastell 2.200.—

23 Egyetlen gyermek, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell 2.200.—

24 Sasborda, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell 2.200.—

25 Iszapbaugró, „Blood", (vérindián törzs), pastell 1.000.—

26 Üvöltő asszony, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell 1.850.—

27 „Sárga-madár", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell 1.100.—

28 „Hómadár", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell 1.700.—

29. Két leány, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell 1.500.—

30 „Éjjel-az-erdőben", Törzsfő, „Blood", (vérindián törzs), pastell 1.000.—

31 „Sasfej" (108 éves), „Blackfeet" (feketeláb indián törzs), pasztell 1.850.—

Reiss, Winold
festő

32	„Teknősbéka", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pasztell	2.100.—
33	Pipázó asszony, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pasztell	1.100.—
34	Hans Tompson, „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	1.000.—
35	„Sárga-Vese", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	2.400.—
36	„Nagy-Arc" főnök, „Blackfeet" (feketeláb indián törzs), pastell	2.250.—
36a	„Farkas asszony", „Blood", vérindián törzs), pastell	1.600.—
36b	„Álmedve", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	2.250.—
36c	„Sétálómedve", „Blackfeet", (feketeláb inindián törzs), pastell	1.200.—
36d	„Gyorslábúdaru", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	800.—
36e	„Asszonyhelyettöl", „Blackfeet", (feketeláb indián törzs), pastell	1.100.—

R E I S N E R [redacted]. J. Ó Z S E F .

Görög jelenetes érem. V. ón .4.3 cm. (1924. Cat. 1751)

Az angol királyi család érme. V. ón. 4.3.(1924. Cat. 1752)

Manchester Whitworth Institute '' érme,allegorikus jelenettel 1889. V. ón. 7.2. (1924. Cat. 1753)

Reitzner Miksa pénzverő igazgató plakettje. 1867 1907 V. br. 5.1X5.6.((1924. Cat. 1756)

Gyermekfej .Szines viasz. 1884. (Siklóssy)

Edward VII. király [redacted]X Önt. 1901. (Siklóssy)

Pénzverdei látogatási érem.Ver. 1906. (Siklóssy)

Ferdinánd. I. Bolgár király. Galvano 1909. (Siklóssy)

Gerl Károly és Reisner Károly közös müvei.

Ferenc -József l(Az ezredéves kiállitás körül szerzzett kiváló érdemek jutalmául) 1896. Veret. (Siklóssy).

A Körmöczi Nándor altáró V. 1899. lciva gerl-nél kovitek

Rimély Károly érem. V. 1904. lciva gerl-nél kovitek

A Madách, pakadkörmüves pákoly fülegett érme.

Reisner József

ezemvégő

MÚZEUMI HÍRLEVÉL

XXVII. évfolyam 1. szám 2006. JANUÁR

Tükör

Boldog Új Évet kívánunk minden kedves olvasónknak!

Újabb műtárgyakkal gyarapodott a Savaria Múzeum Történeti Osztályának Reiszig gyűjteménye

Reiszig Ede (1848–1908) Vasvármegye egykori főispánja, Szombathely város díszpolgára életútjának méltatásakor nem feledkezhetünk meg feleségéről, mezőszegedi Szegedy-Ensch bárónőről. Ezért is öröm számunkra, hogy míg az elmúlt évben többnyire Reiszig Edével kapcsolatos tárgyak kerültek a Savaria Múzeum Történeti Osztályának gyűjteményébe, 2005 tavaszán inkább a család hölgytagjait reprezentáló relikviákkal gyarapodott műtárgyaink száma.

Az 1850. október 30-án született mezőszegedi *Szegedy-Ensch Irma* 19 évesen kötött házasságot a több nyelven beszélő, külföldi egyetemeken tanult, sikeres életpályát sejtető Reiszig Edével. Házasságának első éveit a családi otthon kialakítása, gyermekeinek (1873: II. Ede, 1875: Antónia, 1876: Lajos, 1877: Géza) nevelése töltötte ki. Egyre magasabb hivatali pozíciókat betöltő férje oldalán hamarosan a vasi hölgytársadalom értékes, meghatározó egyéniségévé vált. Igazi magyar nagyasszony volt. Ha kellett az előkelő társasági élet fénypontja, ha kellett nemes egyszerűséggel a nyomor enyhítésének elkötelezett szószólója. Tíz éven át töltötte be a szombathelyi Katolikus Jótékony Nőegylet elnöki posztját.

Férje 1908-ban bekövetkezett halála mélyen megrendítette, de csak Lajos fia 1922-ben bekövetkezett tragikus halálát követően vonult vissza minden közéleti szerepléstől. Hátralévő éveit kámoni otthonukban, a világtól elzárkózva, gyermekeinek és Géza fia házasságából született unokáinak szentelte. Szép kort megélve, 1935. január 29-én hunyt el 85 éves korában.

Végezetül álljanak itt **Éhen Gyula,** Szombathely polgármesterének Reiszig Ede és feleségének ezüstmenyegzőjén, 1897-ben elhangzott szavai: *„Ha van gond és komoly aggódás, mely oly gyakran vonja redőbe a közpálya emberének homlokát, úgy a családi élet verőfénye az, mely elsimítja a redőket, s mely a hivatali gondok helyére az öröm virágait ülteti."*

Címlapképünk:

Tizenhat darab elefántcsont lapból álló, Reiszig Antónia által kézi festéssel díszített legyező. Balról a második lapon „R A" (Reiszig Antónia) jelzéssel. A lapokat összekötő eredeti selyemszalag hiányzik. Az elefántcsont akasztóhoz a lapok színével harmonizáló, sodrott selyemzsinóron függő bojt van kötve. Kora: 1900-as évek eleje.

Legyező, tizenöt darab áttört, aranyozott díszítésű gyöngyház küllőn festett papírlap. Az arany csíkkal és apró virágokkal keretelt lap gazdagon díszített. Hátlap színekben és jelenetekben egyszerűbb. Több helyen kopott és sérült. Kora: 1800-as évek közepe (?).

Műtárgyak leírása: Csák Zsófia. *Fotó:* Kiss E. Csaba

MÚZEUMI HÍRLEVÉL 2006. JANUÁR
Kiadja a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és a Magyar Nemzeti Múzeum. Megjelenik havonta, a NKA Múzeumi Szakmai Kollégiumának támogatásával
Lapzárta: 2005. december 20.
Felelős kiadó: Varga Kálmán
Felelős szerkesztő: Marton Erzsébet
Szerkesztőbizottság: Szikossy Ferenc (elnök), B. Kiss Zsuzsa, Bajkay Éva, Bencze Géza, Bodó Sándor, Káldy Mária, Miszné Korenchy Anikó, Nagy László, Sárközy Gabriella, T. Biró Katalin, Vásárhelyi Tamás
A szerkesztőség címe: 1014 Budapest, Szentháromság tér 6. fsz. 39.
Postacím: 1535 Budapest, Pf. 721.
Előfizethető a szerkesztőségben igényelhető átutalási postautalványon. **Ára:** 3500 Ft/év
Tel.: 224-5571, **Fax:** 224-5574 **E-mail:** erzsebet.marton@koh.hu
HU-ISSN 1217-8209 **Megjelent:** 1350 példányban, 3,5 (A/5) ív terjedelemben
Nyomdai előkészítés: Intruder Kft. **Tördelő:** Kaposvári Franciska **Készült** a Mester Nyomdában
A folyóiratban megjelenő írások a szerzők véleményét tükrözik, amely nem szükségképpen egyezik a szerkesztők nézeteivel.
A Hírlevélben közölt képek az adott múzeumból és a szerzőktől származnak.
Internet: www.koh.hu, www.ahice.net

nka Nemzeti Kulturális Alapprogram
Kulturális Örökségvédelmi Hivatal

Reiszig Antónia

MDK

Reiter Ágoston, graf.

Béka tanya. Toll.

Kücs.-V.M.Képzm.Kiáll.1954.dec.-1955.jan. Kat. 23.l.

MDK

Reiter Ágoston

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileumá alkalmából kiállitást rend. a Műcsarnokban. Művei a kiállitáson.

Lazáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság,1941.márc.2. 13.1.

B. Reiter

Női tanulmányfő /Bécs/

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat által
Szegeden rendezett kiállitás, 1876. katalogusa

Reiter Ágoston
1893 - 1966

Mint rajzpedagógus volt jelentős, a főiskola nyugalmazott tanára. A barát, Szőnyi István a kép c. könyvében ir róla. /1943./

Vigilia 1967. I. 58.l.

Reiter Ágoston

MDK

Békatanya, toll.

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Reiter András

aranyműves

l.

Bán Sopron

381. l.

1378. Margitay Tihamér,
Sz. Jenkén 1861 november

Önarczkép.

A derékig látható
kezekkel és szembenézve va
öldöke és hegyesre pödrött
tözete: ing lehajtott gall
csomóra kötött piros nyakk
[redacted]. Jelzése alól b

Vászon, méretei 74,4
1912 október 20-iki felter
6-iki 149151 sz.leirat (21
tett 1912 november 23-án.--
(2281-912),

Sz.
21
Át.

53

Reiter András

ötvös, 1744–1764

Sopron

A pozsonyi Reiter A.

ötvös fia, itt

szabadult fel

l. 1736-ban

Csatsopronióetv

17. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

MÁJUS

31 nap — 21. hét

22 sárnap	
23 létfő	
24 Kedd	
25 zerda	
26 ütörtök	Áld. csüt.
27 Péntek	
28 ombat	

Reiter András

Ötvös, Sopron 1749.

l.

Csatsopromötv

13. l.

Kimutatás

Reiter András

ötvös 1733
1736

Lard

Mich. Pors. 126

Reiter Andrásné

(András, pozsonyi ötvöslegény V. 126.—)

Reiter Antal, pozsonyi ötvös V. 126.—

(Ferenc, pozsonyi ötvöslegény V. 126.

Muz. és Kvt. Ert.

Ötvös

1709 után. Forsénelmi
Tár 1911/215
Szilassi János löcsei
ötvös.

1719. Ugyanott 219
Reiter Andrái löcsei
ötvös.

K: [illegible]

Jegyzet.

ra

községben.

ZÉKE

Sorszám	Az újraoltásra kötelezette
	neve

1

Reiter Agost

rajztanár

vód

z

Szőnyi István

Kép. Megjegyzések
a művészetről. Bp.
1943. 8, 11. l.

*Budapest, 193*7. december 25.
IV., MUZEUM-KÖRUT 23-25.

ágos Bizottsága

10

értesiteni, hogy a póstatakarékpénztár

P 45.-
zhez vettem és az összeget b. számlája
e használtam fel.

gását kérem és vagyok szolgálataira
en

kiváló tisztelettel
G e l b M a l v i n

Reiter Ágost

Az Én Muzeumom

kiáll-

Nemzeti Szalon

1941. jan.-febr.

bekerni tölé

Reiter

l.

Lykanemzromantika

57. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

M.D.K.

Reiter, kőmetsző

185?.febr.27.-én Bakonybélbe érkezvén, jelenti Sárkány Miklós apátnak, hogy: "már 6 drb.kő a porcellános részére készen áll". Számlája 36.forint. Következő nap Gerlicze értük megy. 259.o.

Mihalik Sándor: Bakonybéli kőedénygyártási próbálkozások. 257.o.

Folia Archaeologica.IX.1957.Bp.Bibliotheca Kiadó.Bp. 1957.

MDK

Reiter

reklámgrafikai munkák.

Rosner K: A milanói Triennale. Magy.Iparművészet. 1933. 94 l.

MDK

Reiter, festő

Radnóti M: A Livre d'Art világkiáll. Literatura.
VI.évf. 1931, 5.sz. 165 l.

Reiter festőművész

Magyar Nemzet 1950
január 18. 5. old.

A Szépművészeti Múzeum ujabb
kiállitásai. Végvári Lajos

Reiter B., festő

Divatcsarnok, 1858. juli 6. 426-428.
A budapesti Müegylet...tárlata

Festészet, táblakép
Tanitás kérésre, Reiter B.

Divatcsarnok, 1858. juli 6. 426-428.
A budapesti Müegylet...tárlata

Reiter Antal

ötvös 1733 - 1736

laíd

Mih. Pors. 126

Reiter Anton

ötvös 1705
1711

laid

Mih. Poss. 122

1110

PÉTERFALVAI PAPIRGYÁR

OCEAN G.G.B.

Finom
Feines

PÉTERFALVAI (Erdély)

famentes irodai
holzfrei Kanzlei

Muz. és Kvt. Ert.

V. 122.

Reiter, Anton, pozsonyi ötvöslegény

Reiter Antal

M.D.K.

Reiter Ede (temesvári) építőmester nyert végleges megbízást a temesvári állami ipár-iskola felépítésére.

Vállalkozók Lapja,, Bp. 1899. XX évf.

aug. 9. sz. 5. old.

M.D.K.

Reiter Ede, temesvári építész

elkészítette a temesvári
uj főgimnázium terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.
máj. 22. sz. 8. old.

Reiter Ede

Thieme Becker
XXVIII. 143. l.
Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Reiter Ede

Vas. Ujs. 1908. 676.c

ban. — Reiter Ede, temesvári műépítész, 62 éves korában. — Csobán Virgil, magy. kir. dohányjövedéki segédtiszt, Bécsben. — Ifj. Hagymássy Károly [illegible] jogügyvédjelölt, 29 éves korában Pak-

REITER 1. *Ede*, építész, * Fünfhaus (Bécs mellett) 1847, † Temesvár 1908. Bécsben és Münchenben tanult, 1871-

től Temesvárt működött, ahol R. tervei szerint építették a józsefvárosi Miasszonyunkról nevezett iskolanővérek zárdáját és templomát, a józsefvárosi takarékpénztár palotáját, az állami tanítóképző intézetet, a Turulcipőgyárat és számos magánépületet.

E. G. II. 354 l

41/2/6%kamatot és 1/2%jutal

kivül költségeinknekmegtérit

hatja meg követelésüket.

Reméljük,hog y

szives válaszukat.

Reiter Ede

Lásd

Bo Temesvár

240 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Reiter Ede

temesvári műépítész
62 éves korában
megh. 1908-ban

vrod

Vas. Ujs 1908. 67b.l.

† 1908 - aug. 8-án

Reiter Ede temesvári műépitész szombaton 62 éves korában meghalt. Épitői működése közel negyven évre terjedt, mely idő alatt Temesváron és Délmagyarországon számtalan monumentális épületet emelt, többek között a józsefvárosi zárdát és ennek templomát, a Turul-cipőgyárat, az állami tanitóképzőt, az állami ipariskolát. Élénken részt vett a város társadalmi életében is.

Pesti Hirlap. 1908. aug. 11én

62

1846

a [illegible]

Utólag potlandó

Arch Ert. 1898.

Ambrosio. 1898. 197. l. igyzet. ?

Reiter Ede

temesvári épít. ém.

tervezte a temesvári

kerületi betegsegélyző

pénztár épületét

Barát Temesvár

116. l.

pestről, a tanévet az egyetem [illegible]
Association of the City of New York ösztöndíjával. Az anyagesere-
betegségeket és a diéta gyógymódokat tanulmányozta New Yorkba

tanfolyamot. Januártól kezdve négy és fél hónapig Detroitban dr. Mc Cord vezetése mellett folytatta tanulmányait. Itt alkalma volt megtekinteni a város legnagyobb gyártelepeit és üzemeit. Alice Hamilton támogatása révén több város iparegészségügyi munkáját ismerhette meg. Így Colombusban résztvett Ohio állam balesetelhárítási kongresszusán, Akronban, Clevelandban ipari üzemeket látogatott, s ezenkívül Boston, Cambridge, Buffallo és New York városokat is megtekintette.

XV. KÉZI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Fehértói Béla (1918, Debrecen, ref.), műegyetemi hallgató, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól 100 P tanulmányi segélyben részesült s az iparügyi minisztérium részéről adományozott 1500 pengős tandíjmegtérítés kedvezményével (saját költségén) az angolországi Leedsben folytatott textilipari tanulmányokat, különös tekintettel a gyapjú feldolgozására. A második évfolyamot végezte és mind elméleti, mind gyakorlati úton igyekezett elsajátítani a gyapjúszakmába vágó ismereteket. Az év végén vizsgát tett.

Ezenkívül *kisebb összegű kézi ösztöndíjban* részesült *dr. Balassa*

Reiter Ferenc

aranyműves Magyarovár-
ról

l.

Horvmagyötv Bécsben

6. l.

Reiter Ferenc

aranymíves

Reiter Ferenc, aranymíves, aranymíves fia, Magyaróváron született, 1739 márc. 8-án iratkozott be.

Fleischer Bécs

78-l

Pöschl Gyula, építész, szül. 1856 szept. 30-án Selmecbányán, a bécsi technikai főiskolán végzett tanulmá-

Reiter Ferenc

Nobrán

1926.

Éimisk 1930

87. l.

Reiter Ferenc

Vas. Lyc. 1874. 805 l

Temesi Reiter Ferencz miniszteri tanácsos decz. 9-én hosszabb betegeskedés után meghalt Budapesten. Ő műszaki téren kiváló tehetség volt. A Ferencz-József és Rudolf-kőpart, a Duna-szabályozás s egyéb jelentékeny épitkezések, valamint a főváros szabályozási terveinek készitésében nevezetes munkásságot fejtett ki.

JÓZSEF

ORSZ. FELÜGYELŐ

omott képpel

EST

TOMDA R. T.

Reiter János György

1732 Óvár ötvös

Kapmagyarorszötvösök 27 l.

~~ezoe~~ [illegible], kerek medaillonban, melyet félholdas
[illegible]ányok, buzogányok s egyéb hadi ékítmé-
[illegible]körül. Tején fölfelé szélesbedő tírbán van,
[illegible]. Köntöse felett jobb csipője felé szalag
prémes. Körirata:

[illegible]URCICUS AD AULAM CÆSAREAM LEGATUS."

[illegible]nalkeretnek 11.3 : 14.1 c/m.

140/95 № 99.

Reiter János György

ötvös.

ől oly csekély
esek magukat
et, arról nem

aranyműves
[redacted]
nnyira szeg

tagjai, tovabbi
güket csak úgy űz
bért kapnak, hogy
fentartani. Hogy
hallott a vármegy

Dr. Illéssy János: Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch. Ért. 1904 évf. 388. l.

nda Budapest VI. Váczi-körút 61

máskép volt. Akkor Verhaeren, Maeterlinck, Van de Velde vezette harcba a fiatalságot. Akkor Brüsszelben fújták az «új vonal» harcias ritmusait.

A legnagyobb hely e nyomtatvány-bemutatón természetesen Magyarországnak jutott. A mi nyomtatóműhelyeink ízlése legtöbb oldaláról van bemutatva: a színes litográfiai műlapok éppúgy szóhoz jutnak, akár a könyvfedél vagy a gyermekképeskönyv. A szűrőkészülék itt legkifogástalanabbul működött: a személyiség helyett a nyomtatvány műfaja, kvalitása döntött. De elkerülte a rendezés azt is, ami egy zárt társaság kiállításain mindig kiütközik: a segédénekesek és a show-girl-ök itt nem kaptak helyet a mesterdalnokok közt.

A magyar nyomtatványok különleges magyar hangot ütnek meg. A mi földrajzi, gazdaságtörténeti, etnográfiai helyzetünk éppúgy kifejezésre jut nyomdaműhelyi munkáinkon, akár a muzsikánkban. Talán nem olyan tudatosan, de ez — annál jobb. Az öröklött színek mellett az élet ritmusa. A legprecízebb amerikai szedőgép mellett is egy sajátos temperamentum veri a billentyűt. A pesti boltos, aki a reklámnaptárt megrendeli, a bécsi Ring ízlését szeretné utánozni, de szívében

Stuyvaert: Könyvillusztráció (fametszet).

Robert Gibbings: Illusztráció (fametszet).

mégis a sztambuli bazárokhoz van közel. Sorra elmegyünk grafikai tervezőink könyvfedelei mellett. Egyik a régi kalendáriumok és zsoltároskönyvek csendes fametszeteivel szívta tele magát. Másik a hímzett s szőtt magyar ornamentikából indult ki. Harmadik a székely kapu jelképeit véste be gyermeki emlékezetébe. A negyedik, az ötödik ... a jazz ritmusait viszi a könyvfedélre. De a saxofon itt egy kicsit a klarinétos szomorúságával búg. A táncoló párok pedig a pesti bar szombat éjszakájának hangulatát sejtetik.

Vagyis: van egy könyvnyomtató-nemzetköziség. Mintahogy van egy nemzetközi laposház-stílus, de országonként más-más sajátosságokkal. A magyar könyvnyomtatás két évtizeden át tudatosan szolgálta a magyaros ízlést s tíz év óta etnikai lehelletét érezni csupán ennek az őstalajnak.

Hozzátartozik a magyar nyomtatvány természetéhez mindaz, amit szociális helyzetünk is ránk kényszerít. Olcsót, gyorsan, tetszetősen termelni. Itt egy külön reklám-stílus működik, amerikai trombitákkal, német és osztrák kirakatvonalakkal, párizsi fényjátékokkal és magyar fillérekkel.

A nyomdatulajdonostól nem kvalitásos munkát várnak, hanem gicceset. Az olcsó háziszappant is angyalos papírba kell csomagolni és a kültelki táneterem plakátján a tulajdonos személyesen kíván mosolyogni.

Igy van: határán vagyunk a Nyugatnak és a Keletnek. Azért mégis öröm látni, hogy szegénységünkből s verejtékeinkből mennyi ízlést csiholtak ki könyvművészeink.

Itt egy nagy reményekkel indult könyvkiadóvállalat, mely a bibliofil-könyvek egész sorával igyekezett a kispénzű könyvbarátot megnyerni (Amicus). Csak egy könyvet akarok kiemelni az üvegkoporsóból: Kakuk Marcit, Fáy Dezső illusztrációival. Kívül és belül csupa finomság, szép, friss tábla, pompás rajz, egészséges, tiszta betűk.

Reiter László, e vállalkozás lelke, azóta maga is könyvművésszé változott. Azelőtt inkább mérnöke, kalkulátora, rendezője volt azon egyszerű közjátéknak, melyet könyvnek nevezünk. Most inkább tipográfusa, címrajzolója, összefoglalója. De a mérnöki lehetőségek határain belül marad. Betűk ritmusa, színfelületek ellentéte, vonalak játéka érdekli s nem a régi értelemben vett rajz. Ahogy alakokat szerkeszt egyszerű mértani formákból, vagy színes csíkokat teremt a tipomontázs eszközeivel, messze elugrik a nyomtató-műhelyek napi feladataitól. A hűvös tárgyilagosság korszellemét viszi át a fehér papirosra.

A magyar csoportnak másik érdekessége a korán elhalt Rauscher György gazdag s változatos oeuvre-je. A berlini mondén élet színeit vetette gyors és könnyed eesetvonásokkal papirosra. A háború utáni gazdagság, divat, erköles és sport krónikása volt, de a nélkül, hogy a filmplakátok, vagy a divatlap-rajzolók ellobbanó ügyeskedéseit aknázta volna ki. Egyszerűen, élesen, hízelkedés és elragadtatás nélkül írta le annak a szép, szabályos, olykor szeszélyes dámának napjait és éjszakáit, akit a berlini társaság imád.

Ez is kortörténet lesz egykor. Mint az egész kiállítás anyaga. Reiter Lászlónak, aki a Magyar Bibliophil Társaság megbízásából összeszedte az anyagot és Végh Gyulának, aki európai látókörrel irányította a szervezést, hálásak lehetünk ennyi dokumentumért.

Végső következtetés: a gép nem lelketlen valami. Ontja, okádja a nyomtatott papirost, de minden attól függ, hol és kik irányítják. Öntudatlan erők galvanizálják. A föld, mely alatta dübörög. A kéz, mely billentyűit idegesen taszigálja.

FÁBIÁN GYULA

Szépség a nyom. tatványban.

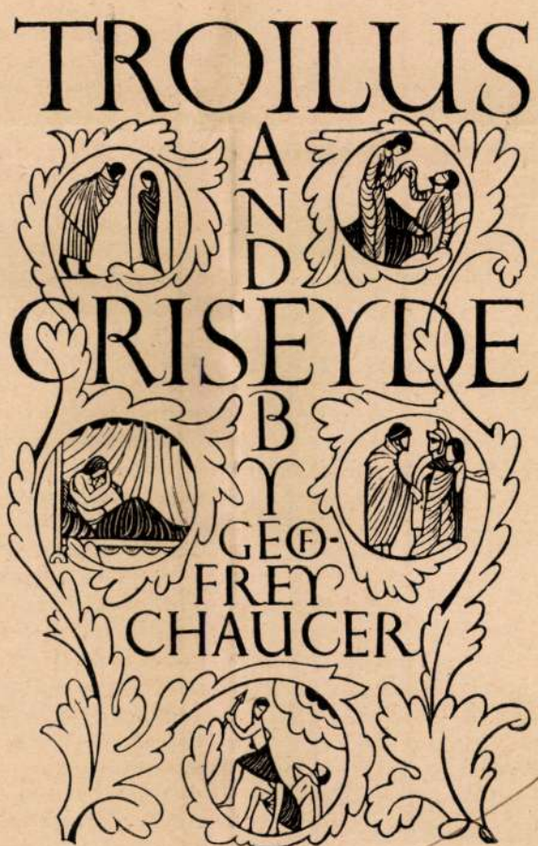

Frie Gill: Könyvcímlap.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1932.

Reiter Hermina

1905/6 – 1913/14

Ferképzomfoisk'vk

126. l.

Reitter Hermina

1911/12. I. hetedéves
Deák Ebnerriél -
1911/12. II. hetedontágbeli
u. o.
1912/13. I. nyolcadéves
1912/13. II u. o.
1913/14. I. kilencedéves
u. o.
1913/14. II. " "

Lelet, fenéki VI. 205.

Reitler Hermina

szül. Törökbálinton 1883
jun. 23. ok.
1909/10 I. negyedik osztály-
beli rendes növendék. Tanára Deák
Ebner L.
1909/10. II. félév. 5. osztály-
Deák Ebnernél.
1910/11. I. ötödosztálybeli rendes
növendék. Deák Ebnernél.
1910/11. II. hatodéves
Deák Ebnernél.

Lucius. Jacobus Lucius Corona
Transylvanus. fametző.
16. száz. I. 76.

REITTER *Hermina*, festő, * Törökbálint 1883 jún. 23. Deák Ébner Lajosnál tanult. 1913 óta táj- és csendéletképeket állított ki a Nemzeti Szalonban.

L. L. II. 354 l.

Reitter Herma

1913. szept. kiáll. Nemzeti Kalon
Juliusban, olajf. 200.–
1915. ápr.-máj. kiáll. u. o.
Violák, olajf. 250.–

Leibiez h. n. III. 54.

Reiter Herma
167 Ősz a Margitszigeten vízf. 80.—

Nemzeti Szalon
[Akv past kiáll. 1932 máj-jun]

~~1239. K. Gerl:~~

1239 B. Belházy N. János.

e

Mellig, balrafordultan, ~~é~~
haja, bajusza és szakálla hoss
ja egyelejű. Felirata ⊥ fölül ké

⊥ az emelkedett vonalkeretén belül

BÖLCSHÁZAI
M.K.MINIS

oldalt jobbról: SZÜL: 1823 APR
és alól jobbra: GERL K.95.

Bronzdombormű, mérete
Vétetett 1908. január
tatott 1908. április 26-án (7

MDK

Reiter Herma

Ősz a Margitszigeten, vf.

Akv. és Pazst. kiáll. N.Szal. 1932. máj. 11 l.

Reitter Herma
mjelv. női vajztanf
5 hónap, jeles
Tanár Csizik Gyula
Iparrajziskola 1905

LÉBÉNY

Tpl.

Inolyi Arnold beszéde... Magyar Sion, V — Esztergom, 1867, 789 l.

Reiter Ede

epiteri

laid

Berlezi. Tom. univ.

122.

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

.....

Nyugta

.....azaz: ..... Korona

mely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190.... évi .....

lakbérnegyedre eső részletet, a .....-i m. kir. posta

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt .....-n, 190.... évi .....

Reiter-Ede

épitész

Temesvár

l.

Közlerskiáll

302.1

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Reiter Ede

"Ékes Madonnája" szerepel a Nemzeti Muzeumban
rendezett kiállitáson, melyről elismeréssel ir
"A mükiállitásról" cimmel közölt beszámoló.

Családi Lapok, Pest. 1852. II. félév.
3. sz. 139-141. lap.

Reiter Ferenc

A Nagykörútnak egyik első ter-
vezője volt.

Szombat délelőtt

1945. márc. 1.

REITTER Ferenc mérnök
BUDAPEST
I.Hunyadi János u. 18. épületet a családja
számára tervezte,1855

Adatok a Viziváros történetéhez. Szerk.
Mészáros György, Mészárosné Herczog Magdolna.
2.köt. Bp. : Budapesti Városszépítő Egyesület, 1991
54-56.p.

REITTER Ferenc

1855/56-os terve a váci Theresianum fegyintézette alakítására, gátiszáló kápolnával

Komárik 1982 301.

REITTER Ferenc

és Szumrák Pál kérvéti a terveit a budai kapucinus templom és kolostor újjáépítésére 1854/56-ban kérvéti

– Szabrok. Erzherz.-Wirtshaus, 1851-II

Komárik 1984 151.
168.

Reiter, Gregory, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Reiter, Gregory, Wien, 1683." 118.old 13. jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények ~~xxxxxxxxx~~ Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967.
A Győri Múz. Évkönyve

Reiter G./Gregory/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:x " Wien:
Reiter G." 125.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri
Múz.Évkönyve

Gregory Keiter, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1681-től: "Gregory Keiter Von Wien Dischler gesel". 104. old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmüves legének történetéhez 93. old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

GEORG REITER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg-
Név:.- 186.- Herr Georg Reiter
Felvétel ideje: 1799. 9. Sept.
Hová vették fel: Vörös Martin,/Vörösmart/. 158.old

-

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János,Mus. Évkönyve, 16. Győr, 1974

M.D.K.

Reiter György, egri kőművességéd

1752-ben Pichler György kőmű-
vesmester legényeként Egerformoson
dolgozik.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 390 old.

REITER György egri kőművessegéd, aki Egerfarmoson 1752-ben dolgozik —+ Pichler György egri kőművesmester legényeként.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Reiter Ignác

Nagyrombatból.
1783. jun. 9. én
imas lesz.

szód
z
Horvmagyötv. Bécsben
7. l.

Reismeier Dénes

Thieme Becker

XXVIII. 141. l.

Lyka

Reismeier Dénes

a /

MAGYAR MŰVESZET

1931. 22.

Reismeier Dionysius
Hebräer

wód

Kaplung Jakob
49. l.

~~Battoni, festo~~ TV. 39.

New York. Reiter László

Pesti Hirlap. 1932. okt. 5. 7

Magyar grafikusok amerikai kiállítása

MDK

Reiter János építész

Borb-Fabr. 56.1.

Reiter János, festő

Honderü, 1847. II. 75-76.

Zerffi: A pesti mükiállitás...

MDK

Reiter Károly ácsm.

1837. emlitve

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. PécsiNapló 1913. nov. 30. 3-4.l.

Reiter László

MDK

A stockholmi kikötőben

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

MDK

Reiter László

Lukács György: Magyarok a kultúráért c.művéből néhány lap, azonkivül a **Szín**pad erkölcse és a Stella képviseli a Györgyi Kálmán emlékkiállitason.

Reiter László: Könyvművészet a Györgyi Kalman emlékkiállitáson.

MI.1934. 87.88.1.

AZ
O.M.F
MAGYAR ÉPÍTÉSZETI MŰZEUMÁNAK
KIÁLLÍTÁSA

Reissmann K. Miksa
(1856–1917)

DEKORÁCIÓS TERVEIBŐL

*

1982
1983

*

AZ ORSZÁGOS MŰEMLÉKI FELÜGYELŐSÉG
MAGYAR ÉPÍTÉSZETI MÚZEUMÁNAK KIADVÁNYA

Fotó:
Barka Gábor

A kiállítást rendezte:
Pusztai László

A kiállítást tervezte:
Gáspár László

Címlapon:
Fürdőszoba faldekorációs
terve. 1900 körül.

A kiállításon szereplő művek kölcsönzéséért köszönetet mondunk a Reissmann örökösöknek, a visegrádi Mátyás király Múzeumnak és a Magyar Nemzeti Galériának

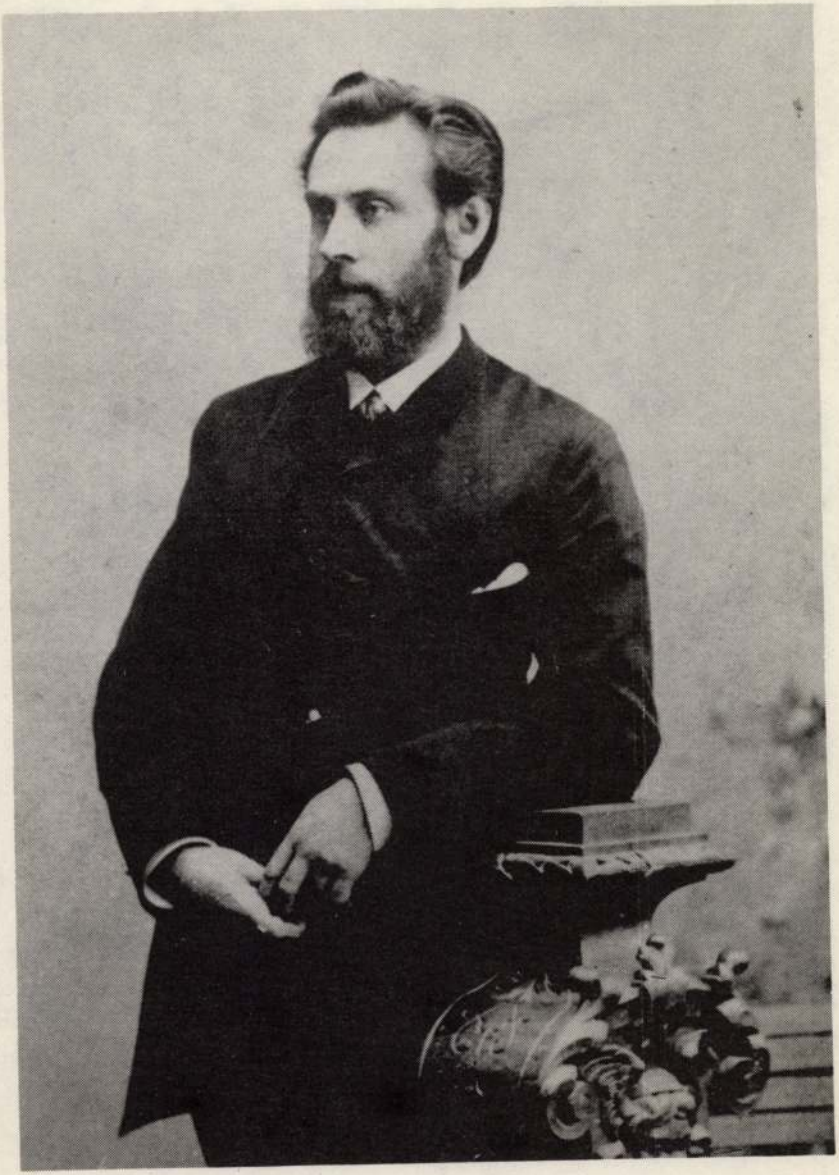

REISSMANN KÁROLY MIKSA (1856–1917)

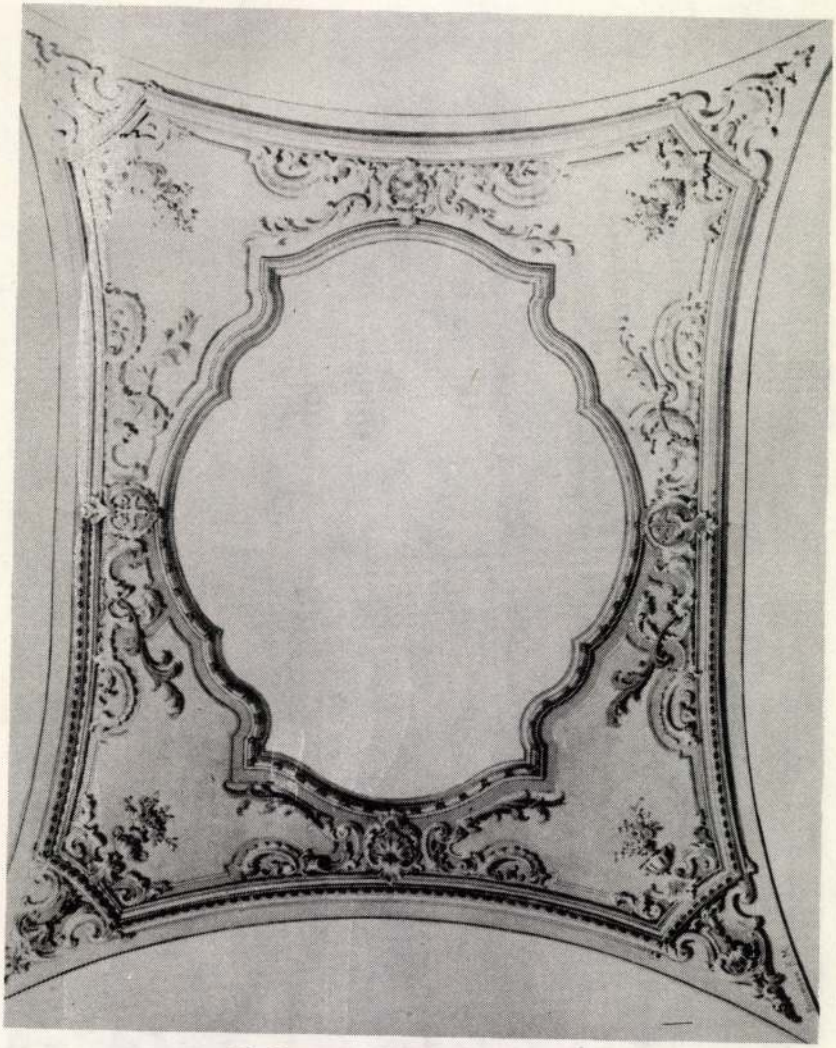

89. Kapuvár—Garta. Rk. templom
Mennyezetterv 1912.

Reissmann Károly Miksa, a német származású festőművész 1881. májusában látta meg először Magyarország földjét, amikor a Dunán Dévénytől Pesten át Pancsováig hajózott le. 1892-ben választotta második hazájának Magyarországot, s végleg letelepedve életműve itt teljesedett ki.

1856. július 14-én született a Coburg melletti Neustadtban. Ősei közül több művészhajlamut – tájkép-, láda-, legyező-festőt, szobrászt, zenészt –, is számon tart a kultúrtörténet. A korán árvaságra jutott Reissmann Károly Miksát gyámja festőinasnak adta A. Wang udvari festőhöz, aki elsősorban épületdekorációkat készített Coburgban és környékén. Hogy milyen hatással volt a Wang műhely Reissmann későbbi tevékenységére, azt legjobban itt, e kiállításon bemutatott épületdekorációs festmények mutatják, melyek végigkísérik a művész munkásságát az indulástól egészen haláláig.

Az épületdekorációs festészet – a barokk-rokokó korszak után, az eklektika és szecesszió idején –, éppen Reissmann alkotói periódusában élte újabb virágkorát. Tudnunk kell, hogy ez az 50 év az, amely egyrészt a történeti stílusokat egybefoglaló eklektika, másrészt az azokat felváltó – sőt létjogosultságukat tagadó – szecesszió e műfajon belüli virágkorát is jelenti. A kiállítás anyaga – ahogy ezt az épületdekorációs tervek is mutatják –, mindkét stílusirányzat igazolására alkalmasak. Ebből adódik a kutató számára a kérdés, hogy mit fogadjon el e munkák közül elsőrangúnak, és mit értékeljen úgy, hogy azok egy megrendelői igény kielégítése mellett a művész számára a megélhetést is biztosították. Keresve az itt bemutatott művek stiláris és művészi érték oldaláról vizsgálható létjogosultságát, az a meggyőződésünk, hogy Reissmannál a művek megalkotásában elsősorban nem a stiláris igazodás, az önmaga tagadásának kényszere, hanem éppen az önigazolás érdekében a minél magasabb művészi lényeglátás, a társadalmi s megrendelői igényekhez való alkalmazkodás adja a megkülönböztethető minőség mércéjét. Idáig azonban sok nehézség és megpróbáltatás árán juthatott el Reissmann. Érezve magában azt a többletet, mely kiemelhette Őt a Wang-féle műhelyből, elindult a megszokott művészpályán, melynek minden állomása egy-egy lépcsőfokát jelenti életének.

Így a C. Kühnelnél eltöltött három év Lipcsében (1870–73), a R. Kunze-féle iskola két éve Münchenben (1877–79), a Bécsben eltöltött négy év (1880–84) megalapozták számára, hogy végül is 1886-ban a Berlini Képzőművészeti Akadémia növendéke lehetett.

1880-ban Bécsbe már úgy érkezett, mint ismert dekorátor, és a Weise–Wiegand cég alkalmazottja lett. Itt ismerkedett meg Scholtz Róberttel, aki az akkor világvárossá kiépülő Budapest számára minden tekintetben megfelelő épületdekorátort keresett. Scholtz kedvező ajánlatai

eredményeképpen 1887-ben Budapestre jött. Több jelentős megbizatás teljesítése után letelepedett, s 1892-ben megházasodott. Mint dekorátor a legelőkelőbb megbizásokat kapja, az egyházi és világi megrendelőktől.

Reissmann dekorációs tervlapjainak sokszínűségéből világlik ki igazán, mit értett Scholtz azon a kifejezett szándékán, hogy 1887-ben Bécsben olyan művészt keresett, „aki minden stílusban otthonosan mozog." Reissmann ugyanúgy ismerte és tudta a barokk illuzionista kupolafestés művészi és mesterségbeli fogásait, mint a pompeji-egyiptomi és reneszánsz falfestészet összes motívumkincsét. De megtalálta az értelemszerű igazodást a magyarországi barokk és klasszicizáló templomok mennyezet- és falfelületeinek dekorálásához, éppen úgy, mint a világi épületek eklektikus és szecessziós faldekorációiban.

E rövid előszónak nem lehet célja azoknak az épületeknek felsorolása, melyek Reissmann keze munkáját őrzik. De mégis említésre méltó, hogy az Ő tervei szerint festették az Országház kupolatermének és lépcsőházának ornamentikáját, a budai Királyi palota koronázási termét, a Kuria — ma Néprajzi Múzeum — tanácstermének mennyezetdíszeit, az Iparművészeti Múzeum népi elemeket felhasználó virágos ékítményeit, a Szépművészeti Múzeum román csarnokát. Sok-sok vidéki munkája közül kiemelkedik a tihanyi Apátsági templom mennyezetének kifestése. Az 1889-ben történt restaurálás alkalmával a főhajó és a szentély mennyezetét — ahová a freskokat Lotz, Székely, Deák—Ébner készítették — gazdag alakos ornamentikával és grisaillekkel keretezte. Ugyanilyen nehéz feladatokat oldott meg magas művészi színvonalon Budapesten, Nagyváradon, Temesvárt, Bonyhádon, Diósgyőrben, Kapuvárott.

Ismert, hogy Reissmann K. Miksát eddigi kiállításai alapján mint kiemelkedő tájképfestőt tartották számon. Kiállításunkon csupán utalva a művész e megkülönböztetett, bár a dekorációs festészettel sok szálon összekapcsolható tájképfestői munkásságára, terveinek bemutatásával a Magyar Építészeti Múzeum még teljesebbé kívánja tenni művészi munkásságát.

Művei — főként tájképei —, amelyek egykor a családi gyűjtemény darabjai voltak, kevés kivétellel ma az ország múzeumaiba s magángyűjtők tulajdonába kerültek. Szülővárosa Neustadt önálló múzeumot alapított emlékére. Festő-dekorátori munkáit a történeti Magyarország számos egyházi és világi épülete, tanulmányrajzait a Magyar Építészeti Múzeum őrzi.

43. Faldekorációs terv 1901.

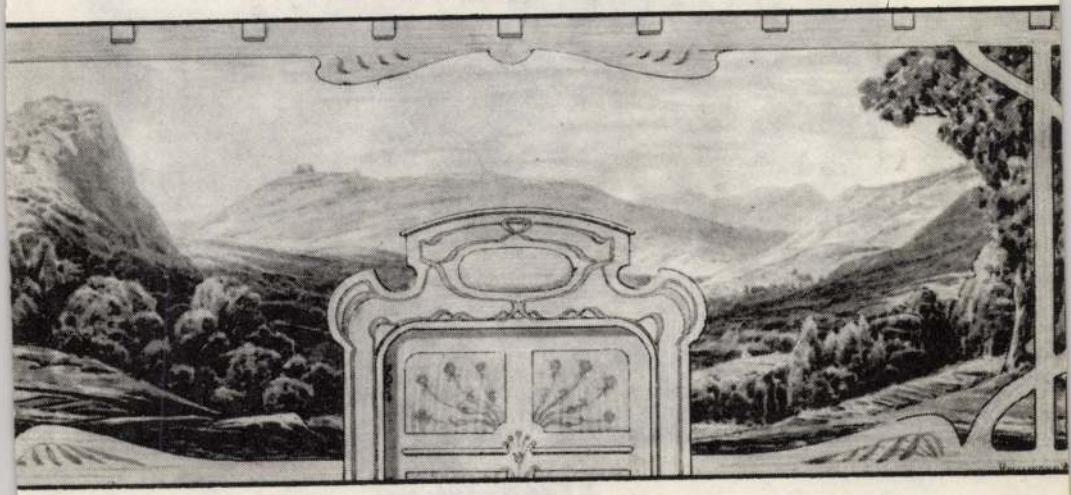

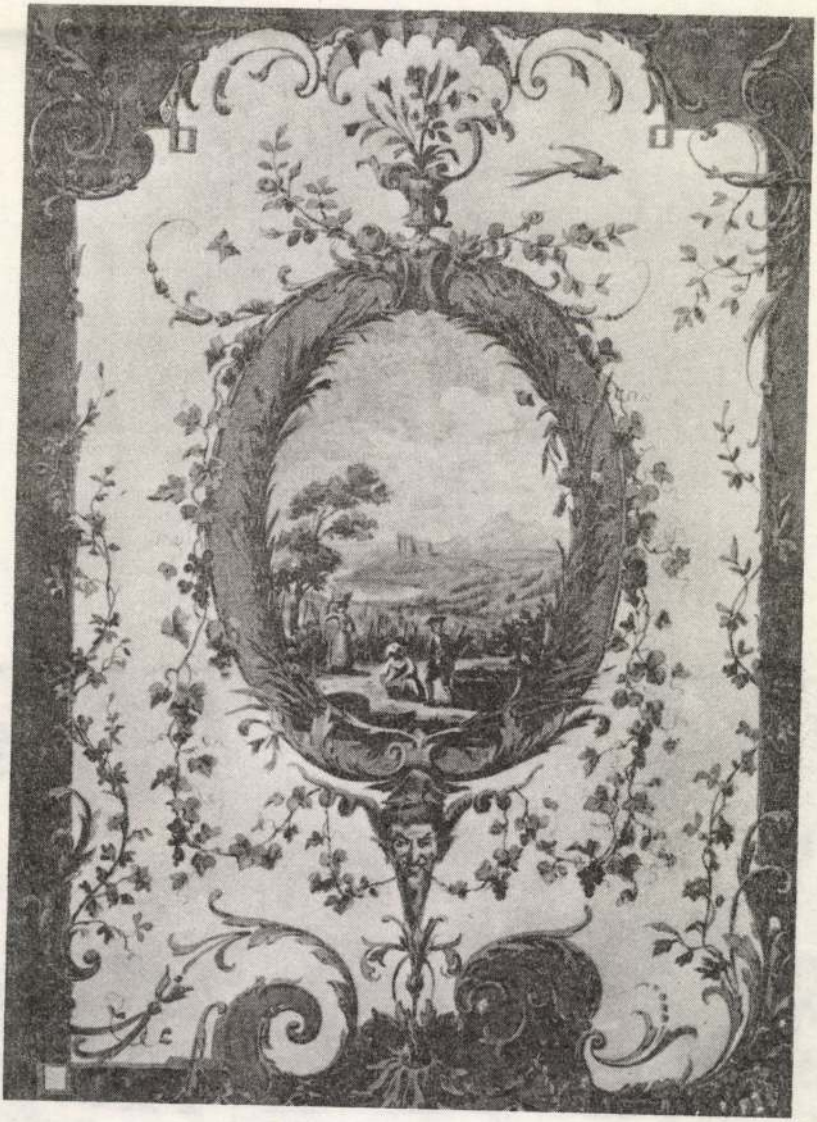

3. Faldekorációs terv szüretelési jelenettel (1874?)

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

FALDEKORÁCIÓS TERVEK

1. *Tanulmányrajz. Faldekoráció másolati rajza.* 1873. J.j. a rajz alatt.
   papír-ceruza, 29x22 cm.
   Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
2. *Faldekorációs terv tengeri csikón lovagló és virágkosarat tartó puttó alakkal.* 1874. J.j.l.
   karton–aquarell, 21x24,5 cm.
   Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
3. *Faldekorációs terv szüretelési jelenettel.* (1874?) J.b.l. év nélkül
   karton–aquarell, 16,5x22,5 cm.
   Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
4. *Faldekorációs terv pompeji motívumokkal.* 1882. J.j.l.
   karton–aquarell, 31x23 cm.
   Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
5. *Alttitschen, kastély faldekorációs terve.* 1882. J.b.l.
   karton–aquarell, 7x23 cm.
   Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
6. *Liechstenwald, hercegi kastély mennyezetdekorációs terve.* 1882. J.j.l.
   karton-aquarell, 26,5x20,5 cm.
   Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.179.
7. *Budapest, Technológiai és Iparmúzeum faldekorációs tervének vázlata.* 1882. J.j.l.
   papír–ceruza, 33,5x40,5 cm.
   Magyar Építészeti Múzeum. L.sz.: 73.09.126.
8. *Faldekorációs mintalap, pompeji motívumokkal.* 1883. J.j.l. Készült a bécsi főiskolai évek alatt.
   karton–aquarell, 32,5x23 cm.
   Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
9. *Faldekorációs terv pompeji motívumokkal.* 1883. J.j.l.
   karton–aquarell, 31x24,5 cm.
   Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.204.
10. *Kazettás mennyezet dekorációs terve.* (1883?) J.j.l. év nélkül
    karton–aquarell, 21x32 cm.
    Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
11. *Ismeretlen kastély verandafal dekorációs terve.* 1884. J.j.l.
    karton–aquarell, 35x23,5 cm.
    Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.75.

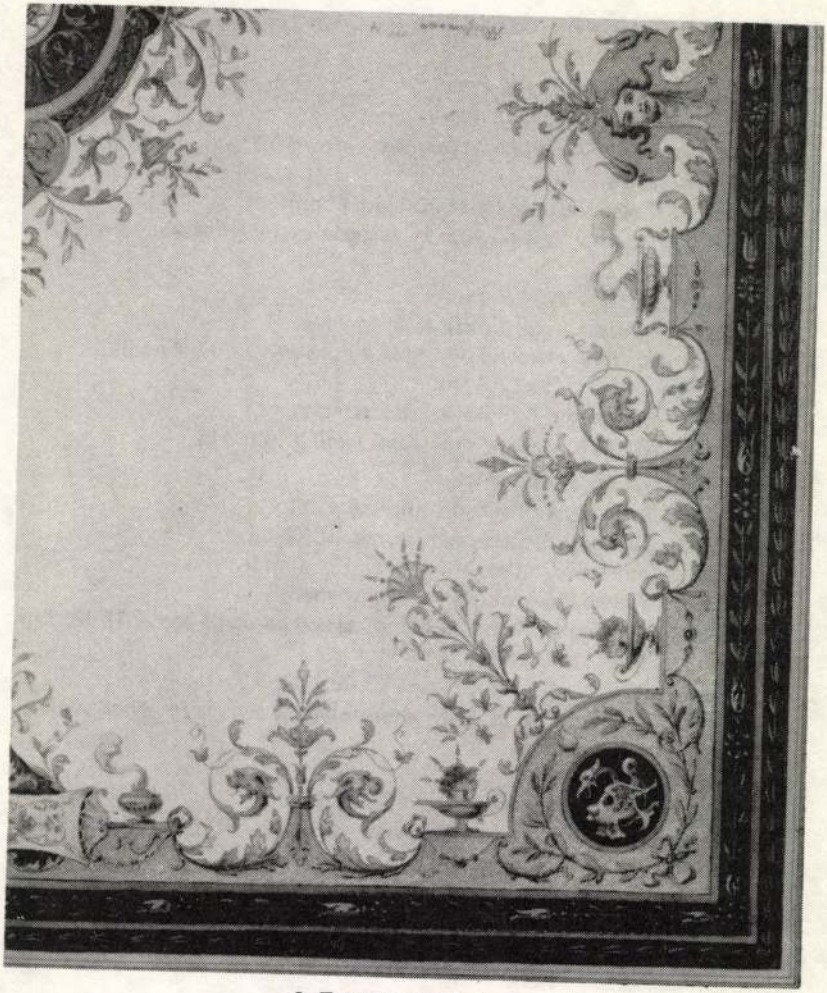

4. Falidekorációs terv
pompeji motívumokkal
1882.

12. *Ismeretlen épület mennyezetdekorációs terv részlete.* 1884. J. középen.
karton–aquarell–arany, 19x22 cm.
Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
13. *Neustadt b. Coburg kastély mennyezetdekorációs terve.* 1884. J.j.l.
karton–aquarell, 19,5x28 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.162.
14. *Faldekorációs mintalap arabeszkes és tájképi motívumokkal.* 1884. J. középen.
karton–aquarell, 33x23 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L.sz.: 73.09.203.
15. *Legyező terv kínai zsánerjelenettel.* 1885 körül. J.j.l. év nélkül
Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
16. *Firenze. Uffizi képtár faldekorációk másolata.* (Tanulmány) B. Poccetti után 1887. J.j.l.
karton–aquarell, 26,5x15,5 cm.
Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
17. *Budapest. Terézvárosi rk. templom mennyezetdekorációs terve.* 1888. J.n.
karton–aquarell, 41x34 cm. (kivágásos forma).
Magyar Építészeti Múzeum. L.sz.: 73.09.46.
18. *Kínai mintás faldekorációs terv br. Podmaniczky család megrendelésére ismeretlen magyarországi kastélyba.* 1888 körül. J.n.
pauz–ceruza, 120x60 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.93.
19. *Kínai mintás faldekorációs terv br. Podmaniczky család megrendelésére ismeretlen magyarországi kastélyba.* 1888 körül. J.n.
pauz–ceruza, 48,5x35 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.125.
20. *Kínai mintás faldekorációs terv br. Podmaniczky család megrendelésére ismeretlen magyarországi kastélyba.* 1888 körül. J.n.
pauz–ceruza, 58,5x35 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.123.
21. *Kínai mintás faldekorációs terv br. Podmaniczky család megrendelésére ismeretlen magyarországi kastélyba.* 1888 körül. J.n.
pauz–ceruza, 33x36 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.124.
22. *Budapest. Nagypolgári palota faldekorációs terve.* 1888. J.j.l.
karton–aquarell, 14x25 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.201.

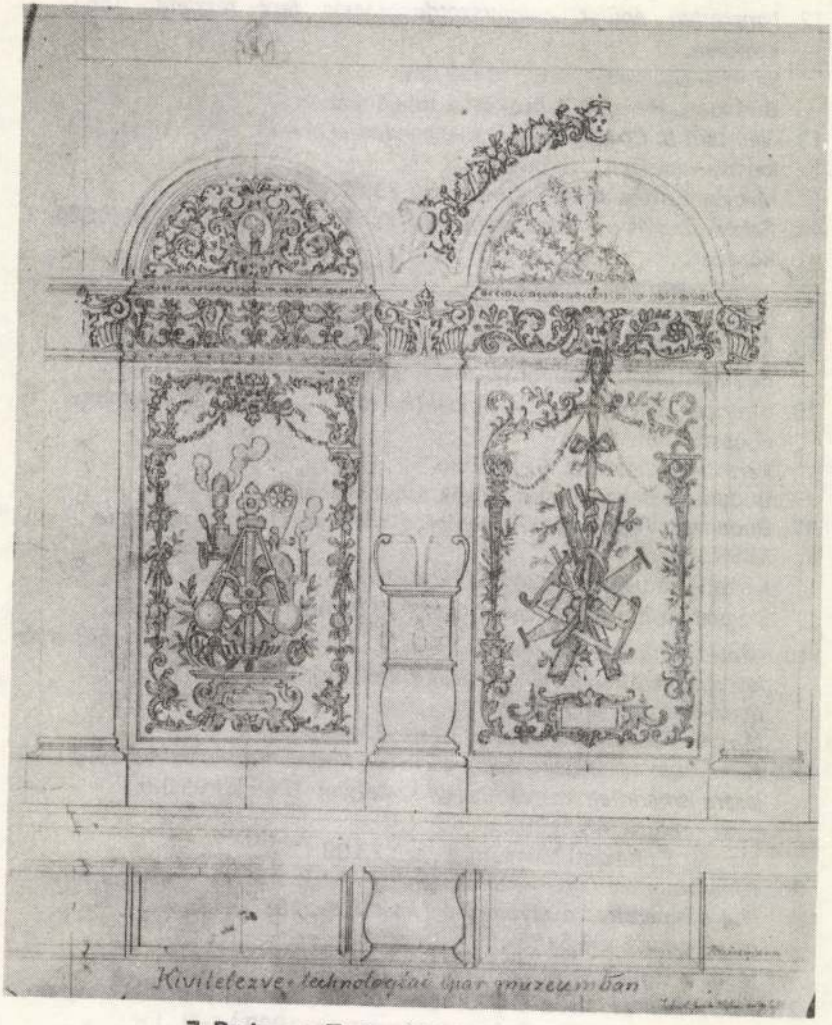

7. Budapest. Technológiai és Iparmúzeum faldekorációs tervének vázlata 1882.

23. *Budapest. Nagypolgári palota faldekorációs terve.* Lotz Károly festményeivel.
1889. (hátoldalán vázlatok) J.n.
karton—aquarell—ceruza, 43,5x31,5 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.160.
24. *Landshut—Trausnitz, hercegi kastély faldekorációs tervei.* (másolat)
1888. J. középen.
karton—aquarell, 10x27,5 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.74.
25. *Landshut—Trausnitz, hercegi kastély faldekorációs tervei.* (másolat)
1888. J. középen
karton—aquarell, 2x26 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.71.
26. *Landshut—Trausnitz, hercegi kastély faldekorációs tervei.* (másolat)
1888. J.b.l.
karton—aquarell, 10x27 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.69.
27. *Landshut—Trausnitz, hercegi kastély faldekorációs tervei.* (másolat)
1888. J.j.l.
karton—aquarell, 11,5x27 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.73.
28. *Berlin. Ismeretlen barokk palota faldekorációs terve.* 1891. J.j.l.
karton—aquarell, 46,5x65 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz. 73.09.76.
29. *Budapest. Iparművészeti Múzeum mennyezetdekorációs terve.* (1895?) J.j.l.
karton—aquarell, 51x72 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.9.
30. *Budapest. Iparművészeti Múzeum mennyezetdekorációs terve.* 1895 körül J.j.l.
karton—aquarell, 51x72 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.10.
31. *Budapest. Iparművészeti Múzeum mennyezetdekorációs terve.* 1895 körül J.j.l.
karton—aquarell, 51x72 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.12.
32. *Budapest. Iparművészeti Múzeum mennyezetdekorációs terve.* 1895 körül J. nélkül
karton—aquarell, 51x72 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.13.

34. Budapest. Iparművészeti Múzeum
mennyezetdekorációs terve 1895 körül

33. *Budapest. Iparművészeti Múzeum mennyezetdekorációs terve.* 1895 körül J. nélkül
karton–aquarell, 51x72 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.8.
34. *Budapest. Iparművészeti Múzeum mennyezetdekorációs terve.* 1895 körül J. nélkül
karton–aquarell, 51x72 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L.sz.: 73.09.6.
35. *Budapest. Iparművészeti Múzeum mennyezetdekorációs terve.* 1895 körül J. nélkül
karton–aquarell, 51x72 cm.
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.7.
36. *Ismeretlen épület, lakószoba mennyezetterve.* 1900 körül J.b. és j.l.
karton–aquarell, 30x26 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L.sz.: 73.09.172.
37. *Ismeretlen épület, lakószoba mennyezetterve.* 1900 körül J.j.l.
karton–aquarell, 20,8x27 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.174.
38. *Nassvad. Rk. templom mennyezetdekorációs terve.* Lukács evangélista képével.
1900 körül utólagos jelzéssel.
karton–aquarell–ceruza, 43x50,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.15.
39. *Szalon, mennyezetdekorációs terve.* 1900 körül utólagos jelzéssel
karton–aquarell, 28x25 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.173.
40. *Budapest, Jornstein villa faldekorációs terve. 1904. J.j.l.*
papír–ceruza, 72x39 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.114.
41. *Nyíregyháza. Rk. templom mennyezetdekorációs terve.* (vázlat) 1904. J. nélkül
papír–ceruza, 30x46 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.129.
42. *Faldekorációs terv.* 1901. J.j.l.
karton–aquarell, 44x12 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.165.
43. *Faldekorációs terv.* 1901. J.j.l.
karton–aquarell, 44x18,3
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.166.

44. *Faldekorációs terv.* 1901. J.j.l. függőlegesen
karton–aquarell, 37,5x19 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.170.
45. *Faldekorációs terv.* 1901. J.j.l. monogrammal
karton–aquarell, 44x22 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz. 73.09.164.
46. *Faldekorációs terv.* 1901. J.j.l.
karton–aquarell, 36x11 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.171.
47. *Faldekorációs terv.* 1901. J.j.l.
karton–aquarell, 36x11 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.169.
48. *Fürdőszoba faldekorációs terv.* (vázlat) 1901. J.b.l.
karton–aquarell, 43,5x12 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.168.
49. *Télikert faldekorációs terve.* (br. Podmaniczky család megrendelésére) 1901. J.j.l.
karton–pasztell–ceruza, 45,5x36,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.141.
50. *Szentes. Rk. templom mennyezetdekorációs terve.* 1905. J.j.l.
karton–aquarell, 59x42 cm (kivágásos forma)
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.18.
51. *Szentes. Rk. templom mennyezetdekorációs terve.* 1905. J.b.l.
karton–aquarell, 42x42 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.44.
52. *Velence Rk. templom mennyezetterve.* 1905. J.j.l.
karton–aquarell, 32x27,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.65.
53. *Balassagyarmat. Rk. plébánia templom mennyezetterve.* 1907. J. középen (kivágásos forma)
karton–aquarell, 42x42 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.16.
54. *Balassagyarmat Rk. templom mennyezetdekorációs terve.* 1907. J.j.l. (kivágásos forma)
karton–aquarell, 48,5x32 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.53.
55. *Bonyhád–Hidas Rk. templom dekorációs terve.* 1907. J.j.l.
karton–aquarell, 61x37,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.36.
56. *Bonyhád–Hidas. Rk. templom mennyezetterve.* 1907. J.j.l.
karton–aquarell, 63x50 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.22.

57. *Diósgyőr. Rk. templom mennyezetdekorációs terve. Agnus–Dei.* 1907. J.j.l. (kivágásos forma)
karton–aquarell, 42x8 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.31.
58. *Diósgyőr. Rk. templom szentély mennyezetdekorációs terve.* 1907. J.j.l. (kivágásos forma).
karton–aquarell, 38x36,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.51.
59. *Diósgyőr. Rk. templom szentély mennyezetterve.*
Máté és Lukács evangélisták képével. 1907. J.j.l. (kivágásos forma)
karton–aquarell, 39x38 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.29.
60. *Érsekújvár. Rk. plebánia templom faldekorációs terve.* 1907. J.b.l.
karton–aquarell, 46,5x40 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.42.
61. *Érsekújvár. Rk. templom faldekorációs terve.* 1907. J. nélkül (kivágásos forma)
karton–aquarell, 54x34 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.41.
62. *Érsekújvár. Rk. templom faldekorációs terve, oltárrészlettel.* 1907. J.b.l.
karton-aquarell, 64x50 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.21.
63. *Temesvár, Püspöki palota. Szeminárium kápolna mennyezetterve.* 1908. J.b.l.
karton–aquarell–tus, 46x34 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.49.
64. *Temesvár, Püspöki palota. Szeminárium kápolna mennyezetterve.* (vázlat) 1908. J. nélkül
karton–aquarell–tus, 57x42,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.14.
65. *Temesvár, Püspöki palota. Szeminárium kápolna mennyezetterve.* (vázlat) 1908. J. nélkül
karton–színes ceruza, 48x30,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.86.
66. *Temesvár, Püspöki palota. Szeminárium kápolna mennyezetterve.* 1908. J.b.l.
karton–ceruza–tus, 46x33 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.57.

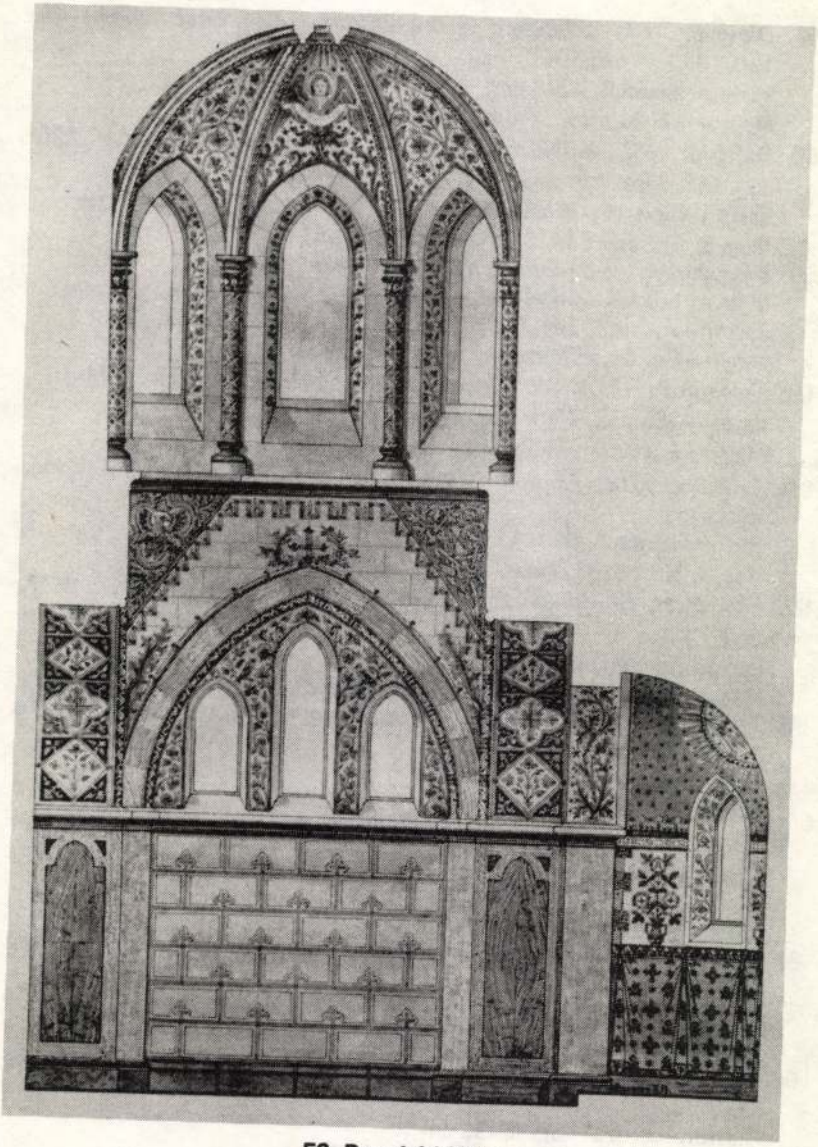

56. Bonyhád-Hidas.
Rk. templom mennyezetterve 1907.

67. *Budapest. Terézvárosi rk. templom mennyezetterve.* 1909. J.j.l. (utólagos) (kivágásos forma)
karton–aquarell, 40,5x29 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.52.
68. *Bachovár. Rk. templom faldekorációs terve.* 1910. körül J.j.l.
karton–aquarell, 49x21 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.38.
69. *Bachovár. Rk. templom faldekorációs terve.* 1910 körül J. nélkül
karton–aquarell, 53x43 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.85.
70. *Bachovár. Rk. templom faldekorációs terve.* 1910 körül J. középen lenn
karton–aquarell, 49x36,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.50.
71. *Bachovár. Rk. templom. sekrestye faldek. terve.* (vázlat) 1910 körül J. nélkül
papír–ceruza, 64x52 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.84.
72. *Arad. Szt. Márton templom toronyalj mennyezetterve.* 1910 körül J. nélkül
papír–ceruza, 43x28,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.83.
73. *Arad. Szt. Márton templom mennyezetdekorációs terve.* 1910. körül J.j.l.
karton–aquarell, 52x48 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.26.
74. *Arad. Szt. Márton templom faldekorációs terve.* 1910 körül J. nélkül
karton–aquarell, 34x23 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.19.
75. *Nagyvárad. Szt. László templom mennyezetterve.* Szt. Péter és Szt. János 1910 körül J.j.l. és fenn
karton-aquarell, 52x43 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.62.
76. *Nagyvárad. Szt. László templom faldekorációs terve a szószékkel.* 1910. körül J.j.l.
karton–aquarell, 36x34 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.67.
77. *Nagyvárad. Szt. László templom faldekorációs terve.* 1910 körül J.b.l.
karton–aquarell, 50x36 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.61.

78. *Csáb. Rk. templom mennyezetterve.* 1911. J.b.l.
karton–aquarell, 58x42 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.59.

79. *Csáb. Rk. templom mennyezetterve.* 1911. J. nélkül
karton–aquarell, 55,5x45 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.60.
80. *Óbuda. Rk. templom mennyezetdekorációs terve.* (vázlat) 1911. J. nélkül
karton–színes ceruza, 61,5x44 cm
Magyar Építészeti Múzeum L. sz.: 73.09.135.
81. *Óbuda. Rk. templom mennyezetterve.* 1911. J.j.l.
karton–ceruza, 47,5x29 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.63.
82. *Óbuda. Rk. templom faldek. terve. Agnus-Dei.* 1911. J.j.l.
karton–ceruza, 57x15 cm (kivágásos forma)
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.64.
83. *Németszentpéter. Rk. templom mennyezetdekorációs terve.* (vázlat) 1910. J. nélkül
karton–ceruza, 59x52 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.77.
84. *Dernye. Rk. templom szentély mennyezetterve.* 1912. J. nélkül
karton–ceruza, 43x35 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.25.
85. *Dernye. Rk. templom mennyezetterve.* 1912. J.n.
karton–aquarell, 41x40,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.24.
86. *Dernye. Rk. templom mennyezetterve.* Máté evangélista alakjával. 1912. J. nélkül
karton–ceruza, 57x46,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.45.
87. *Dernye. Rk. templom sekrestye mennyezet terv.* (vázlat) 1912. J. nélkül
papír–ceruza, 47x44,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.134.
88. *Kapuvár–Garta. Rk. templom faldekoráció.* 1912. J.j.l. (kivágásos forma)
karton–aquarell, 52x49 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.23.
89. *Kapuvár–Garta. Rk. templom mennyezetterve.* 1912. J.b.l.
karton–aquarell, 57x50 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.39.

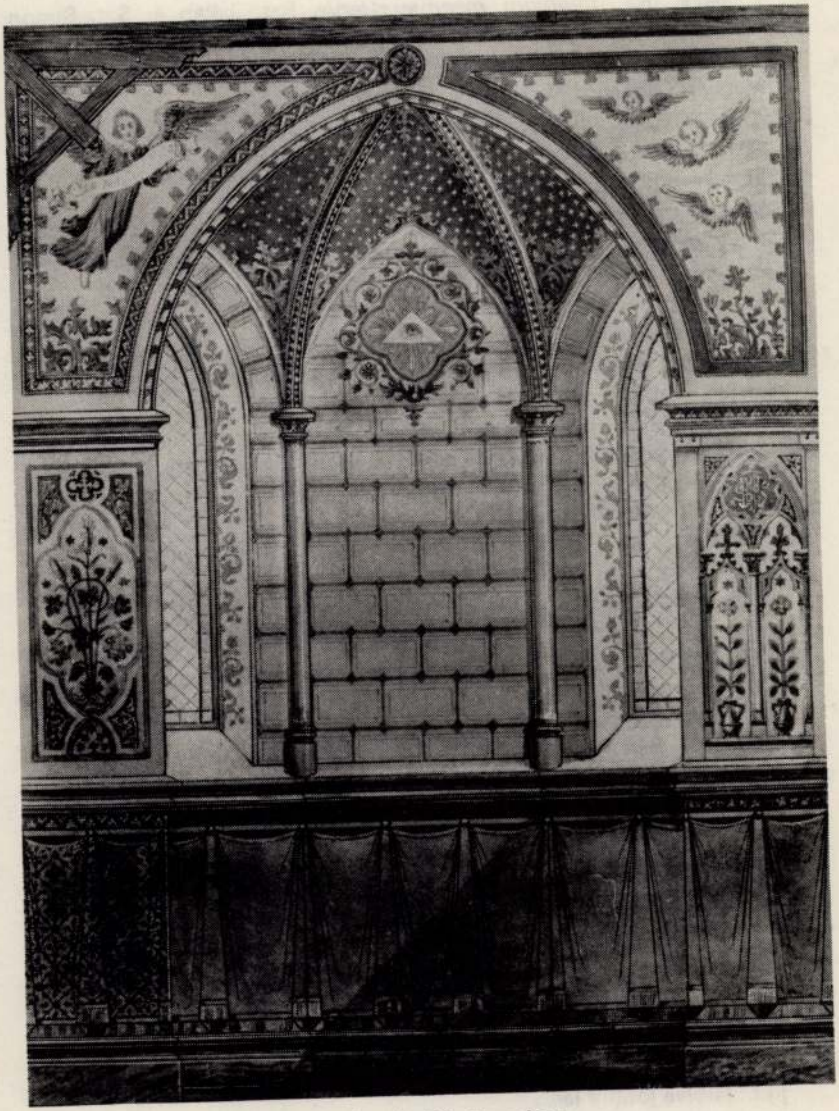

70. Bachovár. Rk. templom
Faldekorációs terv. 1910 körül.

90. *Kistelek. Rk. templom mennyezetterve.* Szt. Jakab és Szt. Simon alakjával. 1913. J.j.l.
karton—aquarell, 52x31,5 cm (kivágásos forma)
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.30.
91. *Kistelek. Rk. templom mennyezetterve.* Szt. János és Szt. Jakab. 1913. J. köz. (kivágásos forma)
karton—aquarell, 57x44 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.43
92. *Magyarpecska, Rk. templom mennyezetterve a négy evangélista szimbolumával.* 1914. J. nélkül
karton—színes ceruza, 59x37 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.90.
93. *Ismeretlen templom mennyezetterve.* 1910 körül J.j.l.
karton—aquarell, 67x47,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.66.
94. *Fürdőszoba faldekorációs terve.* 1900 körül J.j. középen
karton—aquarell, 24,5x44,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.140.
95. *Rokokó stílusú faldekoráció szerelmes párral.* 1890 körül J.j.l.
karton—aquarell, 49,5x62,5 cm
Magyar Építészeti Múzeum. L. sz.: 73.09.138.

FESTMÉNYEK

1. *Virág- és gyümölcsfűzér faldísz.* 1878. J.b.l.
karton—aquarell, 117x30 cm
Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
2. *Virág- és gyümölcsfüzér faldísz.* 1879. J.b.l.
karton—aquarell, 117x30 cm
Budapest. Reissmann örökösök tulajdonában.
3. *Visegrád. Salamon-torony.* 1895. J.b.l.
karton—aquarell, 24x29,5 cm
Visegrád, Mátyás király Múzeum. L. sz.: H.t. 56-67
4. *Tihany látkép* 1909. J.j.l.
karton—aquarell, 28x38 cm
Magyar Nemzeti Galéria L. sz.: 63.218.

Rövidítések:

j.j.l.: jelölve jobbra lenn
j.b.l.: jelölve balra lenn
L. sz.: leltári szám
j.n.: jelzés nélkül

95. Rokokó stílusú faldekoráció szerelmes párral 1890 körül

Felelős kiadó: Mendele Ferenc az OMF igazgatója.
Készült a Fejér megyei Nyomdaipari Vállalatnál 125079
800 példányban, Felelős vezető: Gyenti Pál igazgató

MDK

Reiter László

A Magyar Bibliophil Társaság kiállitási anyagát Reiter László gyüjtötte össze és rendezte.

Végh Gyula: Nyomdászművészeti kiállitás.

Magyar Művészet, 1932. 148.l.

MDK

Reiter László

A nyomtatvány-bemutatóra a Magyar Bibliophil Társaság megbizásából Reiter László szedte össze az anyagot.

Fábián Gyula: Szépség a nyomtatványban.

Magyar Iparművészet, 1932. 58.l.

MDK

Reiter László

Fametszet. Repr. 94.1.
Fametszet.Repr. 95.1.

/Az Ernst Muzeum kiállitásáról./

Képzőmüvészet, 1931. 94, 95.1.

MDK

Reiter László

Fametszet. Repr. 96.1.
Fametszet.Repr. 97.1.
Fametszet.Repr. 97.1.
/Az Ernst-Muzeum kiállitásáról./

Képzőművészet,1931. 96, 97.1.

Reiter László, grafikus M.D.K.

Korma Lajos működésével pár-
huzamosan, részben az ő ösztönzésére
az Amicus-kiadvanyokban, de ön-
éllő grafikusként is a tamatszetre
támaszkodott

Szij Rezső: A Kner nyomda és kiadó könyvmüvészeti
törekvései

Müvészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf. 2.sz.

107. old.

Reiter László, grafikus MDK

fametszete a borítón:

Repr.

(Surányi M.: Egyedül vagyunk)

–: Könyvborítékok Karácsonyi Kiállítása 6.

A Könyv, Bp: 1935. nov.-dec. II/11-12.

Reiter László

Szerepelt a Tamás Galéria akvarell-kiállításán.

PM 1935. V. 6.

Reiter László

Szerepel a hagyat Rézkarcoló-
művészek Egyesülete kiállításán
Londonban / Victoria and Albert
museum /

Pesti Napló 1937 III. 14.

Reiter László

Szerepelt a Tamás-Galéria akvarell-kiállításán.

Est 1935. X. 6.

Reiter László

Ernst-múzeum csoportkiállításán szerepelt.

másutt a görög-római nosztalgiában élő *Reiter* László,

MH.934.III.18.

Reiter Lajos

Művével szerepel a
Pásztor László Társaság
jubileumi Tárlatán.
Kiemelik „Lovas" c. művét.

I.

V. u. 934. ~~XI~~. 12.
P. H. 934. XI. 11.

Reiter László

Ernst-múzeum csoportkiállításán szerepelt.

Reiter László ízléses körvonalrajzokat állított ki, főképpen aktokat, melyeket semleges háttér előtt, fekete alapon fehér konturok zárnak körül. Régebbi könyvdíszeinek stílusát nagyította fel, hogy képzőművészeti méretekbe emelje negatív rajzait. Hatásuk dekoratív, különösen neoklasszikus interieurökbe illenének a kiérlelt, figurális rajzok.

BH. 934.III.15

Reiter Lánló

Műve nevepel a Munkány
léh Ernst-múzeumban ren-
deret kiállításán.

N. Ü. 934. V. 13.

Reiter László

Ernst-múzeum csoportkiállításán szerepelt.

Ha érdekes is, az egészséges szemlélet nem kér belőle... *Reiter* Lászlónál klasszikus hatások dominálnak és egy ügyes fogás: fekete alapon fehér vonalakkal dolgozik! Kérdés, hogyan hatna mindez, ha fordítva lenne? De mindenesetre sok benne az érdekesség, bizonyos festői hatások is dominálnak nála, amik egyénivé alakitják művészetét.

M.934. III.18.

Reiter László

Ernst-múzeum csoportkiállításain szerepelt.

A tárlat többi szereplője közül *Reiter László* jó és érdekes grafikus (fekete, görög-váza alakjai szépek), *Pohárnok Zoltán* rézkarcaiban igen finom

PH.934.III.18.

Reiter László

— **Magyar grafikus sikere Londonban.** Az *Ernst-Múzeum* legutóbbi csoportkiállításán nagy sikerrel szereplő *Reiter* Lászlót újabb kitüntető elismerés érte — Londonban. A tehetséges, fiatal magyar grafikus nemrégiben részt vett az angol fővárosban rendezett egyik nemzetközi kiállításon. *Reiter* László illusztrációnak szánt hellenisztikus lapjai angol művészi körökben is a legkomolyabb érdeklődést keltették. A British Museum grafikai osztálya a magyar művész kollekciójából több darabot megvásárolt.

MH. 934. III. 21.

MH. 934. III. 21.

Reiter László

Ernst-muzeum csoportkiállításán szerepelt.

A grafikusok közül egészen ujszerü és egyéni *Reiter* László. Művészete a vonal abszolut uralmán alapszik. Teknikája is igen eredeti: egyszinü sötétvörös, mély kép vagy tompa tégla tempera alapra fekete papirból ragasztja az alakot, amelynek konturjait és belső formáit adó vonalait vastagabb-vékonyabb fehér temperával huzza ki. A kiállitott darabok legnagyobb része akt, de ezek a fekete aktok teljesen nélkülözik a test meztelenségének benyomását s tisztán az antik formák tiszta harmóniáit érzékeltetik.

NM. 934. III. 18.

Reiter László

Ernst-múzeum csoportkiállításán szerepelt.

Két grafikus szerepel a kiállításon. *Reiter* László is meglepetést, új technikát és új eredményeket hoz. Fekete alapon fehér kontúrral rajzol klasszikus vonalú, nyugodt, tiszta kompozíciókat. Hatása rendkívül dekoratív, nemes ízlést és kultúrát érzünk minden vonalában. *Pohárnok* Zoltán egy teremnyi rézkarcot állított ki.

M0.934.III.18.

Reiter László

Ernst-Muzeum csoportkiállításán szerepelt.

gül *Reiter* László invencóval és jól keres effektust antik kerámiák átköltésével, fekete alapon fehér konturok, barna és kék hátterek, szintén a jó vonalban találják meg a grafika legigazibb kifejezőjét. Néhány aktja, egy lovasképe és állatrajzai a legjobbak. Vé-

B. ÚU. 934. III. 18.

MDK

Reiter László

Könyvdiszei, könyvillusztrációi, fejlécei és ex librisei, első gyüjteményes kiállitásán az Ernst Muzeumban rend.csoportkiállitáson.

Cikk: Tárlatok.

Képzőmüvészet,1931. 95.l.

MDK

Reiter László

Szignetjei a könyv és reklamkiallitason.

Rosner Károly: Reklámot minden vonalon.

Reklámélet, 1930. 4.sz. 15.l.

rációiban félreismerhetetlenül japáni. A japánok is, mint az amerikaiak, a népies tömegkiadványokban találják meg nemzeti egyéniségüknek leghívebb kifejezését.

Utolsónak hagytuk, bár első helyen kellett volna említenünk, Németországot. Gutenberg szülőföldjének nyomdászművészete ma is, a legnehezebb gazdasági viszonyok dacára, olyan magas fokon áll, hogy a legkedvezőbb konjunktúrák mellett dolgozó nagy kultúrállamokkal bízvást versenyezhet. A könyvprodukció ma is a legélénkebb Németországban. Szebbnél szebb kiadások jelennek meg nem csupán a bibliofilek magas igényeinek kielégítését célzó „Presse"-knél, de a tisztán üzleti alapon dolgozó kiadócégeknél is. Számos egyesület — elsősorban a Verein Deutsche Buchkünstler — élénk tevékenységet fejt ki a könyvművészet fejlesztése céljából, kiállításokkal, kiadványokkal, díjazásokkal propagálva a „szép könyv" esztetikáját. Ha szabadna jóslásokba bocsátkozni, úgy inkább a németektől, mint bármely más nemzettől várhatjuk a jövő egységes, maradandó könyvstílusának kialakulását.

Mert azt, amiben ma sokan már a század ízlésének, a modernségnek új kifejezését látják, véglegesnek, stílusnak alig tekinthetjük. Nemcsak hogy hiányzik belőle az egyöntetűség, de hiszen a mi korunk maga sem juthatott még megállapodásra az utolsó évtizedek hányattatásai közepette. Nagy átalakulások idejét érjük, az előretörés és a visszaesés határmesgyéjén állunk és ennek megfelelőleg művészetünk sem lehet más, mint ingadozó, átmeneti, végletekben tévelygő. Nem ritkán úgy tetszik, mintha mulatságos ötletekkel, bolondos tréfákkal akarna bennünket átsegíteni a jelennek komorságán. Abból a céltudatos, komoly munkából azonban, mely Németországban folyik s mely nem éri be a pillanatnyi könnyű sikerrel, egykoron egészséges, életerős palánta csirázhat ki. A germán művészet körébe tartozik Ausztria, Svédország és Hollandia is (Svajc teljesen hiányzott a kiállításról). Bécs egykor vezető szerepet

vitt a német könyvművészetben és a közmondásossá vált bécsi jó ízlés most sem halt ki, bár Ausztria mai könyvművészete még a mult század „szeceszsziós“ irányának, a Wiener Werkstättenek és a nem-szakmabeli művészeknek, mint Klimt és Kokoschka, hatása alatt áll.

Németországban, de Párisban, Londonban is, a legjobb illusztrátorok és grafikusok között nem egy magyar névvel találkozunk: Medgyes László, Kelen Dezső, Vértes Marcel, Moholi-Nagy, Zilzer stb. A kiállítás magyar csoportjában külön vitrine-t foglaltak el korán elhúnyt honfitársunknak, Rauscher Györgynek, Berlin szellemes címlaprajzolójának és keresett női arcképfestőjének munkái. Egyike volt ő azon keveseknek, akik a korunk nyugtalanságának megfelelő gyors „tempó“-t komoly megfigyeléssel, a modernséget elmélyedő természettanulmánnyal és minden brutalitástól mentes ízléssel tudták egyesíteni.

Itthon dolgozó könyvművészeink közül e kiállítási anyagunk során elsősorban a gyomai Kner-nyomdát kell említenünk a külföldön is kitünő hírnévnek örvendő, elsőrangú tipografiájával, továbbá Kozma Lajost, Fáy Dezsőt, Reiter Lászlót, Molnár C. Pált mint könyvillusztrátorokat és díszítés-, fedőlap- és kötés-tervezőket, Végh Gusztávot, mint betű-művészt. Kívülük még részint eredeti grafikával, részint rajzaik kőnyomatú produkcióival szerepelnek a kiállításon Csók István, Falus, Buday György, Balogh István, Glatz Oszkár, Szőnyi, Vaszary, Egry, Jaschik stb.

Mindezek bizonyságot tesznek arról, hogy a tehetség Magyarországon sem hiányzik, sőt van belőle sok is; de mintha a magyar könyvművészet még nem találta volna meg a világstílusok útvesztőjében a temperamentumunknak, hagyományainknak és modern könyvtermelésünknek megfelelő irányt. Bizonyos nemzeti, vagy mondjuk inkább népies törekvések észlelhetők ugyan, különösen Kozma Lajos és követőinek munkáiban, de azok is csakhamar beleolvadnak a mindenütt dívó kötetlenségbe.

A kiállítás tulajdonképpeni programmját túllépve, a magyar csoport néhány szép könyvkötést is mutatott be; ezek a felsorolt könyvművészeink tervei szerint Biró Márta, Kner Erzsébet és Jaschik Álmosné műhelyében készültek.

Végül egy szekrényt a Magyar Bibliophil Társaság kiadványainak tekintélyes sorozata töltött be. A Társaság mostani kiállítása, melynek anyagát Reiter László gyüjtötte össze és rendezte, arról tanuskodott, hogy a magyar könyvbarátoknak a szép könyv megkedveltetése és a könyvművészet fejlesztése érdekében kifejtett tevékenysége nem veszett kárba.

VÉGH GYULA

Nyomdászművészeti kiállítás – Magyar Művészet – 1932. 148. l.

1900 SZEP 13.

1021 Reiter László

Tisztelt Szerkesztőség!

Egy Tersánszky-illusztráció emléke

Szeptember 12-én ünnepelte a magyar irodalom doyenjének, *Tersánszky* Józsi Jenőnek 80. születésnapját a hazai és külföldi irodalmárok és olvasók nagy tábora. Írói munkásságát, műveinek értékelését elvégezték az irodalomtörténészek és kritikusok. Ezért csupán a magyar irodalom egyik gyöngyszemének, a „Kakuk Marci"-nak 45 éve történt megjelenésével kívánok foglalkozni.

Tersánszky Józsi Jenő még Debrecenben élt, mikor írásait már jól ismerték a pesti írók, szerkesztőségek, könyvkiadók, és nem utolsó sorban az olvasók. Az egyik pesti könyvkiadó, az „Amicus", amelynek *Reiter László* könyvművész volt a vezetője, 1923-ban adta ki először a „Kakuk Marcit". A mű illusztrálásával édesapámat, *Fáy* Dezső festőművészt kérték fel. (Ő is most lenne 80 éves.) Apám örömmel fogott hozzá az illusztráláshoz, már csak azért is, mert a regény hangulata, témája, cselekménye és nem utolsó sorban figurái jól illeszkedtek az ő oeuvre-jéhez. Szinte napok alatt elkészültek az illusztrációk. Mikor Reiter Lászlónak átadta a rajzokat, ő nagy derültség közepette kérdezte meg apámtól, hogy ismeri-e Tersánszky Józsi Jenőt? Apám közölte, hogy nem — hiszen akkor még Debrecenben élt az író. Néhány perccel később az ajtón belépett apám legnagyobb meglepetésére, a regény szövege alapján megkomponált saját Kakuk Marcija — Tersánszky Józsi Jenő. Figurája, mozgása, gesztikulálása teljesen olyan volt, mint a rajzokon. Persze, most már együttesen derültek az illusztrációkon, egyben megpecsételődött örök jó barátságuk.

Sajnos, a Kakuk Marci első kiadása nagyon kevés példányban jelent meg, így az olvasók között nemigen ismeretes. Könyvkiadásunk ezt azóta már pótolta, és többször is megjelent, kibővítve az újabb kalandokkal, sőt külföldön is nagy sikert ért el.

ifj. Fáy Dezső
grafikusművész

NAPI K

— **A KNDK kikiáltásának 20. évfordulója** alkalmából Koreában tartózkodó magyar kormányküldöttség, élén dr. Ajtai Miklóssal, a Minisztertanács elnökhelyettesével, más delegációkkal együtt csütörtökön visszatért Phenjanba a keleti tengerparton fekvő Csohosin iparvárosban tett látogatásáról. Küldöttségünk tiszteletére a városi művelődési házban szerdán délután baráti nagygyűlést tartottak, amelyen dr. Ajtai Miklós beszédet mondott. Este a tartományi vezetők díszvacsorát adtak delegációnk tiszteletére.

— **Michel Debré** francia külügyminiszter csütörtök délután, megbízólevelének a közeljövőben történő átadásával kapcsolatosan fogadta Mód Pétert, hazánk újonnan kinevezett párizsi nagykövetét.

— **Szocialista szerződést** kötött 1968—1970-es évekre a Kohó- és Gépipari Minisztérium és a Budapesti Műszaki Egyetem. A megállapodást csütörtökön dr. Horgos Gyula kohó- és gépipari miniszter és dr. Csáki Frigyes tanszékvezető egyetemi tanár, rektor írta alá. A KGM mintegy 12 millió forint értékű kutatási és fejlesztési munkára ad megbízást az egyetem

— **Bulgária** felszabadulásának 24. évfordulója tiszteletére csütörtökön magyar—bolgár barátsági nagygyűlést rendeztek Oroszlányon.

— **A hazánkban tartózkodó koreai** ruházati szakemberek 12 tagú küldöttsége csütörtökön felkereste a Divattervező Vállalatot, hogy megismerkedjék a magyar divat irányításával, a divattervezők munkájával és a konfekciócikkek gyártásával.

ANYAI Á

-2-

Reiter László, grafikus

M.D.K.

... jelentetése volt, tartalmukat illető-
leg azonnal a legjobb és legheladóbb írók
munkáit vette programjába. A leghitünöbb
művészettörténészek tanácsai és írásai alap-
ján olyan művészekről szóló tanulmányokat
jelentetett meg, akik készben vagy egészben még
pályájuk kezdetén, vagy válaszutján állottak, de
akiket az idő később legtöbb esetben igazolt. ./.

Szij Rezsőö Az Amicus és Reiter László könyvmüvészete

Müvészettörténeti Értesitő, 1968.XVII.évf.1-2.sz.

55. old.

M.D.K.

Reiter László, grafikus

... Saját magának is értékes bibliofil gyűjteménye volt; már régóta foglalkozott Ady dokumentumok gyűjtésével s ennek az anyagnak egy részét adta ki 1924-ben. A sorozat folytatására azonban nem került sor. Ő maga is több cím- és előtétlap-tervet készített, valamint iniciálékat, melyekből szerző a ./.

Szij Rezső: Az Amicus és Reiter László könyvmüvészete

Müvészettörténeti Értesitő, 1968.XVII.évf. 1-2.sz.

54. és 57. old.

M.D.K.

Reiter László, grafikus

... következőket körli:
Ady: Párisi Noteszkönyve
D. Lamacs Sándor: Szicilia
Mohácsi Jenő: Stella
Hugh Lofting: Doktor Dolittle és az állator
(emlap a egy illusztráció)

./.

Szij Rezsőö Az Amicus és Reiter László könyvmüvészete

Müvészettörténeti Értesitő, 1968.XVII.évf.1-2.sz.

56., 60., 66., 68., ⟶ old.

Reiter László, grafikus

... Horváth Kálmán: A színpad erkölcse

C L L Q iniciálék

I iniciálé és

két záródísz

Szij Rezső: Az Amicus és Reiter László könyvművészete

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII. évf. 1-2. sz.

69., 70., 71. old.

-6-

M.D.K.

Reiter László, grafikus

nemcsak saját vállalatának kiadványai körül illusztrált nekányat, hanem más kiadóknak is dolgozok. [Felsorolás]. Reklámgrafikával és monogramok tervezésével, fametszetű fejezetnyitó a záró díszek készítésével is foglalkozok. Fametszetű illusztrációi nélkülözik a drámaiságot. 1928-ban készült rajzai mértani, absztrakt játékok... semmit sem./.

Szij Rezső: Az Amicus és Reiter László könyvművészete

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

66.old.

-7-

M.D.K.

Reiter László, grafikus

... ábrázolnak és semmit sem diszítenek ... Volt érzéke a modern dolgok iránt de a megválósításhoz szükséges adottságok hiányoztak belőle. Alkotó erejé ... olyan felemás lapokon mondott csődöt, mint „Hódolat Petőfinek" vagy „Csendélet-Morelli modorában" stb. Reiter esete tipikus

./.

Szij Rezső: Az Amicus és Reiter László könyvművészete

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

66. old.

M.D.K.

Reiter László, grafikus

... esete annak a műgyűjtőnek, aki
... ha maga ekor alkotni, egészen
gyenge alkotások hagyják el műhelyét.
... Elek Artur megléketősen eltúlozta
a grafikus Reiter László jelentőségét...
érdeme nem saját alkotásaiban rej-
lik, hanem abban az inspiráló hatás-
ban, amit a könyvművészetre gyakorolt.

Szij Rezső: Az Amicus és Reiter László könyvművészete

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

67-68. old.

M.D.K.

Reiter László, grafikus, könyvművész

1912-13-ban a Képzőművészeti Főiskolán folytatott grafikai tanulmányokat, az 1913-1914-es tanévben pedig a Műegyetemen és külföldön. 1920-ban elapította az Amicus kiadóvállalatot, eleinte mint egyéni vállalkozást, majd mások, ill. jelentősebb tőke bevonásával. Célja szép magyar könyvet nyúj-

Szij Rezső: Az Amicus és Reiter László könyvművészete

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII. évf. 1-2. sz.

54. old.

nem kétszer szerepel az Isten, hanem a jobboldali, az igazi Úr, elűzi, lezuhantatja Lucifert.
S hogy e magyarázatot egy filozofiai rendszernek köszönhetnők, mint ezt dr. Dénes gondolja, arra csak azt mondjuk, hogy szép a filozofia magában, de egy konkrét műremek magyarázatát sokkal helyesebben dirigálja a szakszerű esztétikai szemlélet. Segíthet időnkint a filozofia is az esztétikának, de hogy mit segített, azt megint csak az esztétika birálhatja felül.

Kőszegi László.

TÁRLATOK

CSOPORTKIÁLLÍTÁS AZ ERNST-MÚZEUMBAN

Fáy Dezső, Feiks Alfréd, Ferenczy Valér, Feszty Masa, Gallé Tibor, Perlrott Csaba Vilmos, Reiter László festőművészek és Ligeti Miklós szobrászművész változatos és érdekes kollektiv kiállítása az elmult hónap művészi eseménye. Különösen azzá teszi *Ligeti* Miklós mintegy 40 darab bronzból és márványból álló gyüjteménye, mely a

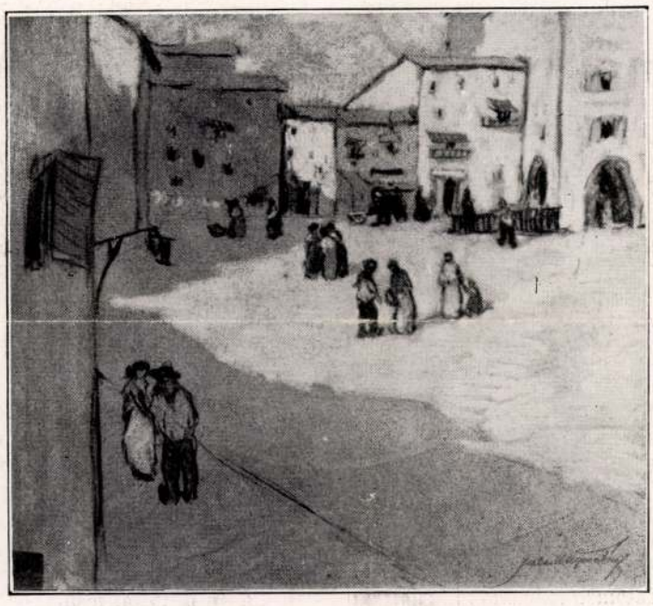

WAGNER JÓZSEF: OLASZ VÁROSRÉSZLET
A Nemzeti Szalon tárlatáról

maga egész nagyvonalúságában mutatja be Ligeti Miklós széles skálájú és nagyarányú művészetét. Portrétól síremlékkompozicióig, sőt plakettól az aktig, minden zsánere a kis és nagy plasztikának képviselve van ebben a végig érdekes, válogatott darabokból álló gyüjteményben. Az ilyen bővérű, gazdag művészet láttán tüntetően lehet rámutatni arra, hogy mennyire nem lehet egy művészt, egy igazi művészt valamelyik irányzat skatulyájába begyömöszölni. Szokás némely irányzatosság szemszögéből a Ligeti Miklós fajtájú, komoly, handabandázásra nem kapható művészeket a konzervativ jelzővel ellátni. Most megkérdezhetjük, hogy konzervativ-e a Rippl Rónai drámai előadású, impresszionisztikus mintázású feje, a Szinyei-Merse Pál rendkivül finoman előadott és mesteri tudással márványba faragott büsztéje, vagy a Tevan Andorné látomásszerűen stilizált képmása?! De végig mehetünk Ligeti alkotásainak egész során, a Krisztus sírbatétele kerámiai munkájától a portrék egész sorozatának — *Magdolna* főhercegnő, *Dréher* Annia, *Töry* Tiborné, *Károly* király, *Schiffer* Miksa, budai *Goldberger* Leó, gr. *Dessewffy* Aurél, *Fleissig* Sándor, *Ádám* Géza — arcképein át a Bestia c. carrarai márványba faragott lendületes vonalú aktig, vagy az Anonymus híres szobráig és mindezekből csak azt állapíthatjuk meg, hogy ez a szobrászművész se nem modern, se nem konzervativ, mert művészetét nem irányzatokból, hanem a maga egyéniségének nagyszerű erejéből meríti.
Ugyanebben a teremben sorakoznak fel *Feszty* Masa tompított színekben, grafikusan előadott szép képei. A művésznőnek ez a bemutatkozása erősen emeli megbecsülésünket művészete iránt. Minden képe elmélyedő munka, nagy ambició eredménye és különösen értékessé teszi műveit az a szerencsés társulás, amellyel szellemének ujsága, frissesége a klasszikus hagyományokkal szövetke-

Cédularva

Képzőművészet 1931.

zik. Különösen sikerült munkái Szent Teréz, Önarckép, Jendrassik Ernőné, Fekvő akt, Madonna és Anyám című olajképe.

Feiks Alfréd terme kellemes meglepetéssel szolgál. Régebbi, Monticellire emlékeztető modorossága alól teljesen felszabadult és az élet mozgalmasságában színélményeket kereső fantáziája ma sokkal szabadabban érvényesül és a mesterség eszközeinek teljesebb birtokában a képcsinálás technikáját is sokkal erősebben érzi. Különösen temperái mutatják azt az utat, melyet a művész szerencsésen fogott kozásainak. Festői egyénisége leginkább az Uszály a Dunán c. hangulatos képén érvényesül.

Perlrott-Csaba Vilmos ugyancsak Nagybányáról indult, de azóta sok ingoványos utat járt be. A leglényegesebb ponton azonban találkozik Ferenczy Valérral: az ő képei is inkább a magát Cézanne-tól, majd Braque-tól származtató iskola illusztrációi és nem egy művészi egyéniség festői kiteljesülései. Mégis ezen a kis tárlatán bizonyos egységes hangulat, az eredmények leszűrődöttsége, az izléstelen szélsőségek tudatos kerülése látszik. Ez a mű-

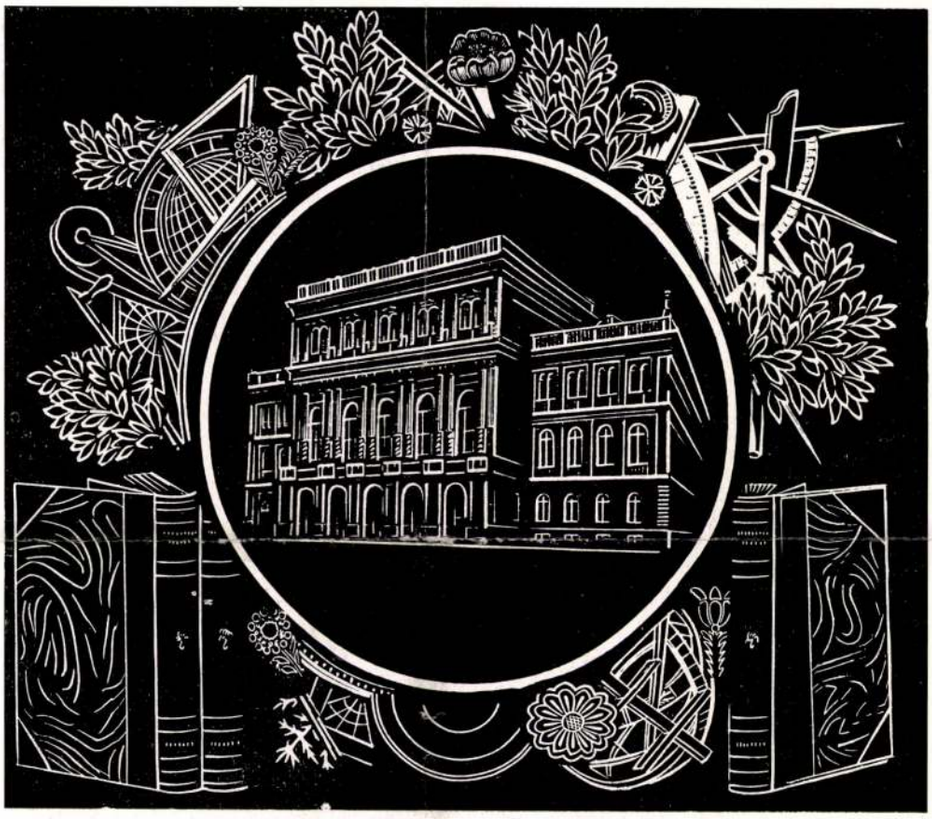

REITER LÁSZLÓ: FAMETSZET

Az Ernst-Múzeum kiállításáról

el. Meggyőződésünk, hogy Feiks Alfréd, aki a legritkábban kiállító művészek egyike volt mindezideig, ezentúl gyakrabban lesz látható tárlatainkon, mert tulajdonképpen most jött el az ő ideje, amikor rátalált magára és azokra az eszközökre, melyekkel ki is tudja fejezni maradéktalanul művészi élményeit.

Ferenczy Valér kollekciójában a nagybányai hagyományok élnek ma is csorbítatlanúl. Derűs, napsütéses olajképeiben a színek impresszionisztikus értelmezése érvényesül, csupán az a kár, hogy túlságosan ragaszkodik az iskola erőirásaihoz és így inkább a nagybányai festőiskola illusztrációinak tetszenek gondos és természetszerető ábrázolásai, mintsem egy festői egyéniség egyéni megnyilatvészi önmegtartóztatás, vele született izlés és két sikerült, festői mondanivalóban gazdag csendélete azt mutatják, hogy Perlrott Csaba Vilmos most elérkezett oda, ahonnan tovább az iskola útmutatásai már nem viszik és a maga egyéniségében kell megtalálnia azt az archimedesi pontot, amelyik kiemelheti festészetét iskolás jellegéből és modorosságaiból, hogy a maga egyéni útjára ráakadjon.

Fáy Dezső Dante-illusztrációinak 33 lapja nagy teljesítmény. Ötletesség és a rajz finomsága, a fametszés mesterségének teljes szakértelme legfőbb kvalitásai ezeknek az illusztrációknak. Fáy Dezső ismét bebizonyította, hogy egyike legtöbbre hivatott grafikusainknak.

Reiter László ugyancsak invenciózus és finom izlésű

könyvdiszítőnek mutatkozik be első gyüjteményes kiállításával. Könyvdiszei, könyvillusztrációi, fejlécei és ex librisei mindig izléses és eredeti meglátású művésznek értékelik. Az ilyen könyvdiszítő művészetéért érdemes illusztráltatni a könyvet.

Gallé Tibor tavaly bemutatott akvarell gyüjteménye óta ismét közelebb jutott ennek a műfajnak teljes meghódításához. Az akvarell művészi hatását most bemutatott képein még teljesebben tudja érvényesíteni, mint tavaly. Ügyes, jó művész Gallé Tibor, akinek minden akvarellje artisztikus meglátás. *(gy.)*

Valamennyi képe hangulatos, színes és szellemesen rajzolt. A munka könnyed frissesége és a festői érzés hangulatos kifejezése uralkodik ezeken a pasztelleken, melyeknek nagy erénye, hogy nem is akarnak se temperának, se olajnak látszani, hanem megmaradnak a maguk természete hű és frappáns kifejezőinek.

Ducsay Béla gyüjteménye igen tanúságos már abból a szempontból is, hogy bemutatja művészetének kiinduló pontjait az iskolás naturalizmustól egészen a mai felszabadult kifejezési formájáig. Ha nem is tudjuk azt mondani, hogy új formanyelve már épp oly folyékony, mint korábbi

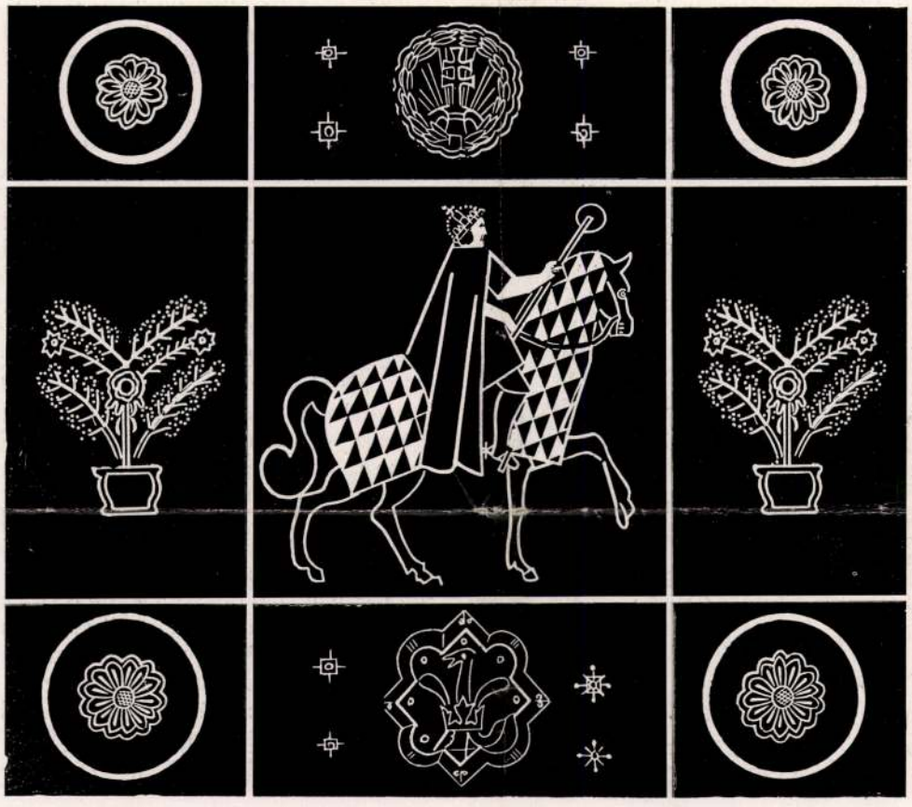

REITER LÁSZLÓ: FAMETSZET

Az Ernst-Múzeum tárlatáról

A NEMZETI SZALON 70. CSOPORTKIÁLLÍTÁSA. Négy festő és egy iparművész munkáiból jó színvonalú tárlatot rendezett a Nemzeti Szalon. A legnagyobb igényű gyüjtemény *Say* Gézáé. Balatoni és Miskolc környéki tájképei erős színérzésről és rajzkultúráról tesznek tanúságot. Különösen azok a képei érdekesek, ahol a Balaton fényjelenségeit próbálja visszaadni. Dicséretére említjük meg, hogy czeken a nehéz kisérletein sem téveszti el az izlés és képalakítás törvényeit. Művészetének legkialakultabb, legérettebb termése egy színben érdekesen komponált virágcsendélete.

Wágner József pasztelljei, ha kisebb igényű munkák is, de színvonaluk nem marad az előző kollekció mögött. festői megjelenése volt, mindenesetre megállapíthatjuk azt, hogy Ducsay jó úton jár, egyéniségét kifejező pikturát sikerült létrehoznia és ha ma még színeiben és rajzában gyakran válik modorossá, vagy nyerssé, mégis sok biztató jelét látjuk annak, hogy új ábrázolási módjában el fog jutni a képalakítás teljességéhez és a maga egyéni mondanivalóinak teljes kifejezési készségéhez.

Török Éva annak ellenére, hogy még egész fiatal festőművész, akitől még csak egy-két festményt láthatott a tárlatlátogató közönség, meglepően kész és mesterségében jártas művésznek bizonyúl.

Endrő Margit ötletes, izléses, sőt helyenként egyéni stilusú kerámikus.

A MAGYAR RÉZKARCOLÓK EGYESÜLETE KIÁLLÍTÁSA. A katalógusban azt olvassuk az Egyesület eddigi néhány éves működéséről, hogy 1924-ben Zürichben 400 kiállított műből eladtak 345 darabot, az Egyesült Államok 12 nagy városában 1927-ben eladtak 398 darab művet, Filadelfiában 1929-ben és 1930-ban egy nemzetközi grafikai kiállítás keretében 158 műből eladtak 56 darabot. Magyar kiállításoknak külföldön soha ilyen sikerük nem volt. A katalógus előszavának önérzetes megállapításait igazolják a Nemzeti Szalonban most kiállított műlapok is. Igy ahogy van, minden kiegészítés nélkül és minden refüzálás nélkül ez a kiállítás kimehetne a külföld bármely nagy művészeti centrumába.

Betürend szerint menve elsősorban *Aba Novák* Vilmos hatalmas lendülettel alkotott rézkarcait dicsérjük, *Barcsay* Jenő rajzokat állított ki, ezek között önarcképe a legmegkapóbb darab. Vitéz *Bayor-Bayer* Ágost rézkarcai közül különösen a palermói dóm válik ki nemcsak építészeti érdekességével, de a művészi impresszió visszaadásának erejével is. Sziszi c. rézkarca is a technika erejével és a felfogás érdekességével válik értékessé. *Boldizsár* István rézkarcai kellemes, hangulatos impressziók. *Conrád* Gyula színes lapokat is állított ki, nekünk azonban jobban tetszenek fekete-fehér rézkarcai. *Csóka* István rézkarcokat és két szénrajzot állított ki, különösen az utóbbiakban mutatkozik erőteljesen a fiatal művész tehetsége. *Erdey* Viktor egy sorozat érdekes, néhány egyszerű vonással felvázolt tusrajzot mutatott be. *Ferenczy* Valér karcai kissé szárazak, fantáziamentesek. *Gallé* Tibor is erősebb az akvarell technikában. *Gáborjáni Szabó* Kálmán fametszetei viziószerű látomásokban adják olasz tájélményeit. *Gy. Sándor* József egyike a legszélesebb skálájú rézkarcolóinknak. Az idillikus tájak, poétikus házhomlokzatoktól a szimbolikus értelmű kompozicióig minden érdekli, ami a rézkarcoló tűre kivánkozik. Most kiállított lapjai közül különösen érdekesek a Lokomotiv és a Vizözön c. (a farkasok kimarják maguknak a legbiztosabb helyet). *Istókovits* Kálmán egy sor pompás kompozicióval szerepel az ő sokatmondó, gondolatindító, tökéletes technikájú stilusában. *Komjáthy* Gyula megrendítő érzéseket tud felébreszteni, az ember szörnyű tragédiáit tudja megérzékeltetni biblikussá mélyült egyszerű témáin és hatását különösen fokozza a sürű fekete térnek apró fehér vesszőkkel való csillogtatásával és technikájának mesteri egyszerűségével. Karcoló művészetének legszebb példái a De profundis és a Hazatérés fogságból c. lapok. *Molnár* C. Pál fametszetei érdekesek, ügyesek, de kissé modorosan hatnak. *Nagy* Sándor karcai közül különösen a sokfigurás lapok képviselik a mester tehetségét legreprezentánsabban. Legérettebb lapja a Soupé c., melyen gazdag fantáziája teljesen kifutja formáját. *Olgyay* Viktort tulajdonképen legelsőnek kellett volna beszámolónk élére helyezni. Nemcsak azért, mert művészete ezt megérdemli azokon a lapokon is, melyeket itt láthatunk, de azért is, mert tulajdonképpen ő a magyar rézkarc megteremtője és oroszlánrésze van abban az érdemben, hogy a magyar rézkarcolók művészetének színvonala ma világnívón áll. *Szobotka* Imre rézkarcai, ha nem is oly nagy mértékben állanak a piktor kubista felfogásának hatása alatt, mint olajképei, az arra való törekvés itt is megérzik, de izléssel és lefojtva. *Szőnyi* István mesteri rézkarcai között is első helyen áll Gyerekek c. lapja és messze kiemelkedik Illés elragadtatása c. naiv pátosszal és nagy vonalú egyszerűséggel készült pompás műve. *Simkovits* Jenő rézkarcain egy nehézkes vaskos pátosz vár művészi felszabadulásra, Profil c. lapján azonban pikáns könnyedség és kivételes izlés látszik. *Vadász* Endre rézkarcai nagy egyszerűségükkel japán művészek hatását kelti. *Varga* Nándor Lajos a rézkarc technikájában talán mindegyik kiállító művész fölött áll. Rézmetszet, fametszet, rézmaratás, hideg tű, linoleum metszet sorra váltakoznak nagy tudású lapjain. Azt hisszük, nincs senki, aki ennyire értené a figurális kompozició titkait ebben a technikában. Isten kezében, Bájital, Örömfa alatt, Önarckép c. lapjai, mind valamennyi mesteri munka. *Weil* Erzsébet ezúttal is ügyes, járatos rézkarcoló művésznek mutatkozik be. *Zádor* István egy sorozat hortobágyi és alföldi tájat mutat be néhány keresetlen, egyszerű, de sokatmondó vonással. Budapesti látképei ugyancsak értékes darabjai ennek a sorozatnak.

REITER LÁSZLÓ: FAMETSZET
Az Ernst-Múzeum kiállításáról

A NAGY-BALOGH JÁNOS EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSA. A kispesti és pestszentlőrinczi képzőművészek megalakították a Nagy-Balogh Jánosról elnevezett egyesületüket és az idén már harmadizben mutatták be Kispest műbarát közönségének komoly művészi törekvéseiket. Különösen

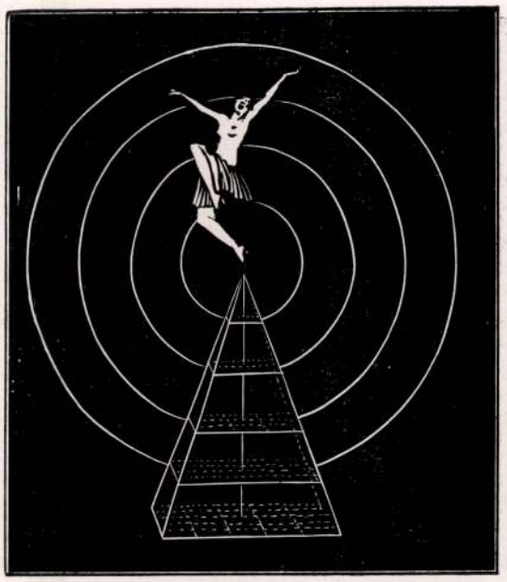

REITER LÁSZLÓ: FAMETSZET
Az Ernst-Múzeum tárlatáról

a szobrászok mutattak jó formát ezen a kiállításon, melyen egyébként a Szépművészeti Múzeum szivességéből *Nagy-Balogh* Jánosnak egy 20 képből álló gyüjteménye is szerepelt. Ezek a képek ma már a múzeum tulajdonát képezik és a klasszikus magyar művészek között van helye az életében nem ismert és félrevonultan élt, alig 45 éves korában elhalálozott mesternek. Az ő puritán művészetének jegyében alakult művészcsoport legtehetségesebb tagja kétségkivül *Farkas* Béla szobrászművész, aki országos pályázaton nyerte el a közeljövőben felállításra kerülő Lechner Ödön-emlékmű elkészítését. Ezen a kiállításon is több erőteljesen mintázott portré és kompozició között tavaly a Halmos-díjjal kitüntetett Vetkőző leány c. bronzfigurával is szerepel. Két tehetséges szobrász *Hybl* József és *Schrotta* János képviselik még a plasztikát. Hyblnek markáns, karaktererős tanúlmányfejei, Schrottának pedig az 1928-ban a főváros dijával és 1930-ban a Szinyei társaság dijával kitüntetett szép vonalvezetésű aktjai a legjobbak.

A festőművészek közül *Klimó* István képviseli legerősebben a fővárosi tárlatokról is jól ismert pikturáját. Úgy pasztell, mint olaj tájképei frissek, hangulatosak és az impresszió erejében hatásosak. *Dúl* Lajos ugyancsak avatott tájképfestő. Otthonos úgy az olaj mint a pasztell technikájában. Különösen mélytónusú képei keltenek rezonanciát a néző lelkében. *Gabos* László erdőrészletei megőrzik a hangulat átütő erejét, csendéletei pedig anyagszerűségükkel és gondos rajzukkal hatnak. *Némethy* Miklós fiatalos lendületű pikturája figyelemreméltó jó igéret. *Mayer* József vásznai poétikusan adják vissza az őszi hangulat melankóliáját. *Faith* Istvánnak különösen a Kossuth-tér télen c. olajfestménye értékes munka. Kivülök még Abonyiné, Balás, Buday, Csernek, Illéssy Péter, Uherkovich Ágoston, Szabó István, Nagy Sándor, Muhoray Mihály és Szathmáry biztosították a kispesti művészeti egyesület nagysikerű kiállításának színvonalát.

A KÉPZŐMŰVÉSZEK VÁNDORSZÖVETSÉGE címen sikerült kiállítást rendezett néhány ismert művészünk a Lipótvárosi Társaskörben. Ennek az új tömörülésnek olyan ismert és méltányolt tagjain kivül, mint *Szánthó* Mária, *Kampis* János, *Remssey* Jenő festőművészek és *Sóváry* János szobrászművész, néhány fiatalabb művész sorakozik fel, akik közül különös figyelmet érdemel *Czene* János, akinek fényhatásokban érzékeltetett impressziói keltenek feltünést. *Remsey* S. Sándor nagyobb kollekcióját finom tónusérzék és nagy rajzkészség jellemzi. *Makovinyi* M. Kálmán a kisplasztikában mutat fel művészi értékeket. *Szendy* Arisztid még nem találta meg a maga útját, pikturájában még nagy egyenetlenségek, és a különböző irányokkal való kacérkodás mutatkozik. *Bl. L.*

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM ÚJABB SZERZEMÉNYEIRŐL jelent meg most egy kimutatás. Aktualitása van e névsor megjelentetésének, mert mostanában sürün hangzottak el támadások *Petrovics* Elek főigazgató ellen, mint a Szinyei Társaság alelnöke ellen és ezek a támadások azzal vádolták, hogy befolyását egyoldalúan érvényesíti a Szinyei Társaság tagjai javára. Azt reméltük, hogy ez a kimutatás, mely az 1929. év beszerzéseiről ad számot, meg fogja cáfolni a Petrovics főigazgató úr egyoldalúságáról terjesztett híreket. Sajnos, most kiderült, hogy nemcsak a főigazgató úr hivatalos befolyásának megnyilvánulásai, de a Szépművészeti Múzeum vásárlásai is ilyen egyoldalú tájékozódás eredményei. Minden további kommentár nélkül közöljük azoknak a festőknek névsorát, akiket a Szépművészeti Múzeum 1929-ben vásárlásával tisztelt meg. A *teljes* névsor — kivéve az ajándékozásokat — így fest: *Bernáth* Aurél, *Bor* Pál, *Czóbel* Béla, *Egry* József, *Jeges* Ernő, *Kernstok* Károly, *Kmetty* János, *Márffy* Ödön, *Medveczky* Jenő, *Rudnay* Gyula, *Szőnyi* István.

Talán még a Szépművészeti Múzeum érdemes igazgatója is meg fogja engedni, hogy tehetséges piktor, akitől egy múzeumnak vásárolni kell, nemcsak kizáróan a szélső baloldalon terem.

KASZÁS MIKLÓS FIATAL SZOBRÁSZMŰVÉSZ HALÁLA. Egy-két éve, hogy tárlatainkon feltünt képzettségével és tehetségével *Kaszás* Miklós szobrászművész és ma már váratlan, hirtelen haláláról kell hírt adnunk. A legfiatalabb generációhoz tartozott és fiatalon is megtudta őrizni szemmértékét és izlését a szélsőségek behatásaival szemben.

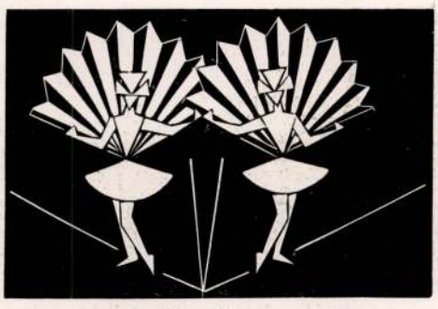

REITER LÁSZLÓ: FAMETSZET
Az Ernst-Múzeum tárlatáról

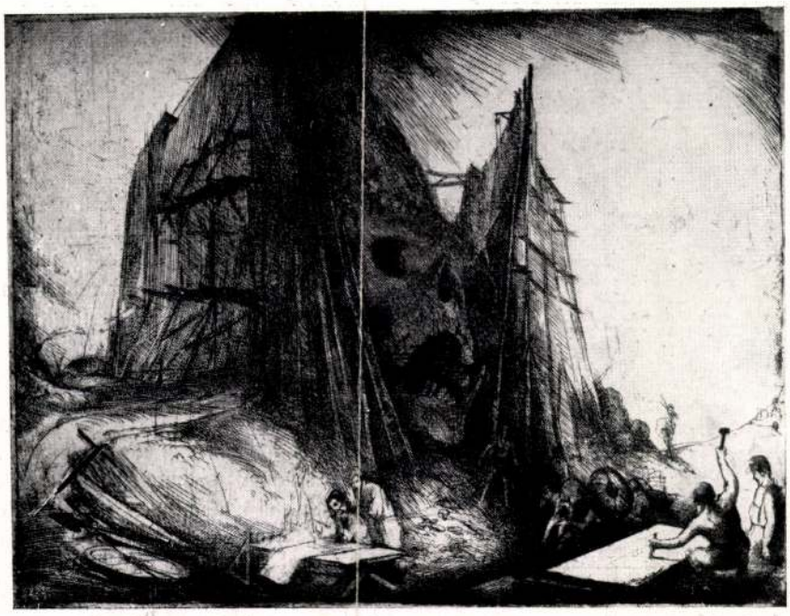

ISTÓKOVICS KÁLMÁN: KOMPOZICIÓ

GY. SÁNDOR JÓZSEF: VIZÖZÖN

vitéz BAYOR-BAYER ÁGOST: IDYLL

A MAGYAR RÉZKARCOLÓK EGYESÜLETE KIÁLLÍTÁSÁRÓL

MDK

Reiter László könyvművész

A könyvművészek közül nagy tetszést aratott a lipcsei kiállitáson.

Naményi Ernő: Könyvművészet.

Nyugat, 1928.ápr.1. 544.l.

M D K

Reiter László

Könyvillusztráció

Nagy Zoltán : A mai magyar könyvművészet. Magyar Könyvbarátok Diáriuma 1937. 1-2. sz. 8. l.

MDK

Reiter László

illusztrátor

Az Amicus könyvkiadóvállalatot indította meg.

Elek Arthur: Reiter László könyvművészete.
Bp. 1943.

7 l

REITER Márton egri kőfaragó. 1733-38 között szerepel az egri városi adóösszeirásokban az adófizetők között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

REITER, Michael, pozsonyi fazekasszegéd

M. R., Hafnergesell, 7 hónapos lánya meghalt. (1832, 821 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

M.D.K.

Reiter Márton, egri kőfaragó

1733-38 között szerepel
a városi adóösszeírásokban

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 390 old.

Reiter Simon

nobrász

1682.

Párkány részlet, osz lopok,
és talalan a nőszék fenti
Műveia szepéstrebyi né-
kesegyházból jelenleg
a kassai múzeumban

Dzebnaptár 1939

M. D. K.

REITER Simon szobrász, asztalos

1686. Szepeshely, egykori nagy szt. liáston

oltár

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 32. 260. II. 132. 271.

Reiter Simon

zobrázy

1686

l.

Schürer-Wiese

84. l.

Másod példány

ła

Ez kronáról meg
ermázsa mén
ujében mai napon
felvettem. —

1915 szept. 5-é

Reiter Vilmos

Reiter Vilmos arany-, ezüstmű-
ves, VI. Király-u. 26. 426-616

Bptávb 1940 szept.

T. 819.

megerősitett vár és város foglalja
dalták; a háttérben pedig hegyek lát-

ete: 1. Vestung és befejezése:

a vk. 6.1:11.2 cm.

Reiter Zoltán

képpel a Magyar Rézkarcoló-
művészek Egyesülete londoni
kiállításán

Nyugat 1937 III. 14.

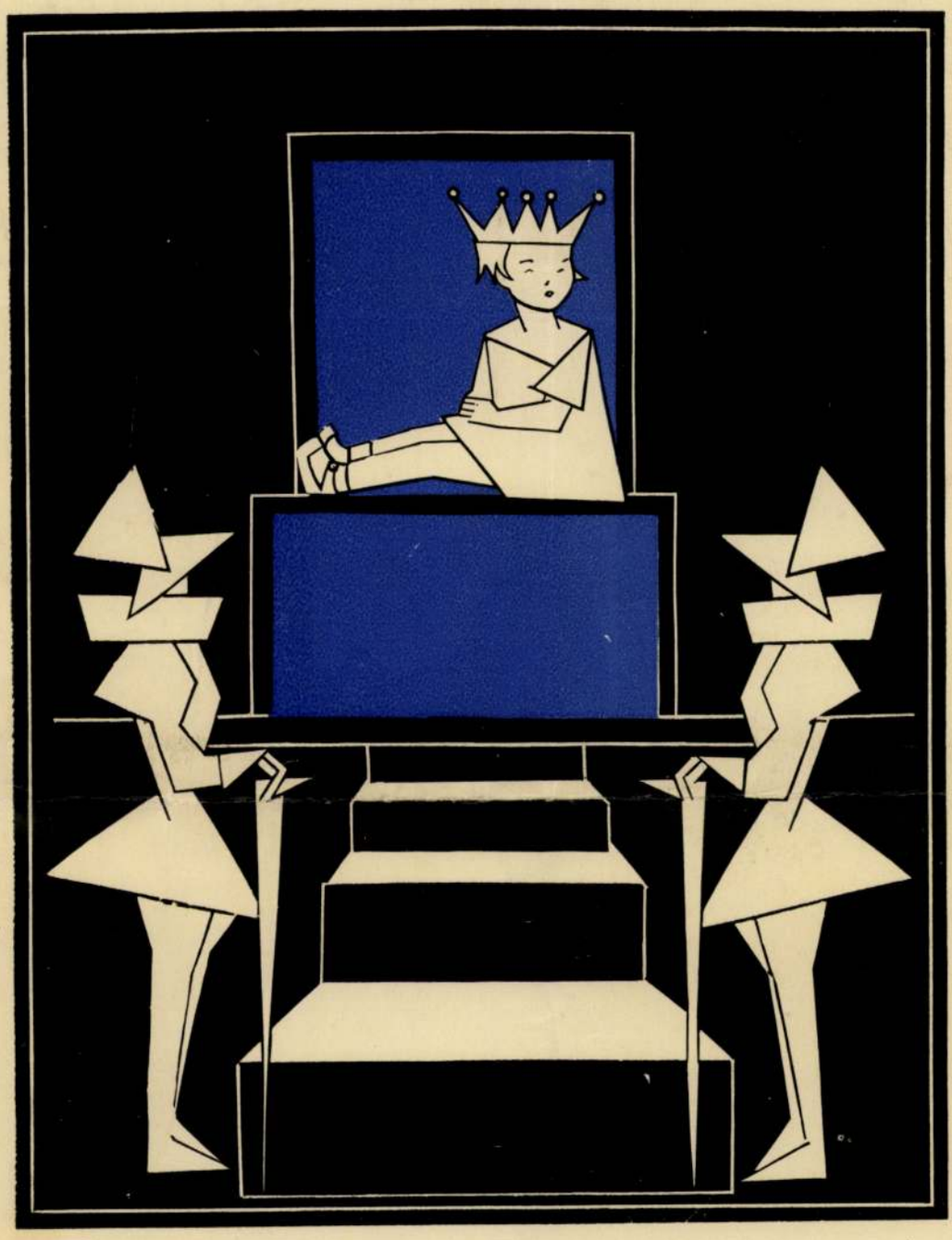

REITER LÁSZLÓ: SZÍNES FAMETSZET

Illusztráció Benes Klára A nevető ember című meséskönyvéhez

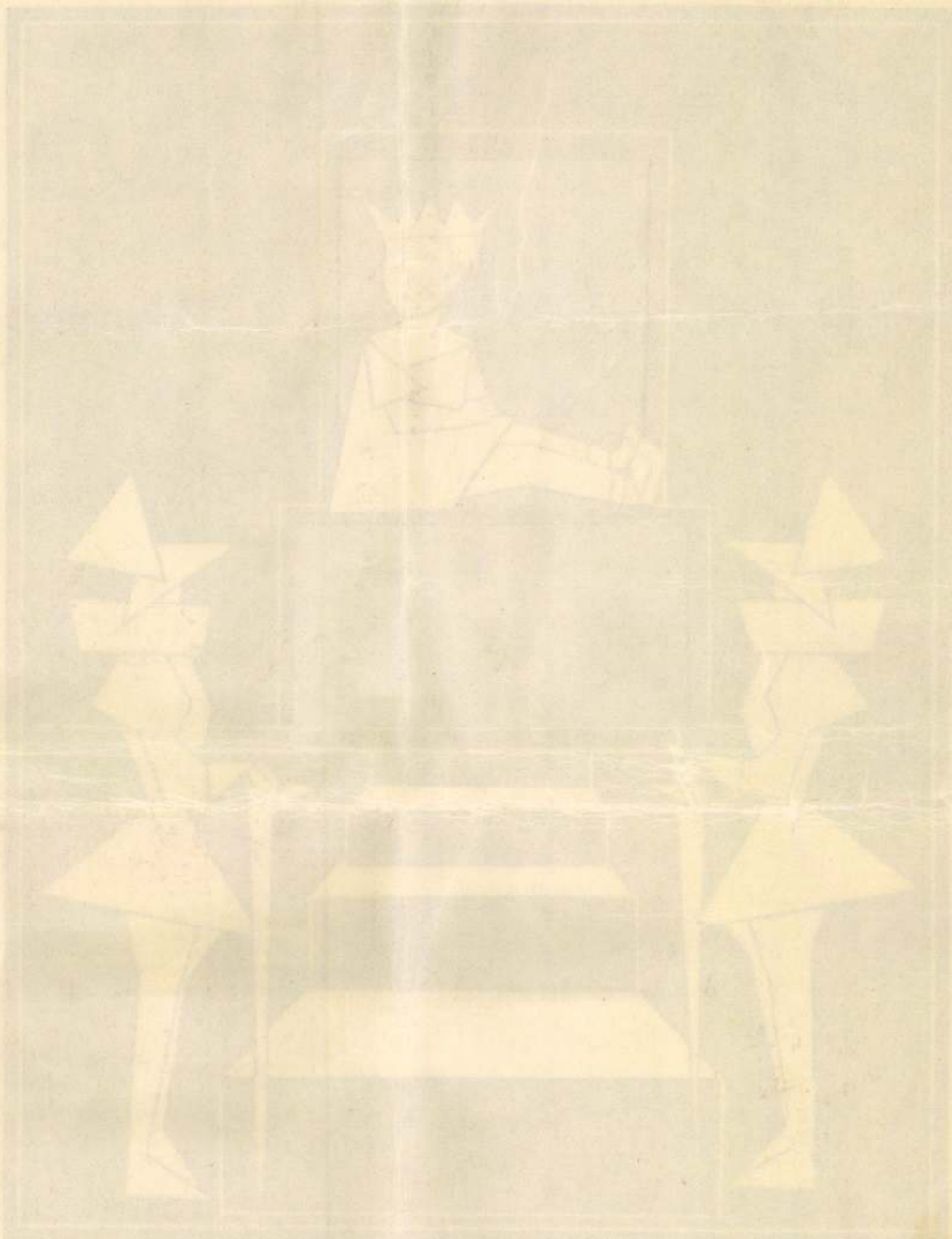

Reiter László M.D.K.

grafikus

Reiter honosította meg itthon a fehete alapon vehony fehér vonallal rápoló fametszést.

Elek Arthur: Reiter László könyvművészete.

Bp. 1943. 14 l.

Reiter László M.D.K

Grafikus

Benes Klára: „Vezető emberek" című könyve „Doktor Dolittle", Juhász Andor „Halló itt London" „Magyarok a kultúráért" Magyar művelődés története" illusztrációit készítette.

Elek Arthur: Reiter László könyvművészete

Bp. 1943. 13 l.

Reiter László

M.D.K.

Grafikus

1912-13-ban grafikai tanulmányokat végzett a Képzőművészeti Főiskolán, 1913-14-ben a József Műegyetem grafikai osztályán és Münchenben.

Elek Artúr: Reiter László könyvművészete.
Bp. 1943.

12 l.

Reiter László
grafikus

M.D.K.

Kiállítása volt az Ernst-múzeumban, az Iparművészeti Múzeumban. Részt vett a Pál László Társaság valamennyi kiállításán.

Elek Artúr: Reiter László könyvművészete
Bp. 1943.

16 l.

M.D.K.

Reiter László
könyvnyomtató

Szini Gyula elbeszéléseit, Slossai Selymes Peter Toldi inekét, Hoffmann Edit dr-nak, Regi magyar bibliofilek cimü könyvét, Reiter rendezte sajtó alá.

Elek Arthur: Reiter László könyvnüvészete.

Bp. 1943

91.

M.D.K.

Reiter László
könyvnyomtató

Ady verseskötetét, Petőfi Cziprus lombok Etelka sirjáról cimű verseskötetét, Ambrus elbeszéléseit, Apponyi Sándor gróf emlékezetére kiadott kötetet, Pesti György, Haláltánc énekét, Reiter igazitotta sajtó alá.

Elek Arthur: Reiter László könyvművészete
Bp. 1943.

9 l.

Grafika 1919-1945 Reiter László

Könyvdiszités

Pesti Hirlap 1932 LIV okt

5.7 o.

Magyar grafikus Müvész stb.

MRK

Reiter László, grafikus

Változatosan mutatja be a reklámgrafika nálunk
eddig kissé elhanyagolt termékét, a szignetet.

Kresser Károly: Reklámgrafika. -MIP.1934. 94-96.l.
Az Ipam.Társ. kiállítása.

MDK

Reiter László grafikus

Művei az Ernst-Muzeum csoportkiállitásán.

Képzőművészet, 1934. 92.lap

MDK

Reiter László, graf.

a grafikai anyag bemutatója müveivel gazdagodik.

Az Iparmüvészeti Társulatnak az Iparm.Muz.-ban rendezett 50 éves jub.kiáll. -nak résztvevöi.

Magyar Iparmüvészet. 1935. 265.l.

Reiter László M.D.K.

grafikus

Az 1920-ban alakult Magyar Bibliophil Társaság alapítói között szerepel. Ugyanebben az évben indította el az Amicus céget is.

Elek Arthur: Reiter László könyvművészete.

Bp. 1943. 8 l

Reiter László
grafikus

M.D.K.

1931-ben a British Museum grafikai osztályának nyi szerzeményei között Reiter művei is szerepelnek. A mainzi Gutenberg muzeum, a moszkvai állami könyvtár is sok más külföldi intézmény kiállította tipografiai és grafikai alkotásait.

Elek Arthur: Reiter László könyvművészete
Bp. 1943.

16 l.

Reiter László
grafikus

M.D.K.

1932-ben Los Angelesben aranyérmet kapott az iparművészeti kiállításon, 1937-ben Párizsban a világkiállításon „Diplôme d'Honneur" nyerte. 1936-ban a magyar kormány dícsérő elismerésben részesítette.

Elek Arthur: Reiter László könyvművészete

Bp. 1943

15 l.

Reiter Károly

Grafikus

M.D.K.

A fametszetekből indultak ki Reiter első festői próbálkozásai. — 1927-ben a párizsi kiállításon Reiter akvatintáinak kitüntető elismerést nyert, 1930-ban a milánói kiállításon aranyérmet kapott.

Élek Arthur: Reiter Károly könyvművészete

Bp. 1943

15 l.

MDK

Reiter László

A szüz és a hős

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.

1933. márc. 12 l.

MDK

Reiter László

Félakt, temp.
Európa /Mitológiai jelenet/, temp.
Fekvő akt, temp.
Sirató asszonyok, temp.

Paál László Társaság VI. kiáll. N.Szal. 1941.
okt. 7 1.

M D K

Reiter László

K. M. : Ungarske Kunstnertresnitt. Norvég könyv a magyar müvészi fametszetről. Nemzeti Ujság 1939. febr. 12.

MDK XXXt:

Reiter László, festö

A stockholmi kikötöben.

/Pàál László Társaság tagja./

MNTárc. Téli tárlat.1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Ip.Mücsarnok. Kat.

Reiter László,ip.müv. MDK

a Tálos Gyula által tervezett Bör- és Könyv-fülkében szerepelt müveivel.

Az Iparm. Társulatnak az Iparm.Muz.-ban rendezett 50 éves jub.kiállitásának résztvevöi.
Magyar Iparmüvészet.1935. 265.l.

MDK

Reiter László grafikus

A Newyorki Brooklyn-Gallery kiallitast rendezett Reiter László munkáiból.

Az Est, 1933.dec.30. 8.1.

MDK

Reiter László

Rosner K: A milanói Triennale. Magy.Iparmüvészet. 1933. 94. l.

MDK

Reiter László

Anya gyermekével

Munkácsy cél 5.kiáll. Ernst Mus. 138.kiáll.

1933. márc. 12 l.

Reiter László, grafikus MDK
könyvművén

Fametszete Surányi Miklós
Egyedül vagyunk c. könyvé-
nek borítóját díszíti.

–: Könyvborítékok karácsonyi ki-
állítása 6.

A Könyv, Bp. 1935. nov.-dec. (II/11-12

Reiter Lajos, grafikus ⊓Dk

Megemlékező írás.

Reiter Lajos: Kner Izidor és a magyar könyv

A Könyv, Bp. 1935. szeptember 1/11/9

MDK

Reiter László

Ülő nő

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.

1933. márc. 12 l.

MDK

Reiter László

állami elismerő oklevelet kapott

Kitüntetés. Pesti Napló 1936. jun. 21.

M.D.K.

Reiter László

Kárinthy Frigyes: "Az utolsó nap utolsó lapja" c. tréfás irást látta el fametszeteivel.

Szinházi Élet. Bp. 1931. dec. 20-26. XXI. évf. 52. sz. 26-28. lap.

MDK

Reiter László

Lovak, temp.
Könyvillusztráció, fametszet

Paál László Társ. jub. kiáll. N.Szal. 1934.nov.
11 l.

Reiter László

Kompozició

Fametszet

Ernst-Museum CXXXI. /jubiláris/ kiállítása. 1932. május, 23 l.

MDK

Reiter László

Anya gyermekével

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 12 l.

MDK

Reiter László
A szüz és a hős

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 12 l.

MDK

Reiter László
Ülő nő

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 12 l.

MDK

Reiter László

Radnóti Miklós: A Livre d'Art világkiáll. Párisban.
Literatura, 1931, szept. 164-166 l.
Bibliofil könyvek kiáll. a Palais des Beaux Arts-ban

MDK

Reiter László

Gogolák L: Három kiáll. Magy. Nemz. 1941, okt. 24. 4 l.

MDK

Reiter László

s.f: Grafikai ... művészetünk ...
Az Est, 1934. máj. 19.

MDK

Reiter László

Rosner,K: Ungarske Kunstnertresnitt i det tyvende arhundre. Oslo, 1935.

MDK

Reiter László (szül.1894)

Munkáit több külföldi múzeum vásárolta meg, 1930-ban a British Museum grafikai gyüjteménye, hol egy évig közszemlére voltak kitéve.
A mainzi Gutenberg Múzeum, a moszkvai állami múzeum, a newyorki Public Library szerezték meg munkáit.
Rosner Károly: A magyar fametszet...

Magy. Iparművészet, 1932. 9-10.sz. 198.l.

MDK

Reiter László

Lovak

Képzőművészet 1934. 79. sz. 245.l.

MDK

Reiter László

Fejléc c.müvének repr.

Magy.Ipmüvészet,193o, 26o l.

MDK

Reiter László

Reiter László művei a Nemzeti Szalonban rendezett grafikai kiallitason.

Cikk: Zádor István rajzainak sikere a Nemzeti Szalonban.

Magyar Hirlap, 1935.Jun.9. 12.1.

MDK

Reiter László

Reiter László temperaja, Rovó Aladar: "A könyv" c. művében.

-y.: A könyv.

Magyar Iparművészet, 1934. 161.l.

Reiter László.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A képzőmüv szeti egyesületek története,kézirat

szövarch 20.-201.lap

Reiter László.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeom 1934-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

szövarch 20.-200.lap

Reiter László.

Az Ernst muzeom 1931-ben kiállitotta müveit.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Reiter László

Tervével résztvett, a Bpest szfőv. szignetpályázatán.

R.K.: Bpest szfőv. szignetpályázata.

Magy.Iparművészet, 1934. 35.lap

MDK

MDK

Reiter László (szül.1894)

Legkimagaslóbb munkája a közel 250 illsztr ellátott "Magyarok a kulturáért" c. mű. Kb. 100 kötetet illsztr. vagy látott el címlappal.

Rosner Károly: A magyar fametszet...

Magy.Iparművészet, 1932. 9-10.sz. 198.l.

MDK

Reiter László (szül.1894)

Könyvillusztrálással 1925 óta foglalkozott. Illusztr.-it rajzolja és azután fába véseti.

Rosner Károly: A magyar fametszet...

Magy.Iparművészet, 1932. 9-10.sz. 198.l.

MDK

Reiter László (szül.1894)

Bpesten szül. Főisk.tanulmányait is itt végezte, mig művészi tanulmányait Párisban, Berlinben és Olaszországban folytatta.
Az Amicus kiadóvállalat egyik alapitója és művészeti vezetője.

Rosner Károly:A magyar fametszet...

Magy. Iparművészet, 1932. 9-10.sz. 198.l.

Reiter Lénárd

Építész

KUT.Képzőművészek Új Társasága kiállítása - Nemzeti Szalonban - rajzával szerepel.

Magyar Hirlap
1930.I.12.

MDK

Reiter László

Szines fametszet Illusztráció Bene Klára: a nevető ember c. meséskönyvéhez. Repr.

MDK

Reiter László

O,M, Ipm. Társ. Györgyi K. emlékkiáll. 1934. máj.

MDK

Reiter László: Fametszetü könyv. repr.

Magyarság, 1932. márc. 6.

MDK

Reiter László

Gerő Ödön cikke. MI. 1934. 83. 1.

Reiter László könyv-illusztrátor

Legjobb munkáiból álló kollekciója képviselte
a lyoni nemzetközi könyvművészeti kiáll.-on.

N.U.932.III.4.

M.U.052.111.4.

Reiter László

Kiállít

P.H. 1935. X. 6.

Reiter László

Kiákít

N.Ú. 1935. X. 8.

Reiter László

Kiállít

BH. 1935. X. 8.

MDK

Reiter László

Kompozició, temp.

Kompozició, "

Uj Szalon... karácsonyi kiáll. 1934. dec. 11. 1.

MDK

Reiter László, festő

Önarckép, rajz.

Az Alkotás Művészház XXXII. kiállításának katalógusa.
"A művész két arca". 2007 III.9- 25.

Reiter László

MDK

Egyik alapító tagja a Könyv és Reklámművészek Társaságának, melynek bemutatkozó kiállítása 1930 ápr. 12-17 volt az Iparművészeti Muzeumban.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT

LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 18-66.l.

47.l. vö. 16-17. jegyzet.

MDK

Reiter László,

az egyes kollekciók gyüjtöinek és szervezöinek egyike.

K.A.: Az Iparmüvészeti Társulat Györgyi Kálmán emlékkiállitása.
Pesti Napló. 1934 máj.19. 8.1.

M.D.K.

Reiter László

Fametszet, repr.

Grafikus Művezetők Évkönyve, 1933.
Dragutin Horvat: Művészi fametszet. 115. l.

Reiter László MDK

Olcsó. - plakát

Plakátművészet
Országos Magyar Tárlat
az Uj Művészházban, 1929.

Reiter László MDK

Magyar Iparmüvészet 1930. 23, 34.o.

Reiter László grafikus

Pesti Hirlap. 1932. febr. 20. 5.

Nyomdatechnikai és könyvművészeti kiállítás az Sparművészeti Muzeumban

Reiter Károly grafikus

Pesti Hirlap. 1932. máj. 4.6

Nemzetközi Könyvművészeti
Kiállítás Lyonban

Kitüntetés 1932

Reiter László grafikus

Pesti Hirlap 1932 LIV okt

5.7 o.

Magyar grafikus Művész stb.

Reiter László

famegyzetek

Tér és Forma, 1933 , 19

Reiter László grafikus.

8 órai Ujság.
1931. III. 15., 4.
(: Kritika. :)

Reiter László

Magyar Művészet, 1927

620-630.0.

Nádai Pál: Magyar mennek - képes-
könyvek.

Reiter László

Literatura.1934.IX.évf. 154.l.
Vajda János : Reiter Lászlóval a szép magyar könyvek álmodójával / Amicus /

Reiter László, grafikus.

Literatura.1934. IX.év.154.l.
Vajda János : Reiter L-val a szép magyar könyvek álmodójával. /Amicus/

Müvészek 1919-1945

Reiter László grafikus /kitüntetés/

Pesti Hirlap 1932 LIV okt

5.7 o.

Magyar grafikus Müvész stb.

Reiter László

könyvművészeti munkái szintén bemutatás-
sa kerülnek.

Magyarország pésztocz a firenzei nemzetközi
N.U. 932. III. 23. kiállitáson.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállitás - Ernst-Múzeumban - grafikáival szerepel. Konstruktiv grafikái, vonaljátékon felépülő, nem illusztrativ-jellegü, inkább a szöveg szellemét jelző könyvdiszei rendkivül artisztikusak.

Pesti Napló

1934.III.15.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállítása - Ernst-Múzeumban - grafikával szerepel. Inkább grafikus. Izléses könyvdíszei, könyvillusztrációi, címlapjai, plakátjai külföldön is ismert ilyfajta legjobb termésünk.

Magyarság

1931.III.16.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállitás - Ernst-Múzeumban - grafikával szerepel. Illusztrációinak árt e kiállitóterem perspektivája.

Magyarország

1931.III.15.

Reiter László
festőművész

Csoportkiállítás - Ernst-Muzeumban - kézével szerepel.

Magyarság
1931.III.1[illegible].

Reiter László

festőművész

Csoportkiállitás-Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1931.III.17.

Reiter László
festőművész

Csoportkiállítás-Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyarság
1931.III.17.

Reiter László

festőművész

Csoportkiállitás - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1931.III.29.

Reiter László

festőművész

Csoportkiállitás - Ernst Muzeumban - képével vesz részt

Nemzeti Ujság
1931.III.14.

Reiter László
festőművész

Csoportkiállitás - Ernst-Muzeumban - ké ével vesz részt

Pesti Hirlap
1931.III.14.

Reiter László

festőművész

Csoportkiállitás - Ernst muzeumban - képével szerepel.

Magyarság
1931.III.14.

Reiter
festőművész

Csoportkiállítás- Ernst-muzeumban - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1931.III.29.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállitás - Ernst-muzeumban - grafikáival szerepel. Könyvillusztrátos és most mutatkozik be először kollektiv kiállitáson. A modern könyvdiszitás müvészetének problémai árdeklik elmélyült kulturával, egyszerüségükben és tisztaságukban nobilis lapokon.

8 Órai Ujság

1931.III.15.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállitás - Ernst-muzeumban - grafikáival szerepel. Csak pontosan elhatárolt meghatározás szerint grafikus, inkább iparmüvész. Ezt nem hibaként állapitjuk meg, hanem éppen azért, hogy könyvillusztrációit még ebben a formában is müvészi, alkotómüvészi nézőpontból tartjuk elbirálhatónak.

Esti Kurir

1931.III.15.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállitás - Ernst-Muzeumban - grafikával szerepel. Első kollektiv bemutatkozása a könyvillusztráció terén hoz komoly mondanivalót. Az illusztráció nála nem képszerü megismétlése a szövegnek, hanem mint a modern illusztrátoroknál általában - szöveg-motivumokon alapuló disz-Ezt a feladatot cimlapokon, belső képeken egyforma ötletességgel és artisztikus finomsággal oldja meg, nagyon nemes kulturával.

Magyar Hirlap

1931.III.15.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállitás - Ernst-muzeumban - grafikáival szerepel. A könyvdiszités mestere, akinek fantáziája a gép munkáját emeli az müvészet magasságába. A magyar grafikai müvészetnek európai értékü müvelője.

Az Est
1931.III.15.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállitás - Ernst-Muzeumban - grafikáival szerepel. Grafikája erősen iparmüvészeti jellegü és meglehetősen függő viszonyban van külföldi, főként német példákkal. A magyar szép könyvek müvészetének történetében azonban értékes a helye Reiternek. Izlése és vállalkozó kedve épp olyan időben állott a müvészi könyv szolgálatába, mikor arra a legnagyobb volt a szükség.

Ujság

1931.III.15.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállitás - Ernst-muzeumban - grafikával szerepel. Grafikája mint könyvillusztráció és könyvdisz igen ötletes, eredeti és stilusos. Felfogásában konstruktivista, de olykor igen mgekapót és artisztikusat ad a miniatür ornamentikában, fehér vonalaival.

Nemzeti Ujság
1931.III.15.

Reiter László
grafikus

Csoportkiállitás - Ernst-muzeumban - grafikáival szerepel. Szigoruan alkalmazkodik a konstruktiv grafikához, a nyomdagéphez. Illusztrációiban csupa vonal, fekete papiron fehér vizfestékkel rajzolva, vagy olyan figurákkal, melyeket az árnyképezők fekete, vagy fehér papirból vágtak ki. Könyvillusztrációi, fejlécei, ex-librisei ehhez képest tulnyomó részben fametszetek és inkább iparmüvészetet jelen tenek. Könyvboritékait is ilyen szellemben tervezi.

Pesti Hirlap
1931.III.15.

Reiter László

festőművész

Ernst-múzeum csoportkiállításán - képével vesz részt

Esti Kurir 1931.III.16.

séges fölszerelésnek van helye, míg fölül a könyveknek. A második részben evőedényfélék állnak. A következő rész alsó felén ninesen szekrény és így egy fémesőfotel számára éppen elegendő hely marad. A szekrény második részének fiókjai nem olyan mélyek, mint az elsőé. Itt a fal mellett keskeny tér szabadul fel a rajztáblák számára. A szekrény negyedik része ruhaszekrény, kihúzható résszel. E fölött a rész fölött is keresztülmegy az üveges edényszekrény. A zárt részek jávorfafurniros krémszínre, feketére és hamuszürkére vannak pácolva. A belső rész mindenütt világossárga keményfa. A bútor tér és időökonómia szempontjából és kivitelben tökéletes, pénzbeli ökonómia szempontjából azonban kissé drága. Ha úgy, ahogy külföldön, az ilyenféle bútorokat sorozatban lehetne gyártani, úgy ezen a hibán is segíteni lehetne.

A nappali szobában ezen a bútoron kívül van még az ablak alatt az íróasztal telefonnal és a varrógép. A belső fal mellett áll a pamlag és eső-zsúrasztalok. A bejáró melletti falmélyedésben a pianinó. A pamlag mellett esőasztal, esőszékek. Még így is nagy terület marad szabadon a szoba közepén. A szoba tehát nines bútorral túlzsúfolva.

A bejáró falán, a zongora túlsó oldalán nyílik a hálószobába vezető ajtó. A hálószoba alapterülete 2×4·50 m. Függöny választja el a 1·7 m² alapterületű kőpadlós fürdőfülkétől, melyben kád, mosdó, kézizuhany stb. van. A hálószobában a két ágyon kívül bútornak alig van helye. A ruha- és fehérneműszekrény falba van építve. Ezt a szekrényt is, mint a szoba egész berendezését, a modern helyökonómia minden raffinériájával tervezte.

A szobák magassága 2·60 m, de ez a méret, miután az ablakok magasan fekszenek, egyáltalában nem hat nyomasztóan. A szobák festésére is nagy súlyt helyezett Molnár Farkas, annyira, hogy még a színek lelki befolyását is számításba vette. A nappali szoba festése neutrális, símán világosszínű, míg a hálószoba élénkpiros, sárga- és kékszínű. Természetesen nem mintázott, hanem nagy foltokban összetartott fallal.

Ligeti Pál és Molnár Farkas ezzel a kísérletükkel megmutatták, hogy a mi nehéz körülményeink mellett is lehet nálunk korszerű alkotásra törekedni, reméljük, hogy úgy a megrendelők, mint az építészek részéről buzdítólag fog hatni ez a vállalkozásuk.

BOR PÁL

• IN MEMORIAM •

GYÖRGYI KÁLMÁN HALÁLA alkalmából az Orsz. Iparművészeti Társulat igazgatósága 1930. évi január hó 20-án d. e. 11 órakor kegyeleti ülést tartott. Az ülés vezetője Dréhr Imre dr. államtitkár, ügyvezető elnök. Jelen voltak: Seenger Béla és Szablya Frischauf Ferenc alelnökök, Czakó Elemér ny. államtitkár, a propagandabizottság elnöke, Hauswirth Ödön, a gazdasági bizottság elnöke, Feyérné Kovács Erzsébet, Jungfer József és Schober József választmányi tagok.

Dréhr Imre dr. elnök kegyeletes szavakban ad kifejezést annak a megdöbbenésnek, mely a Társulat nagy halottja iránt minden tag által érzett szeretetből pótolhatatlan veszteségnek látja az ő elhúnytát. Fáradhatatlan munkabírása, tehetsége, férfias nyiltsága, meleg emberiessége nemcsak az ő barátainak, ismerőseinek és a Társulat vezetősé-

György Kálmán ravatala az Iparművészeti Múzeum csarnokában. (A Társulat képviselője búcsúztatót mond.)

23-24, 33. l

Magyar Iparművészet

1930. 1–2. sz.

(Gy. K. halála)

gének, hanem az egész magyar művelődési életnek és az emberi fejlődés nagy érdekének is szomorú és súlyos vesztesége.

Az igazgatóság ezután az elhúnyt iránti kegyeletének megörökítésére elhatározta, hogy emlékét jegyzőkönyvbe foglalja, melynek megírásával és beterjesztésével a Társulat titkárát bízta meg. A gyászoló családnak legmelegebb részvétét levélben jelenti. Temetésén, mely az Országos Iparművészeti Múzeum csarnokában emelt ravatalról szerdán, január hó 22-én d. e. 11 órakor az elhúnyt kívánsága szerint a farkasréti temetőben történik, az alábbiakban fogja a maga nagy halottja iránt érzett mély háláját és kegyeletét leróni :

Az egyházi gyászszertartás és beszentelés elvégzésére Nemes Antal püspököt kéri fel a Társulat.

Dr. Czakó Elemér ny. államtitkár, a propaganda-bizottság elnöke, méltatni fogja az elhúnyt munkásságát és érdemeit.

Végh Gyula, az Orsz. Iparművészeti Múzeum igazgatója, a múzeum részéről búcsúztatja.

Nádler Róbert az Orsz. Rajztanár Egyesület nevében mond Istenhozzádot.

Rákos István, a Magyar Néptanítók Egyesületének elnöke, a magyar tanítóság nevében,

Radványi László a Szaklapok Egyesülete megbízásából mond búcsúztatót.

A farkasréti temetőben a székesfőváros által felajánlott díszsírhely körül

Szablya Frischauf Ferenc a Társulat választmánya és barátai részéről vesz búcsút,

Helbing Ferenc az Iparművészeti Iskola,

Seenger Béla a »Steindl-céh«,

Kratochwil Károly ny. altábornagy az Iparművészek Egyesülete nevében búcsúzik az elhúnyttól.

Az igazgatóság felkéri Czakó Elemér ny. államtitkárt, a propaganda-bizottság elnökét, a Társulat gyászjelentésének elkészítésére és megrendelésére.

*

Mult évi december 30-án d. e. már láza volt. Bent volt a Társulat hivatalos helyiségében. Ott ült íróasztala mellett a karosszéken, tréfált, derűs volt. Körülötte a bútorok, könyvek, képek, textil- és cserépholmik — ma már csak nagy egyéniségének vak visszfényét vetik szemünkbe. Ott ült íróasztala mellett, keze a munkáján és néha ernyedten pihent az asztalon. Ilyenkor szeme a tárgyakon túl körbekutatott. Hol van, mivé lett a horizont, melyen ez a pillantása végigsimított ?

Aztán beszélt. A délutánra összehívott értekezlet felé fordult minden gondja. A Szent Imre-év művészeti előkészítésére tartott ülésnek nagy fontosságot tulajdonított. Elmondta terveit, az iparművészeti szervezésről formált elgondolását : mit, hogyan — a magyar iparművészet érdekében?

Tűzzel, temperamentumosan esendültek a szavai, mint máskor, de mozdulatai szűkebbek voltak és néha, a szünetekben, fájó derekát fogta. Látszott, hogy akarat és a szüntelen tett belső kényszerűsége lobogtatja a szavak tüzét. Környezete kérte, hogy feküdjék ágyba pár napi pihenőre. Hallani sem akart róla, szinte haragosan utasított vissza minden tétlenséget, aminek a pihenést látta.

Este pontosan ott volt az értekezleten, a rosszul-fűtött óriás teremben és délcegen tartotta magát. Száz meg száz ember nyüzsgött a teremben és alig öten, hatan tudtuk, milyen hősies az a délcegség, ami mögé fájdalmait és gyötrő lázát rejti. Odasúgta nekünk : »Holnap ágyban maradok, az orvos rendelte. Koplalni fogok . . .« És ült órákon át, míg az értekezlet tartott kiskabátban, elszíntelenedő arccal, de keményen és legényesdaliásan.

Másnap ágyban maradt. Meglepő volt, mindenki csodálta, hogy ő, aki úgy élt az emberek tudatában, mint pihenést nem ismerő, folyton aktív ember, most napokig ágyban fekszik. Ismerősei csak a fejüket csóválták és aggódtak érte, naponta felhívták a Társulatot telefonon, hogy megnyugtatást találjanak.

Január 3-án d. e. 10 óra tájban felkelt s a lakásáról — mint a megelőző napokon is — telefonon felhívta a Társulat irodáját. Itt történt aztán az a baleset, amiről tulajdonképpen senki sem tud pontos képet formálni, de aminek következményei a mi súlyos veszteségünket és gyászunkat hozták. Telefonon beszélt munkatársával, F. Kovács Erzsébettel. Egyszerre megszakadtak az utasítások, amiket telefonon adott. Csak halk hallózás zúgott ki a kagylóból. Rosszat sejtettünk, Kovács Erzsébet a lakására sietett. Az előszobában a földön vértócsa és a lakáson végig gyötrő csend. Györgyi Kálmán a szobájában ült karosszékében, bal szemöldöke fölötti sebből ömlött a vér. »Az orrom vére folyik . . .« — mondta és kedélyesen intett a feleségének és Kovács Erzsébetnek. Orvost hívtak, aztán a mentőket és bevitték a Korányi-klinikára, ahol a fia asszisztens.

Baloldali szélütése a következő napokon csodálatos gyorsasággal gyógyult. 16-án villanyozták. Tagjainak bénulása elmúlt. 17-én kijelentette : »Holnap fölkelek !« 18-án estefelé láza volt : 38·3°.

Vasárnap d. e. 11 órakor szívgyöngeség rohanta meg, mely ½1-kor gyengébben, majd d. u. 5 óra tájban megismétlődött.

Este 8 órakor ismét nehezedett a légzése, néhány sóhajtásszerű nehéz légzés után csendesen, méltósággal örökre lehúnyta a szemét.

Halála után íróasztalában a következő önéletrajzot találtuk :

Györgyi Kálmán született 1860. év március hó 7-én. Apja Györgyi Alajos festőművész. A középiskolák elvégzése után a Műegyetemen, majd pedig a Képzőművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait, ahol 1882-ben tanári oklevelet szerzett. 1884-ben a Főv. Iparrajziskolához nevezték ki tanárnak, 1911 óta e. igazgatója ez intézetnek. Tanári működése mellett művészeti nevelésről és iparművészetről írt cikkek is sűrűn jelentek meg a hazai, sőt egyes külföldi rajzi és szaklapokban. 1902-ben indította meg a hazai elemi iskolai rajzoktatás gyökeres reformjára irányuló akcióját. Rajzoktatási szakfelügyelője lett a székesfővárosi iparostanoneiskoláknak, a fővárosi elemi iskoláknak, majd a polgári iskoláknak is. E munkakörében terveket és módszeres utasításokat dolgozott ki, melyek nyomán, az ő közreműködésével egyéb állami tantervek rajzoktatási része is módosult. Agitációját ki-

terjesztette a vidékre is s számos előadást és rajzkiállítást rendezett a nagyobb vidéki városokban. A felügyelete alatt álló iskolák rajztanításának bemutatott eredményeivel nagy sikereket aratott az 1908. évi londoni és az 1912. évi drezdai nemzetközi művészetnevelési kongresszusokon, úgyhogy amerikai, olasz, francia, angol, sőt japán megkeresések érkeztek a fővároshoz metodikai rajzsorozatok átengedése végett. 1902-től 1918-ig állandóan módszeres tanfolyamokat tartott a fővárosi rajztanítók számára, melyeken sok száz rajztanító vett részt.

A művészi nevelés terén való tevékenysége mellett 1894 óta a hazai iparművészet fejlesztése érdekében is intenzív munkásságot fejtett ki. 1894. évben hívja meg az Iparművészeti Társulat a visszalépett Pasteiner helyére titkárnak, 1902-ben fő titkár, 1906 óta igazgató. Élénk részt vesz a millenniumi kiállítás iparművészeti csoportjának előkészítésében, majd pedig mint előadó az 1900. évi párizsi nagy nemzetközi kiállítás magyar osztálya iparművészeti csoportjainak munkálataiban. Ugyanaz évben Szent Pétervárt rendezi a magyar iparművészeti kiállítást. 1902-ben a turini, 1904-ben a St. Louis-i, 1906-ban a milanói, 1912-ben a turini II., 1918-ban a szófiai, 1923-ban és 1925-ben a monzai, 1926-ban a filadelfiai kiállítás magyar iparművészeti csoportok nagy sikereiben van része. Hazánk vidéki városaiban 1902 óta 12 kiállítást rendezett. Az 1897-ben megindult Magyar Iparművészet-nek főmunkatársa és helyettes szerkesztője, majd 1909-ben Fittler Kamill halála óta egyedüli szerkesztője e folyóiratnak, mely — mint általánosan elismerik — büszkesége a hazai szakirodalmunknak. 1892 óta tagja az Országos Iparoktatási és 1905 óta tagja a Magyar Országos Képzőművészeti Tanácsnak, megalapítása óta tagja a Beneczúr Társaságnak és 1925 óta alelnöke a Magyar Szaklapok Országos Egyesületének. Kiváló érdemeit, a magyar és az egyetemes emberi művelődésnek tett szolgálatait, több hazai és külföldi kitüntetéssel és éremmel jutalmazták:

A millenniumi nagy érem, a Ferenc József-rend lovagkeresztje, a Ferenc József-rend tisztikeresztje, a kir. svéd Wasa-rend középkeresztje, a kir. olasz korona - rend lovagkeresztje, csász. orosz Szt. Anna-rend lovagkeresztje, több miniszteri elismerés, oklevél, kitüntetés és érem tulajdonosa. (Sz.)

• KRÓNIKA •

A SZENT-IMRE-ÉV IPARMŰVÉSZETI ELŐ-

érdeke — az ankét célja — szempontjából elengedhetetlen kötelességünknek ismerjük.

Huszár Károly elnöki megnyitójában az üdvözlések után figyelmezteti a hallgatókat azokra a szempontokra, melyeknek teljesítését várja a katolicizmus a művészektől a Szent-Imre-év ünnepe alkalmából:

Emlékezetessé tenni ezt az ünnepet a magyarság élő generációi számára és emlékezetessé tenni a külföldi vendégek szemében. Olyan nagyszabású ünnepség ez, mely a külföld érdeklődését alig látott mértékben fordította felénk. Az eddig bejelentett 65.000 főnyi résztvevőn kívül még beláthatatlan tömegek ideáramlását várja a rendezőség. Kell, hogy ezeknek a méreteknek megfelelő, művészileg alapozott élményt nyujtsunk a vendégeknek és a hazai közönségnek.

Dr. Szőnyi Ottó előadását annak a tiszteletnek előreboesátásával kezdi, mellyel az egyház a művészi szabadsággal szemben általában viseltetik. De éppen a gondolkodó ember számára természetesnek látszik, ha az egyházművészet szabadságával szemben korlátokat állít. Régente, mikor a társadalom és az egyház látás- és érzésközössége bontatlanul egy volt, ezek a korlátok éppenúgy megvoltak s a művészek éppen a katolikus érzés és látás belső tartalmából kapták a nagyszerű alkotások indítékát.

Az egyház most a Szent-Imre-évvel alkalmat ad a művészi alkotásra, de megköti a művészeket a maga gondolati és érzéstartalma szerint. A művészet az egyháznak egyik legfontosabb eszköze, melynek segítségével egyszerűen és közvetlenül szólhat a tömegekhez és sokszor az élőszónál erősebb, mélyebbre ható módon közölheti a gondolatait, érzésvilágát. De annak a művésznek, aki nem érez közösséget az egyházzal, aki nem tudja magát az egyház szellemiségébe beleélni, nines keresnivalója az egyházművészet térségein. Az egyház propagandát akar a magyar nemzeti és vallásos gondolat és eszmény Szent Imréjének, aki a magyar kereszténység első korszakában az akarat és önuralom, önmegtagadás és alázatosság hérosza.

Elmondja Szent Imre élettörténetét és legendáját, majd a Szent-Imre-ábrázolásokat ismerteti. Igy a XI. századból való koronázási palást hímzett areképét, a XIII. századbeli berni diptichon, a Firenze melletti szárnyas oltár, a gömörrákosi kat. templom és a csikménasági templom Szent-Imre-ábrázolásait, a jelenkorból a Székely Bertalan pécsi, Roskovics és Spányik várbeli képeit. Kimerítő leírásuk alapján arra a következtetésre jut, hogy legáltalánosabb, szinte elfogadott kosztüm az anjou-kori viselet, a rövidujjú tunika, melyet derékban öv szorít le, felette a balvállon megtűzött palást, a feszülő, harisnyaszerű nadrág, mely a lábfejet is födi (esetleg kihajló szárú sarú), abroneskorona, hosszú, leomló haj, kis bajusz. Elengedhetetlen szimboluma a balkezébe adott liliom. Jobbkezében szokásos kard, dárda, esetleg országalmája.

Dr. Hász István püspök temperamentumos lendületű előadásban buzdítja a művészeket azoknak a nagy feladatoknak a megoldására, melyeket a Szent-Imre-ünnepségek rónak rájuk. A jubi-

leumi ünnepség előkészítése, az itt teremtett fenséges hangulat megörökítése, a művészi propaganda kifelé és befelé.

Nemesak Szent Imre valóságos élete, de halála után a magyarság lelkében folytatott nagyszerű élete is megörökítésre vár. Felhívja a művészeket az árpádházi és a magyarországi szentek ábrázolására. Szükséges ezekhez az ábrázolásokhoz a katolikus lélekből folyó derű, önbizalom, élni akarás és életbe, jövőnkbe vetett hit.

Huszár Károly elnöki záróbeszédében rámutat annak a szükségére, hogy a művészetnek feladata a valláskülönbségek fölött álló közös mult megünneplése és népszerűsítése, mely elől senki sem térhet ki. Majd ismerteti a Szent-Imre-év művészeti szükségleteit:

Szobrászat: 62 plébánia részére Szent-Imre-szobor. Szent-Imre-szobor nyilvános térre, templomba. Szent-Imre-szobor éjjeliszekrényre alkalmas; kisebb méretű. Szent-Imre-szobor bronzból, porcellánból, majolikából, fából. Szent-Imre-érmek és plakettek.

Festészet és grafika. Oltárképek az árpádházi szentek és Szent Imre életéből. Faliképek plébániákba, iskolákba, eredetiek és sokszorosítottak az árpádházi szentek és Szent Imre életéből. Mindenfajta kép, rajz Szent Imre életéből. Levelezőlapok, imakönyvbe való szentképek.

Iparművészet: Szent-Imre-zászló, templomi és egyesületi. Kézimunka-tervek. Könyvjelző-minták. Emlékdobozok (ékszer, szivar, cukor stb.). Levélnyomtatók. Szenteltvíztartók. Házioltár. Szent Imre életének vonalrajzos illusztrálása, olcsó, népies kiadások, népiratok részére. Szent-Imre-olvasók. Lógó és álló örökmécses. Vitrinbevaló díszpoharak, Szent Imre és az árpádházi szentek életéből vett díszítéssel. Misemondóruhák. Hivatalos és emlékbélyeg-minták. Utazási prospektus-tervezet. Kirakatdíszítési tervek. Kelyhek, cibóriumok, monstranciák, gyertyatartók és gyertyák. Szent-Imre-harang. (Sz.)

AZ IZLÉS KÉK SZALAGJA. Tudvalevő, hogy annak a gőzhajónak, mely leghamarább teszi meg az utat Európából Amerikába, a kék szalaggal való kitüntetés jár. De a gyorsasági rekordon kívül ma már azért a nemlétező kék szalagért is nagy versengés folyik, mely az utasok kényelmét s ízlését igyekszik másokat felülmúlóan kiszolgálni. Pár évvel ezelőtt a francia Ile de France vette e célra igénybe a francia iparművészek tudását. Most két újabb hajó indult el a nagy vízre, hogy európai modern iparművészetet mutasson be Amerikának. Ezek egyike svéd gőzös: »Kungsholm« a neve. Ugyanaz a Carl Bergsten állott a tervező művészek élén, aki 1925-ben a svédek párizsi pavillonját megtervezte az iparművészeti kiállításon. Az volt a célja, hogy nemzetének minden iparművészeti ágából ízelítőt adjon az internacionális utasoknak. Ezért ügyelt arra, hogy ne csak a bútorok, falborítások, lépcsőházak, de az üvegfestmények, fafaragások, plakettek, edények is mind a svédek tudását hirdessék. Igen szerencsés ötlettel úgy választották meg a díszítmények témáit, hogy azok részben a newyorki felhőkarcolók, részben a svéd vízparti városok egészen velencei hangulatait fejezzék ki. S talán mondani sem kell, hogy a svédek híres textilmunkáinak is mindenütt méltó hely jutott. A másik nagy hajó, melyről szó van, a brémai Lloyd új gőzöse, a »Bremen«. Nemesak technikailag, de a berendezés eleganciájával is mintaszerű. A fődirigens itt Breuhaus professzor volt, aki mellett még vagy egy tucat német iparművész vett részt a tervezésben. Szalonok, ebédlők, bálterem, folyosók, dohányzó- és írószobák — mindez a legfényűzőbb anyagbőséggel és díszítő kedvvel. De menten mindenféle történelmi stílustól itt is a modern felfogás, a mai díszítő nyelv szólalt meg az aubusson-szőnyegektől a nymphenburgi porcellánedényekig. Mind a két hajó úszó kiállítás, amely épp annyi művészetet nyujt az elsőosztályú utasoknak, mint amennyire ízlést és kényelmet nyujt az egyszerűbb utazóknak.

MESTERKÉLT KÖNYVDISZEK. »Magyarok a Kultúráért« cím alatt francia és magyar írók közreműködésével a magyar művelődési munka eredményeiről 677 oldalas könyv jelent meg a franciák számára. A Magyar Szemle bírálat alá veszi a művet és különösen annak könyvdíszeit teszi szóvá. Azt írja: »Reiter László fametszetű díszeinek és kezdőbetűinek elemi fogyatékosságuk, hogy tétován ingadoznak a tiszta ornamens, az ornamentális szimbolum és az illusztráció között. A fametszetek primitívsége és a szöveget kísérő könyvdísz mesterkélt raffinement-ja sem tudnak egymással megbékélni. Az unalomig dominálnak a varrottas motívumok. Nagyon kevéssé szerencsések a biedermeier iniciálisok, a virágos tálakon imbolygó A-betűk, a csokros turbánú M-ek. A magyar gazdálkodás díszes előlapja még mindig ökrösfogattal és szélmalommal hivalkodik. A sportfejezet végén elszabadult vadlovak rémítik a békés nyugati olvasót. Eckhardt Tibornak »Magyarország és az utódállamok« című cikke fölött egy elemezhetetlen építmény talányos rajza ad fejtörést. Gratz Gusztáv »Magyarország és a bolsevizmus« című cikkét a szent korona körül vitustáncot járó hangjegyek előzik meg. »A magyar-német relációk« című fejezetet gyári és hajóromok illusztrálják, míg »Magyarország politikai kapcsolatai Angliával« egy repülőgép propellerével illusztráltatnak. Mindezért csak az kárpótol, hogy Jérome és Jean Tharaudnak zárószavát egy magyaros díszű tulipános kosár kürtöli ki világgá, mert a trombitáló tulipán olyan természetrajzi újdonság, melyért érdemes volt az egész albumot áttanulmányozni, sőt pénzt is adni érte.«

Literatura. 1934. máj 15. ciulap Virág.

Reiter Lágló: Buda,
fametszet

Reiter László

— **Nyomdatechnikai és könyvművészeti kiállitás az Iparművészeti Muzeumban.** Érdekes és korszerü kiállitás nyilik meg vasárnap az *Iparművészeti Muzeum* földszinti csarnokában. Három világrész — Európa, Amerika és Ázsia — nyomdai művészete vonul fel jellegzetes termékeivel. Ha azt mondjuk: *nyomdai művészet*, akkor rávilágitottunk ennek a kiállitásnak egyik céljára: megmutatni, hogy a gépi technika legelőször a nyomdaiparból váltott ki egészen különálló, egészen egyéni és főként egészen korszerü művészetet. A kiállitás eredeti célja ugyanis: a nyomdatechnika mai állásának áttekintését adni, tulajdonképpen ennek a fenti megállapitásnak igazolását szolgálja. Három nemzet nyomdai kulturája áll az élen. Az Egyesült Államok, a reklám legváltozatosabban kifejlesztett művészetével, Németország, a nyomdai technika és grafikusművészet legtisztább anyagszerüségével és Franciaország, amely a reklámművészetet épugy, mint a nyomdai technikát és grafikát ugy át tudja szellemiteni, sőt szellemesiteni, hogy leginkább itt nyilatkozik meg ennek a teljesen mai művészetnek önálló egyénisége. Igaz, hogy a franciaországi nyomdaipar a mai francia művészek legkiválóbb egyéniségeit állitja szolgálatába. Japán, Oroszország, Anglia, Belgium, Ausztria és Svédország következnek ezután az érdekesség sorrendjében, de büszkék lehetünk a magyar anyagra is, amely külföldön dolgozó magyar művészek eredményeit is magábafoglalja: *Vértes, Kelen, Medgyes* és a két év előtt fiatalon meghalt *Rauscher György* szép munkáit. *Szőnyi, Csók, Vaszary* grafikai művei, *Molnár C. Pál* és *Fáy Dezső* fametszetei, a finom, dekorativ-tehetségü *Végh Gusztáv, Kozma Lajos* és *Falus Elek* tipografikus munkái mellett *Reiter László* finom, előkelő illusztrációit és könyvterveit látjuk. Ő gyüjtötte és rendezte egyébként az egész kiállitást is, a *Magyar Bibliophil Társaság* megbizásából. *(f. i.)*

PH. 932.Ü.20

detét, sajátosságait, ismertet, [illegible]
nyelvekből a magyarba átszűrődött szavakat, éppen ugy mint azokat, amelyeket a magyar nyelv adott a többi nyelvnek, kiemeli, hogy *hány millió ember beszél magyarul, nemcsak a mai, trianoni Magyarország határai között, hanem azokon a területeken is, amelyeket a csehek, olábok, szerbek elszakitottak.* Várady több

11/20

A BOHÓC ÉS A HERCEG. Egy londoni cirkuszban készült ez az érdekes kép. György angol hercegnek nagyon tetszett a clown, bemutattatta magának és elbeszélgetett vele

BANZÁJ! BANZÁJ!
Japán diáklányok éljeneznek a mikádó palotája előtt *a trónörökös születésekor.*

ÉJFÉLI MISÉIRÖL HÍRES a provencei Le Baux városka. Rengeteg párizsi hivő zarándokol a vidéki templomba, hogy megcsókolja a templom viasz Jézuskáját

HÍREK

Előfizetési árak:

1 hóra . . . . . 3 P
3 hóra . . . . . 7 P

— **Miklós Andor emlékezete a Hírlapírók Nyugdíjintézetében.** A *Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete* csütörtökön délután igazgatósági ülést tartott. A napirend előtt *Lenkey* Gusztáv elnök meleg hangon elparentálta *Miklós* Andort, az egyesület rendes és alapító tagját. *Miklós* Andor — mondotta — *egyik vezére volt a magyar ujságírásnak* és bőkezű támogatója a nyugdíjintézetnek. A nyugdíjintézet újjászervezésekor 1927-ben 15.000 pengővel járult hozzá ahoz, hogy az intézet kilenc évi kényszerű szünetelés után újból megkezdhesse működését, majd később ötezer pengővel az alapító tagok sorába lépett. *Emlékét a magyar ujságírótársadalom kegyelettel őrzi és az intézet jegyzőkönyvében megörökíti.* A napirend során *Walikovszky* Károly titkár az elmult esztendőről tett jelentést, majd több uj tag felvétele után az igazgatósági ülés véget ért.

— **Ki írta a szép öngyilkos búcsúlevelét?** *Temesvárról* jelentik: *Tasch* Juliska, *Endrei* Mózes ügyvéd 19 éves, feltünő szépségü irodakisasszonya, december 19-én nem tért haza lakására. Asztalán búcsúlevelet találtak, amelyben többek között azt írta, hogy *a titokzatos és végzetes* erőnek, amelyet uj ismerőse kényszerit reá, nem tud ellenállni, — egy szakaszvezető udvarolt neki, — mennie kell vele, mert ráparancsolt, de azt is megjósolta, hogy *1933-ban meg kell halnia.* A hozzátartozók eleinte azt hitték, hogy a leány rossz tréfát csinált velük, — a gaosdiai pályaőr azonban a napokban bejelentette a csendőrségen, hogy Gaosdia és Lugos között, a vasuti töltésen *megtalálta Tasch Juliska összeroncsolt holttestét.* A csendőrség szerint a leány megmérgezte magát, azután a vonat elé feküdt, de sokan azt hiszik, hogy kéjgyilkosság áldozata lett. Annyit már megállapitottak, hogy *a búcsúlevél nem a szerencsétlen leány kézirása.*

— **Mit exportálhat Hitler szülővárosa?** *Linzből* jelentik: Bajor nemzeti szocialisták karácsony éjszakáján Antivenofen mellett az Inn folyón körülbelül 25 nagy ládába csomagolva csónakon *bujtogató röpiratokat és 33 darab felszerelt petárdát* csempésztek át osztrák területre s ott teherautóra rakták fel. Osztrák segédrendőrök észrevették a dolgot, a szállitmányt elkobozták és a csempészeket őrizetbe vették. Ketten voltak, egy fuvarozó és egy kertészsegéd, akik Braunauból, Hitler szülővárosából valók.

— **Orvosi hir.** Dr. *Klein* Miklós kórházi szemészfőorvos rendelését Andrássy út 27. sz. alatt megkezdte (délután 3—5-ig). Telefon: 172—27.

— **Tűz a horpácsi Széchenyi-kastélyban.** *Sopronból* jelentik: Tegnap este 5 óra tájban a soproni tűzoltókat Sopron—Horpácsra hivták, ahol *a gróf Széchenyi-kastély kigyulladt.* Mire a soproni tűzoltók megérkeztek, a szomszédos községek tűzoltósága *eloltotta a tüzet.* Kiderült, hogy kéményégetés közben lángot fogott a kastély zsupfedele. A veszedelmessé válható tüzet a szomszéd községek tűzoltói hamarosan eloltották.

— **Harminc évig koporsóban várta a halálát.** *Párizsból* jelentik: *Harminc évig aludt koporsóban Henry Titelouse,* hesdini városi tisztviselő. Nem a föld alatt, mert ebben nem volna semmi különös, hanem *a hálószobájában.* Harminc évvel ezelőtt megbetegedett, azt hitte, hogy meg fog halni és *ezért díszes, hatalmas koporsót csináltatott és belefeküdt.* Nem halt meg, de úgy megszokta a kényelmes koporsót, hogy attól kezdve minden éjjel benne aludt. *Szép nagy koporsó volt, a dunyha is kényelmesen elfért benne. Titelouse* úr karácsony napján rövid szenvedés után *elhúnyt a koporsóban.* De hamarosan el kellett hagynia kedvenc hálóhelyét: kitették a koporsóból, mert az *sokkal nagyobb volt* a szokásos méreteknél, úgyhogy a temetkezési vállalkozó nem tudta volna sem a kocsiban elhelyezni, sem a szokásos nagyságú sírgödörbe beereszteni. A halottat tehát kitették régi kényelmes koporsójából és *közönséges, kisebb koporsóban temették el.*

90 FILLÉR

DOSZTOJEVSZKIJ

BŰN ÉS BŰNHÖDÉS

A világhírű regény új magyar fordítása
a „Filléres Klasszikus Regények" legújabb kötete

Kérem, amit ide címül írtunk, az *szóról szóra igaz:* néhány nap mulva

a Pesti Napló és Az Est előfizetői és olvasói 90 fillérért megkapják a világ egyik leghíresebb könyvét, Dosztojevszkij »Bűn és bűnhödés« című regényének teljes új magyar fordítását.

A *Filléres Klasszikus Regények* januári köteteként jelenik meg a *Bűn és bűnhödés.* 480 oldalas a könyv, gyönyörű kék egészvászonkötésben, a borítékon aranynyomással és előkelően finom modern szedéssel és hófehér papíron.

Hihetetlen érdeklődés előzi meg a könyv megjelenését, ami érthető is, hiszen

ilyen világirodalmi értéket még nem kapott soha ilyen olcsón a magyar olvasóközönség.

Ez a kiadás természetesen csakis és

kizárólag a Pesti Napló és Az Est olvasói részére készült,

akik *négy szelvény és 90 fillér ellenében kapják meg a könyvet.* Előfizetőknek a szelvényt sem kell gyüjteniök, ők anélkül is megkapják *90 fillérért a kötetet.*

Példányvásárló olvasóink azonban

sürgősen gyüjtsék a lapunk második oldalán megjelenő szelvényeket,

mert csak *négy különböző sorszámú szelvény bemutatása ellenében kaphatják meg ilyen kedvezményes áron a regényt.* Akinek nincs még négy különböző számú szelvénye, az *jelentse be igényét előre már most* a könyvre ott, ahol a szelvényeket be akarja váltani, mert az érdeklődés óriási és *a könyvet csak 70.000 példányban nyomattuk.*

Tessék tehát a kiadóhivatalban, vagy a vidéki bizományosnál, vagy bármelyik ujságárusnál bejelenteni, hogy

feltétlenül igényt tart Dosztojevszkij »Bűn és bűnhödés« című regényének 90 filléres ajándékkiadására,

azután tessék összegyüjteni a négy különböző számú könyvszelvényt s *akkor 90 fillérért megkapja a világ egyik leghatalmasabb irodalmi alkotását.*

— **Megőrült Gandhi szép és dúsgazdag rajongója.** *Londonból* jelentik: Tragikus sorsra jutott *Gandhi* szép, fiatal és dúsgazdag amerikai hive, Nila *Cram. Cook* kisasszony. A gazdag amerika hölgy két évvel ezelőtt szegődött a mahatma mellé és példás odaadásról, aszkéta-hajlamokról tett tanuságot. Aztán hirtelen, egyik napról a másikra, *otthagyta Gandhit, megszökött, hosszú időre eltünt,* majd hirtelen ismét felbukkant *Kalkuttában,* ahol a legelőkelőbb szállodában vett lakosztályt és *hihetetlenül szórta a pénzt. Kétévi aszkézise után szinte őrjöngve vetette magát a szórakozásokba és örömökbe.* A szállodában *közbotrányokat* okozott részek orgiáival. Legutóbb egy átlumpolt éjszaka után autójába ült és eszeveszett tempóban vágtatott végig a városon. *Két embert sikerült hamarosan agyongázolnia, mire letartóztatták.* A fogságban dührohamokat kapott s az orvosok megállapitották, hogy *közönséges elmebeteg. Tébolydába vitték.*

— **Víz-lázongás Francia-Afrikában.** *Tuniszból* jelentik: A francia kormány *új vízszolgáltatási rendelete* Bizerta mellett valóságos forrongást idézett elő a benszülöttek soraiban. A kutakat csendőröknek kellett őrizetbe venni, de a tömeg az őrséget megtámadta és kövekkel dobálta. A csendőrök végül is fegyverüket használták. Egy benszülöttet halálos lövés ért.

SANATORIUM HELIOS DAVOS-PLATZ 1600 méter magasságban

Tulajdonos: Dr. Biró Ernő igazgató-orvos. A légzőszervek, csontmegbetegedések, anyagcsere-zavarok gyógyítására legmodernebbül berendezve. Kitünő ellátás. Mérsékelt árak. Penzióbefizetés Budapesten Prospektussal és felvilágositással szolgál Az Est utazási irodája is

— **Farkascsorda felfalt két havasi gazdát.** *Kolozsvárról* jelentik: Borzalmas farkaskalandnak esett áldozatul a havasok között két gazda. Résztvettek a szenátusválasztásokon, majd délután *Marisel* községbe igyekeztek. Boton kívül más fegyver nem volt náluk. Már csaknem maguk előtt látták lakóhelyük házait, amikor *farkascsorda támadta meg őket.* Futni kezdtek, de természetesen hamarosan kifulladtak. A farkascsorda rájuk rohant. Rövid, heves viaskodás, majd borzalmas lakmározás kezdődött. A két gazdából csak néhány csontot találtak a borzalmas küzdelem színhelyén, másnap reggel.

— **Magyar grafikai kiállitás Newyorkban.** A newyorki Brooklyn-Gallery kiállitást rendezett *Reiter* László munkáiból. A megnyitáson Harald Nelson, a képzőművészeti főiskola főigazgatója előadást tartott a magyar grafikáról. Ugyanitt legközelebb *Fáy* Dezső, *Molnár* C. Pál és *Végh* Gusztáv munkáit is bemutatják.

— **Dimitrov szabadonbocsátását követeli Branting svéd szenátor.** *Stockholmból* jelentik: *Branting* szenátor *táviratot* intézett *Frick* német birodalmi belügyminiszterhez, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a gyujtogatási perben *felmentett* bolgár vádlottakat *még mindig védőőrizetben tartják.* Branting úgy saját, mint számos svéd honfitársa nevében *követeli a felmentett bolgárok szabadonbocsátását,* mert őrizetben tartásuk ellenkezik a fennálló törvényekkel.

— **Adomány.** Néhai *Gruber* Károly halála alkalmából a Gruber- és Friedmann-család *koszorúmegváltás* címén az Izraelita Leányárvaháznak 15 pengőt, az Izraelita Fiúárvaháznak 15 pengőt, a Wachselmann-féle Vakok Intézetének 15 pengőt és az Országos Nyomorék Gyermekotthon részére 15 pengőt küldött hozzánk. Az adományokat továbbitottuk.

x **Ha fáj a feje és szédül,** ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszorulást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi »*Ferenc József*« keserüvizet.

x **Tavasz a télben.** Télen mindenki a tavasz után vágyakozik. Akinek módjában van, délvidékre utazik, ahol örök a tavasz, örök a napsugár. Télen rendezik a bálokat s a fényes estélyeket s télen is csak az élvezhet igazi tavaszt, aki egy-két pohár Törley pezsgővel szerzi meg magának a napfényes tavasz kedves hangulatát.

Romanov:

Három pár selyem harisnya

A MAI OROSZORSZÁG ÉLETE — AZ OROSZ KÖZÉPOSZTÁLY HALÁLTÁNCA

az Athenaeum új 2 pengős regénye

Reiter László

Reiter László, a Magyar Könyvművészek Társaságának alelnöke, a monzai nemzetközi kiállításon bemutatott könyvillusztrációiért *a nagy olasz állami aranyérmet kapta*. A kitüntetés jelentőségét emeli, hogy a mainzi *Gutenberg-muzeum, amely a világ legjobb illusztrációit gyüjti, Reiter László munkáit is megvásárolta gyüjteménye számára*. Thiréan francia mütörténész könyvében Reiternek külön *fejezetet szentel* és tiz szines reprodukciót közöl tőle.

Reggel 930. IX. 29

Reggel, 930. IX. 29.

Reiter Lá

8 Ujság 934. V. 18.

Györgyi Kálmán emléke

Az Iparművészeti Társulat kiállítása

Az idegenjárás évadjának elején nyitja meg nagy kiállitását az Iparművészeti Társulat. Régi nagy sikerü kiállitásainak helyén rendezi, az Iparművészeti Muzeum nagy földszinti csarnokában s olyan külsőségek között, melyek a társulat háboruelőtti pompás kiállitásaira emlékeztetnek.

A kiállitást egykori igazgatója, néhai Györgyi Kálmán emlékének szentelte a társulat. Négy éve, hogy iparművészetünknek ez a lelkes és fáradhatatlan szervezője örök pihenőre tért. A kegyeletnek szép aktusa, hogy emlékét a társulat nem hagyja elhalványulni. A kegyelet gondolata az is, hogy a kiállitás megszervezését és elrendezését Györgyi Kálmán fiára, Györgyi Dénesre, a kitünő épitőn üvészre bizta. Györgyi Dénes már ugyanazon a helyen egy izben megmutatta, hogy installáló képzelete milyen jól tud alkalmazkodni az adott helyhez és feladathoz. Ezuttal is kitünő munkát végzett. Rögtönzött épitményekkel — szellős falakkal — folyosókra, egy nagy csarnokra és alacsony, de tágas oldalfülkékre tagozta a muzeum hatalmas csarnokát. Szines vélumokkal finom világitó hatásokat idézett fel. A kiállitott anyag sokszerüségének ellenére is kitünően érvényesül a jól végiggondolt berendezésben.

A szokásos egyetemes kiállitás helyett a társulat ezuttal iparművészetünknek mindössze néhány müfajára szoritkozott. A fősulyt grafikai és sokszorositó müvészetünk alkotásainak bemutatására vetette s mellette éremszobrász müvészetünknek adott nagyobb helyet. Ügyesen és tetszetősen beépitett vitrinákban azután az iparművészet egyéb müfajaiból is — a keramitából, az ötvösségből, a bőrművészetből, a textilmüvészetből — kitünő próbákat mutat be.

A grafikai csoport fotomüvészeti, könyvmüvészeti, üzleti grafikai, sokszorositó technikai és értékjegycsoportra oszlik. Részint a falakra függesztett keretekben, részint üveglárlókban vonulnak fel legjava grafikusaink munkái. Mind ott vannak, számra sokkal többen, semhogy csak a puszta nevük elsorolására is helyet tudnánk szoritani. Pécsi József, Reiter László, Bortnyik Sándor, Rosner Károly, Végh Gusztáv, Bródy László dr., Kner Albert és Tausz Sándor gyüjtötte össze a tulajdonképpeni grafikai anyagot és a megadott épitészeti keretben ők is rendezték el izlésesen és áttekinthető módon. Ilyen összeállitásban külföldre vive, bizonyosan nagy becsületet szerezne grafikai müvészetünknek ez a gyüjtemény, mintahogy nem egy darabja diadallal járta meg a nagy külföldi kiállitásokat.

Mint ujszerü látványosság, külön figyelmet érdemel a magyar bankjegynyomda kiállitása. Ebben a közönség megismerkedhetik a bankó készülésének egész folyamatáról. Az Államnyomda viszont a levélbélyeg előállitásának folyamatát mutatja be. Másik érdekes csoportja a grafikai kiállitásnak az, amely a sokszorositó eljárásokról, azok folyamatáról és a hozzájuk tartozó gépi felszerelésről ád fogalmat. A közönség itt megláthatja, hogyan készül a litografia, mi a többszinnyomás, a mélynyomás, a rotációs nyomás stb.

Az ország legjobb és müvészeti tekintetben legfejlettebb nyomdai intézetei legsikerültebb alkotásaikkal vonultak fel a kiállitáson: a gyomai Kner-nyomda, a budapesti Globus-nyomda, a Hungária-nyomda, az Egyetemi Nyomda, hogy itt is mindössze néhány nevet ragadjunk ki a hosszu névsorból. Ők az előállitói a kiállitás különlegesen gazdag reklám, grafikai anyagának. Kitünő, nem csak itthon ismert, de európai hirünek mondható müvészek munkái sorakoznak itt egymás mellé: Berényi Róbert, Bortnyik Sándor, Kozma Lajos, Cs. Ékes Lajos, Fáy Dezső, Jaschik Álmos, Jeges Ernő, Molnár C. Pál, Végh Gusztáv neve magáért beszél. És szomszédságukban tehetséges fiatalok: Benedek Kata, Dallos Hanna, Gergely Tibor, Haiman-Kner György, Irsai István, Kner Albert, Szántó Klári, M. Szirmai Ili, Radó György és mások.

Györgyi Dénes inkább teremdiszül helyezett el a helyiségekben néhány szobrot. De szerencsére köztük vannak kisplasztikai müvészetünk legjobb alkotásai: Varga Oszkár, Csorba Géza, Medgyessy Ferenc, Mészáros László, Ohmann Béla, Vilt Tibor, Beck Ö. Fülöp szebbnél szebb szobrai. A modern magyar éremnek sem egyhamar láttuk olyan gazdag és értékes gyüjteményét, mint az amelyet Procopius Béla állitott össze erre a kiállitásra.

A keramikai anyagból figyelmet keltenek Gádor István, Gorka Géza, Kalmár Elza, Márkus Lili, Ráhmer Mária munkái, a nem nagy, de válogatott textilia-anyagból pedig Jancsó Mária, Koródy György, Lakatos Artur, Pongrácz Margit, Szabó Éva és Vérles Árpád izléses és technikai tekintetben is kiváló tárgyai.

Egészében szép és értékes kiállitás, amelyet bátran megmutathatunk a legszigorubb mértékkel mérő külföldnek is. (e. a.)

Ujság, 934. V.
M. 934. V. 19.
M. H. 934. V. 18

zik egy jó könyv mellett. *Iratkozzék be az Ujság kölcsönkönyvtárába*, hol előfizetők havi egy pengőért, nem előfizetők havi 1.50 pengőért naponta cserélhetnek jobbnál-jobb érdekes könyveket, Erzsébet-körut 43.

— **A Pénzintézeti Központ** közhirré teszi, hogy a buzazáloglevelekben folyósitott és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztési részleteinek befizetésekor és a buzazáloglevelek kamatszelvényeinek beváltásakor juniusra átszámitási kulcsként egy métermázsa buza fejében 9.88 aranypengőt kell alkalmazni.

Kezdődő ütőérelmeszesedésnél reggel éhgyomorra egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüviz ugy az alhasi pangást, mint az emésztés renyheségét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli.

— **Házasság.** *Fränkel* Magda (Tokaj) és *Ungár* Sámuel (Schachendorf, Burgenland) jegyesek.

Markhardt Eleonóra és *Bense* László pünkösdvasárnap délután 5 órakor tartják esküvőjüket a Szent Rókus-kápolnában.

Merényi *Scholtz* Kálmán ny. tábornok és felesége Polnisch Elza leányát, *Lottét*, feleségül vette *Poros* László dr. postatiszt, okl. gazda, Poros István I. o. postafőfelügyelő és felesége Pekló Irén fia. Tanuk voltak: Polnisch Artur, a Lőcsei Népbank vezérigazgatója és vitéz Pálfalvay Károly.

— **Elhalasztották a vidéki ujságirók kongresszusát.** Szegedről jelentik: A vidéki ujságirók kongresszusát fontos sajtópolitikai okokból és a vidéki hirlapirás érdekeinek hathatósabb előmozditása céljából május 20-ról szeptember 8. és 9. napjaira halasztották el.

— **Steidle osztrák propagandaminiszter előadása.** Csütörtökön este nagyszámu és előkelő közönség előtt tartott a Külügyi Társaságban érdekes előadást *Steidle* osztrák propagandaminiszter, a Heimwehr hosszu éveken át volt vezére, Ausztria uj alkotmánya címmel. Előadásában hangsulyozta, hogy a május elején kihirdetett osztrák alkotmány csak kerete a szociális felépülésnek és a rendi állam kialakulásának. Részletesen foglalkozott az elmult évszázad második felének szociális törekvéseivel és megállapitotta, hogy az ausztriai Heimwehr-mozgalom ezeknek szolgálatában állott mindig és *Seipel* kancellár személyiségének teljes sulyával a rendi eszme mellett foglalt állást. *Dollfuss* kancellár vezetésével a mai Ausztria azon dolgozik, hogy Vogelsang, Lueger és Seipel eszmei hagyatékát továbbfejlessze és megvalósitsa. Ausztria uj alkotmánya a tekintély rendszerén épül fel. A régi alkotmány cikkében szereplő első megjelölés „Demokratikus Köztársaság", nem szerepel többé. Ehelyett azonban magában foglalja a legteljesebb és legigazabb demokrácia megvalósitását, amely határozottan elutasitja az eddigi, „a népre kényszeritett párturalmat." Az uj osztrák alkotmány mindenben tiszteletben tartja a történelem hagyományait. Az előadást *Berzeviczy* Albert meleghangu beszédben köszönte meg.

— **Farkasházi Farkass Géza ügye és — a valóság.** Egyes jobboldali lapok célzatos hirt közöltek arról, hogy a szikszói járásban megtartott mezőgazdasági bizottsági tagválasztáson politikai okokból kibuktatták Farkasfalvi Farkass Géza országgyülési képviselőt. Farkasfalvi Farkass Géza nyilatkozatot kapott az érdekelt szavazóktól, amelyben kijelentik, hogy ez a hir nem felel meg a valóságnak. Kijelentik, hogy Hegyi Zsigmond légi lakos megkérte őket, szavazzanak rá, mert ambicionálja ezt a tagságot. Farkasfalvi Farkass Géza nem vett részt a választáson, sem intézője, sem a birtokán alkalmazott gazdája nem volt ott, pedig mindhárman választók. A nyilatkozat aláirói közlik, hogy többen eleget tettek Hegyi Zsigmond kérésének, mert tudták, hogy Farkasfalvi Farkass Géza képviselő nem reflektál a bizottsági tagságra, de a választási jegyzőkönyvben le-

Reiter László

— Magyar művész nagy külföldi kitüntetései. *Reiter* Lászlót, a Magyar Könyvművészek társaságának alelnökét, a monsa—milánói nemzetközi iparművészeti kiállításon kiállított könyvillusztrációiért az olasz kormány a nagy olasz állami aranyéremmel tüntette ki. Ezeket a grafikai munkákat a mainzi Gutenberg-muzeum, a könyvművészet világmuzeuma is megvásárolta gyüjteménye számára. A mainzi muzeum tudvalevőleg Dürerig visszamenőleg gyüjti a legkiválóbb könyvillusztrációkat. *Reiter* László müveivel a külföldi művészeti irodalom állandóan foglalkozik és legutóbb *Thireau* francia mütörténész a modern grafikáról irott nagy munkájában egész fejezetet szentel nekik, tiz szines reprodukció kiséretében.

N.U.930.IX.28.

1021

Reiter István

MŰTEREMSAROK

REITER ISTVÁN
FAFARAGÓ

Vagy ahogyan ő magát nevezi: közjuhász. Mert Reiter István 11 éves korában szegődött el bojtárnak a zirci apátság uradalmába. 17 éves volt, amikor családfenntartó lett. Ma 67 éves és nyugdíjas juhász. Világéletében juhász volt, és világéletében Nagykarácsonyban s a környékén élt, dolgozott.

Ősei és utódja — a fia — juhászok. Százmyolcvan évvel ezelőtt jött be Bajorországból a dédapja. Merinói juhokat hozott magával. A fia ma egyetlen lakosa, családjával, a kiskarácsonyi pusztának, ahol apja mesterségét folytatja.

És hogy élete mégsem volt eseménytelen, azt a faragásainak köszönheti.

Népművész, a szó igaz értelmében. Ma is a nép irányítja művészetét, környezetének kívánságára farag, olyan tárgyakat és eszközöket, amelyeket a napi munkában szükségesek, vagy gyönyörködtetésre valók...

Régebbi munkáit múzeumok őrzik. Meg természetesen a rokonok, ismerősök, akik meg kapták őket.

Szerencsére. Mert ahhoz, hogy Pista bácsi munkásságával megismerkedjünk megsem kellett bejárni az ország múzeumait, elég volt az ismerősök, családtagok „gyűjtőmunkája", hogy 1933-ig visszamenőleg megismerői lehessünk faragott tárgyainak.

A lakásban ugyanis alig található valami faragványaiból. Csak a legszükségesebb. Egy borotválkozó tükör, egy képkeret meg az öreg útitárs: egy bot. Özláb a fogója, a nyele meg dúsan faragott.

— Nemrégen faragtam neki új nyelet. Már a másodikat nyüvi. Itt van a vaspánt, amelyik összefogja a fogantyúval.

— Mióta farag Pista bácsi?

— 1926-ban kezdtem. Szükség volt valamire a ház körül, sikerült kifaragnom. Azóta aztán szinte állandóan faragok.

Pista bácsi „műterme" ott van a konyha közepén. Egy hokedli meg egy szék a berendezés. Télen zörög is az asszony, mert kerülgetni kell a szűk helyiségben. Minden fúró-faragó szerszáma elfér egyetlen cipősdobozban.

— Tanulta valahonnan a faragást?

— Nem tanultam én azt soha. Egyszer még a papoktól kaptam egy könyvet, kalotaszegi faragások voltak benne. De már azt sem tudom hol van.

Most éppen egy kanalat meg egy villát készített el fából, sótartóval. Az evőeszközök végén érdekes csüngő látható.

— Ezt én magam találtam ki. Egyetlen darab fából van az egész. Nem mondom, elég komoly munka, amíg a kis csüngő kialakul.

— Ugyanilyen csüngő van a borotválkozó tükör fiókján. De az egy lakatot formáz.

— Ezt még 1933-ban csináltam. Sajnos, a csüngő letört, nem bírja a nagy terhelést.

Sótartó, favilla, fakanál, a végén makk csüngővel.

(Foto: Kabáczy)

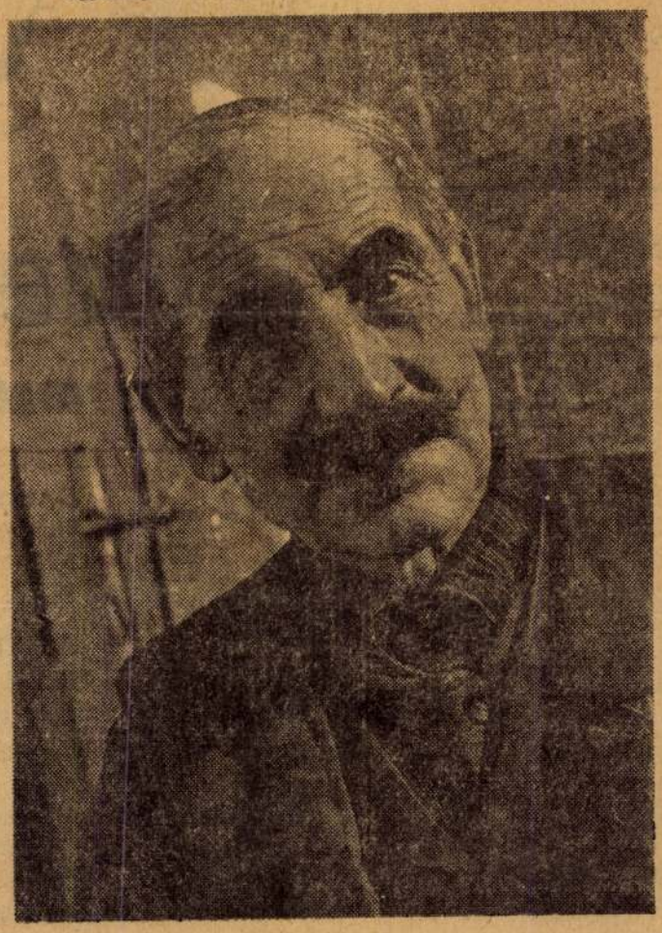

Pista bácsi nyersanyagát az erdő termeli. Sokat jár ki az erdőre, nézegeti a fák hajlatát, keresi a faragásra alkalmas anyagot.

De a díszítményeket, a motívumokat is természet hozza számára. Faragványain dús a növényzet, állatok sétálnak az indák között. A bot szárán őzike tölgyerdőben, dús búzakalász, a bot fején kígyó és kos tekerőzik. De megjelenik az ember is, a sótartó fogvájó tartója — egy juhász.

Gazdag, áradó ornamentika. A népművészet mindig megújuló, a természettel szinte együtt sarjadó, növekedő világa.

— Arra büszke vagyok: soha életemben két egyforma tárgyat még nem készítettem. A most elkészült munkák között ott feszít öt darab szipka is.

— Itt dolgozik egy szabolcsi gyerek, ő viszi majd haza ajándékba. A szipkák mindegyikén ott a monogram, meg annak a születési évszáma, akié lesz.

Aztán ez az öt szipka is messzire kerül Nagykarácsonyból, hogy az ország túlsó felében öregbítse a fafaragó juhász hírnevét.

Torday Aliz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

VIDEOTON

Rádió és Televíziógyár

FELVESZ:

MŰSZERÉSZ,
GÉPLAKATOS,
ESZTERGÁLYOS,
MARÓS
szakmunkásokat,
GYORS- és
GÉPÍRÓKAT,
valamint
FÉRFI és NŐI
BbetaníTOTT
MUNKÁSOKAT,

Jelentkezni lehet:

VIDEOTON Rádió- és Televíziógyár
Személyzeti Főosztály,
Székesfehérvár, Berényi út.

2796.

mindenki
FELFIGYEL RÁ...

Hirdessen
lapunkban

ó ünnepi műsorából

pi zenekara
és
zel
ával
úsz perce
etek
ől
Versek) (Ism.)

Színházat

a

Mai költők
(Ism.)

olytatása

BUDAPEST
ilmösszeállítás
agyar játékfilmje:
VB:

zül. Lapok az
ak irodalmából

TV-film. II. rész

ás

ovákia
22.

13.38: Rádiólexikon
14.08: Művészlemezek
15.08: Magyar Parnasszus. Mindenféle emberek. Karikás Frigyes elbeszélésének rádióváltozata (Ism.)
16.05: Részletek a San Remo-i könnyűzenei fesztivál műsorából
16.45: Msztyiszlav Rosztropovics gordonkázik, zongorán kísér: Maria Karandasova
17.05: Legkedvesebb verseim Elmondja: Kovács Mária
17.18: Vásárhelyi Zoltán Kodály-műveket vezényel
17.40: Nemzetközi turmix
18.00: Nótakedvelőknek
19.10: Népdalaink nyomában
19.30: Közvetítés a VASAS—FTC bajnoki labdarúgó-mérk. II. félidejéről
20.20: Vendégszerkesztő: Réti József Operarészletek
21.00: Közvetítés a Pesti Színházból Hordók. Színmű két részben
23.05: Sztravinszkij: Persephone
0.10: Magyar népdalok

TELEVÍZIÓ — BUDAPEST
8.40: Felsőfokú matematika
9.20. Orosz nyelvtanfolyam haladóknak
9.45: Zebra
10.00: Rajzolj velünk!
10.50: A Magyar Rádió országos hegedűversenye. Díjkiosztó ünnepség és a győztesek hangversenye
11.30: Ki miben tudós? Ünnepélyes eredményhirdetés
16.28: Francia nyelvtanfolyam haladóknak
16.55: Reklámműsor
17.00: Boross Lajos muzsikál
17.20: Delta
17.50: A világ térképe előtt
18.00: Sébastian

FI-GYE-LEM!

GAZ 51-es, GAZ 63-as típusú elhasználódott tehergépkocsit felújítottal 35 000 — 38 000 Ft-ért

AZONNAL KICSERÉLJÜK

GAZ fődarabok javítását (motor stb.) csere alapon vállaljuk. Külön kívánságra a gépkocsit új gumiabroncsokkal, és új akkumulátorral látjuk el.

GAZ 51-es és GAZ 63-as tehergépkocsi típusban II. szemlét, középjavítást vállalunk. Mezőgazdasági üzemek részére a 20 %-os kedvezményt biztosítjuk.

Du contenu:Lloyd George. - Rathenau-Barthou - Bratiano - Benes - Bethlen - Bánffy - Litvinoff, etc.

51.) Benes Klára: A nevető ember. Mesekönyv. Reiter László rajzaival 4° Bp.: Amicus. 15.--
A Vangilder papiron készült 25 példány 21-e. Kem. papir köt.

52.) Benitzki P, Magyar rythmusok avagy versek 32° Debreczen: Kállai, 2 lev. 298 l. és 9 lev. 8.--

53.) Béranger, Ma biographie. Ouvrage posthume. Orné d'un portrait dessiné par Charlet. Gr. in-8° Paris: Perrotin, 1857. d-veau, rouge. 3.50

54.) Berens, L.H., The Digger movement in the days of the commonwealth, as revealed in the writings of G. Winstanley, the Digger. (Mystic and rationaliot communist and social reformer) 8° London:Simpkhin 1906. Or. cloth. 3.60

55.) Berenson B.: Dipinti Veneziani in America. Traduzione di G. Cagnola. Con 111 tavole. 8° Milano 1919. L. 12.--

56.) Berg Bengt. Die Liebesgeschichte einer Wildgans. Mit 81 Abbilddungen. 8° Berlin: 1930. O.L. 2.50

57.) Berken, E., Malerei der Renaissance in Italien. Die Malerei der Früh- und Hochrenaissance in Oberitalien. Mit 13 Tafeln u. 276 Textabb. 4° Potsdam 1927. (Hbd. d. Kunsteiss.) Or. Hl. 15.--

58.) Berlin, Unser. Ein Jahrbuch von Berliner Art und Arbeit. Hrsg.von Weise, A., Mit Zeichnungen und 3 Abbild. im Text. Gr. 8° Berlin O.L. 3.--

59.) Bertall Les romans populaires. Illustrés par Bertall. Paris: Barba 1849. petit in 4°, 64, 64, 64, 64, 64 p. rel. on d.veau vert 6.--
Le volume contient des romans par P. de Kock, A. Ricard, F. Cooper.

Reiter László

1879. En converture toile. 6.--

75.) Brieger, L.: Das Aquarell. Seine Geschichte und seine Meister. Mit 200 Abbild. u. 8. Mehrfarbendrucken. gr. 8° Berlin. Hl. 12.--

76.) Brod, M. Amerl. doman. Amsterdam kl. 8° 1937. Lwbd. 3.--

77.) Broodcoorens, P.: Le roi de la nuit. Lithograhpies de Roger van Gindertael. Exemplaire numeroté No 52., impr, sur vélin épais. 3.--

78.) Brosamer, H.: Das Kunstbüchlein des Hans Brosamer von Fulda. Nach den alten Ausgaben in Lichtdruck nachgebildet 5 S. Text u. 24 Bilderseiten. 4° Berlin 1882. 2.--

79.) Browning, E.B.: Sonnets from the portuguese. London: Hacon u. Rickets 46 p. cart. Red. initials. 3.--

BUDAPEST.

80.) Alt féle szines lithográgiák első (irás előtti) levonatai István fhg. szálló. - Gellérthegy előtti dunai hajókkal. - Magyar király szálló. - József-tér. - Görög templom a Dunaparton. - Darabonként 12.--

81.) Budapest. - Alt Rudolf. Buda-Pest. Előadva 32 eredeti rajzolatban A.R. által Pesth und Ofen. Illustriert in 32 Originalzeichnungen von R.A. Rajzolta Sandmann, nyomt. Rauh János. Pest: Hartleben, 1845 haránt 8°, 67 l. 1 sztlan lev. 90.--
A 40-es évek Pest-Budájáról rajzolt gyönyörü városrészletet ábrázoló, szines kőnyomatu képek. Párhuzamos magyar és német szöveggel.

82.) - Buda-Ofen. - Buda látképe. A vár és a felső város. A József-templom és kolostor. A Batthyány és Eszterházy paloták. Halász bástya. A török mecset és

---

Lantos Tudományos Antiquariuma.
Budapest, IV., Muzeum-körut 3. Félemelet.

1938. febr.

Reiter László

Illusztrációi és könyvművészeti tervei, a Reklámművészek Társaságának első kiáll.-án az Iparművészeti Muzeumban.

P.H.930.IV.13.

Reiter László

iparmüvész

Iparmüvészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparmüvészeti Muzeumban - könyvmüvészeti munkákkal szerepel.

Pesti Hirlap
1935.XII.4.

Reiter László tanár

* **Előadás a könyvművészetről.** *Reiter* László tanár, az *Iparművészeti Társulat* könyvművészeti kiállításának rendezője szerdán délelőtt 11 órakor az iparművészeti muzeumban, *Gerevich* Tibor professzor hallgatóinak előadást tart a könyvművészetről. Érdeklődőket szivesen látnak.

m. 934. V/20

M.934.V.20.

Reiter László, grafikus

A Könyv és Reklámművészek Társasága alapító tagja. Kiállításuk az Iparműv. Múz-ban 1930, ápr. 47.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz. Évkönyve. XI. 1960. Bpest, 1961. Franklin Nyomda.

MDK

Reitter László

az Egyesület elhalt tagja.

Magy. Rézkarcoló Müvészek Egy. 25. kiáll.
Szalmássy Gal. 1948. febr.

MTA

MDK

Reitter László

Lamacs:Sicilia,1928.

Magyar művészek fametszetü könyvillusztrációi

Magy.Iparművészet,1930, 260 l.

media sei opere all'anno, avremmo un totale di 4758 capola-

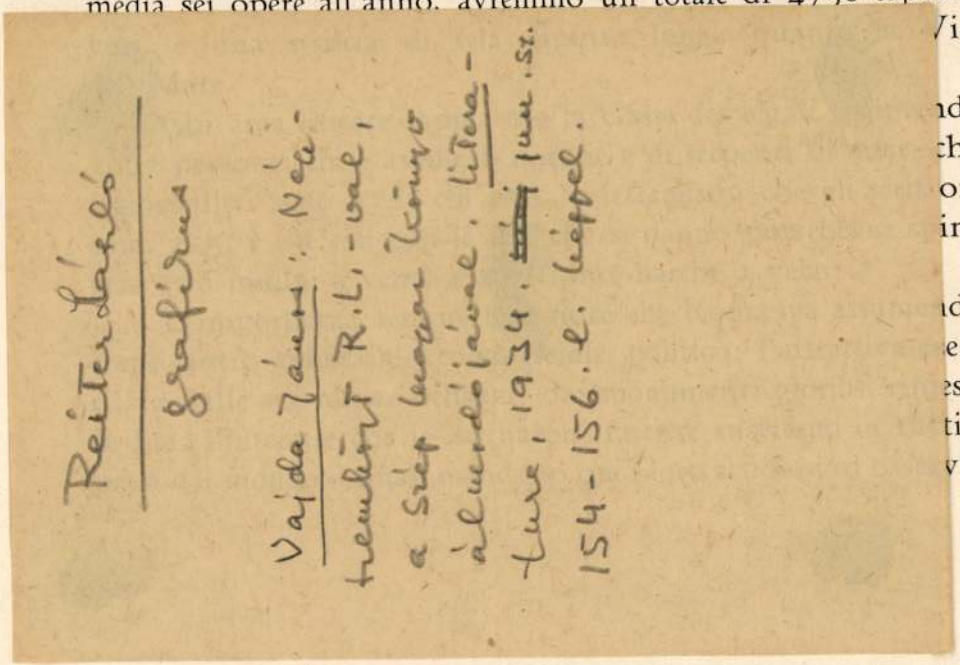

Salone del Ministero delle Corporazioni.

sonale di servizio 20.791; in totale 91.026, di contro a 46.475 capifamiglia impiegati.

Passando alle professioni liberali apprendiamo che i sanitari sono i più numerosi 7475; gli insegnanti 7387. Ed eccoci agli artisti: che concerto faranno gli 864 musicanti, suonatori e organisti, è difficile immaginarlo; se poi ognuno dei pittori, scultori, miniatori, incisori, che sono 793, eseguisse in

Reiter László

U.337.

Pesti Hirlap. 1930. okt. 3. (Magyar grafikusművész külföldi kitüntetése.)

A monza-milánói nemzetközi iparművészeti kiállításon könyvillusztrációért olasz nagyállami aranyérmet kapott. Ereket a grafikai munkákat a mainzi Gutenberg-Museum is megvásárolta.

az O.M.Szépművészeti Muzeum

főigazgatója

r e v i c h T i b o r urnak,

rszágos Bizottsága elnöke,

B u d a p e s t .

Reiter László

l.

Forgó Pál:

Új épitészet.

Bp. 1928.

155 l.

ését és ujra fröcskölését tenné szüksé-
a már folyik; mindezért sürgős annak
het és kell megmenteni a Lotz-freskókat.
n, sziveskedjék engem telefonon felhivni,
l beszélhessünk.
ességét előre hálásan köszönöm,

kiváló tisztelettel:

Márton

Válasz
XI. 12
levelező lapon

Reiter László

az alábbi műben fenti fametszetei.

~~ktatásügyi miniszternek jelen kelet~~

~~ámv. VII.és Csekkosztályhoz intézett~~

Rónai Mihály András: Első ének. Versek. [Bp. 1931] - Ism.

Literatura. VI. 1931. 4. sz. 129. l.

hogy a 127.690. számu csekkszámla ter-

k K á l m á n műszaki tanácsos kezei-

15113/1939.szám.

III.

A Műemlékek Országos Bizottsá

tek. Elnökségének,

Budapest

Folyó évi február hó 14-én 10

szám alatt kelt felterjesztésére, tu

más és megfelelő további eljárás vé

másolatban megküldöm azzal, hogy az

szeg elszámolás kötelezettsége melle

Reiter László

grafikus

koll. kiáll.

erőd

Ujság. 1934.

márc. 18. (e.a.:

Az Ernst-muzeum

csoportkiállitása.)

NEGHIAQ

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Reiter László

kell. kiáll..

Ujsag. 1931. marc. 15.
(e.a.: Az Ernst-muzeum
csoportkiállítása.)

díszítették. Egyébként a mi Sí
ható egy írásos bizonyíték arra
művészet ihlette: a G. P. R.
pedig a jó íráskorszak betűtíp
hogy a régi írást pontosan máso
semmiesetre sem egyeznek ro
írásformákkal. A kőről és a felir
(CIL III. 3650) anélkül, hogy
emléket antik-rómainak tartotta
rásánál a mi darabunk a köv
Marmor eadem Tab. lit. C. Scu
omnes partes politum, per trans
ad dextrum eumque inferiorem
positam figuram hominis nudi,
infra cuius pedes hae litterae
»Genio populi romani« legi debe
litográfia után ítélve 1827-ben
megvolt. Legalább is a lábszár é
így a jobbkar ezt sejteti. Math
mely azonos Lepold prelátus úr
(79. p. 123.§): Absque dubio si
lit. H. per medium confractu
quasi pugionem vibrantis in sua
figuram extentans, solitamque
Ennél a térdelő alaknál, ahol
hiányzik, sem a szövegben, sem
sos technikát, bizonyos, hogy

Reiter László

az alábbi könyv
fametszetű díszeit,
a fejléceket, kezdő-
betűket és zárodíszeket
fenti
készítette.

Lukács György dr.

Magyarok a
kultúráért.
Bp. 1929.

Vácon 5897

Reiter László

l.

M. Bibl. Szemle

1925. 71. l.

21307

922.	9750	9750	21307
1883	16.12.1831	16.12.1831	

MDK

Reiter László, grafikus, könyvművész 1

Reiter László 1920-ban hozta létre kiadóvállalatát, az Amicus t. Kiadói munkássága 1921–1924 között a legszámottevőbb. 1927-től újra felfelé ívelő kiadói tevékenysége: főleg művészettörténeti tanulmányokat jelentetett meg, és főművét Benes Klára: A nevető ember cimű meséskönyvét saját: Reiter László illusztrációival.

Szíj Rezső: Reiter László és az Amicus kiadó 742–744.

A Könyvtáros, Bp. 1964. december XIV/12

MDK

Reiter László, grafikus könyvművész

2

Az alapos és Reiter László grafikusi, könyvművészi munkainak részleteire is kiterjedő ismertetés nagyon jó tájékoztatást ad.

A könyv művészei

Szíj Rezső: Reiter László és az Amicus kiadó

742–744. lap.

A Könyvtáros, Bp. 1964. december XIV/12.

Reiter László

Reiter László (1894–1945): író, műgyűjtő, grafikus, a magyar könyvművészet kiváló képviselője.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim Bp. 1977. Corvina

MDK

Reiter Lánló, grafikus

Ady párizsi notesz könyve fedélterve : Repr

Reiter Lánló egyik kötésterve : Repr

Szíj Rezső: Reiter Lánló és az Amicus Kiadó
742–744. lap

A Könyvtáros, Bp. 1964. december XIV/12.

MDK

Reiter László, grafikus

Egék illusztrációi körül:

1.) Doktor Dolittle - könyve (Káldor I. kiadása)

2.) Juhán Andor: Helló, itt London (Révai, 1934.)

3.) - Magyarok a kultúráért c. kötet

4.) [Kapanez] - La Hongrie et la Civilisation (Paris)

A könyv stb művénei

Szíj Rezső: Reiter László és az Amicus Kiadó 742-744. l.

A Könyvtáros, Bp. 1964. december XIV/12

Reiter László

Nem tanulta ki a nyomdászatot.

Szíj Rezső: Könyvdísz, illusztráció, reklámgrafika. — Ipari Művészet, 1967. 2. sz., 52. l.

REITER LÁSZLÓ, grafikus,iró

Grafikus,iró,a magyar könyvművészet kiváló képviselője a Magyar Bibliophil Társaság alapitója,vezetője volt. Szijj Rezso irt róla:Az Amicus és Reiter László .Művészettörténeti Értesitő,1968.I-II.58.old.---357.old 21.jegyz

AKNAI TAMÁS: Szecessziós sajtógrafika 347.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XIV-Xv. évf. 1969-1970. Pécs, 1974

Reiter Frankl könyvművén

L.: Keleti Artúr

Új R.: Egy magy könyvművén ... 174-175.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1970. márc. XX/3.

Reiter László, grafikus,
könyvművész

Szíj Rezső: Az Auricus és Reiter László
könyvművészete c. cikke.

–: Bibliográfia a bibliofiliáról

409–410.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. július

XXI/7.

Reiter Ladyló (1894-1945)

„Vízparton" Vízfestmény 34x24

S. l. j. Reiter Ladyló

Kikiáltási ár: 1500 Ft

BÁV 39.Képaukció katalógus 1976 május

Reiter László

l.

Forum

1934. 146. l.

Haynaů Gyula:

~~A honvédet megaja~~

A Városl

~~a előtérben~~ egy bakr

ruhába ~~viselő~~ öltözött félkez

ben látható bankó

„F. Z. M. Haynaů ím

a bal sarokban: „Be

(lég alól balra: „Eigenth

Középütt: „Wien b

Gra

s jobbra: „Mit Vo

Könyomat, me

Ltsz

Reiter László

Thieme Becker

XXVIII. 143. l.

Lyka

Reiter László

l.

Nagy Zmodkönyvill

11. l.

Reiter László

wód

z

Évkönyve, A Magyar Bibliophil Társaság —, I. 1921–1928. Bp. 1928.

Reiter László

Hut. 1894

l.

Namkönyvem

19. 1.

Keppel

WETZSTEIN PÉTER
hadirokkant és lapterjesztő
= PÉLMONOSTOR —

Reiter László

Rózsa Miklós: Művészet és szépség c. művéhez [Bp 1943] részére a fába metszet díszeket és a tipográfiát fenti rajzolta.

Gitározó leány c. fametszete repr. u o. 84. l.

Reiter László

pod

Rosner Der Holzschnitt

Kepekkel.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Reiter László

Rosner Ungarske

32. 33, 129, 130. l.

Képekkel.

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Reiter László

irod

Rosner De Grafiske Fag

258, 259. l

kepekkel

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Reiter László

rod
z

Rosner Nordisk

417. l.

DEUTSCH JAKAB
nyvkereskedés — Buchhandlung
PALÁNKA

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Reiter László

Kovács K.: Az új drámai. Amicus kiadás 1927

Lamacs: Sicilia. Amicus kiadás 1928

Molnár: Stella. Amicus kiadás 1928.

Fenti jegyzetekkel

Békés

Reiter László

9 műve az oslói
magy. graf. kiállitáson

środ

Ungarsk 1934

Reiter László

Kül. Bpest 1894.

l.

Hung 1937

1 műve a londoni
magy. grafikiállitáson 1937

Reiter László

9 művel vett részt
a lembergi magy. graf.
kiállitáson
erőd

Tow 1935

Reiter László

grafikus

Roll. kiáll.

Ernst Múz. 146. kiáll. Sat.

l. könyvárusban

Bányászhalál.

REITER LÁSZLÓ

169 Családi ház Mgtul.

Nemzeti Szalon 1930.

Kut Jan.

1942. ber.

A

SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG

MŰVÉSZTAGJAINAK

NYOLCADIK KIÁLLITÁSA

[illegible] cedulázva van

286 **Smiles, S.:** Der Charakter. Übertr. v. H. Schmidt. Mit Bildnis. Leipzig, orig. Lein. 6.–

287 **Sombart, W. u. A.:** Judentaufen. München, 1912. 6.–
Besprechung d. Frage: ändert die Taufe die jüdischen Eigenarten? Meinungen berühmter Schriftsteller, Professoren, u. A.

288 – Die Juden und das Wirtschaftsleben. Leipzig, 1911. Orig. Umschlag. 20.–

289 – Die Zukunft der Juden. Leipzig, 1912. 5.–

290 **Somme,** An der – Hgb. v. einem deutschen Reservekorps. 321 Lichtbilder z. Erinnerung an die Zeit des Stellungskampfes u. der Abwehr der englischen Offensive. Neue Folge „Zwischen Arras u. Péronne". München, 1917. 5.–

292 **Stanek, J.:** Rukovet Dejin literatury Ceské. Praze, 1923. 96 p. 4.–

293 **Stronach, A. L.:** Simple history of English Literature. With illustrative extracts. 1896. Orig. cloth. 6.–

294 **Studio (The).** An illustrated magazine of fine and applied art.

301 **Szende Z.:** Die ungarischen Feldtruppen beim Zusammenbruch der Donaumonarchie, 1918. Freiburg, 1930. 6.50

302 **Szendy K.:** Budapest története. Budapest az ókorban. Szendy K. szerkesztésében írták: Tompa A., Nagy L., stb. 2 kötet. 43 képpel és 7 térképpel. Bpest, 1942. Félbőr. Új példány. 60.–

303 **Szent-Királyi M.:** H. G. Bretschneider első budai évei. 1777–1782. Fejezet a magyar fölvilágosodás történetéből. Bp., 1938. 4.–
Bretschneider: a budai egyetem könyvtárosa, „irodalmi kalandor".

304 **Szviezsényi Z.:** Hogyan veszett el a felvidék? Bp., 1921. 4.–

305 **Taylor, D. D. C.:** Good housekeeping with modern methods. Including a section on catering. With portrait of the author and much illustrations. London, 1933. Cloth. 12.–

306 **Télfy, I. B.:** Corpus juris Attici. Graece et latine. E fontibus com-

London. Egyes kötetek, a kiadó eredeti vászonkötéseiben, 28., 32., 34., 36–40., 44., 50–51., 54. (1903–1908., 1910–1912.) egyenként 12.–

294a **Studio Year Book** of decorative art. Ered. kiadói vászonkötésekben. 1907, 1909, 1913. Egyenként 12.–

295 **Suetonius Tranquillus:** Császárok életrajzai. Ford. Székely I., Bpest, 1890. 402 l. 7.50

296 **Supka Géza:** Hősi ének Dzsangárkánról. Kalmük népéposz. Ford. és bevez. S. G. Bpest, 1941. 2.–

297 **Surányi L.:** Masaryk vétke a dunai népek ellen. Bp., 1930. 32 l. 2.–

298 **Szabó D.:** Az egész látóhatár. Tanulmányok. 3 kötet. Bp. Félvász. 30.–

299 **Szabolcsi Bence:** A zene története. 84 képpel. Bp., 1940. Ered. vász. Betűrendes névmutatóval. 14.–

posuit, commentario indicibusque instruxit I. B. Télfy. Pestini et Lipsiae, 1868. gr. 8°. Félvász. 664 l. Görög-latin szöveggel. 20.–

307 **Terentius, Publius:** Ausgewählte Lustspiele. Deutsch v. J. Herbst. 6 Bändchen in 1 Bde. (Langenscheidts Klass.) Stuttgart. Or. Hleder. 6.50

308 **Textilkunst, Deutsche,** in ihrer Entwicklung, bis zur Gegenwart. Von R. Jaques. Geleitwort v. H. Croon. Mit 225 Abbildungen u. 6 farb. Tafeln. Berlin, 1942. 4°. Orig. Hlein. Neues Exemplar. 35.70

310 **Thália, Magyar.** Játékszíni almanach 1853-ra. Szerk. Vahot I. Első évfolyam. 4 kő- és 2 fametszettel Pest, 1853. Er. fvász. 40.–

311 **Thun A.:** A nihilisták. Az orosz forradalmi mozgalmak története. Ford. Szentgyörgyi Vörös D. Bp., 1884. Er. borít. 6.50

Reiter László

l.

Ernst Museumkiäll.

146. n.

1934. März

i karának, különböző bizottságok és
elők rangbeosztását, az állami hivatal-
ndóságait.
óbb 1932. évben kiadott címtár

ozásokkal

tjuk nagybecsű figyelmét felhívni arra
tt mű 1935. évi kiadása

elent

t azoknak, akiknek a hivatalokkal
n áttekinthető tiszta képet nyujt.
űvet korlátolt példányszámban adta
i szándéka esetében tisztelettel arra
veleződlapon, fenti címre mielőbb hoz-

16 pengő

glaltatik benn.

Teljes tisztelettel

ÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
NYAI TERJESZTÉSI IRODÁJA.

T., Budapest. — 92.590

Reiter László

l.

Ernst Mur. Bi. kiáll

258. sz 265. sz

a della Robbia.

3-án. † ugyanott 1525 aug. 4-én.

Jézussal és ker. szent Jánossal.

fekvő Jézusnál, ki jobb kezét
a testén átvetett kendőt fogja,
át, a háttérben pedig keresztelő
kel. Fejöket dicsfény övezi. Öltö-
mely vállaira omlik, bő palást
jjú magas ruha. A kép gyümöl-
zemlélhető.

mázzal, átmérői 72 : 72 cm. — Lelt.
ius 4-én E. Costantinitől 3000 lirán,
tatott 1895 augusztus 31-én (246–
lásd az 54347–895 és az 1895
. előadmányi ivet. — Az elszámo-
ber 28-iki 4561 (635–900) és az
ln. sz. leirat (464–901).
lajstr. 9. l. — Verzeichniss № 63.

T 3 – 15

881. KNIEWALD KAROLY, Esztergomi benedictions

882. KNOBLOCH, HANS, Die Judasglocke. Schausp
Stuttgart u.Berlin, 1918. Er.ppkts

883. KÓBOR TAMÁS, A bolsevizmusról a bolseviz
1919. Fve

884. KOEPPEL EMIL, Byron. Ford.: ESTY JÁNOSNÉ
Magyarországon. Irta: MORVAY GYŐZŐ. Bpes
Er.vkts

885. KOHUT, ADOLPH, Bismarcks Beziehungen zu
rischen Staatsmännern. Beflin, 1915. Fvk

886. KOKOSCHKA, OSKAR, Dramen und Bilder. Lei
Illusztrációkkal

887. KOLLAR, ADAM FRANC., Historiae diplomati
tus Apostolicorum Hungariae regum libri
1762. K.4r., egykoru márványozott bőrköt
2 rézmetszetü mellékletével és rézm.cimv

888. KOLLÁR JÁNOSNÉ, SZENTMIHÁLYI KLEMENTINA,
Zala-Egerszeg, 1894. 4r., 3 kötet, er.di
metszéssel

889. KOLLÁNYI FERENCZ, Esztergomi kanonokok.
gom, 1900. Fve,felvágatlan példány

890. KOMLÓSSY, FRANZ v., Das Rechtsverhältnis
Herzegowina zu Ungarn. Budapest, 1909. F

ie. Bpest, 1941.Fve 2.-

iel in vier Akten.
3.-

mus alatt. Bpest,
4.-

. Függelék: Byron
t, Akadémia. 1913.
3.-

Ungarn und zu unga-
ts 3.50

pzig, 1913. Fve.
4.-

cae iuris patrona-
tres. Vindobonae,
ésben. A Szt.Korona
ignettel 32.-

Napló-jegyzetek.
szes vktsek arany-
16.-

1100-1900. Eszter-
6.-

Bosniens und der
ve 3.-

, vagy is
l Ma-
sa,1827.
8.-
2.-

on. Bpest,
. Ppkts 4.-

jzaival.
2.-

laszul
2.-

ÓZSEF,
3 kötet-
20.-

eliebhaber,
at Vorle-
5.-

N. 94
60.-

. Bpest,
2.-

1927.Fve 2.-

Reider László

Magyar Grafika

1927 94 – 95, 97. l.
(v. m.: Szemelvények
Reider László munkái-
ból.)

Reiter László

Ernszt Mur. kiállításai

CXXXI. 1932

258, 265

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

A letarolt Erdély

Irta: SZILÁRD VILMOS

1. A régiségüzlet

Tehát induljunk Keletre, mondta a pesti régiségkereskedő, arra az Erdélyre gondolva, melyet »kincses« és »tündéri« jelzőkkel ruháztak fel azelőtt. A régi romantika varázsával indult neki a hosszú és fárasztó útnak, arra a vidékre, mely oly kedves és csábító emlékként él mindnyájunk szivében. A helyzet az ő szomorú valóságában így fest:

Amikor elhagyjuk jó két órai várakozás után a határállomást, már felkészülhettünk kissé, hogy Keletre érkezünk. Néhány perc alatt bent vagyunk Nagyváradon (Oradea). A nyüzsgő életből, a sétálók jó ruházkodásából itélve, itt gazdasági jólétnek, kultúrtörekvéseknek, jó izlésnek kell lennie. És ami evvel együtt jár: régiségkedvelést és művásárt sejtettünk. Nagy csalódás. Sehol semmi nyoma ilyesminek. De ez nem is csoda. Hiszen egész Nagyváradon alig van akár gyüjtő, akár olyan régi család, amelyiknél a régiséggyüjtésnek kultusza volna. Azonnal észrevehető ez, ha belépünk az egyetlen számottevő régiségüzlet raktárába. Merkantil szőnyegek, új porcellánok, poharak, bronzok nagy tömegben. De semmi olyan amin megakadhat a szem, semmi olyan, ami jó, kvalitás, az nincs. Másfélnapi hiábavaló autózás után a környéken nyugodtan mehetünk tovább.

A következő állomásunk Kolozsvár (Cluj). Az élet még lüktetőbb itt. Az emberek még elegánsabbak. Jó impressziókkal és a békebeli 5—6 jó címmel felszerelve indulunk neki a kutatásnak. A legszomorúbb csalódás. A békebeli patinás ékszerüzletek helyén új, fényes portaléval fogad a régi tulajdonos és márkás erdélyi ezüstök helyett kinál pontosan járó svájci és német órákat, kigyóalakú francia karkötőket.

Következik egy előkelő kép- és díszműárúüzlet. A kép: egytől egyig pesti árú, a műtárgyak inkább hanaui és pforzheimi eredetűek. Véletlenül akad régiség is: XVIII. századi puszpángfaragványok (Madonna és Piéta) darabonként átszámítva 800 pengőért, továbbá Louis XVI. templomi gyertyatartó. Nyolc darab, egyenként nem eladó. Közülök kettő használható, bár törött és lemosott. A többi temetkezési intézet kelléktárába való. Ára: 1200 pengő. Megyünk tovább! Most végre egy igazi régiségüzletbe lépünk. A tulajdonosok persze magyar emberek. Készségesek, előzékenyek. Véletlenül végignéztük néhány vevőnek és érdeklődőnek alkudozását, hozzánemértését. Ugy éreztük magunkat, mintha otthon volnánk. Biedermeier, egyszerű empire és barokkbútorok a raktárban. Azonkívül egy-két igen jó magyar kép is. Thorma János: Tavasz-t ábrázoló olajfestménye, Molnár Józsefnek: »Igen, nem« című nagyméretű genre-képe. Áraik teljesen az itteni viszonyokhoz szabva. Venni tehát itt sem lehet. Talán másutt nagyobb szerencse fogad bennünket. Menjünk tovább Nagyszebenbe (Sibiu). Itt az első állomásunk a »Schatzkästlein«. Történelmi hangzású név. A szép, régi szász piac egyik legrégibb emeletes házának lépcsőjén jutunk fel az üzletbe.

A Telek-tér jut eszünkbe, mikor a lom-raktárba belépünk. Bizományi üzlet ez a kincsesláda amelybe mindent beraknak eladásra a jó odavalósiak. Ócska ruhát, törött háztartási tárgyakat épúgy, mint műtárgyakat. Utóbbit csak akkor, ha volna nekik. Egyszerű erdélyi korsó van vagy 80 darab, áruk átszámítva 10—14 pengő, magyar viszonyokhoz mérten eladathatatlanul hibás céhkorsó 250 pengő, valamirevaló kalotaszegi varrottas lepedőszél 150—180 pengő. Biedermeier arany és ezüst mütyürkék, kivétel nélkül hibás darabok, a hasonlóan magas árakon.

Az Egyeteminyomda jubileumi kiállítása

Irta: REITER LÁSZLÓ

Sokan nem is tudják, hogy a könyvritkaságok között is első helyet foglalnak el régi könyv- és nyomdai katalógusok. Ezeknek nem tulajdonítottak jelentőséget és használat után elkallódtak. Így nagyon kevés példányban maradt fenn a Kir. Magyar Egyetemi-nyomda 1824-ből való betűmintakönyve, melyet nagyon kevés gyüjtő mondhat magáénak. Ez a könyv már a nyomda kiadványai között is valóságos kincs. Tartalmazza egész betűkészletét, záróléceit, kezdőbetűit, díszeit. Tipografiai szempontból valóságos remekmű és azon a kiállításon, melyet a Nemzeti Múzeum dísztermében rendeztek a nyomda fennállásának 350 éves fordulóján, minden igaz könyvbarátnak a legmagasabb esztétikai élvezetet szerezte. A kiállítás régi anyaga valóban tanulságos látnivaló.

Vessünk egy pillantást erre a kiállított anyagra. A legrégibb nyomtatványok között első helyen említendő Telegdi Miklós könyve: »Az Evangeliomoknak magyarázatja 1578-ból.« Művészies rézmetszetű címlapúak Szentiványi Mártonnak a tudományok legkülönbözőbb szakaiból összeszedett érdekességei 1702-ből. Tökéletes tipografiájúak a XVI. és XVII. század nagyszombati darabjai. Nagyon érdekesek a nép számára készült kalendáriumok, melyek közül a legkívánatosabb az 1683. évi kalendárium rézmetszetű címlapjával, Nagyszombat képével, a nyomda rézmetszőjének, Nypoortnak mesterműve. Örömmel szemléli a bibliophil a Corpus Jurisnak nagyszombati és budai kiadásait. A magyar szépirodalom termékei is szépen képviselve vannak, melyek függetlenül a tartalmuktól, mint nyomdai termékek valóságos remekművek és a papír, a szedés, a betűtípus, a díszek ízléses harmoniáját mutatják. Ezeket a könyveket szeretettel és lelkesedéssel csinálták, készítőik művészek voltak és gondos alapossággal végezték munkáikat. A kiállítás érdekes látnivalói a nyomdának szerzőivel kötött szerződései és velük folytatott levelezései. A kéziratgyüjtő vágyódón áll meg Bacsányi János, Kisfaludy Sándor, Virág Benedek, Verseghy Ferenc kéziratai előtt, érdeklődéssel szemléli a III. Károlytól és Mária Teréziától kapott szabadalomleveleket és a Tudós-Társasággal 1834—44-ig kötött szerződéseket.

A háború befejezése után keletkezett nyomtatványok között legszebbek azok, amelyeket a budai Egyetemi-nyomda a Magyar Bibliophil-Társaság számára készített. Nemes egyszerűségével ható tökéletes munka Petőfi Sándor Cipruslombok című verseskötete, még pedig nem az editio princeps mintájára, hanem teljesen új beosztással, előkelő antiqua betűtípussal, merített papírra nyomott kiadás. A legritkább magyar könyvek közül való Apponyi Sándor gróf könyvritkaságainak leírása, a »Rariora et Curiosa«, Végh Gyula tollából. Ez a könyv mindössze 100 példányban nyomatott holland Van Geldern-papíron és ezúttal először közölt illusztrációkkal van ellátva. Tipografiája a legelőkelőbb angol munkákkal fölveszi a versenyt. Az Egyetemi-nyomda készítménye Ady Endre: Mégegyszer című verseskönyvének második kiadása a Bodoni nyomtatványokhoz hasonló köntösben, valamint, Csöndes Pál Goethe-fordításai az 1824-iki Mintakönyvben föltalálható eredeti empire-díszekkel. Itt készült Hans Sachs farsangi komédiáinak első magyar kiadása Angyal Géza fordításában, melyhez Holbein klasszikus képei vannak mellékelve. Ez a könyv karcsú antiqua betűivel minden idők egyik legszebb magyar könyve. Ezen utóbb említett öt könyv közül a nagyszerű kiállításon egy sem volt látható. Ugy látszik, legszebb dolgainak kiállításáról megfeledkezett a nyomda. Ellenben néhány tucat példányban láthatók Jászai Mari emlékiratai az érdekes tartalomhoz egyáltalán nem illő ízléstelen köntösben, valamint több példányban van kiállítva Divald: Magyarország műemlékei című díszműve. Hogyan lehetséges, hogy a mai Egyetemi-nyomda az ő nagyszerű multjához egyáltalán nem méltó kiadványokkal szerepel és hogyan távolodhatott el az előkelő történelmi tradicióktól a mai cipőpertlis tömegszállítmányig?

A Könyv 1927. 4 sz.

Kikiáltási ár pengőben

SZERZŐK S. K. AJÁNLÁSAIVAL SZALAY JÓZSEFNEK . . . . . 4.—

2195. KÖLTEMÉNYES KÖTETEK MAGYAR NYELVEN. (Bródy L., Bródy Miksa, Babits M., Erdélyi J., György O., Havas I., Jánosi G., Kollányi B., Komjáthy J., Könyves Tóth K., Kőrösi A., Kiss Gábor, B. Molnár Mária, Petri Mór, Pósa Lajosné, Rakovszky M., Szilágyi D., Takács Edith, Terescsényi Gy., Varga J.) 22 kötet . . . . . 4.—

2196. KÖLTEMÉNYES KÖTETEK MAGYAR NYELVEN. (Bajkay L., Barna J., Baja M., Endrődi B., Eördögh L., Gömöri J., Gyökössy E., Nagyfalusi J., Pelle J., Peterdi A., Sík S., Sió (Bagyik Ferenc), Somló Sándor, Terescsényi Gy.) 14 kötet 2.50

2197. KÖLTEMÉNYES KÖTETEK MAGYAR NYELVEN. (Babits M., Berda J., N. Czike G.-né, Lovich I., Diénes L., Gyomlay L., Ivády A., Kürthy Gy., Pósa L., Portik A., Raith T., Szász Béla, Tanka János, Varga Borbála, Varsághi J., Vályi Nagy G., Veér I., Várnai Zs., Zajti F.) 19 kötet . . . . . 4.—

2198. KÖLTŐK ALBUMA. Jelenkori magyar költők verseiből. Összeállította RADÓ ANTAL. 35 magyar festőművész képével. Bpest, Lampel. 4r., er. vkts RADÓ A. AUTOGRAMMJÁVAL . 5.—

2199. KÖNYVKATALOGUSOK. 460 drb. . . . . 20.—

2200. KÖNYVKATALOGUSOK. 502 drb. . . . . 20.—

2201. KÖNYVGYŰJTŐK ÉVKÖNYVE 1919-re. Szerk.: KŐHALMI BÉLA. Bpest, Lantos. 1919. 8r., fve . . . . . 1.—

2202. KÖNYVJEGYZÉK VÁLTAKOZÓ SOROZATBA OSZTOTT VÁNDORKÖNYVTÁRAK SZÁMÁRA. Bpest, 1902. 8r., fvkts . . . . 1.—

2203. KŐVÁRY LÁSZLÓ, Történelmi adomák. Kolozsvár, 1857. 8r., fve er. kék borítékban . . 5.—

2204. —, Erdély történelme. 6 kötet. Pest, 1859—68. 8r., fve, er. borítékokban. Mellékelve szerző gyászjelentése . . . . . 20.—

2205. KRAUSS, ALFRED, Die Ursachen unserer Niederlage. Erinnerungen und Urteile aus dem Weltkrieg. München, 1920. 8r., fve . . . . 2.—

2206. KREMMER DEZSŐ, A régi Buda és Pest könyvekben, képekben. Bpest, 1922. 204. sz. pl. 2.—

Kikiáltási ár pengőben

S. K. AJÁNLÁSÁVAL. MELLÉKELVE SZERZŐ S. K. LEVELE SZEGED 1916. FEBR. 27.-I KELETTEL EGY BARÁTJÁHOZ ÉS 2 GYÁSZJELENTÉSE . . . . . 5.—

2186. KOVÁTS JÓSEF, Versei. Melyeket halála után eredeti kéz írásaiból öszve szedett s ki adott FERDÖS DÁVID gyönki professor. Pest, Trattner. 1817. 8r., fvkts (melybe az er. borítékok be vannak kötve.) . . . . . 4.—

2187. KOVÁCS KÁLMÁN, A színpad erkölcse. REITER LÁSZLÓ rajzaival. Bpest, Amicus. 1927. K. 8r., er. fbőrkts 8. sz. pl. Van Gelder-papírra nyomva. Mellékelve REITER L. SZALAY JÓZSEFHEZ ÍRT S. K. LEVELE, melyből kitűnik, hogy a könyv ára 21.— P volt . . . 5.—

2188. KOVÁCH LÁSZLÓ, Megyerendezés. Pest, 1866. 8r., fvkts. Mellékelve EGY KIS PAPÍRSZELETEN SZERZŐ NÉHÁNY SORA 1888. II. 21.-i kelettel 1.50

2189. KOZÁRI GYULA, Comte, a positivismus és az evolucio. (Ismertetés és kritika.) Nagyvárad, 1905. 8r., 2 kötet, fvktsek . . . . . 4.—

2190. KOZMA LAJOS, Találkozás Hamupipőkével. RÉVÉSZ BÉLA novelláihoz rajzok. Bpest, 1909. 4r., er. fprgtkts . . . . . 2.—

2191. KÖHALMI OSKAR, Die Magyaren ihr Leben und Kämpfen vor tausend Jahren. Kulturhistorischer Roman. Ung. Weisskirchen, 1896. 8r., er. fvkts . . . . . 2.—

2192. (KÖLCSEY FERENC ÉS SZEMERE PÁL), Felelet a mondolatra néhai Bohógyi Gedeon úrnak. Pest, Trattner. 1815. 8r., fbőrkts. Szép széles margójú pl. (Somogyi Gedeonnak erre vonatkozó válasza az Értekezés a magyar verselés módjáról c. munkájában jelent meg.) . . 12.—

2193. KÖLTEMÉNYES KÖTETEK. 20 kötet ill. füzet. Részben a SZERZŐK S. K. AJÁNLÁSÁVAL SZALAY JÓZSEFNEK 2.50

2194. KÖLTEMÉNYES KÖTETEK MAGYAR NYELVEN. (Agyagási K., Baja M., Balázs B., Benedek János, Czibula A., Illyés Gy., Károlyi J., Kiss M., Komjáthy J. [mellékelve írott s. k. verse], Kosztolányi Dezső, Milkó Endréné, Palágyi L., Pazár B., Rab G., Szirbik A., Veér A., Veszprémi W. Jenő.) 20 kötet. RÉSZBEN

800. KOVACHICH, JOS.NIC., Scholae salernitanae praecepta conservandae valetudinis acceserunt alia diaetetica. Budae, 1821. Fvkts /melybe az er.boriték belekötve/. 4.20

801. KOVÁCS ÁGOSTON, Gleichenberg egy magyar embernek. Pécs, 1864. Fvkts 2.--

802. KOVÁCS KÁLMÁN, A szinpad erkölcse. REITER LÁSZLÓ rajzaival. Bpest, 1927. Fve 2.--

803. KOVÁCS LAJOS, A békepárt a magyar forradalomban. Válaszul Irányi Dániel röpiratára. Bpest, 1883. Fve 3.--

804. KOVÁTS MIHÁLY, Állati mágnesség mérőserpenyüje. Pest, 1818. Füzve. SZERZŐ S.K. AJÁNLÁSÁVAL "Tzimmermann Mihaelnek Tanára ap. Felsőség Udv. Tanácsosának, a Pesti [illegible] nak Pest, 1818.dec. 27.-i keltével" 7.--

805. KOVÁTS MIHÁLY, Antiorganon, az az: organarosta similia similibus curantur. /PARACELSI Op.Omnia./ Töldalék az Orgonarostához. Broussaisság, vagy nadálydühösség. Pest, 1830. Fve RITKA! 7.--

806. SZ.KOVÁCS SÁNDOR, Dalok a pusztáról. Bpest, 1886. Vkts.12r. 2.--

807. --, A csanádi papnevelde története. 1806-1906. Temesvár, 1908. Fvkts 2.50

808. KOZMA ANDOR, Versek. Bpest, 1893. Fve. SZERZŐ S.K. AJÁNLÁSÁVAL 5.--

809. KÓGL SZEVERIN, Mosonmegyei német kéziratos énekeskönyvek. Bpest, 1941. Fve 2.--

810. KÖLCSEY FERENCZ, Naplója. 1832-1833. Bpest, 1848. Fve 6.--

811. KÖNIG, JOHANN, Gestütskunde zum Gebrauche für Pferdeliebhaber, Ökonomen, Thierärzte, etc. und als Lehrbuch zu privat Vorlesungen. Pest, 1829. Fve /Rong.pl./ 7.--

812. KÖNNECKE, GUSTAV, Deutscher Literaturatlas. Mit einer Einführung von Chr.Muff. 826 Abbgn und 2 Beilagen. Marburg, 1909. 4r., er.ppkts 7.--

813. KÖTÉS. XVIII. századi préselt barna [illegible]kötéstábla /a "Liber Decretorum anno 1792. circulatorium/ hivatalos kötési szabványtáblája beltartalom nélkül/. Folio 8.--

814. KÖVÉR LAJOS, Szinmüvei. Pest, 1860. 2 rész egybekötve, fvkts 4.--

815. KÖZHASZNU ESMERETEK TÁRA a' Conversations-Lexicon szerént Magyarországra alkalmaztatva. Pest, 1831-34. 12 kötet, egyk.fbőrkötések 20.--

816. KÖZÖNSÉGES RÖVID ESMÉRETE AZ EGÉSZ POLITICÁNAK. Az állami igazgatási tárgyazó [illegible] magyar nyelvü munka a XVIII. század második feléből. Szerzője ismeretlen, de valószinüleg az EBECZKI TIHANYI család valamelyik tagja. K.4r., 172 számozott oldal. Egykoru ppktsben, jól olvasható irással 7.--

817. KRAUS, KARL, Bucsuztató. Halotti ének az Osztrák Magyar Monarkia fölött. Ford.: SZINI GYULA. Bpest, 1919. Fvkts 8.--

818. KREOWSKI, ERNST - EDUARD FUCHS, Richard Wagner inder Karikatur. Mit 7 Beilagen und 223 Text-Illustrationen. Berlin, 1907.4r., erfpergtkts 12.-

819. KRETZER, FRANZ XAV./VON KREUTH/, Leitfaden zum Vorträge über das natürliche Privatrecht. Verfasst auf höchsten

Nyerges Gomor 30. könyvaukció Ea. 1943

Reiter László

778. KLEIN ÖDÖN, Tiszától-Tiszáig. Visszaemlékezések és adalékok. Bpest, 1922. Fve 3.--

779. KLEINES BAUM GÄRTEL. Geschrieben in Kitsee dem 2-ten Novembr. 1756. Szines, tintával irt kéziratos imakönyv. Egykoru egészbőrkötésben 12.--

780. KLIMIUS, NICOLAUS, Iter subterraneum novam telluris theoriam ac historiam quintae monarchiae adhuc nobis incognatae exhibens. Hafniae et Lipsia, 1766. Ppkts 3.50

781. KLINGER, FR.M., Reisen vor der Sündfluth. Bagdad, 1810. Ppkts 2.--

782. KLONDIKE, The Chicago records book for gold seekers. Profusely illustrates. Chicago, 1897. Er. vkts 3.50

783. KLUPATY ANTAL, A magyar kereskedelmi jog kézikönyve. Bpest, 1901. 2 kötet, vktsek 2.--

784. KNEITEL, A., Galánthai Esterházy Pál Antal hg. Kőrajz. /1840 körül./ 29x23. Keretezve [illegible].--

785. KOENIG, ROBERT, Deutsche Literaturgeschichte. Bielefeld, Leipzig, 1879. Fbőrkts 2.50

786. KOHLMANN LIPÓT, A trencséni fürdő 1841-ben. Fametszet. 19x25. Keretezve 2.50

787. KOHUT, ADOLPH, Bismarcks Beziehungen zu Ungarn und zu ungarischen Staatsmännern. Berlin, 1915. Fvkts 5.--

788. KOLB, H., Der Ornamentschatz. Ein Musterbuch stilvoller Ornamente aus allen Kunst-Epochen. 80 Tafeln mit über 1000 meist farbigen Abbildungen. Stuttgart, 1883. Fbőrkts. /rong.pl./ 12.--

789. KOLINOVICS, GABRIEL, Nova Ungariae periodus, anno Primo gynaeco-cratiae Austriacae inchoata. Budae, 1790. Ppkts 2.--

790. KOLLÁNYI FERENCZ, Esztergomi kanonokok. 1100-1900. Esztergom, 1900. Fve 5.--

791. KOMÁROMY FERENCZ, Pártküzdelmek. Korrajz Erdély történelméből. Bpest, Aigner. Fve 2.--

792. KOMÁROMY JÓZSEF, Adatok Jászberény multjából. Jászberény, 1939. Fve 1.--

793. KONEK SÁNDOR, A magyar birodalom népesedési mozgalmai. Pest, 1862. Fve 2.--

794. KORÉH ENDRE, "Erdélyért". A székely hadosztály és dandár története 1918-1919. Bpest. 2 kötet, [illegible] 6.--

795. KOSSUTH LAJOS TESTVÉR SZABADMŐMÜVESI EMLÉKE. Bpest, 1894. Fve 2.--

796. KOSZORU. A Petőfi-Társaság havi közlönye, Szerk.: SZANA TAMÁS, Bpest, 1879. Fve /Vizfoltos pl./ 3.--

797. KOTTAKÖTET. 2 drb. az 1840-5P-es évekből. /Rong./ 5.--

798. KOTZEBUE, AUGUST VON, Meine Flucht nach Paris im Winter 1790. Berlin, 1883. K.8r., er.fvkts 2.--

799. KO[illegible]CHICH, MART GEORGIUS, Solennia inauguralia ser.ac potentiss.principem utriusque sexus qui ex Aug.stirpe Habspurgo-Austriaca sacra corona apostolica in reges Hungarorum reginasque periodo tertia redimiti sunt. Pestini, /1790/. Folio, fve /Foltos pl./ 3.--

NEGYEDIK TEREM.

PERLROTT-CSABA VILMOS FESTMÉNYEI.

88. Csendélet gitárral . . . . . 600.—
89. Csendélet álarccal . . . . . 800.—
90. Interieur . . . . . 700.—
91. Három akt . . . . . 900.—
92. Csendélet . . . . . 300.—
93. Cigányanya . . . . . 1200.—
94. Csendélet . . . . . 500.—
95. Modellek . . . . . 800.—
96. Kilátás a Kereszthegyre . . . . . 700.—
97. Nagybányai templom . . . . . 900.—
98. Reggelizö asztal . . . . . 700.—
99. Anya gyermekével . . . . . 1000.—
100. Terített asztal . . . . . 700.—
101. Cigánylány-fej . . . . . 400.—

LIGETI MIKLÓS.

102. Portrait-tanulmány. (Bronz.) . . . . . 600.—
103. Báró Herzog Mór Lipót. (Bronz, magántulajdon.)
104. Conrad. (Bronz.) . . . . . 800.—

ÖTÖDIK TEREM.

REITER LÁSZLÓ GRAFIKÁJA.

105. Könyvdisz. (Fametszet.)
106. Az egyiptomi herceg. (Mohácsi Jenő novellájához.) (Fametszet.)
107. Könyvboriték. (Az 1929. könyvdiszpályázaton oklevéllel kitüntetve.)
108. Ex libris. (Fametszet.)
109. Könyvdisz. (Fametszet.)
110. Könyvillusztráció
111. Fejezetcimlapok Lukács György v. b. t. t. „Magyarok a kulturáért" c. könyvéhez
112. Könyvdisz. (Fametszet.)
113. Könyvdisz. (Fametszet.)
114. Mintaoldalak Lukács György v. b. t. t. könyvéből
115. Könyvillusztrációk. (Fametszetek.)
116. Illusztrációk Benes Klára „Nevető ember" c. könyvéhez
117. Könyvillusztrációk. (Fametszetek.)
118. Ex libris. (Fametszet.)
119. Illusztrációk Kovács Kálmán „A szinpad erkölcse" c. művéhez
120. Illusztráció Dr. Lamacs Sándor „Sicilia" c. könyvéhez
121. Könyvdisz. (Fametszet.)
122. Fejléc Magyar Pál „A gyáripar" c. tanulmányához
123. Könyvboriték-tervek
124. Könyvboriték-tervek
125. Könyvillusztráció. (Fametszet.)

VITRINEKBEN. Könyvművészeti munkák.

Ernst Museum kiállításai.
XVIII. (1931)

Reiter László

Reiter László: Könyvillusztráció (fametszet).

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1932. 48. l.

tetek és rapszodikus szakadozottságok. Itt is a tónusok dúsnedvű csordulása ömlik egybe a felületen, széles, merész foltokban, ízesen és folyékonyan, tele fénnyel és levegővel, a tus leheletnyi felszívódásának és markáns egybetorlódásának fordulatos játékával, a technika számos, véletlen adta, festői érdekességével. Hangsúlyosan szövődik közbe a vonal. Olykor több szálra szakadozva, fesztelenül ide-oda csavarogva folytatja útját. Csak lazán sejteti a tárgyat vagy alakot. De ez a vonalbeli lazaság hozzátartozik a tusfoltok festői elevenségéhez. A vázlatos formán szabadon ömlik el a tónusok érzelmes lüktetése. Olyan ez a festőiség, mint egy kényelmes, bő ruha. Hogy a formaismeretnek, a rajztudásnak milyen biztos fegyelme lappang a tónusos kendőzések és oldások alatt, azt kitapinthatóan látni a „Testvérek", a „Férfi akt", a „Derűs öreg", a „Ló", a „Szőke lány", az „Ivóban" rajzán. Szőnyi kedvére dúskál a tónusokban, de tud szükszavúan vonalrajzos is lenni. Kell-e biztosabb és tisztább, szervesebb folyamatossága a vonalnak, mint a „Kislány" nádtollrajzán?

Szőnyi fölényes rajztudását, stílusos grafikai érzékét az újabb *rézkarcokon* is szemlélhetjük. A vonalas finomságot illetőleg főkép a „Szom-

Reiter László

crud
2

Rosner Ing. Buchk.

298. l. képpel

Delhaes I.

út vezet a háttért elfoglaló fák felé.
legel; innenső részén pedig a zöld gye-
bálczával. Puha kalapja barna, mel-
szükrefogott. Jobbra a Duna folyik,
ért czölöp mellett csolnak kötött ki.
alól középtájon: „M. Dovanhi 1877."

(465/901).

371
32

Reiter László,
az architektonikus könyv-
művészet elegáns mestere-
geometriailag felépített,
egyszerű kisgrafikái a
konstruktivista irány
ideikes termékei.

B. Sóó Rezső

Modern magyar kisgrafika

MAGYAR MUVESZET

1938. 350 l.

Reiter László

RÓNAI MIHÁLY ANDRÁS

VERSEI

ELSŐ ÉNEK

FAMETSZETEKKEL DISZÍTETTE

REITER LÁSZLÓ

Könyvcímlap.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1935. 256. l.

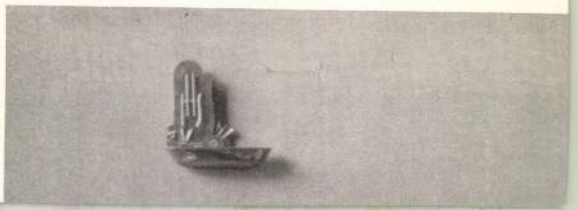

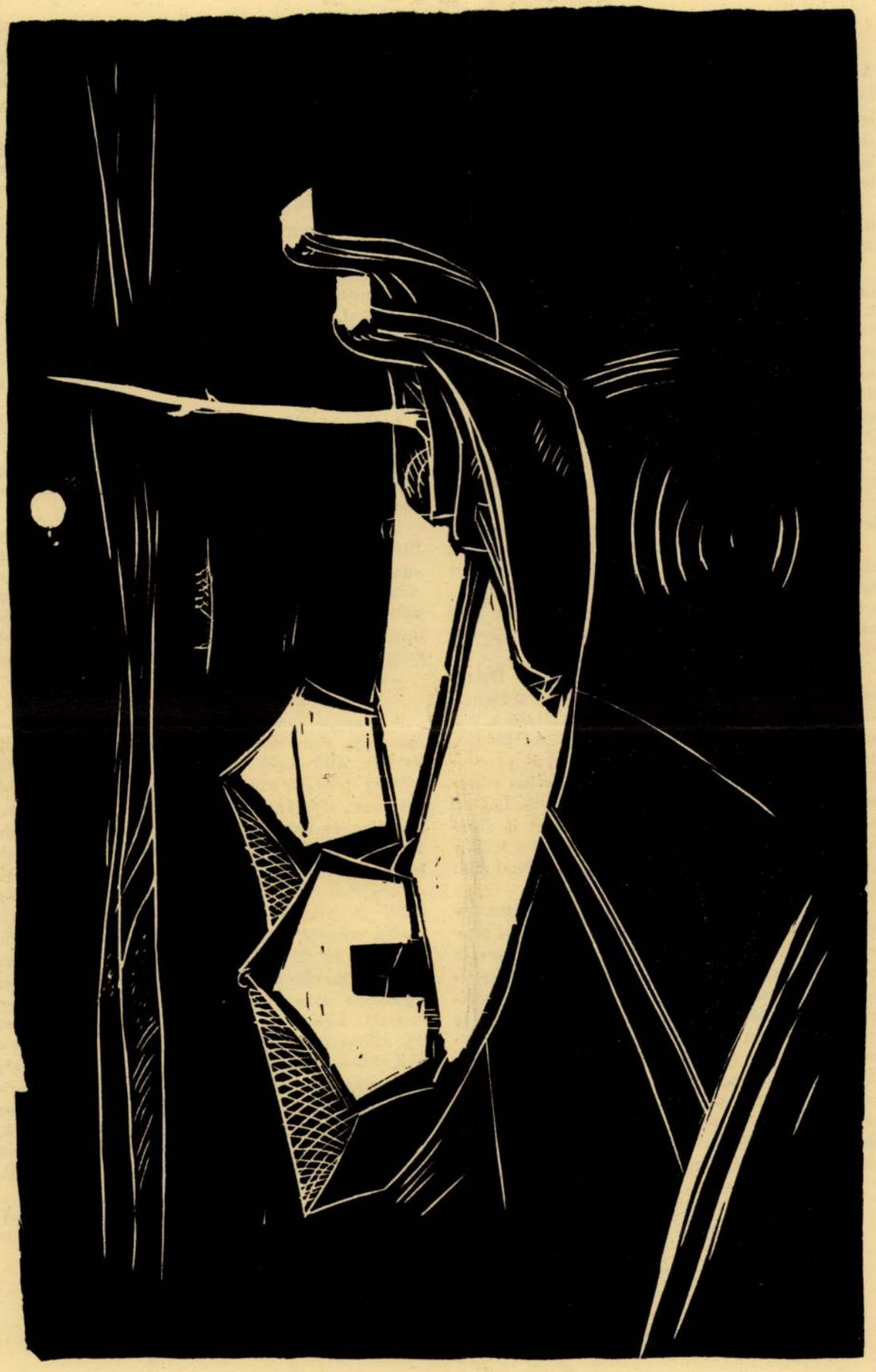

Vadász Endre: Holdfény. — Mondlicht. — Moonlight. (1930.)

Vadász Endre 1901-ben született Szegeden. A Képzőművészeti Főiskola festő- és grafikai szakát végezte el. Tanult Fényes Adolfnál, Rudnaynál festészetet, míg grafikusnak Zádor István és Olgyay keze alatt nevelkedett. E két név alapos és biztos technikai felkészültségét már eleve magában rejti.

Később az Akadémián dolgozik Glatz Oszkárnál, kinek jóakaratú támogatása mellett teljes művészi szabadságot élvez.

Fényes Adolf komolyságra és igényességre szoktatja. Ez időben készülnek első rézkarcai, ezek komorak, nagy ellentétűek, majd mindjobban kivilágosodnak, elmaradnak a tónusok és teljesen áttér a tiszta, éles kifejező vonalakra. E tisztulási folyamat közel kilenc évig tart, miközben, talán 3—4 évvel ezelőtt, elkezd fametszettel is foglalkozni. Közel tizenöt ducot vés ez időszakban, érdekli a technika kifejező ereje és feltűnő, hogy rézkarcai japános finomságai mellett fametszetei erőteljesek, kezdetben csak nagy foltokban kidolgozottak, míg csak legutolsó lapjai («Holdfény») közelednek finomságban és karakterben rézkarcaihoz.

Sajnos, újabb festészeti kísérletei, a tempera, elvonják a fametszéstől, mellyel — bár igen érdekli e technika — kevesebbet foglalkozik, hacsak átmenetileg is. A temperában találja meg azt az anyagot, mely megengedi a finom rajzot és elkínzás nélküli befejezettséget.

Grafikai munkáit kiállította Szegeden, Debrecenben, Budapesten ismételten az Ernst-Múzeumban és a Nemzeti Szalonban, míg külföldön a Magyar Rézkarcolóművészek Egyesületével Monzában, Barcelonában — hol bronzérmet is nyer — Newyorkban, Chikágóban és több amerikai városban, hol a múzeumok is vásárolnak tőle. Lapjait a Szépművészeti Múzeum és a Főváros is vásárolta. A br. Wolfner népéleti díjat, a Ziehy Mihály grafikai díját és a Szinnyei-Társaság grafikai díját nyeri el.

A vonal kiforrott mestere Vadász, ki nem hív más segítőeszközt, e néhány vonallal fejez ki mesterien teljes egyszerűségében mindent rézkarcain és ez az egyszerűség nyilatkozik meg fametszeteiben is. Míg első lapjaiban a népi motívumok dominálnak («A Rézi», «Napos magyar szoba») addig legújabb lapján úgy témában, mint megoldásban közeledik rézkarcainak szubsztilis finomságaihoz. A magyar fametszőművészet nagynagy nyeresége lenne, ha a tű e kiváló mestere néha-néha kezébe venné a vésőt is és mély művészi megérzésű és megértésű témáit egyéni modorában közölné velünk.

Reiter László 1894-ben született Budapesten. Középiskolai és főiskolai tanulmányait is itt végezte, míg művészi tanulmányait Párizsban, Berlinben és Olaszországban folytatta.

Az Amicus kiadóvállalat egyik alapítója és művészeti vezetője s a kiadóvállalat számtalan kitűnő kiadványának ízléses és művészi kiállítása az ő érdeme.

Könyvillusztrálással 1925 óta foglalkozik. Illusztrációit rajzolja és ezután fába véseti. E fametszetű rajzok nagy kultúráról, művészi ismeretről, kifinomult ízlésről tanuskodnak és technikai megoldásukban teljesen eredetiek. Főként negatív fametszetek ezek, finom, vékony vonalmegoldással, erősen hajlanak az angol ízlés felé és Angliában és Amerikában nagy sikert aratnak.

Legkimagaslóbb munkája a közel 250 illusztrációval ellátott «Magyarok a kultúráért» című mű, mely a Reviziós Liga kiadásában jelent meg. Körülbelől 100 kötetet illusztrált vagy látott el címlappal.

Munkáit több külföldi múzeum vásárolta meg, 1930-ban a British Museum grafikai gyüjteménye, hol egy évig közszemlére voltak kitéve. A mainzi Gutenberg Múzeum, a moszkvai állami múzeum, a newyorki Public Library szerezték meg munkáit, s fametszetei ismételten jelentek meg a «Magyar Iparművészet»-ben is.

*

A magyar fametszet új mestereinek ez a bemutatása nem törekszik teljességre. A rendelkezésre álló hely determinálta, hogy inkább néhány művész munkáit mutassam be nagyobb számban, olymódon, hogy e művészek karaktere, fejlődése és sokoldalúsága megismerhető legyen. Több művész bemutatása ilymódon nem volt lehetséges, mert az itt bemutatott művészek oeuvrejéből így is csak ízelítőt állt módomban adni. A magyar fametszet oly gazdag, annyi kiváló művész hódol e technikának, hogy időről időre új és új művészek kollektív bemutatása természetszerűleg következik. Ez az ismertetés leginkább arra törekszik, hogy a magyar fametszet különböző stílustörekvéseit vonultassa fel, állítsa demonstratíve egymással szembe és e különbözőségekből alakuljon ki egy kép, mely a magyar fametszőművészet gazdagságát bizonyítani hivatott. Utalni kívánok e helyen a Magyar Iparművészet első fametszet számára (1930, 10. szám), mely e számmal együtt teljesebb képet ad az elmult 30 év magyar fametszőművészetéről.

ROSNER KÁROLY

A magyar fametszet
új mesterei.
MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1932. 9—10.

Reiter László: Fent: Tánc,
lent: Két kompozíció. (1932.) — Oben: Tanz, unten: Zwei Kompositionen. — Above: Dance, below: Two compositions.

DIE NEUEN MEISTER DES UNGARISCHEN HOLZSCHNITTS. Die neue Glanzperiode des ungarischen Holzschnitts riss eine ganze Reihe solcher prominenter Künstler mit sich, die zwar ihre Tätigkeit nicht ausschliesslich dem Holzschnitt widmen, jedoch der Schwerpunkt ihrer Tätigkeit auf dieses Arbeitsterrain fällt.

Die Meister ungarischer Holzschnittkunst charakterisiert das grosse technische Können. Die führenden Holzschnittkünstler: Paul C. Molnár, Koloman Gáborjáni-Szabó und Hanna Dallos sind souveräne Meister des Materials, kennen sämtliche Möglichkeiten des Stichels. Sie kennen keine technische Unmöglichkeit im Holzschnitt und diese technische Sicherheit ermöglicht die hemmungslose künstlerische Arbeit.

Der hervorragendste Vertreter des neuen ungarischen Holzschnitts und auch des ungarischen Holzschnitts im allgemeinen ist Paul C. Molnár. Im Jahre 1894 geboren, absolvierte er seine Studien in Budapest, dann ist er in der Schweiz als Lehrer tätig. Von hier ging er nach Paris, wo er die alten Meister im Louvre kopiert, mit Vorliebe Baldovinetti, Tizian und Ruysdäel. In seiner ganzen künstlerischen Entwicklung Autodidakt, lernt er hier auch ungebunden. Nach seiner Rückkehr im Jahre 1927 nach Ungarn nimmt er an verschiedenen Ausstellungen teil, und erwirbt auch das Museum der Schönen Künste mehrere seiner Arbeiten. Im Jahre 1928 geht er mit einem Staatsstipendium auf drei Jahre nach Rom, und ist dieser Aufenthalt sehr bedeutend in seiner Entwicklung. Verschiedene italienische und amerikanische Museen erwerben seine Bilder. Seine ersten Holzschnitte macht er noch nicht eigenhändig, doch erlernt er in Rom die Holzschnittkunst und sind seine ersten Blätter mit eigener Hand geschnitten auch schon ganz charakteristisch. Seine biblischen Bilder zum Neuen Testament sind so zeichnerisch wie holzschnittechnisch vollkommene Kunstwerke, in abgeklärter Einfachheit und starker Komposition. Molnár ist auch im Ausland der bekannteste und anerkannteste Holzschnittkünstler Ungarns und gilt er in Amerika und Italien als einer der führenden Holzschnittkünstler der Welt.

Koloman Gáborjáni-Szabó ist in Debrecen im Jahre 1897 geboren. In Budapest besuchte er die Hochschule und begann im Jahre 1923 sich mit dem Holzschnitt zu befassen. Seine ersten Blätter sind im allgemeinen dunkel gehalten, seine Bestrebung war je weniger aus der Holzplatte auszuschneiden und machen seine lichten Linien eine Konturwirkung. Andere Holzschnittkünstler, die viel mehr vom Holz ausgeschnitten haben, welche Art in dieser Zeit stark dominierte, haben ihn nicht beeinflusst. Im Jahre 1924 lernt er in Paris die japanischen Holzschnitte kennen und machen diese starken Eindruck auf ihn. Er hatte wiederholt Ausstellungen in Budapest und auch mit grossem Erfolg in Berlin im Scherlhaus, sowie in Wien in der Kunstgemeinschaft. Die Jahre 1930/31 verbrach er in Rom, mit Staatsstipendium. Seine Blätter aus dieser Zeit spiegeln seine Italienliebe. Seine neuen Blätter zeigen seine reife Holzschnittkunst, die auch auf der Goethe-Ausstellung in Leipzig im Jahre 1932 voll gewürdigt wurde.

Hanna Dallos ist in Budapest im Jahre 1907 geboren. In Budapest und München absolvierte sie ihre Studien. Ihre ersten Holzschnitte waren Illustrationen zu Rilkes: »Kornet« im Jahre 1928. Im Jahre 1930 erhielt sie den Preis der Hauptstadt Budapest für ihre Illustrationsserie zu »St. Emmerichs Leben«. Diese technisch und graphisch hochwertigen Blätter charakterisieren auch das Zeitalter der ungarischen Vorzeit mit den robusten Figuren und feiner Durchseeltheit der Hauptfigur. In ihren neueren Blättern weist sie weitere Entwicklung in der Holzschnittkunst auf und wird sie als das grösste Versprechen ungarischer Holzschnittkunst betrachtet.

Georg Budays Holzschnittarbeiten charakterisiert das öfters wiederkehrende Volkskunstelement und ist sein Bildroman »Kirchtag der Hl. Jungfrau« eine besonders schöne Leistung.

Andreas Vadász einer der hervorragendsten ungarischen Radierer ist ein Gast im Holzschnitt, doch merkt man in seinen Blättern die Hand des sicheren und feinfühlenden Künstlers.

Ladislaus Reiter, ein prominenter Buchkünstler hatte seinen grössten Erfolg mit seinem Hauptwerk »Ungarn für die Kultur« und werden seine sehr feinen und ganz originellen Holzschnitte besonders in Amerika und England hoch geschätzt.

*

NEW MASTERS OF HUNGARIAN WOODCUT. In the new, rising, period of Hungarian woodcut we find many an artist who is not only an engraver in wood, but the greater part of production of whom is woodcut.

The Hungarian artists of woodcut have a perfect technical knowledge of their art. The leading artists, as Paul C. Molnár, Colman Gáborjáni-Szabó and Hanna Dallos know all possibilities of woodcut, there is no technical difficulty for them, and that enables them to express exactly their artistic ideas.

The most important representative of Hungarian woodcut is Paul C. Molnár. He was born in the year of 1894. He studied in Budapest, and afterwards he was teacher in Switzerland. In Paris he copied the works of old masters of the Louvre, especially the works of Baldovinetti, Tizian and Ruysdael. His artistic development was that of an autodidact. After his return to Hungary, in 1927, he exposed his works in different exhibition and several of his pictures were bought by the Museum of Fine-Arts in Budapest. In the year of 1928 he got a scholarship in Rome, where he stayed three years. This stay had a great influence on his artistic development. Different American and Italian Museums have bought his works.

His first woodcuts are not made by himself, but in Rome he learns this technics and his first engravings have already a strong character. His illustrations for the New Testament are masterpieces. They are simple, and have a powerful composition; they are on the highest artistic level.

Molnár is known abroad as the most famous Hungarian engraver-in-wood and in America and Italy he is considered as one of the leaders of wood-engraving.

Colman Gáborjáni-Szabó was born in Debrecen in the year of 1897. He studied in Budapest and he began to occupy himself with woodcut at about 1923. His first engravings are characterised by their dark tone. He has cut as little as possible out of the wood-plate, and the other artists, who have engraved much more out of the plate, — fashion of that time, — could not influence him.

In the year of 1924 he goes to Paris, where he studies the woodcuts of Japanese masters, who made a deep impression on him. He had several exhibitions in Budapest, also in Berlin and Vienna, where he had a great success. In 1930/31 he got a scholarship in Rome and his works of this period are influenced by Italian style. The recent works show, that the artist has arrived at his maturity and that has been fully acknowledged at the Goethe-Exposition of 1932 in Leipzig.

Hanna Dallos, born in Budapest, in the year of 1907, studied in Budapest and Munich. Her first woodcuts were the illustrations to Rilke's book entitled: Kornet, edited in the year of 1928. Two years later she obtained the prize of the City of Budapest for her illustrations to »St. Emeric's life«. These woodcuts are technically and graphically of the greatest value and they show us the early Hungarian history by strong figures and a subtile drawing of the principal person St. Emeric.

Her new works show a new development and she is expected to become one of the greatest masters of woodcut in Hungary.

Georges Buday. His woodcuts are influenced by national elements and his novel in pictures entitled »Consecration of the Church of the Holy Virgin« is an especially beautiful work.

Andrew Vadász. He is a master of etching. He has only a few woodcuts, but these engravings are exquisite works of art.

Ladislas Reiter's speciality are illustrations for books. His greatest success was the book entitled »Hungary for the culture«. His delicate and most original woodcuts are especially esteemed in England and in America.

• K R Ó N I K A •

ÚJ RENDSZERŰ MÚZEUM. A kölni iparművészeti múzeumot új igazgatója, dr. With teljesen új szempontok szerint rendezte át. Az alapelv: szakítás a kultúrkörökkel és a stíluskorszakokkal. Ehelyett With a kifejező formák szerint halad, amely minden korok alkotásait uralta. Három alapelvet vett fel: 1. a nyersanyag, melyből egy tárgy készült, annak feldolgozása az idők folyamán, 2. a forma, melyet a tárgy készítésének célja s módja szab meg, 3. a színes és kifejező eszközök, melyek a tárgyon érvényesülnek. Az első szempontból rendezett gyüjtemény még nem teljes. A második részben: «Cél és forma» gyüjtőnév alatt máris igen érdekes csoportosításokat látni. Igy például: illatszertartó üvegeket hat évszázadból egymás mellett. Vagy: fedeles edényeket a régi perzsáktól a huszadik századig. A harmadik csoportban, melynek címe: «Szín és díszítmény», bemutatja például a naturalista állatmotívumokat kínai, perzsa, delphi fayenceokon, német renaissance poharakon, gótikus faládákon, egészen a modern kisplasztikáig. Ez a keresztmetszetben való feldolgozása az egyes korszakok anyagának, a múzeumi igazgató véleménye szerint, tanulságosabb az eddigieknél, mert az emberi szellem fejlődését követi nyomon, amint az a századok folyamán kifejezésre jutott az anyagokon s technikákon. Különös gonddal történt a csoportosítás és a tárgyak alá tett magyarázatok fogalmazása is arra vall, hogy a nagy, laikus közönség tanulnivágyó részét akarják kiszolgálni.

A MODERN PROTESTÁNS TEMPLOM. Míg a katolikus templomépítő helyzete a hagyományok s az egyházi művészet sugalló hatása alatt aránylag könnyű, a modern protestáns templomok tervezői majdnem mindig súlyos problémákba ütköznek bele. Ezek még fokozódnak, hogyha az újonnan építendő templomnak egyszerre luteránus és református egyházi célokat kell szolgálnia. Ez történt Düsseldorfban is, melynek új protestáns templomát Waeh és Rœsskolten építették. A dilemma adva volt: a luteránus vallás szentségnek tartja az oltárt, a református nem. A református imaház központja a szószék, a luteránusoknál ez mellékesebb. Ezen a problémán csak kiegyenlítéssel lehetett segíteni. De ott van a szobrok kérdése is: a két építő ezeket is alkalmazza, de az evangélisták a széles falsíkokon, egy-egy konzolra helyezve emberies méltósággal, mint ritmikus épülettagolók jelennek meg, nagyon is szerény mértékkel alkalmazva. Egyébként az egész templom modern tömbszerűséggel, hatalmas előretolt harangtoronnyal, nyerstéglafalakkal épült, a tisztaság, a világosság, a puritán egyszerűség jegyében.

ÖSSZEILLENEK-E? A megrendelő kérdi: De mit gondol, kérem, nem fogják ezek az új bútorok agyonütni a már meglévő régieket? Hiszen egyazon szobába kerülnek a már meglévőkkel. A tervező pedig erre a kérdésre mindig kissé zavarodottan válaszolt. Ma sokkal határozottabban beszélhet. Igenis összeillenek. Ma már szakított a lakáselv a régi «komplett», «hasonló stílusú», «egyazon formájú» berendezés elvével. Ma külszínre laza az összefüggés a régibb s újabb bútor közt. De van egy mélyebb rokonságuk: a céltudat uralkodik mindkettőnek formáiban. Ezért egy jó empire commode vagy egy egyszerű, nemes angol ebédlő igen jól elbírhat akár egy ma készült bútort is, feltéve, hogy ez csak a funkcióját hangsúlyozza s szerkezeti nyugalmán túl semmi dísze sincs. Igen, igen, a megrendelőnek egész határozottsággal eloszlathatják aggályait: ma az a korszellem, hogy a lakásban szabadság uralkodjék s az iparművész, mikor tervez, feltéve, hogy jó bútort tervez, már alkalmazkodik is minden idők legfontosabb bútorelvéhez.

N. P.

AZ ŐSSEJT. Mi is megemlékeztünk már arról a készülő berlini kiállításról, mely az idei nyáron lesz látható és az olcsó, napos kis házak propagandájának van szánva. Ezzel a kiállítással kapcsolatban a német építészet számára pályázatot is írtak ki, melynek ezer résztvevője volt. A feltétel úgy szólt, hogy tervezni kell egy olyan házikót, mely nem kerülhet többe, mint 2500 márkába. Ez az «őssejt» azonban bármikor továbbfejleszthető a tulajdonosa anyagi és egyéb körülményei szerint. A díjnyertes munkák — hír szerint — kitünően feleltek meg ennek a kívánságnak. Olyan házat terveztek, melyet szinte darabokból lehet összerakni és amelyben a továbbfejlesztés alatt is nyugodtan lehet lakni. Mindent könnyen meg lehet benne oldani: szerelést, hideg s meleg ellen való védekezést, nedvesség és hang ellen lehet izolálni, férgek és tolvajok ellen védeni. Egyszóval eszményi kis házikó. A kiállítás vezetősége már építtet is húsz ilyen díjnyertes házacskát, kerttel és belső berendezéseikkel együtt.

IPARMŰVÉSZEK TÁMOGATÁSA. Franciaországban nem nézik tétlenül az iparművészek szomorú vergődését a gazdasági krízis közepette. Maga a párizsi községtanács negyvenmillió frankot, tehát a mi pénzünkben körülbelül kilencmillió pengőt szavazott meg nemrégiben erre a célra. De ezenkívül a szépművészeti minisztérium is tervezi, hogy az általános művész-segélyezési akció keretén belül támogatására siet a szorongatott helyzetbe jutott iparművészetnek. Pedig hol vannak még a párizsi iparművészek attól a szomorú sorstól, melybe a mieink jutottak? De a francia hatóságok tudatában vannak az iparművészet nagy nemzetgazdasági fontosságának. Nem merő szentimentalizmus vezeti tehát őket e nemes gesztus megtételében, hanem az a XIV. Lajos óta követett gazdaságpolitikai megfontolás, amely a művészi iparra fordított milliókat gyümölcsöző tőkebefektetésnek fogja fel.

A FABÚTOR MEGVÉDI JOGAIT. Az utolsó pár évben a fémesőbútor rohamosan terjedt el, kivált azokban a világvárosokban, melyek építészei azt hirdették, hogy egy korszerű berendezésnek elmaradhatatlan kelléke a fémbútor. Egy félév óta azonban ez a minden ujításnál megmutatkozó érdeklődés sokat vesztett erejéből. Meg lehet állapí-

tani, hogy úgy a németeknél, mint a franciáknál, korántsem akkora már a chromo-nikkel-bútorok népszerűsége, mint az azelőtt való években volt. Ennek egyik oka az, hogy a fémesőbútor legfontosabb ígéretével adós maradt : nem elég olcsó ahhoz, hogy tömegcikké válhasson. De másrészt a tervezők — s köztük nem egy honfitársunk is — a gyártás legfontosabb telephelyein bizonyos «modern formanyelv» nyugtalan vonalait addig hajtogatták, míg valóságos modorosság fejlődött ebből az egyszerűnek s célszerűnek indult konstruktivizmusból. Azt, hogy a karnak, lábnak, nyugodt ülésnek megvannak az ő egyszerű kényelmi törekvései, lassan el is felejtették egyes tervezők az újszerűségért való versenyfutásban. Annyi bizonyos, hogy ma már sok kritika éri a külföldi kiállításokon felmerülő fémesőbútorokat. Olyan reformerek részéről is, akik eddig gánes nélkül fogadtak el e téren mindent. Ez persze a fabútorok számára egyre kedvezőbb légkört teremt. Annál is inkább, mert a németeknél ma nagy küzdelem folyik a «szegény ember lakásának» célszerű berendezési tárgyaiért és ez pénzügyi szempontból amúgy is a fából készült bútorokat helyezi előtérbe.

AMERIKA FELÉ. Néhány év óta egyre sűrűbben válnak a német iparművészeti folyóiratok – kétnyelvűekké. Ez annyit jelent, hogy szövegrészükben két hasábon kétféle nyelven jelennek meg cikkeik : németül és angolul. Ez az angolszimpátia azonban nagyobbára nem érzelmi, hanem üzleti alappal bír. A legtöbb német iparművészeti vállalat amerikai fogyasztópiacot keres. Előbb csak vándorkiállításokat irányítottak az Egyesült Államokba, most pedig a folyóiratokat is ennek a szolgálatába állítják. A kísérlet nem túlságosan szerencsés. Az amerikaiak a tőlük annyira idegen modern német iparművészetet nem értékelik s amúgy sem rózsás gazdasági viszonyaik miatt mint vevők alig jöhetnek számba. Viszont a kétnyelvű folyóiratok egyszerű prospektusokká válnak így, elveszítve a maguk kulturált közönségének megértő pártolását. Az üzleti szempont túlságos aláfestése nem kedvez a művészet népszerűsítésének sem.

Reiter László : Fametszetű reklám.

TÖRÖK MŰVÉSZET BÉCSBEN. Otthon és külföldön egyaránt nagy visszhangot keltett a béesi Secessio termeiben rendezett török kiállítás. Magának a béesi Hadtörténelmi Múzeumnak régi anyaga a török kormány által kölesönzött antikvitásokkal gyarapodva, pompás képet adott a mohamedán művészet utolsó hét évszázadáról. Szép régi szőnyegek, bársonyszövetek, remekmívű fegyverek, oltárlámpák, bőrkötések sokféle oldaláról mutatták itt be a Keletnek ékítményes stílusát. A Koránnak egypár kézzel írt és inicialékkal díszes példánya a grafikai képességekről nyujtott tanulságos áttekintést. A kiállítás újból ráterelte a régiséggyüjtők figyelmét az utóbbi években elhanyagolt izlám művészetre.

HIREK MINDENFELŐL. Párizsban 1937-re nagyarányú nemzetközi modern művészeti kiállítást terveznek, amelynek elhelyezésére már ki is írtak egy tervpályázatot. Moszkvában ez év szeptember havában tartják meg a nemzetközi építészeti kongresszust, melynek résztvevőit vidéki városok bemutatása céljából társasutazásokra is elviszik. Los Angelesben az idei olimpiád alkalmából kéthetes kiállítás lesz sporttémájú képekből és szobrokból. Prágában a kárpitos- és díszítőmesterek ipartársulata párnázott bútorokból nagyarányú kiállítást rendezett. Leningradban a helyi szovjethatóságok elrendelték a valódi szőnyegek bejelentési kötelezettségét és lajstromozását. Mindenki köteles lesz beeslési áron átadni szőnyegét az államnak. Állítólag az amerikai gőzösökön már el is indultak az első szőnyegszállítmányok Szovjet-Oroszországból. New Yorkban most épült fel az új Waldorf-Astoria szálloda 47 emeleten, 4000 vendég számára, 40 millió dollár költséggel. Tánctermében 4000 ember táncolhat. Luxushelyiségei nagyrészt történelmi stílusokban, főleg XVIII. századi angol ízlésben épültek. Van jade-szobája is, továbbá egy terme tele óamerikai régi bútorokkal. Dessauban a Bauhaus híres iskoláját az ottani nemzeti szocialista párt meg akarta szüntetni. A városi tanács azon-

MAGYAR IPARMŰVESZET
1932.

KÖNYVMŰVÉSZET A GYÖRGYI KÁLMÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁSON

LADISLAUS REITER: BÜCHERKUNST IN DER KÁLMÁN GYÖRGYI-GEDÄCHTNISAUSSTELLUNG. Vor dem Weltkriege gab es in Ungarn keine Bücherkunst. Ihre Entstehung ist der Ungarischen Bibliophilgesellschaft zu verdanken. Diese Gesellschaft wurde im Jahre 1920 gegründet. Durch die alljährlich veranstalteten Ausstellungen und durch den musterhaften Verlag von Büchern trug sie ungeheuer viel zur Hebung der ungarischen Bücherkultur bei. Die im Verlag der Ungarischen Bibliophilgesellschaft erschienenen Bücher sind in den verschiedensten Druckereien hergestellt worden. Die Historie Miklós Toldi's (Pápai Druckerei), das Alexander Apponyi Gedächtnisbuch (Globus-Druckerei) und die Altungarischen Bibliophile (Druckerei Nikolaus Biró) gehören zu den gelungensten ihrer Ausgaben. Während der Jahre 1920—30 ist im Amicus-Verlag die musterhafte Ausgabe von Endre Ady's „Briefe aus Paris" (Globus-Druckerei) und Lajos Ady's „Endre Ady" (Pápai Druckerei) erschienen. Auf dem Gebiete der Illustration besitzt Ungarn mehrere ausgezeichnete Künstler. Die Dante-Zeichnungen von Desiderius Fáy sind Höchstleistungen. Die Holzschnitte von Paul C. Molnár, besonders diejenigen der Verkündigung Mariä, und die von Ladislaus Reiter, sind weltberühmt. Die bunten Pariser Aquarelle von Gustav Végh, sind geistreich. Künstler ausgezeichneter Werke sind weiters Aladár Richter jun., Stefan Biai Föglein, Géza Vörös, Leopold Gedö. Die Meister der Radierung sind: Stephan Szönyi, Wilhelm Aba Novák, Julius Komjáti Vanyerka. Die grösste Attraktion der Ausstellung ist der Saal der Kinderbilderbücher, mit den in Amerika erschienenen bunten Illustrationen von Miska Petersham-Petrezselyem mit den Phantasien von Anna Lesznai und Álmos Jaschik. Auch die künstlerische Buchbinderei ist hochstehend. Aladár Richter jun., Lajos Csabai Ékes, Albert Kner, Lajos Kozma stehen mit ihren Entwürfen, Martha Biró und Elisabeth Kner aber in der Ausführung an erster Stelle.

LÁSZLÓ REITER: BOOK ART ON THE KÁLMÁN GYÖRGYI MEMORIAL EXHIBITION. In the Hungary of prewar times there was no book art yet. It owes its existence to the Hungarian Bibliophil-Society, This society was founded in 1920, and it introduced life into Hungarian book culture by its annual exhibitions. The edditions were made by different printing offices. The best ones are: The History of Miklós Toldi (Pápai's Printing office), Sándor Apponyi's Memorial Book (The Globus Printing office), Ancient Hungarian Bibliophils (M. Biró's Printing office). Between 1920—1930 the editor named Amicus edited standard books. Endre Ady: Letters from Paris (Globus Printing office), L. Ady: Endre Ady (Pápai's Printing office). There are several exquisite Hungarian illustrators. The illustrations of Dante's work by D. Fáy mark the culmination. C. P. Molnár's „Annunciation" and L. Reiter's woodcuts reached world fame, G. Végh's coloured Paris aquarelles are witty. A. Richter jun., I. Biai Föglein, G. Vörös, L, Gedő are represented by excellent works. The masters of engraving are: I. Szönyi, V. Aba Novák, Gy. Komjáti Vanyerka. The greatest attraction of the exhibition is the room for children's picture-books: M. Petersham-Petrezselyem's coloured books edited in America; Lesznai's and A. Jaschik's fancies. Book art too is standing on a high level. M. Biró and E. Kner are standing on first place as executors, A. Richter jun., L. Csabai Ékes, A. Kner, L. Kozma and L. Reiter as designers.

A háborúelőtti Magyarországon még nem volt könyvművészet. Az akkori idők könyvkultúráját a díszmunkák, a részletfizetéses sorozatok jellemzik. Az 1914. évi leipzigi nemzetközi könyvkiállításon Magyarország nem is vett részt. Az ugyanakkor megjelent „Art of the book" című publikációban Magyarország igen szánalmas módon van képviselve. A magyar fejezetben Bayros Ferenc márki szerepel azon a címen, hogy magyar állampolgár volt, mert Zágrábban született. Nagy Sándor egy lapja és az Iparművészeti Iskola növendékmunkái vannak még benne. Ebben a magányos nagy sivatagban egy-két oázis mégis csak volt. Például Nyugat-címlapjai és Tevan egy-két kiadványa, melyek közül Kosztolányi: A szegény kisgyermek panaszai a modern magyar könyvművészet egyik ősnyomtatványának tekinthető.

A modern magyar könyvművészet megteremtése tulajdonképen a Magyar Bibliophil Társaság munkájának tekinthető. Ez a társaság 1920-ban alakult és évenkint rendezett kiállításaival és kiadványaival pezsgő életet vitt a magyar könyvkultúrába. A 7. terem vitrinjeiben látjuk Hoffman Edith: Régi magyar bibliofilek című művét, mely Bíró Miklós nyomdájának mesteri munkája. A gróf Apponyi Sán-

MAGYAR IPARMŰVESZET
1934.

Reiter László : Inicíálé.

dor-emlékkönyvet a Globus, a Rariora et Curiosa-t pedig az Egyetemi nyomda tipográfiájában készítették. Toldi Miklós históriája Pápai Ernő nyomdájából került ki. Az Amicus kiadványai közül a legjellemzőbbek vannak itt: Ady Endre: Levelek Párizsból (Globus), Ady életrajza (Pápai), Reiter László: Magyar könyvkultúra (Globus). A Kner-kiadványok között a legízlésesebb a 3 kötetes Goethe. A Hungária-nyomdában előállított Budapesti képeskönyv Kner Albert ízlését dícséri. Ugyancsak ő tipografizálta a Grafikai almanachot és a Hungária jubileumi könyvét. A Löbl-nyomdát néhány szép lap képviseli. Haiman-Kner György a jövő szép ígérete. Itt vannak ifj. Richter Aladár munkái is, melyek közül a Bélyegkiállítás katalógusa a kiállítás egyik legszebb darabja.

Igen büszkék lehetünk fametsző művészeinkre, akik külföldön már számtalan dicsőséget könyveltek el. Fáy Dezsőnek Dante Comediájához készített kompozíciói a magyar fametszés csúcsteljesítményei. Molnár C. Pált az Angyali Üdvözlet, a Magyar Legendárium és a Cyrano-nyomatok képviselik kitűnően. Buday György szegedi művész rövid idő óta dolgozik, de annál nagyobb sikerrel; legtöbb munkája ki van állítva. Dallos Hanna fametszetei kedvesek, nagyon szellemesek G. Szabó Kálmán lapjai. Divéky József a Tevan-cég könyveit díszítette. Kozma Lajos az 1920-as évek legtermékenyebb művésze. Mesterművei: A régi népballadák könyve és a Margita élni akar. Gróf József előkelő művészetét a Berzsenyihez készített címlapja képviseli. Alulirottat Lukács György: Magyarok a kultúráért című művéből néhány lap, azonkívül a Színpad erkölcse és a Stella. Conrad Gyula kedvesen, Baranyai Ilona brutálisan archaizáló.

A szines illusztrációt számosan képviselik. Végh Gusztáv sarkantyúzott jókedvvel odavetett remek párizsi akvarelljei. Gedő Lipót gyermekhumoreszkjei. Gergely Tibor Shaw anekdotái. Biai Föglein István franciás temperái. Kontuly Béla Janus Pannonius fantáziái. Szőnyi István raffinált színes karcai. Cselényi Walleshausen Zsigmond ólommetszetei. Vörös Géza egyetlen lapjával bizonyítja, hogy nagy feladatokra hivatott. Külön meg kell említeni a korán elhúnyt Rauscher Györgyöt, aki hosszú ideig Berlinben élt és itt készítette az Uhu és Sport im Bild borítékait, melyekkel örök időkre bevéste nevét az illusztrációművészet történetébe. Vértes Marcell a francia bibliofil-produkció szolgálatában áll és itt szerez megbecsülést a magyar névnek. Csánky Dénes bravuros technikájú városképei színes nyomatokban vannak kiállítva. Kádár Béla átérzett litografiái, valamint Barcsay Jenő szentendrei akvarelljei mestermunkák.

A könyvkötés rövid multra tekinthet vissza, annál nagyobb érdeme, hogy technikailag magas nívón áll. Bíró Mártát néhány finom darab képviseli, Kner Erzsébetet nyugateurópai ízlés jellemzi, a tervezők közül első helyen áll ifj. Richter Aladár. Említésreméltók még Pólya Tibor, Csabai Ékes Lajos, M. Kiss Erzsi.

A kiállítás legnagyobb attrakciója a Gyermekképeskönyvek terme. Ennek az anyaga még kiállításon nem szerepelt és igen sok meglepetéssel szolgál. Itt vannak az amerikai Miska Petersham munkái, melyek közül a legbravurosabb a „Háry János". Ez a művész Petrezselyem János, a budapesti Iparművészeti Iskola növendéke volt, most Amerika legkeresettebb illusztrálója. Méltó társa Pogány Willy, aki Lohengrin és Parsifal színes akvarelljeivel gyönyörködtet. Bródy Maróti Dorottya leheletszerű finomsággal kivitelezett akvarelljei új, nagy értékek. Jaschik Álmos rendkívüli sokoldalúságról tesz tanuságot. Lesznai Anna meséje a „pillangóról" már régi kedves ismerősünk, új, szines kompozíciói elragadóak. Szántó Klári és Zsengeri Rózsi biztató ígéretek. D. Róna Emmy pályadíjnyertes munkái szintén. Nádas Józsefné színes papirokból kivágott sziluettjei érdekesek. Kozma Lajos híres Zsuzsikáját öröm látni.

Végül a legnemesebb sokszorosító művészet, a rézkarc képviselői: Ezek között első helyen Horváth Endre, a Pénzjegynyomda művészeti tanácsadója, technikailag tökéletes metszeteket készít. Azután Komjáti Gyula rendkívül sokoldalú tudásával. Szőnyi István szívbemarkoló lírájával és Aba-Novák Vilmos drámai erejű hangulatokkal vezet. Barcsay Jenő lapjai monumentálisak, Dési Huberéi szellemesek. Bene Géza teljesen egyéni. Gallé Tibor rembrandti erejű. Zádor István budapesti képei klasszikusak. Végül piéce unique Végh Gusztáv Liszt Ferenc-oklevele, mely bizonysága annak, hogy készítője a betűornamens kiváló mestere.

REITER LÁSZLÓ

Reiter László

Rahmer Mária mázas cseréppplasztikái, melyeknek groteszk kedvességét, kissé idegen, de mégis zamatos artisztikumát nem győzzük eléggé hangsúlyozni. Szín és forma hatásosan egészíti ki egymást bennük. Épp így ki kell emelnünk Márkus Lili primitív kifejezésű cserépoltárait, Gádor István mulatságos figuráit, Borzai Szuchy Ferenc finom cserépalakjait, ezek azonban már átvezetnek a keramikához, Gorka Géza, Endrő Margit, a. Malami, T. Eleőd Györgyi és a többiek jól ismert, sokat méltatott edényeihez.

A magyar éremművészetet még sohasem mutatták be ilyen gazdagon, mint a Györgyi Kálmán Emlékkiállításon. Felvonulnak az összes nevesebb érem- és plakettművészeink, élükön Beck Ö. Fülöppel, Telcs Edével, Reményi Józseffel Tóth Gyulával, Szántó Gergelyjel, Vince Pállal, Sződy Szilárddal, Madarassy Walterrel, Moiret Ödönnel és Berán Lajossal, akiknek az elmélyedést kívánó művészet kiváló darabjait köszönhetjük. A legmarkánsabb egyéniség köztük kétségtelenül Beck Ö. Fülöp. Minden érmét eredeti elgondolás, tudatos alakítás, zamatos és erőteljes kivitel jellemzi. Nem bibelődik az aprólékossággal, csak a karakterisztikus vonások kiemelése érdekli, a kisméretben is mindig monumentálisan fejezi ki magát. Mestere a relieftechnikának, a határozott, energikus mintázásnak. Az alakokat mindig úgy vetíti a síkra, hogy azokról világos, teljes és artisztikus képet kapjunk. A betűk stílusára is gondol, alak, fej, betű egy-egy érmén, plakettjén nagyság és alakítás tekintetében művészi összhangban van egymással. Reményi is a természettől való elvonatkoztatásban keresi a művészit, de az ő szépségeszménye klasszicizálóbb Beck Ö. Fülöpénél. Telcs Ede a finomságokhoz való ragaszkodásban, Berán Lajos pedig a hagyományok tiszteletében látja hivatása célját. Egy tárlóban az éremverés gyártását is szemléltetően bemutatják. Az értékes gyüjtemény legnagyobb részben dr. Procopius Béla ny. követ, meghatalmazott miniszter tulajdona, aki nagy hozzáértéssel rendezte az anyagot.

Néhány rézkarc, Szőnyi István, Aba-Novák Vilmos, Komjáti Gyula, Barcsay Gyula, Szobotka Imre, Vadász Endre, Végh Gusztáv, Weil Erzsébet és Zádor István ismert művei, egy pár érdekes ötvöstárgy, így gróf Bánffy Miklósnak és Pál Lajosnak a csodaszarvas legendájával ékesített serlege, Iván István eredeti alakú szelencéi, Major István, Hodina Adolf, Homokay József és Kiss Ferenc ezüsttárgyai, porcellánok, csipkék és szőttesek, köztük Koródy György magyaros elgondolású falkárpítja, Vértes Árpád és Lakatos Arthur szőnyegei és Szabó Éva függönyei egészítik ki még az emlékkiállítás képző- és iparművészeti részét, mely úgy anyagában, mint Györgyi Dénes installációjában egyike az utóbbi évek legsikerültebb és európai viszonylatban is számottevő együttesének.

MAGYAR IPARMŰVESZET
1934. 85. f.

Reiter László: Illusztráció.

ismeretlen alkotással találkozunk, amellyel művészük most lép először a nyilvánosság elé.

gikus formákhoz azonban itt is hű marad Ohmann.

A szobrok nagy része a naturalizmusból kibontakozó mai magyar szobrászat stílusproblémáiról tesz tanuságot. Pásztor János Ad astra című kitűnően mintázott hatalmas női aktja még inkább csak a beállítás szimetriájában, mint a formálás stílusában emelkedik a természet fölé, épp így Szentgyörgyi István, Kisfaludy Stróbl Zsigmond és Lux Elek is kútfiguráikban, táncoló női alakjaiban is a régi hagyományokat ápolják tovább, de Kisfaludy Stróbl Zsigmond lendületes Íjásza és Lux Eleknek egy kisebb bronz női aktja már erőteljesebb kifejező nyelven beszél. Lux Elek mintázta meg néhai Györgyi Kálmán szép férfias fejét is. Medgyessy Ferenc, Pátzay Pál, Beck Ö. Fülöp, Sidló Ferenc, Varga Oszkár, Csorba Géza, Dózsa Farkas András, Mészáros László és Vilt Tibor szobraiban már határozott stílusakarás jelentkezik. Medgyessy lovasszobra, ülőnője, táncoló női alakja bármennyire megtelik is élettel, az anyag súlyát, kissé provinciális nehézkességét, lapidáris kötöttségét sohasem feledtetik, viszont Pátzay alakjai telve vannak öntudatos szellemiséggel. Szomorúságot kifejező alakjában a testet körülölelő köntös és alak egymástól elválaszthatatlan tömeget alkot, a drapériák megtelnek élettel és a testtel együtt adják az alak formáinak átszellemült ritmusát, érzékeny hajlatait. Sidló

Reiter László

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1934. 117. l.

Könyvtétel, fenti tervei
szerint készítette Kner Erzsébet
György Kálmán emlékkiállítás

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Reiter László

Reiter László : Inlciálé.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1934. 116. l.

Fáy Dezső : Illusztráció.

Reiter László

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1934. 121.

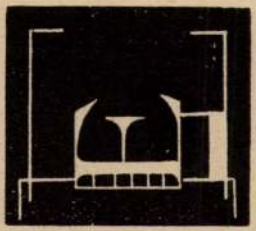

121

Reiter László: Inicíálé.

Reiter László : Fejléc.

MAGYAR IPARMUVESZET
1934. 83. l.

A nagynevű igazgatójának, Györgyi Kálmánnak emlékére a sokszorosító művészetünk fejlettségét illusztráló szakkiállítást rendezni, az együttes művészi hatásának fokozása céljából mégis kénytelen volt a szobrászat és a tulajdonképeni iparművészet segítségét hívni. Ez volt méltó különben is az ő emlékéhez, mert Györgyi Kálmán érdeklődése, irányító, propagatív tevékenysége kiterjedt a művészet egész területére. A Györgyi Dénes által tervezett mintaszerű architektúra téregységeinek legintenzívebb és legartisztikusabb megelevenítését tehát plasztikai és iparművészeti alkotásoknak köszönhetjük, melyek az egyes termekben szabadon állanak, részben pedig a falakba komponált vitrinekben vannak elszórva. Mintha a nagy múzeumok tribunáinak ünnepies csendje honolna az egyes termekben, ahol a falak egyszerű, sima kiképzése csak a fődarab hatását emeli ki és a szemlélet zavartalan koncentrálását segíti elő. Ennek a gondolatnak kidomborításában feltétlenül a képzőművészet magasabbrendűségének tisztelete érvényesül, mely szinte ellensúlyozza szakszerűséget. A két szempontnak sikerült egyensúlyában, az önálló artisztikumnak, a figurálisban rejlő formakifejezésnek a praktikum művészi tálalásával való összhangzásában rejlik a kiállítás komoly jelentősége. Egyfelől önálló szobrok, másfelől kereskedelmi célt szolgáló nyomtatványok. A kettő között foglalnak helyet az iparművészeti tárgyak, amelyeknek van valami céljuk, használhatóságuk, de mégsem ezért, hanem a bennük kifejezésre jutó művészi gondolatért valósultak meg. Nagyképűen úgy fejezhetnők ki magunkat, hogy az iparművészeti alkotások bizonyítják legvilágosabban a művészet teleologikus természetét. Egy artisztikus, mázas edény nem azért van, hogy esetleg virágot vagy miegymást tegyünk belé, hanem hogy a formáját, a színét meghatározó művészi ötlet életre keljen általa, emellett természetesen azért is, hogy megjelenésével díszítsen, lelkünket megörvendeztesse.

A szobrászi alkotásokat a kiállítás rendezősége úgy válogatta össze, hogy ezek plasztikai termésünk java szintjét képviseljék. Csak egy-két

A MŰGYÜJTŐ MAGYAR HIREI

A NEMZETI MÚZEUM anyagi helyzetéről egyenesen kétségbeejtő képet nyujtott egyik intervjujában az intézet főigazgatója, Hóman Bálint dr. A békebeli 400,000 aranykorona helyett ma összesen 58,000 pengő, vagyis kb. 10% az intézet javadalma. Elképpesztő elgondolnunk, hogy a régészeti osztály egész büdzséje 3200 pengő, vagy hogy az Országos Széchenyi Könyvtár fenntartására és fejlesztésére az állam alig fordít többet, mint Szeged városa a maga könyvtárára.

*

AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN a most záruló jubiláris iskolai kiállitás után Izabella főhercegnő textill gyüjteményének bemutatása következik. Azután kerül sorra az »Uj szerzemények« kiállitása, melynek nagyrészét a Gróf-Nemes hagyaték porcellánjai és csipkéi képezik. Májusra készül el a nagyszabásu »Erdélyi kiállitás.«

*

A BUDAPESTI MAGÁNGYÜJTEMÉNYEK néhányáról — Karátsonyi Jenő gróf, Károlyi Imre gróf, Herzog báró, Andrássy Gyula gróf, Nemes Marcel, Ráth György, Fruchter, Artinger gyüjteményeiről — cikkezik a Neues Wiener Journalban Dr. A. S. F.

*

A VÁCI MÚZEUMBAN nagyobbszabású átalakítási munkák folynak Tragor Ignác dr. kezdeményezésére. Tizenötévi hallgatás után most tavaszra megnyitják az átalakított múzeumot.

*

UNGARISCHE KUNST címen a Berliner Tageblatt január 15-iki Kunstmarkt-melléklete Dr. E. M. Hajós tollából sikerült, rövid, de plasztikus áttekintést nyujt a magyar művészet kezdeteiről és történetéről.

*

REITER LÁSZLÓnak, a tavalyi monzai kiállításon nagy aranyérmet nyert könyvillusztrátornak összes műveit megvásárolta a British Museum.

*

PALÓCZI EDGÁR a felsőausztriai Wilhering ciszterci kolostorának képtárában, amely Altmonte Bartolome és Márton, Maulpertsch Antal Ferenc és Schmidt János Márton alkotásait csodás gazdagságban őrzi, Kupeczkynek egy ismeretlen képsorozatára bukkant, amelyben a mester az emberi szenvedélyeket ábrázolja érdekes mellképekben. Talán lehetséges lenne csere révén ezeket a festményeket hazai közgyüjtemény számára megszereznünk? !

*

MÁRFFY OSZKÁR DR. gimnáziumi igazgató, lapunk munkatársa, a milánói Universita Popolare rektorának, Giulio Dolci professzornak meghívására az említett intézet dísztermében nyolcvan vetített kép illusztrálásával bemutatta Szépművészeti Múzeumunk régi képtárának legértékesebb műkincseit.

DIE UNGARISCHEN BEITRÄGE DIESER NUMMER HANDELN VON DEN FOLGENDEN THEMEN:

S. 33. *Eine Mahnung an die modernen Künstler zur Einheit.*

S. 46. *Pariser Bericht Paul Nádais über Boldinis Tod; über die verliehenen Statuen des Versailler Cour d' Honneur; über Hourtiqu's Giorgione-Buch; über eine Ausstellung ungarischer Künstler in Paris, sowie über die Pariser Corot-Ausstellung.*

S. 49. *Kritischer Bericht über die Verwendung der Thyssen-Bornemissza-Sammlung; über die Pariser Polen-Ausstellung; über den nicht zustandegekommenen »Nobel-Preis« für Künstler, sowie über das Röntgenverfahren des ungarischen Kunsthistorikers Joh. Wilde.*

S. 50. *Musealnachrichten aus aller Welt.*

S 57. *Ungarische Museumsnachrichten.*

A Műgyüjtő 1931. 2. füz.

VERSCHIEDENE AUKTIONEN

American Art Association—Anderson Galleries, New York

15. November 1930

Smlg. Mrs. J. K. L. Ross: Mobiliar etc.

Nr.		$
529	Zwölf Silberteller, französisch, 1760 bis 1780. D. 27.9 cm. (Käufer: Miss A. Linch)	1,200
532	Zwei silberne Weinbecher von Paul Storr. London 1811. H. 25 cm. (Leo Elwin &. Co.)	1,550
612	Zwei Queen-Anne-Armsessel. Nussbaum mit Petit point-Bezügen, englisch, frühes 18. Jahrh. (W. W. Seaman)	2,350
615	Geschnitztes Louis XV-Sofa. Nussbaum mit Petit point-Bezug, französisch, 18. Jahrh. Br. 176 cm. (Seidlitz &. van Baarn)	1,750
624	Queen Anne-Sofa mit Petit point-Bezug, englisch, 18. Jahrh. Breite 137 cm. (J. E. Uihlein)	1,000
628	Queen Anne-Porzellan-Vitrine. Holländisch, frühes 18. Jahrh. H. 244 cm, Breite 224 cm. (Reed Albee)	1,500
631	Sheraton Auszieh-Esstisch, Mahagoni. Englisch, um 1800. H. 71 cm, Länge 305×506 cm. (Reed Albee)	2,100
641	Antwerpener Tapisserie, spätes 17. Jahrh., 249×254 cm. (Leon Medina)	1,300
	Gesamtergebnis: $	86,148

Galerie Georges Petit, Paris

28. November 1930

Sammlung Jacques Doucet

(Ostasiatica, Persica)

Nr.		Francs
1	Zylindrischer Behälter, Tang oder Anf. Sung, H. 14.9 cm (Käufer: Louvre)	15,100
15	Bronzegewicht, Han, D. 9 cm	30,500
21	Kwanyin-Kopf, schwarzer Stein, Sui, H. 31.5 cm. (M. Jacques Dubourg)	26,000
24	Chinesische Malerei auf Seide, Yuan, 91.5×61 cm	43,000
26	Chinesische Malerei auf Seide, Ming, 135×75 cm. (M. Vignier)	26,000
35	Japanisches Lackkästchen, 16. Jahrh., 22.5×21.2 cm. (Louvre)	27,000
36	Suzuribako, schwarzbrauner Lack, 16—17. Jahrh., 22.2×18.4 cm	2,800
38	Suzuribako, schwarzbrauner Lack, 17. Jahrh., B. 23.5 cm	11,000
40	Japanisches Lackkästchen, 17. Jahrh., 25.8×19.4 cm. (M. Péyérimoff)	14,000
77	Grosse persische Schale, Transcaspisch, 11—12. Jahrh., D. 33.4 cm	22,000
83	Grosse Sultanabad-Schale, 13. Jahrhundert, D. 25.2 cm. (Louvre)	22,000
85	Sultanabad-Schale, 13. Jahrh., D. 21 cm. (M. Royal Tyler)	25,000
97	Persische Miniatur, frühes 16. Jahrhundert, 20×11.2 cm	42,000
98	Persische Miniatur, auf Seide, frühes 16. Jahrh., 22:14 cm	91,000
99	Persische Miniatur, frühes 16. Jahrhundert, 16×13 cm. (M. Tabbagh)	140,000

H. Ball und Paul Graupe, Berlin

28—29. November 1930

Slg. Camillo Castiglioni, Wien

Nr.		Mark
1	Florenz, 14. Jahrh.: Kreuzigung Christi, 33×36 cm	4,300
8	Bacchiacca (Francesco Ubertini, Florenz, 1494—1557): Maria mit dem Kinde, 73×58 cm	5,600
12	Agnolo Bronzino (1502—1572): Bildnis einer Medici-Prinzessin, 85×61 cm	15,200
34	Gerard David (1450—1523): Dyptichon, der heilige Hieronymus und der heilige Augustinus, jede Tafel 51×17 cm	12,000
35	Lucas Cranach (1472—1553): Junges Mädchen und lüsterner Alter, 37×28 cm	7,400
44	Antonis van Dyck (1599—1641): Die Himmelfahrt Christi, 114×92 cm	10,200
40	Peter Paul Rubens (1577—1640): Der Sonnenwagen des Phoebus, Entwurf für eine Plafondmalerei. 99×71 cm	35,000
56	Jean Baptiste Greuze (1725—1805): Mutter und Kind, 66×58 cm	9,300
94	Andrea della Robbia: Brustbild des Johannesknaben, Hochrelief, Ton polichrom glasiert. Durchmesser 80 cm	3,000
95	Andrea della Robbia: Tabernakelfront, Ton weiss glasiert, 108×68 cm	5,100
149	Ein Paar Chorstuhlbänke, Siena um 1500	4,400
161	Grosse Cassapanca, Nussholz geschnitzt, Florenz, Ende 16. Jahrhundert, 256×105 cm	5,100
196	Tisch, Nussholz geschnitzt, Ligurien, 17. Jahrhundert	10,100
274	Herkules, Bronzestatuette, Italien, 16. Jahrhundert	5,500
282	Riccio: Bronzefigur, Jüngling, Höhe 21 cm	4,500
296	Giovanni da Bologna: Bronzegruppe, Herkules und der Kentaur Nessus, 40 cm. (Aus der Sammlung Huldschinsky)	10,000
358	Ein Paar Prunkflaschen, Silber vergoldet. (Stempel des Christoph Warmberger, Augsburg 1718.) Angefertigt für König August den Starken. Höhe 54 cm	15,000
443	Ein Satz von drei Fayencevasen mit Blaumalerei. Delft um 1700. Höhe 58 cm	8,100

Hollstein u. Puppel, Berlin

7—8. November 1930

Dürer:	Der Traum B. 76.	4,000
»	Dass grosse Glück. B. 77.	3,500
»	Erasmus von Rotterdam. B. 107	3,200
»	Christus am Kreuz. B. 56. Holzschnitt	2,100
Lucas van Leyden:	Simson und Dalila B. 25	2,900

Hireink és közleményeink átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg

Szerkesztésért és kiadásért SZILÁRD VILMOS felel

Lantos antiquarium 1939. dec.

REKLÁMGRAFIKA

Reiter László

207 — **Bogenschütze** (Der) Hauszeitschrift der Spezialreklame. Gmbh. Mit 34 mehrfarbigen und 17 einfarbigen Reproduktionen. Jg. I. 1930. Berlin. Orig. Ln. 4.—

208 — **Ehmke, F. H.** & Clara Ehmke. (Düsseldorf) 55 S. Reklamegraphik. Mit Text, 4° Dortmund. 2.—

209 — **Gipkens.** (Monogr. D. Reklamkünstler Heft 6.) 50 Illustrationstafeln u. Text. 4° Hagen. 2.—

210 — **More busines** trough Broadsides & Folders. 4° Boston, Warren. 8°, illustrated. 4.50

211 — **Preetorius, Emil.** München. (Monographien d. Reklamekünstler Heft VII.) 32 Illustr. Tafeln davon mehrere koloriert. 4° Hagen. 2.—

212 — **Reiter L.** Reklám és fametszet. 7 illusztrációval. Bp.: Amicus, 1927. fvszn. 5.—
Elfogyott.

*

213 **Renard, M.** Le Docteur Leerne sous-dieu. Roman. Paris, 1908. d. maroq.bleu. 1re éd. av. couverture. 4.—

214 **Renoir.** Par **Claude Roger—Marx.** 60 reproductions dont 8 en couleurs. 8° Paris: Floury, 1933. 6.—

215 **Réval, G.** Le royaume du printemps. Paris, Ed. Mirac, 1913

193 **Pintér Jenő.** Magyar irodalomtörténet. Képes kiadás. 2 kötet. n. 8° Bp. 1928. Ered. vsznk. 20.—

194 **Placzek, S.** Das Geschlechtsleben der Hysterischen. Eine medizinische, soziologische und forensische Studie. 2. Aufl. gr. 8° Bonn 1922. Or. Ln. 5.—

195 **Plinius der Jüngste.** Eine andere Welt. Illustriert von J. Grandville. Mit etwa 200 Holzschnitten u. 32 colorierten Illustrationen. 4° Lp. 1847. Hlbrbd. 15.—

196 **Pocci, Franz.** Bauern ABC (Mit Illustrationen von ihm selbst) kl. 8° München (1856) Illustr. Originalumschlag. 115 S. 3.—

197 **Poiret, P.** 107 recettes ou curiosités culinaires. Avec 107 dessins de Marie Alix. 8° Paris: 1928. 5.—

198 **Porter, Anna Maria.** The Hungarian Brothers. London (1807) cloth. 10.—

Egy címképpel. Történelmi hátterű regény. Szereplő személyek: Mack osztr. generális, Károly főherceg, a lipótvári grófok, stb. Ritka!

198a **Pound, Ezra.** Imaginary Letters. Paris: „The Black Sun Press" 1930. 4.—

Printed only 350 copies on Navarre-Paper.

199 **Pourtalès, G. de.** La parabole des talents. Avec un portrait en lithographie par Luc. A. Moreau. Paris: 1923. 4.—

200 **Priestley, J. B.** Englische Reise. Ein zwangloser, aber wahrheitsgetreuer Bericht darüber, was ein Mann auf einer Reise durch England im J. 1933 sah und hörte, fühlte und dachte

328.) Kosch, W., Menschen u. Bücher. Gesammelte Reden u. Aufsätze. 8° Lp., 1912. Ppbd. 3.--

329.) - Loosjes, V., Geschiedenis van de Vereiniging der Bevordering van de Belangen des Bockhandels 1815-1915. Met Platen en Portretten. 4° Amsterdam 1915.L. 4.--

330.) - Olschki, Leo S. Le livre en Italie. a travers les siecles. Développement de l'art de l'imprimerie et de l'illustration de livre du XVe au XIXe siecle 8° Florence, Impr. Juntine 1914. 5.--

331.) - Nodier, Ch. Bésançon 1780-Paris 1844. Franciscus Columma. Prélection de Cl.Janin. Paris 1927. 55 p. 5.--
Tiré sur vergé teinté. Ex. justifié: No. 158.

332.) Oxford University Press, A brief account of the... at Oxford. With a chart of Oxford painting. By Falconer Madan M.A. gr.8.vo. Oxford: Clarendon Press 1908. - Half morocco, gilt back and edges. 4.--

333.) Reiter László: Magyar Könyvkultura. Felköszöntő Lerchenfeld gróf német követnek a vezető bibliofilek tiszteletére rendezett estélyén. Wien 1928.Német nyelven elmondotta R.L. 4° Bp.: Amicus 1928. Kem. papirk. 5.--
van Gelder papiron készült 23-ik sz. példány.

334.) - Sichel Ph., Notes d'un bibeloteur au Japon. Avec une préface de E.de. Goncourt. Paris: Dentu 1883. d-veau. Sur papier de Hollande- 4.--

335.) - Thévelin, L. - et G. Lemierre, Les étappes d'un livre (Le papier - l'encre - le manuscrit - la typographie - la reliure - la librairie - les bibliotheques - le livre illustré) Ouvrage illustré de 120 gravures gr. in-8° Paris 1922. 3.--

336.) - Unwinn, St. The touth about publishing. 8° London 1929. cloth 359.p.4.50

337.) - Whitehouse, J.H., The craftsmanship of books. 8° London: Unwinn, Or. blew cloth, 48 p. 2.50

338.) Kossuth. - Hungary and its revolutions from the earlist period to the 19th century with a memoir of Louis Kossuth by E.O.S. 8° London: H.G. Bohn 1854, cloth, With the portrait of L. Kossuth 12.--

339.) Kosztüm. - Quadrilles parées costumées. Executées a la cour de le Roi de Baviere en 1835, représentant les divers pays des quatre parties du monde. 36 planches et les principaux personnages du roman intitulé "Quentin Durward" par W.Scott 14 planches. Ex couverture toile. 50.--

340.) Koronázás. - Magyar koronázási viselet. (Ungarisches Krönungs-Costume) Főn mesi diszmagyar ruhák. 3 lap, közülük 2 lóháton. Pompás Gurk féle szines lithografiák. Wien Holo, Terjedelem 38-48 cm. Egy-egy lap. 36.--

341.) La Fontaine, Oeuvres. Nouvelle édition revue par C.A.Walckenaer, 6 vol.Ill. par Johannot. gr. in 8° Paris: Lefevre 1827. Demi-veau de l'époque 30.--

342.) Lamartine, Az 1848.ki forradalom története. Ford. Zsilinszky M. 2 k.Pest: Légrády 1873. fv. 6.--

343.) Lampert, Kurt, Die Völker der Erde. Eine Schilderung der Lebensweise, der Sitten, Gebräuche. Feste u. Zeremonien aller lebenden Völker, 2 Bde. mit 776 Abbildungen nach d. Leben, gr. 8° Stuttgart. D. Verlags S. Orig. Lbde. 10.--

344.) Landau, Rom, Der unbestehliche Minos. Kritik an der Zeitkunst. Mit 16 Farbtafeln und 188 einfarbigen Abbild. 4° Hamburg 1925. Or.L. 4.--
Aus dem Inhalt: Deutschland: Hodler, Corinth. Slevogt, Käthe Kollwitz, Zille, Kokoschka usw. - Der Sturm: Maholy-Nagy, Berlevi-Hilbersteiner u. Peri. Bildhauer: Klimsch, Huf, Kolbe, Gaste. - Paris:Picasso-Gris-Maillot-Toulouse-Lautrec etc. - Die Slawen: Chagall-Ryback-Zack-etc. - Italien: Conti-Baldessari-Moderne Plastik in Italien etc.

245.) Lavedan, H., Le lit. 8 Paris: 1894. Exemplaire No 2. sur papier Impérial du Japon. 12.--

346.) Lederer, Ch.: Made in Hungary, With 70 colored pictures and 16 full page photographs. Bp.1935. 4.50

Lantos Tudományos Antiquariuma.
Budapest, IV., Muzeum-körut 3. Félemelet.

Tavaszi Könyvjegyzék
1938 febr.

347.) Legrand, Louis. Peintre et graveur. Étude par C. Mauclair. Avec 23 planches hors texte. gr. in-8. Paris: Floury 274 p. demi chagrin br, 15.--

348.) Lehel Fr., Notre art dément. Quatre études sur l'art pathologique. 69 illustrations. Paris: Povolozky 1926. gr. in-8°, 122 p. 4.50
Les chercheurs - Notre art dément - l'Impressionisme patologique - La démence de Cézanne.

349.) Leisching, J., Das Bildnis im 19. u. 18 Jahrh. Mit 8 Lichtdrucktafeln. gr. 8° Wien: Schroll, 1906 , 60 S. 3.--

350.) - Die Wege der Kunst. Mit 133 Abbild. u. 1 Farbentafel. Wien. Tempeky 1911 Or.L. 3.50

351.) Lenbach, Monograhpie von A. Rosenberg. Mit 135 Abbild. Lp. (Velh, kl. Künstlermonogr. Liebh. Ausg.) 1911. 2.50

352.) Lengyel Menyhért, Taifun. Dráma négy felvonásban. Bp.1909.fve. 3.--

353.) Lessing, Nathan der Weise. Faksimildruck nach dem eigenhändigen Entwurf Lessings. 42 S. (Mit Beifügung des Abdruckes in Antiqua auf ebensoviel S.) Lp.: Insel V. Lederbd. 7.--
No.60 der in 200 Exemplaren abgezogenen Auflage.

354.) Liebermann, Max, Des Meisters Gemälde in 304 Abbild. Hg.v.G. Pauli 8° Stuttg (Klass.d. Kunst Reihe) 1911. Roter orig Lbd. 7.--

355.) Liebesbriefe aus dem Rokoko. Auswahl von Dr. A.Semeran. Berlin: Hyperion V. Or.L. 3.--

356.) Liederbuch. - Rollett, H. Republikanisches Liederbuch 16° Wien 1919. Ppbd. 3.--
Nr. 228. der auf besonderem Papier gedruckten 800 Exemplare.

357.) - Standarten wehn u. Fahnen. Lieder aus grossen Tagen. Ausgewählt von R.Geheeb. Zeichnungen von Prof.W.Klemm. 8° München, Ppbd. 3.60

358.) - Das trunkene Lied. Die schönsten Sauf- und Trinklieder der Weltliteratur Ausgewählt von Klabund. Zeichnungen von Szafranszki. Taschenformat. Berlin Reiss, 168 S.Hl. 4.50

359.) Lilien, E.M., Ein Beitrag zur Gaschichte der Zeichnenden Künste. Von Dr.E.A Ragener. Mit vielen Illustr. 4°. Berlin 1905, Or.L. 3.--

360.) Linage de Vanciennes, P., L'origine veritable du soulevement des cosaques contre la Pologne. Paris: Clousier, 1674. Rél. de l'époque, veau. 12.--

361.) Litografia. - Serres, M. de Voyage dans le Tyrol et une partie de la Baviere en 1811. 2 vol. Avec 2 litogr. color. et 2 cartes topogr. 8° Paris, 1823. 12.--

362.) London. National Gallery, the Flemish-School. London. Newnes, 8-vo 65 plates, half cloth. 3.--

363.) Longos, Daphnis und Chloe. Ein Hirtenroman. Übers-v.Fr. Jacobs. Mit Einführung v. Gleichen-Russwurm. 8 farb. Orig.-Lithogr. v. Fr. Löw. Berlin Or.L. 3.--

364.) Lothar, Ernst., Gottes Garten. Ein Buch von Kindern. 8° Wien (1927) Or.L. 2-40

365.) Loti, P. Mme Chrysantheme. Illustré de 30 bois originaux de A.Roubille.8° Paris "Le Croquis" 1921. 3.--
Exemplaire No.930. imprimé sur caractere Plantin, tiré sur papier vergé d'Arches.

366.) Lotz Károly falfestményei. 20 fénymetszetü táblával és Morelli G. fametszeteivel. Szövegét irta Riedl Fr. Fol. Bp. 1899. Mappában. 10.--

367.) Louis XIV. Lettres, aux princes de l'Europe a ses généraux, ses Minsitres etc. 2 vol. p. in-8° Paris 1755, cart. 6.--

368.) Löverseny. - Noisay, M.de, Tableau des courses ou essai sur les courses de chevaux en France Illustré de onze lithographies en couleurs par J.L.Boussingault. 4° Paris: 1921. Ex. numeroté 158, sur papier de velin pur fil. 15.--

369.) Lowell, A. Lawrance, The government of England. 2 vols. 8° New York: Macmillan, cloth. 18.--

Reider László

perto

Múcs. kiáll. 1938 tól
Pipics 119. (

KRASZNAHORKA

Vár

Lehoczky Tivadar: Torna vára és a Betek nemzet-
ség. VV 1862, 293 l.

Reiter László

Elek Artur:
Az ujabb magyar
grafikai művészet.
Magyar Művészet.
1937.

226.l.

Reiter László

A **Magyar művelődés** története. A magyar munka eredményei az emberi művelődés terén. Számos képmell.-tel, 70 munkatárs. közreműk. szerk. *Lukács* György. A könyv fametszetű díszeit *Reiter* László terv. Bp.: Pantheon (Globus ny.) [év n.] 63 [illegible] 4-r. Egészvászon, díszes tokban, 1935. évi könyvnapi ára 8·— rendes ára 16·—

a könyv alapján leírni!

Reiter László

vul. 1894.

l.

Szefelslex. 400, 401. l.

Élctr. arch.

u. o. 950. l

Reiter László

3 mű.

Vemzeti Szalon

M. Rézkarcoló Művészek

Egyesülete kiáll. Kat.

1935 jun. 7–24.

VASÁRNAP **28** Kat. Oculi Prot. Elemér	N. k. 6 ó. 44 p. N. ny. 17 ó. 43 p.
HÉTFŐ **1** Kat. Albin pk. Prot. Albin	**III. HÓ MÁRCIUS** N. k. 6 ó. 42 p. N. ny. 17 ó. 44 p.
KEDD **2** Kat. Simplic Prot. Lujza	N. k. 6 ó. 40 p. N. ny. 17 ó. 46 p.
SZERDA **3** Kat. Kunigunda Prot. Kornélia	N. k. 6 ó. 38 p. N. ny. 17 ó. 48 p.
CSÜTÖRT. **4** Kat. Kázmér Prot. Kázmér	N. k. 6 ó. 37 p. N. ny. 17 ó. 48 p.
PÉNTEK **5** Kat. Özséb Prot. Adorján	N. k. 6 ó. 34 p. N. ny. 17 ó. 50 p.
SZOMBAT **6** Kat. Perpetua Prot. Gottlieb	N. k. 6 ó. 32 p. N. ny. 17 ó. 51 p. Izr. 23. S. Vajakhel P.

ZEM KÖZT

ró, aki magyar

— Persze sok bajom volt a familiával, — megrökönyödve vették tudomásul, hogy író akarok lenni és szörnyen tiltakoztak az ilyen »extravagancia« ellen. »Lánynak az a hivatása, hogy férjhez menjen, nem pedig — — —« stb. stb. — zugták a fülembe, de végre mégis csak sikerült leszerelnem őket.

— Amikor elkészültem az első regényemmel, elvittem Heltai Jenőhöz, aki szintén konstatálta, hogy tehetségem van, de ezt a regényt — a *L'ardente escale*-t — nem találta kiadásra alkalmasnak és lebeszélt arról, hogy párizsi kiadónál próbálkozzam vele sikert elérni.

— Mégis kimentem Párizsba és elkezdtem sorra járni a kiadókat. Bizony nem sok eredménnyel, ugy hogy szomoruan készültem a hazautazásra néhány hét mulva, belátva, hogy Heltainak ugy látszik igaza volt. A hálókocsijegy már a zsebemben volt és 48 óra mulva indulnom kellett, amikor utolsó kisérletként felvittem a kéziratot Delpeuch kiadóhoz, aki másnap közölte velem, hogy a regényt — kiadja. Azonnal megcsináltuk a szerződést és én boldogan jöttem haza.

— Kétezer példányban fogyott el a *L'ardente escale*«. Minden sikerem közül legjobban annak örültem, hogy Claude Farrére megdicsérte. Azt mondta, hogy kétszer is elolvasta, ugy tetszett neki. — *Vous avez du genie* — mondta nekem és megható, hogy mennyire törődik a dolgaimmal azóta. Amikor a most megjelenő második könyvemhez — amelyik három hosszabb novellát tartalmaz — cimet kerestünk, ő ajánlotta fel egyik irásának azt a mondatát, amelyet némi változással fel is használtam cimül. *Les robes ouvertes, les âmes closes* lesz a cime a könyvnek. Flammarion adja ki és szerződésileg lekötötte tiz évre minden irásomat. Máris viszek neki uj regénykéziratot. A témája némileg a *Prisonnière*-re emlékeztet, — félek, hogy itthon sok bajom lesz miatta, — teszi hozzá nevetve.

Erről az apropósról jut eszünkbe az a vidám história, amit Pesten beszéltek Egger Lillával kapcsolatban. Ugy szól a mende-monda, hogy eleinte a szép Lilla titokban álnéven irta novelláit francia

erejü rajzával. Egy börtönőr fiának története ez a könyv, akinek rideg otthonban elsötétült lelkébe ép oly ritkán hatol be a napsugár, mint a rabok celláiába. Ez a rablélek, mint a fegyencek, szeretne börtönéből kiszabadulni a jóság sugárzó országa felé, de elbukik. A börtönlakók élete, gondolkodása, egy-egy finom nőalak rajza teszik változatossá a könyvet, amely uj hangot üt meg a magyar regényben. A regényhez G. Szabó Kálmán, az UME tagja készitett hét fametszetet, amelyek a rézkarc finomságával, müvészi biztonsággal és formaérzékkel örökitik meg a fiatal fiu különös álmait. A kiadás 120 példányát diszitik csak a fametszetek, ezeket a későbbi kiadásoknál sem nyomják ujra. Ára 10 pengő lesz.

MOLNÁR JÓZSEF VERSEI. A kiadványai szépségéről ismert Amicus-kiadó közli velünk, hogy ez év tavaszán kiadja Reiter László rajzaival diszitve Molnár József verseskönyvét. Előfizetési ára hollandus papiroson 10 pengő, rendes kiadása 3 pengő. Előfizetni a Literatura kiadóhivatalánál is lehet.

BORGESE KÖNYVE MAGYARUL. A Literatura mult számában érdekes ismertetést közölt a mai Olaszország egyik legnagyobb regényirójának, Borgesé-nek Rubé regényéről. Amint most értesülünk, a regény magyar kiadási jogát a Genius-kiadó szerezte meg s a könyv a napokban hagyja el a sajtót. Felhasználjuk egyuttal az alkalmat hibaigazitásra is. Az emlitett ismertetés alatt Révész József dr. neve állott; ez sajtóhiba volt. A cikkiró neve: Révay József dr.

A DEREK MAGYAR POSTA. A magyar királyi postának mindig is kitünő hire volt világszerte; s ha talán a háboru alatt, önhibáján kivül, meg is romlott kissé ez a finom idegzetü müszer, azóta ismét régi nivójára emelkedett gondosságban, teleményességben. Amit az itt következő klisé is bizonyit:

Londonból érkezett levelezőlap volt ez, amelynek megfejtése nem kis gondot okozhatott a posta kutató osztályának. Már maga a helynév is — »Szam Budapest« — sok geografusnak adna fejtörésre okot. Méginkább azonban a cimzett neve — »Julia Szendrey« —, aki szegény jó nehány évtizedje fekszik már a kerepesi temetőben. A Li-

Literatura 1929. 81.1.

Végh G. rajza

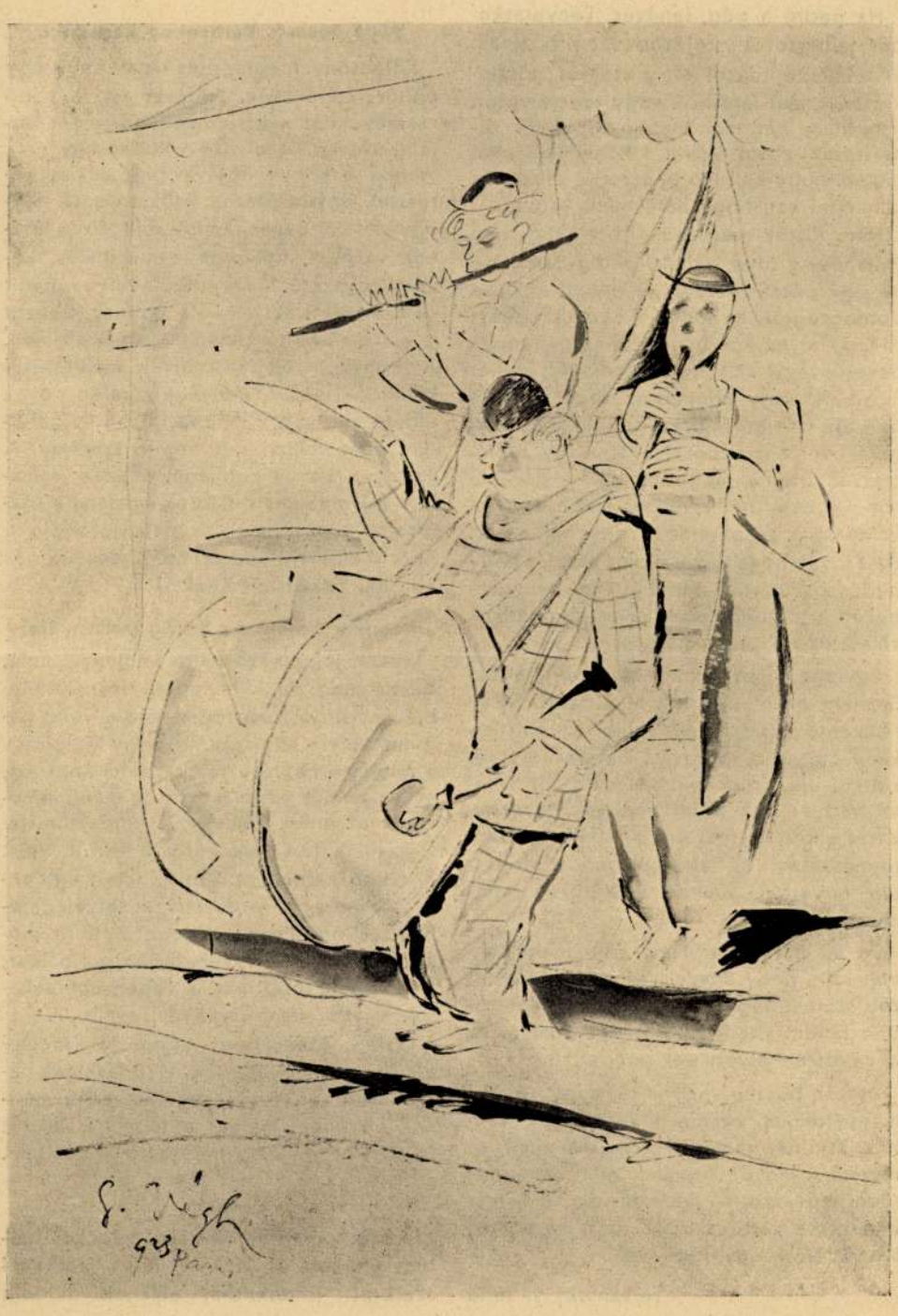

zött, kivált a jobb hotelekben. De gúny nélkül. Szavamra!

Ha pedig a gőg, lenézés, kényuraskodás jellegzetes kifejeződését próbálnám emlékembe idézni elég számos arisztokratánál, akit látásból, vagy személyesen ismertem, hát mondhatom, a zupás őrmesterek között jóval különb típusokat láttam, hogy kell illő önérzettel érezni és kimutatni azt, hogy hatalmunk vagyon.

Nem főztek meg sem Urban Gad, sem Psilander grófjai, akikért pedig Beniczkyné egy dézsa rózsaolajjá olvadt volna a boldogságtól, ha láthatja őket, szegény! Hiába, ne haragudjanak, mindig iszonyú nevetésvágy csiklandott belülről, mikor moziban, vagy színpadon, vagy regényben arisztokratát ábrázoltak nekem dölyfével, vagy grandezzájával, vagy tapintatával. Hátha megbotlana? — gondoltam. — Vagy hátha náthás volna és nem volna nála zsebkendő? Vagy hátha . . . Egyszóval, hova lenne akkor ezzel a nagy büdös ősi garral? Mindig ilyen hülyeségeket jött gondolnom az arisztokratikus választékosságra és fönségre.

Egyszer aztán (van 8 éve már) láttam Somlait, amint egy lordot játszott. Megbökkentett! Az, hogy valaki az élet elkényeztetettje, pénz és hatalom és tekintély ura és ennek nyugodt, sőt valami vad és vak tudatában van és aztán ezzel a pózzal, ezzel a készakart pózzal természetes! . . . hát elsőízben elfelejtettem nevetni a nemesi előkelőség megmintázódásán.

Ja és hát akkor még sejtelmem sem volt róla, hogy Somlai Artúr egy beérkezett színész-nagyság. Egy kis vidéki moziban láttam ezt a lordját egy filmen. És a nevetés helyett ezt gondoltam:

Igazán büszke vagyok rá, hogy nekünk magyaroknak ekkora tehetségeink vannak. Merthát valamit komikussá tenni, az nagyon könnyű! De valaminek respektust tudni művészettel szerezni újra, ami már komikussá vált, ez aztán igazi nagy szó! Lássák be, hogy így van.

Tersánszky J. Jenő

KÖNYVEK

Vágó József: Városokon keresztül.

Karácsonyi meglepetés ez a könyv. Egy építész-költő írása. Építészé, aki a költő szemével lát s biztos tollvezetéssel láttatni képes. Az olvasó valóban úgy érzi, mintha e könyv írójával, városokon keresztül, együtt utazna. Minden sora egy-egy szívdobbanás, amitől lélegzővé lesznek városok, épületek, ornamensek, kövek. Egyszerű, közvetlen nyelve világít és szerzőjét, aki előkelő építész, íróként is a szerző-építész magas rangjára emeli. A könyv nyomdatechnikai kiállításáról külön kell szólni, melynek minden egyes oldala úgy van fölépítve, olyan műgonddal, mint valami régi római szentély. A betűk, a könyv papirosa, a pazar számban felsorakoztatott fotók kristályos tisztasága követésreméltó példáját adja a Biró Miklós-nyomda előkelő ízlésének és európai szakértelmének.

Kemény Simon: Az ördög tarisznyája.

Ritkán jelentkező költő Kemény Simon, de ha megszólal: ünnepien szól. Könnyből és vérből ötvöződik nála a vers: nagyon mélyre kell szállnia, hogy kitapintsa s felszínre hozza a lélek bányájából azt, ami a nemes ércek között is a legnemesebb: az ércek királyát . . . Ami aztán így fölkerül a lélek mélyéről s verssé válik a vakító napfényben úgy lüktet, úgy sajog, mint egy véres szív a selyempapíron . . . Sorról sorra, oldalról oldalra jobban ver ez a szív, mindig sajgóbb lesz, mindig nagyobb lesz, a végén úgy zakatol, mint valami fájdalompiramis . . .

Gáláns köntösben nyujtja át Kemény Simon a mindennapok vívódásainak lázas szüretjét, friss csiszolást adva patinás nevének, melyet a legelsők között is első hely illet a magyar irodalomban.

Kiki

A Montparnasse tündére, a Jockey-bárban énekelt és táncolt, híres festőkkel szeretett ismerkedni, akiknek modellt

állt és akiket szerelmével is megajándékozott. Kiki, a pikáns francia leány mindezzel nem elégedett meg, hanem maga is festeni kezdett és képeit el is adta gazdag amerikai fiatalembereknek. Végül megírta az emlékiratait, melyeknél őszintébb és leplezetlenebb emlékiratokat még nem termelt ki ez a műfaj. A gyönyörűen kiállított könyvet Kiki festményei és a róla készült fényképek díszítik. Ezeket Man Ray, az amerikai festő-fényképész készítette, Kiki jelenlegi tisztelője.

André Gide,

a nagy francia író néhány év előtt pénzzavarba jutott. Úgy segített magán, hogy könyvtárát elárvereztette. A kollégák nemcsak azon háborodtak föl, mert Gide nagy vagyonhoz jutott, hanem azért is, mert az általuk beküldött tiszteletpéldányok diszkrét dedikációi a nyilvánosság elé kerültek. Az idő múlik, a hiú író fejt. Gidet azóta sem kímélték meg az ajánlásokkal ellátott könyvzuhatagok. A közeljövőben újabb 3000 kötet kerül kalapács alá.

Joachim Maass megírta első regényét

Boheme ohne Mimi. Témája a mai berlini életből való. Sok, sok szerelem. Nők nélkül. A konzervatív Fischer-Verlagnak is haladnia kell a korral. Hiába, 1930-ban, úgylátszik, ennek így kell lennie.

Riedl Frigyes

Magyar Rómában című munkája a Bibliofil Társaság saját kiadásában jelent meg, mint a tagok idei illetménye. Ez is a Kner-nyomdában készült és ezt is Fáy illusztrálta. Aki szeret a szép könyvben gyönyörködni, nézze meg ezt a könyvet Grill kirakatában.

A könyvkereskedők

szerint a nők a sokszázoldalas, vastag könyveket keresik. Ezek szerint ezentúl a könyvnél is csak a test a fontos. A tartalom, a lélek csak másodrendű kérdés.

A Magyar Bibliofil Társaság,

külföldi mintára, minden évben kitünteti az év öt legszebb könyvet. A társaság zsűrije az idén csak három könyvet talált kitüntetésre érdemesnek. Osvát Ernő aforizmás könyvét, mely egy bankigazgató áldozatkészségéből, Kner Izidor kiadásában jelent meg, Dallos Hanna Szent Imre-legendáját, a művésznő saját kiadásában, végül

Bohuniczky Szefi

novellaskönyvét, mely a pápai főiskolai nyomdai kiadásában jelent meg. Úgylátszik, nívós munkáért vidékre kell menni. Bohuniczky könyvét

Kernstok Károly rajza

Fáy Dezső

illusztrálta nagyon szép fametszetekkel, amelyekkel új lendületet vitt a magyar illusztrálóművészet területére. A negatív és pozitív vonalak összekeveréséből új lehetőségeket teremtett az illusztrációs kultúra számára.

Németországban

a nyáron új ifjúsági folyóirat indult meg. Az első számnál nem jutott tovább. A német ifjúságnak kell a szerelem, kell a horogkereszt, kell a futball, kell a bor, a sör. Minden, csak folyóirat nem kell.

Reiter László

A MAGYAR RAJZOLÓ MŰVÉSZEK TÁRSASÁGA HÍREI

Avató. A Magyar Rajzoló Művészek Társasága f. évi január hó 7-én, esti 9 órai kezdettel lapavató vacsorát tart a Fészek Klub helyiségében. Na, ne tessék valami ünnepélyes külsőségekre gondolni. Fesztelen estély lesz ez, amelyre ceruzával és mappával vonulnak fel a Krix-Krax rajzoló munkatársai.

A Magyar Rajzoló Művészek Egyesülete mult év november 20-án tartotta alakuló ülését, amelyen társelnökökké Gedő Lipótot, Fáy Dezsőt, Zádor Istvánt, főtitkárrá Reiter Lászlót, művészeti igazgatóvá Bálint Jenőt választották meg. A társaság ügyésze dr. Sebestyén Ernő lett.

Reiter László. Megírták a lapok, hogy Reiter Lászlót, lapunk főmunkatársát az ősszel a nagy olasz aranyéremmel tüntették ki. Most újabb sikerről számolhat be Reiter László művészetével kapcsolatban a Krix-Krax. A British Museum ugyanis most megvásárolta a művész összes illusztrált könyveit s e rendkívüli kitüntetéssel Reiter László a nemzetközileg akreditált művészek sorába lépett,

Felelős szerkesztő és kiadó: Bálint Jenő.
Főmunkatársak:
Gedő Lipót, Fáy Dezső, Reiter László.

ARCKÉPCSARNOK

A Lovaspóló-Clubból (Aich Tuszi)

SZERKESZTŐI ÜZENET

A Krix-Krax programjába vág új értékek feltárása s azoknak a rendelkezésére álló eszközökkel való minél eredményesebb felkarolása. Örömmel fogadunk tehát minden művészi megnyilatkozást, legyen bár küldőjének neve soha nem hallott, ha az így hozzánk juttatott munkában művészi invenció jelentkezik.

Szerkesztőség:
Budapest VIII, Mária u. 34. Tel. J. 361-60.
Kiadóhivatal:
Budapest V, Wekerle Sándor u. 21.
Telefon Aut. 243-17.
Szerkesztőségi órák:
Minden csütörtökön d. u. 4—6-ig.

Biró Miklós nyomda Rt., Rózsa ucca 25.
Felelős: Sándor Zsigmond igazgató.

Nádai Tál: Magyar zsenek-
Képeskönyvek-

MAGYAR MŰVÉSZET
1927. 630 l-

REITER LÁSZLÓ: SZÍNES FAMETSZET

Illusztráció Benes Klára: A nevető ember című meséskönyvéhez

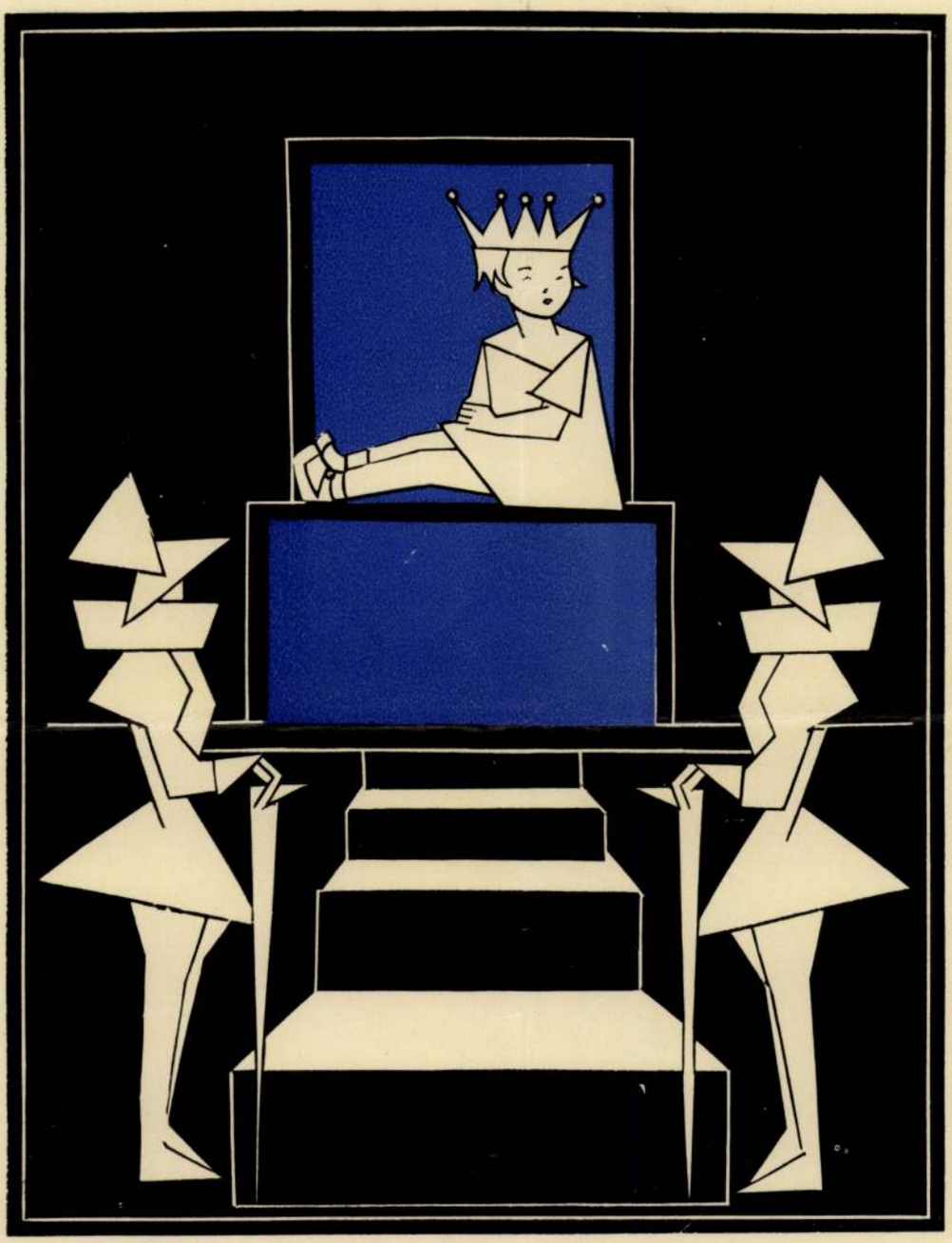

REITER LÁSZLÓ: SZÍNES FAMETSZET

Illusztráció Benes Klára A nevető ember című meséskönyvéhez

Reiter László

adója. A gyüjtőnek az esztétikai szempont az irányadó. Az új magyar könyvművészetet *Kner Imre*, *Reiter László* és *Tevan Andor* teremtették meg. Az 1927-ben Lipcsében rendezett nemzetközi könyvművészeti kiállítás és az 1928-as kölni sajtókiállítás nagy megbecsülést szereztek a magyar nemzetnek. 1930-ban Kner és Reiter könyveit a nagy olasz aranyéremmel tüntették ki. REITER L.

Bibliofil szemle. Világszerte számos ilyen lap van, hazánkban is több, de rövidéletű kísérlet történt. Legsikerültebb köztük a *Magyar Bibliofil Szemle* volt 1924—25-ig, melyet kezdetben *Dézsi Lajos*, később *Sikabonyi Antal* szerkesztett. A külföld lapjai között legnevezetesebbek: A *Fleuron*, 1923—30-ig évente egyszer jelent meg Londonban tökéletes, fényűzően szép nyomdatechnikai kiállításban. A *Philobiblont* Bécsben Reichner Herbert szerkeszti és adja ki. A *Book-collectors Quarterly* 1930-ban indult meg Londonban. REITER L.

Bibliofil társaságok. Magyarországon a *Magyar Bibliophil Társaság*. Célja: előmozdítani a művészi szempontból értékes könyvek előállítását, gyüjtését és terjesztését, ápolni a könyvgyüjtők és könyvkedvelők érdekeit, fejleszteni az ízlést a könyviparban, hazai könyvtáraink gyarapítását és fejlesztését támogatni. A társaság e cél elérésére kiad ízléses megjelenésű könyveket, hazai illusztrált műveket, folyóirat, évkönyv és más folyóiratokban közzétett közlemények útján tájékoztatja az érdeklődőket a szakmába vágó kérdések felől; időszakonként összejöveteleket, előadásokat, kiállításokat és aukciókat rendez; pályázatok és más alkalmas eszközök útján törekszik művészileg értékes hazai kiadványok, tipográfiai, grafikai termékek és könyvkötészeti munkák előállítását támogatni. A társaság úgy kiállításaival, mint kiadványaival pezsgő életet vitt a magyar könyvkultúrába. A könyvek tipográfiáját *Reiter* László tervezte.

A külföld híres társaságai: *Les cent bibliophiles* (Páris); *Frankfurter Bibliophilen-Gesellschaft*; *Gesellschaft der deutschen Bibliophilen* (Lipcse); *Bremer Bibliophilen-Gesellschaft*; *Wiegendruck-Gesellschaft* (Berlin); *Incunabula Society* (New York); *The Limited Editions Club* (New York); *First Edition Club* (London) stb. REITER L.

Bibliográfia (gör.) *könyvészet*, az a tudomány, mely a nyomtatásban megjelent munkák leírásával és összeállításával foglalkozik. Minden idő és ország, valamint tudomány összes nyomtatványait foglalta össze először: *Gesner Konrad*: Bibliotheca universalis (Zürich, 1545—55, 4 köt.). Minden idő és ország, valamint tudomány válogatott könyveit adja: *Brunes Jacques Charles*, Manuel du libraire (5. kiad., 1860—80, 6 köt. és 3 pótköt.). Bizonyos idők irodalmi termékei vannak a brüsszeli nemzetközi bibliográfiai intézet kiadásában 1898 óta megjelenő Bibliographia Universalisban. A különböző országokban nemzeti bibliográfiák jelennek meg. A modern magyar bibliográfia az 1870-es években kezdődik. Nevezetesebbek: *Magyar könyvszemle* (1876-tól), *Magyar könyvészet* (1876—1889), folytatása *Magyar könyvkereskedők évkönyve* (1890—1917), *Corvina*, a könyvkereskedelem hivatalos lapja (1878-tól). Tudományos bibliográfia: *Szabó Károly*, Régi magyar könyvtár (Bp. 1879—1898, 3 rész, 4 kötetben, I. köt. 1531—1711 magyar nyelvű, II—IV. köt. idegen nyelvű könyvek); *Petrik Géza*, Magyarország bibliografiája, 1712—1860 (Bp. 1888—1892, 4 köt.); u. a. Magyar könyvészet 1860—75, 1886—1900, 1901—1910, (Bp. 1885—1928, 5 köt.); u. a. Kalauz az újabb magyar irodalomban (Bp. 1894); *Kiszlingstein Sándor*, Magyar könyvészet 1876—1885 (Bp. 1890); Magyar könyvészet 1921—1923 (Bp. 1924—26); *Gulyás Pál*, Magyar könyvészet (1930 óta a «Corvina» melléklete); *Ballagi Aladár*, Buda és Pest a világirodalomban (Bp. 1925, I. köt. 1473—1600); *Ferenczi Miklós*, Az erdélyi magyar irodalom bibliografiája (Kolozsvár, 1926—28); *Wünscher Frigyes*, Csonka-Magyarország sajtója (Bp. 1927—29); A magyar tudományos irodalom bibliografiája, 1901—25; *Kertbeny Károly*, Magyarországra vonatkozó régi német nyomtatványok 1454—1600 (Bp. 1881); u. a. Ungarn betreffende deutsche Erstlingsdrücke 1454—1600 (Bp. 1886); *Apponyi Sándor gróf*, Hungarica. Ungarn betreffende im Auslande gedruckte Bücher und Flugschriften (München, 1903, 2 köt.), Neue Sammlung (München, 1925—27, 2 köt.); *Bibliographia Hungariae*, begründet von Robert Gragger: Verzeichnis d. 1861—1921 erschienenen Ungarn betreffenden Schriften in nicht. ungarischer Sprache (Berlin, 1923—28, 3 köt.); *Gragger Robert*, Deutsche Handschriften in ungarischen Bibliotheken (Berlin, 1921); *Kont Ignác*, Bibliographie française de la Hongrie, 1521—1910 (Paris, 1913). FÓNAGY B.

Bibliográfiai központ, állami intézet, melyet gróf Klebelsberg Kuno vallás- és közoktatásügyi miniszter állított föl 1923-ban Magyarországnak a hivatalos és tudományos kiadvá-

Gutenberg Lex. VI. K.

filológiának (hermeneutica), mely a szövegértelmezés *(exegesis)* alapja; ugyanő nagy gonddal gyüjtötte össze a szerzőkre és az egyes könyvekre vonatkozó történelmi adatokat, mellyel a szentírási *irodalomtörténet* feladatait jelölte meg. A Bibliában foglalt *tanok rendszeres* összefoglalását *(bibliai teológia)* már Origenes és Szt. Ágoston megkezdték.

A szövegmagyarázást segítette elő a középkori *glosszairodalom* (Walafrid, Strabo).

A *történelmi kritikai* módszert a Bibliára is alkalmazta Sienai Sixtus, dominikánus (megh. 1569), majd főleg *Rich. Simon* (megh. 1712), akik *hitvédelmi* szempontból használják fel a régiséghtant is.

A *felvilágosultság* bölcselete és tudománya tagadta a szent könyvek isteni eredetét és ennek igazolására fejlesztette ki a *racionalista kritikai módszert* Spinoza, Bayle, Voltaire, Lessing. Semler és *Wellhausen* a mózesi könyvek vizsgálatával ezt a módszert átvitte a protestáns hittudományba. Az *újszövetség* kritikai vizsgálatát Herder, Schleiermacher kezdései után az ú. n. *tübingeni iskola* (Strauss, Baur) folytatta, a szinoptikus kérdésnek fölvetésével; azonban a történelmi pozitív kutatás, melyben prot. részről Weiss B., Zahn Th. mutattak irányt, nagyobbrészt fentartotta az újszövetségi könyveknek az I. sz.-ban való megírását, történelmi hitelességét. Legújabban előtérbe nyomultak az alak-kritikai, műfaji vizsgálódások és a szellemtörténeti módszer alkalmazása.

Irodalom. *Radó:* A kereszténység szent könyvei. (I—II. 1928—29.) *Sellin E.:* Einleitung in das A. T. (Ford. Czeglédy S.) *Mahler E.:* Handbuch der jüd. Chronologie (1916.) *Erdős:* Újszöv. bevezetés. (1911.) *Strack—Billerbeck:* Kommentar zum N. T. aus Talmud und Midras. KÜHÁR F.

Biblia pauperum (lat.), a. m. *szegények bibliája*, így nevezik a késő középkorban azokat az illusztrált bibliákat, melyekből a papok a népnek a bibliai ábrázolásokat magyarázták. 34—50 újtestementumi ábrázolást tartalmaztak 2—2 ótestamentumi párhuzammal, latin vagy német, vagy latin-német rövid szöveg kíséretében. A legrégibb kéziratos példány 1300 körüli és a felsőausztriai St. Florianban van. A táblanyomatos kiadások között első 1400 körül a heidelbergi. Betűnyomásban 3 kiadás is jelent meg 1460—64 között Pfister Albrecht nyomdájában, Bambergben. FÓNAGY B.

Bibliatársaságok, a Biblia minél több nyelvre való lefordítására és terjesztésére szolgáló filantróp jellegű vállalatok, melyek nagyrészt magánadakozók kezdeményezésére alakultak. Legrégibb a Canstein báró által Halléban, 1710-ben alapított német *Bibelanstalt*, melynek példájára Angliában (1780) és Franciaországban (1792) is jöttek létre bibliatársaságok még a XVIII. század folyamán. A XIX. század elején minden országban gondoskodnak ilyen társaságok alapításáról, még Oroszországban is. Az összesek közt legkiválóbb az 1804-ben alakult *The British and Foreign Bible Society*, mely az egész Föld kerekségére kiterjeszti működését. ROHOSKA J.

Biblia-tilalom. Pedagógiai szempontból már a zsinagóga sem engedte, hogy fiatalok az Énekek Énekét olvassák. Mivel a Szentírás másfélévezred kultúrájának, történelmének, vallási fejlődésének problémáival van megterhelve és mivel kellő felkészültség nélküli olvasása nemcsak haszonnal, hanem kárral is járhat, mint azt a téves magyarázatok hosszú sora mutatja, egyes tartományi zsinatok a XIII. sz.-ban az eretnekségek miatt megtiltották a Biblia nemzeti nyelven való olvasását. A Biblia fordításainak kiadását IV. Pál az Inquisitio engedélyétől tette függővé. A részleges tilalmak azonban nem akadályozták meg a Biblia kat. fordításait, aminek jele a középkori fordítások és kiadások nagy száma (1521 előtt 18 német teljes Biblia, 34 zsoltárfordítás jelent meg nyomtatásban). Az egyház megengedi a különböző kiadások *tudományos* célból való használatát, a fordításokra vonatkozólag pedig kiadásukat a szentszék, vagy pedig a püspök engedélyétől teszi függővé és kívánja a szöveghez csatolt magyarázatokat. KÜHÁR F.

Bibliofilia (gör.), könyvszeretet, könyvkedvelés. A gyüjtésben két főirányt különböztetünk meg: régi és új könyvek iránti érdeklődést. A gyüjtő egyrészt lehetővé teszi a nemzetek kultúrdokumentumainak későbbi korok számára való átmentését, másrészt kora irodalma iránti érdeklődésével a nyomdáknak, kiadóknak munkaalkalmat ad. A nagy könyvtárak gyüjteményeik javarészét egyes gyüjtők adományainak köszönhetik. A régi könyvek gyüjtése irányelvek szerint történik. Egy bizonyos író művei első és összkiadásokban és a rájuk vonatkozó irodalom; helységek, egyes korok történetének stb. irodalma; ősnyomtatványok gyüjtése; szépen nyomott könyvek gyüjtése tekintet nélkül a belső tartalomra stb. A magyar multban számos kiváló bibliofil élt, ezek között Mátyás király. A XIX. század kiváló gyüjtői: Apponyi Sándor gr., Vigyázó Ferenc gr., Ráth György, Todoreszku Gyula. Ezek gyüjteményeiket a nemzetnek adományozták. A modern könyvek gyüjtője más szemmel nézi a könyvet, mint azok ki-

Reiter

L4

R. 2. *László*, grafikus, * Budapest 1890. Grafikáival 1913 óta szerepel fővárosi tárlatokon. Számos könyvet illusztrált. 1931. az Ernst Múzeumban, 1933. a newyorki Brooklyn Galleryben volt kollektív kiállítása. Mint a Magyar Bibliophil Társaság vezetőségének tagja R. rendezte sajtó alá a Társaság összes kiadványait.

Ko. G. II. 3544

Reiter Sándor

Irod

Rosner Károly. A fametszet Magyarországon a huszadik században – Magyar Iparmüvészet

1929. 47. l.

Rosner. Der Holzschnitt. (Stuttgart) 1929

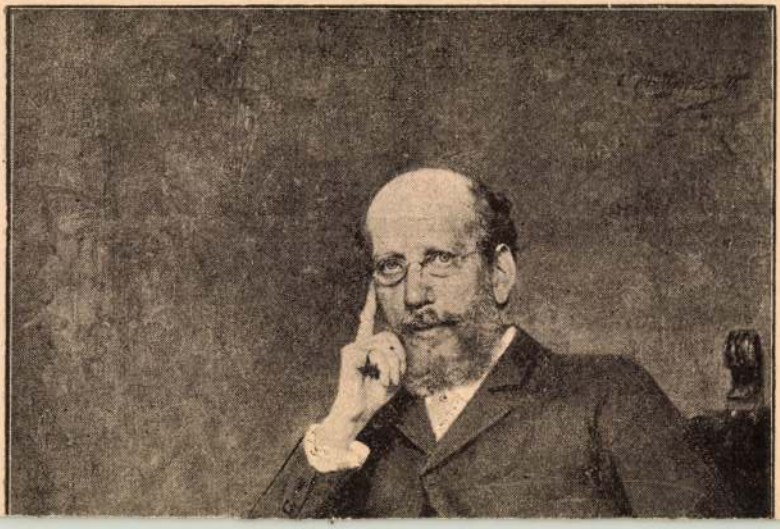

Reiter László

— —

Szód

Magyar Iparmüvészet

1930. 34. l. (Mesterkélt könyvdiszek.)

T. Barátunkat lekapják a sárga földig, abból az alkalomból, hogy a „Magyarok a kultúráért" c. francia és magyar nyelven megjelent mű könyvdiszeit rajzolta.

A cikk hiszpáni Kálmán csomagjába.

Reiter László

Wádai Pál

A „Könyv- és reklámművészet" bemutatkozása.

MAGYAR MUVESZET

1930. 175. l.

sz-
fiai
eval,

.

á-
n

-
es-
etel-
s-

ós
y-

Reiter László

koll. kiáll. az Ernst Muzeumban.

Képzőművészet

1934. 92. P

(Az Ernst Muzeum csoportkiállítása.)

— 8

Artus Marcell [illegible] alatt kézzelt illusztrá-
[illegible] Artur: Raymonda és Bertrandus bié-
[illegible] Ezek a fametszetek az olasz rémrepé-

Reiter László

Reiter László teljesen új utakon jár és habár munkái nem érdekesség nélkül valók, legnagyobb hibájuk, hogy anyagszerűtlenek.

Rosner Károly. A magyar fametszet két évtizede. Magyar Iparművészet 1930. 247. l.

Reiter László: Fejlée. (1929.) — Kopfleiste. — Head-piece.

Magyar Grafikusok
1930. 260. p.

A PANTHEON karácsonyi ujdonságai!

THOMAS MANN

Mario és a bűvész

Rendetlenség és kora bánat

Amatőrkiadás, a legszebb karácsonyi ajándék!

Két kötet diszes tokban

Egészvászonban . . P 7.50
Egészbőrben . . . . P 9.60

KNER ERZSÉBET KÖTÉSE

Márai Sándor

Idegen emberek

Regény Párisról

Füzve két kötetben P 5.80
Egybekötve . . P 7.80

A magyar művelődés története

A magyar munka eredményei az emberi művelődés terén. Hetven magyar és francia munkatárs közreműködésével szerkesztette dr. Lukács György

Két hatalmas egészvászonba kötött kötet, számos műmellékkel, térképekkel és Reiter László fametszeteivel

Ára . . . . . P 45.—

Megjelent

H.G. Wells-Huxley nagy biológiájának

Az Élet Csodái-nak

II. és III. kötete is.

A hatalmas mű ezzel teljessé vált. Ára . . . . . P 72.—

Minden tanulnivágyó ember könyvtárának nélkülözhetetlen kiegészitése.

Reiter Lajos

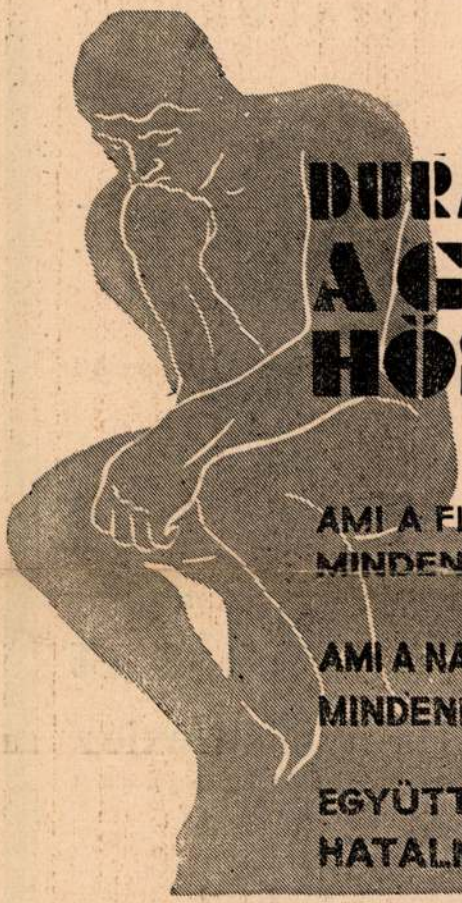

DURANT
A GONDOLAT HŐSEI

AMI A FILOZÓFIA KÉRDÉSEIBŐL MINDENKINEK ÉRTHETŐ,

AMI A NAGY FILOZÓFUSOK ÉLETÉBŐL MINDENKIT ÉRDEKEL

EGYÜTT VAN EBBEN A HATALMAS KÖTETBEN

DANTE KIADÁS

FÜZVE **15** PENGŐ
KÖTVE **19** PENGŐ
FÉLBŐRKÖTÉS **28** PENGŐ

Reiter László: Madonna
Az Ernst-Múzeum Csoportkiállításáról

HIREK

MITROVICS GYULA ELNÖKI MEGNYITÓJA a *M. Psychologiai Társaság* Esztétikai Szakosztályában tartott ülésén.

Tisztelt Szakosztály!

Most első ízben van alkalmam Szakosztályunk előolvasó ülését a Fészek Művészek Klubjában megnyitni. Előlött nem térhetünk egyszerüen napirendre. Mindenekelőtt hálás köszönetünket tolmácsolom a Klub nagytekintetü Igazgatóságának azért az előzékenységért, hogy helyiségét átengedte s ezt a jövőre is megigérte.

Annak, hogy a Magyar Psychologiai Társaság Esztétikai Szakosztálya nem másutt, hanem szándékosan, tudatos tervszerűséggel egyenesen a művészek klubjában keresett és kért hajlékot előadásainak megtartására, szimbólikus jelentősége van. Szakosztályunk elnevezése — Esztétikai Szakosztály — azt fejezi ki, hogy mi az *élő* művészet kérdéseihez *tudományos* alapon, *tudományos* módszerekkel és *tudományos* felelősségérzéssel kivánunk hozzászólni; és pedig egy olyan tudománynak a módszerességével, amelyik a *bölcseleti* tudományok csoportjában találja meg a maga helyét. Ez a művészethez való vonatkozásában számunkra azt jelenti, hogy a művészetet az emberi szellem legmagasabbrendű megnyilatkozásának tekintjük, amelyhez csak a filozófiának *legmagasabbrendű és egyetemes jellegű* összefüggéseiben lehet méltóképpen hozzászólani. Másrészről Esztétikai Szakosztályunk a már régóta működő és általános tiszteletnek örvendő Magyar Psyh. Társ. keretében alakult meg. Ez viszont arra kötelez bennünket, hogy az esztétika filozófiai jellegű célkitüzéseit és a bölcseleti okfejtés elvontságait is a pszichológiai vizsgálódás *ekzakt módszereivel* támasszuk alá.

Ezek a törvényszerűségek hangos szóval hirdetik, hogy a művészet közös ügye művésznek és műélvezőnek, mert mindketten ugyanazon *esztétikai közösségnek* az alkotó elemei. Azért egymásnak és egymásért kell dolgozniok, egymás kölcsönös megértésével és megbecsülésével. Mindezek együtt a mi hitvallásunknak ama pontjai, amelyek bennünket a művészetek dolgaiban, a művészetek és esztétika egymáshoz való viszonyának a vizsgálatában vezetnek. A mi jelszavunk: „A művészettel a művészetért!“ Mindezt jólesik hangsúlyoznunk akkor, mikor előadásainkkal a Fészek-klub helyiségeiben először megjelenünk.

Reiter László: Nő kutyával
Az Ernst-Múzeum Csoportkiállításáról

Képzőművészet
1934.

A Nemzeti Kiállítás nagy és jelentős anyagára való tekintettel a Képzőművészet kettős számot ad ki. A május—júniusi kettős szám nem a szokott elsejei időpontban, hanem május hó 15-én fog megjelenni.

Befizetési lapokat mellékeltünk áprilisi számunkhoz mindazon előfizetőinknek, kiknek előfizetése lejárt. A kiadóhivatal tisztelettel kéri az esedékes előfizetési díjak beküldését.

A M. K. O. SZ. TAGSÁGI JEGYEI kiválthatók a Nemzeti Szalonban. Az 1934. évre szóló tagsági jegyek szine zöld. A tagsági jegyet csak azok kaphatják meg, akik a szövetségi tagfelvétel alkalmával fizetendő 2 pengő felvételi díjat s az 1932—1933. évekre esedékes tagdíjakat kifizették.

Fáy Aladár: Holdas este Foto Veres
A Magyar Képírók kiállításáról

Nyomatékosan felkéri a Szövetség elnöksége a tagdíjhátralékban lévő tagjait, hogy tartsák kötelességüknek a Szövetség tagsági díjait befizetni, miután a Szövetség a művészek érdekében kifejtett munkásságát különben teljesíteni képtelen.

A MAGYAR NÉPRAJZI TÁRSASÁG legutóbb a Magyar Tudományos Akadémia kis termében megtartott nyilvános felolvasó ülésén *Sárkány* Loránt festőművész érdekes, vetített képes előadást tartott ezen a címen: A mezőségi Szék története és népművészete.

BEREND ILONA ÉS SPINDLER LÁSZLÓ festőművészek rendeztek nivós kiállítást a Mária Valéria uccai kiállítóhelyiségben. *Berend* Ilona képeit erőteljes, szinte férfiasan tömör festői látás jellemzi. Színes, széles ecsetkezelésű, gazdag egyéniség. *Spindler* László az autodidakták módszerével dolgozik. Rapszodikus, de sok mondanivalóju művész. *Mokri Mészáros* Dezső kerámiái nincsenek érdekesség nélkül, de kevés bennük az alakitó ízlés.

KIÁLLÍTÁSI NAPTÁR. *Április 12, 13, 14:* Beküldés a második Nemzeti Kiállításra. *Április 14:* A Kut kiállítása a Nemzeti Szalonban. *Április 15:* A Nemes-aukció második kiállítása az Ernst-Múzeumban. *Április 29:* A második Nemzeti Kiállítás megnyitása a Műcsarnokban. *Április 30—május 3:* Beküldés a Munkácsy-Céh kiállítására az Ernst-Múzeumban. *Május 13:* A Munkácsy-Céh kiállítása. *Junius 9:* A Nemzeti Szalón Tavaszi Tárlata.

Rákosi Uitz János: Rákospatak partja
A Műcsarnok Téli Tárlatáról

A MUNKÁCSY-CÉH ELSŐ VACSORÁJA. A népszerű művésztársaság tervbe vette, hogy baráti vacsorákon beszéli meg az aktuális művészeti kérdéseket és eseményeket. Az első ilyen összejövetelt e hónapban tartották meg a műbarátok és művészek igen nagy érdeklődése mellett. A beszédek során *Márk* Lajos elnök és szentgyörgyvári *Gyenes* Lajos főtitkár nyitották meg, ünnepelve *Magyar Mannheimer* Gusztáv 75 éves, *Gerő* Ödön és *Pállya* Celesztin 70 éves születésnapjának évfordulóját. *Gerő* Ödön, *Kernstok* Károly, *Kertész* K. Róbert *és Lázár* Béla tartalmas, nagy hatásu beszédekkel avatták jelentős művészi eseménnyé a Munkácsy-Céh vacsoráját.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
Dr. GYÖNGYÖSI NÁNDOR
Kiadóhivatali igazgató:
KASSAI ARNOLD.

Kosarakban hozták a kenyeret, lapátra dűtötték s a kemence sorba nyelte el őket. Ágnes úgy érezte, hogy most csak a sütő asszony és fia dolgoznak, a többiek itt körülötte, mind vele gondolkoznak és talán meg is értik az igazát. A minden tehetetlenek egyetlen igazságát!

Az ember is elgondolkozott. Pipája kialudt a szájában, észre sem vette. Szavak tódultak a nyelvére: régen hangoztatott és igaznak érzett szavak. De visszataszította őket az, amit a leánya cipőiről mondott ez a... Hát az igaz, hogy van neki kettő. Ha jószerrel megszámolja, még három is: Az ünneplő, a viselő, meg amit csak nagy sárban húz fel... A cigánynak meg egy sincs. Ez bizony így van. Még megörült, hogy végre mégis talált valami kifogást:

— De a cigány helyire csak nem ült le a... a kisasszony...

— Nem látja, milyen fáradt? A gyermeket cipelte, csak nem veszem el a helyét?

Sóhajtozva vágott közbe az asszony:

— Bizsony, csókolom a kezsit-lábát, fáratt vagyok, mint a kutya! A tekenő a hátamon, ezs a kicsi a karomon, a másik gyerek a soknyámat ráncsigájja, a harmadik a sivemet rugdossa... Hogy írek én el ezsekkel a somsid faluig?

— Úgy bizon! A... a kisasszonynak könnyű, felül a kocsijára, oszt elhajtat. Mink meg dagaszthattyuk majd a sarat!

— Nekem nincs is kocsim. Hanem...

... Elgondolkozott. De a segíteni vágyás legyőzte az emberismeretét:

— ... hanem megkérem az ismerősömet, hogy vegye fel ezt az asszonyt a kocsijára.

Az ember kivette a pipát a szájából. Most már csodálkozva nézte a leányt s most ért be a szívébe a „bácsi" szó is.

— Megtenné a kisasszony?

Először mondta ki habozás nélkül, tisztelettel ezt a szót.

— Nahát akkor álgya meg az Isten a kisasszonyt. Elállt az eső, én mán indulok is. Osztán ne tessík haragudni, ha rosszul szóllottam. Hiszen ha minden úr olyan vóna, mint a kisasszony!... Hogy nem veti meg a szegény embert!

Nyujtotta Ágnes elébe a kérges, barna kezét s az szeretettel szorította meg, mintha megbékült ellenségé volna. A lelkében örömtüzek éledtek: A tövisek!... Egy már kint van!

Kinyílt az ajtó, levegő szabadult be. Valaki bekiáltott:

— Elállt az eső! Induljunk!

Mindenki kifelé tódult. Csak Ágnes várt még egy kicsit. A megszáradt kabátja zsebéből pénztárcát vett ki és adott az asszonynak. Meleg szavakkal meg is köszönte a jóságát. Aztán intett a cigányasszonynak és megindult a többiek után.

Társa már türelmetlenkedett. Ágnes szorongva lépett melléje. Már maga sem hitte, hogy beválthatja az ígéretét.

— Tibor, egy szegény asszony van itt. Vigyük el a mi falunkig.

Kelletlenül vont vállat a férfi.

— Nem bánom. De siessünk, Ágnes. Sötétedik s a csikóim még nem jártak este.

Felsegítette a kocsiba, maga is felült s csak a kocsis káromkodására figyelt fel. János taszigálta le a kocsiról a felkapaszkodó cigányasszonyt.

— Miért nem mondta, hogy cigányt akar felültetni? Letakarodj, te piszkos!

Előrehajolt. Kivette az ostort az ostortartóból s már suhogtatta is.

Az asszony sikoltozva menekült. Ágnes megfogta a karját:

— Én ígértem meg neki, Tibor!

A férfi durván káromkodott magában s pénzt dobott le az asszonynak. Sokkal többet, mint amennyit Ágnes adott odabent a másiknak, és mégis sokkal kevesebbet. Gyűlölséget hozót.

Ágnes dermedten ült. A sárgák megrántották a kocsit és felkanyarodtak az útra. Lábuk nyomán sár freccsent az árok mentén csúszkáló hajcsár arcába. Gyűlölködve kapta fel fejét az ember s Ágnes ijedten kapta szeme elé a kezét, hogy ne lássa maga igazát ünneplő gúnyos arcát.

Tibor békítően nyúlt a leány keze után:

— Ne haragudjék, Ágnes. Na, ne haragudjék hát! De hiszen csak megértheti, hogy nem ültethetek fel a kocsimra egy cigányt! Látja, ilyeneket csinál maga! Maga kis kommunista!

Kommunista?!... Éppen úgy szívenütötte ez a szó mint odabent az: „úr". S egyszerre újra az előbbi álmát látta: Az emberek között állva a megértés és szeretet tettéváló szavaival kihúzgálja a töviseket a vonagló szívekből... Újra végighullámzott a szégyenkezés az arcán. A hajcsár gúnyos arca vigyorgott reá, s a maga igazát: a valóságot sziszegte a szemébe.

Elhúzódott a békítő szavakat halmozó férfitól. S a lelke is elmenekült tőle messze, messze. Vissza, a magányba. Megérezte, hogy az ilyenek, mint ő, mindig is egyedül vannak. Az életnek minden formájában ők a középlények. a senkihez sem tartozók. Mert mindenkit szeretnek és mindenkinek igazságot akarnak juttatni, maguk válnak kitaszítottá. Mint most ő... Mert nem úr, mint azok mondják, és nem kommunista, mint ezek hiszik. Csak ember, mindenkiért egyformán szenvedő. S ezért kell hordoznia mindkét fél megvetését.

És ezért döfik vissza mások mindig mélyebbre a töviseket, amelyeket olyan nagy szeretettel lazítgatott meg.

ELSZÁLLT...

Nem tudok elaludni,
Gyermeksírást hallok,
Érzem, anya leszek,
Boldogan dalolok.

Figyelem a felhők
Száguldását tova,
Boldog az én lelkem,
Mint még soha, soha.

Rózsaszínnek látom
A ragyogó eget,
Ezt a drága érzést
Uram el ne vegyed.

Szívemből dalolom
Istenek nótáját,
Bölcsőben ringatom
Testem szép virágát.

Drága kicsi hangja
Mint a pacsirtaszó,
Sírásával mondja:
Itt a földön nem jó.

Ringatom a bölcsőt,
Üres lett az ágya,
Nincs benne a testem
Egyetlen hő vágya.

Este lefekvéskor
Felzokog a lelkem,
Kicsi fiam után
Vágyódom, Istenem.

Elfolyik a szívem
Utolsó csepp vére,
Bánatos arcomat
Emelem az égre.

BARÁTH CORNÉLIA.

Mihalovich Ödön.

Magas életkorban, 87 évet élt, távozott tőlünk április 22-én. Bár az utóbbi évtizedben nem gyakorolt már befolyást zeneéletünkre, hatása korára elvitathatatlan s halála zenevilágunkra súlyos veszteség. Egyike volt azoknak, akik Liszt Ferencet és Wagner Richardot személyesen ismerték, hallhatták és akiktől tanulhatott és tanult is. Tudását saját hazája javára igyekezett aztán fordítani s annak abban az időben még meglehetősen alacsony zenei műveltségét fejleszteni, előmozdítani. Ami sok részben sikerült is neki s példátlanul áldásos munkája kivívta részére az elismerést országszerte.

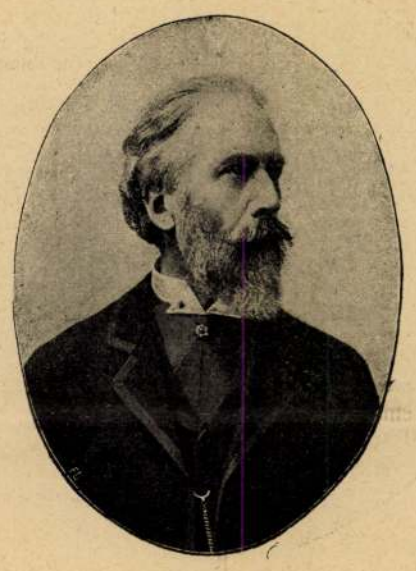

MIHALOVICH ÖDÖN,
a Zeneművészeti Főiskola elhunyt nyugalmazott igazgatója.

Mihalovich Ödön 1842. szeptember 13-án született Fericsancin, Szlavóniában. Budapesten Mosonyi Mihálynál tanult, majd Lipcsébe ment 1865-ben és ott Hauptmann és Jadassohn vezetése alatt folytatta tanulmányait. Innen Münchenbe ment Bülowhoz, aki mint zongoraművész és karmester, szemben az előző korszak kultúrájával, már az új német iskola művein nevelkedett s a XIX. század új zenéjének volt mintaelőadóművésze. Az ő révén ismerkedett meg Liszttel és Wagnerrel. Itt ébredt fel agyában a gondolat, hogy az új művészi akarást átvigye hazájába s a magyar szellemmel összepárosítsa. Zeneszerzői munkássága már ezt a célt szolgálja, valamint kiválóbb művei is, így operái: Hagbart és Signe, Toldi szerelme, Eliana és Wieland a kovács, valamint szimfóniái és szimfónikus költeményei: A sellő, Pán halála, Hero és Leander, Boszorkánytánc és a Szellemek hajója.

Budapesten először az Állami Operaiskola, később az Országos Zeneakadémia igazgatója lett. Utóbbi tisztségét 1887-től 1919-ig töltötte be. A magyar zenevilág neki köszönheti a mai Zeneművészeti Főiskola fényes hírnevét, melynek tanárait nagy szabadelvűséggel, ritka éleslátással állította szakmáik élére.

Április 25-én délelőtt temették a Zeneművészeti Főiskola előcsarnokából a hivatalos körök és a nagyközönség óriási részvétele mellett, mint a nemzet halottját.

Iglói Szontagh Sándor dr. emlékezete.

A közel 500 éves iglói és zabari Szontagh-nemzetségnek egyik kiváló tagja távozott el az élők sorából dr. Szontagh Sándor ügyvéd, a Rimamurány vasmű rt. ügyésze személyében. A megboldogult a fenti nemzetség történetírója volt, több mint három évtized óta gyüjtötte az egykor igen népes zabari és iglói közéleti előkelőségekre vonatkozó életrajzokat. A Szontaghok a reformáció kezdete óta az ágostai evangélikus hitvallást követték, a hazának kiváló katonákat, bányászokat és orvosokat adtak és a nagyipar, iskola, tudomány és különösen a jog és egyházi téren igen nagy érdemeket szereztek mindenkor.

Dr. Szontagh Sándor ügyvéd, édesatyja Márton Dobsinán bányamérnök és bányatulajdonos volt. Iskoláit Gömör-Rozsnyón és Iglón végezte az evangélikus főgimnáziumban, a jogot Budapesten hallgatta, ahol ügyvédi oklevelet szerzett. Ezután a Rimamurány vasmű rt. szolgálatába lépett, ahol három évtizeden át működött közmegelégedésre. Halálával az egykor igen népes család dobsinai ágazatának utolsó férfitagja szállt sírba. Az 1848/49-i szabadságharcban még öt honvédtisztet adott a dobsinai ág a hazának.

Az alig 57 éves, tüdőgyulladás következtében elhalt történetírót április 19-én temették el a kerepesi temetőben, ahol a Központ és az összes gömörborsodi vas- és acélgyári telepek és olvasztók képviseletében megjelent Biró Pál, a Rimamurány vasmű rt. elnöke, Zorkózy Sámuel vezérigazgató és Marton János főügyész vezetésével a tisztikar. Az iglói és gömör-rozsnyói öreg diákokat Jeszenszky Pál udvari tanácsos és Szlávik Mátyás dr., volt eperjesi dékán elnökök képviselték. Vitéz Kende-Kirchknopf Gusztáv evangélikus esperes búcsúztató beszéde után a sírnál az operaházi énekkar előadása végeztével Orbán László dr. cégvezető a tisztikar nevében vett érzékeny búcsút az elhunyttól. Halálát özvegye, szül. László Mária és családja, három nővére és sógora Sztehló Gerő besztercebányai evangélikus esperes gyászolja és sok jó barát és ismerős.

Mint értesülünk, dr. Szontagh Sándor végakarata szerint a már sajtó alá rendezett Nemzetségi történet iratai, valamint az egyes kiváló családtagok ereklyéi és antik bútorai a kelenföldi-lágymányosi evangélikus egyház kultúrházában a létesítendő Szontagh-szobában nyernek elhelyezést, mivel a megboldogult a most létesült új budai hitközségnek egyik jótevője volt.

Markó Miklós.

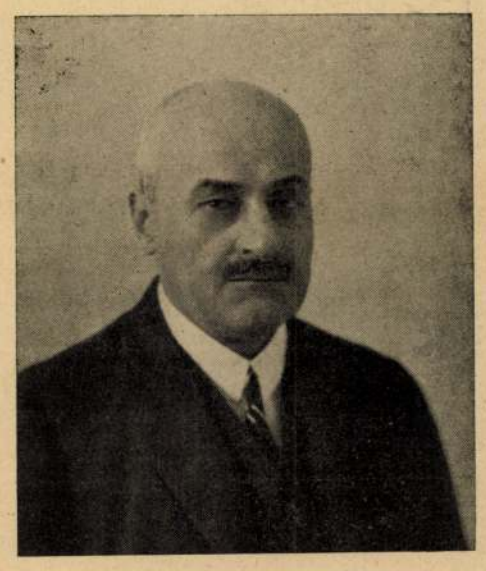

Iglói SZONTAGH SÁNDOR dr. ügyvéd,
az iglói és zabari Szontagh-nemzetség történetírója

Könyvdíszítőművészet.

REITER LÁSZLÓ KÖNYVILLUSZTRÁCIÓI.

A német könyvkultúra mellett talán mindjárt második helyen s minden sovén dicsekvés nélkül említhető fel a magyar is. Olyan ízléses s minden részében céltudatos a szabása. Természetesen nem a merített, holland van Gelder papíron készült luxus kiadásokra gondolunk. Az ilyen könyvek minden nyelven szépszámmal jelennek meg; van ebből francia és angol is. Viszont az intellektuális fogyasztóknak szánt angol és francia könyvek mindennapos kosztümjükben szánalmasan szegények, szinte primitívek, amilyenekkel nálunk már csak a vásári ponyvákon találkozunk.

Nem véletlen, hogy könyvkultúrája a németnek a legteljesebb. A nyomtatott betű megteremtője: Gutenberg sem született véletlenül németnek. S a sokszorosító és reprodukáló művészetek fejlettsége is okozatosan illik bele abba az együttesbe, amit német könyvkultúrának neveznek. S az is tagadhatatlan, hogy a magyar könyv előállításában is fellelhetők e német tradíció eredetei. Nyugati színezetű kultúránk egyik roppant mély gyökere onnan szívta táplálékát.

Az ilyen individuális cikk hangulatához azonban nem illik a széles történeti távlat. A magyar könyvdíszítőművészet multjáról vagy inkább jelenéről nem szabad riportszerű ismertetést, arról könyvet kell írni. Még hozzá mielőbben alaposat.

Mint mindenben, a könyv előállítása terén is: stilitarisztikus, s még inkább szociális szempontok diktálták a fejlődés menetét. A drága illusztrációk helyét — magyarázatok voltak ezek s a gondolatok kiegészítői — a pompás festmények helyét, — mert festmények voltak ez illusztrációk — okosan és célzatosan: az egyszerű rajzok, vagy a még egyszerűbb s ügyesen, stílusosan megválogatott betűk foglalták el. A hatás eredményesebb volt; a könyvszerető figyelmét jobban hivogatta az így szerkesztett címlap. Reklámnak is jól beválik. Izléses tipográfia, belső rajzok segítenek az olvasásnál, könnyítik a megértést. Reiter László neve és munkássága a könyvillusztrálás ezen fordulatánál lendül az első sorokba. A barokkos Gara Arnold (Nyugat-könyvek) szinte patétikus szónoklatoknak mondható könyvdíszítései; a biederes Kozma Lajos (első Amicus-könyvek) kackiás, népies motívumai; Jaschik Álmos magyaros elgondolásai mondhatnók az első gyermekgügyögések s inkább a festészet síkján mozognak.

A könyv azonban a betű köntöse. A betű viszont eredetében is rajz. Emlékezzünk csak a keleti népek írásaira. A betű tehát rajz. Miként a rajz is írás. Ez parancsolja azután, hogy legálisan a könyvet csak a rajz díszítheti. Még egyszerűbben: a betű. A díszítőművészet vonalak játéka. Igaz szerepét a díszítőművész akkor tölti be, ha nem ugrik ki az itt vázolt gondolatsorból, ha tehát a könyv díszítéséhez a felsorolt motívumokat: rajzot, betűt, vonalakat, geometriát, mértékeket, méreteket használja fel. Reiter Lászlóban, az ő könyvdíszítő munkásságában éppen ez a legértékesebb, annak a megértése, átérzése s mindjárt felhasználása is, hogy a könyv legszebb dísze az egyszerű emblémák: síkok, vonalak, geometriai formák. Borítékelrendezései, könyvillusztrálásai, reklámötletei, valamennyi belső és külső könyvdíszítő motívuma ezt az elgondolást variálja. Mérnökember, tehát kevés beszédű, de annál precízebb. Szerkesztőember, tehát tudományosan érvelő és organikusan látó. A fantázia ötletei nem csábítják különös, bizarr játszadozásra. Mert nála mindenütt a logika szigorú objektívája szögezi le a célszerű, a szükséges anyagot. És ezt az anyagot — akár papiros, akár betű — alaposan ismeri. Tudja mivel mit lehet s főleg mit szabad kezdeni.

A mai még egyre fejlődő, egyre magát kereső generációnak céltudatos, öntudatos tagja Reiter László. Akinek munkássága máris komoly értékeket, jelentős pluszokat nyujtott a magyar könyvnek.

Kálmán József.

Illusztráció.

Illusztráció. Kovács: A színpad erkölcse című könyvéből.

Illusztráció. Mohácsi Jenő: Az egyiptomi herceg című novellájához.

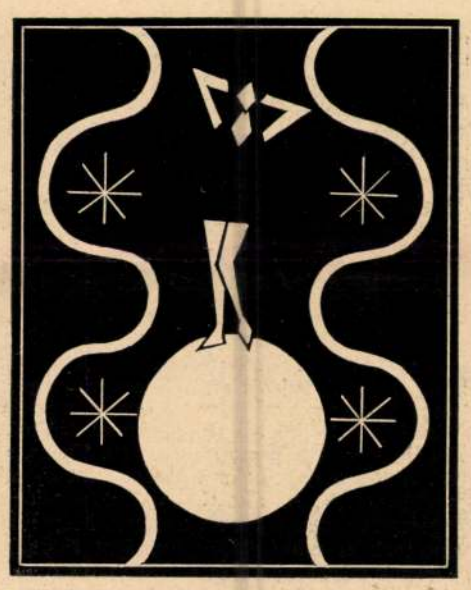

Illusztráció. Sándor Imre: Szedjetek szét csillagok című drámájához.

REITER LÁSZLÓ GRAFIKUSMŰVÉSZ KÖNYVILLUSZTRÁCIÓI ÉS SZIGNETJEI.

Magyar könyvkultúra.*

Hölgyeim és Uaim!

Röviden és szerényen szeretnék szólani és ha mégsem leszek rövid és szerény, ez annak tulajdonítható, hogy szeretném figyelmüket egy kis nemzetre felhívni, mely csak lakosainak számát tekintve kicsiny, de kultúrája nagy és ennélfogva megérdemli, hogy tudomást szerezzenek róla.

Mielőtt tulajdonképeni mondanivalómhoz hozzákezdenék, engedjék meg, hogy megköszönjem a bécsi bibliofil társaság szíves meghívását és örömömnek adjak kifejezést, hogy a bibliofilek e fényes összejövetelén résztvehetek. Nemkülönben hálával tartozom a követ úr ő excellenciájának, valamint a kegyelmes asszonynak a szívélyes vendégszeretetért, melyben részem van.

Most pedig, igen tisztelt Hölgyeim és Uraim, szíves elnézésüket kérem, mert felköszöntőm ürügye alatt hazám, Magyarország számára fogok propagandát csinálni.

A német bibliofil kultúrának több évszázados multja van, melyet háború és vér dacára folytonosság jellemez. És ha a magyar nemzet ilyen multra nem tekinthet vissza, ezt a tényt saját hibáján kívül álló okok idézték elő. Legyen szabad figyelmüket Mátyás királyra felhívnom, aki páratlan könyvgyüjteményt mondhatott magáénak, a kéziratmásolók légióját foglalkoztatta és az olasz renaissance-kultúrának egyik első pártolója volt. Könyvtárának darabjai, a Corvinák szétszóródtak a világ minden részébe, elvitték a háborúk, elrabolta a török, elhamvasztotta a tűz. Magyarország másfél évszázadon keresztül a töröké volt és később a Habsburgok alatt is akadályozva volt műveltségének fejlődésében.

Magyarországnak ma mégis erős bibliofil kultúrája van, melyet kiváló férfiak tevékenysége hozott létre. Bizonyára ismerik Apponyi Sándor gróf nevét, aki néhány év előtt hunyt el, mint a Magyar Bibliophil Társaság első díszelnöke. Egész életét a Magyarországra vonatkozó külföldi nyomtatványok gyüjtésének szentelte és páratlan gyüjteményét a nemzetre hagyta.

Néhány nevet említek még, akik Apponyi grófhoz hasonlóan, szintén értékes gyüjtői tevékenységet fejtettek ki. Ilyenek: dr. Todoreszku Gyula, aki szintén Hungarica-gyüjtő volt és gyüjteményét ugyancsak a nemzet kapta, és a most elhunyt Vigyázó gróf, akinek nemcsak könyvtárát, hanem egész vagyonát a Magyar Tudományos Akadémia örökölte. Kiváló gyüjtő volt a korán elhalt dr. Hoselitz Gyula törvényszéki tanácselnök, aki a magyar irodalmon kívül a XIX. század illusztrált könyveit gyüjtötte,

* Felköszöntő. Lerchenfeld gróf német követnek a vezető bibliofilek tiszteletére rendezett estélyén Wienben, német nyelven elmondotta *Reiter László*.

Reiter László

koll. kiáll. az Ernstben
1931 márc.

3826. Iza

Halfestő a XVII. század

Tengeri halak.

Az asztalra tett fű
angolna (Lota molva) és
draco) lóg ki, balról fejjel
felhasogatott és farkával
(Trigula gurnadus) nyugv
tőkehal (Gadus aeglefinu
jobbról pedig fejjel jobbra
zést. Az asztal sarkain ny

csukott csiga tűnik szemü
Duynen 1683.«.

Vászon, méretei 58 : 71
az 1908 november 7-iki 121
Jakabtól 1500 K-án (1807–
1-jei 147773-908 (18-909),
(1-910) és az 1911 január 1-j
alapján. — Elszámoltatott 1
február 27-én (341–910) és
Az elszámolást jóváhagyta az
(912–911) és az 1911 márc
szvsz. határozat.

Kifüggesztésére vonatk
ban. 1910 : IX. 353 c). *Isaac*

Jegyzet. Dr. W. Marti
1907. N°. 30, pag. 20.

II

Arch. 1908

Reiter László

rajzoló

egy ex libris

körölve s a szöveg-

ben bulitve-

Dillhausnak nezém

ind

Skexlib

Hagyvárádi püspöki könyvtár

V. 291.

a pozsonyi	"	"	"
" "	"	"	"
" "	"	"	"
a rimaszombati	"	"	"
a selmeczbányai	"	"	"

Reiter László

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 630.
1931. 312
1932 148
1929. 58-9.

Reiter László

több rézkare exlibrissel
vett részt a Szent György
Céh ex libris kiállitásán
1913 ban.

Cred
Z
Skexlib.

Négyesy László, egyetemi tanár V. 311.

Reiter László

MAGYAR MŰVÉSZET

1930. 123, 175, 176.

VII.kerül

Pálos László,	huszár,
Guttmann Dénes,	Tábori tü
Gerő Loránd,	" "
dr. Gágel Béla,	" "
Dukács Antal,	" "

Reiter László

Magyar Művészet
1927. 630

Villamos világitási felszerelések 1729-909-16

Igazgato-szobája.

258. ~~Csillár~~

Egy darab öt ágú csillár rúdjának közepén gombbal, fölül pedig kis rosettával.

Becsértéke.....120 K

Megszereztetett Barta Károlytól az 1905. szeptember 15-iki számla alapján.

Reiter László

Kül Budapest 1894.

Révai XXI. 713. l.

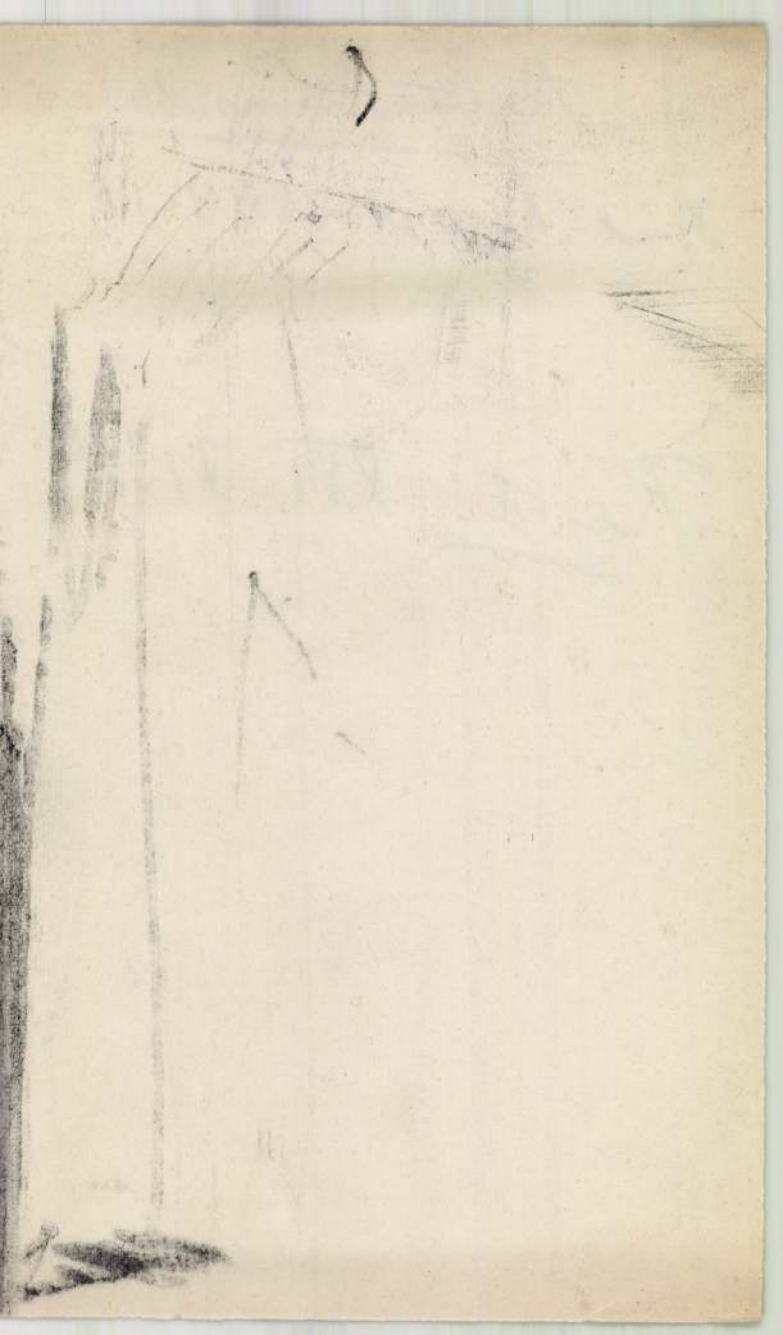

Reiter Lánló

Erod
2

Rosner Károly

A magyar fametszet
a XX. században
Erdélyi Helikon

1930. okt. 656 l.

Reiter László

Reiter László: Kompozíció

5 • Telefon: Aut. 93-1-19

»The Studio«
»Commercial Art & Industry«
»Modern Publicity«
»Modern Photography«
»Decorative Art«

Budapest, 193.....

TELEFON: J. 37-6-21
ALAPÍTVA 1897. ÉVBEN

A HAJÓ*

ERNST PRECZANG

Ismert e név köznapjaink
Fáradságos munkájában,
Mindent fölvesz, mit két kezünk
Gyüjtögetett szorgalmában.
Lelkek lelkes akarása,
Fürge agyak találmánya:
Ebből terem e vastábla
Fémes-fénylő rakománya.
Kereteid terjedelme
Müveinkkel reggtől-estig,
Ó, Gutenberg vashajója,
Tornyosodón meg is telik.
Rajtad gyűlik s nyer alakot
Minden, amit mi alkotunk
S rajtad válik nagy egésszé,
Mit egyenként összehordunk.
Ismert e név még másutt is:
Hol nagy vizek hullámzanak,
Hol dagasztó szél fujdogál
S bősz viharok pusztítanak.
Itt duzzadnak a vitorlák,
Hálót itt vet halász karja,
Ködben innen óv komoran
A sziréna búgó hangja.
A messzeség néked nem gát,
Diadallal ujjong orrod:
Elérem én ép erőben,
Elérem a biztos partot.
Akár derű, akár ború,
Kímélni az erőt nem kell!
Hullámos út: ez az élet,
Nagy öröm jár ily élettel!
Neved nekünk kétszeresen
Világító jelképbeszéd:
Egy földsarktól a másikig
Szemhatárunk nyerje terét!
Mit érző szív megérezett
S gondolkodó fő kiagyalt:
Ó, mi hajónk, nagyértékü
Rakományként azt válasszad!
Gyüjtsed, kössed, mi egyenként
Nem ismerten jut elébünk,
Együttesben, dicsőségben
Virágozzék itt előttünk.
Föl a zászlót! Csak előre,
Örömhajó el ne maradj,
A messzeség utat jelent
Es célt, amely felé haladj!

Fordította: RASOFSZKY ANDOR

* *A „Typographische Mitteilungen" egyik régebbi füzetéből.*

Szakelőadások

Kalandozás négy nyelv területén volt a címe annak az előadásnak, amelyet *Rasofszky Andor* tartott a Budapesti Korrektorok Köre és Hírlapszedők Köre együttes rendezésében március 25-én a Segélyzőegyesület nagytermében. Ez volt egyben az évad utolsó előadása. A magyar, német, olasz és szerb nyelv volt szőnyegen. Az előadó mind a négy nyelvet alaposan ismeri és ebből a tudásból adott kóstolót szépszámú hallgatóinak. Mint nála már megszoktuk, a tréfás elem sem hiányzott előadásából, ami ilyen komoly tárgynál csak jótékonyan hat az érdeklődés ébrentartására. Előadását nagy tetszéssel fogadták.

Az Ujpest-Rákospalotai Nyomdászok és Rokonszakmabeliek Társaskörében március 18-án *Novák László* magas színvonalú előadást tartott a könyvnyomtatás történetéről. — Március 25-én *Herzog Salamon* tartott előadást — tekintettel a márciusi napokra — Petőfi Sándorról és a költőnek a nyomdászattal való vonatkozásairól. Ez utóbbi címen az előadó a Nemzeti dal szedésének és nyomtatásának valószínű történetét ismertette. Mind a két előadást a Társaskör tagjai látható érdeklődéssel hallgatták végig.

A Segélyzőegyesület kebelében rendezett szakelőadások április végén fejeződnek be. Az évzáró ünnepéllyel kapcsolatos kiállítás május 13-án, vasárnap délelőtt lesz.

Könyvismertetés

Párizs élete. Orbók Attila, aki ezt a könyvet írta, a modern globetrottereknek rokonszenves fajtájához tartozik. Hol francia színpadon tűnik fel vígjátékával, hol magyarul ír a franciák fővárosáról, hol németül Budapestről. A tizenötéves háborús elszigeteltség után a kultúremberek utazási vágya erősebb, mint valaha volt. Párizs életét tehát egy újszerű Baedekei kelyhével meríti Orbók. Ez a vezető nemcsak a nagy, komoly kincseskamrákat, múzeumokat, palotákat, szunnyadó műemlékeket mutatja meg. De a világ fővárosainak tarka életét is, — színes papirosszeletekből összeállítva. Hajdani királyokról, klasszikus írókról, tündéri kertekről pietással ír, történelmünk fontos adatait is felsorolva. De a diáknegyed poéziséről, a művésztanyák vidám szabadságáról, szalonokról, midinettekről, kavéházakról, bárokról, a színházak útvesztőiről és a táncoló amerikaiak lokáljairól a finomízlésű „értő"-nek kellemes közvetlenségével tájékoztat. Tárcacikkek, anekdoták, vidám és tarka jellemzés a legújabb nemzedék élő nagyságairól, legfőképpen pedig egy nagy imádat lírája bilincsel le végig ezeken a lapokon. A „parisita", ahogy a Párizs utáni nosztalgia lázát tréfásan nevezik, új erőre fog kapni e könyv magyar olvasói között. Kár, hogy sem a külső kiállítás, sem a többféle magyar illusztrátortól összeválogatott képek nem támogatják a szerzőt abban, hogy Párizs csillogó életéből mást is megérezzünk, mint amit a szöveg nyujt.

Kovács Kálmán: A színpad erkölcse. Reiter László fametszeteivel. Ára 4 pengő. Kovács Kálmán, a Bécsből hazatért fiatal színpadi reformátor igen érdekes könyvet írt, mely a színpad új lehetőségeivel foglalkozik. Az etikus és technikai részleteket firtatja, de a részleteken átüt a dramaturg aggódó hangja, aki nemcsak mesterembere a színpadnak, hanem mágusa is. Színpad, színész, rendező, architektúra, ez a könyv négy sarkalatos pontja. Minket a könyv nyomdaművészete szempontjából érdekel. Elmondhatjuk, hogy ez a művecske az utóbbi évek legszebben nyomtatott magyar könyve. Sőt, érdekes külsőségeiért a francia bibliophilek is irigyelnék.

A könyv tervezője, rajzolója Reiter László. A legmagasabb könyvkultúra nyilatkozik meg munkájában. A legegyénibb és mégis a legszervesebb módon építi meg a könyvet. A betű, a könyv formája, az illusztrációk, a címlap teljesen egységes szellemet sugároznak. A szöveg etikus lelkiismerete üt át Reiter László konstruktív rajzain. Ötletesen mélyül el a feladatba. A vonal egyszerűségét hangsúlyozza és vonala mégis gazdagon hat. A fekete és fehér szerény skálájából rengeteg ötletet, elevenséget és fordulatot bányász ki. A gondolat

Magyar Grafika
1928.

mindig szerencsésen vegyül el rajzában és rajzszerű lesz és marad minden ötlete és elképzelése. Színpadi tervei az erős felkészültségű építészt mutatják.

Építészmunkája az egész könyv megkomponálása. Ez a könyv önmagát ajánlja. *A. G.*

Könyv- és lapszemle

A „Könyvbarátok Lapja" I. évfolyamának 2. száma. Szerkeszti Sikabonyi Antal. Gazdag tartalommal és számos műnyomtatásos illusztrációval jelent meg. Címlapját és díszeit Végh Gusztáv grafikus- és festőművész rajzolta, első műmelléklete Jaschik Álmos illusztrációja, míg a többi illusztráció is legtöbbnyire mesék, versek részére készült. Hosszabb tanulmányokat Ravasz László, Ambrus Zoltán, Elek Artur, Varju Elemér és Lajtha László és Jaschik Álmos írtak bele. A bő Szemle rovatból bennünket szakmai szempontból Kner Imre betűtörténeti ismertetése érdekel leginkább és a Kisebb közlemények közül Czakó Elemér „Nyomdatörténeti kiállítás" című cikke. Egész évre (4 füzet) 16 P, egyes szám 5 P. Singer és Wolfner kiadása és az Athenaeum nyomása.

Magyar Könyvszemle, a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchenyi Könyvtárának közlönye. Dr. Lukinich Imre közreműködésével szerkeszti dr. Rédey Tivadar. Kiadja a könyvtár. Nyomtatja a Stephaneum. Hosszabb és rövidebb közleményei mind könyvtártudományi kérdésekkel foglalkoznak.

Die Druckfarben-Herstellung (A nyomófesték készítése) címen Hans Hadert tollából praktikus könyv jelent meg 164 oldalnyi terjedelemben, műnyomópapiroson nyomva és 31 képpel illusztrálva. A tanulságos könyv ára 6.30 márka és a következő címen rendelhető meg: Hans Friedrich Hadert, Leipzig C1, Ranftsche Gasse 4. Ugyane szerző kiadásában jelent meg a „Handbuch bei Schwierigkeiten in graphischen Betrieben" című szakmunka is, amely 7.40 márkáért szerezhető meg. Németül tudó üzemvezetőknek különösen ajánlható mind a két könyv.

A Modiano szivarkahüvely-vállalat tipográfiai szempontból is érdekes és értékes kvartalakú füzetet küldött be, amelyben művészi reklámillusztrációk kíséretében csinál propagandát árujának. A hasonló vállalatok közül talán a Modiano az egyedüli, amely áruinak ismertetése és kelletése érdekében a grafikai iparoknak is fontos szerepeket oszt ki, amennyiben állandóan foglalkoztatja őket.

A Chn. Mansfeld lipcsei gépgyár különlegesen hajtogatott, nagyon ízléses kis prospektust küldött, amelyben három új géptípust mutat be: 1. az Optima gyorsvágógépet, 2. a Kontra-Re szabadalmazott átnyomóprést és 3. az Odin stancolótégelyt. A fönti céget Magyarországon a Freund és Barát cég grafikai szaküzlete, Budapest, V, Akadémia ucca 3, képviseli.

A Berger és Wirth festékgyári cég érdekes újítást, még pedig művészeti újítást létesített. Gyönyörű, markánsrajzú és élénken színezett faliképeket küld üzletfeleinek és barátainak, amelyeken humoros rajzokban mutatja a festékkémia, festékgyártás és a többszínnyomás egyes fázisait. A vidám, kedvre derítő képek jó benyomást gyakorolnak az iroda falára akasztva, a komoly üzleti munka közepette. A sorozatnak még négyszer két-kétképes folytatása lesz.

A mainzi Gutenberg Társaság két füzetet is küldött be lapunknak. Az egyik Moriz Sondheimnak a *címlapról* szóló előadása, amelyet a frankfurti Bibliofil-társaságban rendezett műipari kiállításon tartott és nem a modern könyvcímlapot, hanem reprodukciók kíséretében az ősnyomtatványok címlapjait ismerteti. A másik füzet Németországnak tegnapi-maiholnapi nyomdászatáról szól, amely ugyancsak egy szakelőadás közlése. Carl Ernst Poeschl lipcsei nyomdatulajdonos tartotta a mainzi Gutenberg Társaságban.

Albrecht Dürer négyszázesztendős születésnapja alkalmából a Fővárosi Nyilvános Könyvtár ünnepi kiadványt bocsátott a nyilvánosság elé, amelyben betűrendben felsorolja a halhatatlan mesterre vonatkozó irodalmat. A borítékot Dürernek 1523-ban készített fametszete díszíti. Itt említjük meg, hogy a Szépművészeti Múzeumban április 7-én ebből az alkalomból grafikai kiállítás is nyilt, amelyen a magyar származású világhírű művész munkáin kívül a róla szóló könyvek is kiállítva vannak.

Francia könyvillusztrálók. Az olcsó, sárgaborítékos francia könyv mellett — melyről nemrég e folyóiratban szóltunk — van a franciáknak szép könyvkiadványuk is, mely megfelel a hagyományos könyvszeretetnek és a poétákat, regényírókat megillető finom hódolatnak. Még pedig nemcsak a drága, bőrkötésű könyvek közt, hanem az olcsó tömegkiadványok sorában is olykor meglepően érdekes illusztrált könyvek akadnak. A *Pavillon de Morsan,* vagy a *Musée Galliesa* iparművészeti kiállításain rendesen csak a marokkói bőrbe kötött, nagyszabású díszmunkák jelennek meg. De a könyvkiadók négy-öt frankos regény és még olcsóbb költeményes kiadványait olykor a legjelesebb művészek fametszetű képei díszítik. Ezek a könyvek néha tipográfiailag nem a legszerencsésebbek. A jó betű és a szedés gondossága nem tartozik a francia könyv erényei közé. De jó illusztráció néha csodás bőséggel akad egészen ismeretlen nevű rajzolók kezéből. Az expresszionizmusban meglevő régies, tudatosan primitív vonalvezetés, különösen a vallásos alaphangulatú könyvekhez illeszkedik igen szerencsésen, melyeknek fametszetű illusztrációi többnyire szembetünően archaikus hatásúak. *Gerard Cochet, Hermann Paul, Maurice Denis, Charles de Fontenay* ennek a mesterei. Vannak azután a romantikának, a bohém életnek, a krinolinos biedermeierhölgyek affektált világának jókedvű rajzolói s közéjük tartozik: *Barbier, De Segonzac,* de különösen *I. Hemard,* akinek színes illusztrációi úgy elevenednek meg a sík lapon, mint egy kis bábjáték szereplői a piciny színpadon. A francia almanachok, kották kiadói is szívesen foglalkoztatják a jobb rajzolóművészeket, akik lassan a nyomdatechnika avult hagyományait és szecessziós könyvdíszeit is sutbadobják s egészségesebb ízlésirányt kezdeményeznek a könyv birodalmában. *N. P.*

ki. Az új irány a plakátszedésben valóban nem nélkülözheti ezt a fajtáját a plakátbetűknek, mert masszívabb foltokat szedett plakátoknál csak ilyen betűvel tudunk elérni, ha nem akarunk lemeztónusokkal dolgozni. Az ilyen plakátbetűket 4 cicerós nagyságtól 24 ciceróig gyártanak többféle típusban, amelyek közül háromfélét a 3—4. oldalon be is mutatunk. Ugyancsak bemutatjuk egyik szedéspéldamellékletünkön a *Bausteine* nevű elementáris anyagot is, amely a hasonló anyagoktól annyiban tér el, hogy egyes darabjai egymás mellé állítva nem adnak osztatlan, összefüggő foltot, hanem egy hajszálvonallal tagozódnak egymástól, ezzel is igazolva a díszítőanyag nevét: építőkövek. Schelterék ezen új anyaga nagyszerűen egészíti ki a hírneves *Koralle-groteszk* betűk családját is, amely tartalmassága és előkelő szépsége folytán a nyomdász legszebb és legjobban használható betűcsoportjai közé sorolható. Ezeken felül is forgalomba kerültek újabb anyagok e cégtől, de rajtunk kívül álló okokból azok bemutatását is későbbre kell halasztanunk.

Szakoktatás

A nyomdászat filloxériája címen tartott január 22-én előadást *Schwartz Ármin* szaktárs a Korrektorkör és a Hírlapszedőkör együttes rendezésében. A nyomdászat eléggé szapora parazitájáról, a sajtóhibáról volt szó ebben az érdekes előadásban, amelyben egymást érték a gyakorlatban leszűrt tanulságok és szakszerű megállapítások. Az előadó kolléga visszanyúlt az évszázados könyvnyomtatásnak történeti multjába, amikor nem egyszer a legszigorúbb büntetésekkel sujtották azokat a könyvnyomtatókat, akik hibás könyveket adtak ki. Hogy ilyen könyvnyomtatókat eltiltottak a nyomdászat gyakorlásától, az nem is volt ritka eset. Azután részletesen vázolta azt a zűrzavart, amely a magyar helyesírás terén még ma is uralkodik és amelyet a magyar helyesírás egységesítése érdekében megindult mozgalom van hivatva megszüntetni. A mozgalom a legjobb úton van végcélja felé. Előadása folyamán szembeszállt bizonyos oldalról hangoztatott ama törekvésekkel, amelyek lateiner korrektoroknak kívánnak folyton elsőbbséget adni a korrektorok előtt. Kimutatta, hogy mennyire alaptalanok azok a „vádak", amelyeket bizonyos célzattal a szakkorrektorok ellen hangoztatnak. Végül azt a reményét fejezi ki, hogy a nyomdai használatra készülő egységes helyesírási szabályzat most már rendet fog teremteni a magyar nyelvterületen. A tanulságos előadást nagy tetszéssel fogadták. *h.*

*

Az élőfától az ujságig a címe annak a tanulságos és mozgófényképes előadásnak, amelyet *Csuvara Ferenc* tartott február 12-én az Omnia mozgószínházban. Az első részben vetített képek kíséretében a papírgyártás történetét adta elő a papiros föltalálásától napjainkig, a másik rész a papírgyártást magát mutatta be mozgófényképben az erdei fakitermeléstől a teljesen kész ujságig. Hogyan gyártják a papirost, mint szállítják, azután a szerkesztőség, a szedőterem, a tömöntöde, a rotációsterem, az expedíció és az ujságkihordás munkáját. Gyönyörű természeti felvételekben és jóízű humorban sem volt hiány a mozgófényképek során. Az Omnia terme zsúfolásig megtelt nemcsak munkásokkal, hanem a nyomdák vezetőférfiaival is. A rendkívül értékes előadás rendezéséért a Magyarországi Gépmesterek Körét illeti elismerés. *h*

*

A győri szaktanfolyam keretében február 2-án *Herzog Salamon* kolléga tartott előadást a magyar helyesírásról a győri kereskedelmi és iparkamarában. A magyar nyelv fejlődésére való visszapillantással kezdte, majd vázolta azokat az okokat, amelyek a Korrektorok Körét arra késztették, hogy mozgalmat indítsanak a magyar helyesírás egységessége érdekében. Ezután a szedő mindennapi munkájában előforduló hibákra mutatott rá és azok kijavítására nézve útmutatással is szolgált. Számos példát mutatott be, amelyek a gondolkodás nélkül való felületes munka kellemetlen következményei. Noha az olvasót és így a hallgatóságot az ilyen hibák derültségre késztetik, az érdekeltekre: a lapra, a műre, szedőre, korrektorra annál kellemetlenebbek. A közel másfélórás, sok tanulságot nyujtó előadást szívesen fogadta a hallgatóság, amelynek sorában a győri nyomdászokon kívül írók és tanárok is voltak láthatók.

Lipcsei levél

A Leipziger Buchdruckereibesitzerverein nemrég megindította új székházának és a Buchdrucker Lehranstalt und Meisterschule építkezését. Leipzig szívében, az öreg Johannisfriedhof és a Buchgewerbehaus közötti csöndes vidéket most a betonépítkezés zajos ritmusa teszi élénkké. Kisvasút hordja a kiemelt földet, bagger kattog, rövid sípjelek szaggatják a levegőt. Itt lesz valószínűleg központja a modern technikai, gazdasági és művészi könyvnyomtató szempontoknak: az új Meisterschule-nak. A nagyszabású tervet állami és városi támogatás biztosítja. A Buchdrucker Lehranstalt nem új intézmény, csupán az új „nyomdászegyetem": a Meisterschule. A Lehranstalt-nak évek hosszú során megalapozott irány- és tanelvei vannak. Mostani igazgatója, dr. phil. Herbert Hauschild nagy és sikeres munkát végzett a kötelező tanoncoktatás terén, aminek eredmé-

A J. G. Schelter & Giesecke, betűöntöde és fabetűgyár, Leipzig, újabb plakáthetűiből: a Bausteine groteszk

Magyar Grafika
1928. 1—2. sz.

nyeit az évről-évre izmosodó fiatal nyomdásznemzedék és a kurzus-beszámoló kiállítások igazolják. Elve a művészeti és gazdasági alapnevelés közös nevezőre vonása, mi mellett a dolgozó egyéniségnek szabad érvényesülést enged. Csupán a rendelkezésére álló gazdasági eszközök segítségével egy oly mesterségbeli maximumot elérni, ami a technikát művészetté plántálja. A Lehranstalt munkájának nagy része üzemben pereg le. Oktatásban részesülnek a szedő, nyomó, betűöntő, galvanoplasztikus, tömöntő, fényképező, pozitív-negatív retusőr, kémigráfus, edző, mélynyomásmaratő és fametsző inasok. A gyakorlati képzés mellett az elméleti oktatás is megtalálja helyét.

Az újonnan szervezendő Meisterschule-ban, a kitanult szakemberek, üzemvezetők és igazgatók részesülnek különleges szakoktatásban. Külön osztály lesz a főnökfiak továbbképzése számára. Ezek végső eredménye a különlegesen nehéz Meisterprüfung, ami az Iparkamara bevonásával történik. A szaktárgyakhoz tartozik: sajtójog, könyvelés, balesetbiztosítás, kalkuláció, áruisme stb. Minden irányban a legújabb üzemgazdasági szempontok is lesznek ismertetve, sőt az intézet kísérletezésekbe is fog bocsátkozni.

Az épület exteriőrje a modern német architektúra képét adja: betón és üveg. A homlokzat $^1/_3$ része ablak, az elrendezés alapos, átgondolt, mindent jogosan kihasználni igyekvő. Továbbterjeszkedésre munkakészen, a képen jelzett ablak nélküli tömbök helyén épülnek fel később a Flach-, Stein-, Offsetdruck és a könyvkötő-tanintézetek. Az épületet a híres leipzigi Drage Ottó műépítész tervezte.

Pincében foglal helyet a bejárattól kényelmesen megközelíthető 200 kerékpár számára előkészített terem. Ugyanis a kerékpár kedvelt és olcsó közlekedési eszköze a német polgárnak. Továbbá 11 hideg-melegvíz-zuhany. Levegőfrissítő berendezés óránkint 2.5-szeres cserével. Kazánház fűtésre és hideg-melegvíz-szolgáltatásra.

A földszinten vannak a Leipziger Buchdruckereibesitzer-Verein hivatalos helyiségein kívül az Aula 10×26 m Ami egyúttal kiállítási helyiségnek is szolgál. Tárgyaló-termek, a hatalmas gépterem 12×26 m alapméret, 5.60

Illusztráció, Reiter László
„Új szellem, új tipográfia" című cikkéhez

magas, 12—15 gyorssajtóra berendezve. Kétoldalról jövő természetes megvilágítással és végül a 100 cm² terjedelmű rotációsterem . A géptermek alatt 1 m vastag betónpadló, ami szeparálva van az épület többi részétől, a tantermektől, úgyhogy a gépterem zaja ne terjedjen át az épület egyéb részeire. A gépterem mesterséges világítása napfényű félvattos gázizzó-lámpákkal, magas gyertyaszámmal és a szükséges részeken külön helyi megvilágítással. Az első emeleten a tágas szedő-tantermek, kétoldalról ablaksorral, a modern higiénia minden követelményeivel. Állandó hideg-melegvíz-szolgáltatással. Külön

Címlap, Reiter László
„Új szellem, új tipográfia" című cikkéhez

felvonóval a gépteremhez. Szedőgépterem. Könyvtár. Tanári szobák. A második emeleten vannak a sokszorosító-eljárások gyakorlati és elméleti tantermei. 9.5×18 méteres fényképező terem, a szükséges mellékberendezéssel, előhívó- és sötét-szobákkal. Végül fizikai és kémiai laboratórium.

A harmadik emelet a tulajdonképpeni Meisterschule. Film- és előadóterem 9.5×21×5 m terjedelemmel. Továbbá a stereotípia, galvanoplasztikai osztály és a hatalmas rajzműterem. Külön érdekesség a 8×17 m-es plattform a tetőn, ahol szabadban nyílik alkalom a rajzolásra. Ugyanis a tető lapos, rézlemezzel borított s így a kilátást semmiben sem gátolja.

Az épület rövid hónapok mulva elkészül, de a legégetőbb kérdés, a mesteriskola igazgatói széke, még betöltetlen. A német tipográfiára nézve is korszakos, ki veszi át a német nyomdászvilág szellemi vezetését. Most különösen aktuális ez a kérdés, mert a „Buchdruck" megnemesült, leegyszerűsített formáját éli, amikor az a kérdés jön felszínre 1928-tól, hogy a szedett vagy rajzolt könyvcímlap fogja-e korunkat jellemezni? A német könyvipar mindent egy kézbe fog ezáltal letenni, mert az igazgató a Meisterschulen keresztül, korlátlan szellemi érvényesülést nyer — a szakember-generáció segítségével. Valószínű, hogy az iskola útja a konstruktivizmuson keresztül fog vezetni, legalább is annak jegyében kezdődni.

Innen várja az egész nyomdásztársadalom a tipográfia érvényesülésének zálogát. Napról-napra bizonyosodik be az ólom korlátlan terjeszkedési lehetősége. Hiszen már ennek művészi elégtételét is megkaptuk a legutóbbi leipzigi könyvművészeti kiállításon (1927 őszén), amikor a német grafikusművészek egymás mellett sorakoztak fel, hogy a betű megkötöttségének jegyében, a művészi kvalitás kristályos apoteozisát a legőszintébb ornamensekben: az egyszerű, tiszta betűt, ólomba öntött írást adjanak a mai embernek. Leipzig hozta iparunk eddigi legtöbb eredményét napvilágra. Remélhetőleg a Buchdrucker-Lehranstalt und Meisterschule a jövő nagy eredményeit fogja meghozni.

Hedvig György

Új szellem, új tipográfia

Spengler és más gondolkodók megjósolták az európai kultúra bukását. Talán igazuk volt. Az európai kultúra elbukott, a XIX. század kultúrája nincs többé. Hosszú, kínos betegség után jobblétre szenderült. De a rövidlátók nem látták előre új lehetőségek bekövetkezését. A régi helyébe egy új kultúra született, mely szilárdabb és egészségesebb alapokon nyugszik.

Európa vére ma frissen pezseg és nagyobb akaraterő és élnivágyás van benne, mint valaha. Az új kultúra bölcsője Párizsban van és onnan irányítja az egész világ szellemiségét. Párizs a háború után az egész világ közepe lett. Az a rengeteg külföldi, aki a háború után odaözönlött, hogy a francia szellemben megfürödjön, ellenkező hatást váltott ki. Nem az idegen tanult Párizstól, hanem ő tanította Párizst. Előre megfontolt szándék nélkül. Történelmi szükségszerűségből. A távoli országok legaktívabb erői találkoztak itt és közös munkájukból új szellem fakadt. Spanyolok, négerek, amerikaiak, magyarok, németek, olaszok, szlávok évek munkája során új stílust teremtettek, mely minden külső beavatkozás és kényszer nélkül Európa, Amerika, az egész világ stílusává vált, melyet a franciák kezdetben idegennek éreztek ugyan, de később szívvel-lélekkel magukévá tettek. Az új formanyelv sehol máshol nem alakulhatott volna ki olyan egységesen, mint éppen Párizsban, ahol nem maradt elszigetelt jelenség, hanem minden országban elterjedt, mert létrehozásához mindenféle faj hozzájárult.

Párizs indít el szerzett előjogok alapján minden új áramlatot. Már a háború előtt felfedezte a keletet, a kínai, japán és perzsa művészetet. A háború alatt importálta a néger őserőt. Párizson keresztül szökött Európába a jazz, az orosz balett és Balieff kabaréja. Utóbbi harsogó színskálájával a mindennapi élet elemeibe is betáncolta magát. Párizsban találták ki az olaszok a futurizmust, a spanyolok a kubizmust, a hollandok és oroszok a konstruktivizmust.

Foujita japán művész itt hozta létre a keleti érzésvilág renesszánszát. Párizsnak volt elég ereje az idegen lökések felvételére, az idegen hatások fölfogására, megtermékenyítésére és a maga képére való átalakítására. Innen ágazik ki szerte a világba mindaz, ami a világ minden tájáról befurakodott.

Ma már nyilvánvaló, hogy az új stílus, melyre 130 év óta hiába várt a világ, megszületett.

Már nincs francia, német vagy orosz művészet, hanem egy Párizsban kikristályosodott világművészet van. A nacionalizmus, mely politikai kegyetlenségében darabokra tépte Európát, művészetében összeforrasztotta, egy jobb jövő árnyékát vetvén előre. A művészet megálmodja az igazságokat és sorsdöntően alakítja a jövőt. Nem mintha sorsdöntő hatással lenne az emberekre, hanem a barometerhez hasonlóan, megjósolja a másnapi tempetatúrát.

André Gide szerint az a művészet klasszikus, mely a legcsekélyebb eszközzel a legtöbbet fejezi ki. Ebben az értelemben tehát az új világstílus maradandóbb minden eddigi művészetnél. Az új szellem egyszerű, őszinte és szerény. Egyszerűsége áthidalja a komplikációkat, őszintesége átitatott érzék. Az új művészet konstruktív és a konstrukciót nem rejti magába. A technika elveit hirdeti, a praktikusan szépet. Nem akarva másnak látszani, mint amilyen. Mindent szilárdan és állékonyan épít fel. A világstílus törvényszerűsége legpregnánsabban az építőművészetben domborodik ki, de új formát diktál a könyv, a nyomtatvány, a plakát külsőségeinek is. Új képet nyert a tipográfia, a könyvművészet, melyet ugyanazok a művészek alakítanak ki, akik résztvesznek a technika alkotásainak létrehozásában is. A könyvnek építészei vannak és ez a könyvépítészet, mint önálló művészet nagyobb szerepet játszik, mint valaha. A könyvművészet a nyomdatermék új optikai megjelenéséért harcol. A XX. század gondolkodója egyszerűen fejezi ki magát, kerüli a bővített mondatokat, a cifra szóképzéseket, a sallangot. A mai író nem úgy ír, mint Goethe korában írtak, tehát a könyv külseje sem lehet olyan, mintha Goethe korában készült volna.

Az új tipográfia egyszerű, sőt primitív. Mint az új építészet, kerüli a díszt és ornamenst. A papiros tükrét geometriai formákra bontja. Sötét foltokkal dolgozik és a könyv statikai felépítését szorgalmazza. Nagyszerű segítőtársat nyer a betűöntödék új típusú betűiben és öntvényeiben. Az új tipográfia leghatásosabban plakátokon, üzleti nyomtatványokon, körleveleken érvényesül. A modern gyáripar árjegyzékei művészi szempontból fölveszik a versenyt a legkényesebb ízlést kielégítő bibliofil nyomtatványokkal.

A „Magyar Grafika" egyik cikkírója a lap 1927 augusztusi számában a drezdai papírkiállítás kapcsán beszámolót tart az új tipográfia teljesítményeiről, melyeket a háborús lelkek felfordulásainak tart. Dűlöngő formák-

SZATMÁRI MÓR

ESZTENDŐ PARLAMENTI VIHARAI

Címlap, Reiter László „Új szellem, új tipográfia" című cikkéhez

Címlap, Reiter László „Új szellem, új tipográfia" című cikkéhez

ról beszél, ék- és kúpalakú ákózásokról, melyek a recehártya idegeit erősen hasogatják. „Sok helyütt pedig nyomorék figurák nyüzsgése szédít" — írja. A cikkíró tehát az egész világ ellen, az egész új stílus ellen harcol, melyet nem értett meg.

Az első könyvnyomtatókat is gyűlölték annak idején, csakhogy ennek materiális okai voltak. A nyomdaművészet feltalálásával egy egész ipar, a kéziratmásolók tömege vált kenyértelenné. Viszont a renesszánsz-korban az olasz lakosság annyira lelkesedett az új stílusért, hogy nem adakozott az olyan templom céljaira, melyet középkori stílusban akartak építeni, sőt egyre-másra átalakították a gót stílusú épületeket és megvetették azt az építészt, aki nem renesszánsz szellemben dolgozott.

Ma már nyilvánvaló, hogy a XIX. század művészietlen kapkodása megszűnt és új világstílus keletkezett. „Il faut récommencer au Zéro" — mondja le Corbusier, korunk Brunelleschója. *Reiter László*

Korrektori rovat

Az egységes magyar helyesírás ügyében a Korrektorok Köre ankétot hívott egybe a Grafikai és Rokonipari Főnökök Egyesületébe, amelyen az érdekelt körök: főnökök, írók, nyelvészek, korrektorok képviselői abban állapodtak meg, hogy megteremtik a magyar helyesírás egységes szabályzatát és szótárát. Az erre vonatkozó munkálatokkal egyhangúan *Balassa József* tanárt, a Magyar Nyelvőr szerkesztőjét bízták meg. A mozgalom egyes fázisairól lapunkban már többször adtunk hírt, úgyhogy ismétlésekbe bocsátkoznánk az előzmények leírásával. A kész tervezetet természetesen megvitatás céljából az érdekelt szakférfiak elé bocsátják majd. *h.*

*

Shanghai vagy Sanghai? Nemrégiben sok szó esett a kínai harcokról és a napilapok napról napra részletesen ismertették az ottani eseményeket. Ami nyomdásznak feltűnik, az az, hogy az egyik lap Shanghait, a másik Sanghait ír. A kettő közül az utóbbi alak a helyes. Az angoloknak azért kell *Shanghait* írniok, mert az *S*-t magában *z*-nek vagy *sz*-nek olvasnák, márpedig az *Sanghai,* magyar *s* hanggal ejtve. Nálunk az *s* egymagában is elegendő, hogy *s*-nek ejtsék, ellentétben az angol *sh,* a német *sch* és a francia *ch* betűjegyekkel. Ha az angol Shanghait, a német Schanghait ír, a magyarnak helyesen *Sanghait* kell írnia. Melléknévi alakját így szedjük: sanghai harcok, mint ercsi stb. *h.*

ELSŐ MAGYAR BETŰÖNTÖDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST VI, DESSEWFFY UCCA 32. TELEFÓNSZÁM 223-70

Visegrád * VILÁGOS REFORM GROTESZK * Esztergom
Perittől 4 ciceróig 14 fokozatban

Isaszeg * FÉLKÖVÉR REFORM GROTESZK * Kispest
Gyémánttól 4 ciceróig 15 fokozatban

Miskolc * KÖVÉR REFORM GROTESZK * Eperjes
Nonpareilltől 8 ciceróig 17 fokozatban

Szekszárd * KESKENY KÖVÉR REFORM GROTESZK * Dombóvár
Petittől 8 ciceróig 14 fokozatban

DÍSZES REFORM GROTESZK
Csak verzális, terciától 5 ciceróig 7 fokozatban

KÖZPONTOK:
H. BERTHOLD AG, BERLIN ÉS D. STEMPEL AG, FRANKFURT AM MAIN

Reiter Lukács

Körmöcbánya 1565

1044. ÉREM, aranyozott ezüst, egyik oldalán az Ádám és Éva bűnbeesése, másik oldalán templom belseje alakokkal. Lukas Reiter műve. Körmöcbánya, 1565. (Egy példánya a Nemzeti Muzeumban van meg. A ritkább magyar érmek közé tartozik.)
Átm. 58 mm.

Ernst Muzeum aukcioi

XI -

1276.

neobarok. Bécs, 1833.

tagozott. XIX. sz.

Reiter László

grafikus

Elek Artur: Reiter László könyvművészete. 16-r
32 k 75 l.
Bp. 1943.

Lyont (586)

nister 1913.junius 27-én 35766.sz.a.
ztárhoz int.rendeletének másа:

Ferenczrendi zárdatemplomhoz tar
911.évi helyreállitási munkálatai
esetbiztositási járulék fejében
fillért engedélyezvén, utasitom
n összeget a Müemlékek Országos
alos nyugtájára elszámolás köte-
ki és tárcám fentmegjelölt al-
lja el.

iteléül:

Reiter László, grafikusművész, író

Gy. Szabó Béla a kezdeti években az ábrázolás többféle módjával és technikájával próbálkozik egyszerre. – a „Liber miserorum" lapjain tűnnek fel a fehér vonal vezette képek (emlltve), a pozitív metszések, a fakarcok. Ez a legkönnyebb metszési módszer, melynek meghonosítói a magyar Reiter László és Conrad Gyula voltak. Lényege, hogy a fekete alapból hajszál finom fehér vonalakkal rajzolja ki az alakokat, vagy az emberi arc vonásait.

Murádin Jenő: Gy. Szabó Béla 75 éves.
a Hét, 1980. okt. 10. 7. old.-on.

REITER Lanló

Vesér Ernébet

Reiter Lánló.

[~~könyvmisvén~~]

Élet és Irodalom, 1987. okt. 12. (41.) 8.

Reiter László

erőd

Rovó Aladár:

A könyv.

Bp. é. n.

56. l.

képpel

kir.miniszternek folyó évi december
n alatt kelt s a IX.ker.m.kir.állam-
nek másolata .

en levő müemlékekről készitett laj-
yomatása költségeire nyolcvan /80/ K-t
ampénztárt, hogy ez összeget a Müemlé-
nek, hivatalos nyugtájára,elszámolás
ki és tárcám fent megjelölt alnaplé-
m.f. dr.Schwöder s.k.miniszteri osz-

t hitelül: